

Senat
Rzeczypospolitej Polskiej
V kadencja

Sprawozdanie Stenograficzne

z 84. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniach 29 czerwca i 1 lipca 2005 r.

Porządek obrad

84. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

w dniach 29 czerwca i 1 lipca 2005 r.

1. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.
2. **Sprawozdanie** Rady Języka Polskiego o stanie ochrony języka polskiego.
3. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych.
4. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego.
5. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy.
6. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski.
7. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych, ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego oraz ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych.
8. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Jersey.
9. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man.
10. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey.
11. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby.
12. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich.
13. **Informacja** Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego Rzeczypospolitej Polskiej o działalności Sądu Najwyższego w roku 2004.
14. **Drugie** czytanie projektu ustawy ustanawiającej dzień 16 października dniem Ojca Świętego Jana Pawła II.

*Oświadczenia senatorów są składane na końcu posiedzenia,
po wyczerpaniu porządku obrad.*

Obecni senatorowie: *według załączonej do protokołu listy obecności.*

Obecni goście i przedstawiciele urzędów:

Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	– szef kancelarii Jolanta Szymanek-Deresz
Rada Języka Polskiego	– przewodniczący Andrzej Markowski
Sąd Najwyższy Rzeczypospolitej Polskiej	– pierwszy prezes Lech Gardocki
Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu	– sekretarz stanu Tadeusz Szulc
Ministerstwo Finansów	– sekretarz stanu Stanisław Stec
	– podsekretarz stanu Andrzej Jacaszek
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	– podsekretarz stanu Wiesław Zapędowski
Ministerstwo Sprawiedliwości	– podsekretarz stanu Jerzy Żuralski

(Początek posiedzenia o godzinie 11 minut 04)

(Posiedzeniu przewodniczą marszałek Longin Pastusiak oraz wicemarszałkowie Kazimierz Kutz, Jolanta Danielak i Ryszard Jarzembowski)

Marszałek Longin Pastusiak:

Proszę państwa senatorów o zajmowanie miejsc.

Otwieram osiemdziesiąte czwarte posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej piątej kadencji.

(Marszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską)

Na sekretarzy posiedzenia wyznaczam pana senatora Krzysztofa Szydłowskiego oraz pana senatora Andrzeja Jaeschkego.

Proszę państwa senatorów sekretarzy o zajęcie miejsc przy stole prezydialnym.

Listę mówców będzie prowadził pan senator Andrzej Jaeschke.

Panie i Panowie Senatorowie! W dniu 17 czerwca bieżącego roku zmarł Józef Kazimierz Kuczyński, senator drugiej, trzeciej i czwartej kadencji, wybrany z byłego województwa elbląskiego, członek między innymi Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisji Emigracji i Polaków za Granicą, a także Komisji Obrony Narodowej.

Proszę państwa senatorów i naszych gości o powstanie i uczczenie minutą ciszy pamięci zmarłego senatora.

(Wszyscy wstają)

Dziękuję.

Wysoka Izbo! Informuję, że Sejm na sto piątym posiedzeniu 17 czerwca bieżącego roku przyjął wszystkie poprawki Senatu do ustawy o zmianie ustawy o służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw. Przyjął też większość poprawek Senatu do ustawy o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz o zmianie ustawy o systemie oświaty, a odrzucił jedyną poprawkę Senatu do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

Informuję państwa senatorów, że protokoły osiemdziesiątego pierwszego, drugiego i trzeciego posiedzenia Senatu zgodnie z regulaminem naszej Izby są przygotowane do udostępnienia państwu senatorom. Jeżeli nikt z państwa sena-

torów nie zgłosi do nich zastrzeżeń, to zostaną przyjęte na kolejnym posiedzeniu.

Wysoka Izbo! Doręczony państwu senatorom projekt porządku obrad obecnego, osiemdziesiątego czwartego posiedzenia obejmuje:

1. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

2. Sprawozdanie Rady Języka Polskiego o stanie ochrony języka polskiego.

3. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych.

4. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego.

5. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy.

6. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski.

7. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych, ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego oraz ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych.

8. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Jersey.

9. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man.

10. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tym-

(marszałek L. Pastusiak)

czasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey.

11. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby.

12. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich.

13. Informacja Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego Rzeczypospolitej Polskiej o działalności Sądu Najwyższego w roku 2004.

Wysoka Izbo, proponuję rozpatrzenie punktu pierwszego projektu porządku obrad, pomimo że druki do niego zostały dostarczone w terminie późniejszym niż określony w art. 34 ust. 2 Regulaminu Senatu.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Wysoka Izba przyjęła przedstawioną propozycję. Nie słyszę sprzeciwu.

Stwierdzam wobec tego, że Senat przedstawił propozycję przyjął.

Czy ktoś z państwa senatorów pragnie zabrać głos w sprawie przedstawionego porządku obrad?

Pan senator Kulak, bardzo proszę.

Senator Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku, dla usprawnienia pracy naszej Izby proponowałbym łączne rozpatrzenie punktów: ósmego, dziewiątego, dziesiątego, jedenastego i dwunastego. To są ratyfikacje o bardzo zbliżonej tematyce i myślimy procedowali nad nimi razem na posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Czy są inne głosy w tej sprawie? Nie ma.

Wobec tego rozumiem, że przyjmujemy propozycję pana senatora Kulaka dotyczącą łącznego rozpatrzenia następujących punktów porządku obrad: ósmego, dziewiątego, dziesiątego, jedenastego oraz dwunastego. Chodzi o ratyfikacje konwencji na zbliżony temat.

Czy są jakieś inne głosy w sprawie uzupełnienia porządku obrad? Nie ma.

Stwierdzam, że Senat zatwierdził porządek obrad osiemdziesiątego czwartego posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej piątej kadencji.

Informuję Wysoką Izbę, że głosowania w sprawie rozpatrywanych punktów porządku obrad

zostaną przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu. Dziś, jeżeli się wszystko dobrze potoczy, gdzieś do godziny 20.00 przewidujemy obrady plenarne. Głosowania byśmy odbyli w piątek o godzinie 11.00, oczywiście jeżeli nie załamię nam się przebieg posiedzenia plenarnego.

Wysoka Izbo! W tej sytuacji **przystępujemy do rozpatrzenia punktu pierwszego** porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Przypominam, że ustawa ta została uchwalona przez Sejm na sto czwartym posiedzeniu 3 czerwca bieżącego roku. 8 czerwca została przekazana do Senatu i tego samego dnia, zgodnie z regulaminem, skierowałem ją do Komisji Nauki, Edukacji i Sportu. Komisja po rozpatrzeniu ustawy przygotowała swoje sprawozdanie w tej sprawie.

Państwo macie je zawarte w druku nr 980A, a jeżeli chodzi o sam tekst ustawy, to w druku nr 980.

Proszę sprawozdawcę Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, pana senatora Mariana Żenkiewicza, o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Marian Żenkiewicz:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Mam zaszczyt w imieniu Komisji Nauki, Edukacji i Sportu przedstawić państwu sprawozdanie o uchwalonej przez Sejm w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Jest to, Szanowni Państwo, zadanie niezwykle trudne. Niezwykle trudne dlatego, iż ustawa ta przeżywała różne koleje losu, była przedmiotem burzliwej debaty w Sejmie; próbowano ją również wprowadzić, oczywiście nie w takiej wersji, ale w innej, w poprzednich kadencjach. Ustawa ta jest trudna, po pierwsze, ze względu na objętość – jest bardzo duża, zawiera dwieście siedemdziesiąt dwa artykuły. Po drugie, ze względu na to, iż przygotowywana była w nietypowy sposób. Przygotowywał ją zespół ekspertów powołany przez pana prezydenta pod przewodnictwem pana profesora Woźnickiego. Jednak z tym projektem zderzyły się dwa inne projekty przygotowywane w kręgach związkowych. W sumie ustawa ta ma zastąpić ustawę o szkolnictwie wyższym z 12 września 1990 r. oraz ustawę o wyższym szkolnictwie wojskowym z 1965 r. i ustawę o wyższych szkołach zawodowych z 1997 r.

Komisja nasza podjęła pracę bezzwłocznie po otrzymaniu tej ustawy. Pierwsze posiedzenie odbyło się 14 czerwca, na które to posiedzenie zaprosiliśmy wszystkich chętnych do wnoszenia poprawek. Poświęciliśmy to posiedzenie pewnemu uporządkowaniu tych poprawek. Jednocześnie zwróciłem się do wszystkich państwa senatorów, aby do 15 czerwca zechcieli zgłosić wszystkie poprawki do tej ustawy na piśmie. Uczyliem

(senator M. Żenkiewicz)

tak, gdyż ze względu na olbrzymią liczbę poprawek należało je uprzednio przeanalizować i odpowiednio uporządkować. W efekcie między 14 a 23 czerwca trwały intensywne prace legislacyjne prowadzone przez zespół legislacyjny naszego biura oraz dużej grupy senatorów. Efektem tego było rozpatrzenie ponad czterystu różnych poprawek i zaproponowanie Wysokiej Izbie dwustu sześćdziesięciu dwóch poprawek oraz siedmiu wniosków mniejszości.

Chcę zwrócić uwagę na jedną rzecz. Wiele poprawek, które były kierowane do komisji, było ze sobą sprzecznych i wyrażało zupełnie odmienne stanowiska. Były też poprawki kuriozalne, jak chociażby taka, która na dyrektorów bibliotek uniwersyteckich czy politechnicznych nakładała wyższe wymagania formalne niż na rektora bądź prorektora. Jedna z poprawek mówiła, że dyrektorem biblioteki może zostać tylko osoba posiadająca tytuł naukowy profesora. Pogodzenie tych różnych, często sprzecznych ze sobą żądań było niezwykle trudne.

Co ta ustawa wnosi nowego i co jest jej zaletą? Otóż, według twórców tej ustawy, jej beneficjentami są przede wszystkim studenci, dlatego że umożliwia im realizację Procesu Bolońskiego, wprowadzając trójstopniowy system studiowania. Pozwala ona na przynajmniej formalną ocenę jakości dyplomów wydawanych przez polskie uczelnie przez pryzmat różnej klasyfikacji tych uczelni. Wreszcie umożliwia łączenie studiów wyższych, umożliwia studiowanie na tak zwanych makrokierunkach oraz umożliwia, w przypadku studentów uczelni niepublicznych, uzyskanie przez nich wsparcia finansowego.

Beneficjentami mają być również uczelnie, a to ze względu na to, że w bardziej precyzyjny sposób zostaną w nich określone zasady prowadzenia polityki kadrowej. Wzmocnione zostały uprawnienia rektora i senatu jako głównego prawodawcy uczelni, jednocześnie zaś przyjęto, iż źródłem prawa na uczelni jest jej statut. Statut...

(Marszałek Longin Pastusiak: Przepraszam bardzo. Panowie Senatorowie, bardzo proszę nie rozmawiać przez telefony komórkowe w czasie posiedzenia. Jest tam tablica nakazująca wyłączenie telefonów, więc bardzo proszę, Panie Senatorze... Po raz kolejny narusza pan regulamin.)

Statut ten przez część tych uczelni, które posiadają co najmniej cztery uprawnienia do doktoryzowania, jest uchwalany i zatwierdzany samodzielnie, a przez te uczelnie, które nie spełniają tych wymagań, jest zatwierdzany przez ministra. Wreszcie wyraźnie zapisane jest, że rady wydziałów czy rady podstawowych jednostek organizacyjnych działają w oparciu o wytyczne senatu. Oznacza to w tym momencie wzmocnienie roli senatu.

W ustawie podjęto również zdecydowane działania przeciwko patologiom, które dotyczą środowiska akademickiego i studenckiego. Zgodnie z zapisami tej ustawy wszelkie przywłaszczenie własności intelektualnej, popełnianie plagiatów, zarówno przez pracowników uczelni, jak i przez studentów, jest ścigane w sposób bardzo rygorystyczny. Postępowanie takie wszczyna się z mocy prawa. Istnieje możliwość unieważnienia procesu wydawania dyplomów, jak również możliwość wykluczenia i pozbawienia prawa nauczania nauczyciela akademickiego, który takiego czynu by się dopuścił.

Beneficjentem tej ustawy jest również cały system szkolnictwa w Polsce. Dlaczego? Otóż ujednolicone zostały wymagania w stosunku do uczelni, dosyć jasno zdefiniowano różne rodzaje uczelni, a także rozszerzono i jednocześnie jasno zdefiniowano dyspozycje, uprawnienia kontrolne ministra.

Można ogólnie powiedzieć, że w tej ustawie, proszę państwa, zderzyły się ze sobą interesy różnych instytucji i grup: z jednej strony interesy uczelni publicznych i niepublicznych, z drugiej strony interesy uczelni silnych i uczelni słabych, a z trzeciej strony interesy pracowników zatrudnionych na różnych stanowiskach.

Co jest najistotniejszego w tych nowych rozwiązaniach szczegółowych? Otóż przede wszystkim wprowadzona jest jasna klasyfikacja uczelni. I ta klasyfikacja jest klasyfikacją wielokryterialną.

Pierwszym z kryteriów jest kryterium własnościowe. W związku z tym z jednej strony będziemy teraz mieli do czynienia z uczelniami publicznymi, tworzonymi przez państwowe jednostki prawne bądź jednostki samorządowe, a z drugiej strony – z uczelniami niepublicznymi, tworzonymi przez osoby fizyczne bądź jednostki prawne niepubliczne.

Dalsze podziały wyznaczają kryteria merytoryczne. Otóż w art. 3 zdefiniowane zostały dokładnie trzy grupy uczelni.

Do pierwszej z nich zalicza się uniwersytet, bez żadnego przymiotnika, i uniwersytet techniczny. Ich dotyczy wymaganie posiadania dwunastu uprawnień doktorskich.

Do drugiej grupy zalicza się politechniki i uniwersytety przymiotnikowe. W ich wypadku wymagane jest posiadanie sześciu uprawnień doktorskich.

Wreszcie do trzeciej grupy zalicza się uczelnie, które mają co najmniej dwa uprawnienia doktorskie, i one nazywane będą akademiami.

Z dziewięćdziesięciu dziewięciu uczelni państwowych, czyli obecnie publicznych, największa grupa uczelni trafia do tej drugiej grupy.

Jeszcze inne kryterium merytoryczne dzieli uczelnie na akademickie i zawodowe. Uczelnie akademickie to te, które mają jedno uprawnienie do doktoryzowania, uczelnie zawodowe to te, które takich uprawnień nie mają. W tym wypad-

(senator M. Żenkiewicz)

ku podniosły się głosy, że następuje jak gdyby deprecjacja tytułu magistra, gdyż jest on zaliczany do tytułów zawodowych. Ja pragnę przypomnieć i uświadomić wszystkim, że w dotychczasowym systemie było podobnie, z tego względu że stopniami naukowymi były stopnie doktora i doktora habilitowanego, a tytułem naukowym był tytuł profesora. A zatem magister nie mieścił się w grupie pod nazwą: stopień naukowy. Pozostaje to więc nadal tak samo. Skoro nie jest to stopień naukowy, to jest to tytuł zawodowy.

Ważne jest również uregulowanie zakresu uprawnień i obowiązków ministra w stosunku do uczelni. Jednym z takich uprawnień jest możliwość, zresztą obwarowana bardzo mocno, bo konieczne jest uzyskanie opinii konferencji rektorów polskich, odwołania rektora w wypadku rażącego naruszenia przez niego prawa. W moim przekonaniu, to uprawnienie jest konieczne. Ono nie godzi absolutnie w samodzielność czy samorządność uczelni, pozwala natomiast skutecznie walczyć z takimi patologiami jak ta, której jesteśmy świadkami w wypadku Jarosławia.

Wreszcie w tej ustawie ograniczono możliwość wletoetatowości pracowników uczelni. Nauczyciele akademicki mogą podejmować pracę w innej uczelni niż macierzysta pod warunkiem powiadomienia o tym rektora. W wypadku, gdy będą chcieli podejmować pracę w więcej niż jednej uczelni pozamacierzystej, będzie musiała być na to zgoda rektora. W wypadku organów uczelni, to znaczy rektora, prorektorów, dziekanów i prodziekanów, ten wymóg jest jeszcze ostrzejszy: muszą oni uzyskać zgodę, pozytywną opinię organu, który ich powoływał, a więc kolegium elektorów.

Upraszcza się politykę kadrową również w ten sposób, że odtąd wszelkie mianowania będą w gestii rektora uczelni. Przypominam, że w obecnym systemie na stanowisko profesora zwyczajnego mianował minister.

Unormowana została również sytuacja doktorantów, co było sprawą bardzo istotną, gdyż dotychczas byli oni w sytuacji bardzo niezręcznej ze względu na świadczenia, jakie im przysługiwały, jak również ze względu na zaliczanie stażu pracy.

Dużo dyskusji wywołuje problem habilitacji. Ustawa wprowadza istotną zmianę w zakresie tego procesu. Otóż ustawa stanowi, iż decyzja o nadaniu stopnia doktora habilitowanego podejmowana będzie przez radę wydziału, przed którą toczy się proces habilitacyjny. Centralna komisja powoływać będzie wówczas dwóch recenzentów, dwóch recenzentów będzie powoływała rada wydziału, tak że nie będzie tego, co niektórzy uważali za mankament obecnego systemu, a mianowicie pewnej niejasności. Cały proces będzie pod kontrolą rady wydziału i decyzja rady wydziału

będzie ostateczna. Oczywiście centralna komisja będzie mogła w wypadku, gdy uzna, iż rada wydziału podejmuje decyzje niezgodne z ustawą bądź niezgodne z wymogami merytorycznymi, takie uprawnienia cofnąć, ale przypominam, że jest to proces skomplikowany i długi.

I wreszcie sprawa dotycząca lustracji. Otóż ustawa wprowadza obowiązek lustracji rektorów, prorektorów, kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych, to znaczy dziekanów, oraz członków Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, członków Państwowej Komisji Akredytacyjnej i członków Centralnej Komisji do spraw Stopni Naukowych i Tytułu Naukowego.

Ja chcę powiedzieć, że nad problemem habilitacji toczyła się w komisji dosyć ożywiona dyskusja. Generalnie komisja to rozwiązanie poparła. Jeśli chodzi zaś o sprawę lustracji, to komisja nie poparła tego wniosku, odrzuciła go z bardzo prostego powodu. Otóż okazuje się, że ten wniosek narusza art. 119 Konstytucji RP z tego względu, że wprowadzony był w trybie niezgodnym z wymogami, jakie obowiązują w stanowieniu prawa. Poza tym przepis ten jest obciążony istotnym błędem merytorycznym, dlatego że nie nakłada obowiązku składania oświadczeń lustracyjnych. Skoro nie nakłada obowiązku składania oświadczeń lustracyjnych, to z punktu widzenia prawa jest przepisem martwym. To legło u podstaw odrzucenia tego wniosku przez Komisję Nauki, Edukacji i Sportu.

Proszę państwa, należy powiedzieć także o wadach tego rozwiązania, o wadach tej ustawy.

Otóż w moim przekonaniu największą wadą tej ustawy jest to, że nie ma w tej chwili projektów rozporządzeń wykonawczych. Przypomnę, że tych rozporządzeń powinno być ponad trzydzieści, a jak wszyscy doskonale wiemy, diabeł tkwi w szczegółach. W związku z tym wiele pytań, które być może państwa nurtują i być może padną w tej debacie, pozostanie bez odpowiedzi, dlatego że będzie chodziło o odesłania do rozwiązań szczegółowych.

Wiąże się z tym również brak czasu, czyli z jednej strony brak możliwości oceny przez nas rozwiązań szczegółowych, jakie niesie ta ustawa, z drugiej zaś strony brak czasu na wprowadzenie tych rozporządzeń zgodnie z przyjętym w ustawie *vacatio legis*, gdyż – przypomnę państwu – ustawa, zgodnie z projektem sejmowym, ma wejść w życie w dniu 1 września.

Pewnym niedociągnięciem ustawy jest to, iż w trakcie dyskusji nie zdołano ujedynolnić nadzoru czy przyporządkować tych uczelni jednemu ministrowi. Ja nie będę wdawał się w polemikę na temat uczelni wojskowych, uczelni ministra spraw wewnętrznych czy nawet uczelni ministra zdrowia, akademii medycznych. Ale chyba wszyscy przyznamy, że pewnego rodzaju kuriozum w naszym szkolnictwie, kuriozum, które nie zo-

(senator M. Żenkiewicz)

stało wyeliminowane, jest to, że uczelnie artystyczne podlegają ministrowi kultury, a wydziały sztuk pięknych, wydziały artystyczne znajdujące się na uniwersytetach, podlegają ministrowi edukacji. Tego jednak, jak powiadam, nie zdołano w trakcie pracy wyeliminować.

Jest również zdecydowanie zbyt krótkie *vacatio legis*. Jak już powiedziałem, ustawa, zgodnie z projektem, ma wejść w życie dnia 1 września. Według naszej oceny, jeżeli proces legislacyjny potoczy się w miarę sprawnie, będzie najwyżej miesiąc bądź niepełny miesiąc od daty ogłoszenia tej ustawy przez pana prezydenta do daty jej wejścia w życie.

Ale tutaj chcę powiedzieć, że jest wyraźne stanowisko i KRASP, i wielu uczelni, że konieczne jest wprowadzenie tej ustawy z dniem 1 września, nawet ze świadomością, że będzie rodziło to pewne trudności w jej realizacji. Stąd w naszych poprawkach znajduje się wiele doprecyzowań określających nowe terminy, w jakich mają wejść w życie niektóre rozporządzenia wykonawcze.

Jestem przekonany, że w wypadku ustawy tak trudnej i tak wielowątkowej nie można liczyć na to, że wszyscy ją poprą. W jakimkolwiek kształcie ona by była proponowana, zawsze będzie miała liczne grono przeciwników i liczne grono zwolenników. Nie będzie nigdy jednomyślności w tej sprawie. Ale zarzuty, jakie kieruje się pod adresem twórców tej ustawy, zarzuty formułowane często w prasie bądź w dyskusjach, nawet tych naszych, parlamentarnych, są często niesprawiedliwe. Otóż jeśli chodzi o podnoszony zarzut, że ta ustawa napisana została przez rektorów w imię ochrony interesów rektorów, to myślę, że jest to zarzut zbyt daleko idący. Ta ustawa rzeczywiście została napisana przez grupę ludzi, którzy doskonale znają się na sprawach zarządzania uczelniami i którzy patrzą na zarządzanie tą uczelnia z punktu widzenia końcowego efektu, sukcesu tej uczelni. I niestety, wszelkie rozwiązania, które prowadzą do dyscyplinowania pracowników, które prowadzą do ograniczenia ich praw – powiedzmy to jasno – między innymi chodzi tu o sprawę zwiększenia pensum, będą spotykały się ze sprzeciwem.

Ja chciałbym na zakończenie zaapelować do państwa senatorów, abyście zechcieli ograniczyć do minimum zgłaszanie poprawek, dlatego że, tak jak powiedziałem, mamy już dwieście sześćdziesiąt dwie plus siedem wniosków mniejszości, a w Sejmie w wypadku tej ustawy uzyskano dosyć szerokie porozumienie, zatem próba wywrócenia przez nas tej ustawy na pewno przez Sejm nie zostanie przyjęta.

Chciałbym też bardzo serdecznie podziękować przedstawicielom Biura Legislacyjnego, którzy włożyli olbrzymią pracę w tę ustawę. Zdecydowa-

na większość poprawek wynika właśnie z ich dogłębnej analizy ustawy i z ich inspiracji.

Ja, Szanowne Panie Senator i Szanowni Panowie Senatorowie, na tym chcę zakończyć. Nie będę przechodził do szczegółowego omawiania poprawek z kilku względów. Przede wszystkim wszyscy państwo, panie i panowie, senatorowie macie zarówno druk nr 980, to znaczy druk z ustawą sejmową, jak i druk komisji. Szczegółowe omawianie tych poprawek byłoby w tej chwili niecelowe. Ja wskazałem te najważniejsze i do nich się ograniczyłem. Jestem przekonany, że po debacie senackiej odbędziemy jeszcze jedną głęboką dyskusję w komisji, podczas której wszystkie zgłoszone poprawki rozważymy w sposób odpowiedzialny i obiektywny.

Na tym chciałbym zakończyć, Panie Marszałku.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję, Panie Senatorze. Dziękuję panu senatorowi Żenkiewiczowi za sprawozdanie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu.

Bardzo proszę sprawozdawcę mniejszości komisji, pana senatora Zbigniewa Kruszewskiego, o zabranie głosu i przedstawienie wniosków mniejszości.

Pytania będziemy zadawać po obu sprawozdaniach, Panie Senatorze.

Senator Zbigniew Kruszewski:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Jak można się zorientować, wnioski mniejszości komisji są faktycznie w mniejszości, bo są dwieście sześćdziesiąt dwa wnioski zgłoszone przez komisję, a wniosków mniejszości jest tylko siedem.

Ja myślę, że taki zasadniczy wniosek mniejszości dotyczy poważnej sprawy merytorycznej, do której już po części pan kolega sprawozdawca, pan przewodniczący komisji, się ustosunkował. Otóż poprawki pierwsza i druga mniejszości dotyczą tego nieszczęsnego tytułu magistra lub równorzędnego. Tej mniejszej części komisji wydaje się, że dotychczasowe sformułowanie zawarte w art. 2 ust. 1 pkt 6 dyskredytuje polski dyplom magistra i – moim zdaniem oraz zdaniem tych osób, które podzieliły ten pogląd – jest szkodliwe dla polskich absolwentów. Jeżeli nawet, jak zostało już powiedziane z tej trybuny, tak było do tej pory, to wydaje się, że kiedy wchodzimy w strukturę Unii Europejskiej, powinniśmy jakby doceniać własne wykształcenie. A tytuły zawodowe to w krajach Unii Europejskiej licencjat i inżynier, popularny często, jeżeli idzie o naszego najbliższego sąsiada, tak zwany *Fachschule*. Dlatego też tytuł magistra powinien, zgodnie z dotychczasowym i powszechnie przyjętym w krajach Unii Eu-

(senator Z. Kruszewski)

ropejskiej rozumieniem, również w Polsce zachować rangę czy być podniesiony do rangi tytułu akademickiego. Ale my jako mniejszość komisji zdajemy sobie sprawę, że to jest fundamentalna zmiana w tym całym prawie czy projekcie prawa o szkolnictwie wyższym i będzie ona napotykała na dość poważne trudności.

Jeżeli idzie o kolejne poprawki, to są to, można by powiedzieć, po części poprawki kosmetyczne, może poza poprawką czwartą, w wypadku której mniejszość komisji uważa, że minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w drodze rozporządzenia powinien przedstawić zasady przeprowadzania przez komisję akredytacyjną wizytacji. Często decyzja komisji akredytacyjnej jest decyzją administracyjną, dlatego że zgodnie z innymi punktami czy artykułami ustawy minister musi podzielić pogląd komisji akredytacyjnej, szczególnie kiedy chodzi o zawieszenie naboru na dany kierunek studiów, zwłaszcza wtedy, kiedy jest ocena negatywna. A więc bez określenia jakichś ram tego, na jakiej podstawie może być wydana ta decyzja negatywna, zawieszająca... Wydaje się, że później nawet trudno się odwołać od niej, jeżeli nie jest to w jakiś sposób określone.

Tak jak powiedziałem, pozostałe artykuły czy pozostałe poprawki niewiele zmieniają w tej ustawie.

Mniejszość komisji prosi o przyjęcie swoich poprawek w dalszej debacie. Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję panu senatorowi Kruszewskiemu za przedstawienie wniosków mniejszości.

I przystępujemy do zadawania pytań senatorom sprawozdawcom.

Jako pierwszy pan senator Wielowieyski, a następnie pan senator Kulak.

(Senator Andrzej Wielowieyski: Dziękuję, Panie Marszałku...)

Pytania proszę adresować imiennie, mówić, do którego ze sprawozdawców pan adresuje pytania.

Senator Andrzej Wielowieyski:

Tak jest.

Pytań ciśnie się na usta mnóstwo, ale ja zadam tylko trzy. Będą one dotyczyć problemu młodszych, to znaczy nie profesorów i nie doktorów habilitowanych, młodszych pracowników uczelni, których pozycja, jak się zdaje, wyraźnie została przez ten projekt legislacyjny osłabiona, pogorszona; jest ona wyraźnie gorsza.

I pytam pana profesora Żenkiewicza, dlaczego pana zdaniem jako sprawozdawcy – być może autorzy jeszcze nam coś w tej sprawie powiedzą –

jest wyraźnie osłabiona reprezentacja tej kilkudziesięciotysięcznej grupy nauczycieli akademickich o niższych stopniach naukowych i kwalifikacjach w porównaniu z tym, co było dotąd. Ze względu na rosnące zadania dydaktyczne, te wielkie wyzwania, przed jakimi stoi nasze szkolnictwo wyższe, wydaje się bardzo wątpliwe, żeby ta centralizacja czy to przesunięcie decyzji w górę było słuszne.

Drugie pytanie dotyczy prac dyplomowych. Dlaczego przy tym obciążeniu zadaniami dydaktycznymi, które już przecież jest olbrzymie i ciągle rośnie, ograniczamy jednocześnie możliwości urlopowe ludzi pracujących nad doktoratami czy habilitacją? Wydaje się to wyraźnie sprzeczne z istniejącą sytuacją i bardzo szkodliwe, bardzo niesprawiedliwe dla tej grupy pracowników uczelni.

I trzecia sprawa, najmniejszej może wagi, to pensum, również ograniczone, art. 127. Dlaczego przy nie najlepszej przecież sytuacji materialnej pracowników wyższych uczelni pozbawiać ich jeszcze tych trzydziestu godzin? Zabieg zupełnie nieuzasadniony, podczas gdy protesty związków zawodowych wydają się bardzo uzasadnione. Dziękuję.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Czy pan senator Żenkiewicz chciałby odpowiedzieć teraz na te pytania?

(Senator Marian Żenkiewicz: Proszę bardzo, Panie Marszałku.)

Ale może, Panie Senatorze, ponieważ spodziewam się, że będzie więcej pytań do pana jako głównego sprawozdawcy komisji, może pan zechce odpowiedzieć na nie stąd, z trybuny senackiej.

Senator Marian Żenkiewicz:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Jak rozumiem, Panie Senatorze, pierwsze pytanie dotyczyło reprezentacji młodszych pracowników, ale w czym? We władzach uczelni?

(Senator Andrzej Wielowieyski: We władzach uczelni.)

Odpowiem krótko na te trzy pytania. Jeśli chodzi o intencje, o to dlaczego to wprowadzono, to proponowałbym skierować pytanie do twórców ustawy. Generalne uzasadnienie dla punktu pierwszego, a właściwie dla wszystkich tych trzech punktów odwoływało się do usprawnienia zarządzania uczelnią i stworzenia bardziej...

(Senator Zbigniew Romaszewski: Umocnienia demokracji szlacheckiej.)

Umocnienia demokracji szlacheckiej? No, może nie tak, Panie Senatorze. Sprawności zarządzania uczelnią – tak bym odpowiedział.

(Senator Andrzej Jaeschke: Kworum nie można zebrać. Po prostu kworum nie można zebrać.)

(senator M. Żenkiewicz)

No tak, o tym mówimy, tak jest.

(Senator Andrzej Wielowieyski: O wywarceniu większego nacisku na tych młodszych pracowników.)

A jednocześnie, jak podpowiada pan senator Jaeschke, który to wie z własnego doświadczenia, a z czym ja się zgadzam, takie rozszerzenie prowadzi często do tego, że kworum nie można zebrać. Okazuje się bowiem – i to z kolei ja mogę potwierdzić ze swojego doświadczenia – że jest silny nacisk, że chcemy być wybrani, chcemy uczestniczyć w posiedzeniach rad wydziałów, chcemy uczestniczyć w posiedzeniach senatów, a jak do tych posiedzeń dochodzi, to sala nie jest przepełniona – tak bym to, bardzo liberalnie, określił.

Marszałek Longin Pastusiak:

Na wszystkie trzy pytania już pan odpowiedział?

(Senator Marian Żenkiewicz: Tak, w tym jednym.)

To bardzo szybko, bardzo krótko.

Wobec tego pan senator Kulak, następnie pan senator Podkański.

Senator Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Panie Senatorze, chodzi mi o doktoraty, ale w ujęciu opłat za prace doktorskie. Czy ta sprawa w ogóle była poruszana na posiedzeniu komisji i czy ustawa reguluje kwestię oczekiwania czy żądania wręcz ze strony uczelni, nawet państwowych, wpłaty przez doktoranta, najczęściej niezbyt zasobnego finansowo, kwot rzędu 5, 7, a nawet 10 tysięcy zł przy otwieraniu przewodu doktorskiego? Wydaje mi się, że to jest bardzo duża niezręczność, a taka jest dzisiaj w Polsce praktyka, przynajmniej w niektórych uczelniach. Czy dzięki tej ustawie potrafimy nad tym zapanować? Dziękuję.

Senator Marian Żenkiewicz:

Myśmy tego problemu w komisji nie rozstrzygali. Ale pan senator chyba nie do końca precyzyjnie się wyraził, myślę, bo jeśli chodzi o osoby, które przygotowując doktorat, są asystentami na uczelni, to przecież...

(Senator Zbigniew Kulak: Nie, nie, niebędące pracownikami uczelni.)

No to tego pan nie dodał.

Na ten temat nie rozmawialiśmy.

Marszałek Longin Pastusiak:

Pan senator Podkański, następnie pan senator Romaszewski.

Senator Lesław Podkański:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku! Panie, Panowie Senatorowie!

Mam dwa pytania do pana senatora Żenkiewicza. Pierwsze dotyczy trybu, w jakim ta inicjatywa trafiła do komisji. Czy Komisja Nauki, Edukacji i Sportu zastanawiała się, dyskutowała nad tym, dlaczego trafiła tą drogą? Siłą rzeczy nasuwa się pytanie, dlaczego nie z Ministerstwa Edukacji i Sportu, dlaczego od prezydenta, który de facto z racji kompetencji konstytucyjnych aż takiego specjalnego nadzoru nad szkolnictwem wyższym nie posiada.

Drugie pytanie dotyczy objętości ustawy. Czy komisja nie uważa, że ta ustawa, zawierająca aż dwieście siedemdziesiąt dwa artykuły, jest nadzbyt szczegółowa? Sporo zawartych w niej regulacji nadaje się sensu stricto do rozporządzeń bądź to Rady Ministrów, bądź odpowiedniego ministra? Dziękuję.

Senator Marian Żenkiewicz:

Jasne.

Panie Senatorze, ja nie powinienem się wcielać w rolę adwokata prezydenta, tym bardziej że jest tutaj na sali pani minister. Ale spróbuję to zrobić, a jeśli zrobię źle, to myślę, że pani minister mnie skoryguje.

Otóż, po pierwsze, nie jest dokładnie tak, jak pan senator powiedział. Prezydent Rzeczypospolitej ma w swoich uprawnieniach inicjatywę ustawodawczą.

(Senator Lesław Podkański: Inicjatywę ma...)

Nie. Ma inicjatywę i może podejmować inicjatywę w każdej sprawie. W związku z tym zdecydował, że podejmie i podjął. Jest to jego prawo.

Po drugie, przypuszczam, iż podjęcie tej decyzji przez prezydenta wynikało stąd, iż prezydent już przez drugą kadencję obserwował, jak nieudolne były próby dokonania zmian w obrębie szkolnictwa wyższego. Pamiętamy to z poprzedniej kadencji, pamiętamy to jeszcze z poprzedniej kadencji. Tymczasem liczba problemów, jakie się nagromadziły w obszarze szkolnictwa wyższego, związanych również z powstawaniem nowych typów uczelni, w tym niepublicznych, była taka, że te stare uregulowania przestały odpowiadać rzeczywistości. I prezydent, w moim przekonaniu, w poczuciu dobrej pojętej troski o państwo i system szkolnictwa chciał to przełamać i podjął tego typu inicjatywę.

Co do objętości ustawy to racja, jest to ustawa o dużej objętości. Ale powiem szczerze, że nie bardzo widziałbym możliwość skrócenia jej bez uszczerbku dla problemów, które ona ma rozwiązać. Proszę zwrócić uwagę, że tak naprawdę, proszę państwa, śmiem tak twierdzić, ta ustawa wprawdzie ma dwieście siedemdziesiąt dwa artykuły, ale będzie ich miała co najmniej tysiąc pięćset wtedy, kiedy

(senator M. Żenkiewicz)

wejdzie w życie trzydzieści kilka rozporządzeń wykonawczych. Jest to jednak tak szeroki obszar i tak bogata materia, że byłoby chyba błędem rozbijanie tej materii na kilka różnych pól i tworzenie kilku różnych ustaw. I stąd, w moim przekonaniu, ta objętość ustawy jest konieczna, aczkolwiek utrudnia i analizę, i zrozumienie – to jest oczywiste.

Marszałek Longin Pastusiak:

Pan senator Romaszewski, następnie pani senator Szyszkowska.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Plagą szkolnictwa wyższego w gruncie rzeczy jest wieloletowość pracowników. Oni, pracując na jednym etacie, nie są po prostu w stanie utrzymać rodziny. I to jest zasadniczy problem. I ja nie wiem – powrócę do pytań zadanych przez pana senatora Wielowieyskiego – czy najlepszym na to sposobem jest zwiększanie pensum, ograniczanie uprawnień socjalnych, ograniczenie uprawnień naukowych, czy to najlepsza odpowiedź w roku 2005, kiedy jesteśmy w Unii Europejskiej, kiedy budujemy nowe kadry. Czy nie byłoby prostsze, choć może trudniejsze, ale i skuteczniejsze jednak, zwiększanie uposażeń zamiast zwiększania pensum i ograniczenia uprawnień?

Senator Marian Żenkiewicz:

Panie Senatorze, ja nie wiem, jakiej się spodziewa pan ode mnie odpowiedzi. To, co pan powiedział, nie było pytaniem, było raczej stwierdzeniem. Ja muszę powiedzieć, że tak, na pewno pan ma rację: jedną z przyczyn, jedną z przyczyn tego, że pracownicy, szczególnie młodszy, szukają zatrudnienia w innych uczelniach na pewno są niskie wynagrodzenia. Ja twierdzę zawsze, że jedną z przyczyn tak długiego okresu przygotowywania prac doktorskich czy rozpraw habilitacyjnych jest konieczność poszukiwania pracy w innym miejscu. I co do tego, myślę, wszyscy na tej sali się zgodzimy. A czy to jest dobra droga to ograniczanie uprawnień? To jest pytanie, na które ja nie potrafię panu odpowiedzieć.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Pani senator Szyszkowska, następnie pan senator Szafraniec.

Senator Maria Szyszkowska:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Mam dwa pytania.

Pytanie pierwsze: czy zdaniem pana senatora ustawa ta porządkuje sytuację asystentów na

uczelniach? Jak wszyscy wiemy, uczelnie w gruncie rzeczy już od lat nie zatrudniają nowych asystentów. Te funkcje wykonują doktoranci i ta sytuacja nie jest zdrowa, bo inna jest relacja asystent – profesor, a inna doktorant – profesor. To jest pytanie pierwsze.

I pytanie drugie. Zastanawiam się, czy ta ustawa nie dyskryminuje uczelni innych związków wyznaniowych aniżeli katolickie. Skoro Papieska Akademia Teologiczna staje się uczelnią publiczną, to pytanie moje dotyczy tego, co z Akademią Teologii Chrześcijańskiej czy z uczelniami prowadzonymi na przykład przez Kościół Adwentystów Dnia Siódmego. Dlaczego one nie uzyskały analogicznego statusu?

Senator Marian Żenkiewicz:

Tak jak już powiedziałem, ustawa w dużym stopniu porządkuje politykę kadrową na uczelni i cały ciężar tej polityki przekazuje w ręce władz uczelni, a konkretnie rektora. Jedną z poprawek, która była zgłaszana, i nad którą, moim zdaniem, warto było się zastanowić, zmierzała do tego, żeby obowiązujące doktorantów w ramach ich przygotowania do zawodu nauczyciela akademickiego dziewięćdziesiąt godzin dydaktycznych było odpracowywane na podstawie umowy zlecenia, czyli wykonywane w inny niż dotąd sposób. Innej regulacji w tym zakresie nie było. Ja zresztą myślę, że chyba dosyć trudno byłoby taką regulację wprowadzić, bo to wymagałoby znowu jakiegoś hierarchizowania liczby pracowników na poszczególnych stanowiskach, co z kolei byłoby sprzeczne z polityką samodzielności uczelni.

Czy ustawa nie dyskryminuje innych wyznań? Ja odpowiem w ten sposób: adwentyści dnia siódmego, o których pani senator zechciała wspomnieć, ani inne związki wyznaniowe nie składały żadnych wniosków co do tej ustawy. Przynajmniej mnie te wnioski nie są znane. Stąd też trudno, w moim przekonaniu, byłoby mówić o ich dyskryminacji.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Pan senator Szafraniec, następnie pani senator Kurska.

Senator Jan Szafraniec:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Panie Senatorze, zadaję panu te pytania dlatego, że jest pan profesorem. Proszę o uzasadnienie sensowności wprowadzenia dwóch stanowisk dla adiunktów – adiunkt dydaktyczny i adiunkt naukowy.

(senator J. Szafraniec)

I kolejna sprawa. Jest też propozycja wprowadzenia stanowiska profesora, który ma nauczać, i stanowiska profesora, którego istotą byłoby prowadzenie badań naukowych. Takie rozwiązania są sprzeczne z podpisaną przez Polskę deklaracją bolońską, która podkreśla konieczność łączenia nauczania na najwyższym poziomie zresztą, z jednoczesnym prowadzeniem pracy badawczej. Dziękuję bardzo.

Senator Marian Żenkiewicz:

Podział na pracowników naukowo-dydaktycznych i naukowych jest podziałem, który nie musi być w danej uczelni stosowany. Jest to po prostu otworzenie możliwości na wypadek takich sytuacji, kiedy uczelnia ma na przykład dobrych pracowników naukowych, nie chce się ich pozbyć, a nie ma pokrycia w liczbie godzin dydaktycznych. Rektor będzie miał możliwość zatrudnienia takiego pracownika na stanowisku naukowym, na którym nie obowiązuje prowadzenie zajęć ze studentami. To jest pierwsza sprawa.

Druga sprawa. Są oczywiście takie przypadki, nieliczne, ale są, że doskonali pod względem naukowym pracownicy są pod względem dydaktycznym słabi, po prostu nie potrafią właściwie do tej wiedzy przekonywać. Wtedy jest to furtka, jaką można wykorzystać.

Ja nie widzę w tym, Panie Senatorze, nic złego, nic zdrożnego. To rozszerza paletę możliwości zatrudniania na uczelni, co w dynamicznie zmieniającej się sytuacji, w moim przekonaniu, jest potrzebne.

(Senator Jan Szafraniec: Poza tym, że takie rozwiązanie jest sprzeczne z podpisaną przez Polskę deklaracją bolońską.)

Dlaczego jest sprzeczne? Proces Boloński nie jest chyba, Panie Senatorze, w tej chwili przedmiotem naszej dyskusji, więc nie rozwijamy dyskusji na ten temat. Ja uważam, że to rozwiązanie jest zgodne z tym systemem, zresztą żadnych zastrzeżeń prawnych w tym zakresie nie było.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Pani senator Kurska.

Senator Anna Kurska:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Senatorze, mówiąc o niezgodności z konstytucją poddania dziekanów lustracji, pan się powołał na art. 119. Tymczasem art. 119 konstytucji mówi o pracy Sejmu. Tak że...

(Senator Marian Żenkiewicz: Tak, o pracy Sejmu.)

O tym, że Sejm rozpatruje projekt ustawy w trzech czytaniach.

(Senator Marian Żenkiewicz: Tak, tak jest.)

Jaki to ma związek?

Senator Marian Żenkiewicz:

Ma to taki związek, że istnieje określony tryb procedowania, w myśl którego w trzecim czytaniu nie można wprowadzać nowych treści normatywnych. I to była jedna przesłanka, która została na drodze konstytucji sformułowana. Druga, zupełnie oczywista, wynika z faktu, że przepis ten jest martwy, bo zawiera w sobie defekt, o którym mówiłem: nie nakłada mianowicie obowiązku składania oświadczenia lustracyjnego, w związku z czym jest niewykonalny.

(Senator Anna Kurska: No tak, ta druga przesłanka jest oczywista. Tutaj natomiast to mnie zmyliło, że właściwie nie widziałam związku. Dziękuję.)

Proszę bardzo.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa senatorów ma jeszcze pytanie do senatorów sprawozdawców?

Tak, pan senator Łęcki, następnie pan senator Cybulski.

Senator Włodzimierz Łęcki:

Ja mam takie drobne pytanie w nawiązaniu do udzielonej parę minut temu odpowiedzi pana przewodniczącego dotyczącej objętości ustawy.

Ustawa jest obszerna i skomplikowana, i taka musi być. Ale czy dla jasności tej ustawy, czy też łatwiejszego z niej korzystania, nie byłoby dobrze na wstępie zrobić coś w rodzaju spisu treści, wymienić działy i rozdziały, których jest dużo? To będzie ustawa wertowana przez wiele osób i żeby poszukać odpowiedniego fragmentu, trzeba ją całą przejrzeć. Byłby to taki przewodnik po ustawie. W niektórych ustawach się z czymś takim spotkałem, między innymi w ustawie o języku polskim jest taki spis treści.

Senator Marian Żenkiewicz:

Panie Senatorze, oczywiście pan ma rację i na podkreślenie pańskiej racji pokażę moją karteczkę, na której wypisałem właśnie wszystkie punkty tej ustawy i przynależne do nich artykuły, żeby ewentualnie szybko państwu odpowiadać. Rozumiem natomiast, że raczej nie jest to w praktyce legislacyjnej stosowane. A więc albo trzeba odejść od praktyki legislacyjnej, albo po prostu trzeba założyć, że każdy z nas, kto się będzie tą ustawą interesował, taki spis sobie sporządzi, tak jak ja to uczyniłem.

Marszałek Longin Pastusiak:

Ja myślę, że jest to znacznie szersza sprawa. Niektóre ustawy są niestety tak obszerne, że sam spis treści, Panie Senatorze, nie wystarczy, przydałby się indeks rzeczowy. Indeks rzeczowy oczywiście do ostatecznej wersji treści. Poruszanie się po materii niektórych ustaw bez takiego indeksu rzeczowego jest niezwykle trudne.

Pan senator Cybulski.

Senator Zygmunt Cybulski:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Ja mam następujące pytanie. Od 1997 r. obowiązuje w Polsce ustawa o działach administracji rządowej. W tej ustawie o działach administracji rządowej określono wyraźnie, że prawo do prowadzenia kształcenia na poziomie wyższym posiada tylko resort edukacji. Ten przepis jest nieprzestrzegany, jak do tej pory, rządy jakoś sprawę pomijają, uznając, że premier może skorzystać z uprawnienia i porozdzielać pewne obowiązki między ministrów. I tak między innymi wzmocniono, dosłownie wzmocniono, podkreślam, niektóre resorty przez pozostawienie im szkół wyższych formalnie nadzorowanych przez resort edukacji.

Nowa ustawa podporządkowuje niektóre szkoły wyższe ministerstwu resortowemu. Nie przeczytałem się w ani jednym momencie, żeby zmieniono ustawę o działach administracji rządowej. Dziękuję.

Senator Marian Żenkiewicz:

Dziękuję bardzo.

Pan senator powtórzył i w szerszym stopniu przedstawił to, o czym ja mówiłem w swoim wystąpieniu, bo ja jako przykład wskazałem uczelnie artystyczne i wydziały, nazwijmy to, artystyczne na uczelniach podległych ministrowi edukacji. Tak, zgadzam się z tym. No ale z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia. Z tego, co wiem z informacji uzyskanej z Sejmu, była próba dyskusowania na ten temat, ale koncepcja, o której pan senator mówi, to znaczy koncepcja jak gdyby przyporządkowania wszystkich uczelni jednemu ministrowi, ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, nie została uwzględniona. Jeżeli pan senator uważa...

(*Senator Zygmunt Cybulski:* Panie Marszałku, czy można jeszcze...?)

Pan senator może zgłosić poprawkę w tej sprawie, a komisja ją rozpatrzy. Ale ja teraz nic więcej do tego dodać nie mogę.

Senator Zygmunt Cybulski:

Chodzi mi o to – jeśli można, Panie Marszałku...

(*Marszałek Longin Pastusiak:* Tak, proszę bardzo.)

...że ta ustawa nie wprowadza poprawek do tamtej ustawy. A tamta ustawa powinna być przestrzegana! Nie można tutaj tworzyć ustawy konkurencyjnej, nie zmieniając tamtej ustawy.

Senator Marian Żenkiewicz:

Panie Senatorze, można tylko powiedzieć tak: taki system funkcjonuje od momentu uchwalenia ustawy o działach gospodarki narodowej. Ja nie potrafię panu odpowiedzieć, czy w ustawie o działach gospodarki narodowej nałożono szczególne obowiązki dotyczące zmiany ówczesnego stanu. No a ta ustawa sankcjonuje to, co było. No ale literalnie, jeśli stać na gruncie tej ustawy, ma pan rację – to nie ulega wątpliwości.

Marszałek Longin Pastusiak:

Czy ktoś jeszcze z państwa senatorów ma nieprzepartą chęć zadania pytania?

Bardzo proszę panią senator.

Senator Krystyna Bochenek:

Panie Senatorze, jak pan zauważył, dużo emocji wzbudził zapis o Centralnej Komisji do spraw Stopni Naukowych i Tytułu Naukowego. Przedstawiając sprawozdanie, nadmienił pan, że ta centralna komisja będzie mogła cofnąć uprawnienia dotyczące nadania przez radę wydziału tytułu doktora habilitowanego. Chciałabym zapytać, na jakiej zasadzie będzie mogła to zrobić.

Senator Marian Żenkiewicz:

Myślę, że nie zostałem właściwie zrozumiany przez panią senator albo niezbyt precyzyjnie się wyraziłem. Ja powiedziałem wyraźnie, że tytuł doktora habilitowanego, jak również doktora, nadaje rada wydziału. I to jest decyzja ostateczna, chyba że później zostaną stwierdzone przesłanki jej uchylecia, chociażby plagiat.

Powiedziałem też, że dzięki temu, iż centralna komisja powołuje dwóch recenzentów, ma ona jak gdyby wgląd w przebieg procesu habilitacyjnego. I jeżeli uzna, że rada wydziału raz, drugi, trzeci nadała tytuł doktora habilitowanego niezgodnie – w rozumieniu centralnej komisji – z obowiązującymi standardami, to komisja ta będzie miała prawo odebrać radzie wydziału prawo nadawania tego tytułu, ale nie nadanych przez nią indywidualnie, poszczególnym osobom, tytułów.

(*Senator Krystyna Bochenek:* To zapisałam, tak że...)

Tak.

(*Senator Krystyna Bochenek:* No właśnie, co do tego było nieporozumienie. Dziękuję.)

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów ma pytanie?

Tak, bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Klemens Ścierski:

Panie Senatorze, stwierdził pan, że głównymi beneficjentami po wprowadzeniu tej ustawy będą studenci. Tak przynajmniej pana zrozumiałem. No, ale myślę, że to nie studenci spowodowali, że ta ustawa się pojawiła. Można też sobie wyobrazić, że beneficjentami będzie wiele innych grup, na pewno też pracownicy uczelni. Ale mnie najbardziej interesuje to, czy Polacy, czy gospodarka będzie coś miała z realizacji tej ustawy. Bo ogólnie osąd Polaków, i nie tylko, o naszej nauce, o naszych możliwościach, o pracach naukowo-badawczych, o patentach, o poziomie nauki, jest bardzo krytyczny i jest to osąd, że nasza gospodarka jest nieinnowacyjna.

Mam do pana – bo pan siedzi w tej tematyce bardzo mocno, jako członek komisji i jako sprawozdawca tej ustawy – pytanie: czy my, Polacy, możemy oczekiwać po realizacji tej ustawy, że coś się zmieni na linii gospodarka – nauka? Bo przecież bez nauki, bez mózgu nigdzie na świecie nic dobrego nie udało się zrobić. Ja osobiście znam wiele przykładów tego, że konkretni ludzie nauki i gospodarki sami znaleźli pieniądze i rozwiązali bardzo trudne problemy, nie czekając na ustawy, nie czekając na jakieś wielkie wydarzenia. No ale tak generalnie to chciałbym być o to spokojniejszy, dlatego pytam: czy po wprowadzeniu tych setek paragrafów, uwzględnieniu setek tych różnych naszych zastrzeżeń, będzie w Polsce lepiej na tej właśnie linii nauka – gospodarka i czy wywoła to dobrobyt Polaków?

Senator Marian Żenkiewicz:

Panie Senatorze, pan jako były minister, jako znakomity racjonalizator, dyrektor wielkiej firmy, wie doskonale, że te sprawy bezpośrednio przełożyć się nie mogą. Ja nie mogę dzisiaj... Powiem więcej: nie ma tu jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, jak albo na ile to się przełoży. Ale w pewnym stopniu to się stanie, dlatego że jest to próba uporządkowania systemu szkolnictwa i dania mu możliwości bardziej efektywnego działania.

No ale jeśli chodzi o przełożenie się ustawy na wyniki gospodarcze, na zastosowanie tego w praktyce, to pan senator doskonale wie, że to wcale nie jest prosta relacja. Przecież jeszcze funkcjonuje ustawa o finansowaniu nauki, która określa, jak należy ją finansować itd., itd. Tak że, podsumowując, prostej odpowiedzi na to pytanie nie ma. Niemniej jednak na pewno jest nadzieja, że uporządkowanie tego systemu będzie krokiem we właściwym kierunku.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Pan senator Wielowieyski.

Senator Andrzej Wielowieyski:

Panie Senatorze, chodzi mi o art. 131, o pomoc dla pracowników uczelni. Ja przedkładałem nawet panu projekt, propozycję dotyczącą tego zakresu, ale komisja tego nie przyjęła. Niech pan mi powie: dlaczego? Dlaczego nie wzięliście pod uwagę przywrócenia zapisu art. 111 z obecnie obowiązującej ustawy, dającego ochronę nauczycielom akademickim jako twórcom na podstawie praw autorskich? To z tego projektu wyleciało. Dlaczego komisja nie chciała podjąć tego problemu ochrony praw autorskich nauczycieli akademickich?

Senator Marian Żenkiewicz:

Nie jestem w stanie w tej chwili wyczerpująco na to pytanie odpowiedzieć. W związku z tym pozwolił pan, że tej odpowiedzi nie udzielę. Jeżeli jednak ktoś z twórców tej ustawy będzie chciał mnie wspomóc, to będę wdzięczny, a jeśli nie, to będziemy mogli wrócić do tego po debacie, na posiedzeniu komisji.

Marszałek Longin Pastusiak:

Ale ja myślę, Panie Senatorze, że te sprawy są uregulowane w innych ustawach: w ustawie o prawach autorskich, o ochronie własności intelektualnej. Prawda? A więc ja nie sądzę, żeby ten obszar, bardzo ważny zresztą, był poza regulacją prawną w Polsce.

(*Senator Marian Żenkiewicz:* Ale ja zrozumiałem, Panie Marszałku, że chodzi o odpowiedź na pytanie, dlaczego komisja się tym nie zajęła.)

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów...

Pani senator Doktorowicz, a później pan senator Zychowicz.

Senator Krystyna Doktorowicz:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Panie Przewodniczący, ja mam takie pytanie: czy ta ustawa reguluje również kwestię proporcji studentów, to jest proporcji studentów zaocznych do studentów dziennych? Czy ona nie wywoła pewnych skutków na przykład w postaci ograniczenia finansowania uniwersytetów, szkół publicznych? Czy robili państwo symulacje co do pewnych jej skutków? Czy ona nie doprowadzi do tego, że sytuacja, kondycja finansowa szkół wyższych w Polsce będzie gorsza? Dziękuję.

Senator Marian Żenkiewicz:

Komisja nie zajmowała się żadną symulacją, nie robiła żadnej symulacji dotyczącej tych problemów, wpływu na te sprawy, na to, co będzie się działo w przyszłości. Jeśli zaś chodzi o finansowanie i o te relacje, to proponowałbym, żeby to pytanie zechciała pani skierować do pana ministra, albowiem będzie on przygotowywał odpowiednie rozwiązania szczegółowe, myślę więc, że w sposób bardziej kompetentny niż ja zdoła na to pytanie pani odpowiedzieć.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Pan senator Zychowicz.

Senator Zbigniew Zychowicz:

Dziękuję uprzejmie.

Panie Przewodniczący, w art. 59...

(Senator Marian Żenkiewicz: W którym?)

W art. 59 są wymienione grupy osób, które wchodzi w skład senatu uczelni. Z niepokojem zauważam – zresztą zasygnalizowali mi to przedstawiciele innych grup – że nie ma tam adiunktów ani wykładowców, choć niejednokrotnie są oni, że tak powiem, solą danej uczelni. Tymczasem udział przedstawicieli studentów i doktorantów ma wynosić nie mniej niż 20%, doktorzy habilitowani i profesorowie mają stanowić więcej niż połowę, nie więcej jednak niż 3/5. A więc gdyby to literalnie potraktować, to może się okazać, że nie ma żadnej gwarancji, że w skład senatu wejdzie adiunkt albo wykładowca. Czy komisja debatowała nad tym problemem?

Senator Marian Żenkiewicz:

Komisja debatowała nad tym częściowo, mianowicie dyskusja toczyła się głównie wokół sprawy procentowego udziału studentów. Nie wnikałiśmy w procentowy podział na poszczególne grupy, bo przyjęliśmy, iż ta sprawa jest elementem procesu wyborczego na uczelni.

Jeśli zaś chodzi o dokładne uzasadnienie tak przyjętych proporcji, to pytanie to prosiłbym skierować do twórców ustawy.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Nie widzę więcej zgłoszeń... A, jeszcze pani senator Bochenek.

Bardzo proszę.

Senator Krystyna Bochenek:

Dziękuję bardzo.

Ja dużo rozmawiałam z profesorami starszego pokolenia, którzy byli między innymi członkami

dotychczasowej centralnej komisji do spraw przyznawania stopni i tytułu, i chciałabym spytać, czy była rozważana kwestia przywrócenia lub kontynuacji uprawnień tej centralnej komisji. Wiele osób, wybitnych autorytetów, z którymi rozmawiałam – nie będę przytaczała ich nazwisk – i których zdanie państwo na pewno by podzieliło, twierdziło, że istnienie tej centralnej komisji i zatwierdzanie przez nią prac habilitacyjnych pozwalało na bezstronność tej oceny, na nieuleganie naciskom z zewnątrz. Bo jednak takie duże zgromadzenia ludzkie jak rady wydziału zawsze sugerują się w ocenie też kontaktami z doktorem, którego dotyczy habilitacja. No, to wprawdzie zwyczajne ludzkie zachowanie... Ale czy takie ciało jak Centralna Komisja do spraw Stopni Naukowych i Tytułu Naukowego, odpowiedzialna za nadawanie stopni naukowych, na pewno powinno stracić swoje uprawnienia?

Senator Marian Żenkiewicz:

Otóż ja osobiście przeprowadziłem i wielu członków naszej komisji też przeprowadziło wiele rozmów z członkami centralnej komisji. Generalnie rzecz biorąc, większość członków centralnej komisji uważa, że to ciało powinno istnieć, ale... No, co prawda nie ma dziś tu, na tej sali, wśród nas, pana senatora, który przez trzy kadencje był w centralnej komisji, ale powiem, że on nie dalej jak wczoraj wieczorem przekonywał mnie, że ta komisja istnieć nie powinna. Dlaczego podaję ten przykład? Podaję ten przykład dlatego, że jest to sprawa niezwykle kontrowersyjna.

W moim przekonaniu, powinno istnieć w skali państwa pewne ciało, takie jak centralna komisja, które by czuwało nad tym, aby nie obniżać zanedo poziomu i wymagań, a do czegoś takiego może dojść, jeżeli stopnie naukowe będą nadawane w gronie, nazwijmy to, węższym, to znaczy w gronie, w którym wielu ludzi podejmujących decyzję dotyczącą danej osoby jest w jakiś sposób z nią związanych różnego rodzaju więzami, powiązaniem.

Ale chcę państwu powiedzieć, że – jak poinformowałem nas na posiedzeniu komisji pan profesor Woźnicki – zaplanowana jest szeroka dyskusja nad tą sprawą na jesień tego roku. Konferencja rektorów polskich uczelni chce przeprowadzić szeroką dyskusję na ten temat, chce doprowadzić do sytuacji jak gdyby jednoznacznego oczyszczenia atmosfery wokół centralnej komisji i do ustalenia, czy ona ma istnieć, a jeżeli tak, to w jakim kształcie.

Dlatego to rozwiązanie, które zostało przyjęte w ustawie, jest pewnym kompromisem. Z jednej strony uwzględnia ono olbrzymią liczbę głosów o tym, że centralna komisja to sąd kapturowy, że centralna komisja działa w oderwaniu od realiów, że często jest tak, iż na posiedzeniu centralnej komisji w gronie kilkunastu członków jest zaledwie

(senator M. Żenkiewicz)

dwóch czy trzech orientujących się w materii, której dotyczy rozprawa habilitacyjna. Ludzi przedstawiających takie opinie też jest bardzo dużo, głos tych środowisk też należało uwzględnić. No, ja już nie będę tu mówić o silnym głosie tych środowisk czy tych grup osób, których z pewnych względów – intelektualnych, wiekowych czy czasowych – nie stać na zrobienie habilitacji, a to też jest liczna grupa. W związku z tym, jak powiedziałem, to jest pewne rozwiązanie kompromisowe.

Ja mam nadzieję, że dyskusja wokół tej sprawy będzie się toczyć... No, ona już się toczy i mam nadzieję, że zakończy się pewnego rodzaju konsensem, w którego efekcie powstanie nowa jakość.

(Senator Krystyna Bochenek: Przepraszam, Panie Marszałku. Można jeszcze słowo?)

Marszałek Longin Pastusiak:

Proszę bardzo.

Senator Krystyna Bochenek:

No ale kiedy przyjmimy tę ustawę, to sprawa będzie już jakby zamknięta. Czyli ta dyskusja będzie się toczyć już po wprowadzeniu tych zapisów?

Senator Marian Żenkiewicz:

Tak, Pani Senator. Ale przecież pani senator doskonale wie, że ustawa może być znowelizowana. W moim przekonaniu, debata nad ustawą mówiącą o miejscu i roli centralnej komisji powinna być długa, powinna objąć szerokie gremia ludzi związanych z nauką, powinna być dogłębna, powinna uwzględnić wszystkie aspekty sprawy. A na zakończenie tej debaty należałoby, w moim rozumieniu, podjąć decyzje, które może nie raz na zawsze, ale na długi czas rozstrzygnęłyby ten dylemat, wyeliminowałyby go.

Senator Longin Pastusiak:

Ja muszę podkreślić, że pan senator Żenkiewicz powołał się na opinię profesora, który był przez trzy kadencje członkiem tej komisji.

(Senator Marian Żenkiewicz: Ale nie myślałem o panu marszałku.)

Nie, bo ja byłem przez dwie kadencje członkiem tej centralnej komisji. No ale tu potwierdza się tylko to, że jeśli w Polsce dwaj profesorowie się zgadzają, to tylko wtedy, kiedy mówią o trzecim.

Ja byłem krytycznie ustosunkowany do tej centralnej komisji. Uważam, że tej w tej formie, w jakiej ona funkcjonowała... Musiałem głosować za habilitacją czy przeciw habilitacji, choć nie miałem żadnego wglądu w tekst danej rozprawy, a miałem tylko dwie recenzje sprzeczne. W ogóle nie czułem, że postępuję uczciwie. Mu-

siałem zaufać któremuś z tych recenzentów, bo musiałem zająć stanowisko. Dlatego wydaje mi się, że to rozwiązanie, które proponuje się w tej ustawie, jest dobrym kompromisem, rzeczywiście idzie to w dobrym kierunku, ponieważ jakaś kontrola w tej sprawie jest potrzebna. Bo muszę powiedzieć, że tak dużo było knotów – przepraszam, że używam takiego kolokwialnego słowa – wpływających do centralnej komisji w przypadku habilitacji, tak wiele prac nie spełniało warunków nawet pracy doktorskiej, że jakaś kontrola w tej mierze jest potrzebna.

Marszałek Longin Pastusiak:

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów miałby pytanie? Nie.

Dziękuję bardzo panu senatorowi sprawozdawcy, przewodniczącemu komisji, za wyczerpujące odpowiedzi na wiele pytań zadanych przez państwa senatorów.

Chcę tylko przypomnieć, że ustawa, która jest przedmiotem naszej debaty, została wniesiona jako prezydencki projekt ustawy, a także jako projekty poselskie.

Do reprezentowania stanowiska prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w toku prac parlamentarnych została upoważniona pani minister Jolanta Szymanek-Deresz, szef Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Witam panią minister w Senacie Rzeczypospolitej.

Z kolei do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych upoważniony został minister edukacji narodowej i sportu.

Witam sekretarza stanu w tym resorcie, pana ministra Tadeusza Szulca.

Pragnę zapytać panią minister, czy chciałby zabrać głos i przedstawić stanowisko Kancelarii Prezydenta RP lub też prezydenta w sprawie omawianej ustawy.

(Szef Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Jolanta Szymanek-Deresz: Dziękuję, Panie Marszałku.)

Dziękuję.

Czy pan minister chciałby przedstawić stanowisko rządu?

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu Tadeusz Szulc: Nie, dziękuję.)

Muszę jednak powiedzieć, że tak łatwo państwu nie odpuścimy. Bo przypuszczam, że państwo senatorowie mają pytania do przedstawicieli Kancelarii Prezydenta RP i do pana ministra.

Jako pierwszy pan senator Romaszewski, następnie pan senator Podkański. Zapisujemy. Proszę podnosić rękę, a pani senator będzie zapisywała.

Proszę bardzo, pan senator Romaszewski jako pierwszy.

Tylko proszę mówić, czy adresują państwo swoje pytania do pana ministra, czy do pani minister.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Ja mam pytanie do pana ministra. Prosiłbym pana ministra o pewne dane statystyczne, żebyśmy się orientowali, na jakim etapie jesteśmy. A więc ilokrotnie w ciągu tych piętnastu lat wzrosła liczba studentów, ilokrotnie wzrosła liczba nauczycieli akademickich, jak procentowo wzrosły nakłady? Jak to w ogóle wygląda? Na jakim etapie naszego życia społeczno-gospodarczego jesteśmy? Dziękuję bardzo.

Marszałek Longin Pastusiak:

Proszę bardzo, odpowiada, jak rozumiem, pan minister.

Panie Ministrze, widzę, że będzie dużo pytań, do tego, jak przypuszczam, większość z nich będzie adresowa do pana. A więc może pan odpowiadać, jeśli jest pan tak uprzejmy, z trybuny senackiej.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie
Edukacji Narodowej i Sportu
Tadeusz Szulc:**

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Odpowiadając na pytania pana senatora Romaszewskiego, przytoczę liczby, które charakteryzują ten okres. W stosunku do roku 1990 liczba studentów wzrosła prawie pięciokrotnie: z trzystu dziewięćdziesięciu czterech tysięcy do miliona dziewięciuset dwudziestu pięciu tysięcy.

W tym samym czasie liczba nauczycieli akademickich wzrosła do osiemdziesięciu sześciu tysięcy, a to jest... No, to by trzeba było policzyć... To jest gdzieś o około 65%.

W tym też czasie, siłami tej samej kadry akademickiej, wykształciliśmy trzydzieści pięć tysięcy doktorantów, a teraz każdego roku prawie pięć i pół tysiąca młodych ludzi na studiach doktorskich kończy te studia rozprawą.

Jeśli chodzi o nakłady na szkolnictwo wyższe, to w ostatnich latach, bo nie pamiętam, nie mogę cofnąć się do roku 1990, nastąpił wzrost z około 0,75 PKB do 1,01 PKB. A zatem jest to dość znaczący wzrost, niemniej jednak musimy powiedzieć o tym, że złożyły się na niego też podwyżki, które miały miejsce w ostatnich trzech latach. To były znaczące podwyżki dla nauczycieli akademickich i to one głównie spowodowały, że ten wzrost jest właśnie taki. Jeśli chodzi o środki na realizację działalności uczelni, to w tym zakresie może takiego wzrostu nie było.

Marszałek Longin Pastusiak:

Pan senator Wittbrodt zabierze teraz głos. Następnym mówcą będzie pan senator Wielowieyski.

Senator Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Ja mam dwa pytania. Jedno z nich dotyczy rozporządzeń. Z wykazu wynika, że tych rozporządzeń potrzebnych jest trzydzieści trzy, z czego osiem może być zrealizowanych w najbliższym czasie, zaś cała reszta nie. I pytanie: jaka jest perspektywa czasowa sporządzenia i przyjęcia tych rozporządzeń? I w związku z tym, co by się stało, gdyby ustawa weszła w życie nie z dniem 1 września 2005, a na przykład 1 stycznia 2006? Bo ustawa w 1990 r. też wchodziła w grudniu i wtedy żadnego dramatu nie było.

Drugie pytanie dotyczy kwestii finansowych. Mianowicie w ustawie jest mowa o środkach przewidzianych na płace i o tym, że one w jakiś sposób mają być waloryzowane, a także pozapłacowych, które też w jakiś sposób mają narastać. Kiedy wprowadzono nowy system płacowy, były obawy, że płace pochłoną te środki pozapłacowe. Chciałbym zapytać: jak to jest z relacjami środków płacowych do pozapłacowych, jak to się zmieniało po przyjęciu przez poprzednią ekipę nowego systemu wynagrodzeń?

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie
Edukacji Narodowej i Sportu
Tadeusz Szulc:**

Nie wiem, czy będę w stanie na wszystkie szczegółowe części pytania odpowiedzieć. Biorąc pod uwagę fakt, że potrzebne są trzydzieści trzy rozporządzenia, a praktycznie, co pan senator powiedział, osiem rozporządzeń jest do wdrożenia i pozostaje nam jeszcze dwadzieścia pięć, na pytanie czy jesteśmy w stanie wydać wszystkie rozporządzenia do 1 września, odpowiadam - nie, do 1 października też nie, Panie Senatorze, i do 1 stycznia wszystkich też nie damy rady wydać. Ale biorąc pod uwagę fakt, że wiele ustaw, w tym ustawa o stopniach i tytule naukowym, zostało uchwalonych, one wchodziły w życie i sukcesywnie wdrażane czy opracowywane były rozporządzenia, widzimy tutaj możliwość taką, że ustawa wchodzi w życie z pewną formą *vacatio legis* dla niektórych rozwiązań, szczególnie tych, które powodują pewne skutki lub wzajemnie się zazębiają. Dla przykładu to jest sprawa zatrudnienia nauczycieli akademickich, uposażenie nauczycieli akademickich. Ta część przepisów, naszym zdaniem, nie może nawet wejść w życie od stycznia 2006 r., dlatego że zaczęłyby one obowiązywać w środku roku akademickiego. A w związku z tym tak naprawdę ten element, ta część powinna wejść od 1 września 2006 r., bo wtedy nie byłoby kolizji z uprawnieniami pracowników, odprawami, odchodzeniem na emeryturę, podwyżkami, zatrudnieniem itd. Zatem gdybym

(sekretarz stanu T. Szulc)

miał odpowiedzieć na pytanie: czy 1 września, czy 1 października, czy 1 stycznia, to wydaje mi się, że jeżeli przyjmiemy takie założenie, o którym mówiłem przed chwilą, 1 września jest realny, bo wtedy weszłyby tylko te przepisy, które nie budzą żadnych wątpliwości i te, z których uczelnie mogłyby już korzystać.

Pozostaje jeszcze jedna sprawa, mianowicie opracowanie statutów przez uczelnie. To też nie jest taka łatwa sprawa, bo uczelnie będą musiały dostosować statuty do wymagań nowej ustawy. A zatem te uczelnie, które szybciej je dostosują, będą mogły korzystać, a te, które później dostosują swoje statuty, będą wdrażały elementy ustawy później. Stąd bierze się nasza propozycja zapisu, który będzie mówił o tym, że czas jak gdyby weryfikacji, czas zatwierdzenia statutów dla tych uczelni, które nie są uczelniami w świetle prawa w pełni autonomicznymi, musi być wydłużony, dlatego że fizycznie byłoby to nie do wykonania, niemożliwa byłaby ocena tego przez pracowników Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu.

Sprawa waloryzacji płac i jej relacja z pozostałymi środkami przyznawanymi na działalność całego systemu szkolnictwa wyższego. Ja mogę tylko jedną rzecz powiedzieć: w świetle zmian, które nastąpiły w ostatnim okresie, niestety, niekorzystna jest zmiana dotycząca tych relacji, dlatego że znacząco wzrosły płace, ale w tym samym czasie, na przykład w roku 2005, środki na działalność uczelni zmalały o 13%, o 57 milionów zł. Tak więc środki te nie wzrastały równomiernie, stosownie do środków płacowych, co uczelnie w wielu przypadkach odczuwają.

I pani senator pytała o relację i niepokoje związane z zasadami przyjęć na studia, na studia stacjonarne, zaoczne i wieczorowe. To jest też istotny element, dlatego że on znacząco wspomaga uczelnie i wspomaga tę część ich funkcjonowania.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Pan senator Wielowieyski, a następnie pan senator Saługa.

Senator Andrzej Wielowieyski:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, pytanie szczegółowe, przepraszam, że je ponawiam, ale senator sprawozdawca uchylił się od odpowiedzi na to pytanie, a od tego zależy też przedstawienie poprawki.

Dlaczego nie uwzględniliśmy w dyskutowanym w tej chwili projekcie art. 111, w którym była mowa o tym, że nauczycielom akademickim jako twórcom przysługuje ochrona w zakresie praw

autorskich. Być może to jest dostatecznie uregulowane, podobnie jak dotąd, gdzie indziej, ale chodzi o to, czy rzeczywiście nauczyciele nie tracą przez usunięcie art. 111.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu Tadeusz Szulc:

Panie Senatorze, taki zapis był w projekcie ustawy, ale on w trakcie procesu legislacyjnego został wycofany właśnie ze względu na to, o czym pan marszałek mówił, że w innych ustawach są zapisy, które jak gdyby gwarantują to nauczycielom akademickim. Zatem ta sprawa dotycząca jak gdyby zapewnienia praw autorskich nauczycielom akademickim realizowana jest w tamtej ustawie, a tutaj jej nie ma.

Marszałek Longin Pastusiak:

Domyślam się, że pan senator Wielowieyski upomni się, że tak powiem, o dostateczne karanie za plagiaty, które niestety się coraz częściej w moim środowisku naukowym – muszę powiedzieć – pojawiają, i to jest problem.

Bardzo proszę, pan senator Saługa, a następnie pani senator Liszcz.

Senator Wojciech Saługa:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, w art. 259 ust. 7 mówi się, że osoba zatrudniona przed dniem wejścia w życie ustawy na stanowiskach: kustosa bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty, pozostaje mianowana na tym stanowisku i na tych samych zasadach. Komisja proponuje rozszerzyć krąg stanowisk w tym punkcie, ale moje pytanie dotyczy innej kwestii. Ci pracownicy do tej pory mieli urlopy na zasadach takich jak pracownicy nauki, czyli sześciotygodniowe. I pytanie do pana ministra: czy nadal będą ich obowiązywały, albo inaczej, czy nadal będą mieli uprawnienia do sześciotygodniowych urlopów, ponieważ ze środowiska płynie sygnał, że jednak tak samo nie będzie? A wtedy ten artykuł, gdzie mówi się, że na tych samych zasadach, no nie do końca byłby prawdziwy. Dziękuję.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu Tadeusz Szulc:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Pracownicy zatrudnieni w bibliotekach dzielą się na nauczycieli akademickich i ninauczycieli akademickich. Nauczyciele akademicy korzy-

(sekretarz stanu T. Szulc)

stają z takich samych praw, co pozostała część nauczycieli akademickich, natomiast nienauczyciele akademicy – tak, jak pozostali pracownicy uczelni. A zatem ci, którzy byli zatrudnieni wcześniej i są nauczycielami akademickimi, będą korzystali z tych praw, natomiast osoby, które nie są zakwalifikowane jako nauczyciele akademicy, nie będą z nich korzystały. Powiem, że ta sprawa była konsultowana również z przedstawicielami bibliotek polskich, nie jest to więc tylko wymysł inicjatorów czy zespołu, który przygotował ustawę, odbyła się bowiem głęboka dyskusja i konsultacje ze środowiskiem przedstawicieli bibliotek polskich.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Kazimierz Kutz)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Jest tu zapisana pani senator Liszcz.

Senator Teresa Liszcz:

Dziękuję bardzo.

Ja mam trzy pytania. Po pierwsze, kto będzie decydował o tym, czy pracownik nauczyciel akademicki będzie zatrudniony na podstawie mianowania czy umowy o pracę, bo ja nie widzę w ustawie kryterium rozstrzygającego, kiedy mianowanie, a kiedy umowa o pracę. Obawiam się, że nastąpi generalna destabilizacja stosunków pracy nauczycieli akademickich na przyszłość.

Następna sprawa: co to jest inne oszustwo naukowe, poza plagiatem? Z tym się wiąże pewne konsekwencje.

I trzecie pytanie: czy osoba całkowicie ubezwłasnowolniona albo pozbawiona praw publicznych może być założycielem uczelni niepublicznej? Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

(Senator Teresa Liszcz: Można dodać do tego jeszcze siedemnastolatka, niepełnoletnią osobę.)

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu Tadeusz Szulc:

Siedemnastolatek... Może po kolei, Pani Senator.

Zatrudnienie na zasadzie umowy o pracę i na podstawie mianowania – na podstawie zasad

uchwalonych w statutach uczelni decyzje będzie podejmował rektor. Osoby, które w tej chwili pracują w uczelniach, pozostają na zasadach zatrudnienia takich, jak do tej pory, natomiast nowe osoby zatrudniane będą na zasadach takich, jak stanowi statut.

Sprawa oszustw naukowych. Inne oszustwa poza plagiatami to oszustwa w badaniach naukowych, które mogą lub zdarzają się, a mianowicie, ktoś może wykonać badania naukowe, które będą badaniami wirtualnymi, i jeżeli będzie można mu to udowodnić, to skutki, które wynikają z ustawy, będzie ponosił.

I sprawa...

(Senator Teresa Liszcz: Przepraszam, mogę dopytać?)

Tak, bardzo proszę.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Proszę bardzo.

Senator Teresa Liszcz:

Czy to ma być jednoznaczny termin prawny „oszustwo”, taki jak plagiat, bo co to jest plagiat wiemy, natomiast „inne oszustwo” – tu bardzo poważne konsekwencje się z tym wiążą, a to jest niedookreślone, moim zdaniem.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu Tadeusz Szulc:

To nie jest dookreślone, plagiat też nie jest tak naprawdę do końca dookreślony, dlatego że można przepisać całość, część, pisać w formie przypisów, robić przeplatania zdaniami. Dlatego też to nie jest zapis, który będzie pozwalał rektorowi czy jednej osobie podjąć decyzję. Sprawa z chwilą stwierdzenia takiego faktu zostanie skierowana do komisji dyscyplinarnej i wtedy będzie musiało być przeprowadzone pełne postępowanie wyjaśniające, a następnie wymierzona kara, która będzie wynikała z dowodów w sprawie. I ten drugi element też będzie musiał przejść pełne postępowanie. A zatem my wiemy, co to znaczy wykonanie badań niezgodnie z obowiązującą metodyką albo napisanie pracy bez wykonania badań, bo, niestety, takie zjawiska zdarzają się w Polsce, i nie tylko w Polsce, również na świecie. Tak więc tego się nie da, w moim odczuciu, bliżej określić, a zatem musi istnieć zespół ludzi. Bo przecież oceniać to będą profesorowie, eksperci, osoba ta będzie mogła odwoływać się, brać osoby, które będą ją broniły, jeżeli będzie czuła się niewinna. Wskazujemy tylko na pewien element życia akademickiego, który może również rodzić elementy patologii i powinien być brany pod uwagę.

(sekretarz stanu T. Szulc)

Sprawa założyciela. W ustawie jest napisane, kto może być założycielem. Siedemnastolatek nie może być założycielem...

(Senator Teresa Liszcz: Nie ma wymogu pełnoletności w ustawie.)

(Wicemarszałek Kazimierz Kutz: Pani Senator, bardzo proszę nie...)

Tylko jest napisane: osoba niepełnoletnia nie może być podmiotem, który może wystąpić o utworzenie szkoły.

(Senator Teresa Liszcz: To nie jest napisane.)

No, jeżeli nie jest napisane, to może jeszcze zastanowimy się nad tym. Osoby, które były karane, osoby, nad którymi wisi przestępstwo lub są zadłużone, nie mogą utworzyć szkoły i taki zapis jest.

(Senator Teresa Liszcz: Mogę?)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Panie Ministrze, gdzie jest napisane, że statut określi, jakie stanowiska się obsadza przez mianowanie, a jakie przez zawarcie umowy, bo ja nie widzę odesłania do statutu. Ja widzę odesłanie tylko w sprawie trybu: „Stosunek pracy z nauczycielem akademickim nawiązuje rektor w trybie określonym w statucie”. Ale tryb to jest co innego niż wskazanie, jaki jest sposób obsadzania poszczególnych stanowisk, a odesłania w tym zakresie ja nie widzę w ustawie.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie
Edukacji Narodowej i Sportu
Tadeusz Szulc:**

Ale w innych zapisach ustawy jest...

(Senator Teresa Liszcz: Będę wdzięczna za podanie w jakich.)

No, teraz nie jestem w stanie tego uczynić, mogę podać to później pani senator. Statut uczelni reguluje wszystkie inne sprawy, które wynikają z zasad funkcjonowania uczelni, w tym również sprawę dotyczącą zatrudniania nauczycieli akademickich stosownie do potrzeb i wymagań uczelni.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Senator Podkański, proszę.

Senator Lesław Podkański:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Wysoka Izbo! Panie Ministrze!

Do pana kieruję moje skomplikowane pytania cząstkowe dotyczące jednego problemu.

Pierwsza część: czy przed złożeniem inicjatywy ustawodawczej w zakresie prawa, o którym dzisiaj rozmawiamy, były prowadzone w ministerstwie edukacji i sportu prace związane z przygotowaniem rządowego projektu tej ustawy? Na jakim etapie te prace się zakończyły, na ile one były i są zbieżne bądź rozbieżne z przedłożonym projektem, już dokumentem, który dzisiaj mamy? I jakie były rzeczywiste przyczyny, że ministerstwo nie zdołało samo wypracować ustrojowej ustawy w zakresie szkolnictwa wyższego? Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Bardzo proszę.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie
Edukacji Narodowej i Sportu
Tadeusz Szulc:**

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Nigdy nie ma dobrego czasu na przeprowadzenie trudnej ustawy. Ta ustawa, która obowiązuje w tej chwili, ma już piętnaście lat; próbowano zmienić tę ustawę kilka razy i zawsze była sytuacja taka, że nie można było tego przeprowadzić, bo albo sytuacja polityczna była niesprzyjająca, albo zmiany, które proponowano, były na tyle niechętnie przyjmowane przez określone grupy polityczne, że ustawa nie miała szans na wejście w życie. Pięć lat temu ustawa była przygotowana w pełni, był pełny projekt i pan minister Handke w ostatnim momencie wycofał ją ze względu na to, że nie było przyzwolenia również politycznego dla wprowadzenia tej ustawy. Ta ustawa była w pełni przygotowana, a zatem mogła być wdrożona. Każdy dzień rozwoju uczelni wyższych przynosi nowe zmiany, te zmiany dotyczą i naszego wejścia do Unii Europejskiej, i Procesu Bolońskiego, i wymiany studentów, i umocowania zmian w gospodarce. A zatem trzeba było tę ustawę zmieniać. I w roku... Nie pamiętam, chyba trzy lata temu na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie pan prezydent został poproszony o podjęcie inicjatywy poprowadzenia przez Kancelarię Prezydenta tej ustawy. I pan prezydent powołał zespół, który przygotował ustawę, co wcale nie oznacza, że dalsze prowadzenie tej ustawy odbywało się bez udziału ministerstwa edukacji narodowej. Wiele zapisów, przepisów, było konsultowanych, było uzgadnianych, było trochę zmienianych. Każdego dnia uczestniczymy przy procedowaniu ustawy, bo trudno sobie wyobrazić, ażeby nie było resortu w momencie, kiedy podejmowane są decyzje o skutkach znaczących dla całego systemu edukacji.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.
Senator Smorawiński, proszę.

Senator Jerzy Smorawiński:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, moje pytanie dotyczy działalności Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Dotychczasową działalność tejże komisji większość z nas ocenia bardzo pozytywnie. W art. 51 powołuje się jednak, do obsługi administracyjnej, biuro. Wydaje się, że jest to powołanie nowego bytu, a to z reguły pociąga za sobą pewne nieprzewidziane albo nie do końca sprecyzowane konsekwencje finansowe. Chciałbym zapytać, o ile wzrosną koszty obsługi finansowej ze względu na działalność tego biura, a także czy wiąże się to ze zmianą lokalizacji i zapewnieniem nowego wyposażenia technicznego, co także pociąga za sobą koszty. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie
Edukacji Narodowej i Sportu
Tadeusz Szulc:**

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Powołanie odrębnej jednostki w Państwowej Komisji Akredytacyjnej nie było akceptowane przez rząd od samego początku, między innymi dlatego, że generuje to dodatkowe wydatki w budżecie państwa. Wydatki te zostały oszacowane na kwotę około 260 tysięcy zł, i to tylko z tytułu zatrudnienia dodatkowych osób, które będą obsługiwały komisję pod względem prawnym, pod względem księgowym. Obecnie część tych czynności wykonuje administracja ministerstwa edukacji narodowej. Z inicjatywy Państwowej Komisji Akredytacyjnej komisja sejmowa i Sejm przyjęły jednak propozycję wyłączenia Biura Państwowej Komisji Akredytacyjnej ze struktur ministerstwa edukacji narodowej, choć jest to wyłączenie tylko formalne, bo Państwowa Komisja Akredytacyjna i tak działa w sposób niezależny, a minister edukacji narodowej w dalszym ciągu będzie miał takie umocowanie, jakie miał.

Czy będzie się to łączyło z koniecznością znalezienia nowych pomieszczeń, lokali? Nie, nie będzie się to łączyło z szukaniem nowych lokali, bo jakiś lokal jest już wynajmowany. No, jednostka ta będzie jedynie musiała być inaczej umocowana w strukturach rządu, dlatego że będzie jednostką niezależną, samodzielną, tak jak na przykład centralna komisja do spraw stopni i tytułu.

Nie wiem, czy to wystarczy. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.
Czy są jeszcze zapytania do ministra? Nie ma.
Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.
Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych dotyczących zwłaszcza limitu czasu, konieczności zapisywania się do głosu i obowiązku składania podpisanych wniosków w trakcie rozpatrywania tego punktu.

Jako pierwszy przemówi pan Grzegorz Matuszak, potem pan Andrzej Wielowieyski, potem pan Lesław Podkański i Władysław Mańkut. To są mówcy, którzy będą...

Proszę bardzo.

Senator Grzegorz Matuszak:

Dziękuję bardzo.

Wielce Szanowny Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Trawestując początek klasycznego dzieła literatury politycznej opublikowanego w 1848 r., można powiedzieć, że widmo krąży po Polsce – widmo lustracji.

Wydawałoby się, że poważni politycy, sposobni się do najwyższych urzędów w państwie, będą ze społeczeństwem prowadzić poważną debatę o przyszłości Polski. Zamiast tego proponują jednak powszechną, totalną lustrację, grzebanie się w ubeckich i esbeckich teczkach sprzed lat i polowanie na czarownice. Mówią nam, że to w imię prawdy, która ma nas wyzwolić. Zapominają jednak, że już dwa tysiące pięćset lat temu Sofokles w „Królu Edypie” ukazywał tragiczne skutki dochodzenia do niebezpiecznej prawdy. Widać jednak, że lustratorzy nie interesują się klasyczną literaturą – oni czytają ubeckie zatęchłe teckki, zawarte w nich opinie traktując jak aksjomaty i szukając argumentów przeciwko swoim przeciwnikom politycznym.

Pół biedy, jeśli taką grę fundują sobie politycy, którzy decydują się na szczególnego rodzaju brutalną walkę, w której wszystkie chwytły stają się dozwolone. Ale oto posłowie zadecydowali, że do ustawy o szkolnictwie wyższym należy wpisać art. 236, wprowadzający lustrację do uczelni publicznych i niepublicznych. Retorycznie można zapytać autorów tego zapisu, czy blekotu się objęli, czy może szaleju opili, skoro środowisko akademickie chcą skazać nienawistnym awanturnictwem. *Cui bono?* Czyjemu dobru będzie to służyć?

Lustracja ma objąć nie tylko rektorów, prorektorów, dziekanów i dyrektorów instytutów, ale także członków Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i Państwowej Komisji Akredytacyjnej, a więc gremiów wybieranych lub powoływanych z grona samodzielnich pracowników nauki, profesorów i doktorów habilitowanych. A zatem lu-

(senator G. Matuszak)

stracą będą objęci wszyscy, bo potencjalnie mogą być członkami rady głównej lub komisji akredytacyjnej.

Pomijam sytuacje, w których niewinni ludzie będą musieli udowadniać swą niewinność, przekonywać, że nie są wielbładami. Chcę zająć się tymi pracownikami uczelni, którzy z różnych powodów przed laty ulegli i podpisali gotowość współpracy ze Służbą Bezpieczeństwa lub organami wywiadu, bo chcieli wyjechać za granicę i podsunęto im stosowną deklarację do podpisania. Przeżywali rozterki, ale uznali, że jako obywatele obowiązani są do współpracy z organami państwowymi, jakimi były WSW czy SB, po czym spreparowano im papiery o współpracy, bo tak zwany prowadzący oficer chciał wykazać się operatywnością lub zasłużyć na premię.

Co wyniknie z owej lustracji? Czy profesor medycyny notowany w aktach, które w tej chwili przechowuje Instytut Pamięci Narodowej, będzie lepiej, czy gorzej diagnozował chorych? Profesor biologii odkryje nieznanne tajniki natury, a profesor sztuki muzycznej skomponuje dzieła na miarę Bacha? Do ich pozycji naukowej i ich społecznej użyteczności nijak się mają esbeckie teczki sprzed lat.

Według nienawistników, amatorów lustracji i grzebania w cudzych biografiiach nawet święty Paweł nie miałby szans zostać apostołem, bo znaleźliby mu teczkę Szawła z Tarsu i przeprowadzili dziką lustrację. Czy na podstawie faktu, że Jan Andrzej Morsztyn był agentem francuskim, można kwestionować wartość jego poezji? Czy epizodyczna współpraca Jana Sobieskiego ze Szwedami w czasie potopu podważa jego wielkość jako hetmana i króla? Czy lojalka, jaką Tadeusz Kościuszko podpisał w Twierdzy Pietropawłowskiej, przekreśla jego zasługi jako bohatera polskiego i amerykańskiego? Czy służba w carskiej armii, w której dosłużył się stopnia podpułkownika Romuald Traugutt, podważa jego zasługi jako dyktatora powstania styczniowego? A co powiemy o współpracy Józefa Piłsudskiego z austriackim wywiadem, wywiadem bądź co bądź państwa zaborczego?

Kiedy po latach niewoli odradzała się Druga Rzeczpospolita, mądrzy politycy rozumieli, że Polsce potrzebni są wszyscy, którzy chcą dla niej pracować, że społeczeństwo trzeba integrować, a nie dzielić i skłócać. Dziś tej mądrości brakuje części elit politycznych, czego wyrazistym dowodem jest projektowana lustracja środowiska akademickiego, którą na wniosek Prawa i Sprawiedliwości przegłosowali posłowie Platformy Obywatelskiej, Polskiego Stronnictwa Ludowego, Ligi Polskich Rodzin i Samoobrony. Oryginalna to koalicja lustratorów, głucha na protesty Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Pol-

skich, którzy przestrzegają przed awanturniczą polityzacją uczelni, koalicja zaczadzona ubeckimi i esbeckimi teczkami, która uznała, że lustracja to najważniejsza sprawa dla Polski i Polaków.

Najwyższy czas zatrzymać to szaleństwo. Wierzę, że w odniesieniu do szkół wyższych uczyni to Senat Rzeczypospolitej. Z pełnym przekonaniem popieram więc poprawkę Komisji Nauki, Edukacji i Sportu w sprawie wykreślenia z tekstu ustawy o szkolnictwie wyższym art. 236, nie tylko ze względów formalnych czy konstytucyjnych. Jest to zapis głęboko niesłuszny merytorycznie, o czym starałem się przekonać Wysoką Izbę.

Ponadto, po konsultacji ze środowiskiem studentów, pragnę wnieść poprawkę do art. 100 ust. 1–6 ustawy, polegającą na zastąpieniu jednego funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, tworzonego na uczelniach, dwoma odrębnymi funduszami: odrębnym dla studentów i odrębnym dla doktorantów. Nie ma bowiem gwarancji przyznania dodatkowych środków dla doktorantów, a ponieważ stanowią oni blisko dwudziestodmioletnią zbiorowość, włączenie ich do funduszu pomocy materialnej może uszczuplić go nawet o 150 milionów zł, czyli prawie o 10% całego funduszu. Dlatego wydaje się zasadne utworzenie dwóch odrębnych funduszy: dla studentów i dla doktorantów.

Poprawkę składał na ręce pana marszałka i dziękuję Wysokiej Izbie za uwagę. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję, Panie Senatorze.
Pan Andrzej Wielowieyski.

Senator Andrzej Wielowieyski:

Dziękuję, Panie Marszałku.
Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

To jest wielkiej wagi ustawa, przede wszystkim ze względu na stan naszego szkolnictwa wyższego, które przeżywa głęboki kryzys wielkiego wzrostu. A kryzys to wyzwanie. Po prostu musimy przepchać się przez niesłychanie wąskie gardła i pokonać bardzo wysokie progi, żeby te nasze wyższe uczelnie, które więcej niż potroiły liczbę studentów w ciągu ostatnich kilku lat, mogły walczyć o jakość co najmniej europejską poziomu kształcenia. A jest to zadanie niełatwe.

Myślę, że sprawa kadry dydaktycznej i warunków jej pracy, warunków jej formowania się, jest sprawą kluczową. Przedstawię Wysokiej Izbie wyniki prac bardzo wybitnego specjalisty od spraw szkolnictwa i rozwoju nauki, profesora Jean Fourastiera – znałem go zresztą osobiście i dyskutowałem z nim o tych sprawach – który w latach siedemdziesiątych był przewodni-

(senator A. Wielowieyski)

czącym odpowiednich organów w rządzie francuskim, gdzie zajmował się sprawami zatrudnienia i wyższych uczelni. Zaprezentował on wyniki badań, które we Francji są, że tak powiem, ujęte w bardzo bogatą statystykę, w system działający od kilkudziesięciu lat. Były to dane porównawcze obejmujące okres od początku XX wieku do lat siedemdziesiątych. Jedną z najbardziej uderzających informacji, które mi przedstawił, polegała na tym, że wraz z ogromnym wzrostem liczby uczniów na wyższych uczelniach zachodzi bezwzględny wzrost tej ogólnej liczby, ale zarazem relatywny spadek liczby uczniów wybitnych. W wypadku kategorii opisanej tam dość dokładnie, kategorii studentów bardzo wybitnych, w stosunku do okresu sprzed pierwszej wojny światowej, nastąpił nie tylko relatywny spadek w stosunku do ogólnej liczby studentów, ale też spadek w liczbach bezwzględnych. Profesor Fourastier przypisywał to jednej głównej przyczynie, jednemu fenomenowi, mianowicie we współczesnych warunkach działania szkolnictwa wyższego występuje niewspółmiernie mniejsza szansa dobrej współpracy między profesorem i nauczycielem niższej rangi a studentem. Studenci nie mają z nimi bezpośredniego kontaktu.

To jest jedno z największych wyzwań, jak się zdaje, stojących przed dzisiejszym szkolnictwem wyższym. Bierzmy to pod uwagę, rozważając tę ogromną liczbę poprawek, których część dotyczy problemu warunków pracy naszej kadry dydaktycznej.

Opierając się na tej ogólnej refleksji, stwierdzam, że niektóre poprawki, niezmiernie istotne, dotyczące tych warunków pracy, wymagają poparcia. Tak więc zdecydowanie chciałbym poprzeć poprawkę, która proponuje utrzymanie przepisów o zasiłkach dla rozpoczynających pracę nauczycieli akademickich na niższych szczeblach. Sądzę, że należałoby dać szansę – utrzymując przepisy dotychczasowe, podobnie jak w wypadku art. 107 i art. 110, o których mówiłem – otrzymywania pomocy materialnej przez pracowników naukowych na uczelniach.

Przedstawię także odpowiednie poprawki, ażeby przywrócić to, co było w dotychczasowych przepisach, jeżeli chodzi o długość urlopów na opracowanie prac doktorskich i prac habilitacyjnych. Z uwagi na aktualne obciążenie dydaktyczne kadry i wskaźniki, o których mówił pan minister, czyli sześćdziesięcio- czy osiemdziesięcioprocentowy wzrost kadry i trzykrotny wzrost liczby studentów – to obciążenie rośnie błyskawicznie – pomoc przy opracowywaniu prac doktorskich i habilitacyjnych z naszej strony nie powinna być ograniczana.

Z podobnych względów proponuję utrzymać pensum dla nauczycieli akademickich, które zo-

stało ograniczone o trzydzieści godzin rocznie. Uważam to za zupełnie nieuzasadnione.

Poprawki za chwilę prześlę panu marszałkowi. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutcz:

Dziękuję.

Pan Lesław Podkański.

Senator Lesław Podkański:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Ja również pragnę zabrać głos w tej debacie, dotyczącej swoistej minikonstytucji polskiego systemu szkolnictwa wyższego. Już w czasie pytań kierowanych zarówno do pana przewodniczącego, jak i do rządu, dotyczących objętości i treści tej ustawy oraz zakresu nowelizacji innych ustaw, przekonaliśmy się, że jest to bardzo obszerna, wielka ustawa, bo oprócz tytułu omawianych artykułów zawiera przepisy przejściowe nowelizujące aż dwadzieścia innych ustaw.

Teraz spróbujmy dokonać swego rodzaju analizy. Padło tu już dzisiaj pytanie, czy – a jeśli tak, to na ile – ta regulacja jest potrzebna, a na ile spóźniona, bo od piętnastu lat nie udało się, niestety, wynegocjować kompromisowego porozumienia. Otóż odpowiedź na tak postawione pytanie zawsze będzie pozytywna: tego typu regulacje w obecnej rzeczywistości społecznej i gospodarczej, w obecnej sytuacji w szkolnictwie wyższym, są konieczne.

Jesteśmy na bardzo zaawansowanym etapie transformacji. Nastąpiły istotne zmiany, zarówno jeśli chodzi o sektor uczelni wyższych. Powstała masa uczelni niepublicznych, pojawiają się nowe kierunki i nowe formy studiów, których do tej pory nie było i które zapewne nadal będą się pojawiały. No, padła tu również liczba pokazująca, jaki mamy w tej chwili nadurodzaj studentów, których liczba w ciągu kilkunastu lat liczba wzrosła w Polsce o ponad 500%. A do tego dochodzi jeszcze to wszystko, co wiąże się z naszymi zobowiązaniami europejskimi, jak również z deklaracją bolońską, która też była już dzisiaj wspominana – jesteśmy jednym z dwudziestu dziewięciu państw, które podpisały zobowiązania międzynarodowe. Czyli potrzeba jest.

No, ale rodzi się następne pytanie: czy ta ustawa spełnia maksymalnie – na tyle, na ile by mogła – warunki stawiane porządnej minikonstytucji polskiego systemu szkolnictwa wyższego? No, odpowiedź na to pytanie już nie jest tak jednoznaczna. Oczywiście, można by rzec, iż na pewno są pozytywne, a więc ustawa częściowo spełnia te oczekiwania, ale są również negatywne aspekty tych regulacji, będące swoistymi zagrożeniami. W pierwszej części mojego wystąpienia postaram się pokazać te części ustawy, które uznaję za pozytywne, później zaś odniosę się do pewnych zagrożeń, które – moim zdaniem – ta ustawa stwa-

(senator L. Podkański)

rza dla szkolnictwa wyższego i całego tego środowiska.

Za pozytywne uznaję wprowadzenie ładu w kwestiach nazewnictwa, form i kierunków studiów oraz stopni i tytułów. Ta część ustawy jest – moim zdaniem – zrobiona porządnie.

Drugi element pozytywny to wprowadzenie makrokierunków studiów, studiów międzykierunkowych. To też uważam za rozwiązanie przyszłościowe.

Trzecia sprawa, jeśli chodzi o pozytywne – ustawa jasno reguluje przepisy dotyczące tworzenia, funkcjonowania i likwidacji publicznych uczelni akademickich, publicznych uczelni zawodowych i uczelni niepublicznych.

Kolejny element na plus to przyjęcie zasad podejmowania i odbywania studiów przez cudzoziemców. Jest to dosyć precyzyjnie uregulowane w tej ustawie.

Do pozytywnych stron zaliczam również to, że można zinterpretować, iż ta ustawa poszerza również pomoc materialną dla studentów.

Ale obowiązkiem Senatu, obowiązkiem senatorów, jest spojrzeć nie tylko na plusy, ale i na minusy, na tę stronę, która została przeze mnie umownie nazwana minusową. Gdybyśmy dokonali analizy zagrożeń czy słabszych stron tej ustawy, to te zagrożenia można podzielić na zagrożenia zasadnicze i zagrożenia szczegółowe. Dedykuję to szczególnie panu ministrowi. Prosiłbym pana ministra, by później pan minister postarał się odnieść do przedstawionych przeze mnie problemów.

Otóż pierwszy zasadniczy zarzut związany jest z trybem i sposobem dochodzenia do tego dokumentu. Pytałem o to wcześniej, ale chcę w tym momencie zapytać o to przedstawicieli rządu. Czy i na ile decyzje dotyczące społeczności akademickiej były konsultowane z tą społecznością? Czy i na ile proponowane rozwiązania wychodzą na przeciw potrzebom i interesom polskiego narodowego systemu edukacji i nauki, a na ile mniej lub bardziej partykularnym interesom grup, podgrup, takich czy innych układów czy układzików?

Drugie zasadnicze zastrzeżenie związane jest z art. 91. Otóż, Panie Ministrze – według mnie – art. 91 de facto likwiduje dotację budżetową na pokrycie części kosztów studiów studentów studiów niestacjonarnych w uczelniach państwowych. Dotychczas taka dotacja istnieje, a ta ustawa zmienia ustrojowe warunki działania uczelni państwowych. Jedna z pań senator zadała takie pytanie, a ja chcę ten wątek poszerzyć. Otóż ta zmiana wynika z tego, że ustawa generuje zmniejszenie dotacji budżetowej dla uczelni państwowych i wymusza podniesienie czesnego na studiach zaocznych w uczelniach państwowych. I ja nie rozumiem stanowiska rektorów niektó-

rych uczelni, którzy popierali ten projekt, bo oni chyba nie zdawali sobie sprawy z tego, że w kolejnych latach otrzymają z budżetu państwa mniej środków finansowych. To jest problem bardzo istotny, gdyż to się może zakończyć tym, że czesne w uczelniach państwowych będzie musiało znacznie wzrosnąć, co nieuchronnie spowoduje pośrednio spadek liczby nauczycieli, a to z kolei pociągnie za sobą spadek liczby studentów studiów dziennych. Taki będzie skutek rozwiązania, który niesie art. 91. Godzi się przypomnieć, co jest zapisane w naszej konstytucji. Konstytucja mówi o bezpłatnych studiach publicznych, a ten zapis ogranicza budżetowe finansowanie uczelni państwowych. Ogranicza to również, moim zdaniem, możliwość realizacji roli państwa w edukacji wyższej. W związku z tym prosiłbym pana ministra o odniesienie się do problemu, jakie skutki nam przyniesie art. 91 przedłożonej ustawy.

Następna uwaga zasadnicza. W ustawie brakuje niestety – i to również padło z ust pana przewodniczącego, pana senatora sprawozdawcy – myśli strategicznej w zakresie finansowania szkolnictwa wyższego. Co prawda art. 14 ust. 1 mówi, że uczelnie publiczne mają mieć zapewnione środki finansowe niezbędne do wykonywania ich zadań, nie wiadomo jednak – i ustawa tego nie reguluje – kto te zadania i w jakim horyzoncie będzie określał. Powiem, Panie Ministrze, że paradoksalnie, w tej chwili to wygląda tak, że my, podatnicy, możemy finansować poprzez budżet kierunki, które nie cieszą się w ogóle zainteresowaniem kandydatów, bądź finansować będziemy swoiste hobby określonej grupy, na przykład kierunek typu archeologia śródziemnomorska.

Kolejna uwaga zasadnicza dotyczy art. 164. Otóż jest tutaj zapis, który jednoznacznie wprowadza państwowe dyplomy, a więc identyczne dla wszystkich uczelni. To oznacza, że formalnie mają one mieć jednakową wartość merytoryczną. No, konia z rzędem temu, kto tego typu rozwiązanie będzie w stanie w ogóle wyegzekwować. W moim odczuciu, to ogranicza swobodę uczelni w kreowaniu nowych programów, a tym samym zmusza po prostu do takich decyzji, które jak gdyby spowodują obniżenie jakości kształcenia absolwentów. Pytam, czy art. 164 przypadkiem nie idzie za daleko w procesie tworzenia przedsiębiorstw edukacyjnych produkujących licencjatów, magistrów, do tego zresztą jeszcze z zyskiem, co niewątpliwie grozi pogorszeniem poziomu kształcenia. A gdzie, Panie Ministrze, misja odkrywania, przekazywania prawdy poprzez badania, kształcenie dla gospodarki – jak pytał senator ziemi śląskiej – a nie tylko dla zysku?

Kilka uwag szczegółowych...

(Wicemarszałek Kazimierz Kutz: Czas mija.)

Już mija?

(Wicemarszałek Kazimierz Kutz: Tak jest.)

(senator L. Podkański)

Panie Marszałku, w związku z tym powiem tylko, do jakich artykułów wnoszę uwagi i przekażę poprawki na piśmie, gdyż kilka poprawek przygotowałem. Skoro mija czas, to rezygnuję z ich omówienia, ale może podejść jeszcze tutaj na pięć minut w drugiej fazie dyskusji. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Pan Władysław Mańkut.

Senator Władysław Mańkut:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie! Pani Minister! Panie Ministrze!

Omawiana ustawa jest niezmiernie ważna, chociaż tak jak już dzisiaj zostało powiedziane, zbyt długo czekaliśmy na jej powstanie. Myślę, że na kanwie dyskusji o naszym szkolnictwie wyższym warto powrócić do pewnego zwrotu filozoficznego, którego użył Immanuel Kant, żyjący na przełomie XVIII i XIX wieku, do imperatywu kategorycznego. Wówczas nawet nie sądził, i nie mógł sądzić Immanuel Kant, jak będzie różne zastosowanie tego jego zwrotu. Dzisiaj mówimy o pewnym nowym wyzwaniu, o imperatywie czy nakazie wykształcenia. Ten imperatyw wykształcenia przejawia się jako nakaz posiadania wiedzy, wykształcenia czy wysoko wykwalifikowanych umiejętności. Jest to nakaz właściwie coraz bardziej wewnętrzny niż tylko potrzeba wynikająca z ogółu tendencji związanych ze społeczeństwem opartym na wiedzy.

Zmiany społeczno-gospodarcze i techniczne, technologiczne, jakie obserwuje się w ostatnim ćwierćwieczu, a które prowadzą do rozwoju społeczeństwa określonego jako postprzemysłowe, postkapitalistyczne czy postmodernistyczne, oparte na wiedzy, uczące się, czy też społeczeństwo informacyjne, wniosły znaczne przewartościowania w pojęciu edukacji, w tym również edukacji na poziomie wyższym. Postępujący proces integracji, szczególnie dynamiczny w ostatnim dziesięcioleciu, przybliży realizację wizji nowej zjednoczonej Europy, której jesteśmy częścią, Europy odznaczającej się co prawda kulturowym zróżnicowaniem, różnorodnością koncepcji ekonomicznych, odmiennością uposażenia naturalnego, ale też opartej na wspólnym dziedzictwie kulturowym, zjednoczonej poczuciem przynależności do wspólnej cywilizacji.

Kluczową rolę w budowie i wdrażaniu nowej wizji Europy ma odgrywać właśnie edukacja, w tym kształcenie, jak już powiedziałem, na poziomie wyższym. W zjednoczonej Europie nie ma wprawdzie jednego modelu kształcenia, jednakże przepisy zawarte w art. 149, 150 Traktatu

z Maastricht zachęcają państwa członkowskie do współpracy polegającej głównie na umacnianiu europejskiego wymiaru w nauczaniu, w upowszechnianiu języków państw Unii Europejskiej, organizowaniu wymiany studentów i nauczycieli akademickich, wzajemnym uznawaniu dyplomów i okresów studiów. Odnosi się do tego również omawiana ustawa o szkolnictwie wyższym. Jest to niezmiernie ważne. Była zresztą o tym przed chwilą mowa tutaj, z tej trybuny. W Polsce natomiast został opracowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu projekt zatytułowany: „Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do 2010 r.” Należy tylko ubolewać, że wraz z takim materiałem nie zaproponowano już wówczas nowych rozwiązań prawnych, oprzyrządowania prawnego w postaci nowej ustawy o szkolnictwie wyższym.

Niezależnie od tego należy zauważyć, że od 1990 r. w polskim szkolnictwie wyższym zaszły daleko idące zmiany.

Do najbardziej radykalnych należy zezwolenie na tworzenie niepaństwowych szkół wyższych. Rezultatem tego jest najbardziej obecnie w Europie rozwinięty system szkolnictwa niepaństwowego. To właśnie w Polsce na trzysta sześćdziesiąt cztery uczelnie – ta liczba jest może nieprecyzyjna – tylko sto dwadzieścia trzy są państwowe, a dwieście czterdzieści jeden to niepaństwowe uczelnie wyższe.

Podkreślić należy, że znaczny wzrost populacji studentów jest związany przede wszystkim ze zwiększeniem się liczby studiów wieczorowych i zaocznych w szkołach państwowych oraz z rozwojem różnych form studiów w szkołach wyższych niepaństwowych. To rzecz niezmiernie ważna, że w minionym piętnastolecu Polska przeszła z etapu elitarnego szkolnictwa wyższego do jego etapu masowego. Mimo ujawnianych słabości niektórych uczelni czy kierunków jest to niewątpliwie ogromny sukces. Nigdy w swej historii Polacy nie byli tak wykształceni, nigdy wykształcenie wyższe nie było tak silnie związane ze zwiększeniem szans na zatrudnienie, również na uzyskanie wyższych niż średnie zarobków. Utrzymanie dynamicznego rozwoju, a zwłaszcza stałe polepszanie jakości kształcenia, w moim przekonaniu, staje się zasadniczym wyzwaniem pierwszej dekady XXI wieku dla szkolnictwa wyższego w Polsce.

Na określenie wizji dalszego rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce wpływają czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Do wewnętrznych należy właśnie oprzyrządowanie prawne szkolnictwa wyższego. Są to czynniki zarówno ekonomiczne i gospodarcze, zwłaszcza sytuacja materialna rodzin, warunki zatrudnienia i rynku pracy, jak i demograficzne – liczebność akademickiej grupy wiekowej. Do wymienionych dochodzą również inne, nowe czynniki, chociażby członkostwo Polski w Unii Europejskiej i rozwój nowych technologii wspomagających kształcenie.

(senator W. Mańkut)

W swej strategii Ministerstwo Edukacji, Nauki i Sportu określiło kilka najważniejszych celów kierunkowych. Jednym z pierwszych jest utrzymanie i rozwój powszechności i dostępności szkolnictwa wyższego oraz poprawa jakości i efektywności systemu studiów wyższych.

Należy zauważyć, że umasowieniu szkolnictwa wyższego w Polsce do momentu powołania w 2002 r. Państwowej Komisji Akredytacyjnej nie towarzyszyła wystarczająca troska o zapewnienie właściwej jakości kształcenia. Nie brano także pod uwagę w dostatecznym stopniu zmieniających się wymogów rynku pracy. Narastającym problemem polskiego szkolnictwa wyższego jest niedostateczna liczba nauczycieli akademickich o najwyższych kwalifikacjach, profesorów oraz doktorów habilitowanych. Bez nakładów na naukę, badania i rozwój kadry nie może się udać poprawa jakości kształcenia. Ta jakże oczywista zasada, oczywiste spostrzeżenie, niestety nie zawsze przekłada się na oczywiste decyzje budżetowe i organizacyjne, w tym również oprzyrządowanie prawne, nawet w omawianej dzisiaj ustawie. Czterokrotnemu zwiększeniu liczby studentów nie towarzyszyło w minionym okresie proporcjonalne zwiększenie liczby nauczycieli akademickich. Wzrost ten wyniósł zaledwie 26–27%. Mówię o samodzielnych pracownikach naukowych.

Wierzę, że dyskutowana dzisiaj ustawa wejdzie w skład bardzo ważnego oprzyrządowania prawnego dla wyższych uczelni i wyjdzie naprzeciw oczekiwaniom całego polskiego szkolnictwa wyższego, a nie tylko niektórych uczelni. Była już o tym mowa. Ja mówię to jako senator, ale też jako inicjator i twórca Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu, w której od początku pełnię funkcję przewodniczącego konwentu tej szkoły. W rankingu wyższych szkół zawodowych uzyskała ona w roku bieżącym pierwsze, a więc zaszczytne miejsce. Wierzę, że również szkoły zawodowe będą mogły lepiej funkcjonować w oparciu o tę ustawę. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękujemy senatorowi.

Teraz będzie łaskaw przemówić pan Zbigniew Romaszewski.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Ustawa ta jest oczywiście niezwykle poważną ustawą. I naprawdę trochę mi jest żal, że się ją robi teraz w lipcu, w tej narastającej temperaturze nadchodzących wyborów. Wolałbym mieć więcej czasu, żeby móc głębiej rozmawiać na ten temat.

Proszę państwa, ja widzę takie oto zasadnicze kwestie... Kwestii, że tak powiem, drugo- i trze-

ciornych jest dużo więcej, bo jeśli artykułów jest dwieście kilkadziesiąt, to w tym momencie już trudno jest rzeczywiście to poprawiać. Ale zaznajmy od kwestii zasadniczych.

Proszę państwa, jedna rzecz wydaje się tutaj dosyć oczywista, i tutaj podzielam obiekcje pani senator Doktorowicz. A mianowicie, zgodnie z art. 70 ust. 2 konstytucji „nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna. Ustawa może dopuścić świadczenie niektórych usług edukacyjnych przez publiczne szkoły wyższe za odpłatnością”. No, proszę państwa, muszę powiedzieć, że w tym momencie staje się to w gruncie rzeczy fikcją. Przy czym ja rozumiem, że trudno by nam było w tej chwili z pieca na łeb skoczyć i próbować realizować ten art. 70 konstytucji. Ale ta ustawa zapowiada coś zupełnie innego, to znaczy zapowiada, że będziemy rozbudowywali studia niestacjonarne, studia płatne, a studia stacjonarne będą sobie funkcjonowały jako taki, powiedzmy, listek figowy. Niestety, ta ustawa taką właśnie przyszłość nam głosi. Jest to przyszłość na pewno zła, bo jednym z obowiązków państwa, w moim przekonaniu, jest jednak dbanie o edukację obywateli. Jest to więc kolosalny, kolosalny mankament tej ustawy.

Druga kwestia, proszę państwa. Zbliżają się obchody dwudziestej piątej rocznicy powstania „Solidarności” i wiele osób na ten temat mówi, a ta „Solidarność” zapoczątkowała wiele procesów również na uczelniach. Między innymi powstał tam LZS, powstały uczelniane samorządy, to wtedy zakwitła też na uczelniach idea samorządu akademickiego. I muszę powiedzieć, że jak się czyta tę ustawę, wyraźnie widać, że ta samorządność akademicka, o którą żeśmy walczyli, po tych dwudziestu pięciu latach po prostu się zdeaktualizowała. I widać, że będziemy budowali nie wspólnoty akademickie, nie społeczności akademickie, tylko fabryki produkujące ludzi z wyższym – podobno – wykształceniem.

Ja jednak muszę powiedzieć, że niezależnie od tego, czy to się komuś podoba, czy nie, stanowczo będę wnosił poprawkę mówiącą o tym, iż uczelnie muszą pozostać uczelniami samorządowymi. Istnieje jedna społeczność akademicka, złożona z całej kadry, ze studentów, również z pracowników, którzy nie są nauczycielami akademickimi, i ona w tej sprawie będzie podejmowała decyzje.

Proszę państwa, ostatnia kwestia. Pytałem tutaj pana ministra o to, jak ta nasza oświata, nasze szkolnictwo wyższe się zmieniało. Powiedziałbym, że rzeczywiście, jak to się mówi ekonomicznie, wydajność naszych wyższych uczelni wzrosła zupełnie niepomiarowo, a temu w ogóle nie towarzyszyło ani zwiększenie środków materialnych – w tym czasie wzrosły o ile, o 30%? – ani zwiększenie liczebności kadry akademickiej, która wzrosła o 65%. No, jeżeli jednocześnie pięciokrotnie zwiększyła się liczba studentów, którzy

(senator Z. Romaszewski)

studiują, to trzeba uznać, że właściwie wykorzystaliśmy już wszelkie możliwości zwiększania liczby wykształconej ludności i bez zaangażowania środków materialnych tego się już nie uda zrobić. Muszę powiedzieć, że ta ustawa w jakiejś mierze przypomina mi, powiedzmy, mieszanie gorzkiej herbaty bez cukru, bo tego po prostu nie da się zrobić. Dlatego tak bardzo niepokojące, powiedziałbym więcej, oburzające, oburzające w tej ustawie jest przekładanie ciężaru kształcenia i ponoszenia, koniec końców, kosztów materialnych na pracowników wyższych uczelni. Bo, przepraszam państwa, ale co się tutaj, w tych prawach pracowniczych nauczycieli akademickich zmieniło? Ano zredukowano o połowę wymiar urlopu należnego nauczycielowi akademickiemu finalizującemu pracę habilitacyjną. No, jeżeli dodatkowo zwiększa się pensum z dwustu dziesięciu na dwieście czterdzieści godzin, to może by jednak ten czas urlopu trochę wydłużyć? Ale nie, skraca się go tu o połowę. Proszę państwa, ten rok to nie jest czas wałkonienia się, tylko to jest czas, kiedy ten uczony naprawdę może być uczniem, nie musi biegać, przygotowywać testów, sprawdzać tych testów itd., to jest właśnie czas, kiedy on naprawdę może być uczniem. To samo dotyczy zresztą doktorantów, którym również skrócono urlop o połowę, a wydłużono z trzech lat aż do pięciu wymagany okres uprzedniego zatrudnienia na uczelni, uprawniający do otrzymania urlopu dla poratowania zdrowia, oraz skrócono o połowę okres jednorazowo branego urlopu. Proszę państwa, naprawdę nie przeszło u nas tsunami, więc w tym momencie ja naprawdę nie wiem, jakie może mieć uzasadnienie tak drastyczne pogarszanie warunków pracy nauczycieli akademickich. Pensum zwiększono o 14%, właśnie z owych 210 do 240.

Ponadto, co już jest sprawą... Liczba zajęć dydaktycznych, które można powierzyć nauczycielowi akademickiemu, w gruncie rzeczy zaczyna być nieograniczona. Najpierw może być ona zwiększona o połowę, a potem za zgodą tego nauczyciela akademickiego zwiększona właściwie o dowolną wielkość. Uwzględniając sytuację na rynku pracy i warunki, jakie panują w środowisku akademickim, można sobie wyobrazić, że młodzi ludzie nie będą chętni, aby powiedzieć: proszę pani, ja już więcej nie będę pracował. Czyli jest to po prostu zarzucanie ludzi pracą, ludzi, którzy teraz i tak mają dodatkowe zajęcia, bo wynagrodzenia są naprawdę niskie, naprawdę. To są ludzie, którzy wchodzą w życie i pracują na pięciu etatach. Jeżeli teraz ich jeszcze dociążymy, to sytuacja będzie się systematycznie pogarszała, będzie to staczanie się w dół, poziom tych ludzi, poziom nauczania będzie bardzo spadał. I nie ma na to sposobu, nie ma żadnego innego rozwiąza-

nia, oni będą mieli po pięć etatów, bo muszą żyć, muszą sobie zorganizować życie. Nie, my im jeszcze dodatkowo dołożymy, pogorszymy im warunki pracy na uczelniach. Muszę powiedzieć, że po szesnastu latach transformacji wprowadzanie takich ograniczeń w warunkach pracy nauczycieli akademickich jest dla mnie po prostu kompromitacją.

Składam odpowiednie poprawki.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

(Senator Zbigniew Romaszewski: Może je tam zaniosę.)

Pan Edmund Wittbrodt, proszę.

Senator Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku! Szanowni Państwo!

Muszę powiedzieć, że ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym, tak jak zresztą była tu mowa, jest oczekiwana i to nawet bardzo, ale nie jest prawdą, tak jak z ust niektórych padało, że od piętnastu lat szkolnictwo wyższe nie może się porozumieć, nie może dokonywać zmian i że czekanie trwało aż tak długo. Rozpoczęliśmy w 1990 r. od nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, środowisko się porozumiewało, w 1997 r. podjęło decyzję o tym, że nie poprzez dostosowanie obowiązującej ustawy, ale dzięki nowej ustawie otwiera się możliwości kształcenia w wyższych szkołach zawodowych. Potem jeszcze następowały zmiany, mam na myśli to, co wiązało się z jakością kształcenia, czyli powołanie Państwowej Komisji Akredytacyjnej, instrumenty dla ministra edukacji, który miał prawo cofania, wstrzymywania, likwidowania szkół, również nowy system wynagrodzeń. To się pojawiało, ale pojawiało się w formie zmian ustawowych, zmian do obowiązującej ustawy, a nie w formie nowej ustawy. Oczywiście ustawa, która została przygotowana przez pana ministra Handkego, nie pojawiła się w całości, ale wybraliśmy z niej to, co było najistotniejsze, i to zostało przyjęte. A nie została ona przyjęta między innymi dlatego, że środowisko akademickie miało problemy samo ze sobą, nie potrafiło się porozumieć i znaleźć rozwiązań, które byłyby rozwiązaniami satysfakcjonującymi.

Nie zgodziłbym się również z wypowiedziami niektórych o tym, że pięciokrotnie zwiększyliśmy liczbę studentów, a liczebność kadry prawie się nie zmieniła. Proszę państwa, gdy się o tym mówi, trzeba też powiedzieć, jakie były warunki początkowe, jakie były warunki startowe. W 1990 r. w Polsce w systemie szkolnictwa wyższego przypadało zaledwie czterech studentów na jednego nauczyciela akademickiego, takiej sytuacji nie było nigdzie na świecie. Standard europejski, standard światowy jest taki, że na jednego nau-

(senator E. Wittbrodt)

czyciela przypada dwudziestu paru studentów i myślę, pan minister może to potwierdzić, że teraz jest to mniej więcej na takim poziomie, czyli na jednego nauczyciela akademickiego przypada dwudziestu paru studentów. Myślę, że po prostu zostały wykorzystane rezerwy kadrowe. Oczywiście chciałoby się, żeby kadry było nieco więcej albo struktura lepsza, ale to, z czym na pewno można się zgodzić, to jest brak takich środków, które zapewniłyby właściwą jakość, właściwy standard laboratoriów itd. Tego ta ustawa nie zmienia, mimo zabezpieczeń, które są tam zapisane, dotyczących waloryzacji części płacowej i części pozapłacowej. To jest to minimum, które sprawi, że nie powinno być gorzej, a to jest życzenie, a nie prawo, które obowiązuje.

Dlaczego, według mnie, ta ustawa jest potrzebna? Ona po prostu scala prawo, wprowadza jeden standard bez względu na rodzaj szkoły i to jest dobre, myślę, że to jest potrzebne. Dalej, włącza ona w swój system Proces Boloński, to również jest potrzebne, chociaż trzeba powiedzieć, że i teraz uczelnie prowadzą studia na poziomie licencjackim, inżynierskim, magisterskim, a to właściwie tylko potwierdza to, co się w tej chwili realizuje, ale to dobrze, bo to obliuguje również wszystkich, którzy je dopiero otwierają, do tego, aby robili to zgodnie z systemem bolońskim.

To, co dla mnie jest niezwykle ważne, to jest uelastycznienie całego systemu, to, co się wiąże z możliwościami lepszego dostosowania oferty szkół do potrzeb, czy chodzi o makrokierunki, o tworzenie studiów międzyuczelnianych, to, co daje prawo prowadzenia zajęć na kierunku, którego w ogóle nie ma w wykazie, a na który uczelnie o wysokim standardzie stwierdzają zapotrzebowanie. Zresztą są to również związki uczelni, uczelnie mogą tworzyć związki, mogą współpracować ściślej niż to było do tej pory. Myślę, że to jest potrzebne. To, co dotyczy zatrudnienia, przejście tylko na poziom uczelni może spowoduje, że nieco obniży się ranga profesora zwyczajnego czy właściwie stanowisko zmieni nieco charakter, ale myślę, że z punktu widzenia elastyczności systemu jest to pożądane, myślę o tym, o czym była tu mowa, o kwestii patologii i wieloletowości.

Oczywiście można by na ten temat dyskutować, na pewno sytuacja finansowa kadry pozostawia wiele do życzenia, ale kiedy w 2001 r. przeprowadzaliśmy ostatnią dużą nowelizację, było tam założenie, że asystent rozpoczyna z wynagrodzeniem średnim, na poziomie średniej krajowej w gospodarce narodowej, a wynagrodzenie profesora jest trzykrotnie wyższe od wynagrodzenia asystenta. Czy tak jest, czy nie, trudno mi powiedzieć, bo widelki raczej zjeżdżają, obniżają się. Trudno powiedzieć, ale myślę, że gdyby funkcjonował ten system, to można by było stawiać

i powinno się stawiać w stosunku do kadry wymagania dotyczące jej macierzystej uczelni, aby była ona tą uczelnią, na której powinna się ona koncentrować. Rektor ponosi odpowiedzialność za to, co się dzieje w uczelni. Jeżeli rektor, tak jak jest teraz, nie ma absolutnie żadnego wpływu na to, kto gdzie pracuje, jest o tym jedynie zawiadamiany, to jak on może zapewnić jakość kształcenia w uczelni. Ja byłbym nawet za tym, aby pójść jeszcze dalej, to znaczy, żeby działało się to tylko i wyłącznie za zgodą rektora, który musi myśleć o własnej uczelni.

Proszę państwa, to tyle, jeżeli chodzi o plusy. Muszę powiedzieć, że szkolnictwo wyższe, edukacja zasługiwałyby na ustawę przyjmowaną w zupełnie innym stylu. Pośpiech, o którym tu mówimy, jest zadziwiający, pośpiech, niedoróbki. Jeżeli mamy ustawę sformułowaną na stu dwudziestu paru stronach, obejmującą dwieście pięćdziesiąt dwa artykuły, jeżeli rozpatrywaliśmy w komisji ponad trzysta uwag i to uwag bardzo ważnych, jeżeli samych uwag legislacyjnych było sto pięćdziesiąt siedem, nawet dzisiaj uwag jest więcej niż artykułów w ustawie, to wobec tego pojawia się pytanie: co to jest? Oczywiście, czasami aż by się prosiło, żeby to odrzucić, ale myślę, że byłaby to większa szkoda niż przyjęcie tej ustawy, ale z poprawkami, które są proponowane. Proszę państwa, ów pośpiech spowodował również to, że nie wszystko znalazło się w zapisach. Ja składam teraz dodatkowe poprawki, które dotyczą na przykład ustawy o kredytach, o pożyczkach studenckich, bo one są powiązane, a tego niestety tam nie ma, o państwowym ratownictwie medycznym. Jest kilka spraw, które z formalnego punktu widzenia wydają się bardzo ważne, a ich tu nie ma.

Jeżeli chodzi o samą ustawę, to mnie się wydaje, i tutaj padały takie słowa, że czasami, w niektórych miejscach jest ona zbyt scentralizowana. Mnie się wydaje, że to, co dotyczy na przykład współpracy z zagranicą, jest tam wpisany nawet nadzór ministra edukacji nad KRASP, w każdym razie jest tu kilka elementów, które – moim zdaniem – można by inaczej rozwiązać. Niektóre zapisy są nadmiernie szczegółowe, jeżeli chodzi o pewne wymagania, standardy, to, co dotyczy edukacji. Myślę, że można by to przenieść do rozporządzeń, a ustawa byłaby wtedy bardziej czytelna.

Mam też, proszę państwa, wiele wątpliwości. Spójrzmy na przykład na związki uczelni. One są potrzebne, ja mówiłem o tym na posiedzeniu komisji, ale taki związek będzie się stawał nowym podmiotem prawnym, będzie przechodził taką drogę, jak każda powoływana uczelnia, i sytuacja będzie taka, że uczelnie pozostaną, one nie znikną, a wydzieli się nowy twór, nowy podmiot określony przez ustawę. Czy to tak miało być? Nie wiem. Nadzieje były takie, że po cza-

(senator E. Wittbrodt)

sie te podmioty dojdą do wniosku, iż zostaną, będą istniały, a części składowe niejako zostaną zlikwidowane. Mnie się jednak wydaje, że może to doprowadzić do tego, iż dodatkowych podmiotów kształcących pomiędzy będzie dużo więcej i nie będzie już w Polsce czterystu, a może być pięćset szkół wyższych. Nie wiem, może. Mam tego rodzaju obawy.

Proszę państwa, mam też obawy związane z – tutaj zostało to nazwane – uporządkowaniem nazw uczelni, z tym, jaka ta uczelnia jest pod względem jakości, czy to jest uczelnia uniwersytecka, czy to jest uczelnia niższej rangi, czy to jest uczelnia zawodowa. Proszę zauważyć, że to za każdym razem będzie się odbywało w drodze aktu prawnego, w drodze ustawy. Jeżeli uczelnia nie będzie spełniać kryteriów, to trzeba będzie zmienić jej nazwę. Prawdopodobnie minister będzie zobowiązany do przygotowania dokumentu, zajmie się tym Sejm, Senat itd., a potem będzie się działo to, co niedawno widzieliśmy. Rozpatrywaliśmy sprawę uczelni, nie chcę już mówić, o jakie nazwy uczelni chodziło, które nie spełniały kryteriów, a mimo wszystko nadawaliśmy im nazwy uniwersytetu, akademii. Powstaje pytanie, czy to w ogóle może wtedy funkcjonować. A co się będzie działo, jeśli za pół roku ta uczelnia odzyska swoje kwalifikacje? Może się okazać, że w ciągu pięciu lat kilkakrotnie będziemy zmieniali ustawę, bo zmienia się poziom uczelni, raz jedzie w dół, raz w górę, a będzie taki wymóg. Mnie się wydaje, że tu aż by...

(Wicemarszałek Kazimierz Kutz: Panie Senatorze, mija już czas pana wystąpienia.)

Zamknę tylko to zdanie, a potem się zapiszę do głosu.

Aż by się prosiło, żeby zaproponować tu coś innego, żeby na przykład uniwersytecka kategoria uczelni określała grupę i żeby w ogóle oderwać nazwę uczelni od tego, jakiego typu to jest uczelnia. To jest nazwa własna i – moim zdaniem – to powinno być oddzielone. Natenczas dziękuję, a potem poproszę o kolejnych parę minut. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Pan senator wspominał o poprawkach, będą później, tak?

Senator Edmund Wittbrodt:

Tak, tak. Ażebym nie zapomniał, to może powiem, że składałem dziesięć poprawek, które między innymi usuwają wspomniane przeze mnie braki, a więc są to odwołania do innych ustaw itd. Tak że złożę dziesięć poprawek, a potem...

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

(Senator Edmund Wittbrodt: Dziękuję bardzo.)

Zdaje się, że zanosi się na rekord świata.

Proszę bardzo, senator Jurgiel.

Dawno nie widziałem pana na trybunie.

Senator Krzysztof Jurgiel:

Bardzo mi miło, postaram się to nadrobić.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Edukacja i nauka należą do najważniejszych zadań państwa, do zadań, które umożliwiają dynamiczny i trwały wzrost gospodarczy kraju. O przyszłości społecznej i gospodarczej Polski decyduje więc jakość kształcenia w polskich szkołach wyższych oraz efektywność nauki, badań naukowych i wdrożenia nowych technologii. Nasze polskie szkoły wyższe muszą nadrobić zaniebdania wielu dziesiątek lat, muszą podwyższyć jakość kształcenia i wychowania, muszą wprowadzać nowoczesne metody kształcenia oraz zbliżyć się do współczesnego życia. Podstawowym zadaniem szkoły wyższej jest umożliwienie młodemu człowiekowi harmonijnego rozwijania jego zdolności intelektualnych, fizycznych oraz duchowych i moralnych. Nauczanie i wychowanie młodego pokolenia musi być ukierunkowane na dobro wspólne naszej ojczyzny, świata, jak również na zdobywanie nowych umiejętności, umożliwiających życie we współczesnym świecie i korzystanie z dorobku cywilizacyjnego. Przedstawione postulaty możliwe są do zrealizowania w warunkach odpowiedniego ustawodawstwa, które ma na celu ukształtowanie polskiego szkolnictwa wyższego tak, aby mogło się ono rozwijać, a jednocześnie sprostać konkurencyjności w systemie europejskiego szkolnictwa wyższego.

Obowiązująca ustawa o szkolnictwie wyższym z 1990 r. zniosła gorset polityczno-administracyjny, hamujący rozwój uczelni, zagwarantowała im autonomię, umożliwiła powstanie szkół niepublicznych, poszerzyła dostęp do wyższego wykształcenia, stworzyła warunki prawne do rozwoju tej dziedziny życia społecznego na niespotykaną dotąd skalę. Dokonała się autentyczna, głęboka reforma szkolnictwa wyższego. Znaczne zwiększenie liczby uczelni i studentów, kumulujące się doświadczenie, potrzeba dostosowania do rozwiązań Unii Europejskiej i przyjętych deklaracji, ale także pojawiające się problemy i zjawiska patologiczne, których nie udało się uniknąć, powodują, że poszukiwanie nowego modelu prawnego szkolnictwa wyższego stało się koniecznością.

Uchwalona przez Sejm RP ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym nie jest merytorycznie zgodna z oczekiwaniami, jakie z jej uchwaleniem wiąże szerokie grono naukowców zarów-

(senator K. Jurgiel)

no szkół publicznych, jak i niepublicznych. Nieuwzględnienie wielu przepisów prawnych spowoduje konieczność przystąpienia do prac nad nowelizacją zaraz po uchwaleniu ustawy. W swoim wystąpieniu pragnę przedstawić kilka wątpliwości, bardzo ważnych, moim zdaniem, mankamentów.

Po pierwsze, ustawa nie rozszerza i nie upowszechnia dostępu do wykształcenia na poziomie szkoły wyższej, ani też nie służy różnicowaniu oferty szkolnictwa wyższego zapewniającej powszechne uczestnictwo młodzieży w różnorodnych formach studiów wyższych. Po drugie, ustawa nie wyrównuje szans edukacyjnych. Studenci stacjonarni będą studiować nieodpłatnie, pozostali zaś będą płacić za studia. Godzi to w konstytucyjną równość wszystkich obywateli. Studenci stacjonarni w uczelniach zarówno publicznych, jak i niepublicznych powinni być objęci jednakową pomocą finansową ze strony państwa. Po trzecie, ustawa nie wprowadza zasady równości w podejściu do uczelni państwowych i niepaństwowych w zakresie praw i obowiązków. Po czwarte, ustawa nie sprzyja realizacji zasady integrowania szkolnictwa wyższego publicznego i niepublicznego, lecz jedynie pogłębia te tendencje. Po piąte, w części ustawy dotyczącej stopni i tytułów naukowych nie uwzględniono kompleksowego określenia trybu i formy nadawania stopni i tytułów naukowych, co zapewniłoby dynamiczny rozwój kadry naukowej oraz awans zawodowy. Po szóste, ustawa wprowadza ograniczenie swobody zatrudnienia, co budzi wątpliwości co do zgodności tej części z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Po siódme, ustawa nie zapewnia podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych w związku z osiąganą jakością kształcenia, a wiąże to z liczbą studentów lub uwzględniając warunki kadrowe.

Chciałbym zgłosić do uchwalonej ustawy kilka poprawek, a na dwie z nich chciałbym zwrócić uwagę.

Poprawka pierwsza dotyczy art. 231. Proponuję dokonanie nowego zapisu, ponieważ dotychczasowy uniemożliwiał właściwe korzystanie z dotacji i innych środków budżetu państwa przez Katolicki Uniwersytet Lubelski. Rozwiązanie to przyjęła również komisja, moja propozycja jest zgodna z jej propozycją.

Druga poprawka, ważniejsza, dotyczy wprowadzenia artykułu mówiącego o tym, że nauczyciele akademicy, studenci i pracownicy uczelni niebędący nauczycielami akademickimi tworzą samorządną społeczność akademicką, tak jak jest to w obecnie obowiązującej ustawie o szkolnictwie wyższym. Ponadto część moich poprawek dotyczy spraw majątkowych uczelni niepublicznych. Dziękuję bardzo. Składam kilka poprawek.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Panie Senatorze, szkoda, że pan tego więcej nie ma. Dziękuję.

Pan senator Łęcki.

Senator Włodzimierz Łęcki:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie! Panie Ministrze!

Ja złożę parę poprawek, przepraszam, że dopiero teraz, bo w pełni zgadzałem się z prośbą, życzeniem przewodniczącego komisji, aby czynić to odpowiednio wcześniej, jednak nacisk różnych kręgów był tak duży... Muszę powiedzieć, że w czasie kończącej się już kadencji w sprawie żadnej innej ustawy nie przychodziło do mojego biura senatorskiego tylu petentów, ilu przyszło w sprawie tej ustawy. Kilka zgłoszonych wniosków wydawało się słusznych i przekulem je na poprawki, a o trzech chciałbym wspomnieć jako, moim zdaniem, o ważniejszych.

Poprawka pierwsza dotyczy kwestora i kancleża. W ustawie jest zapisane, iż kwestor powoływany jest przez rektora. Tworzy to pewien dualizm władzy, władzy finansowej i administracyjnej. Po wysłuchaniu różnych opinii pozwałam sobie zgłosić poprawkę mówiącą o tym, iż kwestor uczelni publicznej pełni funkcję głównego księgowego, tak to zresztą jest zapisane, i jest zastępcą kanclerza.

Poprawka druga, o której chcę słów parę powiedzieć, jest efektem, moim zdaniem, przeoczenia. Mianowicie w art. 110 wymienione są stanowiska pracowników bibliotek, zaś w art. 148, w którym wymieniane są zasady uposażenia pracowników, pominięto starszych dokumentalistów dyplomowanych, kustoszy dyplomowanych i dokumentalistów dyplomowanych. Uważam, że w zgodzie z art. 110 trzeba kustoszy dyplomowanych i dokumentalistów dyplomowanych dopisać, aby ci ludzie w przyszłości otrzymywali pensję, bo w kontekście obecnego zapisu byłiby tego pozbawieni.

I trzecia, ważniejsza uwaga dotyczy zapisu spraw majątkowych. W art. 251 w pkt 1 jest zapis, iż z dniem wejścia w życie ustawy grunty Skarbu Państwa pozostające w użytkowaniu wieczystym uczelni publicznej stają się jej własnością. Są uczelnie, które są użytkownikami wieczystymi gruntów będących własnością samorządów, i dlatego proponuję do art. 251 dopisać pkt 3 o następującym brzmieniu: z dniem wejścia w życie ustawy grunty oddane przez samorząd uczelni publicznej w wieczyste użytkowanie stają się jej własnością za zgodą rady gminy.

Pozostałe sprawy są drobniejsze. Pozwałam sobie panu marszałkowi złożyć stosowne pismo. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Pani Teresa Liszcz teraz będzie mówiła.

Senator Teresa Liszcz:

Dziękuję.

Panie Marszałku! Wysoki Senacie! Panie Ministrze!

Z przykrością muszę powiedzieć, że ta ustawa jest dla mnie wielkim rozczarowaniem. Duże oczekiwania, niejeden i nie pierwszy projekt, projekt prezydencki, zaangażowanie wielkich autorytetów środowiska akademickiego, a wynik, moim zdaniem, dosyć mizerny. Nie wiem, czy to posłowie ją popsuli, jak do tego doszło, w każdym razie powtarzam: jestem głęboko rozczarowana. Uważam, że środowisko akademickie zasługuje na naprawdę porządną ustawę. Ta, którą mamy, wcale nie jest lepsza od tej obowiązującej – niektóre problemy rozwiązuje, innych nie rozwiązuje wcale, a jeszcze inne stwarza.

Ja zajmowałam się przede wszystkim, ze względu na moje kompetencje zawodowe, działem o zatrudnianiu pracowników, ale nie tylko to mi się nie podoba. Nie podoba mi się na przykład pominięcie w tej ustawie bardzo istotnego sformułowania o społeczności akademickiej jako pewnym podmiocie złożonym z różnych grup pracowników i studentów. To nie jest dekoracyjny przepis, bo temu dookreśleniu społeczności w obecnej ustawie towarzyszy zasada, że żadne istotne decyzje dotyczące poszczególnych grup tej społeczności nie mogą zapaść bez zasięgnięcia opinii danej grupy – to jest bardzo istotny wyraz rzeczywistej samorządności uczelni. I proponuję odpowiednią poprawkę w tym zakresie.

Mam duże wątpliwości co do przepisów dotyczących zakładania uczelni niepublicznych. Nie ma wyraźnego pozytywnego katalogu przesłanek, które musi spełnić ten, kto chce założyć uczelnię niepubliczną, a jest bardzo niezręczne ujęcie od strony negatywnej, kiedy minister odmawia pozwolenia – wydaje mi się, że właściwszym słowem byłoby tu zezwolenie niż pozwolenie, ale mniejsza o słowa. W tym katalogu negatywnym nie ma zresztą takich przesłanek, o które pytałam pana ministra – zdolność do czynności prawnych czy pełnoletność. Twierdzę, że w świetle tej ustawy może założyć szkołę wyższą osoba psychicznie chora, nawet całkowicie ubezwłasnowolniona, i osoba niemająca osiemnastu lat, byleby miała pieniądze na założenie uczelni, bo wyraźnie te obydwa warunki nie zostały postawione. Można je wprawdzie wydedukować z jakichś innych przepisów, ale tak nie powinno być.

Najwięcej uwag mam jednak – i do tego teraz przejdę – do działu III. Ten dział, moim zdaniem, jest napisany bardzo źle. Odnoszę wrażenie, że

wśród osób, które go pisały, nie było w ogóle osób znających się na prawie pracy – a przecież mamy duże środowisko zajmujących się tym prawników.

Zacznę od tego, że tak jak dotąd przewidziane jest tu zatrudnianie pracowników naukowo-dydaktycznych na podstawie mianowania bądź umowy o pracę. Ale w obecnej ustawie mamy wyraźnie powiedziane, kiedy się zatrudnia na podstawie umowy, kiedy na podstawie mianowania, o tym przesądza sama ustawa. Tutaj w ustawie nie ma nic na ten temat. Można by wnioskować, że decyduje o tym rektor, bo to on zatrudnia. Pan minister twierdzi, że jest odesłanie do senatu, a ja wyraźnego odesłania w ogóle nie widzę. Poza tym, moim zdaniem, gdyby nawet było, to nie powinno być do senatu, ale przynajmniej do statutu, który jest względnie stabilny. Chociaż i to nie wydaje mi się właściwe. Stosunki pracy powinny być regulowane przez przepisy prawa powszechnie obowiązującego, a statut do takich nie należy, tym bardziej nie należy do nich uchwała senatu inna niż statut. To może być, moim zdaniem, podstawą zaskarżenia tej ustawy do Trybunału Konstytucyjnego. Stosunki pracy muszą być stabilnie uregulowane właśnie prawem powszechnie obowiązującym. I odesłanie tak istotnych kwestii... Bo nie chodzi tu tylko o to, kto jest mianowany, a kto jest na podstawie umowy – a to jest zasadnicza różnica, bo mianowanie daje względną stabilizację, zwłaszcza mianowanie na czas nieokreślony – ale także o pensum. Ja proponuję tutaj poprawkę, która przynajmniej odsyła wyraźnie do statutu uczelni, jeśli chodzi o wskazanie, jakie stanowiska naukowo-dydaktyczne są obsadzane w drodze powołania – bo mianowanie i powoływanie to jest kolosalna różnica.

Wątpliwe jest dla mnie także mianowanie na czas określony, prawdziwe mianowanie to jest mianowanie na stałe. I też nie wiadomo, kto i na jakich warunkach ma być mianowany na czas nieokreślony, a kto nie. Nie ma nawet takiej tradycyjnie stawianej zasady, że mianuje się tylko w pełnym wymiarze czasu pracy, tutaj nawet tego nie ma. Można, jak widać, być mianowanym na część etatu, co też mi się nie wydaje sensowne i zwyczajne.

Bardzo istotny jest błąd polegający na łącznym ujęciu w art. 116 treści umowy o pracę i treści mianowania. Te treści muszą się trochę różnić, bo w mianowaniu na przykład mówi się o stanowisku, a nie o rodzaju pracy, ale nie tylko o to chodzi. Określenie treści umowy o pracę jest zbędne, bo to jest powtórzenie odpowiedniego przepisu z kodeksu pracy, bo i tak stosuje się art. 5 kodeksu pracy. Należy porządnie uregulować treść aktu mianowania. I taką poprawkę też proponuję. Moim zdaniem, powinno się zastrzec, że mianowanie powinno być zawarte na piśmie pod rygorem nieważności, a jeśli chodzi o umowę, jest

(senator T. Liszcz)

inna odpowiednia regulacja tych stosunków w kodeksie pracy.

Bardzo źle, według mnie, uregulowane jest rozwiązanie stosunku pracy. Nie wiem dlaczego w dwóch artykułach, art. 121 i 122, jest w zupełnie różnej stylistyce mowa o wypowiedzeniu. Raz się zaczyna od tego, że rektor może wypowiedzieć, a w drugim artykule, że podlega wypowiedzeniu czy może być wypowiedziany. Nie rektor wypowiada, tylko wypowiada uczelnia jako pracodawca, a rektor jest jej przedstawicielem. I, moim zdaniem, powinien być tutaj użyty wyraz „rektor”. Ale nie to jest najważniejsze.

Zawsze ważniejsze jest meritum, tutaj między innymi kwestia wygaśnięcia stosunku pracy. Zgodnie z dotychczasową regulacją stosunek pracy tak zwanego samodzielnego nauczyciela akademickiego wygasa z końcem roku akademickiego, w którym kończy on siedemdziesiąt lat. A gdzie odpowiednia regulacja dla pozostałych pracowników? Mają być uprzywilejowani w stosunku do profesorów? Zwłaszcza że, proszę zwrócić uwagę, nie jest przewidziane ani wygaśnięcie z ukończeniem wieku sześćdziesięciu pięciu lat, tak jak obecnie, ani nie proponuje się odwołania do wieku emerytalnego, który jest różny dla kobiet i mężczyzn i który mógłby być powodem zakwestionowania ustawy przed Trybunałem Konstytucyjnym. Ani nie ma przepisu, który przewidywałby wygaśnięcie stosunku pracy z ukończeniem tego wieku przez niesamodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych, ani nie ma możliwości wypowiedzenia z tego powodu. W katalogu przyczyn w art. 121 i 122 nie ma tego, co najwyżej to można zaliczyć do innych ważnych przyczyn, ale – moim zdaniem – jest tu wyraźna niesymetria regulacji, w tym przypadku na niekorzyść pracowników samodzielnych.

Nie rozumiem też dlaczego odstąpiono od zasady, że stosunek pracy nauczyciela akademickiego kończy się z upływem roku akademickiego. Ustawa przechodzi na określenie „semestr”. Na ogół w Polsce zatrudnia się pracowników na lata akademickie, a nie na semestry, przynajmniej do tej pory. Kto będzie w środku roku akademickiego szukał innej pracy i gdzie? Proponuję pozostanie przy dotychczasowej zasadzie, że stosunek pracy nauczyciela akademickiego w wyniku wypowiedzenia kończy się z końcem roku akademickiego.

Bardzo niejasno i źle jest, moim zdaniem, uregulowana sprawa pensum. Są widełki, tak jak do tej pory, ale nie ma wyraźnego odesłania do statutu czy chociażby innej uchwały senatu, tak żeby w granicach ustawowych określić pensum na konkretnych stanowiskach. Jest odesłanie takie enigmatyczne do trybu, zakresu ustalania obowiązków i nie ma nawet mowy o wymiarze zajęć dydaktycznych, jest tylko o rodzaju zajęć dydak-

tycznych. A w tym przypadku nie chodzi o rodzaj, tylko chodzi konkretnie o wymiar zajęć dydaktycznych. Takiego wyraźnego odesłania niestety nie ma. Proponuję więc takie odesłanie.

W art. 148, o czym już była mowa, pominięto niektóre kategorie pracowników bibliotecznych.

Jeżeli mam jeszcze chwilę, to wrócę do innych spraw. Nie wymienia się zupełnie wśród osób, które muszą się znaleźć w senacie, przedstawicieli tak zwanych niesamodzielnych pracowników naukowych. Inne grupy mogą tak się rozprzestrzenić, że już zabraknie miejsca w senacie, a nie ma zagwarantowanego jakiegoś procentu dla niesamodzielnych pracowników naukowych. I też proponuję na ten temat poprawkę.

Mam w sumie dwadzieścia parę poprawek, dwieście sześćdziesiąt dwie ma komisja edukacji i sportu i na pewno wpłyną jeszcze inne poprawki. Moim zdaniem, to samo przez się świadczy o tym, jak marna jest ta ustawa. I ta ustawa ma wejść w życie 1 września 2005. Tak wielka nowa ustawa, a okres *vacatio legis* około miesiąca – to jest okres skandaliczny, odważę się to powiedzieć. To jest nie do przyjęcia. Proponuję zmianę *vacatio legis* na 1 września, ale 2006 r.

Ogrom tych poprawek, jakoś tej ustawy upoważnia mnie do zgłoszenia wniosku o jej odrzucenie, bo środowisko akademickie zasługuje na porządnie napisaną ustawę. Taki wniosek więc zgłaszam. Ale jestem realistką i na wszelki wypadek zgłaszam także poprawki. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Pan Lesław Podkański po raz wtóry, a więc proszę zmieścić się w pięciu minutach, Panie Senatorze.

Senator Lesław Podkański:

Postaram się, Panie Marszałku.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Uwagi szczegółowe, zasadnicze związane z art. 9 i 10 przedstawiłem w pierwszej części. W pracach nad ustawą wielokrotnie mówiło się, że celem jest zwiększenie autonomii uczelni. A co wynika literalnie z zapisu art. 9 i 10? Wynika pośrednio, że tylko minister, i co więcej tylko z własnej inicjatywy, tworzy kierunki studiów, określa nazwy i ramowe treści nauczania. Przyznacie państwo, że trudno tutaj znaleźć deklarowane zwiększenie autonomii. Więc warto się zastanowić, Wysoka Izbo, czy nie należy stworzyć możliwości utworzenia i prowadzenia studiów na kierunkach innych niż określone w art. 9 ust. 1, pod warunkiem że podstawowa jednostka organizacyjna spełnia wymagania ustawowe.

Kolejna uwaga szczegółowa, nawiązuję do wystąpienia pana senatora Łęckiego. Art. 79 i 80 wprowadzają chaos i rozdźwięk pomiędzy kanc-

(senator L. Podkański)

lerzem i kustoszem. I proponuję poprawkę odrębnej treści niż poprawka pana senatora Łęckiego, ale podzielam pogląd, że w tym momencie kanclerz powinien kierować: gospodarką, administracją i finansami uczelni. I taką stosowną poprawkę za chwilę przedłożę.

Kolejne wątpliwości budzi regulacja zawarta w art. 96 i 97, która zmienia zasady podziału zysku z działalności dydaktycznej. Według nowego rozwiązania bowiem przeznaczona jest 100% zysku na fundusz zasadniczy. A przypomnę Wysokiej Izbie, że do tej pory część nadwyżki szła na fundusz zasadniczy, a część na przykład na własny fundusz stypendialny. I to prowadzi do takiej swoistej paranoi, nazwę to odważnie, bo de facto nie opłaca się mieć zysku. Ten zapis jest chyba antymotywacyjny.

Kolejna sprawa dotyczy art. 91 ust. 1 pkt 1, zgłaszam również poprawki we wszystkich punktach szczegółowych związanych z tym, o czym mówię. Otóż jedyna polska uczelnia techniczna, która kształci studentów na kierunku lotnictwa ze specjalizacją „pilotaż”, została pozbawiona możliwości budżetowego wsparcia, a powinna być tak potraktowana jak uczelnie morskie wymienione w projekcie ustawy. Stosowną poprawkę przedkładałam.

Kolejna wątpliwość dotyczy art. 181 ust. 2 w nawiązaniu do art. 170 ust. 1 pkt 3. Według regulacji zapisanych w aktualnej ustawie stypendia za wyniki w nauce i sporcie muszą być roczne. I co to oznacza? No to oznacza, że gdyby Senat to rozwiązanie przyjął, to student, który osiągnie wybitne wyniki sportowe w semestrze zimowym, musi czekać do kolejnego roku akademickiego, by uzyskać stypendium. Studenci na uczelniach, w których obowiązuje rozliczenie semestralne, również na tym tracą. Więc proponuję powrócić do tego – i składam takie poprawki – że jednak jest to uwzględniane w rozwiązaniach semestralnych.

Proszę pana ministra o odniesienie się do przedstawionych wątpliwości, zasadniczych i szczegółowych, a Wysoką Izbę proszę o ewentualne poparcie moich poprawek, które uroczyście przedkładałam na ręce pana marszałka. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję panu senatorowi.

Pan Edmund Wittbrodt po raz wtóry.

Senator Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Ja może też zacznę od pewnych wątpliwości, które miałem w trakcie analizy ustawy. Jeśli chodzi o zmienianie spraw związanych z centralną komisją i tym, co się dzieje na uczelniach, to dla mnie pewne propozycje są w ogóle niezrozumiałe.

Jeżeli na przykład uczelnia chce zatrudnić profesora wizytującego, to ona musi zwrócić się o opinię do centralnej komisji, która jest organem nadzorującym. Opinia wraca, a potem decyzję podejmuje senat uczelni – może ją podjąć niezależnie od tego, czy opinia jest pozytywna, czy negatywna. Moim zdaniem, jest to konstrukcja co najmniej dziwna. Wydaje się, że jeżeli uczelnia podejmuje decyzję poprzez uchwałę senatu, to zbędne jest pytanie się instytucji odwoławczej, skoro potem można i tak zrobić to, co się chce.

Dalej, brakuje pewnej konsekwencji, jeżeli chodzi o tytuły profesorów. Procedura bowiem jest taka, że centralna komisja w tej chwili, tak jak zresztą przy habilitacji, wyznacza swoich recenzentów, sprawa toczy się przed radą wydziału, może znaleźć się w senacie, ale potem i tak wraca sprawa do CK i CK może odmówić. I to też jest taka dwoistość, która jest dla mnie niezrozumiała.

Również niezrozumiałe dla mnie było to, że kadencja na przykład Państwowej Komisji Akredytacyjnej i kadencja Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, które zostały wybrane, trwają trzy lata, a na przykład rektorów i innych organów uczelni – cztery lata. Moim zdaniem, to powinno być zrównane. Całe szczęście, że komisja przychyliła się do tej mojej propozycji zmiany, żeby kadencja wszystkich organów trwała przez taki okres, na który zostały one wybrane przez poszczególne ciała, przez elektorów, bo oni wybierając, mieli świadomość, że wybierają na dany okres.

Mówiłem też, że w ustawie proponuje się wiele rzeczy niezbędnych, koniecznych, ale ona za mało, moim zdaniem, idzie do przodu. Mówimy o systemie bolońskim, wiemy, że bardzo ważny jest system europejskich punktów transferowych, tak zwane ECTS, ale – moim zdaniem – wiele rzeczy dotyczących długości, czasu trwania można było zasygnalizować właśnie poprzez punkty, które trzeba zdobyć, a nie poprzez pisanie, że to jest trzy lata, trzy i pół czy pięć lat.

I oddzielna, ostatnia sprawa... Aha, jeszcze jedna, o której mówił także pan senator Romaszewski. Ja wnosiłem poprawkę dotyczącą tych odbieranych uprawnień, ale komisja jej nie przyjęła i ta poprawka się tutaj nie pojawiła. Akurat te zmiany były tutaj dla mnie niezrozumiałe.

Inna sprawa to jest droga kariery. Mnie się wydaje, że to nie jest kwestia, tak jak mówił pan senator Żenkiewicz, czy centralna komisja jest taka czy inna, jak ma wyglądać centralna komisja. To jest problem dużo szerszy, to jest problem w ogóle kariery naukowej w Polsce. Tej dyskusji przy tej okazji nie było, ale ma być w przyszłości, jak mówił pan profesor Woźnicki. Tu są podejmowane pewne decyzje co do rozwiązań bez debaty, bez dyskusji. Rozumiem, że w tej chwili przyjęto rozwiązanie pośrednie, że centralna komisja pozostaje taka, jaka jest, tylko inaczej współpracuje z radami wydziałów, z jednostkami mającymi

(senator E. Wittbrodt)

uprawnienia, to jest jakiś krok pośredni. Ja to rozumiem, być może będzie można to weryfikować w zależności od tego, jak to się będzie dalej toczyło. Ale niezwykle ważna jest kwestia jakości. Ja nawet sobie wyobrażam, i w pewnej perspektywie dłuższej trzeba będzie prawdopodobnie to zrobić, że odstąpimy od CK, i od tytułu profesorskiego, i być może od habilitacji. Tylko trzeba sobie odpowiedzieć na pytanie, w jaki sposób zapewnić jakość. Bo nie wystarczy samo zniesienie habilitacji. Powołujemy się na systemy amerykańskie czy inne, ale to jest kwestia całego systemu, rotacji, tam ktoś kończy w jednym miejscu, a gdzie indziej musi robić doktorat, tam jest obiektywizacja osiągnięta w zupełnie inny sposób, to jest możliwe, i w tej sytuacji nawet CK nie byłaby potrzebna. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję panu senatorowi.

Pan Zbigniew Zychowicz i jako ostatnia pani Teresa Liszcz jeszcze raz, pięć minut.

Senator Zbigniew Zychowicz:

Dziękuję uprzejmie.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

To, co powiem, to jest truizm, ale często powtarzamy truizmy. Nauka polska jest słaba i każdy to widzi. Ilustrują to liczne, zobiektywizowane wskaźniki mierzenia poziomu nauki na świecie. O Noblach oczywiście nie będę mówił, bo większe kraje w Europie też ich nie mają, ale chodzi chociażby o takie wskaźniki jak międzynarodowe zestawienie najczęściej cytowanych naukowców ICI. Jest tu dwóch polskich uczonych, dwudziestu ośmiu Duńczyków, pięćdziesięciu trzech Włochów i trzy tysiące trzystu siedemdziesięciu jeden Amerykanów – te liczby podają za uczonymi z Wojskowej Akademii Technicznej i Akademii Górniczo-Hutniczej. Nakłady finansowe na naukę w Polsce są, w przeliczeniu na mieszkańca, piętnaście razy niższe niż w Finlandii i ponad trzy razy niższe niż w Czechach. Dwa najlepsze polskie uniwersytety mieszczą się – nie pamiętam teraz dokładnie – pod koniec trzeciej albo czwartej setki uczelni światowych.

Jednym z najcięższych grzechów polskiej nauki jest pozorantwo. Stopnie i tytuły naukowe oraz stanowiska kierownicze w nauce często nie mają pokrycia w dorobku naukowym ich posiadaczy. Prace na stopień nierzadko robione są na półkę. O bardzo słabych, szybko robionych pracach na stopień, zwłaszcza habilitację, na uczelniach białoruskich czy w innych krajach wschodnich, jako o wstydlivej kwestii nie będę się tutaj rozwodził.

Poziom kształcenia w polskich uczelniach zróżnicowany jest bodajże jak w żadnym innym

kraju na świecie. Z jednej strony mamy renomowane uczelnie, od lat oblegane przez tysiące kandydatów na studia, cieszące się absolwentami bez trudu znajdującymi pracę, brylującymi w establishmencie władzy, gospodarki i innych dziedzinach życia, z drugiej zaś – mizerne wyższe szkoły powiatowe, tak to określe, których założycielom przyświecał chyba inny motyw niż niezłomna wola edukowania młodzieży.

Nie brak w naszej rzeczywistości i innych przejawów schizofrenii, o czym tu już była mowa. Jest przepaść między studiami dziennymi a studiami wieczorowymi oraz zaocznymi. Te pierwsze, bezpłatne, biją na głowę te drugie, płatne. Człowiek płaci za produkt i otrzymuje produkt bardzo marniej jakości. Przypomnę, że na studiach wieczorowych i zaocznych studiuje młodzież z ubogich rodzin, przede wszystkim ze środowisk wiejskich i małomiasteczkowych. Ustawa nie wychodzi tutaj w żadnym stopniu naprzeciw tej, w mojej ocenie, jawnej niesprawiedliwości.

Ustawa reguluje nieco materię nauki i szkolnictwa wyższego, ale nie eliminuje największych ich słabości, barier rozwoju. Jest ona rozdęta i oparta na biurokratycznym schemacie zarządzania przez ministerstwo. Zresztą przypomnę, że słowa „minister” i „ministerstwo” pojawiają się w ustawie ponad dwieście pięćdziesiąt razy.

Nie ma w ustawie mowy o Procesie Bolońskim, albo jest mowa incydentalnie, podobnie o Europejskiej Karcie Naukowca czy ocenie nauczycieli akademickich przez studentów, a o Unii Europejskiej wspomina się tylko przy okazji kształcenia cudzoziemców. Można by w tym duchu mówić o tej sprawie dalej, ale skoro już mamy tę ustawę, która choćby nieco reguluje tę skomplikowaną i wymagającą radykalnej naprawy materię, to postaram się tutaj złożyć czy sformułować kilka poprawek, które w mojej ocenie są oczywiste.

Myślę, że twórcy ustawy zapomnieli o tych oczywistych kwestiach. Pierwszą z nich jest, o czym mówiła pani senator Liszcz, kwestia reprezentacji środowiska zawodowego bardzo licznego na uczelniach wyższych, mianowicie adiunktów, asystentów, wykładowców, lektorów. Ta grupa zawodowa stanowi na niektórych uczelniach 60%, a bywa, że i więcej. I w związku z tym brak choćby słowa o ustawowej reprezentacji tejże grupy w senacie budzi moje zdziwienie. Tymczasem studenci i doktoranci to grupa, która zmienia się bardzo szybko – zwłaszcza studenci. Proszę państwa, oni zaczynają być członkami senatu najwcześniej na trzecim roku – student pierwszego i drugiego roku w senacie to jest bardzo rzadki przypadek – i po dwóch latach przestają być studentami, a więc odchodzą z uczelni. Ci natomiast, którzy są solą uczelni, nie mają tam ustawowej reprezentacji.

Jedna z moich poprawek odnosi się również do tego, o czym tu już była mowa, mianowicie przy-

(senator Z. Zychowicz)

wołania na początku ustawy tej zasadniczej kwestii, że nauczyciele akademicy, studenci, doktoranci i pracownicy uczelni niebędący nauczycielami akademickimi tworzą samorządną społeczność akademicką. I dalej, w tym duchu, kilka kwestii również się z tego wyłania.

Panie Marszałku, przekazuję moje poprawki, pod których częścią podpisali się pan senator Mańkut i pani senator Doktorowicz. Proszę bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Pani senator Teresa Liszcz.

Ma pani pięć minut.

Senator Teresa Liszcz:

Dziękuję uprzejmie.

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

W tej chwili chciałabym zabrać głos tylko w jednej kwestii: kwestii art. 112. Według mnie, tutaj powstaje dosyć niebezpieczna furtka do masowej produkcji profesorów nadzwyczajnych w szkołach wyższych, ponieważ profesorem nadzwyczajnym może być osoba bez habilitacji, jeżeli posiada stopień naukowy doktora oraz znaczne i twórcze osiągnięcia w pracy naukowej, co, jak wiadomo, jest elementem ocennym, dosyć niedookreślonym. Mogą to być zresztą także osiągnięcia nie w pracy naukowej lub artystycznej – które w wypadku uczelni artystycznej są równoważnikiem pracy naukowej – ale także w pracy zawodowej.

Nie wiem, po co to jest potrzebne, bo jest to na pewno deprecjacja habilitacji. Utrzymujemy habilitację i ja się w tej sprawie nie wypowiadam, taka jest polska tradycja naukowa. Jest to przymus napisania drugiej monografii po doktoracie. Może to nie jest złe, w tej materii nie wypowiadam się. W takim modelu kariery, jaki u nas jest, ta habilitacja jakoś się przyjęła, nie kwestionuję jej potrzeby. Ale nie wolno jej deprecjonować.

Już dzisiaj habilitacja ma niewielkie znaczenie, bo większość osób po habilitacji dalej zostaje na etacie adiunkta, i to nieraz bardzo długo. Różna jest zresztą praktyka w różnych uczelniach. Jedne prawie bezpośrednio po habilitacji zatrudniają na etacie profesora nadzwyczajnego, inne stosują długą kwarantannę. Już dzisiaj nie ma zachęty do pracy nad habilitacją, skoro dalej się jest na etacie adiunkta. A teraz może być tak, że jedne osoby z habilitacją będą latami wegetowały na etacie adiunkta, a innych doktorów bez habilitacji uczyni się profesorami, i to według dosyć uznaniowych kryteriów. Moim zdaniem, jest to niebezpieczna ścieżka polegająca na omijaniu jednak wytyczonej ustawą kariery naukowej, prowadząca do dalszej deprecjacji habilitacji, którą

w takim razie nie wiadomo, po co utrzymujemy, jeżeli ona nie daje awansu i jeżeli można równie dobrze być bez habilitacji profesorem nadzwyczajnym, jak nie być nim całymi latami, mając habilitację.

Proponuję wobec tego poprawkę polegającą na wykreśleniu słów „profesora nadzwyczajnego” z art. 112, co spowoduje możliwość zatrudniania na tej ścieżce tylko profesorów wizytujących, ale nie nadzwyczajnych. Dziękuję.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Jolanta Danielak)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję serdecznie.

Informuję, że lista mówców została wyczerpana.

Dla porządku zapytam, czy ktoś z państwa senatorów chciałby jeszcze zabrać głos w debacie. Nie ma zgłoszeń.

Zgodnie z art. 52... Przepraszam bardzo. Widzę, że były tutaj liczne wnioski o charakterze legislacyjnym, więc dla porządku informuję, że wnioski o charakterze legislacyjnym złożyli: pan senator Suchański, pan senator Szydłowski, pan senator Matuszak, pan senator Wielowieyski, pan senator Markowski, pan senator Matusiak, pan senator Konieczny, pan senator Biela i inni senatorowie, pani senator Popiołek i pani senator Koszada, pan senator Wittbrodt, pan senator Jurgiel, pan senator Łęcki, pani senator Liszcz, pan senator Zychowicz, pan senator Bień, pan senator Pawełek, pani senator Kurzępa, pan senator Kruszewski, pan senator Żenkiewicz, pan senator Zychowicz, pan senator Spychalski...

(Senator Zbigniew Romaszewski: I Romaszewski.)

Pan senator Romaszewski, serdecznie przepraszam.

(Senator Lesław Podkański: I Podkański.)

(Senator Włodzimierz Łęcki: Bardzo mądre poprawki pan Podkański zgłosił.)

(Głos z sali: On cię zaraz zabije.)

(Rozmowy na sali)

Bardzo mi przykro, bo nie mam wniosku, nie mam informacji...

(Głos z sali: Może się zgubiły.)

Bardzo proszę, nie mam adnotacji w tej sprawie.

(Senator Lesław Podkański: Ja składałem.)

Bardzo dobrze, Panie Senatorze, że pan się upomniał.

A więc jeszcze pan senator Podkański.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamykam dyskusję.

W związku ze zgłoszeniem tak licznych wniosków o charakterze legislacyjnym, zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu, proszę Komisję Nauki, Edukacji i Sportu o ustosunkowanie się do przedstawionych w toku debaty nad tym

(wicemarszałek J. Danielak)

punktem wniosków i przygotowanie sprawozdania w tej sprawie.

Informuję...

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie
Edukacji Narodowej i Sportu
Tadeusz Szulc:**

Przepraszam, Pani Marszałek. Było tak dużo pytań do ministerstwa – czy nie ma możliwości odpowiedzenia na te pytania?

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Ależ, Panie Ministrze, my jesteśmy tak otwarci, że pan minister na każdym etapie może zabrać głos i jeżeli wyraża pan taką gotowość, to serdecznie zapraszam.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie
Edukacji Narodowej i Sportu
Tadeusz Szulc:**

Pani Marszałek! Panie i Panowie Senatorowie!

Nie chciałbym, żebyśmy rozeszli się do komisji w atmosferze potępienia dla ustawy, dlatego że byłaby to krzywda dla tej ustawy i dla pracy, powiedziałbym, setek, a może nawet tysięcy osób, które w całym procesie legislacyjnym nad tą ustawą uczestniczyły.

Ustawa może nie jest doskonała, ale będzie to druga w Europie ustawa, w której będzie w pełni zapisany Proces Boloński wraz z wszystkimi konsekwencjami.

Pytania dotyczyły tego, czy ustawa była konsultowana. Ta ustawa była konsultowana jak żadna inna. Przez chyba sześć lat była dyskutowana na pierwszym etapie, na drugim etapie i wnioski spływały przez cały czas. A niezależnie od tego w tym zespole, który powołał pan prezydent, były przecież wszystkie ciała, które tylko mogły uczestniczyć w opiniowaniu, a więc Rada Główna Szkolnictwa Wyższego, Państwowa Komisja Akredytacyjna, Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, wszystkie związki zawodowe, Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej. Praktycznie każdy, kto chciał się wypowiedzieć co do tej ustawy, mógł się wypowiedzieć, bo również przyjmowane były wszystkie uwagi, które wpływały, niezależnie od tego, czy ktoś uczestniczył czy nie uczestniczył w tym procesie.

Jest wiele uwag krzywdzących dla tej ustawy. W moim odczuciu, jest to ustawa, która znacząco przesuwa nas do przodu i w stosunku do krajów europejskich, i w stosunku do tego, co było do tej pory.

Oczywiście część zapisów jest niewygodnych dla pewnych grup, tak jak to zwykle w życiu bywa, a wtedy powstają dziesiątki dodatkowych uwag, zapisów, wniosków. I dlatego między innymi mamy tak dużo uwag. Dlaczego w Senacie w tej chwili jest tak dużo uwag? Między innymi dlatego, że w procesie legislacyjnym na etapie podkomisji sejmowej i komisji sejmowej występowało też bardzo dużo namietności, które spowodowały, że niektóre zapisy nie są takie, jakie zostały pierwotnie przygotowane przez zespół prezydenta do opracowania ustawy o szkolnictwie wyższym.

Proszę zwrócić uwagę, że ustawa ta zawiera wiele elementów, o których tutaj była mowa, a panie i panowie senatorowie mówiliście, że ona wymienianych problemów nie rozwiązuje. Podam przykład takiego spojrzenia na ustawę: stworzenie jakiejś perspektywy dla aktywizacji środowiska w zakresie tworzenia, finansowania nowych kierunków studiów. Otóż jest wydzielone 0,5% budżetu ministra edukacji narodowej i sportu na to, żeby realizował cele zbieżne z interesem państwa, żeby wspomagał najlepsze uczelnie.

Państwowa Komisja Akredytacyjna, która powstała... To, czego ona dokonała, przełożyło się na to, że minister edukacji narodowej dzisiaj ocenia uczelnie wyższe i przyznaje środki uczelniom również według zasad oceny Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Wszystkie uczelnie wiedzą o tym i to w wielu wypadkach te uczelnie boili. Jeżeli ktoś otrzymuje ocenę negatywną lub warunkową, to otrzymuje mniej pieniędzy, jeżeli ktoś prowadzi nielegalne punkty, to otrzymuje mniej pieniędzy.

Nie jest też prawdą, że władza ministra edukacji, mimo że jest on tak często wymieniany w ustawie, jest tak duża. To, że minister nadzoruje – dla przykładu – sprawę współpracy międzynarodowej, dotyczy tylko tych przypadków, w których minister edukacji narodowej i sportu podpisał umowę. We wszystkich innych przypadkach to uczelnia decyduje od początku do końca, z kim podpisuje umowę, na jakich zasadach ją realizuje i co oferuje swoim pracownikom. A minister edukacji narodowej i sportu w stosunku do swoich stypendystów, otrzymujących stypendia, które on przyznaje, te z wymiany międzynarodowej, musi ustalić zasady, na jakich oni wyjeżdżają, jakie środki otrzymują itd. Tak więc nieprawdą jest, że minister edukacji ingeruje w sprawy samych uczelni.

Kolejna rzecz to dyplomy, które wydajemy – to, że dyplomy są wspólne. Te dyplomy, które wydajemy, muszą być wspólne. Ja sobie nie wyobrażam, żebyśmy w Polsce wydawali dyplomy lepsze, gorsze, uczelni takiej czy innej. Jest osiągnięciem polskiej edukacji to, że mamy jeden dyplom. Ale co uczynić, żeby te dyplomy były podobne? Po to powołaliśmy Państwową Komisję Akre-

(sekretarz stanu T. Szulc)

dytacyjną i po to 25% kierunków ma oceny warunkowe, a 5% negatywne, i po to te ostatnie likwidujemy. A jeżeli tak, to znaczy, że dbamy o jakość, dbamy o dyplom.

Studia zaoczne i wieczorowe, standardy kształcenia. W standardach kształcenia uwzględniamy pewną część zajęć, które muszą się odbyć w uczelni, po to, żeby ktoś mógł otrzymać dyplom ukończenia studiów zaocznych czy wieczorowych. A zatem regulacja też pozwala na to, żebyśmy mogli realizować wspólnie program.

Państwo zwracacie uwagę na to, że powstają szkoły, które w wielu wypadkach może nie są najwyższego lotu. Ale proszę zwrócić uwagę: powstały trzydzieści trzy państwowe wyższe szkoły zawodowe. Może one jeszcze nie są doskonałe, ale ktoś z państwa senatorów, pan senator, mówił o szkole, która jest na pierwszym miejscu. Te szkoły są bardzo ambitne, w tych szkołach kształcą się 47% młodzieży chłopskiej. Nigdy nie mieliśmy w Polsce czegoś takiego, żebyśmy mogli pokazać, że kształcimy aż 47% tej młodzieży. I nigdy w Polsce nie było czegoś takiego, że na uczelniach mamy 22% młodzieży wiejskiej – bo dzisiaj jest to aż 22% młodzieży wiejskiej – na tak dużą liczbę studentów w skali całego kraju.

W stosunku do całej Europy mamy najwięcej studentów, mamy najwięcej doktorantów. Oczywiście możemy powiedzieć, że popełniamy też bardzo dużo błędów, ale niech te błędy nie przesłaniają nam również pewnych właściwych rozwiązań w ustawie.

Rozwój kadry naukowej. To są slogany, Panie i Panowie Senatorowie. Ja zrobiłem analizę obejmującą ostatnie piętnaście lat i ona wykazała, że wzrasta liczba nadawanych stopni i tytułu naukowego. Nie mówię już o tym, że w ostatnich latach wydaliśmy trzydzieści pięć tysięcy dyplomów ukończenia studiów doktoranckich. To jest tyle, ile mieliśmy w ogóle nauczycieli akademickich w roku 1990.

Wzrasta liczba habilitacji, wzrasta również liczba profesorów. Przypadek zrzędza, że jestem członkiem tej nie lubianej Centralnej Komisji do spraw Stopni Naukowych i Tytułu Naukowego. I co ostatnio obserwuję? Widzimy, że u nas habilitują się coraz młodsze osoby. Jeśli chodzi o profesury, to jeszcze tak nie ma, dlatego że jest, przepraszam za wyrażenie, wysyp starszych roczników, które kontynuują swoją karierę naukową.

Sprawa wyboru i doboru ciał kolegialnych. Naprawdę nie jestem za tym – może dlatego, że byłem rektorem – abyśmy musieli z każdym konsultować wszystkie sprawy dotyczące środowiska akademickiego. Wydaje mi się, że autonomia i samorządność, którą uczelnie otrzymały i którą mają największą w Europie... Proszę mi pokazać jedno państwo, w którym są uczelnie, które mają choć trochę większą autonomię niż nasze. A jak

mają taką autonomię, to niech również ponoszą tego konsekwencje. Po raz pierwszy w ustawie zapisana jest możliwość upadłości uczelni. Z jednej strony są prawa, ale z drugiej strony są obowiązki. Jeżeli będziecie źle gospodarowali tym dobrodziejstwem, któreście otrzymali, to po prostu będziecie musieli być zlikwidowani lub będziecie musieli wejść pod skrzydła innej uczelni.

Zwiększona liczba godzin. Od razu traktujemy to na takiej zasadzie, że wszędzie jest maksymalna liczba godzin, a ja paniom i panom senatorom powiem, że to nie jest prawda. W państwowych wyższych szkołach zawodowych akademicka kadra nauczycielska będzie miała zmniejszoną liczbę godzin dydaktycznych, a w pozostałych uczelniach to uczelnia będzie decydowała. Po to między innymi jest stanowisko naukowe i stanowisko naukowo-dydaktyczne, żeby w sytuacji, kiedy uczelnia otrzymuje grant za kilka milionów złotych czy kilka milionów euro, ten grant mogły realizować wyłączone na określony czas osoby, które później wrócą do procesu dydaktycznego, albo żebyśmy mogli zmniejszyć im liczbę godzin. A zatem to wcale nie oznacza, że wszyscy mają natychmiast mieć tych godzin dwieście czterdzieści, trzysta sześćdziesiąt czy inny wymiar godzin. Jest dolna stawka, sto dwadzieścia godzin, i tych sto dwadzieścia godzin też może być w pełni realizowanych.

Odpłatność za studia, dlaczego odpłatność tylko za studia stacjonarne? Bo doszliśmy do wniosku, że uczynimy wspólną zasadę. To wcale nie oznacza, że uczelnie w roku 2007 dostaną mniej pieniędzy. Uczelnie otrzymają tyle samo pieniędzy, ale zgodnie z wytyczną Trybunału Konstytucyjnego będziemy finansowali studia stacjonarne. A tam, gdzie uczelnia zarabia pieniądze, powinna konkurować z uczelniami, które kształcą na takich samych kierunkach. Nie jest zatem tak, że uczelnie będą z tego tytułu miały mniej pieniędzy.

Sprawa kolejna to konferencja rektorów akademickich i umocowanie różnych organizacji, umocowanie studentów, że tak powiem. Tendencja, jaka jest w Europie, wskazuje na to, że powinniśmy dowartościować studentów, bo oni mają być i są podmiotem naszych działań. Ja również z doświadczenia wiem o tym, że my jako nauczyciele akademicki bardzo różnie zachowujemy się w stosunku do studentów. Niech oni też mają możliwość wyrażania swojej opinii, bo tak jest w tej chwili w Europie. Skoro jesteśmy w zjednoczonej Europie, to tak musimy czynić.

Że Proces Boloński jest mało zaznaczony. Ja bym życzył wszystkim krajom sąsiednim, żeby tak sobie wpisały Proces Boloński, jak my mamy wpisany. A pilnujemy go z żelazną konsekwencją. Również mnie, a wydaje mi się, że nam wszystkim zależy na tym, żeby stworzyć naszej młodzieży możliwość korzystania z dobrodziejstw Unii Europejskiej, dzięki którym około 10% studentów będzie mogło kontynuować część studiów na

(sekretarz stanu T. Szulc)

uniwersytetach europejskich. Nic nie stoi na przeszkodzie, żeby realizować studia według punktów ECTS. To uczelnie zdecydują... Mówimy o czterech czy pięciu latach, bo musimy podać nominalny czas trwania studiów. Ale jeżeli student zrealizuje to wcześniej i przyspieszy studia... Mamy takich, którzy nie tylko skracają studia, ale studiują na dwóch, trzech kierunkach. Utrzymaliśmy tu zasady finansowania.

Różne dopłaty. Przepraszam, ale to też nie jest prawda. Dwa lata temu wprowadzona została pomoc materialna dla wszystkich studentów na wszystkich kierunkach studiów, niezależnie od tego, czy to są uczelnie prywatne czy państwowe, czy są to studia stacjonarne czy wieczorowe. Teraz również studenci studiów zaocznych i doktoranci otrzymują tę pomoc, łącznie z kredytami studenckimi. Pomoc materialna znacząco wzrosła i trafia do wszystkich.

Tak więc nie chcę, Panie i Panowie Senatorowie, zgodzić się z tym, że jest to ustawa pełna mankamentów. Są tu mankamenty, które, jak powiedziałem, powstały w określonych sytuacjach i w pewnych okolicznościach. Ale również tutaj, w Senacie, pewne poprawki znacząco rozmijają się z oczekiwaniami środowiska akademickiego, i jeżeli one przejdą, to też będą psuły konstrukcję tej ustawy. Liczba załatwianych tu spraw i interesów jest tak duża, że według mnie musimy znaleźć konsensus, który spowoduje, że to, co będzie służyło środowisku akademickiemu, zostanie przez panie i panów senatorów przyjęte w głosowaniu za dwa dni, a to, co nie będzie mu służyło, po prostu przejdzie do historii i może będziemy szukali nowych formuł, tak w przypadku kariery naukowej, jak w przypadku kariery akademickiej czy wszystkich innych rozwiązań.

Jest jeszcze wiele spraw, ale może nie będę już kontynuował ich omawiania.

Moja prośba w imieniu rządu jest taka, ażeby te wszystkie poprawki, które generują dodatkowe wydatki budżetu państwa, zostały ograniczone, bo taki jest również interes państwa. A te wszystkie zapisy, które poprawiają ustawę, z przyjemnością przyjmujemy, bo one będą czyniły ją bardziej przydatną i bardziej spójną w całym systemie. Bardzo dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Jednocześnie przypominam, że liczba wniosków legislacyjnych, które złożyli senatorowie, jest niewątpliwie związana z faktem, że mamy w gronie senatorów ogromną rzeszę profesorów reprezentujących różne uczelnie, mających za sobą doświadczenie uczelniane. W związku z tym wiedza na temat tej ustawy czy życia uczelniane-

go jest szczególnie duża. Może to być przeszkodą, bo oczywiście to znawstwo się przekłada na dużą liczbę poprawek.

Serdecznie dziękuję, Panie Ministrze.

Czy pani minister Szymanek-Deresz chciała-
by również zabrać głos?

(Szef Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej
Polskiej Jolanta Szymanek-Deresz: Dziękuję bar-
dzo, Pani Marszałek.)

Wobec tego informuję, że głosowanie w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu.

Serdecznie dziękuję pani minister Szymanek-Deresz, serdecznie dziękuję panu ministrowi Szulcowi i osobom towarzyszącym za to, że byli państwo uprzejmi towarzyszyć nam podczas tej debaty.

A my **przystępujemy do rozpatrzenia punktu drugiego** porządku obrad: sprawozdanie Rady Języka Polskiego o stanie ochrony języka polskiego.

Pragnę powitać obecnego na posiedzeniu Senatu przewodniczącego Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, pana profesora Andrzeja Markowskiego. Witam serdecznie, witam również osobę towarzyszącą.

Przypominam, że zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim rada nie rzadziej niż co dwa lata przedstawia Sejmowi i Senatowi sprawozdanie o stanie ochrony języka polskiego.

Przypominam, że marszałek Senatu, zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 10 Regulaminu Senatu, skierował otrzymane od przewodniczącego Rady Języka Polskiego sprawozdanie do Komisji Kultury i Środków Przekazu. Komisja Kultury i Środków Przekazu na posiedzeniu w dniu 7 czerwca bieżącego roku zapoznała się z przekazanym przez przewodniczącego Rady Języka Polskiego sprawozdaniem i poinformowała o tym marszałka Senatu.

Komisja pozytywnie oceniła przedłożone sprawozdanie, doceniając szczegółowość opracowania i informacje zawarte w załącznikach, oraz uznała zasadność przedstawionych konkluzji zmierzających do ochrony języka polskiego jako ważnego czynnika tożsamości narodowej.

Proszę o zabranie głosu przewodniczącego Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, pana profesora Andrzeja Markowskiego.

Bardzo proszę, Panie Profesorze.

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Pani Marszałek! Panie Senator! Panowie Senatorowie!

Jestem zaszczycony tym, że mogę wystąpić przed Senatem Rzeczypospolitej Polskiej ze sprawami języka polskiego, ochrony języka polskiego.

(przewodniczący A. Markowski)

Ta kwestia interesuje Polaków, interesuje część Polaków, może nawet mniejszą część niż w przypadku senatorów, których jest około 17–18%, a z naszych wyliczeń wynika, że tak naprawdę, aktywnie tylko około 10% Polaków interesują sprawy języka polskiego, inni przyjmują to tak, jak jest, albo się nie wypowiadają. Niemniej nasze sprawozdanie, o czym już mówiłem na posiedzeniu komisji, pokazuje bardzo zróżnicowany stan języka polskiego w różnych jego, powiedziałbym, obszarach używania publicznego, bo my mówimy tylko o tym, jak publicznie się używa polszczyzny. Rada Języka Polskiego nie zajmuje się oceną polszczyzny prywatnej, polszczyzny domowej czy indywidualnej.

Nasza ocena wypływa z dwunastu ocen szczegółowych i, jak państwo senatorowie mogli się z tym zapoznać w naszym sprawozdaniu, te oceny wypadły bardzo różnorodnie.

Trzeba podkreślić dwie sprawy, które są niepokojące. Bardzo szybki spadek poziomu kultury języka w polskiej szkole. To jest rzecz znamienna. Polszczyzna w szkole jest polszczyzną potoczną, a nawet polszczyzną, powiedziałbym, mniej niż potoczną, niżej niż potoczną. W rozmowach uczniów z nauczycielami, bo to od tej strony trzeba zobaczyć, jest to nawet polszczyzna żargonowa. I nauczyciele, poza polonistami, niewiele miejsca poświęcają na kwestie poprawności językowej i kultury języka.

W opracowaniu, które zrobiła pani profesor Helena Synowiec, przewodnicząca naszej Komisji Dydaktycznej Rady Języka Polskiego, podkreśla się to, że pomimo dobrych zasad wyłożonych w podręcznikach, pomimo tego, że kultura języka jest przewidziana jako coś, czego należy nauczać w szkole, w praktyce nauczanie kultury języka, a zwłaszcza egzekwowanie stosownego, właściwego odzywania się, używania polszczyzny w polskich szkołach nie wygląda najlepiej.

Drugą kwestią, która też budzi niepokój, to poziom polszczyzny w czymś, co obecnie nazywa się mediami, a dawniej nazywało się środkami upowszechniania informacji, przede wszystkim w telewizji i w radiu. Tutaj trzeba podkreślić dwie sprawy.

Po pierwsze to, że kierownictwa tych szacownych instytucji – mówię w tej chwili o telewizji publicznej i radiu publicznym, o komercyjnych w ogóle nie mówię, bo pewnie musiałbym używać nieparlamentarnych słów – więc kierownictwa tych publicznych środków upowszechniania informacji pomimo deklarowanego – podkreślam: deklarowanego – zainteresowania kulturą języka i upowszechnianiem kultury języka, wewnątrz swojej organizacji w ciągu ostatnich kilku lat prowadzą takie działania, że ograniczają liczbę pracowników, u których można się dowiedzieć

o poprawność form językowych. Po prostu komórki językowe, które istniały w radiu i w telewizji, są znacznie ograniczone, a niektóre z nich nawet likwidowane, co nie sprzyja upowszechnianiu dobrego języka polskiego wśród samych pracowników radia i telewizji, którzy po prostu rzadko mają okazję zwrócić się do kogoś fachowego na miejscu, a nie, powiedzmy, do konsultantów naukowych. Oczywiście to też mogą zrobić, ale nie zawsze taki konsultant jest pod ręką, a wiadomości trzeba nadać, powiedzieć już.

Po drugie, liczba audycji radiowych i telewizyjnych poświęconych polszczyźnie jest wprawdzie spora ilościowo, ale są to audycje bardzo krótkie. Jak państwo doskonale wiedzą, trzy minuty w radiu czy półtorej minuty w telewizji to jest wszystko, na co można liczyć. Podobno dłużej słuchacz, telewidz nie wytrzymuje. Chyba że to jest jakaś zagraniczna piosenka, wtedy wytrzymuje dłużej. Ale słowa mówionego więcej niż trzy minuty podobno nie wytrzymuje. A co można powiedzieć o polszczyźnie w czasie od piętnastu sekund – bo od takich minimów się zaczyna – do trzech minut? Można powiedzieć, że coś jest poprawne albo niepoprawne, czasami można powiedzieć, dlaczego, ale i to nie zawsze jest wyemitowane.

Tymczasem w radiu, a zwłaszcza w telewizji znowu zaczyna dominować polszczyzna potoczna. To było bardzo ożywcze po roku 1989, kiedy odchodzono od stereotypów nowomowy. Wszystkie te ożywcze prądy wynikały z używania polszczyzny potocznej. Dzisiaj to już jest maniera, a czasem nawet brak stosowności.

W innych obszarach używania języka publicznego już nie jest tak źle. Chociaż nasze analizy wykazały, że na przykład jeżeli chodzi o polszczyznę różnych kościołów: protestanckich, katolickiego i prawosławnego, to wprawdzie nie ma jakichś rażących błędów językowych, ale na przykład listy pasterskie są bardzo często niekomunikatywne. Mówią o sprawach wiary takim językiem, który do przeciętnego wierzącego, do przeciętnego odbiorcy słabo dociera.

O dziwo, nasza analiza wykazała, że język polski w instrukcjach wojskowych nie jest wcale taki zły. Wprawdzie dużo jest w nich teraz anglicyzmów związanych z tym, że Polacy muszą tłumaczyć instrukcje natowskie, są tam anglicyzmy jawne i ukryte, takie tłumaczenia, ale sprawność funkcjonalna tego języka jest dosyć dobra.

Trzeba też powiedzieć, że urzędy państwowe interesują się polszczyzną w tym sensie, że na naszą ankietę, którą skierowaliśmy do niemal stu urzędów, odpowiedziało ponad 50%. Dwa lata temu, kiedy robiliśmy taką ankietę, odpowiedziało tylko 25%, ale potem była kontrola NIK, która zwróciła im uwagę, że nie odpowiedzieli na naszą ankietę, więc teraz już odpowiedzieli. W tych instytucjach państwowych na ogół są sło-

(przewodniczący A. Markowski)

wniki – czasem przestarzałe, to fakt, ale zwykle są też osoby, które odpowiedzialne są za kształt językowy pism. Tak więc widać przynajmniej to, że urzędy państwowe widzą konieczność przestrzegania ustawy o języku polskim.

W Sejmie i w Senacie w ostatnich dwóch latach bardzo dużo mówiono o języku polskim. Nie będę tutaj tego wymieniał, w każdym razie dwukrotnie znowelizowano ustawę o języku polskim, wprowadzając pewne dodatkowe regulacje związane między innymi z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. To jest oczywiście bardzo pozytywne.

Jak mówiłem na posiedzeniu komisji senackiej, w przyszłym roku zamierzamy też poddać analizie same wystąpienia sejmowe. To już będzie inny Sejm, ale w każdym razie zobaczymy, jak posłowie sobie radzą z polszczyzną na co dzień, bo docierają do nas bardzo często takie sygnały, że właśnie sobie nie radzą. Ja nie mogę tego powiedzieć odpowiedzialnie, bo nie mam badań. Słyszy się różne rzeczy, ale różne rzeczy słyszy się w różnych środowiskach i uogólniać tego nie można.

Trzeba podkreślić, że w tym ostatnim dwuleciu, w ostatnich dwóch latach wyszło bardzo wiele książek i poradników dotyczących poprawnej polszczyzny. Naliczyliśmy osiemdziesiąt takich pozycji. Rzecz prosta, ci, którzy chcą, to znajdują, a ci, którzy nie chcą, mogą się zagubić w potoku na przykład pięćdziesięciu słowników ortograficznych. Jest ponad pięćdziesiąt różnych słowników ortograficznych o różnej wartości i trzeba wiedzieć, z jakiego słownika lepiej korzystać, a z jakiego raczej nie.

Niemniej działalność popularyzatorska jest w polszczyźnie rozwinięta i jeżeli ktoś chce, to może się o naszej polszczyźnie wiele rzeczy dowiedzieć. Tutaj oczywiście można też mówić o działalności Rady Języka Polskiego.

Ja już nie będę narzekał, bo mówiłem wielokrotnie o tym, że fundusze mamy mniej niż nikt i na przykład od półtora roku walczymy o to – nie, od roku, przepraszam – żeby z budżetu uzyskać 3 tysiące euro na to, by nasza rada została zapisana do międzynarodowej organizacji na rzecz języków narodowych, która działa przy Unii Europejskiej. Zobaczymy, czy w przyszłym roku to się uda, czy też polszczyzna nie będzie reprezentowana, że tak powiem, w tych językach europejskich, co byłoby wielką szkodą.

Jeszcze raz serdecznie dziękuję za zaproszenie. Jeżeli można tutaj o coś prosić, to chciałbym powtórzyć to, co było powiedziane w komisji na początku czerwca. Mianowicie to, żeby ten Senat przekazał swoim następcom kwestie troski o polszczyznę i o to, żeby przyszły Senat również interesował się naszym językiem i może dał asumpt

do tego, żebyśmy potem mogli powiedzieć, że najwyższe władze państwowe dbają o polszczyznę, a przynajmniej polszczyznę poprawną się interesują. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję serdecznie. Panie Profesorze, bardzo serdecznie proszę o pozostanie przy mównicy...

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Przy mównicy? Dobrze.)

...bowiem zgodnie z regulaminem senatorowie w tej chwili mają czas na to, aby kierować pytania związane ze sprawozdaniem do pana profesora. I takich pytań jest już kilka.

Bardzo proszę, Pani Senator.

Senator Krystyna Bochenek:

Szanowna Pani Marszałek! Szanowny Panie Profesorze!

Wróć do sprawy, którą omawialiśmy podczas naszego posiedzenia komisji. Otóż chciałabym podkreślić, że sprawozdanie w rzetelny sposób ocenia stan ochrony języka polskiego w ostatnich dwóch latach, o czym mówiliśmy. I za to chwala wybitnym polskim językoznawcom. Ale, jak słusznie podkreślił w opinii na temat tego sprawozdania profesor Jan Błęszyński, to sprawozdanie ma charakter zdecydowanie statystyczny i stanowi opis sytuacji, wskazuje na zaniedbania względem języka ojczystego. Ale co dalej, Panie Profesorze, jakie pan osobiście widzi sposoby działania, jakie pana zdaniem działania mogą doprowadzić do zmiany tej sytuacji? Czy te informacje dostaną sami zainteresowani, czy dostaną je duchowni, wojskowi, dziennikarze, naukowcy, kierownicy resortów itd.?

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Wszystko zależy po prostu od pieniędzy, oczywiście. Rada Języka Polskiego w budżecie w zeszłym roku miała 35 tysięcy na wszystko, tymczasem same ekspertyzy dotyczące właśnie tej oceny zabrały nam 22 tysiące. To znaczy musieliśmy opłacić dwanaście osób, to i tak wyszło po 1 tysiąc zł na osobę.

Rada Języka Polskiego od dawna dobija się o to, żeby mieć więcej miejsca w radiu, w telewizji, a radio i telewizję język interesuje wtedy, kiedy jest afery. Gdybym teraz zaczął tutaj na przykład przeklinać i gdyby był jakiś dziennikarz, który by przekazał do, bo ja wiem... nie powiem, jakich dzienników, informację: przewodniczący Rady Języka Polskiego klnie na posiedzeniu Senatu, używając słów takich, siakich i owakich, wówczas zrobiłby się szum medialny i może Rada Języka Polskiego dostałaby jakieś 2,50 na dalszą działalność.

(Senator Jan Szafranec: To może tak trzeba.)

(przewodniczący A. Markowski)

Prawda? No więc, niestety...

(Wicemarszałek Jolanta Danielak: Panie Profesorze, ja bym bardzo prosiła, żeby nie prowokować senatorów, bo tutaj wszyscy są przed kampanią.)

Dobrze.

(Wicemarszałek Jolanta Danielak: To może być niebezpieczne.)

Tak. Przepraszam.

O co chodzi? Po prostu Rada Języka Polskiego, mimo że jest w Polskiej Akademii Nauk, jest tylko jednym z komitetów Polskiej Akademii Nauk. Nie ma nawet osobowości prawnej, to jasne, ale na przykład na nasze konto bezpośrednio nie mogą też wpływać żadne pieniądze. W ustawie o języku polskim nie jest zapisane, że udzielamy porad odpłatnie. Jest napisane, że udzielamy ich, że zajmujemy stanowiska, i my to wszystko robimy za darmo. Ile razy mogę prosić swoich kolegów, żeby mi na moją prośbę zrobili opinię za dziękuję?

Co można zrobić? No, właśnie upowszechniać przede wszystkim fakt istnienia rady i to, że rada zajmuje się różnymi kwestiami, nie tylko takimi, jak odpowiedzi na pytania, czy można nadać synowi imię – ostatnio miałem taki przykład – Długosz, bo ktoś chce zmienić imię z Jana na Długosz, zresztą dosyć charakterystyczne, czy jakiegokolwiek inne imiona.

(Głos z sali: A można?)

Nie można, bo Długosz jest po prostu nazwiskiem, a w Polsce nie ma takiego zwyczaju, żeby były imiona równobrzmiące z nazwiskami, chociaż odwrotnie może być.

Cóż jeszcze można zrobić? Można właśnie apelować do środowisk, które są opiniotwórcze. I takim – myślę, że bardzo ważnym – problemem, który staje teraz przed radą, jest kwestia polszczyzny w Unii Europejskiej. Od 20 do 22 października w Katowicach odbędzie się VI Forum Kultury Słowa poświęcone właśnie polskiej polityce językowej wobec przystąpienia Polski do Unii Europejskiej i będziemy tam – mam nadzieję, że właśnie prasa, telewizja, mówiąc medialnie, nagłośnią to forum – zastanawiali się, co robić, żeby polszczyzna nam zupełnie nie zangliczyła, i jak tłumaczyć teksty unijne. Tłumacze z Brukseli piszą bowiem do nas zrozpaczeni, że oni już nie wiedzą, co mają robić, bo to jest straszne zadanie dla nich i oni nie dają sobie rady z tymi wszystkimi implementacjami i takimi różnymi innymi terminami, które się upowszechniają.

Czy adresaci otrzymają to? Tak, adresaci to otrzymają, ale dopiero właśnie teraz, tak jak mówiłem na posiedzeniu, bo to jest sprawozdanie o stanie ochrony języka polskiego, które najpierw robiliśmy dla Sejmu i Senatu. Skoro Sejm i Senat już je dostały i wyrażą swoją zgodę, no to my będziemy mogli to udostępnić adresatom.

I oczywiście udostępniemy je, zwłaszcza tym adresatom, którzy są tutaj wskazani jako nieprzestrzegający ustawy o języku polskim. Ja myślę, że przede wszystkim trzeba będzie, no, poprosić Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu o to, żeby właśnie upowszechniło wiadomości o tym. To tyle.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo.

Są dalsze zgłoszenia.

Pan senator Szafranec.

(Senator Jan Szafranec: Nie, ja zgłosiłem się do dyskusji.)

Aha, rozumiem.

Bardzo proszę, Pani Senator.

Senator Dorota Simonides:

Ja nie wiem, czy to już przypadkiem nie padło, Pani Marszałek, bo ja dopiero weszłam, ale...

(Wicemarszałek Jolanta Danielak: Ja też nie wiem, czy padło.)

Panie Profesorze, ja chciałabym zapytać, czy episkopat otrzymał, Konferencja Episkopatu...

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Jeszcze nie.)

...z rady... Bo ja należę do tych, którzy czytają listy pasterskie i słuchają kazań, i są czasami zdania, no, bardzo dobrze po polsku zbudowane, tylko że one nic już nie znaczą.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Tak.)

I dlatego tak mi zależy, żeby dotarło to do adresata i żeby można to było poprawić.

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Owszem, na przykład takie sformułowania: „realizować program ewangelizacyjny” albo „Grzechy płynące rzeką alkoholu zalewają nasz kraj. Tak wielu ludzi bezpośrednio jest tym dotkniętych”, prawda?

(Senator Dorota Simonides: Tak.)

To są zdania z tego...

(Senator Dorota Simonides: A ja mogę dodać, Panie Profesorze, że przedwczoraj słyszałam: „zbuduj ołtarz Panu Jezusowi w sercu twoim”. A dziecko pyta: jak mam to zrobić?)

Tak, to jest właśnie ta metaforyka. Owszem, my to przekażemy, chociaż tutaj kwestia jest dosyć skomplikowana, bo osoba, która opracowała ten właśnie fragment o języku polskim w tych listach episkopatu, została upomniana przez rzecznika episkopatu... nie rzecznika, przez jedną z osób z episkopatu, że powinna najpierw się skonsultować z episkopatem, a potem dopiero publikować, czyli to była taka cenzura prewencyjna. No, ale to już... Na pewno dostanie. Tak.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Pani Profesor, Pani Senator Simonides, teraz mogę powiedzieć, że pytanie już padło, ale dopóki nie usłyszałam pytania, nie mogłam powiedzieć, że już padło.

Bardzo proszę, pan senator Saługa.

Senator Wojciech Saługa:

Dziękuję, Pani Marszałek.

Panie Profesorze, mam pytanie, czy Rada Języka Polskiego obserwuje w jakikolwiek sposób proces legislacyjny, to znaczy, czy ustawy, teksty ustaw są przedmiotem państwa badań. Kilkakrotnie oburzałem się z tej trybuny właśnie na braki językowe i gramatyczne stanowionego prawa. Wydaje mi się, że parlament czasami tworzy ustawy kompletnie oderwane od zasad interpunkcji czy budowy zdania.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Tak.)

Takim kuriozum była ustawa przygotowana przez ministerstwo nauki, ustawa, w której nie było ani jednego przecinka. I czy zastanawiał się pan nad tym, żeby właśnie w kancelariach Sejmu i Senatu powstały jakieś biura, które by redagowały ustawy pod kątem językowym i stylistycznym? Dziękuję.

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Dziękuję.

Do tej pory nie uczestniczyliśmy w tym procesie, ponieważ nikt się do nas o to nie zwrócił. Nie mamy takich propozycji. Ale bardzo chętnie będziemy uczestniczyli. Oczywiście jesteśmy świadomi odrębności języka prawa, języka zarówno prawnego, jak i prawniczego. W gronie Rady Języka Polskiego jest prawnik, profesor Maciej Zieliński z Poznania, który zajmuje się również językiem i prawnym, i prawniczym, i bardzo chętnie byśmy brali udział w stanowieniu prawa, to znaczy w korygowaniu pewnych kwestii językowych właśnie w tych aktach legislacyjnych. Ale ponieważ nikt nas o to nie prosi, to... No, teoretycznie moglibyśmy się sami zgłosić. Jak mówię jednak, cała Rada Języka Polskiego pracuje tak, że to nie są żadne etaty, wszyscy jesteśmy powołani i pracujemy społecznie. Ale oczywiście takiego obowiązku byśmy się chętnie podjęli, bo sam wiem, jak się czyta akty prawne, ile razy trzeba je przeczytać, żeby dojść do tego, co tam w nich jest.

Polski język prawny i prawniczy kształtuje się od kilkuset lat. Ale była przerwa, jak państwo zapewne wiedzą, w okresie zaborów. Potem była niedobra sytuacja, no bo trzeba było spolszczyć to, co było w dwóch językach: niemieckim i rosyj-

skim. I od tego czasu właśnie, chyba od tego czasu, to jest właśnie tak inaczej, chociaż polski język prawniczy i prawny był już bardzo rozwinięty na przykład w XVIII wieku. Ostatnio obroniona została u nas – w tej chwili myślę o Uniwersytecie Warszawskim – praca habilitacyjna o języku Kodeksu Zamoyskiego z XVIII wieku i w nim jest już w pełni rozwinięty polski język prawny.

Tak więc chętnie, jeżeli Senat i Sejm zwrócą się do nas z prośbą o konsultację, takich konsultacji udzielimy, czy nawet będziemy stale uczestniczyli w tym.

Ostatnio, o ile wiem, profesor Jerzy Bralczyk był konsultantem językowym przy okazji uchwalania naszej konstytucji.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, pan senator Romaszewski.

Senator Zbigniew Romaszewski:

A czy Rada Języka Polskiego podjęłaby się wytłumaczyć Sądowi Najwyższemu, wymiarowi sprawiedliwości, co znaczy słowo „przestępstwo”?

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Tak.)

Że w języku polskim, w języku potocznym nie ma w ogóle mowy o konieczności rozpatrywania tego przez sąd? Sądy tego nie potrafią zrozumieć. I to jest bardzo trudny problem.

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Jeżeli sąd, jakikolwiek sąd zwróci się do Rady Języka Polskiego, to Rada Języka Polskiego wyznaczy eksperta, który oczywiście tym się zajmie. Ja oczywiście śledziłem to, co się działo ostatnio. I tutaj kwestią zasadniczą jest oczywiście użycie potoczne i użycie terminologiczne tego wyrazu, przy czym zawsze trzeba pamiętać, kto go używa i w jakim sensie może go wtedy użyć. Poza tym w tej całej sprawie, o której obaj myślimy, chodzi nie tyle o znaczenie wyrazu, ile o odniesienie tego wyrazu do desygnatu, że tak powiem, do sprawy. A to już jest rzeczywiście inna kwestia. Ale istotnie, jeżeli sąd zwróci się do Rady Języka Polskiego, to Rada Języka Polskiego musi na taką prośbę odpowiedzieć. Bo mamy – może coś podpowiem – obowiązek odpowiadania na pytania, na kwestie zgłaszane do nas przez instytucje państwowe, publiczne, jest cała lista takich instytucji, którym musimy odpowiadać.

Nie musimy zaś odpowiadać na przykład kancelarii adwokackiej, która zwraca się do nas. Mieliśmy ostatnio taki przypadek – już nie będę wchodził w szczegóły – że zażądano od nas szcze-

(przewodniczący A. Markowski)

gólowych informacji o pewnej kwestii, czy było głosowanie w radzie, kto jak głosował, prawie że którą ręką, i jaką to ma moc. Nie, gdy się zwraca do nas kancelaria adwokacka, która jest zresztą stroną w sporze, nie musimy jej odpowiadać.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, pani senator Koszada.

Senator Aleksandra Koszada:

Dziękuję bardzo.

Panie Profesorze, w swoim sprawozdaniu podnosi pan między innymi kwestię języka orzeczeń sądowych.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Tak.)

Podkreśla pan, że powinien on być jasny, prosty, jednoznaczny, zrozumiały dla odbiorców, którzy nie są prawnikami. W naszych biurach stykamy się bardzo często z tym, że przychodzą osoby, które zupełnie nie orientują się, co tam jest napisane. I czy nie uważa pan, że należy coś w tej sprawie zrobić?

Ja uważam, że celuje w tym ZUS. Bo rzeczywiście w niektórych przypadkach trudno jest cokolwiek zrozumieć z tych zapisów. Oczywiście powinna być przywołana podstawa prawna, ale już samo uzasadnienie powinno być bardzo czytelne.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Powinno być napisane po ludzku.)

Tak jest, po ludzku. Dziękuję.

**Przewodniczący
Rady Języka Polskiego
Andrzej Markowski:**

Całkowicie się z panią senator zgadzam. I sądzę, że rzeczywiście nadszedł czas, jeżeli państwo pozwolą, to ja to zgłoszę jako wniosek na najbliższe powiedzenie Rady Języka Polskiego, które odbędzie się jesienią, żeby przyjrzeć się właśnie temu językowi prawniczemu i – powiem tak modnie, bo teraz się tak używa tego „około” – okołoprawniczemu. Teraz wszystko jest około, na przykład okołobudżetowe itd. Zaczęło się od okołoporodowego, to był taki pierwszy wyraz, potem było okołokonkordatowe i w ogóle wszystko się stało około. No więc chodzi o to, żeby się przyjrzeć językowi okołoprawniczemu. I rzeczywiście, to jest bardzo duża szkoda dla zwykłych ludzi, którzy nie wiedzą, jak się poruszać w tym języku, prawda?

(Wicemarszałek Jolanta Danielak: I dla prawa.)

A z drugiej strony dla prawa, oczywiście tak. Tak że rzeczywiście, myślę, że nadszedł czas, żeby tym językiem prawniczym – język prawniczy to

jest język, którym mówi się o prawie, to język prawników – i językiem prawnym, czyli językiem ustaw, się zając. Całkowicie się z tym zgadzam.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Pan senator Mańkut.

Senator Władysław Mańkut:

Panie Profesorze, obserwujemy w Polsce taki festiwal nazw pisanych w językach obcych – przeróżnych. Ustawa o ochronie języka mówi o potrzebie stosowania również nazw polskich.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Tak.)

I jakby mało tego było, jeden z polskich portów lotniczych został nazwany imieniem znanego działacza, byłego prezydenta, pana Lecha Wałęsy.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Tak.)

I jak pan odbiera napis: airport Walesa?

**Przewodniczący
Rady Języka Polskiego
Andrzej Markowski:**

W tej sprawie pisaliśmy mniej więcej rok temu albo nawet i dawniej do zarządu tej instytucji z prośbą o wyjaśnienie, czy „Lech Walesa Airport” to jest oficjalna nazwa tego portu lotniczego, czy też to jest nazwa nieoficjalna, a oficjalnie nazywa się on: Port Lotniczy imienia – chyba jednak – Lecha Wałęsy, chociaż na ogół sformułowania „imienia” się używa w wypadku osób, które odeszły, no ale w tym wypadku mogłoby być tak.

(Senator Zbigniew Romaszewski: Imieniem.)

Proszę?

(Senator Zbigniew Romaszewski: Imieniem.)

Tak, niektórzy mówią: imieniem, oczywiście. Nie otrzymaliśmy odpowiedzi. Będziemy interweniować. Teraz nawet napiszę, że na prośbę Senatu prosimy o odpowiedź, jeżeli można.

(Senator Andrzej Jaeschke: Można.)

Bo zarząd portu nas zlekceważył, zlekceważył Radę Języka Polskiego. Nie raczyli nam odpowiedzieć. My oczywiście dostawaliśmy od zwykłych ludzi, że tak powiem, pytania w tej sprawie i protesty przeciwko temu i natychmiast wystosowaliśmy pismo. Czekamy, czekamy, ale ile można czekać. Teraz już jestem, jak teraz się modnie mówi, umotywowany, to znaczy wiem, dlaczego mam to zrobić, i wiem, że Senat Rzeczypospolitej nas popiera w tym, żeby oni nam odpowiedzieli, co to jest. To jest w ogóle oburzające, że taka jest nazwa.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Panie Profesorze, jeżeli potrzeba więcej motywacji, to my ją zbierzemy tutaj, w Senacie...

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Dobrze.)

(wicemarszałek J. Danielak)

...i będziemy przygotowani.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Tak.)

Pani senator Bochenek.

Senator Krystyna Bochenek:

Jeszcze raz, Panie Profesorze.

Dziękuję, Pani Marszałek.

Pan profesor mówi, że nawet są takie instytucje, które nie odpowiadają na pisma Rady Języka Polskiego.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Tak.)

Czy nie uważa pan profesor zatem, że dobrze by było, aby przyszedł już parlament znowelizował ustawę o języku polskim w rozdziale 3, który poświęcony jest właśnie Radzie Języka Polskiego, rozszerzył kompetencje tej rady, która jest komitetem problemowym? To po pierwsze.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Tak.)

A po wtóre, mam taki postulat nawiązujący do sugestii pana profesora: może przyszedł parlament wystąpi o uchwalenie, żeby jakiś rok, któryś z kolejnych, był rokiem języka polskiego? Ja znalazłam tutaj dane, że rok 2002 był rokiem Eugeniusza Kwiatkowskiego i rokiem Jana Kiepury, 2003 – Władysława Sikorskiego i Aleksandra Kamińskiego, 2004 – rokiem Gombrowicza, Grabskiego, Roweckiego. Może któryś kolejny rok będzie rokiem języka polskiego? I wtedy byłaby większa możliwość, żeby zwrócić uwagę na te problemy, o których państwo mówią.

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Tak. Dziękuję.

Na razie obchodzimy jeden raz w roku, bodajże 21 lutego, Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego, tak to się nazywa. W tym roku on był obchodzony i nawet były całodzienne audycje w radiu, a w telewizji też były programy temu poświęcone. To jest taki międzynarodowy dzień, i na całym świecie powinien on być obchodzony, ale języków ojczystych.

Oczywiście, jak najbardziej jestem za tym, żeby któryś rok był rokiem języka polskiego. Wtedy rzeczywiście można by było więcej działać.

Zgadzam się też całkowicie z panią senator, że należy znowelizować ustawę o języku polskim, te art. 13 i 14, które dotyczą właśnie Rady Języka Polskiego, to znaczy wyposażyć Radę Języka Polskiego w większe kompetencje. Bo niby się wydaje, że to jest dużo, ale skoro my jesteśmy

właśnie tylko komitetem problemowym przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, to tak naprawdę po prostu jesteśmy jednym z komitetów i dostajemy takie same fundusze i tak samo jesteśmy traktowani jak dziesięć innych komitetów, nie mamy jakiejś większej samodzielności. I jeżeliby taka możliwość zaistniała, to oczywiście ja jako przewodniczący rady i inni członkowie rady chętnie włączymy się do tych prac nowelizacyjnych zmierzających do tego, żeby nam dać więcej kompetencji.

Oczywiście nie chodzi o to – podkreślam – żeby rada karała mandatami za przewinienia językowe. Bo ja jestem ostatnim człowiekiem, który by postulował to, żeby za błędy językowe karać właśnie karami pieniężnymi. Ja zawsze mówię – i już mówiłem to tutaj, w komisji – że można zmusić człowieka... przepraszam, że można zmusić konia do wejścia do wody, ale nie można zmusić go do tego, żeby się jej napił. To znaczy można coś postulować, mówić, ale zmusić do miłości – to jest moje następne powiedzenie – nikogo nie można. Tak samo zmusić do miłości do języka ojczystego też nikogo nie można, ale można pokazywać, jakie są korzyści z tej miłości, tak jak z każdej innej miłości.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, pani senator Skrzypek-Mrowiec.

Senator Zofia Skrzypek-Mrowiec:

Dziękuję bardzo.

Ja właściwie, wygląda na to, w tej samej sprawie co pani senator Bochenek.

Chciałabym bowiem zapytać, jaka jest szansa, by ta Rada Języka Polskiego miała wpływ na przykład na język mediów. Bo jak sam pan profesor tutaj napisał, ten język jest dla wielu środowisk wzorem do naśladowania i może dlatego stan polszczyzny w szkole jest taki niedobry, gdyż przecież uczniowie siedzą przed telewizorem, czytają przeróżne gazety czy, co jeszcze gorsze, korzystają z Internetu. Właściwie to nie poruszył pan chyba sprawy Internetu.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Tak.)

A tam jest chyba najgorsza polszczyzna. Tam już jest, jak się okazuje, wszystko dozwolone: i skróty, i niepolski język, i stosowanie jakichś nowych, własnych tworów. Jak pan profesor to widzi? Bo chodzi o to, żeby faktycznie ta Rada Języka Polskiego u nas, w Polsce miała wpływ na ten język.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: Tak.)

Może tu się da wypracować jakąś taką formę...

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Może się da. To znaczy, myślę, że trzeba by rzeczywiście wyposażyć radę w większe kompetencje, na przykład takie, że, no bo ja wiem... Ale z drugiej strony, gdy się zrobi cokolwiek więcej, to zaraz będzie: Cenzura! Cenzura przewencyjna! Cenzuruje się! Czasami wulgaryzmy są potrzebne, żeby podkreślić coś tam w jakimś dziele artystycznym. Czasami, czasami, powiedziałbym, bardzo czasami. Ale zaraz się mówi: policja językowa... o, tak o nas niektórzy mówią, że jesteśmy policją językową. Tak więc wiele środowisk bardzo chce tego, żeby dbać o polszczyznę i żebyśmy mieli wpływ na to. Ale to jest taka sprawa, że nie wszystko, jak powiedziałem, da się nakazać.

Niemniej rzeczywiście, jeżeli chodzi o środki upowszechniania informacji, radio i telewizję, bo z prasą jest trochę gorzej, to mogłyby istnieć jakieś takie post factum... To znaczy, jeżeliby się okazało, że ktoś nagminnie narusza zasady grammatyczne i leksykalne polszczyzny w programach, to mógłby zostać, bo ja wiem, w jakiś sposób upomniany.

Powinniśmy mieć możliwość zwracania się bezpośredniego, ale nie takiego zwracania się, jak my się zwracamy do na przykład tego Lech Walesa Airport, czyli tak jak dziad do obrazu, tylko takiego, żeby to było rzeczywiście powiedziane, że jeżeli rada języka coś powiedziała, o coś prosiła, to należy się do tego ustosunkować, należy na to odpowiedzieć i zastosować się do tego.

W naszej radzie są osoby, które – naszym zdaniem – cieszą się największym autorytetem jako językoznawcy. No, jest i Bralczyk, jest i Miodek i wielu innych profesorów językoznawców, i nie tylko językoznawców. Jest Julian Kornhauser, który jest przecież wiceprzewodniczącym rady, jest profesor Pisarek, jest wielu innych. Jest Drewnowski, jest Konwicki, prawda? Jest mnóstwo osób o bardzo znanych nazwiskach...

(*Senator Krystyna Bochenek: Zasłużonych.*)

...tak, zasłużonych dla języka, a to i tak niewiele pomaga. No, powiedzmy, trzeba się starać.

I jeszcze słowo o języku w Internecie. To jest zupełnie inna polszczyzna. Obserwujemy to od kilku lat, ale na razie... No, językoznawcy są troszeczkę takimi ludźmi, którzy najpierw muszą obserwować, opisywać, a potem dopiero wyrokować. Wiemy już jedno: do polszczyzny internetowej trzeba stosować zupełnie inne kryteria niż do polszczyzny dotychczasowej. Nagle nam wyrosła zupełnie inna polszczyzna, która nie mieści się w kanonach. Według kanonów polszczyzny literackiej, a nawet potocznej, to jest język bardzo niepoprawny. To jest coś takiego, że... No, trudno powiedzieć „ręce opadają”. A jednocześnie tą polszczyzną mówi, a raczej posługuje się – bo nie

wiadomo, czy to jest język mówiony, czy pisany; mówimy „język zapisany”, powstał taki nowy termin: „język zapisany” – bardzo wiele osób. Niemniej trzeba też przyznać, że są to na ogół – to, o czym mówimy – wypowiedzi prywatne. To nie jest polszczyzna publiczna, prawda? Bo polszczyzna publiczna w Internecie... No właśnie, z drugiej strony, jeśli można wchodzić na blog – tak to się mówi – czy do blogu, to ten blog może czytać pięćdziesiąt osób, sto osób, sto pięćdziesiąt osób. W tym momencie to się staje nie prywatne, tylko publiczne.

Coś z tym trzeba zrobić. Na razie opisujemy...

(*Senator Zbigniew Romaszewski: Gwara.*)

Proszę?

To jest jakiś żargon, gwara, tak. Ale czy to jakoś normalizować, czy nie... Tam przecież ortografia jest zupełnie inna, a interpunkcja w ogóle nie istnieje, prawda? Zamiast interpunkcji są tylko znaki emocji. I rzeczywiście... Ale może być troszeczkę tak, że jest teraz takie zachłyśnięcie się tym. Poczekajmy jeszcze dziesięć lat, a trochę się to ustabilizuje, te najgorsze rzeczy odpłyną, bo się nie przyjmą. Ja wiem, że to jest strasznie trudne. No właśnie, powiedziałem „strasznie trudne”, i oczywiście zaraz bym dostał pięćdziesiąt listów, że nie można powiedzieć „strasznie”, bo to pochodzi od „strach”...

(*Głos z sali: Ale można.*)

...ale można. Już w słowniku Lindego, z początku XIX wieku, jest taki przykład: „strasznie ją kocha”, pochodzący z końca XVIII wieku, więc to już od bardzo dawna jest używane.

Tak więc bardzo trudno jest tak nagle to wszystko opanować. Niemniej jednak tego jeszcze nie było. Za dwa lata opracujemy polszczyznę w Internecie, bo co dwa lata musimy...

(*Senator Dorota Simonides: Mam pytanie, bardzo krótkie, Pani Marszałek.*)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, pani senator Simonides, bardzo krótkie pytanie.

Senator Dorota Simonides:

Bardzo krótkie.

Ja mam tylko pytanie, czy mimo wszystko ktoś z rady bada te zagadnienia języka młodzieżowego, internetowego dla samego ich zbadania, dla nauki? Dziękuję.

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Z rady – nikt. Ale na Uniwersytecie Warszawskim powstało już kilka prac magisterskich dotyczących języka internetowego. U mnie również takie powstały. Jeżeliby państwo zajrzeli – prze-

(przewodniczący A. Markowski)

praszam za samochwalstwo – do podręcznika dla szkół średnich, którego jestem współautorem, zatytułowanego „Pamiętajcie o ogrodach”, znaleźliby w nim państwo obszerny rozdział „Polszczyzna w Internecie”. Jest cały rozdział, który mówi właśnie o tych najnowszych zjawiskach. Jest tam również „Polszczyzna reklamy”, nowy rozdział, bo to jest bardzo modne. „Polszczyzna reklamy”. A najnowszy nurt, najmodniejszy – to jeszcze państwu powiem – to badanie polszczyzny religijnej, języka religijnego. Dotąd wszyscy wiedzieli, że taki jest, ale się o nim nie mówiło, a teraz okazuje się, że to jest bardzo duże pole badawcze: język religijny, język...

Zresztą, och, ja bym godzinę mógł o tym mówić, więc nie chcę w ogóle poruszać tego tematu.

(Senator Dorota Simonides: Czyli to jest badane?)

Tak, jest badane. Powstała nawet ostatnio praca doktorska o języku esemesów. I to wszystko jest takie bardzo pożywne, powiedziałbym, dla językoznawców.

(Senator Dorota Simonides: Nowe rzeczy.)

Tak, nowe rzeczy, tak.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Pan senator Kulak, bardzo proszę.

Senator Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Panie Profesorze, troszeczkę inny punkt widzenia na język polski. Mianowicie język polski jest zrozumiały, w gruncie rzeczy od narodu serbołużyckiego poczynając, przez Czechów, Słowaków, Ukraińców, po Białorusinów, Litwinów. Czy my podejmujemy jakieś działania...

(Głosy z sali: Litwini? Litwini nie.)

Jak chcą, to rozumieją.

(Głos z sali: Po znajomości.)

Jak chcą, to rozumieją.

Czy my podejmujemy jakiegokolwiek działania na rzecz promocji języka polskiego w tym naszym regionie, żeby on był jednak jednym z języków tych państw znaczących w Europie? Włosi potrafili do różnych organizacji międzynarodowych wprowadzić swój język, więc chyba nic nie stoi na przeszkodzie... Ja wręcz uważam, że język polski jest bardziej powszechnie zrozumiały w Europie niż język włoski.

I drugie pytanie, też dotyczące tych relacji języka polskiego z zagranicą. Byłem zimą tego roku na targach językowych w Berlinie, gdzie obserwowałem olbrzymią ekspansję języka hiszpańskiego. Mnóstwo najróżniejszych ofert było kierowanych do Niemców przede wszystkim, żeby zachęcić ich do nauki języka hiszpańskiego. Polska prezentacja, polska oferta była znacznie

skromniejsza – były tam raptem dwa czy trzy stoiska, które proponowały nauczanie języka polskiego. Czy w tej dziedzinie podejmujemy albo zamierzamy podejmować jakieś działania, żeby nie tylko obcokrajowcy polskiego pochodzenia, ale i rdzenni Francuzi, rdzenni Niemcy, rdzenni Austriacy zechcieli uczyć się języka polskiego, żeby widzieli taką potrzebę?

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Dziękuję bardzo.

Tak, jest to jedno z tych zagadnień, którymi Rada Języka Polskiego się interesuje – polszczyzna jako język obcy. Trzeba przede wszystkim powiedzieć, że Rada Języka Polskiego w ubiegłym roku została przyjęta warunkowo do międzynarodowej organizacji pod nazwą Europejska Federacja na rzecz Języków Narodowych, w skrócie EFNIL. Zostaliśmy przyjęci, że tak powiem, z otwartymi rękoma, ponieważ wszędzie w starej Europie postrzega się język polski jako najważniejszy spośród języków tych dziesięciu krajów, które wstąpiły do Unii Europejskiej. Jest więc szansa – tak twierdzi profesor Pisarek, językoznawca – że polszczyzna stanie się takim wspólnym językiem tych krajów, krajów Europy Środkowowschodniej.

Niestety, w budżecie Polskiej Akademii Nauk nie ma 3 tysięcy euro na to, żebyśmy opłacili składkę za Radę Języka Polskiego. W tym roku wyblągaliśmy, żeby przedłużono nam status kandydata. Powiedzieliśmy, trochę to wszystko naciągając, że wniosek został za późno zgłoszony do władz akademii i nie było już pieniędzy na to, żeby nam opłacić te 3 tysiące euro. W przyszłym roku takiego wy tłumaczenia mieć nie możemy. A jeżeli przepadniemy, jeżeli Rada Języka Polskiego nie zostanie przyjęta do EFNIL, to jednocześnie polszczyzna odpadnie jako język właśnie ten...

No, ja nie wiem już, kogo prosić. Pójdę chyba do ministra finansów, tylko nie wiadomo, do którego, prawda? Bo co to jest... Ja już mówię, że te 3 tysiące euro wyłożyłbym z własnej, prywatnej kieszeni profesorskiej, że tak powiem, bo jak wiadomo, bardzo bogaci są profesorowie, prawda? A to jest 12 tysięcy zł. No więc wyłożyłbym te pieniądze i jakoś to sobie odrobił, ale nie wolno mi tak zrobić, bo musi to wpłacić akademia, która tylko z budżetu, czyli z odpowiedniego funduszu – jest taki fundusz na działalność zagraniczną, na współpracę z zagranicą – może zapłacić.

Jak zatem możemy rozwijać działalność międzynarodową? A profesor Pisarek aż się pali do tego, żeby właśnie upowszechnić polszczyznę za granicą. Mamy w tej chwili, od tego roku, państwowe egzaminy dla cudzoziemców, które potwierdzają urzędowo znajomość języka polskie-

(przewodniczący A. Markowski)

go. Jest specjalna komisja, która się nazywa właśnie Komisją Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. W tym roku niedużo, około stu kilku cudzoziemców poświadczyło swoją znajomość języka polskiego, uzyskało takie poświadczenie. Jest też kontynuowane nauczanie języka polskiego jako obcego w kilku ośrodkach akademickich: w Warszawie, w Krakowie, w Lublinie i w Łodzi.

Dalej. Polszczyzna jest nauczana w osiemdziesięciu pięciu ośrodkach zagranicznych w świecie, głównie w Europie. Niestety, w ubiegłym roku, a właściwie od roku 2003, polszczyzna zaczęła być wypierana z uniwersytetów niemieckich – to jest niestety prawda. W Berlinie jest coraz mniej ośrodków, kilka z nich się zamyka, a sławistyka znowu zaczyna oznaczać co? Rusycystykę, rosyjski. Język polski przez wiele ostatnich lat – powiedzmy, że od roku 1980 w zachodnich Niemczech, a od roku 1989 w całych Niemczech – był atrakcyjny, ale nie ze względów politycznych, lecz przede wszystkim handlowych. Niemcy chcieli znać przynajmniej podstawy polskiego, żeby handlując z Polakami, umieć się porozumieć, tak zwyczajnie. Teraz, niestety, polszczyzna jest tam coraz słabsza. Niemcy też mają kłopoty, obcinają fundusze właśnie na sławistykę, zostawiając przede wszystkim rusycystykę.

W takiej sytuacji należałoby – o tym też piszemy w tym raporcie – spodziewać się szybkiej i zdecydowanej polityki państwowej ze strony Polski, która mogłaby polegać na przykład na wysłaniu na koszt Polski lektora prowadzącego zajęcia kursowe za granicą. Bo skoro oni się tłumaczą, że nie mają na to pieniędzy, to może Polska mogłaby w tym pomagać?

Bardzo dużo uczymy polskiego w państwach byłego Związku Radzieckiego. Są studia polonistyczne w Moskwie, Petersburgu, Kaliningradzie. Nauczanie polszczyzny na poziomie uniwersyteckim odbywa się w Archangielsku, w Tomsku, w Irkucku. Lektoraty polskiego odbywają się w Alma-Acie, w Tbilisi, w Baku...

(Wicemarszałek Jolanta Danielak: To my.)

Tak.

(Wicemarszałek Jolanta Danielak: To my, Senat.)

Tak, tak, właśnie tak, tutaj bardzo dużo się robi.

Ale na Zachodzie ciągle mamy jeszcze szansę. Jesteśmy dopiero rok po wejściu do Unii, więc jeszcze ciągle mamy szansę na to, żeby polszczyzna stała się jednym z języków Unii Europejskiej. No, ale do tego potrzebne jest na przykład to, żebyśmy byli członkami międzynarodowych organizacji językowych.

I tu znowu apeluję, już pewnie do następnej kadencji Senatu, o to, żeby dalej promował polszczyznę. Bo wiem, że jednym z zadań Senatu jest właśnie promowanie języka polskiego za gra-

nicą. Rada Języka Polskiego jak najbardziej bierze w tym udział, jak najchętniej bierze w tym udział, zresztą jest to zapisane w ustawie o języku polskim – już na samym początku tej ustawy jest przepis stanowiący, że promocja języka polskiego za granicą jest jednym z celów Rady Języka Polskiego.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Pan senator Saługa.

Senator Wojciech Saługa:

Dziękuję, Pani Marszałek.

Panie Profesorze, na stronie 10 sprawozdania rady zaczyna się, a na stronie 11 kończy następujące zdanie, napisane pogrubioną czcionką: „W tej chwili w pierwszym programie telewizji publicznej nie ma więc stałego programu poświęconego językowi ojczystemu, co można interpretować jako naruszenie art. 3 ustawy o języku polskim oraz art. 21 pkt 6a ustawy o radiofonii i telewizji”.

Mam pytanie: czy rada poinformowała odpowiednie organy o tym łamaniu prawa, czy też jest to informacja dla senatorów i posłów, żeby to oni zadziałali w tym kierunku?

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Tak, to jest informacja dla senatorów i posłów. Na posiedzeniu komisji 7 czerwca był obecny pan redaktor Jarosław Szczepański, rzecznik prasowy telewizji, który wyraził wątpliwość, czy można to właśnie zdanie, a raczej nie samo zdanie, tylko to, o czym to zdanie mówi, uznać za naruszenie ustawy o języku polskim. Uważa, że to, iż w programie pierwszym telewizji nie ma stałego programu językowego, nie narusza ustawy. To znaczy, oczywiście, przepraszam, podobno mam się co tydzień pojawiać w „Teleexpressie” na 20 sekund, zresztą kilka razy już się pojawiłem. Ma się to nazywać „Teleexpressowy poradnik językowy” czy jakoś tak. To bardzo cenne, niech i to będzie, ja jestem zadowolony, że jest choćby 20 sekund. Wprawdzie ja mówię przez 15, a potem około 30 czy 45 sekund mówi jakiś aktor, który komentuje to samo, prawda, ale niech to sobie będzie. Niemniej uważam, że to nie jest spełnienie tego wymogu, o który nam chodzi.

Spytałem pana Jarosława Szczepańskiego, czy w kanale Kultura, który został uruchomiony, jest coś o kulturze języka. Przyznał, że nie ma. No i czekam, co będzie dalej. To było 7 czerwca. Od tego czasu nikt nie odezwał się do Rady Języka Polskiego. Uważam, że jeżeli nawet nie w programie pierwszym telewizji, tym ogólnodostępnym,

(przewodniczący A. Markowski)

że tak powiem, to przynajmniej w tym kanale, który się nazywa Kultura, powinna być propagowana kultura języka, bo jak sama nazwa wskazuje, kultura języka jest częścią całej kultury. A tam nie ma nic o kulturze języka. Ja nie mówię, że to muszą być ja. To mogą być dyskusje językoznawców z niejęzykoznawcami, to mogą być rozmaite inne formy, które rada i ja osobiście zobowiązujemy się opracować, to mogą być jakieś programy młodzieżowe... Jest mnóstwo możliwości. My mamy potencjał, tylko że nas nie proszą. My się wpraszamy i wpraszamy, ale ile można, prawda?

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Profesorze.
Bardzo proszę, pani senator Kurska.

Senator Anna Kurska:

Dziękuję, Pani Marszałek.

Ja mam kilka pytań do pana profesora. Szczególnie interesuje mnie taki górnolotny język komisji śledczej. Na przykład pytanie, czy jeden pan spotkał się z drugim, jest sformułowane w ten sposób: czy posiada pan wiedzę na temat spotkania pana X z panem Y? To szermowanie ową „wiedzą” jest dla mnie zjawiskiem zupełnie niezrozumiałym, bo wiedzę to można posiadać na jakiś temat, naukowy czy inny, a tu, zamiast zapytać zwyczajnie: czy wie pan o spotkaniu takim i takim, eksponuje się tę „wiedzę”. Zauważyłam, że ostatnio u posła Różańskiego, kiedy przesłuchiwał świadka, było to w każdym zdaniu: czy posiada pan wiedzę? To jest jedna kwestia.

Drużga. Czy pan profesor potrafi wyjaśnić takie zjawisko, że nagle jakieś sformułowanie staje się modne? Na przykład jest coś takiego: „według stanu na dzień dzisiejszy”. Ciągłe się to powtarza, jakby nie można było użyć innych słów.

I wreszcie w telewizji zdarzają się również, no, rzeczy dla mnie kuriozalne: „cofanie się do tyłu”, „inna alternatywa”, „wspólnie razem”, „godzina czasu”, tego typu wypowiedzi. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Powinienem teraz powiedzieć, że będę kontynuował dalej. (*Wesołość na sali*)

(*Senator Anna Kurska: O właśnie, tak.*)

Pani Senator, jeżeli chodzi o tę pierwszą kwestię, to właśnie dla Teleexpressu nagrałem jedną migawkę – nie wiem, kiedy to zostanie wyemitowane – o wiedzy, o posiadaniu wiedzy, o dysponowaniu wiedzą. Istotnie, jest to bardzo denerwu-

jące. Ja już o tym mówiłem również swoim studentom, bo to się rzeczywiście pełni. Niektórym wydaje się to bardziej... Bo ja wiem? Chyba eleganckie. Albo że to pochodzi z języka prawnego. Bo pytanie: „Co pan wie?”, jest jakby normalne, a pytanie: „Jaką wiedzę pan posiada na ten temat?”, co oczywiście nie jest niepoprawne, brzmi tak... I rzeczywiście, jest to zaraźliwe, bardzo zaraźliwe.

I tutaj przechodzę do drugiego pytania: mody językowej. Moda językowa jest zjawiskiem opisywanym przez językoznawców od wielu lat, już od 1962 r., właśnie pod takim hasłem: moda językowa. Są całe rozdziały w podręcznikach akademickich poświęcone modzie językowej. Moda się zmienia, ale nie zmieniają się trzy zasadnicze źródła mody, a mianowicie powiela się to, jak mówi młodzież, jak mówią ludzie mający władzę i jak mówią naukowcy, bo człowiek chce być młody, mądry i mieć władzę, mieć naraz te trzy atrybuty. Właśnie o to chodzi. I z tych między innymi powodów występują te modne sformułowania urzędowe, o których pani senator wspomniała.

My zwracamy na to uwagę zawsze, traktując to w kategoriach może nie błędu językowego, ale błędu stylistycznego i, powiedziałbym, takiej nieumiejętności dostosowania formy do treści. Jest to znana od czasów rzymskich zasada decorum, czyli stosowności. Ta zasada stosowności jest ostatnio bardzo często naruszana w Sejmie, od czasu słynnego powiedzenia pana posła Korwin-Mikkego: „Rząd rżnie głupa”. To był pierwszy taki przykład naruszenia zasady stosowności. Dzisiaj są już o wiele gorsze, prawda, ale wtedy to był szok.

Trzecia kwestia, o której pani senator mówiła, to było... Przepraszam...

(*Senator Anna Kurska: To były przykłady: „na dzień dzisiejszy” itd.*)

Tak, „na dzień dzisiejszy”, tak. Aha, i trzecia sprawa to tak zwane pleonazmy, czyli właśnie powtarzanie treści, tak.

Istotnie, pleonazmy występują w polszczyźnie, przy czym ja zawsze mówię, że jest wytypowanych około sześćdziesięciu takich sformułowań, które są pleonastyczne, ale jest też wiele innych, w których nie widzi się błędu, na przykład „młoda dziewczyna”. To też jest pleonazm, bo jakie są dziewczyny, oprócz młodych? Nie ma. Ale to nas nie razi.

(*Głos z sali: Dojrzałe dziewczyny.*)

No, „dojrzała dziewczyna” to już jest określenie dość swoiste...

Albo mówimy: „mały domek”. No, wiadomo, że domek jest mały, prawda? Albo mówimy: „zasy śnieżne”. Też niedobrze, bo zasy są tylko śnieżne, nie mogą być inne. Czy wreszcie mówimy: „We wsi czekały psy”. A co innego mogło czekać, prawda? Ale powiedzieć tylko: „We wsi czekały”, po prostu nie można.

(*Głos z sali: Słowo „szekały” może mieć znaczenie przenośne.*)

(przewodniczący A. Markowski)

No, oczywiście, są znaczenia przenośne, karabiny maszynowe mogą czekać, szakale mogą czekać i ludzie mogą czekać, w znaczeniu przenośnym, ale ja mówię o znaczeniu podstawowym. Albo: „miała wypieki na twarzy”. A gdzie mogła mieć te wypieki, jak nie na twarzy? (*Wesołość na sali*) Wypieki przeważnie są na twarzy, na policzkach, tak?

No, ale rzeczywiście są takie pleonazmy, które są rażące, jak właśnie owo „kontynuować dalej” czy „cofnąć się wstecz” albo bardzo częste w języku polityków „potencjalne możliwości”, tak jakby możliwości mogły być inne niż potencjalne. Przecież „potencjalny” oznacza właśnie „możliwy”, prawda? A więc albo „możliwości”, albo „potencjalne”, a jeśli „potencjalne”, to na pewno nie „możliwości”.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Bardzo proszę, pan senator Bielawski.

Senator Janusz Bielawski:

Dziękuję, Pani Marszałek.

Panie Profesorze, wspomniał pan o tym, że języka polskiego uczy się w południowo-wschodnich republikach byłego Związku Radzieckiego, w Alma-Acie – ta nazwa została tu przywołana. Ja zaś jestem ciekaw, jak te sprawy wyglądają na Litwie.

Przed jakimiś czterema laty miałem mieć wykład w litewskim towarzystwie ortopedycznym na temat stosowania stabilizatora kostnego. Zapytałem wtedy, czy nie będzie lepiej, jeśli ja ten wykład wygłoszę po rosyjsku. Usłyszałem: „Nie, absolutnie, my mamy tłumacza”. Okazało się, że tym tłumaczem jest również lekarz ortopeda, który nie miał żadnych polskich korzeni, tylko dostęp do telewizji. Odbierał po prostu drugi program telewizji i stamtąd się nauczył polskiego. Zdziwiła mnie również, właśnie w tym środowisku lekarskim, ogromna liczba osób, które wprawdzie nie mówiły po polsku, ale rozumiały doskonale.

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Oczywiście na Litwie naucza się języka polskiego. Są szkoły podstawowe, szkoły średnie, na Uniwersytecie Wileńskim jest także Katedra Polonistyki, a jeszcze w czasach Związku Radzieckiego w Instytucie Pedagogicznym w Wilnie była Katedra Języka Polskiego. Sam ze studentami polonistyki warszawskiej byłem tam w roku pańskim 1979, to już zamierzchła przeszłość. Okazało się zresztą, że byliśmy tam wtedy pierwszą de-

legacją polską, taką półoficjalną. I cały czas język polski jest tam nauczany, od najniższych stopni aż do uniwersyteckich. Spośród naszych pracowników Uniwersytetu Warszawskiego kilka osób przez wiele lat jeździło do Wilna i tam wykładało język polski. Studenci – Polacy wileńscy, litewscy i nie tylko, także białoruscy – przyjeżdżają do Polski. Ostatnio u nas zostało obronionych kilka doktoratów, już doktoratów, a nie tylko magisteriów, przez dziewczyny, przeważnie dziewczyny, właśnie z Wilna i z okolic. Polszczyzny naucza się również na Białorusi. Troszkę gorzej, o ile wiem, wyglądało to dotąd na Ukrainie, ale i tam to się chyba zmienia. Nie ma roku, żeby w moich grupach studenckich nie było Polaków ze Wschodu, to znaczy głównie z Białorusi, z Grodna i okolic, ale są i z Litwy, są i z Ukrainy. A niekiedy są to ludzie, którzy nie są Polakami, przyjeżdżają na przykład pracownicy naukowcy z uniwersytetu ze Lwowa czy z Tarnopola – przepraszam, to się inaczej teraz nazywa, ale użyję tej polskiej nazwy – czy z innych miast, właśnie ukraińskich czy białoruskich, którzy nauczyli się polskiego, mówią dobrze po polsku i są tam lektorami, wykładowcami czy profesorami języka polskiego. I tutaj jest to bardzo rozpowszechnione.

A Litwini oczywiście znają polski z trzech źródeł. Po pierwsze dlatego, że niektórzy z nich mają korzenie polskie. I nie mówię o Polakach na Litwie, tylko o tych Litwinach, którzy byli jakoś powiązani z Polską z przeszłości. Po drugie dlatego, że przez długi czas były tam odbierane programy polskiej telewizji i radia. Po trzecie dlatego, że Litwin musiał znać rosyjski, a znając rosyjski, łatwiej rozumiał polski, choć oczywiście wtedy wszystko się płacze i miesza. Ale polszczyzna dla Litwinów, Ukraińców, Białorusinów, Rosjan, Czechów przez całe lata sześćdziesiąte, siedemdziesiąte to był taki kulturalny język, w którym oni mogli czytać na przykład „Przekrój”. Czytali więc „Przekrój” i te pisma polskie, które były dla nich oknem na Zachód, bo tam się publikowało takie rzeczy, których oni sami nigdy by u siebie nie mogli opublikować i usłyszeć. Pamiętam jeszcze, że w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych Rosjanie masowo uczyli się polskiego, żeby móc czytać polskie gazety, żeby trochę tego Zachodu poznać. My byliśmy dla nich wtedy takim oknem na Zachód. Jednak u nas było o wiele, o wiele łatwiej cokolwiek opublikować, chociażby wtedy, gdy chodziło o modę czy o tendencje, bo ja wiem, w sporcie – takie rzeczy niby dalekie, odległe od polityki, ale jednak.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Pan senator Kulak.

Senator Zbigniew Kulak:

Będzie krótko, Pani Marszałek.

Pan profesor wspominał o języku kazań. Ale czy pan profesor koncentrował się też na języku

(senator Z. Kulak)

Radia Maryja i zauważa jego odrębność? Słuchaczy Radia Maryja można bardzo łatwo zidentyfikować, rozpoznać w polskim społeczeństwie, bo używają bardzo często pewnego określenia w różnych jego formach: „ubogacić”, „ubogacony” itd. To jest typowe słowo pochodzące...

(Senator Jan Szafraniec: Piękne słowo.)

Może. A teraz pojawiło się jeszcze jedno, które też jest takim kluczem, wytrychem, który od razu ujawnia słuchacza tej rozgłośni. Mianowicie, jeżeli jest jakiś trudny problem do rozwiązania, to można ten problem „przemodlić”.

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Tego nie słyszałem. Akurat Radia Maryja nie badałem i nie mogę nic powiedzieć na temat języka w tym radiu. Jeżeli natomiast chodzi o język religijny, to jest kilka kwestii. Przede wszystkim jest to zagadnienie języka Biblii, języka modlitw, języka porozumiewania się kapłanów z wiernymi, języka porozumiewania się wiernych między sobą. Nie wiem, czy państwo wiedzą, że są bardzo liczne strony internetowe poświęcone religii, w tym katolickie. I tam jest też odmiana internetowa języka religijnego. Teraz powstaje u nas na uniwersytecie habilitacja na ten temat właśnie, nadtytuł jej jest taki: „Żeglując w Internecie w poszukiwaniu Boga”. To wszystko jest bardzo ciekawe. I na przykład, czy uwspółcześniać język Biblii, czy język modlitw? Przecież jeżeli weźmiemy pierwszą z brzegu modlitwę, choćby „Ojcze nasz”, to tam jest bardzo wiele form archaicznych, których my już dzisiaj tak naprawdę nie rozumiemy, prawda?

Dalej, jeżeli chodzi o słowo „ubogacić”, to ono nie jest radiomaryjne, że tak powiem. To jest słowo, które zostało przywrócone polszczyźnie już w końcu lat siedemdziesiątych. To jest słowo, którego używa się też w episkopacie. I to jest słowo, które występowało w naszym języku do początku XX wieku, obocznie ze słowem „wzbogacić”. Wiele osób myśli, że jest to neologizm. Nie, jest to przywrócone do użycia słowo, które kiedyś istniało. „Ubogacić” w tej chwili zmieniło znaczenie w stosunku do „wzbogacić”. Wzbogacić można się byle jak, ubogacić – tylko duchowo, jest więc różnica między „ubogacić” a „wzbogacić”. Przy tym zgadzam się z tym, że jest to słowo charakterystyczne dla środowisk katolickich, jeżeli ktoś tak mówi, to prawdopodobnie ma związki ze słownictwem czy środowiskiem katolickim. Oczywiście są inne słowa mające swoje znaczenia religijne, które mogą nas troszeczkę szokować. Prawdopodobnie do tych słów należy, jak pan senator powiedział, „przemodlić”.

(Senator Zbigniew Kulak: „Przemodlić problem”.)

To słowo „przemodlić” ja rozumiałbym tak: modlić się za długo, tak długo się modlić, że aż to prze-modlić, ale to...

(Senator Dorota Simonides: Przemysleć.)

(Senator Zofia Skrzypek-Mrowiec: Podczas modlitwy.)

Tak, tak samo jak „przemysleć”, tak „przemodlić”. „Przepowiadać” na przykład ma zupełnie inne znaczenie w języku religijnym. Przepowiadanie kościelne to jest właśnie mówienie, rozmawianie, rozmowa, a nie coś futurystycznego. Bardzo dużo jest tego słownictwa i bardzo dużo takich zagadnień dotyczących między innymi tego właśnie upotoczniania się języka Biblii czy... Mam pracę magisterską na ten temat, teraz powstaje praca doktorska właśnie na temat potoczności w języku religijnym. Są za, są przeciw, czy to desakralizuje, czy nie desakralizuje, jeżeli będziemy mówili... No, ja już nie mówię o takich kwestiach – ale to jest ogólnoswiatowe, nie polskie – jak to, czy ma być „Ojcze nasz”, czy też „Ojcze nasz albo Matko nasza”, bo dlaczego ma być „Ojcze nasz”, skoro jest to przejaw męskiego szowinizmu, kiedy się tak mówi; dlaczego „Ojcze nasz”, dlaczego Bóg jest ojcem, a nie matką? No, ale to już nie jest kwestia polszczyzny, to jest kwestia, że tak powiem, innego światopoglądu.

(Senator Dorota Simonides: Zachodniego zwłaszcza.)

Tak, tak, oczywiście.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję serdecznie, Panie Profesorze.

I wyczerpała się lista pytań.

(Senator Dorota Simonides: Tylko wniosek, Pani Marszałek...)

Ja przypominam, że za chwilę przejdziemy do debaty, Pani Senator.

(Senator Dorota Simonides: Ja chciałabym tylko prosić, żeby częściej zapraszać do Senatu pana profesora, bo mamy szansę rozwiązać nasze wątpliwości językowe.)

Pani Senator, ja tyle pięknych rzeczy chciałam powiedzieć, a pani mi tu, że tak powiem, wyrывa te argumenty, które za chwilę miały trafić do pana profesora.

Takich spotkań w Senacie, jak myślę, powinno być więcej. To spotkanie chyba dla nas wszystkich było bardzo ważne. Jeszcze raz chyba poczuliśmy, że warto byłoby w mediach upowszechniać takie rozmowy o języku, które dawałyby nam dużo wiedzy, a może i umiejętności, i utrwałyby pewne zasady.

Pana obecność odzwierciedliła przy okazji pewne niedostatki w zakresie wiedzy senatorów na temat działalności polonijnej, jaką Senat realizuje. Bo niezajomość katedr języka polskiego na terenach Europy Wschodniej i Za-

(wicemarszałek J. Danielak)

chodniej jest, jak myślę, pewną niewiedzą, która senatorowi nie przystoi. Dziękuję bardzo, Panie Profesorze.

(Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski: To już mogę zejść?)

Tak, bardzo proszę. Jeszcze raz serdecznie dziękuję.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych dotyczących czasu przemówienia senatorów oraz o konieczności zapisywania się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców.

Serdecznie zapraszam pana senatora Szafranica.

Senator Jan Szafraniec:

Dziękuję Pani Marszałek.

Panie i Panowie Senatorowie! Szanowny Panie Profesorze!

Na wstępie chcę złożyć podziękowania na ręce pana profesora za sporządzone przez Radę Języka Polskiego sprawozdanie, które – moim zdaniem – winno zaistnieć w świadomości szerszych kręgów społecznych, uczniów, rodziców, nauczycieli, posłów, senatorów, przedstawicieli różnych kręgów, właśnie z uwagi na problemy w nim zawarte. To ważne sprawozdanie, bo ukazujące troskę o naszą tożsamość kulturową, a nie tylko o kulturę języka.

Ja w swojej wypowiedzi chcę zwrócić uwagę na programy i podręczniki szkolne w zakresie edukacji językowej. Jak wiadomo, podręczniki i programy są zatwierdzane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu na podstawie określonych recenzji rzeczoznawców. Takimi recenzjami zajmuje się między innymi Komisja Dydaktyczna Rady Języka Polskiego oraz Komisja do Oceny Podręczników Szkolnych działająca przy Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, które to komisje poddają analizie niektóre podręczniki przeznaczone do użytku szkolnego.

Jak wynika ze sprawozdania, do użytku szkolnego trafiają, niestety, podręczniki zawierające nieścisłe lub błędne sformułowania i niedociągnięcia stylistyczne, których treść, a nawet język, często jest niedostosowana do możliwości percepcyjnych uczniów, a niekiedy – tu już mówię od siebie – szkodliwa pod względem moralno-obyczajowym. Swego czasu społeczną krytykę wzbudził podręcznik do nauki języka polskiego – powtarzam, podręcznik do nauki języka polskiego – dla klasy szóstej szkoły podstawowej, zatytułowany „To lubię”. W ocenie jednej z recenzentek spoza Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu podręcznik wyraźnie ośmieszał rodziny wielodzietne, lansował negatywny stosunek do rodziców, negatywny stosunek do szkoły, brakowało w nim pozytywnych wzorców, brakowało przy-

kładów przyjaźni, odwagi osobistej czy zbiorowej, brakowało w tymże podręczniku tekstów dotyczących historii narodu, kultury polskiej, świąt narodowych, a był przy tym ilustrowany zdjęciami lalek typu Barbie oraz komiksami Supermana. I tam też pojawiają się imiona bohaterów. No, Długosz jest jeszcze tutaj do strawienia, gdyż pojawiają się takie imiona bohaterów, jak Gryfon, Homek, Daudai, Pompuł, Hukupuku...

(Głos z sali: Świat się zmienia.)

Powtarzam, w podręczniku do języka polskiego dla klasy szóstej.

(Rozmowy na sali)

Podręcznik ten, według innej recenzentki, jest klasycznym przykładem, w całej swojej rozciągłości – to sformułowanie „w całej swojej rozciągłości” to nie jest moje określenie, ale cytata – uczenia złych postaw, zabijania wrażliwości ucznia na dobro, piękno, na miłość do drugiego człowieka – jednym słowem, podręcznik pozbawiony jest wszelkich, wszelkich pozytywów.

Nie ulega wątpliwości, że tego typu podręczniki powodują zmianę hierarchii wartości – zresztą państwo piszecie o tym w swoim sprawozdaniu – w kierunku promocji wartości utylitarnych, stylu życia na luzie, wulgaryzacji języka itd., co staje się niepokojącym zjawiskiem, nasilającym się w szkole. Bo kiedy młodzież szkolna karmiona jest luzem, wprowadza tenże luz do swojego życia na zasadzie identyfikacji.

I jeszcze jedna sprawa. Mianowicie przed trzema laty otrzymałem przekazane do mojej wiadomości pismo skierowane przez rodziców do ministra edukacji i sportu, dotyczące rewizji spisu lektur z języka polskiego obowiązujących w szkołach średnich. W tymże piśmie rodzice zwrócili się do Krajowego Ośrodka Rozwoju Programów Szkolnych z wnioskiem o przywrócenie do spisu lektur utworów wycofanych. A jakie to utwory zostały wycofane? Otóż od 1 września 2001 r. – nie wiem, jak jest w tej chwili, jak przedstawia się sprawa tychże lektur – ze spisu lektur z języka polskiego obowiązujących w szkołach średnich usunięto między innymi: III część „Dziadów” Mickiewicza oraz „Konrada Wallenroda” Adama Mickiewicza, „Potop” Henryka Sienkiewicza, „Nie-Boską komedię” Zygmunta Krasieńskiego, poezję Karpińskiego i Asnyka, niektóre utwory Marii Konopnickiej oraz „Bajki” Ignacego Krasieńskiego.

Jeśli tego typu lektura będzie pomijana, marginalizowana, nieobecna przy promocji podręczników, relatywizujących dotychczasowe wartości, będziemy mieli do czynienia z pogłębiającym się obniżeniem nie tylko kultury języka, ale i osłabieniem poczucia dziedzictwa kulturowego właśnie u dzieci i młodzieży. I to chcę państwu przekazać w swojej krótkiej refleksji. Dziękuję, Panie Marszałku.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Ryszard Jarzembowski)

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Zapraszam panią senator Irenę Kurzępę. Następny mówcą będzie pani senator Krystyna Doktorowicz.

Senator Irena Kurzępa:

Panie Marszałku! Panie Senator! Panowie Senatorowie! Panie Profesorze!

Język jest narzędziem komunikowania się, jest także najważniejszym czynnikiem tożsamości narodowej, jest symbolem kultury. Język żyje wraz z narodem, rozwija się, wzbogaca, ulega pewnym tendencjom, ulega modzie.

Ze sprawozdania Rady Języka Polskiego wynika, że w ostatnich latach nastąpił wzrost zainteresowania kwestiami językowymi. Świadczy o tym zwiększona liczba publikacji. Świadczy o tym także wielokrotne odnoszenie się do kwestii językowych, a zwłaszcza do ustawy o języku polskim, w wystąpieniach parlamentarnych. Dwukrotnie w ostatnich dwóch latach nowelizowano ustawę o języku polskim.

Rada Języka Polskiego troszczy się o jakość języka, ale jednocześnie wskazuje na to, że ograniczony jest zakres instrumentów, którymi dysponuje. Zgadzam się z panem profesorem w całej pełni, że do miłości zmusić nie można. Ale, Panie Profesorze, można nauczyć szacunku. Społeczeństwo polskie trzeba w tym zakresie edukować. Trzeba podjąć szeroką akcję na rzecz edukacji społeczeństwa. Jeżeli obserwowaliśmy jeszcze tak niedawno, że w pewnych środowiskach trudno sobie było wyobrazić atmosferę twórczą czy intelektualną bez papierosa, to w tej chwili palenie papierosów nie jest już modne, a także jest zabronione w wielu miejscach. Jest zakaz.

Jak więc nauczyć społeczeństwo polskie szacunku do języka? A chyba trzeba zaczynać od instytucji. I tak moi przedmówcy zwracali uwagę na język w szkole polskiej. Od kilkudziesięciu lat obserwuję szkołę polską i stwierdzam, że obniża się poziom języka polskiego. Dlaczego tak się dzieje? Dlatego, że zmniejszyły się wymagania w stosunku do uczniów. Nie ma już teraz sytuacji, że uczeń za ortografię mógłby mieć ocenę niedostateczną, podobnie jak za interpunkcję, a także za błędy gramatyczne, stylistyczne. To kryterium w zasadzie nie funkcjonuje.

O zgrozo, wśród wielu nauczycieli są i takie postawy, kiedy nauczyciel wręcz pisze na pracy kontrolnej: błędów nie sprawdzam, sprawdzam jedynie wiedzę merytoryczną. Powinno być to niedopuszczalne, karygodne. W ocenie zachowania ucznia jednym z elementów, jednym z wymogów, o którym trzeba pamiętać, kiedy się opracowuje regulamin, a każda szkoła ma taki regula-

min, powinna być kultura języka. Także wśród kryteriów oceny pracy nauczyciela – są takie kryteria oceny pracy nauczyciela – powinna się znaleźć troska o kulturę języka. Nie byłoby wtedy takiej sytuacji, o jakiej dowiadujemy się ze sprawozdania Rady Języka Polskiego, że oto nauczyciele – zresztą potwierdzam to, to samo wiem z autopsji – aby zmniejszyć dystans między sobą a uczniami, bardzo często posługują się słowami niewyszukanymi, może tak to powiem, delikatnie. Wiele osób zdaje sobie sprawę z tego, że wyraża się w sposób niewłaściwy, ale jakaś taka maniera się upowszechniła, że mówimy na przykład „jak to się brzydko mówi” i mówimy tak brzydko. Czyli mówiący ma świadomość, że można powiedzieć poprawnie, dobrze i niekoniecznie brzydko. Albo „powiem kolokwialnie”, albo „jak to nieładnie można powiedzieć”. A więc po co mówić nieładnie, po co mówić brzydko? Trzeba mówić poprawnie. Potwierdza to tezę, że język podlega pewnym tendencjom, modom, manierom.

Podobnie wygląda sprawa doboru kadr w instytucjach. Ja chciałabym tu powiedzieć także o takiej sytuacji, niekoniecznie pozytywnej, kiedy urzędnik wysokiego szczebla z Ministerstwa Kultury z uporem maniaka powtarza: „półtorę kilometra”, „półtorę procenta”. I słyszy się to po raz kolejny. Czyżby rzeczywiście wymogi dotyczące kultury języka nie były brane pod uwagę przy obsadzie stanowisk? Uważam to za sprawę niezwykle ważną, bo jest to nasz narodowy język.

Poza tym błędy w akcentowaniu. To słyszy się również i u zatrudnionych etatowo pracowników radia i telewizji. Zdarza się, że ma to też miejsce, podejrzewam, w związku z pewną modą.

W naszej przeszłości narodowej mieliśmy makaronizmy, mieliśmy rusycyzmy, mamy obecnie nagminnie wtrącanie anglicyzmy. Dlatego też przedmiotem troski instytucji, które czuwają nad tym, aby język polski doskonalił się, rozwijał jest wprowadzenie takich mechanizmów, które by zapobiegały wszelkim nieprawidłowościom. Dziękuję.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Bardzo dziękuję, Pani Senator.

Zapraszam panią senator Krystynę Doktorowicz, która będzie mówiła, jak widzę, z niczego.

Senator Krystyna Doktorowicz:

Jak to z niczego?

(*Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski: Z niczego. Czyli z głowy.*)

Dziękuję, Panie Marszałku, nie pozwolę sobie na żadne komentarze.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Szanowny Panie Profesorze!

(senator K. Doktorowicz)

Ja jestem bardzo stremowana w związku z moim obecnym wystąpieniem, aczkolwiek wszyscy, którzy mnie znają w tej Izbie, wiedzą, że mnie się to na ogół nie zdarza. A moja trema wynika z obecności pana profesora, ponieważ ja ogromnie dużo panu zawdzięczam, Panie Profesorze, a dzisiaj widzę pana na żywo po raz pierwszy. Z pańskich programów, z państwa audycji w programie trzecim przed wielu laty dowiedziałam się bardzo wielu znaczących rzeczy: jaka jest różnica pomiędzy słowem „mam” a „posiadam”, że można przywiązywać wagę, a nie znaczenie, itd., itd.

I muszę powiedzieć także, że pan mnie nauczył pewnej skromności, bo mnie się wydawało, że mam cenzus naukowy i wszystko wiem, i po polsku mówić umiem i w ogóle świetnie się wyrażam. I po tych audycjach uświadomiłam sobie, że nawet wtedy kiedy dużo czytamy, wiele wiemy, to jednak ten nasz język jest tak bogaty i tak pełen przenośni i metafor, że musimy się go cały czas uczyć.

(Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski: Pani senator się popisuje.)

Bo ja się chcę przymilić panu profesorowi.

Ale do czego zmierzam? Już konkluduję, bo tu koledzy dają mi do zrozumienia, że powinnam kończyć. Zmierzam do tego, że jest jedna ważna rzecz: audycje radiowe i telewizyjne o języku polskim to są audycje niezwykle atrakcyjne. To nie jest prawda, że trzeba nadawać seriale, jakieś tam sitcomy itd. dlatego, że to nie jest nudne. Przeciwnie. Odbiorcy, czytelnicy, widzowie, słuchacze szukają tych audycji o języku polskim. One są niesłychanie atrakcyjne. No może nasza sala jakoś tak się wyludniła, ale to chyba dlatego, że rozpatrywaliśmy dzisiaj inną, bardzo trudną ustawę, ale myślę, że wszystkich to interesuje, wielu naszych kolegów ogląda te audycje w telewizji.

I na koniec chciałabym powiedzieć jedno: nam potrzebne jest chyba jakieś takie wielkie pospolite ruszenie na rzecz naszego języka, który przez bardzo wiele lat był uważany za język najtrudniejszy wśród języków europejskich. Mówiło się, że nikt się go nie będzie uczył, że my sami...ach, taki strasznie trudny język. Poza tym ten język się zmienia, mamy bardzo dużo jakichś wulgaryzmów i uproszczeń.

I jeszcze to, o czym pan profesor mówił. No to jest niedopuszczalna sprawa, żeby 3 tysiące euro nie można było zdobyć. Jeżeli na język polski, na tę radę nie można zdobyć 3 tysięcy euro, to na co są pieniądze? To sami siebie nie szanujemy. Już powiedział jeden wieszcz, że Polacy nie gęsi i to wciąż jest aktualne. I właśnie ja bym nawoływała, żeby wszyscy, żeby instytucje publiczne, o których tu była mowa, i prywatne, i my wszyscy, no nie tylko parlamentarzyści, ale w ogóle obywatele naszego kraju, zadbali wreszcie o nasz język. To jest niezwykle ważne, bo inne narody

europejskie – i tutaj często się przywołuje Francuzów, myślę, że pan profesor potwierdzi – wręcz obsesyjnie podchodzą do rangi swojego języka narodowego w jednoczącej się Europie.

Bardzo dziękuję i przepraszam bardzo, Panie Marszałku, że pozwoliłam sobie na tyle frywolności. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Ja mam tę przewagę nad panią profesor Doktorowicz, że kiedyś uczyłem się języka polskiego pod kierunkiem pani profesor Haliny Satkiewicz, wtedy kiedy pan profesor Markowski był młodzieńskim asystentem. Ale i tak upływu czasu nie widać.

Czy pan profesor chciałby jeszcze zabrać głos? Zapraszam.

Przewodniczący Rady Języka Polskiego Andrzej Markowski:

Dziękuję za te głosy w dyskusji.

Rzeczywiście nie wszystkie podręczniki języka polskiego, o innych lepiej nie mówić, spełniają warunek posługiwania się polszczyzną poprawną i piękną. Istotne jest również i to, że rzeczywiście niektóre z nich propagują język może zbyt młodzieżowy. Na szczęście jest tak, że mamy w tej chwili około pięćdziesięciu chyba typów podręczników do szkół podstawowych i można sobie wybierać. A są też podręczniki, w których kultura języka jest bardzo, bardzo przestrzegana. Tak bym to powiedział.

Co do tych lektur szkolnych, to o ile się orientuję – nie jestem tutaj bardzo kompetentny, ale jednak mam kontakty z Centralną Komisją Egzaminacyjną – jest tak, że pewne lektury należą do kanonu, ale niemalże każdy nauczyciel ma możliwość wybierania sobie lektur. Nie jest więc tak, że ta książka czy ta pozycja zupełnie znika, jest pewne minimum, a inne pozycje muszą być dobierane. To nie jest tak, że już nie może być żadna inna; to jest tak, że one są dobierane.

Bardzo podoba mi się pomysł, żeby edukację językową Polaków coraz bardziej upowszechnić i żeby wzbudzać szacunek dla polszczyzny. I rzeczywiście, to, co my językoznawcy możemy robić, to są przede wszystkim audycje radiowe czy wystąpienia telewizyjne. Program „Czy mówisz po polsku”, o którym pani senator Doktorowicz powiedziała, nagle zniknął z anteny po dziewiętnastu latach. Przez dziewiętnaście lat był prowadzony w godzinach porannych przez Tułowiecką i tam występowałem nie tylko ja, ale i inni. Potem przyszło nowe kierownictwo, kierownictwo objął redaktor, który zresztą był moim studentem,

(przewodniczący A. Markowski)

o czym nie pamiętał, jego żona była moją magistrantką, jest moją magisterką, o czym pamięta, w każdym razie jakoś tak się stało, że przesunął tę audycję na godzinę 11.45, przed południem, podczas gdy wiadomo, że to są zupełnie inni słuchacze, aż w końcu w wakacje i po wakacjach, powiedział: dziękuję. To znaczy, nie powiedział: dziękuję, bo w radiu i w telewizji zwykle odbywa się to tak, że w pewnym momencie człowiek przestaje być zapraszany, znika i nikt mu „dziękuję” nie powie. Nie mówi, że się zmieni program, czy coś takiego. Tak samo jest właśnie z różnymi programami telewizyjnymi. Kilka lat temu przez trzy lata brałem udział w teleturnieju językowym „Zabawy językiem polskim” i właśnie nagle okazało się, że od tego roku program zniknął z anteny, a kierownictwo telewizji nie odpowiadało na nasze listy z pytaniem, dlaczego. Ale trzeba walczyć o te programy. W tej chwili były pewne perypetie z programem I Polskiego Radia, mam nadzieję, że już zostały przezwyciężone, nie chcę do tego wracać, sprawa była bardzo nieprzyjemna, ale myślę, że to już jest za nami.

Ja, jak może niektórzy z państwa wiedzą, bardzo chętnie upowszechniam wiedzę o języku. Uważam, że nawet nie o poprawność językową chodzi, dokładnie rzecz biorąc. Przede wszystkim trzeba o języku mówić, o polszczyźnie mówić, mówić o różnych kwestiach, mówić, jak to jest, a dopiero potem, jak to jest poprawnie. I myślę, że... Inaczej: nie myślę, tylko wiem, że takich właśnie entuzjastów, takich zapaleńców językoznawców jest trochę więcej. Coraz mniej jest językoznawców, którzy są uczonymi zamkniętymi w wieży z kości słoniowej i którzy nie upowszechniają swojej wiedzy.

Bardzo serdecznie jeszcze raz dziękuję państwu senatorom za zainteresowanie tą problematyką. O ile wiem, to po raz pierwszy przedstawiciel Rady Języka Polskiego występuje przed całym Senatem na posiedzeniu plenarnym. Oczywiście byłbym bardzo wdzięczny, gdyby to nasze spotkanie zakończyło się jakimiś wnioskami, które można by przekazać na przykład następnemu Senatowi, Senatowi następnej kadencji. Po to, żebyśmy my – Rada Języka Polskiego, żebyśmy my – językoznawcy i my – wszyscy miłośnicy języka polskiego czuli poparcie najwyższego organu naszej Rzeczypospolitej, żebyśmy wiedzieli, że to, co robimy, jest doceniane, i że wszyscy to popieramy. Może wtedy się wreszcie coś uda. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo. Myślę, że był to jeden z najprzyjemniejszych punktów naszych obrad w całej tej kadencji. Bardzo dziękuję, Panie Profesorze.

A wniosek można, jak myślę, taki jeszcze sformułować... (oklaski) ...pod adresem senatorów przyszej kadencji: Otóż są tutaj organizowane dla senatorów kursy języka angielskiego. A gdyby ktoś wpadł na taki pomysł i zorganizował także kurs języka polskiego? Sądzę, że podniosłoby to także kulturę naszych dyskusji tutaj, w Senacie.

Jeszcze raz bardzo dziękuję panu profesorowi Andrzejowi Markowskiemu, przewodniczącemu Rady Języka Polskiego.

Stwierdzam, że Senat zapoznał się ze sprawozdaniem pana profesora.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu trzeciego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych.

Sejm uchwalił tę ustawę na sto czwartym posiedzeniu 3 czerwca 2005 r. Do Senatu trafiła ona 7 czerwca. Marszałek skierował ustawę do Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych, która ją rozpatrzyła i przygotowała swoje sprawozdanie. Tekst sprawozdania mamy w druku nr 977A, a tekst ustawy w druku nr 977.

Zapraszam pana senatora ziemi elbląskiej Władysława Mańkuta, który wypełni za chwilę misję sprawozdawcy Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych. Bardzo proszę.

Senator Władysław Mańkut:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie! Panie Ministrze! Wysoki Senacie!

Mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Izbie, w imieniu Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych, sprawozdanie z obrad komisji w sprawie uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej 3 maja 2005 r. ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa...

(Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski: 3 czerwca, Panie Senatorze.)

...ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze...

(Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski: Uchwalonej 3 czerwca, a nie 3 maja.)

3 czerwca, przepraszam. To z powodu tego tempa, które próbowałem narzucić, wynika – druk senacki nr 977.

Nowelizacja przedłożonej ustawy powodować będzie usprawnienie funkcjonowania rynku ubezpieczeniowego w Polsce. Zwiększa ona obowiązki w zakresie informowania ubezpieczonych przez zakłady ubezpieczeń, dostosowuje funkcjonowanie polskiego rynku ubezpieczeń do wymogów dyrektywy Unii Europejskiej, w tym głównie do dwóch dyrektyw, to jest dyrektywy 2002/85/EC i dyrektywy 72/39/EWG.

(senator W. Mańkut)

Nowelizacja ustawy eliminuje również błędy i sprzeczności dostrzeżone w dotychczasowych przepisach.

Niezależnie od już wymienionych zmian ustawa wprowadza rozwiązania ułatwiające polskim zakładom ubezpieczeniowym i towarzystwom ubezpieczeniowym działalność konkurencyjną wobec zagranicznych firm ubezpieczeniowych.

Należy również podkreślić, że znowelizowana ustawa wprowadza ważne zmiany proklientowskie, bardziej niż to wynikało z dotychczasowych przepisów zabezpiecza interes klientów zakładów ubezpieczeń na życie, głównie w zakresie informacji dotyczących na przykład zmian warunków umowy, wysokości świadczeń przysługujących z tytułu umowy ubezpieczenia czy wartości premii. Zmiany te są skuteczne względem ubezpieczonego jedynie w części dla niego korzystnej.

Ustawa wprowadza istotne zmiany w zakresie zgłaszania szkód. I tak na przykład w odszkodowaniach za szkodę komunikacyjną wprowadza się obowiązek uwzględniania w odszkodowaniach podatku od towarów i usług, tak zwanego VAT.

Cała grupa nowelizowanych przepisów powoduje usprawnienie działalności ubezpieczeniowej. Zmienia się, ograniczając z trzech do dwóch osób, minimalny skład zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń, odstępuje się od wymogu wyższego wykształcenia w stosunku do członków zarządu krajowego i dyrektora głównego oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń lub jego zastępcy.

Art. 2 nowelizujący przepisy ustawy z 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych ma na celu zwolnienie korporacji ubezpieczeń kredytów eksportowych z obowiązku zmiany nazwy firmy w związku z wymogami ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Zmiana ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych powoduje skreślenie przepisu dającego rzecznikowi ubezpieczonych prawo do występowania do Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały wyjaśniającej przepisy prawne budzące wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie. Nie oznacza to utraty tego prawa przez rzecznika ubezpieczonych, oznacza jedynie usunięcie sprzeczności między dotychczasowym przepisem a art. 60 ustawy o Sądzie Najwyższym, zgodnie z którym rzecznik ubezpieczonych w zakresie swojej działalności może wystąpić do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie rozbieżności w wykładni prawa, jeżeli ujawnią się one w orzecznictwie.

Panie Marszałku, Wysoki Senacie, komisja rozpatrując omawianą ustawę z ogromną wnikliwością odniosła się do wszystkich przepisów ustawy znajdujących się w druku nr 977 i w wy-

niku analizy prawnej tekstu ustawy przyjętej przez Sejm 3 czerwca bieżącego roku wnosi do Wysokiej Izby propozycję przyjęcia dziewięciu poprawek, które zostały przedstawione w sprawozdaniu komisji – druk nr 977A.

Pragnę jednocześnie poinformować panie i panów senatorów, że w komisji wszystkie poprawki zostały przyjęte jednogłośnie. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo. Ale proszę jeszcze od nas nie odchodzić.

Czy są pytania do pana senatora sprawozdawcy? Nie stwierdzam. Dziękuję bardzo.

Senator Władysław Mańkut:

W związku z tym, że nie ma pytań, chciałbym w imieniu senatora Jerzego Markowskiego, senatora Genowefy Ferenc i własnym złożyć poprawkę do art. 4.

(Senator Andrzej Jaeschke: Punktu.)

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była przedłożeniem rządowym. Do prezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister finansów. Witam serdecznie pana ministra Andrzeja Jaczaka, podsekretarza stanu w tym ministerstwie, i towarzyszącą mu panią dyrektor Katarzynę Przewalską.

Czy pan minister w tym momencie chciałby zabrać głos?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Andrzej Jaczak: Ja myślę, Panie Marszałku, Wysoka Izbo, że po pytaniach, ewentualnie po dyskusji.)

Dziękuję.

Czy ktoś chciałby o coś popytać pana ministra? Nie.

(Senator Andrzej Jaeschke: Nikt również nie chce podyskutować.)

Dziękuję bardzo.

Wobec tego otwieram dyskusję.

(Senator Andrzej Jaeschke: I zamykam.)

I równocześnie ją wobec braku zgłoszeń zamykam.

Poprawki w formie pisemnej złożył przed chwilą pan senator sprawozdawca Władysław Mańkut w imieniu własnym oraz senatorów Markowskiego i Ferenc.

Czy w tym momencie chciałby pan zabrać głos?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Andrzej Jacaszek:**

Panie Marszałku, Wysoki Senacie, chciałbym tylko prosić, ze względu na to, że rząd zgadza się z poprawką zaprezentowaną przez Senat, żeby być może, jeżeli to jest możliwe, nie zwoływać posiedzenia komisji, ale po prostu przyjąć tę poprawkę.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Bardzo przepraszam, Panie Ministrze, ale procedury muszą być przestrzegane. Mam nadzieję, że będzie pan uczestniczył w posiedzeniu komisji...

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Andrzej Jacaszek: Oczywiście.*)

...i tam pan przekona...

Dlatego bardzo proszę Komisję Gospodarki i Finansów Publicznych o zebranie się, odniesienie się do tej poprawki i przygotowanie stosownego sprawozdania.

Głosowanie w sprawie tej ustawy odbędzie się w odpowiednim czasie.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego.

Również ta ustawa została uchwalona przez Sejm na sto czwartym posiedzeniu 3 czerwca. Siódmego dnia tego miesiąca trafiła ona do Senatu. Marszałek skierował ją do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności. Komisja pracowała nad tą ustawą i przygotowała swoje sprawozdanie. Jest ono przedstawione w druku nr 973A.

A na trybunie jest już pani senator Aleksandra Koszada, sprawozdawca komisji.

Senator Aleksandra Koszada:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie! Panie Ministrze!

Mam zaszczyt przedstawić z upoważnienia Komisji Ustawodawstwa i Praworządności stanowisko komisji w sprawie uchwalonej przez Sejm w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, druk nr 973.

Omawiana ustawa jest projektem sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Nowelizacja obejmuje trzy artykuły ustawy – Kodeks postępowania karnego.

Ustawa ma na celu wzmocnienie ochrony małoletnich pokrzywdzonych lub świadków w związku z potrzebą ich przesłuchania w postępowaniu karnym. Ma to zminimalizować stres wywołany przesłuchaniem i odtwarzaniem przebiegu wydarzeń. Ograniczenie dotyczące przesłuchania i zapewnienie korzystnych warunków do złożenia zeznań będzie miało duże

znaczenie w wypadku przesłuchiwanie małoletniego pokrzywdzonego również w takich sprawach jak na przykład znęcanie się fizyczne i psychiczne przez osobę najbliższą.

W zmianie pierwszej dotyczącej art. 147 §2 kodeksu postępowania karnego ustawa przewiduje, że przesłuchiwanie małoletnich pokrzywdzonych i świadków będzie utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, a to po to, aby na rozprawie głównej takie nagranie zostało odtworzone.

W nowelizowanym art. 185a §1 wprowadza się zapis, iż małoletni pokrzywdzony w sprawach o przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przeciwko rodzinie i opiece może być przesłuchiwany tylko raz. Ustawa ustala, że małoletnim jest osoba, która nie ukończyła piętnastu lat w chwili przesłuchania, a nie, jak było to dotychczas, w chwili, w której dokonany był czyn karalny. Dotychczasowa regulacja oznaczała, że w przypadku dokonania przesłuchania kilka lat po popełnieniu czynu konieczne jest stosowanie art. 185a k.p.k., pomimo że przesłuchanie będzie dotyczyło osoby dorosłej.

Ustawa dodaje nowy art. 185b, który pozwala przesłuchiwać w warunkach określonych w art. 185a również małoletnich świadków, chyba że byli oni osobami współdziałającymi w popełnieniu czynu zabronionego. Przepis dotyczy postępowań toczących się w sprawach o przestępstwa popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej lub o przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.

Wysoka Izba, komisja rozpatrywała uchwaloną przez Sejm ustawę w dniu 9 czerwca. Ustawa nie wzbudziła zastrzeżeń. W imieniu komisji wnoszę o przyjęcie ustawy bez poprawek, zgodnie z drukiem nr 973A. Dziękuję.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję. A ja proszę w imieniu Senatu o pozostanie przy mównicy.

Pani senator jest gotowa odpowiedzieć na wszystkie pytania związane z tym tematem. Proszę bardzo, czy są pytania? Nie. Dziękuję.

(*Senator Aleksandra Koszada: Dziękuję.*)

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została wniesiona przez komisję sejmową. Do reprezentowania rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister sprawiedliwości.

Witam na naszych obradach pana ministra Jerzego Żuralskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, i panią Beatę Mik, dyrektor departamentu.

Czy na tym etapie pan minister chciałby zabrać głos?

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzy Żuralski: Nie. Dziękuję bardzo.*)

Dziękuję.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

A czy senatorowie chcą popytać pana ministra? Nie ma chętnych. Dziękuję.

Zatem otwieram dyskusję.

Lista mówców jest pusta, wobec tego zamykam dyskusję.

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy odbędzie się razem z innymi głosowaniami.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu piątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy.

Również tę ustawę Sejm uchwalił na swym sto czwartym posiedzeniu 3 czerwca. Ona także trafiła do Senatu 7 czerwca. Marszałek skierował ją do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, która ją rozpatrzyła i przygotowała swoje sprawozdanie. Jest ono zamieszczone w druku nr 974A, poprawionym.

Zapraszam na mównicę senatora sekretarza, pana profesora Andrzeja Jaeschkego, który wystąpi teraz w roli sprawozdawcy komisji. Proszę o zabranie głosu.

Senator Andrzej Jaeschke:

Dziękuję bardzo.

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Mam zaszczyt przedstawić w imieniu Komisji Ustawodawstwa i Praworządności sprawozdanie z prac, które komisja przeprowadziła 22 czerwca 2005 r. w ciągu kilku godzin. Podkreślam to, dlatego że, o ile w Sejmie prace nad tą ustawą trwały kilkanaście miesięcy, a więc posłowie zostali dogłębnie zaznajomieni z niełatwą, muszę to przyznać, materią tejże ustawy – nie w sensie społecznego odbioru, ale raczej unaukowionej wiedzy na ten temat – o tyle nasza komisja miała na wykonanie tych prac praktycznie jeden dzień. I muszę powiedzieć, że kończyliśmy nasze obrady nie tyle z poczuciem zwykłego niedosytu, bo zajmowanie się sprawami z pogranicza chorobowo-obyczajowo-dewiacyjnego nie jest przyjemne, ile z poczuciem niedosytu wynikającego z tego, że choć zwykle komisja opracowująca ustawę po posiedzeniu może przynajmniej powiedzieć, że ma większą wiedzę na temat danego zjawiska, to my wyszliśmy – chyba koleżanki i koledzy senatorowie z Komisji Ustawodawstwa i Praworządności zgodzą się ze mną – z poczuciem, że na ten temat wiemy stosunkowo mało, że ślizgamy się zaledwie po powierzchni, że obserwujemy tylko objawy czy przejawy i że nasza wiedza o zasadniczych sprawach w tej dziedzinie jest bardzo płytka. No ale może niektórzy nie chcieliby wiedzieć więcej. Dla nas jednak, jak myślę, byłoby ważne to, by na ten temat wiedzieć coś więcej,

choć na pewno nie jest to wiedza miła i łatwa do przyswojenia.

Stąd też, Szanowni Państwo, poprawki, które zgłasza Komisja Ustawodawstwa i Praworządności, nie mają charakteru burzącego, nie zmieniają w jakiś zasadniczy sposób filozofii ustawy przyjętej przez Wysoki Sejm. Mają raczej inne dwa cele: po pierwsze, doprecyzowanie niektórych zagadnień; po drugie, dokonanie w odniesieniu do niektórych zagadnień pewnej korelacji zagrożeń ustawowych związanych z innymi przestępstwami, z tymi przestępstwami. Jest też może jeden przepis mogący wzbudzić tutaj większe emocje, mówiący o tym, jacy biegli mają decydować w sprawach pedofilii i jak mają składać opinie, a więc czy ma to być psychiatra, czy psycholog, czy seksuolog, czy wszyscy razem, czy każdy z osobna. No i jest jedna poprawka, dziesiąta, na którą chciałbym zwrócić uwagę... Przepraszam, nie dziesiąta. Jest to poprawka dotycząca spraw związanych głównie z pedofilią i zatarcia skazania, zatarcia treści skazania.

Ustawa ta dotyczy dwóch sfer: sfery pedofilii i sfery przestępstw seksualnych, a więc gwałtów. Jak jeszcze raz wskazuję, przeważająca część poprawek ma charakter doprecyzowujący.

Komisja również, na co warto zwrócić uwagę, wskazywała podczas swoich prac, że aby problem ten zwalczyć albo przynajmniej opanować, wymagane byłyby zmiany w wielu innych ustawach. No i jeżeli na przykład przyjmujemy w ustawie, w tym fragmencie dotyczącym pedofilii, zapis dotyczący zakazu kontaktowania się z młodymi ludźmi albo nawet przebywania w okolicy, w której młodzi ludzie przebywają, to przecież nasuwa się racjonalne pytanie, czy nie należy rozwiązać kwestii badań związanych na przykład z rozpoczynaniem studiów na tych kierunkach, które siłą rzeczy wiążą się z ciągłym kontaktem z dziećmi. Wysoki Sejm tych zagadnień w ogóle nie rozpatrywał, a więc my oczywiście, siłą rzeczy, nie mogliśmy wychodzić poza materię ustawy. Konstatujemy jednak z przykrością, że z tym zjawiskiem trzeba walczyć kompleksowo: z jednej strony należy zwalczać je metodami represji karnej, surowej represji karnej, dla niektórych nawet bardzo surowej represji karnej, z drugiej zaś strony, jeżeli traktuje się to zjawisko w kategoriach jednostki chorobowej, to trzeba zastanowić się nie tylko nad przymusowym leczeniem tych ludzi po odbyciu kary pozbawienia wolności, o czym jest mowa w ustawie, ale również nad stworzeniem warunków leczenia ich, zanim jeszcze nastąpią skutki, które kodeks karny wiąże z pozbawieniem wolności.

Panie Marszałku, chciałbym uczynić jakby wyłom w regulaminowych procedurach i prosić pana marszałka o zwolnienie mnie z obowiązku odpowiadania na pytania. Ja po prostu się na tych sprawach nie znam. Nie byłem w stanie

(senator A. Jaeschke)

w ciągu tego tygodnia zgłębić tej problematyki na tyle, żeby kompetentnie odpowiadać na pytania związane z tymi zagadnieniami. Są to sprawy, o których dowiedzieliśmy się – bo chyba także większość pań i panów senatorów – w ciągu ostatnich trzech, czterech lat. Przedtem ten problem nie funkcjonował w świadomości społecznej. No może w świadomości wąskich grup seksuologów, psychiatrów, psychologów... W każdym razie ja, prawdę mówiąc, w ogóle nie wiedziałem, że takie zjawisko istnieje. No bo też skąd mógłbym o tym wiedzieć? Zawodowo się tym nie interesowałem. W związku z tym nie byłbym w stanie odpowiadać na być może szczegółowe pytania pań i panów senatorów. Dlatego też pan marszałek pozwoli, że jeżeli byłyby pytania, to prosiłbym o przekierowanie ich, jeśli można tak powiedzieć, do naszych gości.

Cóż jeszcze mogę powiedzieć? Oprócz wspomnianych poprawek do projektu został zgłoszony jeden wniosek mniejszości. Myślę, że sprawozdawca wniosku mniejszości wyjaśni, o co chodzi, w każdym razie nie jest to jakaś fundamentalna sprawa.

Prosiłbym Wysoką Izbę o przyjęcie tej ustawy. Nie powiem, że z tymi poprawkami, bo to jest rzecz niezmiernie, powiedziałbym, kontrowersyjna. Poprawki te to propozycje komisji, ale tak do końca, jak myślę, żaden z członków komisji w obronie tych propozycji swojej głowy by nie położył. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze. Ja nie mogę pana zwolnić z obowiązku odpowiadania na pytania, bo zwolnić z tego mogą tylko senatorowie, nie zadając panu pytań. Ale pytania na pewno nie mogą dotyczyć spraw merytorycznych, mogą dotyczyć tylko przebiegu obrad komisji. Czyli my możemy pytać pana jedynie o to, co działo się na posiedzeniu komisji, i to o tym by pan mówił. Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Zapraszam sprawozdawcę mniejszości komisji ustawodawstwa, jej przewodniczącą, panią senator Teresę Liszcz.

Senator Teresa Liszcz:

Dziękuję bardzo.

(Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski: Przewodnicząca w mniejszości – to się chyba rzadko zdarza.)

Wysoki Senacie!

Ja powiem, też troszeczkę wychodząc poza regulamin, że ja również nie dałabym głowy za te poprawki, ale trochę mniej bym dała, bo – moim zdaniem – one cywilizują tekst tej ustawy. Można

by zrozumieć, że my zniechęcamy do ich przyjmowania... Myślę, że pan senator nie chciał tego powiedzieć, ale trochę tak to zabrzmiało. Ja sądzę, że one cywilizują tę sejmową ustawę i że warto jednak prosić o głosowanie za nimi.

A teraz przejdę do wniosku mniejszości. On jest tylko jeden i dotyczy pktu 22 w ustawie sejmowej, czyli przestępstwa z art. 202 polegającego na utrwalaniu, produkowaniu, sprowadzaniu, przechowywaniu, rozpowszechnianiu treści pornograficznych. W ustawie sejmowej jest sprzeczność, a w każdym razie niekonsekwencja, jeśli chodzi o §3 i §4. Polega ona w szczególności na tym, że według §3, jeżeli utrwała się w celu rozpowszechniania treści pornograficzne z udziałem małoletniego – i to każdego małoletniego, czyli każdego poniżej lat osiemnastu – to grozi za to kara pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do ośmiu lat; zgodnie zaś z §4, jeżeli się utrwała treści pornograficzne z udziałem małoletniego poniżej lat piętnastu, czyli tego chronionego szczególnie, to kara jest do dziesięciu lat. A więc ten sam małoletni w pierwszym paragrafie jest chroniony mniej, a w drugim bardziej.

W imieniu mniejszości proponuję, ażeby tę sprzeczność usunąć w ten sposób, że w §3 skreśli się wyrazy „w celu rozpowszechniania”. Nie wydaje się bowiem, żeby cel był tutaj najistotniejszy. Najgorsze dla małoletniego jest utrwalanie, czyli uczestniczenie w jakiejś sesji pornograficznej. To jest gorsze od upowszechniania, rozpowszechniania nawet wielkiej ilości egzemplarzy.

W imieniu mniejszości proszę o poparcie tego wniosku. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Czy mamy pytania do senatorów sprawozdawców? Nie. Dziękuję bardzo. Widzę, że Senat zwolnił sprawozdawców z obowiązku odpowiadania, bo nie ma pytań.

Rozpatrywana ustawa była projektem poselskim. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister sprawiedliwości.

Pan minister jest z nami w dalszym ciągu. Czy pan chce zabrać głos?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzy Żuralski: Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.)

Dziękuję.

Czy senatorowie będą pytali pana ministra? Pan senator Jan Szafraniec.

Senator Jan Szafraniec:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, ja chciałbym zadać pytanie dotyczące art. 202 §1 i §2. Te artykuły mówią

(senator J. Szafraniec)

o tym, że kto publicznie prezentuje treści pornograficzne w taki sposób, że może narzucić ich odbiór osobie, która sobie tego nie życzy, lub rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat dwóch. A wystarczy przejść pasażem Dworca Centralnego, żeby odwracać głowy od kiosków, które zawierają właśnie takie treści pornograficzne.

I w związku z tym mam pytanie: czy pan minister może mi podać, ile było przypadków ukarania grzywną bądź ograniczeniem wolności czy też pozbawieniem wolności tychże podmiotów, które w ten sposób prezentują treści pornograficzne? Dziękuję.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzy Żuralski: Panie Marszałku...)

Może jeszcze poczekajmy, bo może będą następane pytania, zbierzemy je i wtedy pan odpowie.

Proszę bardzo, kto jeszcze z państwa? Nikt. No to było jedno pytanie.

Proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Jerzy Żuralski:**

Panie Marszałku, Panie Senatorze, w tej chwili nie dysponuję takimi danymi, ale jeżeli pan senator jest zainteresowany, to możemy udzielić odpowiedzi na piśmie.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Oczywiście to wymaga zainteresowania. Ja na przykład często jestem na Dworcu Centralnym i nigdy tego nie zauważyłem.

Proszę bardzo.

Senator Jan Szafraniec:

Dziękuję, Panie Marszałku.

W związku z tym bardzo proszę, żeby odpowiedź na to pytanie rzeczywiście została mi dostarczona. Bo czasami zdarza się tak, że ministrowie mówią, że oczywiście udostępnią materiały, a później tych materiałów nie ma. Mogę więc na to liczyć?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzy Żuralski: Tak.)

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

To pytanie było do mnie? Nie.

Aha, dziękuję.

Otwieram dyskusję.

I w związku ze stanem listy, która jest pusta, zamykam dyskusję.

Głosowanie...

(Rozmowy na sali)

Wobec tego, że jest wniosek mniejszości, będziemy musieli poprosić komisję o zebranie się i rozpatrzenie tego wniosku.

Informuję także, że przemówienie do protokołu złożył pan senator Witold Gładkowski*. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu szóstego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski.

Również tę ustawę Sejm uchwalił na sto czwartym posiedzeniu 3 czerwca, a 7 czerwca trafiła ona do Senatu. Ustawę rozpatrzyły dwie komisje, do których skierował ją marszałek: Komisja Ustawodawstwa i Praworządności oraz Komisja Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

Sprawozdania komisji mamy odpowiednio w drukach nr 976A i 976B.

Zapraszam panią senator Teresę Liszcz, sprawozdawczynię Komisji Ustawodawstwa i Praworządności.

Senator Teresa Liszcz:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Komisja dosyć żywo dyskutowała na temat tej ustawy, na temat jej idei. Doszliśmy do wniosku, że uchwalona przez Sejm ustawa w istocie nie pozwoli osiągnąć celu, który posłowie zakładali. Chodziło o to, żeby kombatantom, weteranom walk o niepodległość, uczestnikom Powstania Warszawskiego pozostawić broń z tego okresu, którą posiadają, którą traktują jak cenną pamiątkę, której jest podobno jeszcze dosyć sporo. Przeważnie, podobno, nie nadaje się ona do groźnego użycia. Niemniej jest to broń, która jest posiadana przez te osoby bez wymaganego prawem pozwolenia.

Intencją twórców tej ustawy było to, żeby niejako uszanować ten stan rzeczy, żeby nie pociągać do odpowiedzialności karnej tych osób za przeszłe jej posiadanie, dotychczasowe i umożliwić im uregulowanie statusu tej broni na przyszłość.

Metoda regulacji wybrana przez Sejm jest taka, że te osoby w ustalonym terminie, w ciągu dwudziestu czterech miesięcy od wejścia w życie

* Przemówienie złożone do protokołu – w załączeniu.

(senator T. Liszcz)

ustawy, to jest taki zasadniczy termin, powinny coś z tą bronią zrobić: albo zalegalizować jej posiadanie, uzyskując na ogólnych zasadach właściwie zezwolenie na jej dalsze posiadanie, albo wyzbyć się jej na rzecz osoby, która takie pozwolenie ma.

Moim zdaniem – i nie tylko moim, ale większości komisji – większość tych osób nie będzie w stanie wykazać, że spełnia warunki chociażby zdrowotne, które są wymagane do legalnego posiadania broni. Nie będzie też sprawą prostą zbycie jej na rzecz osoby, która takie zezwolenia ma. Obawiamy się, że tak naprawdę po wejściu w życie tej ustawy dopiero zaczną się kłopoty, bo do tej pory problem był jak gdyby nieuregulowany. Teoretycznie obowiązywała ich ustawa o broni i amunicji, ale praktycznie nikt tych już przeważnie starszych, leciwych osób nie pytał, nie interesował się, czy tę broń posiadają czy nie. Jeżeli taka ustawa zostanie uchwalona, to problem zostanie postawiony na wokandzie i te osoby – o ile nie wywiążą się z obowiązków nałożonych przez tę świeżą ustawę – dopiero będą mogły być pociągnięte do odpowiedzialności.

Niemniej nie mieliśmy pomysłu, co z tym zrobić, gdyż, żeby to rozwiązać inaczej, należałoby zaprojektować całkiem nową ustawę. Być może nawet byłoby to dopuszczalne, bo ustawa jest nowa, a więc można by sobie wyobrazić jako poprawkę alternatywną wersję ustawy. Jednak w tak krótkim czasie, jaki Senat ma do dyspozycji, nie byliśmy w stanie tego przygotować.

W rezultacie ograniczyliśmy się do pewnego redakcyjnego poprawienia ustawy, którą uchwalili Sejm. Wszystkie trzy poprawki mają charakter redakcyjny. Nie powinny budzić wątpliwości. Trochę poprawią tę ustawę, ale tylko od strony legislacyjnej. Zachęcamy do ich poparcia.

Jednocześnie lojalnie uprzedzamy, że uważamy tę ustawę za niedobłą, nierozwiązującą problemu. Być może należałoby ją odrzucić i to pewnie z prawnego punktu widzenia byłoby najbardziej sensowne. Łatwo jednak sobie wyobrazić reakcję tych środowisk, które wtedy obciążą Senat winą za to, że ich problem nie został rozwiązany, święcie wierząc, że ustawa sejmowa ten problem rozwiązała. Chyba więc bardziej dyplomatycznie będzie nie odrzucać jej – nie proponowaliśmy tego – przyjmując drobne poprawki i zobaczyć, co będzie dalej. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję.

Zapraszam pana senatora Grzegorza Niskiego, sprawozdawcę Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

Proszę bardzo.

Senator Grzegorz Niski:

Szanowny Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Mam zaszczyt przedstawić Wysokiemu Senatowi w imieniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego sprawozdanie z obrad komisji w dniu 16 czerwca nad omawianą ustawą o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski.

Wysoki Senacie! Choć ustawa jest krótka, to prace nad nią trwały wiele miesięcy. Punktem wyjścia tych prac był projekt poselski złożony z okazji sześćdziesiątej rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego.

Przypomnę, że zgodnie z ustawą z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji posiadanie broni palnej, tak jak mówiła już moja przedmówczyni, z wyjątkiem enumeratywnie wymienionych w tej ustawie przypadków, wymaga pozwolenia, a posiadanie broni palnej lub amunicji bez wymaganego pozwolenia stanowi przestępstwo określone w art. 263 §2 kodeksu karnego.

Dotychczas nie stworzono warunków prawnych, które pozwoliłyby tym osobom – a ta właśnie ustawa stosuje się do osób, które weszły w posiadanie broni lub amunicji w związku ze swoim udziałem w walce o suwerenność i niepodległość Polski, jeżeli udział ten jest dzisiaj działaniem kombatanckim – w sposób godny i honorowy formalnie zalegalizować przechowywanie przez nich broni lub amunicji.

Istota tej ustawy jest zawarta w preambule, w której mówi się o uznaniu szczególnych zasług dla Polski wszystkich obywateli polskich, którzy nie szcędząc zdrowia i życia, a także z narażaniem się na utratę wolności i na wszelkie represje wobec siebie i najbliższych, walczyli o suwerenność i niepodległość ojczyzny. To właśnie do nich jest skierowana ta ustawa, która oddając im cześć i szacunek, pozwala jednocześnie wyjść z honorem z patowej do tej pory sytuacji. Zasadę tę rozciągnięto również na osoby bliskie wobec kombatanów, ale tylko w razie śmierci kombatananta.

Szanowni Państwo! Z moralnego punktu widzenia fakt posiadania broni przez te osoby, aczkolwiek *de iure* stanowi przestępstwo, nie powinien być karany z uwagi na prawdopodobne użycie tej broni w trakcie walk o suwerenność i niepodległość ojczyzny i zasługi tych osób w budowaniu niepodległej ojczyzny. Ustawa wyklucza też, stanowiąc podstawę kryminalizacji nielegalnego posiadania broni, jakiegokolwiek złe intencje tych osób.

Chciałbym również powiedzieć, że wejście w życie ustawy nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa. Wejście ustawy w życie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki, na rynek pracy, a także na rozwój regional-

(senator G. Niski)

ny. Ustawa ta, co warto też podkreślić, jest zgodna z prawem unijnym.

Wysoki Senacie! Komisja Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, tak samo zresztą – te poprawki są dokładnie takie same – jak Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, zaproponowała Wysokiemu Senatowi trzy poprawki. Są to poprawki doprecyzowujące, które wprowadzają jednolitość interpretacji. Po prostu zamiast pojęcia „uprawnienia kombatanckie” wprowadza się pojęcie „działalność kombatancka”, bo taka kategoria występuje w ustawie o kombatanckich. Senacka komisja proponuje również, żeby określenie „wyłącza się bezprawność” zastąpić stosowanym w prawie karnym określeniem „nie stanowi przestępstwa”.

Wysoki Senacie! Wnosząc o przyjęcie przez Wysoki Senat proponowanych poprawek, równocześnie pragnę wyrazić przekonanie, że w ten sposób przyczynimy się do oddania szacunku obywatelom polskim walczącym o suwerenność i niepodległość Polski, którzy byli i są przywiązani do posiadanej broni, a w jej posiadanie weszli w czasie walk o suwerenność i niepodległość Polski. W wielu przypadkach ta broń stanowi też pamiątkę rodzinną. Tak więc ustawa, oddając cześć i szacunek pewnej grupie kombatanckich, jednocześnie stwarza im możliwość honorowego wyjścia z dotychczas patowej sytuacji.

Wnoszę, Wysoki Senacie, o przyjęcie proponowanych przez komisję senacką poprawek. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy są pytania do pani senator sprawozdawcy i do pana senatora sprawozdawcy?

(Głos z sali: Nie ma.)

Senator Ryszard Jarzembowski:

To może ja zapytam tylko o jedną sprawę. Tak zwana ustawa kombatancka obejmuje zarówno kombatanckich, którzy walczyli z bronią w ręku, jak też osoby represjonowane. Czy ta ustawa, która w tej chwili jest na warsztacie, dotyczy również osób represjonowanych? No, ustawa nie rozróżnia, wszyscy mają takie same świadczenia.

Senator Grzegorz Niski:

Ustawa posługuje się takim określeniem, że ona dotyczy osób, które prowadziły działalność kombatancką i jednocześnie weszły w posiadanie broni i amunicji wyprodukowanych przed 1944 r. Jeżeli...

(Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski: Na przykład więźniowie obozów koncentracyjnych to też są kombatanckich.)

Według mnie, według mojej interpretacji – tak, ale tego problemu na posiedzeniu komisji nie rozpatrywaliśmy, choć problem ich dotyczy.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Jasne, dziękuję bardzo.

Nie ma pytań? Dziękuję...

(Senator Grzegorz Niski: Dziękuję.)

...pani i panu senatorom sprawozdawcom.

Rozpatrywana ustawa była projektem poselskim. Do reprezentowania rządu został wyznaczony minister sprawiedliwości. Są z nami w dalszym ciągu przedstawiciele ministerstwa.

Czy pan minister chciałby zabrać głos?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Jerzy Żuralski:**

Przychylam się jedynie do uwag pani senator Liszcz, innych uwag nie zgłaszam.

Dziękuję, Panie Marszałku.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Czy są pytania do pana ministra? Nie ma.

Senator Ryszard Jarzembowski:

Ja pewien dylemat już zarysowałem: czy osoba represjonowana, która jest kombatanckim i korzysta z tych uprawnień, także będzie miała prawo do noszenia tej broni czy do jej posiadania? Ponieważ jednak ta sprawa nie była rozpatrywana przez komisję, wobec tego ja nie przedadresuję tego pytania do pana ministra. Dziękuję bardzo.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Otwieram dyskusję.

Lista mówców jest pusta.

Wobec tego zamykam dyskusję.

I proszę o wzięcie udziału w głosowaniu jutro... przepraszam, być może pojutrze.

Bardzo dziękuję przedstawicielom ministra sprawiedliwości: panu ministrowi Jerzemu Żuralskiemu i pani dyrektor Beacie Mik. Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu siódmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych, ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego oraz ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych.

Ustawa ta, uchwalona na sto czwartym posiedzeniu Sejmu 3 czerwca, 7 czerwca została prze-

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

kazana do Senatu. Marszałek skierował ją do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Komisja tę ustawę rozpatrzyła i przedstawiła sprawozdanie zawarte w druku nr 971A.

Zapraszam do mównicy pana senatora Janusza Lorenza, sprawozdawcę Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, i proszę o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Janusz Lorenz:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Panie Ministrze! Ustawa uchwalona w Sejmie w dniu 3 czerwca zmienia regulacje prawne w sferze funkcjonowania niektórych rynków rolnych w związku ze zmianami przepisów unijnych oraz doprecyzowuje i uściśla przepisy dotyczące rynków: suszu paszowego, owoców, warzyw, chmielu i tytoniu, oraz rynków zbóż, lnu i konopi.

W zakresie ustawy z dnia 20 grudnia 2002 r. o organizacji niektórych rynków rolnych nowelizuje ona i aktualizuje wykaz rozporządzeń unijnych związanych przedmiotowo z ustawą, przenosi administrowanie mechanizmem dopłat z poziomu oddziałów terenowych Agencji Rynku Rolnego na poziom centrali, doprecyzowuje zadania powierzone prezesowi Agencji Rynku Rolnego, usuwa z ustawy regulacje dotyczące obowiązku dołączenia do wniosku o wpis do rejestru uznanych pierwszych przetwórców słomy lnianej lub konopnej na włókno zaświadczenia dotyczącego przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, sanitarnych i w zakresie ochrony środowiska.

Jeśli chodzi o ustawę z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu oraz rynku suszu paszowego, to nowelizacja przede wszystkim dostosowuje rynek suszu paszowego do unijnych zmian w tym zakresie, wprowadzonych rozporządzeniem Rady UE nr 1786/2003, które by weszło w życie 1 kwietnia 2005 r. W związku z tym wprowadza definicję pojęć „zatwierdzenie przedsiębiorstwa przetwórczego” oraz „nabywcy pasz do suszenia”, przenosząc jednocześnie administrowanie systemem pomocy finansowej w produkcji suszu paszowego z poziomu oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego na poziom centrali agencji. Zwalnia z tego wymogu dołączenia do wniosku o zatwierdzenie przedsiębiorstwa przetwórczego oraz do wniosku o zatwierdzenie nabywcy pasz do suszenia zaświadczenia dotyczącego przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, sanitarnych i w zakresie ochrony środowiska. Upoważnia prezesa Agencji Rynku Rolnego oraz prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do kontroli nabywców pasz do suszenia oraz podmiotów dostarczających te pasze.

Wdraża ona do polskiego systemu prawnego regulacje dotyczące przyjmowania określonych w przepisach unijnych deklaracji i informacji, na przykład co do zużycia energii do produkcji pasz.

Ponadto nowelizacja zmienia podstawę przyznania grupom producentów pomocy finansowej. Pomoc ta będzie przyznawana odpowiednio do wartości inwestycji, a nie od wartości kredytu przyznanego na te inwestycje, co umożliwi zwiększenie pomocy.

Nakłada ona na wojewodę obowiązek poinformowania głównego inspektora jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych o wydanej decyzji wstępnego uznania grupy producentów lub organizacji owoców i warzyw.

Doprecyzowuje szereg przepisów w zakresie między innymi przepisów karnych, kosztów, jakie mogą być objęte wsparciem z budżetu, zakresu przekazywanych informacji, procedur kontrolnych czy też podziału kompetencji w zakresie wydawania przepisów określających szczegółowe warunki przyznawania pomocy.

W zakresie ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych nowelizacja dodaje przepis wyłączający możliwość zajęcia należności lub wierzytelności z tytułu płatności realizowanych przez agencję ze środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz środków krajowych.

Komisja rolnictwa jednogłośnie proponuje, aby Wysoki Senat przyjął tę ustawę bez poprawek. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Będziemy teraz, mam nadzieję, pytali pana senatora Lorenza.

Dziękuję bardzo, nie ma pytań.

(Senator Janusz Lorenz: Dziękuję.)

Rozpatrywana ustawa była przedłożeniem rządowym. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister rolnictwa i rozwoju wsi.

Witam przedstawiciela ministerstwa, pana ministra Wiesława Zapędowskiego, któremu towarzyszy pani dyrektor Bogumiła Kasperowicz.

Czy pan minister na tym etapie chce się wypowiedzieć?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Wiesław Zapędowski: Dziękuję bardzo, Panie Marszałku, chciałbym jedynie podziękować panu senatorowi Lorenzowi i komisji za prace nad tą ustawą. Dziękuję bardzo.)

Dziękuję.

To jest ich obowiązek senatorski, muszą to zrobić.

Czy ktoś z senatorów chciałby zadać pytanie? Nie. Dziękuję bardzo.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Otwieram dyskusję.

Lista mówców jest pusta, wobec tego zamykam dyskusję.

Informuję, że głosowanie w sprawie tej ustawy odbędzie się w bloku wszystkich głosowań.

Przystępujemy do łącznego rozpatrzenia punktów ósmego, dziewiątego, dziesiątego, jedenastego i dwunastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Jersey; stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man; stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey; stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby; stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich, zwanych kiedyś Antylami Holenderskimi.

Również te ustawy Sejm uchwalił na sto czwartym posiedzeniu 3 czerwca, 7 czerwca je otrzymaliśmy. Z polecenia marszałka zajęły się nimi Komisja Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisja Spraw Zagranicznych.

Zapraszam panią senator Genowefę Ferenc do przedstawienia sprawozdań komisji w sprawie wspomnianych ustaw.

Senator Genowefa Ferenc:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Z upoważnienia Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych mam zaszczyt przedstawić sprawozdanie komisji z posiedzenia dotyczącego rozpatrzenia ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Jersey. Podobna ustawa dotyczy umowy między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man – wybaczcie mi państwo senatorowie, że nie będę już czytała całego tytułu. Kolejna sprawa, którą rozpatrywała komisja, to ustawa o ratyfikacji umowy między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey, następna jest ustawa o ratyfikacji umowy między Rzeczpospolitą Pol-

ską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby, i ostatnia z tej serii, ustawa o ratyfikacji umowy między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich.

Komisja rozpatrywała wymienione ustawy na posiedzeniu w dniu 14 czerwca bieżącego roku. Komisja nie wniosła uwag do uchwalonych przez Sejm ustaw. Stanowisko komisji zostało przedstawione państwu senatorom w drukach nr 966A, 967A, 968A, 969A, 970A.

Dodać należy, że umowy, których dotyczą omawiane ustawy ratyfikacyjne, zostały zapowiedziane w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych i stanowią realizację postanowień dyrektywy Rady Unii Europejskiej 2003/48/WE w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności w formie płatności odsetkowych.

Celem umów jest opodatkowanie dochodów z oszczędności osób fizycznych mających rachunki na jednym z terytoriów określanych jako tak zwany raj podatkowy. Umowy zapewniają automatyczną wymianę informacji między właściwymi organami podatkowymi stron umowy, określają zasady opodatkowania oraz zawierają reguły ustalania tożsamości i miejsca zamieszkania podatnika.

Ponieważ umowy spełniają przesłanki, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 5 konstytucji, wymagają ratyfikacji w formie ustawy.

Dodatkowo podam, że wyspy Man, Guernsey i Jersey są terytoriami zależnymi od Wielkiej Brytanii, a Antyle Holenderskie i Aruba to terytoria autonomiczne Holandii.

Jeśli chodzi o to, gdzie te wyspy leżą – bowiem wydaje mi się, że niektórzy mogliby mieć wątpliwości – to dodam, że Antyle Holenderskie i Aruba to terytoria w Ameryce Środkowej, Man znajduje się na Morzu Irlandzkim, Guernsey należy do grupy Wysp Normandzkich, a Jersey jest największą z grupy Wysp Normandzkich.

Z upoważnienia komisji wnoszę do Wysokiego Senatu o wyrażenie zgody na przyjęcie tych ustaw bez poprawek, a tym samym ratyfikację przez prezydenta RP tych umów. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję.

Antyle Holenderskie znane są ze świetnych sportowców, lekkoatletów, a szczególnie sprinterów, którzy odnosili sukcesy olimpijskie.

Pan senator Szafraniec już nie patrzy tak zdziwionym wzrokiem, jak poprzednio.

(Senator Jan Szafraniec: Pytałem o Wyspę Man.)
Aha.

Dziękuję bardzo.

Pan senator Zygmunt Cybulski jest sprawozdawcą Komisji Spraw Zagranicznych. Zapraszam do mównicy.

Senator Zygmunt Cybulski:

Dziękuję, Panie Marszałku.
Panie i Panowie Senatorowie!

Oszczędzę sobie wymieniania tych tytułów ustaw ratyfikacyjnych i ustosunkuję się do problemu.

Otóż w imieniu Komisji Spraw Zagranicznych mam zaszczyt przedstawić sprawozdania w sprawie stanowiska komisji dotyczącego uchwalonych przez Sejm w dniu 3 czerwca ustaw o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby i w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich.

Dlaczego łączę te dwie rzeczy? Dlatego, że obydwa te kraje są zamorskimi terytoriami Holandii. Zwierzchnictwo państwowe jest w osobie królowej holenderskiej, ona sprawuje nad tym zwierzchnictwo, także jurysdykcyjne, prawne, tak więc to z macierzą będziemy podpisywali stosowne umowy.

Trzeba tutaj powiedzieć, że wyspy Antyle czy Aruba, położona w archipelagu Antyli, są wolne od podatków. Aruba nie zbiera żadnych podatków, ani w stosunku do państwa holenderskiego, ani w stosunku do Unii Europejskiej, do jednostek Unii Europejskiej, z którymi przecież jest powiązana przez swoją macierz, przez Królestwo Holandii. Do tej pory są to tak zwane raje podatkowe. W związku z tym, zgodnie z dyrektywą Rady Unii Europejskiej, a także naszymi przepisami o opodatkowaniu oszczędności, należy spodziewać się pewnych wpływów, 75% tego podatku, który zbiorą miejscowe władze na podstawie naszej umowy dwustronnej.

Drugi problem to kwestia wysp, które są powiązane jako terytoria zamorskie z Wielką Brytanią. Tutaj jednak umowy będziemy podpisywać z poszczególnymi terytoriami zamorskimi, a nie z Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Po przeanalizowaniu tych spraw w dniu 16 czerwca bieżącego roku Komisja Spraw Zagranicznych doszła do wniosku, że zasadne jest przyjęcie ustaw, które przedłożył Sejm, bez poprawek. I taki wniosek w imieniu komisji składam.

Dziękuję, Panie Marszałku.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję. Proszę chwilę pozostać, bo być może będą pytania do senatorów sprawozdawców. Czy są? Nie ma. Dziękuję.

(*Senator Zygmunt Cybulski:* Dziękuję.)

Rozpatrywane ustawy były przedłożeniami rządowymi. Do reprezentowania stanowiska rządu zostali upoważnieni ministrowie spraw zagranicznych i finansów.

Witam pana ministra Stanisława Steca, sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, i panią dyrektor Dorotę Wiszniewską.

Czy pan minister chciałby zabrać głos?

Proszę bardzo.

Pytanie było wyłącznie proceduralne, a nie zachęcające.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Stanisław Stec:

Panie Marszałku, bardzo dziękuję.
Panie i Panowie Senatorowie!

Chciałbym podziękować pani senator Ferenc, panu senatorowi Cybulskiemu za wniosek o przyjęcie ustaw o ratyfikacji tych umów bez uwag.

Oni wyczerpali w swoich wypowiedziach to, co chciałem powiedzieć, tak że dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo. Panie Ministrze, być może są pytania.

Pan senator Szafranec się zgłasza.

Senator Jan Szafranec:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Skoro pan minister już jest przy mównicy, to mam pytanie. Wejście w życie tych umów będzie miało bardzo korzystny wpływ na zwiększenie dochodów budżetowych państwa. Dlaczego ta ratyfikacja ma miejsce tak późno? Bo właściwie jej korzystny wpływ zacznie się dopiero od 1 lipca 2005 r. Czy nie można było tego zrobić wcześniej?

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Stanisław Stec:

Każda ratyfikacja wymaga uzgodnienia z drugą stroną. Prace w Ministerstwie Spraw Zagranicznych trochę się przeciągnęły, żeby uzyskać zgodę również drugiej strony. Ministerstwo Finansów i tak jest zadowolone, że już dojdzie do tej ratyfikacji.

Oczywiście pan senator ma rację, że im wcześniej, tym byłoby lepiej, ale jednak na drodze dyplomatycznej to trochę trwało. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Czy są dalsze pytania? Nie ma.

Dziękuję, Panie Ministrze.

(*Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Stanisław Stec:* Dziękuję bardzo.)

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Otwieram łączną dyskusję nad rozpatrywanymi ustawami.

Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie stwierdzam zgłoszeń. Dziękuję.

Zamykam dyskusję.

Informuję, że głosowanie nad tym odbędzie się wraz z innymi głosowaniami.

Proszę państwa, za chwilę ogłoszę przerwę do godziny 18.00. O 18.00 rozpoczniemy realizację ostatniego już punktu porządku obrad – wysłuchamy prezesa Sądu Najwyższego.

Tymczasem możemy zaprosić państwa do oświadczeń. Nie ma chętnych, tak? Dobrze, zatem ogłaszam przerwę...

(Senator Zygmunt Cybulski: Jest, jest oświadczenie.)

Jest oświadczenie, tak?

Proszę bardzo, pan senator Zygmunt Cybulski z oświadczeniem, poza porządkiem obrad.

Senator Zygmunt Cybulski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Zastanawiałem się poważnie nad tym, co dzisiaj chcę powiedzieć, ze względu na to, że nie chcę zakłócić stosunków pomiędzy Polską a Republiką Federalną Niemiec sprawami związanymi z problematyką językową w okresie, kiedy i my, i Republika Federalna Niemiec stajemy przed kampanią wyborczą.

Problem językowy podniosłem niedawno w stosunku do nazw geograficznych w Polsce. Ostatnio w „Newsweeku” wydawanym w języku polskim przeczytałem na pierwszej stronie bardzo niepokojące hasło informacyjne i potem zainteresowałem się, co jest w środku. W środku jawi się artykuł o problemach dzieci z rodzin mieszanych, ale patologicznych. W tym sensie patologicznych, że rozwiedzionych. Otóż rodzice Polacy pozbawieni praw wychowawczych przez sądy niemieckie nie mogą w czasie widzenia z własnymi dziećmi rozmawiać po polsku. Dla mnie jest to, powiedziałbym bardzo ostrożnie, zaskakujące. Jestem z tego pokolenia, które też miało zakaz mówienia po polsku, zakaz czytania po polsku, za Falskiego dostawało się po gębie i trzeba było go przechowywać w wypalanej wieździe.

Dzisiaj czytam w prasie – jednak „Newsweek” to jest międzynarodowe czasopismo – że zakaz ten wydają sądy, a widzenia na życzenie jednego z rodziców, strony niemieckiej, odbywają się pod kuratelą przedstawiciela czy przedstawicielki stosownego urzędu do spraw opieki nad dziećmi. Te osoby pilnują, by do dzieci nie odzywać się po polsku. W przypadku gdy stwierdza się niezgodne z orzeczeniem sądu postępowanie rodzica, następuje zakaz widzenia.

Moje pytanie do Ministerstwa Spraw Zagranicznych: czy to jest prowokacja w „Newsweeku”, czy to jest prawda? Jeżeli prowokacja, to trzeba, by odpowiednie nasze ministerstwa zajęły się sprawą. Jeżeli prowokacja, to trzeba dać odpór takim prowokacjom. Jeżeli zaś jest to prawda, to stosowne ministerstwo – sądzę, że chyba Ministerstwo Spraw Zagranicznych – powinno interweniować w tej sprawie, i to pilnie i zdecydowanie.

Dziękuję, Panie Marszałku.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję panu senatorowi Zygmuntovi Cybulskiemu i oddaję głos sekretarzowi obrad.

Senator Sekretarz Andrzej Jaeschke:

Szanowni Państwo, cztery informacje.

Bezpośrednio po ogłoszeniu przerwy w sali nr 179 odbędzie się posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności. Porządek obrad: rozpatrzenie wniosków zgłoszonych na bieżącym posiedzeniu Senatu do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy.

Następnie, pół godziny po ogłoszeniu przerwy, również w sali nr 179 odbędzie się posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności. Przedmiot: pierwsze czytanie projektu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II, kontynuacja prac.

Posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym odbędzie się w czwartek, czyli jutro, o godzinie 18.00 w sali nr 217. Posiedzenie wspólne z komisją sejmową odbędzie się w czwartek o godzinie 12.00 w sali nr 217.

Posiedzenie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych w sprawie rozpatrzenia wniosków do ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych odbędzie się w dniu jutrzejszym o godzinie 8.30 w sali nr 182. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję.

Po przerwie wysłuchamy informacji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego Rzeczypospolitej Polskiej o działalności Sądu Najwyższego w roku 2004.

Ogłaszam przerwę do godziny 18.00.

(Przerwa w obradach od godziny 17 minut 01 do godziny 18 minut 00)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Wznawiam obrady.
Przystępujemy...
Słucham? W sprawie formalnej?
(*Senator Teresa Liszcz:* Chodzi mi o wniosek formalny.)
Słucham?

Senator Teresa Liszcz:

Dziękuję, Panie Marszałku.
Chciałabym prosić o wprowadzenie do porządku obrad sprawozdania Komisji Ustawodawstwa i Praworządności dotyczącego inicjatywy ustawodawczej w sprawie ustanowienia dnia 16 października dniem Ojca Świętego Jana Pawła II. Proponujemy, żeby to był ostatni punkt, być może dałoby się go rozpatrywać w piątek przed południem.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

W piątek...
(*Senator Teresa Liszcz:* Bądź jutro, kiedy...)
Nie, jutro nie.
(*Senator Teresa Liszcz:* Albo w piątek przed głosowaniami, albo dzisiaj po obradach, ale chyba raczej bardziej realny jest piątek.)
Dzisiaj to już na pewno nie.
(*Senator Teresa Liszcz:* Sprawa jest pilna, nie zdążymy tego zrobić w tej kadencji, jeśli się nie pośpieszymy.)
(*Głos z sali:* Tak jest.)
(*Senator Teresa Liszcz:* Dziękuję bardzo.)
Dobrze, dziękuję.
Przystępujemy do rozpatrzenia punktu trzynastego porządku obrad: Informacja pierwszego...
(*Senator Ryszard Jarzembowski:* Panie Marszałku, ale to wymaga zapytania, czy nie ma głosu sprzeciwu.)
Rozumiem, przepraszam.
Czy ktoś jest przeciwny?
(*Głos z sali:* Nie.)
(*Głos z sali:* Tak.)
(*Senator Ryszard Jarzembowski:* Tak, więc to wymaga głosowania.)
(*Głos z sali:* To głosujemy teraz.)
(*Głos z sali:* No to przegramy...)
(*Głos z sali:* Nie ma kworum.)
No nie ma kworum.
(*Senator Teresa Liszcz:* Nie możemy.)
W związku z tym ja proponuję, żeby pani senator złożyła ten wniosek po przerwie, to znaczy w piątek o 11.00, kiedy będzie wznowione posiedzenie.
(*Senator Teresa Liszcz:* Dobrze, dziękuję bardzo.)
Dlatego że dzisiaj jesteśmy po prostu w sytuacji...

(*Senator Teresa Liszcz:* Mamy uszczuplony skład.)

...w której nie możemy tego kontynuować.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu trzynastego porządku obrad: Informacja Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego Rzeczypospolitej Polskiej o działalności Sądu Najwyższego w roku 2004.

Pragnę powitać obecnego na posiedzeniu Senatu pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, profesora Lecha Gardockiego.

Witam bardzo serdecznie, Panie Prezesie. Cieszę się, że znów pana widzę.

Przypominam, że zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym pierwszy prezes Sądu Najwyższego składa corocznie Senatowi informację o działalności Sądu Najwyższego oraz o wynikających z niej istotnych problemach. Nad informacją tą nie przeprowadza się głosowania.

Przypominam, że marszałek Senatu otrzymał od pierwszego prezesa Sądu Najwyższego informację zawartą w druku senackim nr 940 i zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 10 Regulaminu Senatu skierował ją do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności. Komisja Ustawodawstwa i Praworządności na posiedzeniu w dniu 12 maja 2005 r. zapoznała się z przekazaną przez pierwszego prezesa Sądu Najwyższego informacją i poinformowała o tym marszałka Senatu.

Proszę o zabranie głosu pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, profesora Lecha Gardockiego.

Bardzo proszę, Panie Prezesie.

**Pierwszy Prezes
Sądu Najwyższego
Lech Gardocki:**

Szanowny Panie Marszałku! Szanowni Państwo Senatorowie!

Przedstawię państwu informację o działalności Sądu Najwyższego Rzeczypospolitej Polskiej w roku 2004, chciałbym zrobić to, prezentując główne wątki i najważniejsze tezy zawarte w tej informacji. Jak rozumiem, nie oczekują państwo ode mnie przedstawienia całości, słowo w słowo, bo to musiałoby zająć kilka godzin, ta informacja jest dosyć obszerna. Oczywiście jestem gotów odpowiadać na pytania, jeśli wersja, którą przedstawię nie będzie zupełnie jasna.

W roku sprawozdawczym, w roku 2004, odnotowano wzrost liczby spraw wnoszonych do Sądu Najwyższego. Ogólnie wpłynęło w tym okresie dziesięć tysięcy dwieście trzydzieści cztery sprawy, w roku 2003 wpłynęło osiem tysięcy osiemset dwadzieścia sześć spraw, a więc jest to istotny wzrost. W tym było siedem tysięcy siedemset dwadzieścia siedem kasacji, również więcej niż w roku 2003, a struktura wniesionych spraw była zróżnicowana, najwięcej kasacji wniesiono do

(pierwszy prezes L. Gardocki)

Izby Cywilnej, następnie do Izby Karnej, do Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, najmniej do Izby Wojskowej. Łącznie Sąd Najwyższy rozpoznał dziesięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt spraw, w tym siedem tysięcy siedemset pięćdziesiąt kasacji. Poza tym ważną grupę spraw, może nie liczbowo, ale merytorycznie, stanowią kwestie prawne, których rozpoznano sto siedemdziesiąt siedem, a w zakresie Izby Wojskowej apelacje. To jest jedyna izba Sądu Najwyższego, która rozpoznaje sprawy również w drugiej instancji.

Załatwienie większej niż wpłynęła liczby spraw spowodowało zmniejszenie zaległości w Sądzie Najwyższym z trzech tysięcy czterystu osiemdziesięciu siedmiu spraw do trzech tysięcy czterystu czterdziestu, w tym jeśli chodzi o kasację z dwóch tysięcy ośmiuset siedemdziesięciu do dwóch tysięcy ośmiuset czterdziestu siedmiu. Dla oceny działalności Sądu Najwyższego ważne jest oczywiście nie tylko przedstawienie danych liczbowych, a więc aspektu ilościowego, ale i przedstawienie działalności Sądu Najwyższego w zakresie przedmiotowym, a więc mierzonym wagą rozpoznawanych spraw, stopniem trudności rozwiązywanych problemów, wkładem w rozwój myśli prawniczej i stopniem ujednolicającego wpływu na praktykę orzekania przez sądy niższych instancji.

Nie do przecenienia w tym aspekcie jest działalność uchwałodawcza Sądu Najwyższego. Jak powiedziałem, w 2004 r. Sąd Najwyższy rozstrzygnął sto siedemdziesiąt siedem zagadnień prawnych, w których zawarta jest wykładnia przepisów z różnych dziedzin prawa, w kwestiach materialnoprawnych i procesowych. Do problematyki przedmiotu tych uchwał wróć jeszcze przy omawianiu dorobku orzeczniczego poszczególnych izb Sądu Najwyższego.

Bardzo istotną statystycznie działalnością Sądu Najwyższego było również jak co roku orzekanie w sprawach kasacyjnych. Sprawowany w ten sposób nadzór nad orzecznictwem sądów powszechnych i wojskowych miał znaczenie nie tylko dla poszczególnych spraw, ale umożliwiał również mającą szersze znaczenie interpretację przepisów prawa i przez to jednolitość jego stosowania.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że z dniem 17 września 2004 r. poszerzyła się kognicja Sądu Najwyższego w związku z wejściem w życie ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Zgodnie z powołaną ustawą Sąd Najwyższy rozpoznaje skargi na przewlekłość postępowania przed sądami apelacyjnymi lub przed samym Sądem Najwyższym. Od początku obowiązywania ustawy pojawiły się wątpliwości związane z praktycznym jej stosowaniem, czego wyrazem

było wpłynięcie do Sądu Najwyższego w trakcie tak krótkiego obowiązywania ustawy kilku pytań prawnych.

Przejdę teraz do problemowej charakterystyki orzecznictwa w poszczególnych izbach.

Rozpocznę od Izby Cywilnej. W 2004 r. w ramach działalności uchwałodawczej Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej podjął jedną uchwałę w pełnym składzie izby, cztery uchwały w składzie siedmiu sędziów i sześćdziesiąt dziewięć uchwał w składzie trzyosobowym.

Uchwała w pełnym składzie izby z 14 października 2004 r. jest rezultatem rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego sformułowanego przez skład trzech sędziów Sądu Najwyższego, który dostrzegając podstawy do odstąpienia od uchwały składu siedmiu sędziów, mającej moc zasady prawnej podjętej jeszcze w 1969 r. i stwierdzającej, że ubezwłasnowolnionemu nie przysługuje uprawnienie do zgłoszenia wniosku o wszczęcie postępowania o uchylenie lub zmianę ubezwłasnowolnienia, przedstawił poszerzonemu składowi wątpliwości co do aktualności tej uchwały. Sąd Najwyższy w pełnym składzie Izby Cywilnej nie podzielił jednak tych wątpliwości i postanowił, żeby od uchwały nie odstępować. A więc w ocenie sądu w obowiązującym stanie prawnym, podkreślam – w obowiązującym stanie prawnym, bo nie jest oczywiste, że on taki powinien być, nie ma podstaw przy uwzględnieniu powszechnie stosowanych reguł wykładni do zakwestionowania stanowiska wyrażonego w zasadzie prawnej z 1969 r.

Każda z czterech uchwał składu siedmiu sędziów – bo cztery zapadły w Izbie Cywilnej – dotyczy kwestii wywołujących poważne kontrowersje oraz rozbieżności stanowisk zarówno w orzecznictwie sądowym, jak i w nauce prawa.

W pierwszej z omawianych uchwał Sąd Najwyższy przyjął, że sprzedaż rzeczy przez kupującego nie powoduje przejścia na nabywcę uprawnień z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy oraz że kupujący może przelać na nabywcę uprawnienia do żądania obniżenia ceny, usunięcia wady lub dostarczenia rzeczy wolnej od wad.

W następnej uchwale Sąd Najwyższy rozstrzygnął zagadnienie będące przedmiotem sprzecznych wypowiedzi, także w formie uchwał, i to Sądu Najwyższego, stwierdzając, że doręczona dłużnikowi decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ustalająca wysokość należności z tytułu składek, stanowi podstawę wpisu w księdze wieczystej hipoteki przymusowej na nieruchomości będącej przedmiotem współwłasności łącznej dłużnika i jego małżonka.

Kolejną uchwałę Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie siedmiu sędziów podjął, rozstrzygając zagadnienie prawne przedstawione przez pierwszego prezesa Sądu Najwyższego na podstawie art. 60 §1 ustawy o Sądzie Najwyższym ze względu na rozbieżności w orzecznictwie. Sąd

(pierwszy prezes L. Gardocki)

Najwyższy orzekł, że w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przepis art. 46 §1 k.p.c. nie ma zastosowania, a więc wyłączona jest dopuszczalność umownego ustalenia właściwości miejscowej sądu w takim postępowaniu.

Czwarta uchwała z tej serii uchwał składu siedmiu sędziów, podjęta przez Sąd Najwyższy na skutek inicjatywy rzecznika praw obywatelskich, dotyczyła wątpliwości powstałych na tle przekształcania prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, związanych z opłatami rocznymi z tytułu użytkowania wieczystego za rok, w którym nastąpiło przekształcenie. Sąd Najwyższy rozstrzygnął to w ten sposób, że opłata roczna w takiej sytuacji ulega zmniejszeniu proporcjonalnie do czasu trwania użytkowania wieczystego za dany rok.

Jeśli chodzi o uchwały w Izbie Cywilnej, zapadłe w składzie trzech sędziów, a więc te, których było najwięcej, bo sześćdziesiąt dziewięć, to nadal, jak co roku, wiele uchwał, jeśli chodzi o prawo cywilne materialne, dotyczyło problematyki prawa rzeczowego, co wynika w istotnej mierze z niedoskonałych regulacji w często zmieniających się przepisach.

Źródłem wielu kontrowersji były przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami, zwłaszcza związane z jej licznymi zmianami, co znalazło wyraz w przedstawianiu przez sądy zagadnień z nią związanych Sądowi Najwyższemu. Uchwały Sądu Najwyższego, podejmujące te zagadnienia, choć pozornie dotyczą kwestii szczegółowych, w istocie mogą wywrzeć istotny wpływ na prawidłowe kształtowanie stosunków w tym zakresie, a także na uniknięcie w przyszłości kolejnych procesów.

Podobnie jak w wypadku ustawy o gospodarce nieruchomościami, liczne zmiany i brak precyzji przepisów stanowią źródło wątpliwości sądów, dotyczących wykładni i stosowania ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, które odzwierciedlają się w przedstawianiu zagadnień prawnych na podstawie art. 390 §1 k.p.c.

W dziedzinie prawa cywilnego procesowego trudno mówić o jakichś uchwałach o przełomowym znaczeniu, ale mimo to zapadło wiele istotnych rozstrzygnięć dotyczących kwestii wzbudzających kontrowersje i rozbieżności w orzecnictwie sądów powszechnych.

Właśnie w dziedzinie prawa cywilnego procesowego uchwałą o doniosłym znaczeniu, ze względu na liczbę spraw, których może dotyczyć, oraz ich społeczną wagę, jest uchwała, w której Sąd Najwyższy stwierdził dopuszczalność drogi sądowej w sprawie o ustalenie, że powód bądź je-

go poprzednicy prawni pozostawili poza obecnymi granicami państwa nieruchomość, do której przysługiwało im prawo własności, także po zmianie stanu prawnego w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o zaliczeniu na poczet ceny sprzedaży albo opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami państwa polskiego.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej wyjaśnił szereg istotnych zagadnień prawnomaterialnych i procesowych, również w orzeczeniach wydanych w postępowaniu kasacyjnym. Orzeczenia te dotyczą praktycznie całego obszaru prawa cywilnego. Tylko tytułem przykładu wskażę na dwa z tych orzeczeń.

Pierwsze to precedensowe orzeczenie, w którym Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że nieosiąganie korzyści majątkowych z odbioru utworów nadawanych w programie radiowym lub telewizyjnym, odbieranych za pomocą służących do tego celu urządzeń umieszczonych w miejscu ogólnie dostępnym, jest faktem prawotwórczym, którego ciężar dowodu spoczywa na posiadaczu tych urządzeń. Orzeczenie to w zasadniczy sposób ułatwia dochodzenie wynagrodzenia autorskiego od przedsiębiorców korzystających w swej działalności komercyjnej z programu radiowo-telewizyjnego, bowiem istota rzeczy polega na przrzuceniu na nich bardzo trudnego dowodu, że są uprawnieni do korzystania z tak zwanej licencji ustawowej, co w praktyce powinno ich skłaniać do zawierania umów licencyjnych.

Drugie orzeczenie, o którym chciałbym wspomnieć, dotyczy odpowiedzialności Skarbu Państwa w związku z legislacyjną działalnością państwa. Sąd Najwyższy przyjął w nim, że odpowiedzialność na podstawie art. 77 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Skarb Państwa ponosi za szkodę wyrządzoną taką działalnością legislacyjną organów władzy publicznej, której następstwem jest faktyczne pozbawienie lub ograniczenie możliwości realizacji uprawnień wynikających z innego aktu prawnego, co czyni system prawny w tym zakresie dysfunkcyjnym i wewnętrznie sprzecznym.

Przejdę teraz do orzecznictwa Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych. Spośród zagadnień prawnych, które pojawiły się w działalności uchwałodawczej Sądu Najwyższego z zakresu prawa pracy, w szczególności na uwagę zasługują te, które dotyczą wątpliwości interpretacyjnych związanych z różnymi aspektami uregulowań art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców.

W jednej z uchwał Sąd Najwyższy stwierdził, że wzrost wynagrodzenia o wskaźniki wymienione w art. 4a ustawy z 16 grudnia 1994 r. dotyczy

(pierwszy prezes L. Gardocki)

pracowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej zatrudniających powyżej pięćdziesięciu osób. W uzasadnieniu uchwały zaznaczono, że nowelizacja ustawy, dokonana ustawą z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o negocjacyjnym systemie... itd. oraz o zmianie niektórych ustaw i ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, stała się źródłem dalszych wątpliwości interpretacyjnych.

Podobnej problematyki dotyczyła uchwała Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, której zagadnienie prawne sprowadzało się do odpowiedzi na pytanie, czy w rozumieniu art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń w podmiotach gospodarczych za niepubliczny zakład opieki zdrowotnej może zostać uznany zakład powołany przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, w której wyłącznym udziałowcem jest jednostka samorządu terytorialnego.

Sąd Najwyższy uznał, że spółka z ograniczoną odpowiedzialnością utworzona przez jednostkę samorządu terytorialnego ma w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych i promocji zdrowia status publicznego zakładu opieki zdrowotnej, choćby działalność tę prowadziła przez wewnętrzną jednostkę organizacyjną nazwaną niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej, co wynika z art. 8 ust. 2 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej.

Te dwie uchwały wymieniłem tytułem przykładu, bowiem owa tak zwana ustawa 203 była przedmiotem szeregu dalszych uchwał, co jest dobrą ilustracją wpływu jakości legislacji na liczbę problemów interpretacyjnych, którymi zajmować się musi Sąd Najwyższy.

Przedstawiając orzecznictwo Sądu Najwyższego w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, chciałbym zwrócić uwagę na bardzo interesujący aspekt stosowania i wykładni prawa polskiego zgodnie z prawem unijnym. To dało się obserwować szczególnie w działalności tej właśnie izby. Można to zaobserwować w kilku orzeczeniach zapadłych w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, dotyczących prawa pracy.

W pierwszym z orzeczeń, dotyczącym powrotu do pracy po przejściu zakładu pracy, Sąd Najwyższy wskazał, że art. 41 Kodeksu pracy nie ma zastosowania w przypadku likwidacji pracodawcy, w związku z którą następuje przejście całości lub części prowadzonego przez niego zakładu na innego pracodawcę, który kontynuuje działalność lub podejmuje działalność podobną. W takiej sytuacji pracownicy nadal podlegają ochronie przed wypowiedzeniem lub rozwiązaniem umowy o pracę, wynikającej z art. 38, 39 i 41 Kodeksu

pracy oraz przepisów szczególnych. Ponadto podniósł, że obowiązek prowdspólnotowej wykładni przepisów prawa polskiego stosowanego do stanów faktycznych opartych na zdarzeniach zaszłych przed dniem akcesji nie może prowadzić do skutku *contra legem* w stosunku do obowiązujących w tym czasie przepisów polskich lub niestosowania tych przepisów, nawet gdyby były niezgodne z treścią i celami aktów wspólnotowych. Przedstawione stanowisko znajduje potwierdzenie w normach prawa europejskiego, mam na myśli dyrektywę EWG z 14 lutego 1977 r. w brzmieniu ustalonym dyrektywą z 1998 r. w sprawie zbliżania ustawodawstwa państw członkowskich w zakresie ochrony praw pracowników w razie przejścia przedsiębiorstw, zakładów pracy lub części zakładów pracy, znajduje to również oparcie w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy podkreślił też, że przepisy kodeksu pracy powinny być interpretowane z uwzględnieniem prawodawstwa wspólnotowego, choćby stan faktyczny dotyczył zdarzeń sprzed przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Wskazano, że podstawę tego twierdzenia stanowi w tym przypadku wynikający z układu europejskiego obowiązek Polski dostosowania swego prawa wewnętrznego w dziedzinie ochrony pracownika w miejscu pracy do poziomu ochrony podobnego do istniejącego we wspólnocie w ramach ogólnego obowiązku zbliżania istniejącego i przyszłego ustawodawstwa Polski do ustawodawstwa wspólnotowego.

Do zagadnień prawa europejskiego Sąd Najwyższy nawiązał także w wyroku, w którym uznał, że obowiązek informowania pracowników o przysługujących im uprawnieniach wynika z ogólnego obowiązku pracodawcy dbałości o dobro pracownika, zaś przepisy kodeksu pracy dotyczące obowiązków pracodawcy informowania pracownika o przysługujących mu uprawnieniach powinny być interpretowane z uwzględnieniem prawodawstwa wspólnotowego, choćby stan faktyczny dotyczył zdarzeń sprzed przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Wiele istotnych zagadnień podjęto w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w orzecznictwie z zakresu ubezpieczeń społecznych, między innymi na gruncie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tytułem przykładu chciałbym wskazać uchwałę siedmiu sędziów dotyczącą zawieszenia prawa do emerytury. W uchwale składu siedmiu sędziów zajęto mianowicie stanowisko, według którego prawo do emerytury ulega zawieszeniu, jeżeli emeryt nie rozwiąże wszystkich stosunków pracy, w których pozostawał bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Sąd Najwyższy uznał, iż z powyższego przepisu wynika zasada, że pracownikowi, który nabył prawo do emerytury, przysługują

(pierwszy prezes L. Gardocki)

je jedno świadczenie – albo emerytura z ubezpieczenia społecznego, albo wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia. Zasada ta ma podstawę konstytucyjną w art. 67 ust. 1 konstytucji wiążącym z osiągnięciem wieku emerytalnego powstanie prawa do zabezpieczenia społecznego. Pracownik, który osiągnął wiek emerytalny, może więc wybrać albo status emeryta, albo zachować mimo nabycia prawa do emerytury status pracowniczy. W uchwale tej Sąd Najwyższy wskazał również, że zawieszalność prawa do świadczeń i zmniejszanie ich wysokości przewiduje nie tylko Europejski Kodeks Zaopatrzenia Emerytalnego, ale i zrewidowany Europejski Kodeks Zabezpieczenia Społecznego z 1990 r., który zezwala na zawieszanie, zmniejszanie lub odmowę przyznania świadczeń emerytalnych i inwalidzkich.

W zakresie kompetencji izby, określanej w jej nazwie jako sprawy publiczne, na uwagę zasługują zwłaszcza następujące rozstrzygnięcia. Pełny skład Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych podjął uchwałę stwierdzającą brak podstaw do podjęcia uchwały o nieważności wyborów i nieważności wyboru posłów do Parlamentu Europejskiego, których wyniki zostały ogłoszone w obwieszczeniu Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 15 czerwca 2004 r. o wynikach wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 13 czerwca 2004 r. Uchwała została podjęta po wydaniu w składach trzyosobowych uchwał w sprawach protestów przeciwko ważności wyborów. Wpłynęło dwadzieścia siedem protestów wyborców. W sześciu sprawach dotyczących dziewięciu protestów protesty uznano za zasadne, uznając jednocześnie, że stwierdzone uchybienia nie miały wpływu na wynik wyborów. Za nieuzasadnione uznano sześć protestów, a dwanaście pozostawiono bez dalszego biegu, ponieważ nie spełniały wymagań przewidzianych w ordynacji wyborczej.

Pełny skład Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych trzykrotnie rozstrzygał sprawy ważności wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Rozstrzygane były również sprawy ze skarg partii politycznych na uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w przedmiocie odrzucenia sprawozdań o źródłach pozyskania środków finansowych. Sąd Najwyższy podtrzymał w ubiegłych latach rygorystyczną wykładnię przepisów art. 24 i 25 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych. W jednym z postanowień przyjęto, co chciałbym podkreślić, że w przypadku stwierdzenia przyjmowania przez partię polityczną środków finansowych z niedozwolonych źródeł sprawozdanie finansowe partii podlega odrzuceniu niezależnie od wartości tych środków. Na siedem skarg wszystkie rozpatrywane były w składzie

siedmiosobowym Sądu Najwyższego i wszystkie zostały oddalone.

Przejdę teraz do przedstawienia charakterystycznych uchwał, które zapadły w Izbie Karnej. Jest to kolejna izba, której działalność przedmiotową chciałbym zreferować. Jeśli chodzi o Izbę Karną, to jej działalność uchwalodawcza polegała na udzielaniu odpowiedzi zarówno na pytania tak zwane konkretne, które wynikały na tle konkretnej sprawy i sąd odwoławczy zadawał pytania Sądowi Najwyższemu, jak i tak zwane pytania abstrakcyjne, wynikające generalnie z rozbieżności w orzecznictwie sądowym, w tym i w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Zaczynając od uchwał dotyczących prawa karnego materialnego, przede wszystkim należy zwrócić uwagę na trzy uchwały podjęte przez składy powiększone. Chronologicznie pierwszą z nich była uchwała, która rozstrzygała przedstawione przez pierwszego prezesa Sądu Najwyższego zagadnienie prawne, czy broń gazowa stanowi broń palną w rozumieniu zarówno art. 263 §2 Kodeksu karnego, a więc jeśli chodzi o nielegalne posiadanie broni, jak i art. 280 §2, czyli rozbój z użyciem broni palnej. Stwierdzając w tezie tej uchwały, że broń gazowa jest bronią palną zarówno w rozumieniu pierwszego, jak i drugiego z wymienionych artykułów kodeksu karnego, Sąd Najwyższy usunął rozbieżności występujące dotychczas nie tylko w orzecznictwie sądów powszechnych, ale także w orzecznictwie poszczególnych składów samego Sądu Najwyższego, co do wzajemnej relacji pojęcia „broń palna” na gruncie nowej ustawy z 1999 r. o broni i amunicji oraz na gruncie przepisów kodeksu karnego.

Kolejne zagadnienie prawne skierowane przez pierwszego prezesa do rozstrzygnięcia składowi powiększonemu dotyczyło art. 60 §3 Kodeksu karnego, czyli tego, co się określa potocznie w języku sądowym jako korzystanie ze statusu tak zwanego małego świadka koronnego. Rozbieżności w orzecznictwie na tle tego bardzo ważnego praktycznie przepisu, i to rozbieżności także w ramach Sądu Najwyższego, dotyczyły użytego w tym przepisie określenia „ujawni” i wyrażały się w istnieniu aż trzech wariantów rozumienia tego słowa w kontekście art. 60 §3 Kodeksu karnego. Była to rozbieżność rzucająca się w oczy i wymagała rozstrzygnięcia. Rozstrzygając to zagadnienie, Sąd Najwyższy stwierdził, że użyty w art. 60 §3 Kodeksu karnego termin „ujawni” oznacza przekazanie przez sprawcę organowi powołanemu do ścigania przestępstw określonych tym przepisem wiadomości dotychczas temu organowi nieznanymi lub takich, które według wiedzy sprawy są temu organowi nieznanymi.

Trzecia z uchwał wydanych w składzie powiększonym była rezultatem przekazania przez zwykły skład Sądu Najwyższego składowi siedmiu sędziów na podstawie art. 442 §2 k.p.k. zagadnienia

(pierwszy prezes L. Gardocki)

prawnego sformułowanego przez jeden z sądów apelacyjnych. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy odwołał się do wypracowanej właśnie przy podejmowaniu tej uchwały dyrektywy interpretacyjnej domniemania zgodności polskiego ustawodawstwa wewnętrznego, w tym wypadku chodziło o art. 43 ustawy z 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, ze zobowiązaniami wynikającymi z ratyfikowanych przez Polskę umów międzynarodowych. W rezultacie w tezie uchwały przyjęto, że miejscem popełnienia czynu określonego w art. 43 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a więc czynu polegającego na wprowadzeniu narkotyków do obrotu, może być także terytorium państwa obcego. Znamię „wbrew przepisom ustawy” należy w tej sytuacji rozumieć jako dotyczące przepisów ustawy obowiązującej w miejscu popełnienia czynu, a więc ustawy obcej.

Jeśli chodzi o uchwały dotyczące problematyki prawa karnego procesowego, to przede wszystkim wskazać należy na uchwałę podjętą przez powiększony skład, wydaną na wniosek pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu swego wniosku wskazał na zasadnicze rozbieżności w zakresie wykładni art. 252 i 254 k.p.k., jakie wystąpiły w orzecznictwie Sądu Najwyższego po nowelizacji tego ostatniego przepisu, czyli art. 254 k.p.k., ustawą z dnia 10 stycznia 2003 r. Rozstrzygając te wątpliwości, skład siedmiu sędziów stwierdził, że oskarżonemu przysługuje zażalenie na postanowienie właściwego organu procesowego, to jest sądu albo prokuratora, wydane w przedmiocie jego wniosku o zmianę lub uchylenie środka zapobiegawczego innego niż tymczasowe aresztowanie, uzupełniając argumentację zaprezentowaną wcześniej w cytowanej uchwale Sądu Najwyższego z 2003 r.

Najwięcej jednak trudności interpretacyjnych w Izbie Karnej pojawiło się po wejściu w życie ustawy nowelizującej kodeks postępowania karnego ze stycznia 2003 r. w związku z całkowitą zmianą ustawowego modelu postępowania uproszczonego. Trudności sprawiała także interpretacja tych przepisów, znowelizowanych powołaną ustawą ze stycznia 2003 r. nowelizującą kodeks postępowania karnego, które dotyczą nowej instytucji procedury karnej, mianowicie tak zwanego postępowania rejestrowego.

Z kolei – to zupełnie inna płaszczyzna – rosnąca liczba spraw związanych z udzielaniem międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych, w tym w postępowaniu ekstradycyjnym, nakazuje zwrócić uwagę na uchwałę, w której wskazano, że art. 249 §4 k.p.k. stanowi podstawę do stosowania tymczasowego aresztowania wobec osoby ściganej, w stosunku do której minister sprawiedliwości na podstawie art. 19 Europejskiej konwencji o ekstradycji z dnia

13 grudnia 1957 r. postanowił o odroczeniu jej wydania.

Następną obok uchwałodawczej, ale nie mniej ważną dziedziną działalności Izby Karnej jest rozpoznawanie kasacji oraz zażaleń, a także innych spraw należących do właściwości Sądu Najwyższego. Konieczne jest zwrócenie uwagi na to, że przy rozpatrywaniu kasacji, zażaleń i wniosków Sąd Najwyższy w wydawanych orzeczeniach i ich uzasadnieniach rozstrzygnął wiele problemów prawnych, co było istotne nie tylko w konkretnych sprawach, ale miało wpływ na kształtowanie się orzecznictwa sądów powszechnych, gdyż niejednokrotnie poglądy prawne wypowiedane przez Sąd Najwyższy w tych sprawach, to znaczy w sprawach kasacyjnych, były publikowane, a więc dostępne sądom niższej instancji.

Spośród problemów, które stosunkowo często pojawiały się w orzecznictwie kasacyjnym Sądu Najwyższego, mógłbym wymienić przede wszystkim problem przestępstw zniesławienia oraz przestępstw drogowych.

Chciałbym też zwrócić uwagę na to, że Sąd Najwyższy, rozstrzygając w Izbie Karnej zagadnienia prawne czy kasacje, uwzględniał również aspekt konstytucyjny oraz prawnomiędzynarodowy rozważanej problematyki prawnej, odwołując się nie tylko do unormowań konstytucji, ale także do Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu i Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu.

Jeśli chodzi o Izbę Wojskową Sądu Najwyższego, to jej właściwością w 2004 r., analogicznie do poprzednich lat, objęte były środki odwoławcze, a więc apelacje i zażalenia od orzeczeń i zarządzeń wydanych w pierwszej instancji w wojskowym sądzie okręgowym, kasacje od prawomocnych wyroków sądów odwoławczych wydanych w sprawach należących do właściwości sądów wojskowych, kasacje wniesione przez podmioty, o których mowa w art. 521 k.p.k., od prawomocnych orzeczeń sądów wojskowych kończących postępowanie oraz sprawy przewidziane w kodeksie postępowania karnego dla sądu wyższego rzędu nad wojskowym sądem okręgowym. To jej najważniejsze kompetencje.

W okresie sprawozdawczym do Izby Wojskowej wpłynęło ogółem sto trzydzieści osiem spraw, w tym trzydzieści jeden apelacji i dwadzieścia cztery kasacje. W stosunku do roku poprzedniego utrzymała się tendencja spadkowa w odniesieniu do liczby wniesionych apelacji, natomiast ustabilizował się wpływ wnoszonych kasacji. Odnotowano też po raz kolejny wzrost liczby wniesionych zażaleń.

Chciałbym zaznaczyć, że jeśli chodzi o działalność Izby Wojskowej, o sędziów Izby Wojskowej, to ona nie ogranicza się do orzekania w tej izbie,

(pierwszy prezes L. Gardocki)

ale sędziowie ci w systemie rotacyjnym stale orzekają też w Izbie Karnej, pomagając nam w ten sposób zmniejszyć zaległości, jako że Izba Wojskowa ze swej istoty oczywiście zajmuje się sprawami karnymi tylko ze względu na... Została wyodrębniona ze względu na inne podmioty, które są tu zaangażowane, skazane w przypadku kasacji, oskarżone w przypadku apelacji.

Apelacje i kasacje w Izbie Wojskowej rozpatrywane były na bieżąco, a wyznaczenie sprawy na pierwszy termin następowało niezwłocznie po jej wpłynięciu do Sądu Najwyższego.

Jeśli chodzi o uchwały, zagadnienia prawne rozpatrywane przez Sąd Najwyższy w Izbie Wojskowej, to chciałbym zwrócić uwagę między innymi na uchwałę dotyczącą art. 3 §2 Kodeksu wykroczeń, która wiąże się z problematyką odpowiedzialności za wykroczenia żołnierzy pełniących służbę wojskową poza granicami kraju. Sąd Najwyższy stwierdził tam, że art. 7 ust. 1 ustawy z 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa jest przepisem szczególnym w rozumieniu art. 3 §2 Kodeksu wykroczeń i tym samym może stanowić podstawę odpowiedzialności za wykroczenia popełnione przez żołnierzy wchodzących w skład jednostek wojskowych, wykonujących zadania poza granicami państwa.

Na gruncie prawa karnego procesowego Sąd Najwyższy w Izbie Wojskowej kontynuował zapoczątkowaną już w orzeczeniach wydanych w poprzednich latach wykładnię art. 521 k.p.k. w zakresie podmiotu uprawnionego do wniesienia określonego w tym przepisie nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Nie kwestionując wynikającej z treści art. 657 §1 k.p.k. oraz art. 672a k.p.k. kompetencji naczelnego prokuratora wojskowego do wniesienia kasacji przewidzianej w art. 521 k.p.k., Sąd Najwyższy w Izbie Wojskowej wywiódł, że uprawnienie to przysługuje mu jedynie w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych, w których zgodnie z art. 657 §2 k.p.k. właściwi do pełnienia funkcji prokuratora oraz oskarżyciela publicznego są prokuratorzy wojskowi, a nie prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej. Odmiennie wygląda, zdaniem Sądu Najwyższego, sytuacja w sprawach podlegających wprawdzie orzecznictwu sądów wojskowych, w których jednak na podstawie przepisu szczególnego, art. 45 ust. 2 ustawy o Instytucji Pamięci Narodowej, do pełnienia wymienionych funkcji powołani są wyłącznie prokuratorzy IPN. Odwołując się do reguł wykładni systemowej, wskazano, że skoro sprawy zaliczone do przestępstw wymienionych w art. 1 pkt 1 lit. a ustawy o Instytucji Pamięci Narodowej, a podlegające orzecznictwu sądów wojskowych, nie pozostają jednak w zakresie właściwości prokuratury woj-

skowej, to tym samym nie pozostają one w tym zakresie odpowiadającej jej właściwości naczelnego prokuratora wojskowego. Z tych względów naczelny prokurator wojskowy w sprawach należących do właściwości Instytutu Pamięci Narodowej, a podlegających orzecznictwu sądów wojskowych, nie ma ustawowego uprawnienia do wniesienia kasacji przewidzianej w art. 521 k.p.k., a kasację taką do Sądu Najwyższego może wnieść wyłącznie prokurator generalny oraz rzecznik praw obywatelskich.

Jeśli chodzi o sprawy dyscyplinarne, bo Sąd Najwyższy, jak wiadomo, jest sądem drugiej instancji w sprawach dyscyplinarnych sędziów oraz sądem kasacyjnym w sprawach dyscyplinarnych innych zawodów prawniczych, to trzeba stwierdzić, że nowy system sądów dyscyplinarnych wprowadzony w 2001 r. sprawdził się i jest to system dużo sprawniejszy, sprawy rozpatrywane są właściwie na bieżąco, a przyczyniło się do tego również utworzenie dodatkowego Wydziału VI w Izbie Karnej, który zajmuje się wyłącznie sprawami dyscyplinarnymi.

Czas na pewne podsumowanie. Jeśli chodzi o wnioski końcowe i na przyszłość, to chciałbym ich kilka sformułować. Po pierwsze, to rodzaj stwierdzenia na temat działalności Sądu Najwyższego, sądzę, że za pozytywny należy uznać fakt, iż zwiększonemu wpływowi spraw do Sądu Najwyższego towarzyszyło jednocześnie rozpoznanie większej liczby spraw przy niezmiennym składzie osobowym sądu, co świadczy niejako o zwiększeniu sprawności postępowania samego sądu. Po drugie, znaczna liczba zagadnień prawnych przedstawianych Sądowi Najwyższemu przez sądy odwoławcze pozwala na formułowanie poglądów dotyczących ważnych problemów interpretacyjnych i służy ujednoczeniu orzecznictwa, w tym także orzecznictwa Sądu Najwyższego. Należy więc i w przyszłości rozwijać tę ważną formę działalności Sądu Najwyższego, kładąc zdecydowany akcent na interpretację prawa, na ujednoczenie wykładni prawa tak, by mogło ono być stosowane zgodnie z równością wobec prawa identycznie we wszystkich sądach.

Po trzecie, w zakresie rozpatrywania kasacji i zażaleń zauważalne jest, że szereg rozstrzygniętych przy tym problemów prawnych wynikało z usterek w zakresie legislacji oraz z niedostatecznej jakości kasacji sporządzanych przez autorów tych kasacji.

Po czwarte, również w 2004 r. potwierdziła się teza, że nowelizacja k.p.k. z 2000 r. w zakresie dotyczącym przedmiotowego ograniczenia kasacji w sprawach karnych i trybu postępowania w tych sprawach miała istotny wpływ na sprawność postępowania kasacyjnego w sprawach karnych i umożliwiła rozpoznawanie ich w rozsądnym czasie. W tej chwili kasacje wpływające do Izby Karnej rozpoznawane są w czasie trzech,

(pierwszy prezes L. Gardocki)

najwyżej czterech miesięcy, a czasami wcześniej. Należy się spodziewać, że nowelizacja k.p.c. z grudnia 2004 r. w zakresie nowego ukształtowania skargi kasacyjnej usprawni postępowanie kasacyjne w sprawach cywilnych. Potwierdza się ocena, na podstawie doświadczenia Sądu Najwyższego z jego działalności, że instytucja tak zwanego przedsądu jest racjonalnym i pożądanym instrumentem selekcji spraw kasacyjnych.

Po piąte, przypadające w tym roku wybory do Sejmu i Senatu oraz wybory prezydenta wpłyną z pewnością znacznie na obciążenie Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych tej jesieni.

Po szóste, w działalności orzeczniczej Sądu Najwyższego coraz częściej występowała – i tak będzie zapewne w najbliższej przyszłości – problematyka prawa europejskiego. Z udziałem zainteresowanych sędziów, specjalistów z Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów przygotowywane są opracowania dotyczące nowych zagadnień z tym związanych, na przykład kwestii formułowania pytań prawnych skierowanych do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

I ostatnia uwaga. W roku 2005 i w latach następnych trudnym zadaniem będzie utrzymanie osiągniętej sprawności postępowania kasacyjnego. Będzie to wymagało wzmożonego wysiłku ze względu na zwiększony wpływ spraw kasacyjnych w sprawach cywilnych, a także ze względu na powierzenie Sądowi Najwyższemu nowych kategorii: spraw w przedmiocie stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń oraz dotyczących skarg na przewlekłość postępowania. Na pytanie, w jakim stopniu te dwie nowe kategorie spraw wpłyną w niedalekiej przyszłości na obciążenie Sądu Najwyższego i na sprawność jego postępowania, nie ma jeszcze w tej chwili jasnej i pewnej odpowiedzi. Nie mamy jasności, jaka będzie skala ilościowa skarg wpływających do Sądu Najwyższego, zarówno na przewlekłość postępowania, jak i tych skarg co do stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń.

Dziękuję bardzo za uwagę.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję bardzo panu profesorowi.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zadać jakieś pytania pierwszemu prezesowi Sądu Najwyższego, profesorowi Lechowi Gardockiemu?

Bardzo proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Dziękuję.

Panie Prezesie, chciałabym zapytać, jakie jest pana stanowisko w sprawie ewentualnego przywrócenia instytucji wytycznych. Zadaję to pyta-

nie, bo mam wrażenie, że Sąd Najwyższy dysponuje zbyt małym arsenałem środków, mało skutecznymi środkami w celu zapewnienia jednolitości orzecznictwa sądów, nawet własnego sądu, własnych sędziów, a tym bardziej sędziów sądów powszechnych.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Są jeszcze inne pytania?

Bardzo proszę panią.

Senator Janina Sagatowska:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Prezesie, chciałabym zapytać, czy usprawnienie postępowania kasacyjnego...

(Wicemarszałek Kazimierz Kutz: Czy pani ma naciśnięty guziczek?)

Mam.

(Wicemarszałek Kazimierz Kutz: Troszeczkę głośniej, proszę.)

Czy usprawnienie postępowania kasacyjnego nie odbywa się kosztem uprawnień obywateli do dochodzenia do końca swoich roszczeń i ich prawa do obrony? Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Czy są jeszcze pytania? Nie widzę zgłoszeń.

Bardzo proszę, Panie Prezesie.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego Lech Gardocki:

Pierwsze pytanie: czy instytucja wytycznych... Ja bym powiedział tak: instytucja wytycznych została zniesiona na początku lat dziewięćdziesiątych przez Sąd Najwyższy w nowym składzie. To było jedyne orzeczenie podjęte przez Sąd Najwyższy w pełnym jego składzie w ciągu tych kilkunastu lat. Zostało to uczynione dlatego, że wytyczne miały złą sławę z poprzedniego okresu. Często były to wytyczne...

(Senator Teresa Liszcz: Polityczne.)

Właśnie, polityczne, zmierzające do represyjności, rzeczywiście sięgającej pewnego okrucieństwa, głównie w sprawach karnych. Jeśli chodzi o wytyczne na przykład w sprawach cywilnych, to wiele z nich...

(Senator Teresa Liszcz: Do dziś funkcjonuje.)

Tak. Dotyczyły one na przykład alimentów, rozwodu czy innych rzeczy, takich jak odszkodowania za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszy państwowych. Te wytyczne, w dużym nawet stopniu, miały charakter neutralny, natomiast karne były trochę takim instrumentem narzucania sądom, pozaustawowo, poprzez wytyczne Sądu Najwyższego, nadmiernie represyjnej poli-

(pierwszy prezes L. Gardocki)

tyki karnej. Miały też w wielu wypadkach aspekt negatywny, polityczny. Stąd też uważano, że nie da się ich pogodzić z zasadą niezawisłości sędziowskiej. Czy w nowej sytuacji taka sama instytucja nie mogłaby funkcjonować? Czy nie przyspieszyłby tego procesu ujednoczenia wykładni, który odbywa się teraz, zawsze z pewnym opóźnieniem w stosunku do rozbieżności, które powstają? Moim zdaniem, rzecz jest warta rozważenia. Bez pośpiechu, ale może powinniśmy na ten temat po prostu podyskutować, nie przejmując się już tymi zaszłościami historycznymi, które były chyba związane z charakterem ówczesnego systemu politycznego, ustroju, a nie z samym charakterem wytycznych jako takich.

Teraz drugie pytanie, Pani Senator. Czy usprawienie postępowania kasacyjnego nie odbywa się kosztem praw obywateli, którzy nie mogą dochodzić swoich uprawnień w pełnym zakresie, do końca? Tak pani, zdaje się, powiedziała? No więc na pewno tak, tylko to jest coś za coś. To znaczy wtedy, kiedy i w sprawach cywilnych, i w sprawach karnych na samym początku przywracania systemu kasacyjnego każdy w każdej sprawie mógł złożyć kasację, w każdej sprawie cywilnej i karnej, to oczywiście na pierwszy rzut oka robiło to wrażenie szerszego zakresu uprawnień obywateli i tak to było na papierze. Ponieważ jednak te sprawy gromadziły się, powstawały znaczne opóźnienia. Wtedy, kiedy ja obejmowałem urząd pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, w sprawach karnych i w sprawach cywilnych przez te opóźnienia czekało się na rozpoznanie kasacji trzy lata. Istniało zagrożenie, że to będzie trwało jeszcze dłużej, a więc to często już traciło sens. W przypadku kogoś, kto miał na przykład wyrok z warunkowym zawieszeniem, gdy okres próby już minął, a kasacja jeszcze nie została rozpoznana, w ogóle powstawał problem, czy uchylenie takiego wyroku wówczas, jeśli on był niesłuszny, było na korzyść skazanego.

W sprawach cywilnych często też była to mustarda po obiedzie. Pamiętam, że gdy mieliśmy jeszcze swoją siedzibę na Ogrodowej i na korytarzach budowano takie specjalne szafy czy baraki, można powiedzieć, gdzie gromadzono te sprawy, które byłyby załatwione za dwa lata, za trzy lata. I groziło nam, że to szeroko zakreślone w przepisach uprawnienie obywateli w rzeczywistości będzie wąskim uprawnieniem, bo będzie po prostu fikcją. Po to więc, żeby to uprawnienie było rzeczywiste, konieczne było usprawienie, być może bolesne dla niektórych, którzy chcieliby złożyć kasację również na przykład w sprawie karnej, w której nie orzeczono kary pozbawienia wolności, tak zwanej bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Taki był po prostu koszt tego, żeby usprawienie to było rzeczywiste i żeby sądy roz-

strzygały o kasacji – tak jak w tej chwili Izba Kar na – w ciągu kilku miesięcy, żeby nie czekało się na jej rozpoznanie kilka lat. Trochę łagodzi tę sytuację uprawnienie, które przysługuje prokuratorowi generalnemu i rzecznikowi praw obywatelskich. Mianowicie oni mogą złożyć kasację w każdej sprawie. Nie obejmują ich te ograniczenia, które obejmują strony. Z mojego doświadczenia, z rozmów z kolegami z innych państw wynika, że wszędzie w tych państwach, w których prawo do kasacji jest nieograniczone, na rozpoznanie kasacji czeka się lata. Tam natomiast, gdzie jest to ograniczone, kasacje są rozpatrywane w rozsądnym terminie. Oczywiście obywatel, który został w swojej sprawie ograniczony w prawach do złożenia kasacji, może uważać się za pokrzywdzonego. Ale powtarzam: nie znam kraju, w którym jest nieograniczone prawo do składania kasacji i w którym sądy kasacyjne działają sprawnie i w rozsądnych terminach.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Czy są jeszcze zapytania do pana prezesa? Nie ma. Dziękuję.

(Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego Lech Gardocki: Dziękuję bardzo.)

Otwieram dyskusję.

Stwierdzam, że nikt się do niej nie zapisał, wobec tego ją zamykam.

Teraz czekam, aż pan prezes dojdzie na swoje miejsce, aby móc panu podziękować.

Dziękuję pierwszemu prezesowi Sądu Najwyższego, prezesowi Lechowi Gardockiemu, za przedstawienie Senatowi informacji o działalności Sądu Najwyższego w roku 2004.

Stwierdzam, że Senat zapoznał się z tą informacją. Jeszcze raz dziękuję.

(Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego Lech Gardocki: Dziękuję bardzo.)

Ogłaszam przerwę w obradach do piątku, godzina 11.00.

Ale będą jeszcze komunikaty.

Senator Sekretarz Andrzej Jaeschke:

Dziękuję bardzo.

Posiedzenie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych w sprawie rozpatrzenia wniosków do ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz rzeczniku ubezpieczonych odbędzie się w dniu jutrzejszym, czyli we czwartek, o godzinie 8.30 w sali nr 182.

Posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym

(senator sekretarz A. Jaeschke)

odbędzie się we czwartek o godzinie 18.00 w sali nr 217.

O godzinie 12.00 natomiast odbędzie się posiedzenie wspólne z komisją sejmową w sali nr 217.

I wreszcie również jutro, o godzinie 16.00, w sali nr 182 odbędzie się posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Ustawodawstwa i Praworządności. Porządek obrad: pierwsze czytanie projektu rezolucji w sprawie zniesienia obowiązku wizowego dla obywateli Rzeczypospolitej Polskiej podróżujących – podam prawidłową nazwę – do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. To druk nr 965. Kontynuacja prac.

(Senator Teresa Liszcz: O której?)

O godzinie 16.00, w sali nr 182.

(Poruszenie na sali)

(Głos z sali: Ale to chyba nie jutro?)

(Senator Teresa Liszcz: Może to zespół?)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję. Do widzenia.

(Senator Teresa Liszcz: To komisja czy zespół?)

(Głosy z sali: Chyba nie komisja, a zespół.)

Senator Sekretarz Andrzej Jaeschke:

Jest napisane wyraźnie: „posiedzenie komisji”...

(Głos z sali: Nie, nie.)

(Głosy z sali: Zespół, zespół.)

... a więc na wniosek pani przewodniczącej, jak rozumiem, zbiera się zespół. Dziękuję bardzo.

(Przerwa w posiedzeniu o godzinie 18 minut 53)

(Wznowienie posiedzenia o godzinie 11 minut 08)

(Posiedzeniu przewodniczą wicemarszałkowie Ryszard Jarzembowski, Jolanta Danielak i Kazimierz Kutz)

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dzień dobry państwu.
Wznawiam posiedzenie.

Powracamy do rozpatrzenia punktu trzeciego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych.

(Senator Teresa Liszcz: Panie Marszałku, zgłaszam wniosek formalny.)

Proszę bardzo, pani senator Teresa Liszcz. W sprawie punktu trzeciego, jak rozumiem?

(Senator Teresa Liszcz: Nie.)

Proszę.

Senator Teresa Liszcz:

Dziękuję za udzielenie głosu.

Panie Marszałku, pragnę przypomnieć mój wniosek formalny złożony przedwczoraj, to znaczy prośbę o wprowadzenie do porządku obrad tego posiedzenia sprawozdania Komisji Ustawodawstwa i Praworządności o projekcie ustawy ustanawiającej dzień 16 października dniem Ojca Świętego Jana Pawła II.

Druk dotyczący tej sprawy został wczoraj doręczony państwu senatorom. Ustawa jest króciutka, jednozdaniowa. Myślę, że nie będzie ona wzbudzała sprzeciwu. Rozumiem, że w normalnym trybie ona powinna być rozpatrywana na następnym posiedzeniu, ale jeżeli ją przesuniemy na następne posiedzenie, to będzie to równoznaczne z utratą jej, ponieważ Sejm nie zdaży jej rozpatrzyć. Jeżeli dzisiaj ją rozpatrzymy, a takie przypadki wprowadzania punktów w trakcie obrad były, to Sejm może ją uchwalić, bo już dał dowód tego, że potrafi na jednym posiedzeniu przeprowadzić trzy czytania.

Dlatego w imieniu wnioskodawców i całej grupy innych senatorów bardzo serdecznie proszę o wprowadzenie tego do porządku obrad jako punktu ostatniego. Dziękuję.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Ten wniosek był złożony już przedwczoraj. Wtedy był głos sprzeciwu, mój, ale nie było quorum i nie mogło to być rozstrzygnięte przez Senat. Zatem los tego wniosku formalnego pani senator Teresy Liszcz o wprowadzenie do porządku obrad kolejnego punktu, a mianowicie dotyczącego projektu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II, za chwilę rozstrzygniemy w głosowaniu.

Proszę przygotować karty do głosowania.

(Senator Sławomir Izdebski: Nie było sprzeciwu...)

(Senator Teresa Liszcz: No, chodzi o wprowadzenie do porządku...)

(Senator Sławomir Izdebski: Panie Marszałku...)

(Senator Teresa Liszcz: A po co, Panie Senatorze? Mamy głosować.)

(Senator Sławomir Izdebski: Ale przecież nie było głosu sprzeciwu w tej chwili.)

(Senator Teresa Liszcz: Był wyrażony poprzednio.)

(Rozmowy na sali)

Pan senator Sławomir Izdebski ma krótką pamięć, ponieważ w jego obecności ja zgłosiłem wniosek przeciwny.

Senator Sławomir Izdebski:

Ale również w mojej obecności, Panie Marszałku, postanowiliśmy, że po raz drugi wniosek będzie zgłoszony na początku kolejnego dnia posiedzenia, po przerwie, i został on zgłoszony. Myślę, że wniosku przeciwnego nie ma.

(Senator Teresa Liszcz: Panie Senatorze, proszę dać spokój.)

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Nie ma potrzeby ponawiania wniosku, który był, a którego losu nie można było rozstrzygnąć ze względu na brak kworum. W tej chwili kworum – co widać gołym okiem – jest i wobec tego przystępujemy do głosowania.

Kto z państwa jest za wnioskiem o wprowadzenie kolejnego punktu do porządku obrad obecnego posiedzenia Senatu? Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

(Głos z sali: Jeszcze chwileczkę.)

Proszę bardzo.

(Rozmowy na sali)

(Głos z sali: Teraz jest dobrze.)

Czy wszyscy państwo już się z tym uporali? Możemy?

Dziękuję bardzo. Wyświetlamy wyniki.

44 senatorów głosowało za wprowadzeniem tego punktu, 11 – przeciw, 8 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 1)**

Zatem wprowadzamy ten punkt do porządku obrad jako punkt czternasty.

Kontynuujemy procedury związane z punktem trzecim.

Przypominam, że w przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych, która odniosła się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowała w tej sprawie sprawozdanie.

Zapraszam pana senatora Władysława Mańkuta, sprawozdawcę komisji, żeby zechciał przedstawić uzgodnione na posiedzeniu wnioski.

Senator Władysław Mańkut:

Panie Marszałku! Panie i Panie Senatorowie!

Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych na swoim posiedzeniu w dniu 30 czerwca rozpatrzyła zgłoszony dodatkowo wniosek do ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych. Sprawozdanie komisji zawarte jest w druku nr 977Z.

Komisja uprzejmie prosi Wysoki Senat o przyjęcie poprawek od pierwszej do dziesiątej. Dziękuję uprzejmie.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Głos mogą jeszcze zabrać: pani senator Genowefa Ferenc – mogłaby, ale jej nie ma – pan senator Jerzy Markowski...

(Senator Jerzy Markowski: Dziękuję.)

...i pan senator Władysław Mańkut, tym razem jako wnioskodawca... ale nie chce już zabierać głosu.

Zatem przystępujemy do głosowania.

Poprawki pierwsza, siódma i dziesiąta mają na celu zapewnienie spójności w zakresie terminu wejścia w życie wprowadzanych kolejnymi nowelizacjami zmian przepisu dotyczącego bazy danych Polskiej Izby Ubezpieczeń.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

63 głosy oddane – wszystkie za. **(Głosowanie nr 2)**

Poprawka druga ujednotolica terminologię ustawy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

64 głosy oddane – wszystkie za. **(Głosowanie nr 3)**

Poprawka trzecia, poprzez wprowadzenie w odniesieniu do dyrektora oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń postanowienia analogicznego do przyjętego w odniesieniu do osób wchodzących w skład zarządu krajowego zakładu, ma na celu zagwarantowanie równego traktowania podmiotów wykonujących działalność ubezpieczeniową.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

66 głosów oddanych – wszystkie za. **(Głosowanie nr 4)**

Poprawka czwarta ma na celu wdrożenie wymogów dyrektywy poprzez rozszerzenie obowiązków informacyjnych organu nadzoru wobec Komisji Europejskiej i organów nadzoru innych państw członkowskich w wypadku nabycia akcji krajowego zakładu ubezpieczeń przez podmiot spoza Unii, jeżeli w wyniku tego nabycia krajowy zakład ubezpieczeń stanie się zależny od tego podmiotu.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

61 senatorów głosowało za, 1 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 5)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka piąta ma na celu dostosowanie ustawy do dyrektywy poprzez rozszerzenie obowiązków informacyjnych organu nadzoru wobec Komisji Europejskiej oraz uściślenie sytuacji, w których organ nadzoru ma obowiązek wstrzymanie się z wydaniem zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zakład ubezpieczeń spoza Unii Europejskiej.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

58 senatorów głosowało za, 3 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 6)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka szósta skreśla zmianę przepisu przejściowego, który wprowadził obowiązek dostosowania działalności towarzystw ubezpieczeń wzajemnych do nowej ustawy do końca 2004 r., w związku z czym jego nowelizacja po tym terminie jest zbędna.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

61 senatorów głosowało za, 5 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 7)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka ósma powoduje, że do umów ubezpieczeń na życie zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy będą stosowane nowe przepisy z wyjątkiem przepisu określającego obowiązki informacyjne ubezpieczającego w przypadku umów ubezpieczenia na rzecz osoby trzeciej, przepisu, co do którego ustawa przewiduje rok na jego wdrożenie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

64 senatorów głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 8)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka dziewiąta ma na celu przywołanie właściwej podstawy prawnej aktu wykonawczego.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

65 senatorów głosowało za, 1 senator wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 9)**

Poprawka przyjęta.

I głosujemy nad całością uchwały, wraz ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Kto z państwa jest za przyjęciem projektu uchwały?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

64 senatorów głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu, a 1 pani senator nie zdążyła tym razem zagłosować. **(Głosowanie nr 10)**

Dziękuję.

Wobec tego stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych.

Powracamy do rozpatrzenia punktu czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego.

Przypominam, że procedury zostały wyczerpane i możemy przystąpić do głosowania nad wnioskiem Komisji Ustawodawstwa i Praworządności o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Kto z państwa jest za poparciem tego wniosku?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Wyświetlamy wyniki.

63 senatorów głosowało za, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 11)**

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego.

Powracamy do rozpatrzenia punktu piątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy.

W przerwie odbyło się posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, która odniosła się do wniosków zgłoszonych w toku debaty.

Zapraszam do mównicy pana senatora Andrzeja Jaeschkego i proszę go o zabranie głosu i przedstawienie uzgodnionych wniosków.

Senator Andrzej Jaeschke:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Wysoka Izbo!

Komisja odbyła swoje posiedzenie bezpośrednio po zakończeniu posiedzenia dwa dni temu. Komisja podtrzymuje te poprawki, które zostały wypracowane jeszcze na poprzednim posiedzeniu i prosi o ich poparcie.

Jest wniosek mniejszości, jeśli się nie mylę, i on...

(Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski: Ale jego sprawozdawcą jest pani Teresa Liszcz.)

To na pewno o nim powie. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Proszę o zabranie głosu sprawozdawcę mniejszości komisji, panią senator Teresę Liszcz.

(Głos z sali: Nie ma pani senator.)

Proponuję minutę przerwy. Mam nadzieję, że pani senator dotrze do nas i przedstawi wniosek mniejszości.

Zapraszam panią senator Teresę Liszcz, gdziekolwiek jest – jeśli mnie słyszy – o powrót na salę obrad w celu wykonywania obowiązków sprawozdawcy mniejszości komisji.

(Głos z sali: Udziela wywiadu.)

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Nie jest możliwe, żeby przewodniczący komisji, a pani senator Liszcz jest przewodniczącą komisji...

O, właśnie idzie tutaj.

Wznawiam obrady i zapraszam panią senator na mównicę w celu przedstawienia wniosku mniejszości.

Senator Teresa Liszcz:

Przepraszam najmocniej, Panie Marszałku, poprosiła mnie telewizja...

Sprawozdanie jest niekontrowersyjne i myślałam, że przewodniczący Jaeschke, zdając sprawę ze stanowiska większości, powie także, że dalej nie jest poparty wniosek mniejszości.

(Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski: Miał taką wolę, ale scenariusz tego nie przewidywał, niestety.)

Przepraszam najmocniej, już mówię. Otóż popieram ten wniosek jako przedstawiciel mniejszości. Chodzi tu o usunięcie wyraźnej kolizji, niekonsekwencji. Jeżeli tej poprawki nie przyjmujemy, to w przypadku utrwalania w celu rozpowszechnienia treści pornograficznych z udziałem małoletniego poniżej piętnastu lat będzie kara niższa niż w przypadku utrwalania takich treści bez celu rozpowszechniania. Można przyjąć różne sposoby usunięcia tej kolizji, ale konkurencyjnych wniosków nie zaproponowano, zaproponowałam go tylko ja.

Chcę powiedzieć, że w czasie posiedzenia komisji głosy komisji podzieliły się pół na pół, połowa komisji była za tym wnioskiem, połowa obecnych była przeciwna.

Proszę o poparcie tego wniosku.

Raz jeszcze przepraszam za chwilę nieobecności.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania.

Poprawki pierwsza i dwunasta zmierzają do usunięcia z ustawy jednego z nowych środków karnych, polegającego na możliwości orzekania przez sąd zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję bardzo.

67 głosów za, 1 osoba głosowała przeciw. **(Głosowanie nr 12)**

Poprawki przyjęte.

Poprawki druga i trzynasta mają na celu podkreślenie, że zakaz kontaktowania się z określonymi osobami odnosi się jedynie do świadomych przypadków takiego kontaktowania się.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

67 głosów za, 2 osoby wstrzymały się od głosu.

(Głosowanie nr 13)

Poprawki przyjęte.

Poprawka trzecia obniża z piętnastu do dziesięciu lat górną granicę zagrożenia dla wprowadzanych ustawą nowych środków karnych. Ujednolica tym samym okres, na jaki mogą być orzekane wszystkie środki karne określone w ustawie – Kodeks karny.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Wynik już widzimy: 31 senatorów głosowało za, 38 – przeciw. **(Głosowanie nr 14)**

To oznacza, że poprawka nie została uwzględniona.

Poprawka czwarta stanowi, że przed podjęciem decyzji co do dalszego stosowania środka karnego orzeczonego na zawsze sąd będzie miał obowiązek zasięgnąć opinii biegłych określonej specjalności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Oddano 69 głosów, wszystkie za. **(Głosowanie nr 15)**

Poprawka piąta usuwa przepis, który pozwala sprawcę przestępstwa popełnionego w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, skazanego na bezwzględną karę pozbawienia wolności, dodatkowo umieścić w zakładzie zamkniętym albo skierować na leczenie ambulatoryjne po odbyciu kary pozbawienia wolności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

60 senatorów głosowało za, 6 – przeciw i 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 16)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka szóstą usuwa przepis, który stanowi, że nie będzie podlegać zatarciu skazanie na karę pozbawienia wolności bez jej warunkowego zawieszenia za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, jeżeli pokrzywdzony tym przestępstwem był małoletnim poniżej lat piętnastu.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

61 senatorów było za, 2 – przeciw i 6 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 17)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka siódma usuwa przepis, który jedynie karami za przestępstwo kwalifikowane za-

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

bójstwa czynił karę dwudziestu pięciu lat pozbawienia wolności albo dożywotniego pozbawienia wolności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dajemy jeszcze szansę panu senatorowi Jurgielowi...

(Senator Krzysztof Jurgiel: Dziękuję.)

Dziękuję bardzo.

60 senatorów głosowało za, 5 – przeciw i 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 18)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka ósma usuwa przepis nadmiernie zaostrzający sankcje za przestępstwo polegające na narażeniu na zakażenie chorobą wywoływaną wirusem HIV albo inną chorobą zakaźną lub weneryczną.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

50 senatorów głosowało za, 18 – przeciw i 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 19)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka dziewiąta modyfikuje brzmienie przepisu dotyczącego kwalifikowanych typów przestępstwa zgwałcenia. Gwałt zbiorowy i gwałt ze szczególnym okrucieństwem będą zbrodniami zagrożonymi taką karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat trzech.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

69 głosów za, 1 osoba wstrzymała się od głosu.

(Głosowanie nr 20)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dziesiąta modyfikuje brzmienie art. 200 oraz wprowadza nowy art. 200a, który penalizuje czyn polegający na dokonywaniu czynności seksualnej w obecności małoletniego do lat piętnastu. Poprawka przewiduje złagodzenie dolnej i górnej granicy kary pozbawienia wolności przewidzianej za ten czyn.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

48 senatorów było za, 13 – przeciw, 9 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 21)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka jedenasta rozszerza zakres czynów zabronionych przepisem na wszystkie przypadki produkcji, utrwalania, sprowadzania, przechowywania lub posiadania materiałów z tak zwaną twardą pornografią.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

33 senatorów głosowało za, 30 – przeciw i 7 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 22)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka czternasta ma na celu uściślenie przepisów ustawy – Kodeks karny wykonawczy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

64 głosy za, 5 osób wstrzymało się od głosu.

(Głosowanie nr 23)

Poprawka przyjęta.

Poprawka piętnasta usuwa przepisy zbędne ze względu na nieprzyjęcie przez Sejm przepisu materialnego w ustawie – Kodeks karny.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Jednogłówna decyzja 70 senatorów, którzy głosowali na tak. **(Głosowanie nr 24)**

Poprawka szesnasta zmienia termin wejścia w życie niektórych przepisów ustawy na dzień 1 stycznia 2006 r.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Ponownie oddano 70 głosów, wszystkie za.

(Głosowanie nr 25)

Możemy teraz przystąpić do głosowania nad całością uchwały, wraz ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Kto z państwa jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

64 głosy za, 5 osób wstrzymało się od głosu.

(Głosowanie nr 26)

Upoważnia mnie to do stwierdzenia, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy.

Powracamy do rozpatrzenia punktu szóstego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski.

Debata została zakończona i przystępujemy do głosowania.

Poprawki pierwsza i trzecia mają charakter doprecyzowujący.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Jednomyślność – na tak zagłosowało 70 senatorów. **(Głosowanie nr 27)**

Poprawka druga dostosowuje przepis ustawy o terminologii używanej w prawie karnym.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Oddano 70 głosów, wszystkie są na tak. **(Głosowanie nr 28)**

Wobec tego możemy przystąpić do głosowania nad całością uchwały, wraz ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej uchwały?

Kto jest przeciw?

A kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

67 głosów za, 1 osoba wstrzymała się od głosu.

(Głosowanie nr 29)

Oznacza to, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski.

Powracamy do rozpatrzenia punktu siódmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych, ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego oraz ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych.

Możemy przystąpić do głosowania.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawiła projekt uchwały, w którym wносиła o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Kto z państwa jest za przyjęciem tego wniosku?

Kto jest przeciw?

A kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

68 głosów za, 1 osoba wstrzymała się od głosu.

(Głosowanie nr 30)

Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych, ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego oraz ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych.

Powracamy do rozpatrzenia punktu ósmego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Jersey.

Możemy przystąpić do głosowania nad wnioskiem Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisji Spraw Zagranicznych o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Kto z państwa jest za przyjęciem?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

68 głosów za. **(Głosowanie nr 31)**

Oznacza to, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Jersey.

Powracamy do rozpatrzenia punktu dziewiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man.

Możemy przystąpić do głosowania nad jedno-brzmiającymi wnioskami Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisji Spraw Zagranicznych, które wnoszą o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Kto z państwa jest za przyjęciem bez poprawek?

Kto jest przeciw?

A kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

67 głosów za, 1 osoba wstrzymała się od głosu.

(Głosowanie nr 32)

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man.

Powracamy do rozpatrzenia punktu dziesiątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey.

Również tu procedury zostały wyczerpane i możemy przystąpić do głosowania.

Jest wniosek Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisji Spraw Zagranicznych o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Kto go popiera?

Kto jest mu przeciwny?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Jednogłośnie poparcie 68 senatorów. **(Głosowanie nr 33)**

Oznacza, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey.

Powracamy do rozpatrzenia punktu jedenastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Tu też procedury są wyczerpane. I również tu są jednobrzmiące wnioski Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisji Spraw Zagranicznych o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

67 głosów za, jedna pani senator nie głosowała. (**Głosowanie nr 34**)

Nazwiska nie ujawnię, ale będzie w teczkach.

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby.

Powracamy do rozpatrzenia punktu dwunastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich, zwanych też Antylami Holenderskimi.

Debata została zakończona, procedury wyczerpane. Pozostało tylko głosowanie nad jednobrzmiącymi wnioskami Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej ustawy bez poprawek?

Kto jest przeciw?

A kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

67 głosów za, czyli cały komplet. (**Głosowanie nr 35**)

Stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu czternastego porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II.

Przypominam, że projekt ten został wniesiony przez grupę senatorów i jest zawarty w druku nr 930. Marszałek Senatu skierował go do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności. Pierwsze czytanie zostało przeprowadzone na posiedzeniach komisji w dniach 12 maja i 19 czerwca 2005 r. Komisja po rozpatrzeniu projektu ustawy przygotowała sprawozdanie w tej sprawie.

Mamy to sprawozdanie zawarte w druku nr 930S.

Przypominam zarazem, że drugie czytanie projektu ustawy obejmuje przedstawienie Senatowi sprawozdania komisji o projekcie w ustawy, przeprowadzenie dyskusji oraz zgłaszanie wniosków.

Już jest prawie na mównicy – zapraszam – pan senator Zbigniew Romaszewski, sprawozdawca Komisji Ustawodawstwa i Praworządności.

Bardzo proszę o zabranie głosu.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

W dniu 15 kwietnia 2005 r. wpłynął wniosek podpisany przez senatorów Anulewicza, Bielę, Dzidę, Izdebskiego, senator Janowską, senatora Jaworskiego, senator Kempkę, senator Kurzępę, senatora Pieniążka i senator Serocką o ustanowieniu dnia 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II.

Wysoka Izbo, postaram się skrócić w swojej relacji ze względu na to, że podobna debata została już przeprowadzona w maju 2003 r. i podstawowa wymiana argumentów już wtedy miała miejsce. Sądzę więc, że państwo senatorowie orientują się doskonale w problematyce i mają swoje poglądy. Chciałbym tylko zwrócić uwagę na coś, co jest nowe, co się w tym czasie wydarzyło, a co miało dwa aspekty: jeden tragiczny dla naszego kraju, chodzi o śmierć Jana Pawła II, i drugi, optymistyczny – to jest ta ogromna mobilizacja polskiego społeczeństwa, które w obchodach żałobnych dało jednoznaczny wyraz swojemu przywiązaniu i woli czczenia pamięci Jana Pawła II. Sądzę, że ta spontaniczna inicjatywa, która przyświecała wszystkim obchodom żałobnym po śmierci Jana Pawła II, powinna być przez Wysoką Izbę wzięta pod uwagę jako wyraz woli polskiego społeczeństwa. Tyle w kwestiach merytorycznych.

Co do kwestii formalnych to zwróciła na to uwagę pani senator Liszcz: jeżeli my nie przeprowadzimy dzisiaj trzeciego czytania, to w zasadzie w tym momencie ta ustawa nie bardzo ma szansę zostać przyjęta. Dlatego ja będę wnosił, abyśmy, jeżeli zostaną złożone jakieś wnioski legislacyjne, zarządzili krótką przerwę, podczas której zbierze się komisja i oceni te wnioski, tak aby można było jeszcze dzisiaj przejść do trzeciego czytania. Mam nadzieję, że dobra wola, której, jak przypuszczam, Sejmowi nie zabraknie, pozwoli, żeby jeszcze w tej kadencji dzień 16 października został ustanowiony Dniem Jana Pawła II. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję.

Jeszcze tura ewentualnych pytań do sprawozdawcy komisji pana senatora Zbigniewa Roma-

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

szewskiego lub też do upoważnionego przedstawiciela wnioskodawców pana senatora Sławomira Izdebskiego.

Proszę bardzo, czy są pytania?

Proszę bardzo, pan senator Huskowski.

Senator Stanisław Huskowski:

Przepraszam, ale ja nie byłem senatorem w 2003 r. i tak krótki referat nie w pełni mnie zadowala, ponieważ nie znam argumentów. W związku z tym rodzą się pewne pytania i parę pytań chciałbym zadać.

Po pierwsze, będzie to decyzja o ogromnie doniosła, jeżeli ją podejmiemy, jeżeli podejmie ją Sejm i podpisze prezydent. Osoba jest niezwykle ważna, takie wydarzenie jak ustanowienie dnia też jest doniosłe, myślę, że w dalszej kolejności poszłaby za tym decyzja o ustanowieniu być może święta, dnia wolnego od pracy. Chciałbym się zatem dowiedzieć, czy ten projekt ustawy był konsultowany na przykład z episkopatem? Czy był konsultowany z prymasem i z episkopatem? I z drugiej jakby strony, czy wiadomo, jakie są szanse w Sejmie? Projekt takiej ustawy nie powinien być przedmiotem kontrowersji, dobrze by było, gdyby był przyjmowany jednogłośnie. Czy kluby, które są reprezentowane w Senacie i w Sejmie, o tym wiedzą? I czy jest poważna szansa na to, że ta decyzja zostanie podjęta? Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Może najpierw zbierzemy pytania, bo pewnie jeszcze jakieś będą? Od razu pan woli, tak?

Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Jeżeli chodzi o pierwsze pytanie, to tak, było to konsultowane z Episkopatem Polski. Arcybiskup Michalak odpowiedział w tej sprawie. Episkopat nie ma nic przeciwko temu, aby 16 października był Dniem Jana Pawła II. Kwestia ewentualnego dnia świątecznego nie była dyskutowana. Zre-sztą w komisji również.

Co do szans w Sejmie, to sądzę, że z ogromnej frekwencji parlamentarzystów w czasie pogrzebu Jana Pawła II, no, można wnosić, że inicjatywa ta zostanie przyjęta. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Zgłasza się pan senator Sławomir Izdebski, upoważniony przedstawiciel wnioskodawców.

Proszę bardzo.

Senator Sławomir Izdebski:

Tak, Panie Marszałku, chciałbym troszeczkę uzupełnić.

Jak pamiętamy z publikacji prasowych w niektórych gazetach, za pośrednictwem e-maili i esemesów społeczeństwo bodajże w 89% opowiedziało się za ustanowieniem dnia 16 października Dniem Jana Pawła II. Zarówno politycy, z naszym marszałkiem Longinem Pastusiakiem włącznie, jak również przedstawiciele Sejmu, przedstawiciele rządu, wypowiadali się wtedy tak, że nie mają nic przeciwko temu, aby taki dzień był wprowadzony. Wszystko zatem wskazuje, że projekt ustawy zostanie przyjęty. Także w Sejmie został złożony podobny projekt, z tym że nawarstwienie tych projektów w Sejmie jest, jak wiemy, bardzo duże. Rozpoczęcie tego procesu od Senatu spowoduje, że Sejm musi się zająć projektem senackim natychmiast, w wypadku rozpoczęcia procedury od Sejmu projekt może jeszcze długo, znamy obyczaje Sejmu, przeleżeć sobie w szufladzie. Jeśli dzisiaj ten projekt uchwalimy, to ja sądzę, że na kolejnym posiedzeniu Sejmu zostanie on rozpatrzony, i to pozytywnie. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

Czy są dalsze pytania? (Rozmowy na sali)

Senator Ryszard Jarzembowski:

W takim razie ja mam pytanie do pana senatora upoważnionego przedstawiciela wnioskodawców.

W jakiej relacji pozostaje pańska inicjatywa do rozpoczętego właśnie i prowadzonego w szybkim tempie procesu beatyfikacji Jana Pawła II? Dziękuję.

Senator Sławomir Izdebski:

Zupełnie czym innym jest, Panie Marszałku, beatyfikacja Jana Pawła II, tym się zajmuje Kościół, jak pan doskonale wie. Zna pan także opinię Episkopatu Polski w kwestii rozpatrzenia tej ustawy przez polski parlament. Ona nie była dyskutowana dlatego, że Episkopat Polski nie wyraził opinii poza stwierdzeniem, że jeśli polski parlament sobie życzy, aby ten dzień był świętem Jana Pawła II, to episkopat nie ma nic przeciwko temu. Być może w Sejmie zostanie wprowadzona poprawka, aby ten dzień był dniem wolnym od pracy, tego się też nie wyklucza, chociaż chciałbym powiedzieć państwu, bo już rozmawiałem o tym z Biurem Legislacyjnym, że wprowadzenie tego dzisiaj w Senacie jest praktycznie niemożliwe, ponieważ można to zrobić już tylko w drodze nowelizacji ustawy. Nie bardzo wiem, jak to się ma do uprawnień Sejmu, czy Sejm będzie to mógł zrobić, czy nie. A proces beatyfika-

(senator S. Izdebski)

cyjny – no on się oczywiście rozpoczął i myślę, że zakończy się sukcesem, ale ja nie widzę nic wspólnego między tym procesem a ustanowieniem 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II. Tym bardziej że już od wielu lat modlimy się za Ojca Świętego w każdy szesnasty dzień miesiąca. My po prostu chcemy, aby był jeden dzień w roku przypominający rozpoczęcie pontyfikatu tego wielkiego Polaka. Dziękuję.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję.

Czy są jeszcze pytania? Dziękuję.

W takim razie otwieram dyskusję.

I zapraszam na mównicę panią senator Marię Szyszkowską.

(Rozmowy na sali)

Senator Maria Szyszkowska:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Uważam, że pomysł ustanowienia takiego dnia jest ze wszech miar trafny, ale powinien wyjść z kręgów kościelnych. Uważam, że Senat nie powinien wyprzedzać decyzji Kościoła – wszyscy wiemy, że toczy się proces kanonizacyjny...

(Głosy z sali: Beatyfikacyjny.)

A poza tym chciałabym zwrócić uwagę na fakt, że pomysł tej ustawy wyręczający władze Kościoła katolickiego w Polsce jest nieco niezręczny z dwóch powodów. Jesteśmy państwem neutralnym światopoglądowo i Senat uchwalając ustawy, powinien brać pod uwagę poglądy całego społeczeństwa. Nie wszyscy muszą być katolikami. Kraj nasz jest bardzo zróżnicowany religijnie, jest dużo mniejszości religijnych. Krytyka poglądów Jana Pawła II, która od samego początku pontyfikatu dochodziła do głosu w krajach zachodniej Europy czy w Ameryce, w Polsce do głosu nie doszła, w Polsce ona jest pewnym nurtem utajonym. Chcę przez to powiedzieć, że nie wszyscy katolicy w Polsce, jak mi wiadomo, mają jednoznaczny stosunek do Jana Pawła II. Była tutaj też mowa o obchodach żałobnych, ale obchody żałobne po śmierci papieża, na co chciałabym zwrócić uwagę, nie doprowadziły do odnowy moralnej naszego społeczeństwa. Żadnych tego przejawów niestety nie ma.

Najważniejsza jednak sprawa i zarazem konkluzja mojej wypowiedzi: zostawmy inicjatywę władzom Kościoła katolickiego. To po pierwsze. A po drugie, autorytetów nie ustanawia się, chciałabym przypomnieć, mocą prawa. Tylko w czasach średniowiecza...

(Rozmowy na sali)

Czy ja mogłabym prosić o ciszę?

Konkluzja moja...

(Rozmowy na sali)

Jeszcze raz powtarzam, że nie jestem w stanie mówić w warunkach hałasu.

Konkluzja brzmi: pozostawmy inicjatywę w tej słusznej sprawie władzom Kościoła katolickiego.

Chcę też przypomnieć, że nie żyjemy w czasach średniowiecza i jest rzeczą całkowicie niepoważną, ażeby Senat mocą prawa ustanawiał autorytet kogokolwiek, choćbyśmy z największym szacunkiem odnosili się do tej osoby. Tymczasem w projekcie ustawy jest wyraźne uzasadnienie, że Jan Paweł II jest największym autorytetem XX wieku.

Wysoki Senacie, autorytetów mocą prawa nie stanowi się. Dziękuję bardzo.

(Głosy z sali: One już są! Nie trzeba stanowić!)

Ale to jest bardzo wadliwe uzasadnienie takiej ustawy.

**Wicemarszałek
Ryszard Jarzembowski:**

Dziękuję bardzo.

Pani senator złożyła też wniosek legislacyjny o odrzucenie tego projektu.

Zapraszam na mównicę panią senator Teresę Liszcz.

Senator Teresa Liszcz:

Dziękuję.

Panie Marszałku! Wysoki Senacie! Tradycyjnie już pani senator Szyszkowska zachęciła mnie do zabrania głosu, chociaż nie miałam zamiaru tego czynić.

Po pierwsze, chcę powiedzieć, że Jan Paweł II jest autorytetem moralnym dla całego świata, niezależnie od tego, czy my tę ustawę uchwalimy czy nie. I to Senat może sobie dodać autorytetu, jeżeli to uzna i uchwali tę ustawę.

Po drugie, nonsensowne jest opowiadanie o inicjatywie ustawodawczej Episkopatu Polski czy Kościoła, bo wiadomo, że konstytucyjnie takiej inicjatywy żadna osoba prawna Kościoła katolickiego, ani Kościół jako całość, ani episkopat, ani żadna inna osoba prawna tego Kościoła, nie ma i nie będzie miała.

Po trzecie, można przypomnieć pani senator, że kiedy występowałam z taką inicjatywą w 2003 r., twierdziła pani, że istotną przeszkodą do tego jest to, że Ojciec Święty żyje, a nie stawia się pomników osobom żyjących. Ta przeszkoda, niestety, z żalem muszę to powiedzieć, ustąpiła.

Być może należałoby zgłosić tę inicjatywę w trochę innej formie, z poparciem dużo większej grupy senatorów, może ona została zgłoszona trochę pośpiesznie. Ale prawda jest taka, że czasu jest niewiele i że mamy szansę, ażeby uchwalić tę ustawę z naszej inicjatywy, bo jeżeli tego nie zrobimy teraz, nie będzie naszej inicjatywy, nie będzie ustawy sejmowej, to potem jest, jak wiadomo, przerwa międzykadencyjna i prawdopodobnie nie zdąży się jej uchwalić do dnia 16 października. A byłoby dobrze, żeby już ten 16 paź-

(senator T. Liszcz)

dziennika był oficjalnym świętem. To święto jest obchodzone przez Kościół, przez wierzących katolików i tak. Chodzi o to, żeby było usankcjonowane niejako decyzją najwyższego organu państwa, a właściwie wszystkich najwyższych organów państwa jako reprezentantów narodu.

Dlatego serdecznie zachęcam państwa do tego, żeby nie robić sobie na złość, nie utrudniać, nie formalizować. Myślę, że większość z nas żywi ogromną cześć i szacunek do Ojca Świętego, niezależnie od tego, czy są państwo wierzący, czy nie. Większość z nas, po obydwu zresztą stronach sali, jest wierząca, jak się orientuję. Ale Ojciec Święty jest autorytetem nie tylko dla wierzących, jest wielkim autorytetem dla żydów, dla muzułmanów, dla buddystów. Nie wpisujemy się więc do grona tych krytyków, do grona tych nielicznych Polaków, którzy próbują pomniejszać, jakieś swary wytwarzać wokół tej osoby.

A na koniec upoważniona przez pana senatora Romaszewskiego odpowiem na pytanie, które nie do nas było skierowane, o związek między procesem beatyfikacyjnym a dzisiejszą ustawą. Jeżeli Senat uchwali projekt tej ustawy, to być może będzie to pierwszy cud za sprawą Jana Pawła II, czego sobie bardzo życzę. Dziękuję. *(Wesołość na sali)* *(Oklaski)*

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Jak zwykle wystąpienie pani senator nie było pozbawione akcentów humorystycznych. Gratuluję.

Zapraszam na mównicę pana senatora Ryszarda Matusiaka.

Senator Ryszard Matusiak:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Ja też wtedy nie byłem w Senacie, niedługo dopiero rok mojej tu obecności minie i też mógłbym to podnieść, że nie znałem debaty, tej debacie się nie przysłuchiwałem i ani jej podłoże, ani treści nie są mi znane – od razu mówię. Ale cóż, jak my bardzo nie lubimy... Wypowiadamy się jako Izba, w imieniu narodu, i nie chcemy uznać tego, co już jest uznane na świecie. Nie tylko przecież chcemy pokazać szacunek dla tej wielkiej osoby. Nasz naród miał nielicznych tak wielkich obywateli, rodaków, którzy coś tak wielkiego czynili. Oddajmy więc honor i hołd temu, który był taką osobą, Ojcu Świętemu. I na tym chciałbym zakończyć.

Apeluję do tej Izby, abyśmy ten wielki hołd oddali. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

I zapraszam pana senatora Sławomira Izdebskiego.

Senator Sławomir Izdebski:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Ja też nie miałem zamiaru zabierać głosu w tej debacie, ponieważ sprawa jest tak oczywista, że chyba nie ma sensu zbyt długo debatować, ale pani senator Szyszkowska, którą zresztą cenię i szanuję, również mnie sprowokowała do tego, że zabiorę głos.

Chciałbym poprzeć panią senator Teresę Liszcz w tym, co powiedziała. Być może rzeczywiście pani zna, bo ja nie, jakieś procedury, w ramach których Kościół może na drodze legislacyjnej rozstrzygnąć podobną sprawę. Nie bardzo też wiem, w imieniu ilu procent Polaków pani dzisiaj wystąpiła. Bo ja pamiętam, że tuż po śmierci Ojca Świętego największego autorytetu, jak już tutaj powiedziano, nie tylko w Polsce, ale i na całym świecie, pokazały to środki masowego przekazu, w jednej z gazet podano, że 89% Polaków, w tym przedstawiciele polskiego parlamentu, opowiedziało się za tym, żeby parlament jak najszybciej wprowadził Dzień Ojca Świętego, dzień wielkiego człowieka, wielkiego Polaka. Wypowiadali się przedstawiciele sceny politycznej zarówno z jej prawej, jak i z lewej strony. Wszyscy byli jednogłośnie za tym, aby ten dzień ustawą wprowadzić.

Z całym szacunkiem chciałbym przypomnieć pani senator, że ani pani, ani nikt z nas nie jest tu z urzędu. To wyborcy dali nam mandat zaufania. I jeżeli prawie 90% naszych wyborców opowiada się za tym, żeby taki projekt wprowadzić, to należy to zrobić. Taka jest wola narodu, a pani wie, że najwyższą władzą w Polsce raz na cztery lata jest właśnie naród. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję bardzo.

I teraz pani senator Anna Kurska, zapraszam.

(Rozmowy na sali)

Jest to ostatnie nazwisko na liście mówców. Jeżeli ktoś ma ochotę...

(Senator Krystyna Sienkiewicz: Niech pan marszałek nie zachęca.)

Senator Anna Kurska:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Pani senator Szyszkowska znowu rozpętała burzę, tak jak to było w maju 2003 r.

Ja chciałabym zwrócić uwagę tylko na jedno. Mianowicie nie można twierdzić, że Senat nie ma prawa uznać kogokolwiek za autorytet – z czego to wynika, z jakiego przepisu prawnego? Nie ma ani takiej klauzuli, ani takiego przepisu prawnego.

A to, że Polska nie jest krajem katolickim – no nie można przeczyć faktom. Nie jest istotne, czy

(senator A. Kurska)

akurat wierzący czy niewierzący występują o uznanie właśnie papieża za najwyższy autorytet, ponieważ cały świat go uznał. Nie trzeba było do Rzymu jechać, wystarczyło obejrzeć w telewizji, co się działo – cały świat oplakiwał papieża, okrzyki młodzieży „Santo subito” świadczyły najlepiej o tym, jakie jest życzenie ludzi, powiedzmy, uznających ten autorytet. Znamienne jest przy tym, że o ile prawica, w osobie pana senatora Romaszewskiego, wystąpiła w maju 2003 r. z takim wnioskiem i przepadł on właśnie z przyczyn między innymi takich, że pani profesor kwestionowała, że nie powinno być „Ojciec Święty” tylko powinno być „papież”, były tam też jakieś inne jeszcze drobne szczegóły, które rzeczywiście nie miały znaczenia, to teraz podpisali się pod nim prawie wszyscy członkowie SLD, no większość, i Samoobrony. Tak więc pytam: gdzie tutaj jest jakieś, powiedzmy, dzielenie się... Wydaje mi się, że...

(Senator Irena Kurzępa: Pani senator to cud.)

No właśnie, jeden z cudów i tak pragnę zakończyć to wystąpienie.

(Senator Janusz Lorenz: Puśćmy jeszcze raz listę obiegem.)

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję.

Chcę sprostować określenie „cały świat”. Miałem sposobność wraz z dwoma senatorami oglądać te wydarzenia z perspektywy Filipin i myślę, że stwierdzenie „cały świat” jest nieuprawnione. Dziękuję bardzo.

Zapraszam panią senator Dorotę Kempkę.

Senator Dorota Kempka:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Jestem jedną z trzech osób z Sojuszu Lewicy Demokratycznej, które się podpisały pod tym projektem ustawy. Uczyniłam to z pełną świadomością i będę głosowała za przyjęciem tej ustawy, chociaż praktycznie po dzisiejszych wypowiedziach i po szkalowaniu pani senator Marii Szyzkowskiej powinnam zmienić zdanie. Nie rozumiem pewnych rzeczy, po prostu nie rozumiem. Myślę, że w tej Izbie każdy ma prawo powiedzieć to, co myśli, a my powinniśmy z szacunkiem wysłuchać jego wypowiedzi i zastanowić się, bo może, w tym co mówi, jest odrobina racji.

Dlatego bardzo proszę: niech nasza Izba, która przyjęła tyle trudnych ustaw, nie zostały one rozpatrzone przez Sejm, po prostu uszanuje stanowisko innych. Ja podtrzymuję swoją decyzję, będę głosowała za przyjęciem tej ustawy, ale nie

chciałabym, żebyśmy po prostu dyskryminowali ludzi, którzy mają inne zdanie i mają śmiałość to swoje inne zdanie przekazać. Dziękuję za uwagę.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Nie. Dziękuję bardzo.

Zamykam dyskusję.

Ponieważ w trakcie dyskusji został zgłoszony wniosek przeciwny do wniosku przedstawionego przez komisję, Senat kieruje projekt do komisji. Komisja powinna odnieść się do tego wniosku.

Proponuję, abyśmy skierowali ten projekt ustawy do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności. Nie ma innych propozycji...

(Głos z sali: Jest, jest)

Jest, przepraszam bardzo.

Senator Teresa Liszcz:

Mam tylko prośbę, żeby pan marszałek był uprzejmy zarządzić w jakimś odpowiednim momencie przerwę, nawet dziesięciominutowa nam wystarczy, na zajęcie stanowiska przez komisję. Chodzi o to, żeby dzisiaj mogło się odbyć trzecie czytanie. Dziękuję.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Ja myślę, ponieważ mamy grubą książkę głosowań, że w połowie tych głosowań, dla lekkiego relaksu, zarządźmy przerwę i wtedy komisja się zbierze. A potem wrócimy do głosowań.

(Senator Teresa Liszcz: Świetny pomysł, bardzo dziękuję.)

Dziękuję bardzo.

Zatem stwierdzam, że projekt został wraz z wnioskiem przekazany do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, która zbierze się jeszcze dziś w stosownej porze. Dziękuję bardzo.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Jolanta Danielak)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Powracamy do rozpatrzenia punktu pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Przypominam, że w przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, która ustosunkowała się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowała sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam też, że dyskusja nad rozpatrywaną ustawą została zamknięta i obecnie, zgodnie

(wicemarszałek J. Danielak)

z art. 52 ust. 6 Regulaminu Senatu, głos mogą zabrać jedynie sprawozdawcy i wnioskodawcy.

Proszę sprawozdawcę Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, pana senatora Mariana Żenkiewicza, o zabranie głosu i przedstawienie uzgodnionych na posiedzeniu wniosków.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Marian Żenkiewicz:

Dziękuję bardzo.

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Komisja Nauki, Edukacji i Sportu na swoim posiedzeniu w dniu wczorajszym rozpatrzyła czterysta dwadzieścia jeden poprawek, jakie zostały zgłoszone do tej ustawy. W wyniku głosowań komisja popiera dwieście siedemdziesiąt cztery poprawki, pozostałych nie popiera.

Jak można byłoby krótko zrekapitulować, to co mamy w druku 980Z?

Otóż, po pierwsze, komisja opowiada się za takim podziałem uczelni, jaki został zaproponowany w ustawie.

Po drugie, nie przyjęto zmian dotyczących zapisu o samorządności akademickiej, mimo iż tego typu postulaty wpływały do komisji nie tylko ze strony senatorów, przyjmując, iż zapis ten miałby charakter tylko deklaracyjny, gdyż i tak statut jest źródłem prawa na uczelni.

Trzecia sprawa. Chciałbym tutaj jeszcze raz rozwiązać pewien mit. Ustawa nie deprecjonuje tytułu zawodowego magistra, tytuł zawodowy magistra jest uwidoczniony w ustawie z 12 września 1990 r. Ta ustawa tylko podtrzymuje tamtą regulację.

Odrzucone zostały wnioski, które mówiły o pewnych zmianach dotyczących stosunków własnościowych w uczelniach niepublicznych. Pozostawiono możliwość odwołania rektora przez ministra, w przypadku, gdy rektor narusza w sposób rażący obowiązujące prawo. Uważamy, że to jest konieczne, nawet obecne doświadczenia wskazują na zasadność tego rozwiązania.

Doprecyzowano w sposób dosyć, w moim przekonaniu, dobry warunki studiowania cudzoziemców w Polsce.

Odrzucono propozycję dokonania zmian w zasadach wyboru i określania składu Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Odrzucono także propozycje wprowadzenia nowych tworów w postaci Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych i Konferencji Rektorów Uczelni Niepublicznych. Odrzucono poprawki, które ograniczały zakres postanowień rozstrzyganych w statucie, to znaczy przyjęliśmy, że statut jest głównym źródłem prawa na uczelni. Odrzucone zostały wnioski, oczywiście w tym przypadku nieje-

dnogłośnie, dotyczące zmniejszenia uprawnień urlopowych do wykonania rozprawy habilitacyjnej, napisania doktoratu oraz urlopu dla poratowania zdrowia.

Postulujemy o utrzymanie dotychczasowego pensum godzin dydaktycznych dla nauczycieli akademickich. Ta poprawka zgłoszona przez pana senatora Wielowieyskiego i pana senatora Romaszewskiego została poparta przez komisję.

Przyjęto niektóre poprawki zgłoszone przez panią senator Liszcz, dotyczące uściślenia zawierania umów o pracę i stosunku pracy.

Nie przyjęto poprawek zmierzających do zmiany urlopu... Przepraszam, przyjęto poprawkę trzysta czterdzieści dziewięć – w moim przekonaniu, jest to poprawka ważna – która precyzuje warunki, w jakich student może być zwolniony. Tego nie było w ustawie, to zostało przez nas doprecyzowane.

Poparta została możliwość zakupów niektórych dóbr inwestycyjnych przez Katolicki Uniwersytet Lubelski i Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie. Chcę przypomnieć, że ten wniosek, zgłaszany przez pana senatora Biele i grupę senatorów, właściwie zmierzał do utrzymania obecnego stanu dofinansowania tych uczelni.

Habilitacja została utrzymana, zgodnie z projektem rządowym. Komisja uważa, że jest to krok do przodu w celu rozwiązania tego dosyć dyskusyjnego problemu. Ale komisja ma świadomość, że nad tą sprawą generalnie będzie się dyskutować jesienią, o czym zapewniła nas Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

Wreszcie, tak jak poprzednio, ze względu na wady prawne została odrzucona poprawka dotycząca lustracji.

Wprowadziliśmy poprawkę przyjmującą, że wybór kolegialnych i jednoosobowych organów uczelni został dokonany na taki okres, to znaczy na trzy lata, jak było to w momencie wyboru, a nie na cztery lata, jak to przyjmowane było w ustawie.

Określono terminy nadania statutów, to znaczy, biorąc pod uwagę realne możliwości wykonania postanowień tej ustawy, wydłużyliśmy terminy.

Wreszcie określiliśmy terminy zachowania w mocy starych i wejścia w życie nowych rozporządzeń. Odrzuciliśmy poprawki zmierzające do zmiany terminu wejścia ustawy w życie, a także poprawkę zmierzającą do odrzucenia ustawy w całości.

Zwracam się do pań i panów senatorów o przyjęcie wszystkich poprawek, które poparła komisja. Proszę mi wierzyć, że te poprawki w sposób istotny usprawniają tę ustawę. Po to, aby Wysoka Izba mogła głosować w sposób bardziej sprawny, chcę zaproponować, ażeby nad grupą dziewięćdziesięciu siedmiu poprawek, mających

(senator M. Żenkiewicz)

charakter formalny, zaakceptowanych przez komisję i niewykluczających się z żadnymi innymi poprawkami, nie są im przeciwne, głosować w jednym głosowaniu. Ja zestawienie tych dziewięćdziesięciu siedmiu poprawek przekazuję pani marszałek, zresztą widzę, iż pani marszałek ma już te poprawki.

Kończę jednym tylko stwierdzeniem: Wysoka Izbo, ta ustawa, jak powiedziałem na początku, w jakimkolwiek kształcie by była uchwalona, zawsze będzie budziła kontrowersje i zawsze będą duże grupy niezadowolone z rozwiązań, które przyjmujemy. Ona próbuje pogodzić tyle różnych sprzecznych ze sobą interesów, naprawdę nie da się jej nigdy skonstruować tak, aby zyskała pełne poparcie. W moim przekonaniu, po dyskusjach, jakie przeprowadziliśmy z twórcami ustawy, po dyskusjach, jakie przeprowadziliśmy z ministerstwem, po dyskusjach, jakie przeprowadziliśmy z udziałem naszego Biura Legislacyjnego, które wykazało olbrzymią kompetencję, upór i zawziętość w cyzelowaniu tej ustawy, jest ona znacznie lepsza niż ta, która przyszła do nas z Sejmu i w związku z tym wnoszę o: po pierwsze, odrzucenie wniosku o odrzucenie ustawy; po drugie, o przyjęcie wszystkich poprawek, które poparła komisja, i po trzecie, o głosowanie blokiem nad tymi poprawkami, o których powiedziałem. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Z pewnym niepokojem patrzę na salę obrad. Mam nadzieję, że nie dojdzie do sytuacji, kiedy nie będziemy mieli na sali kworum.

Zwracam się do państwa senatorów wnioskodawców i do pana senatora sprawozdawcy, pana senatora Zbigniewa Kruszewskiego, z pytaniem: czy ktoś z państwa chce jeszcze zabrać głos?

(Senator Zbigniew Kruszewski: Może z miejsca, Pani Marszałek, żeby nie przedłużać.)

Bardzo proszę.

Senator Zbigniew Kruszewski:

Jako sprawozdawca mniejszości chciałbym państwa prosić o poparcie poprawek mniejszości. Chciałbym też zwrócić uwagę, że na przykład termin wejścia ustawy spowoduje, że do 30 marca 2006 r. prawie czterysta uczelni będzie musiało przedstawić nowe swoje statuty, które później ministerstwo... A więc termin jest szalenie, szalenie napięty.

Ale również chciałbym podziękować panu przewodniczącemu Marianowi Żenkiewiczowi za sprawne prowadzenie posiedzenia naszej komisji, za to, że udało nam się przez to przebrnąć. Chociaż muszę powiedzieć, że czasami na nas burczał. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję.

Czy pani senator Teresa Liszcz chce jeszcze zabrać głos? Nie ma pani senator Liszcz.

Pan senator Andrzej Jaeschke?

(Senator Andrzej Jaeschke: Dziękuję.)

Pan senator Markowski?

(Senator Jerzy Markowski: Dziękuję.)

Pan senator Jurgiel?

(Senator Krzysztof Jurgiel: Dziękuję.)

Pan senator Podkański.

Senator Lesław Podkański:

Krótko. Proszę o poparcie poprawki trzynastej, sto siedemdziesiątej pierwszej i sto dziewięćdziesiątej drugiej. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Pan senator Zychowicz?

Senator Zbigniew Zychowicz:

Tak. Dziękuję.

Proszę o poparcie poprawek sto czterdziestej siódmej i sto czterdziestej ósmej.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Pan senator Mańkut?

Senator Władysław Mańkut:

Proszę o poparcie przez panie i panów senatorów poprawki sto pięćdziesiątej dziewiątej.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Pan senator Pawełek?

(Senator Kazimierz Pawełek: Dziękuję.)

Pan senator Bień?

(Senator January Bień: Dziękuję.)

Pan senator Smorawiński? Nie.

Pan senator Wittbrodt?

(Senator Edmund Wittbrodt: Nie, dziękuję.)

Pani senator Doktorowicz?

(Senator Krystyna Doktorowicz: Dziękuję.)

Pan senator Romaszewski?

(Senator Zbigniew Romaszewski: Tak.)

Bardzo proszę.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Tak, statuty regulują sposób funkcjonowania uczelni, ale mimo to ja nie mogę się zgodzić, że poprawka wniesiona w pkt 30 jest w zasadzie

(senator Z. Romaszewski)

bezpodstawna, jest gołosłowna, ponieważ te statuty powinny być jednak zgodne z podstawową zasadą demokracji na uczelni. O to żeśmy walczyli. Wydaje mi się, że przepis dotyczący istnienia wspólnoty uczelnianej, istnienia wspólnoty akademickiej, jest niezwykle istotny i myślę, że nadmierna elitaryzacja, która przyświeca teraz ogromnej liczbie ustaw, no nie powinna już święcić tak daleko idących sukcesów.

Jeśli chodzi o poprawki dwieście siedemdziesiątą piątą i dwieście siedemdziesiątą szóstą, to popieram je z całą mocą, ponieważ nie widzę żadnego powodu, aby przy takich osiągnięciach nauczycieli akademickich, przy takim wzroście wydajności pracy, jaki osiągnęli nauczyciele akademicy, pozbawiać ich podstawowych uprawnień pracowniczych. Dotyczy to urlopów naukowych, urlopów zdrowotnych, pozbawienia pracowników bibliotecznych przysługującym im praw. Uważam, że jest to zupełnie zaskakujący i zupełnie niepotrzebny kierunek naszej transformacji. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Pan senator Kruszewski?
(Senator Zbigniew Kruszewski: Dziękuję.)
Pan senator Żenkiewicz?
(Senator Marian Żenkiewicz: Dziękuję.)
Pan senator Kulak?
Pan senator Łęcki?
(Senator Włodzimierz Łęcki: Dziękuję.)
Pan senator Spychalski?
Pan senator Matuszak?
(Senator Grzegorz Matuszak: Dziękuję bardzo.)
Pani senator Popiołek?
(Senator Jolanta Popiołek: Dziękuję.)
Pani senator Koszada?
(Senator Aleksandra Koszada: Dziękuję.)
Pan senator Matusiak?
(Senator Ryszard Matusiak: Tak.)
Proszę.

Senator Ryszard Matusiak:

Proszę o przyjęcie poprawki dwieście siedemdziesiątej trzeciej, która gdyby weszła, likwidowałaby poprawkę pana senatora Romaszewskiego i Jurgiewicza, bo jest prawie taka sama.

To samo, co pan senator Romaszewski powiedział o pracownikach akademickich, którzy pracują w bibliotekach, mogłoby dotyczyć też – wczoraj na posiedzeniu komisji mi to uzasadniano – innych pracowników, na przykład laboratoryjnych. Ja może ujmę to tak: ci ludzie mają duży dorobek naukowy, ale nie tylko, i tak naprawdę oni też służą temu samemu. Dlatego proszę

o poparcie poprawki dwieście siedemdziesiątej trzeciej, bo dla mnie nie jest uzasadnieniem, że inni pracownicy też powinni otrzymać. To nie jest dla mnie uzasadnienie. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Pan senator Wielowieyski?
Pan senator Suchański?
(Senator Jerzy Suchański: Dziękuję.)
Pan senator Szydłowski?
(Senator Krzysztof Szydłowski: Dziękuję.)
Pani senator Kurska?
(Senator Anna Kurska: Dziękuję.)
Pani senator Sagatowska?
(Senator Janina Sagatowska: Dziękuję.)
Pan senator Jaworski?
(Senator Kazimierz Jaworski: Dziękuję.)
Pan senator Konieczny?
(Senator Janusz Konieczny: Dziękuję.)
Pani senator Skrzypek-Mrowiec?
(Senator Zofia Skrzypek-Mrowiec: Dziękuję.)
Pan senator Szafraniec?
(Senator Jan Szafraniec: Dziękuję.)
Pan senator Dzido?
(Głos z sali: Nie ma go.)
Pan senator Izdebski?
(Senator Sławomir Izdebski: Dziękuję.)
Pan senator Stokłosa?
(Senator Henryk Stokłosa: Dziękuję.)
Pan senator Borkowski?
(Senator Krzysztof Borkowski: Dziękuję.)
Pan senator Bułka?
(Senator Władysław Bułka: Dziękuję.)
Pan senator Mąsior?
(Senator Bogusław Mąsior: Dziękuję.)
Pan senator Saługa?
(Senator Wojciech Saługa: Dziękuję.)
Pan senator Biela?
(Głos z sali: Nieobecny.)
Pani senator Kurzępa?
(Senator Irena Kurzępa: Dziękuję.)
Dziękuję.

Panie i Panowie Senatorowie, przystępujemy do głosowania w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Przypominam, że w tej sprawie w toku debaty przedstawiono następujące wnioski: pani senator Teresa Liszcz przedstawiła wniosek o odrzucenie ustawy, a Komisja Nauki, Edukacji i Sportu, mniejszość komisji oraz senatorowie wnioskodawcy przedstawili wnioski o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Informuję, że zgodnie z art. 54 ust. 1 Regulaminu Senatu w pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem o odrzucenie ustawy, a następnie, w przypadku odrzucenia tego wniosku, nad przedstawionymi poprawkami, według kolejności przepisów ustawy.

(wicemarszałek J. Danielak)

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem pani senator Teresy Liszcz o odrzucenie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tego wniosku?

Kto jest temu przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 57 obecnych senatorów 17 głosowało za, 38 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 36**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że wniosek pani senator Liszcz o odrzucenie ustawy nie uzyskał akceptacji Izby.

W związku z odrzuceniem wniosku o odrzucenie ustawy za chwilę przystąpimy do głosowania nad przedstawionymi poprawkami.

Przypomnę państwu senatorom, że pan senator sprawozdawca przedstawił wniosek o łączne głosowanie nad poprawkami, które nie wykluczają innych poprawek i mogłyby zostać przegłosowane łącznie.

(Senator Teresa Liszcz: Redakcyjne?)

Są to poprawki redakcyjne i poprawki, które nie były kwestionowane w toku prac komisji.

Za chwilę wniosek ten poddamy pod głosowanie. Przypomnę tylko, że dotyczy on poprawek: pierwszej, drugiej, piątej, szóstej, dwudziestej pierwszej, dwudziestej siódmej, trzydziestej trzeciej, trzydziestej piątej, czterdziestej drugiej, pięćdziesiątej czwartej, pięćdziesiątej piątej, pięćdziesiątej szóstej, pięćdziesiątej ósmej, sześćdziesiątej trzeciej, dziewięćdziesiątej trzeciej, dziewięćdziesiątej czwartej, dziewięćdziesiątej piątej, dziewięćdziesiątej szóstej, dziewięćdziesiątej siódmej, setnej, sto drugiej, sto siódmej, sto ósmej, sto dziewiątej, sto jedenastej, sto czternastej, sto siedemnastej, sto osiemnastej, sto dwudziestej czwartej, sto trzydziestej ósmej, sto pięćdziesiątej pierwszej, sto sześćdziesiątej drugiej, sto sześćdziesiątej piątej, sto sześćdziesiątej szóstej, sto sześćdziesiątej ósmej, sto osiemdziesiątej czwartej, sto dziewięćdziesiątej piątej, dwieście piątej, dwieście siódmej, dwieście dziesiątej, dwieście jedenastej, dwieście trzynastej, dwieście czternastej, dwieście dwudziestej, dwieście dwudziestej czwartej, dwieście dwudziestej szóstej, dwieście trzydziestej pierwszej, dwieście czterdziestej czwartej, dwieście pięćdziesiątej pierwszej, dwieście sześćdziesiątej siódmej, dwieście sześćdziesiątej dziewiątej, dwieście osiemdziesiątej pierwszej, dwieście osiemdziesiątej szóstej, dwieście osiemdziesiątej siódmej, dwieście dziewięćdziesiątej trzeciej, dwieście dziewięćdziesiątej szóstej, trzechsetnej, trzysta drugiej, trzysta czwartej, trzysta dziewiątej, trzysta jedenastej, trzysta dwunastej, trzysta czternastej, trzysta dwudziestej drugiej,

trzysta dwudziestej szóstej, trzysta dwudziestej dziewiątej, trzysta trzydziestej drugiej, trzysta trzydziestej trzeciej, trzysta czterdziestej, trzysta czterdziestej pierwszej, trzysta czterdziestej drugiej, trzysta czterdziestej siódmej, trzysta pięćdziesiątej pierwszej, trzysta pięćdziesiątej czwartej, trzysta pięćdziesiątej piątej, trzysta pięćdziesiątej dziewiątej, trzysta sześćdziesiątej, trzysta sześćdziesiątej pierwszej, trzysta sześćdziesiątej drugiej, trzysta sześćdziesiątej piątej, trzysta siedemdziesiątej drugiej, trzysta siedemdziesiątej czwartej, trzysta siedemdziesiątej siódmej, trzysta osiemdziesiątej trzeciej, trzysta osiemdziesiątej czwartej, trzysta osiemdziesiątej piątej, trzysta osiemdziesiątej szóstej, trzysta osiemdziesiątej siódmej, trzysta osiemdziesiątej dziewiątej, trzysta dziewięćdziesiątej, trzysta dziewięćdziesiątej pierwszej, trzysta dziewięćdziesiątej trzeciej, trzysta dziewięćdziesiątej dziewiątej, czterechsetnej, czterysta czwartej, czterysta piątą i czterysta ósmą.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu wobec przedstawionej propozycji dotyczącej łącznego głosowania nad tymi poprawkami, uznam, że Senat przyjął i zaakceptował głosowanie łączne nad tymi poprawkami.

Czy jest w tej sprawie sprzeciw? Nie ma sprzeciwu.

Panie Senatorze, czy ta podniesiona ręka ma oznaczać sprzeciw?

(Senator Krzysztof Jurgiel: Nie, ja nos wycieram.) (Wesołość na sali)

Rozumiem, że nie ma sprzeciwu.

Wobec tego przystępujemy do łącznego głosowania nad wymienionymi przeze mnie przed chwilą poprawkami.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 65 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 37**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że wymienione poprawki zostały przyjęte.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką czwartą.

(Głosy z sali: Trzecią.)

Przepraszam bardzo, nad poprawką trzecią.

Poprawka trzecia zmienia koncepcję własnościową uczelni niepublicznej.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 13 głosowało za, 47 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu, 2 nie głosowało. (**Głosowanie nr 38**)

Poprawka nie uzyskała akceptacji Izby.

(wicemarszałek J. Danielak)

Poprawka czwarta ma charakter uściślający.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 66 obecnych senatorów 63 głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu i 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 39)**

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawką siódmą i ósmą będziemy głosować łącznie. Poprawki te zmierzają do tego, aby tytułami zawodowymi były wyłącznie tytuły licencjata lub inżyniera. Tytuł magistra lub równorzędny będzie tytułem akademickim.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 14 głosowało za, 43 – przeciw, 7 wstrzymało się od głosu, 3 nie głosowało. **(Głosowanie nr 40)**

Poprawki nie uzyskały akceptacji Izby.

Poprawka dziewiąta zmienia definicję studiów drugiego stopnia, wskazując, że studia magisterskie mają umożliwiać uzyskanie specjalistycznej wiedzy i przygotowywać do twórczej pracy w określonym zakresie kształcenia.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest jej przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 15 głosowało za, 46 – przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 41)**

Poprawka nie uzyskała naszej akceptacji.

Poprawka dziesiąta formułuje brakującą definicję jednolitych studiów magisterskich.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 65 głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 42)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka jedenasta uściśla definicję studiów trzeciego stopnia, wskazując między innymi, że studiami tymi są studia, które umożliwiają uzyskanie zaawansowanej wiedzy w określonej dziedzinie lub dyscyplinie nauki oraz przygotowują do samodzielnej działalności badawczej i twórczej.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 65 głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 43)**

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami dwunastą, osiemdziesiątą, dziewiątą, sto dziesiątą i sto dwunastą będziemy głosować łącznie. Poprawki te zmierzają do wyeliminowania z ustawy niezdefiniowanego pojęcia „forma kształcenia”.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 66 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 44)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka trzynasta dodaje definicję studiów specjalnych.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 17 głosowało za, 42 – przeciw, 8 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 45)**

Poprawka nie uzyskała akceptacji Izby.

Poprawka czternasta uściśla definicję makrokierunku studiów oraz koreluje ją z dodawaną definicją studiów międzykierunkowych.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 64 głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu i 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 46)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka piętnasta dodaje brakującą definicję studiów międzykierunkowych.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 65 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 47)**

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami szesnastą, trzydziestą szóstą, czterdziestą piątą i pięćdziesiątą trzecią będziemy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wykluczy głosowanie nad poprawkami siedemnastą, trzydziestą siódmą i trzydziestą ósmą. Poprawki szesnasta, trzydziesta szоста,

(wicemarszałek J. Danielak)

czterdziesta piąta i pięćdziesiąta trzecia mają na celu wyeliminowanie z części przepisów ustawy makrokierunków studiów i studiów międzykierunkowych oraz wprowadzenie ich w miejsce studiów łączących elementy różnych kierunków.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 9 głosowało za, 49 – przeciw, 9 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 48**)

Poprawki nie uzyskały akceptacji Izby.

Poprawka siedemnasta uściśla definicję standardów kształcenia.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 64 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu, 2 nie głosowało. (**Głosowanie nr 49**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawki osiemnasta i dziewiętnasta to poprawki, nad którymi będziemy głosować łącznie. Poprawki te zmieniają koncepcję uczelni akademickich i zawodowych. W myśl tych poprawek uczelnią akademicką będzie uczelnia prowadząca studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, natomiast uczelnią zawodową będzie uczelnia prowadząca studia pierwszego stopnia.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 66 obecnych senatorów 17 głosowało za, 43 – przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 50**)

Poprawki nie uzyskały akceptacji Izby.

Poprawka dwudziesta zmierza do tego, aby uczelnią artystyczną mogła być również uczelnia niepubliczna.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 13 głosowało za, 40 – przeciw, 14 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 51**)

Poprawka nie uzyskała akceptacji Izby.

Nad poprawkami dwudziestą drugą, sto pięćdziesiątą piątą, sto siedemdziesiątą siód-

mą, trzysta trzydziestą piątą i trzysta trzydziestą szóstą będziemy głosować łącznie.

(*Senator Edmund Wittbrodt: A dwudziesta pierwsza?*)

(*Senator Krystyna Doktorowicz: Została przyjęta w głosowaniu łącznym.*)

(*Senator Edmund Wittbrodt: A, dobrze, dobrze.*)

Poprawki te zmierzają do wyeliminowania z ustawy przepisów dotyczących uczelni, w których nie ma podstawowych jednostek organizacyjnych.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 57 głosowało za, 10 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 52**)

Poprawki uzyskały akceptację Izby.

Poprawka dwudziesta trzecia zmierza do tego, aby posiadane uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk rolniczych mogły być również wliczane do liczby posiadanych uprawnień, od której zależy prawo do używania w nazwie uczelni wyrazu „uniwersytet”.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 65 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 53**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwudziesta czwarta zmierza do uwzględnienia w ramach istniejącej uczelni nie tylko podstawowej jednostki organizacyjnej... Przepraszam bardzo. Poprawka ta zmierza do uwzględnienia, że w ramach istniejących uczelni nie tylko podstawowe jednostki organizacyjne posiadają uprawnienie do nadawania stopnia naukowego. Jednocześnie zwracam uwagę, że przyjęcie tej poprawki wykluczy głosowanie nad poprawkami dwudziestą piątą i dwudziestą szóstą.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki dwudziestej czwartej?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 61 głosowało za, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 54**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwudziesta siódma...

(*Głos z sali: Dwudziesta ósma.*)

(*Rozmowy na sali*)

Poprawka dwudziesta ósma to poprawka, nad którą będziemy głosować łącznie z poprawkami będącymi jej konsekwencją, czyli poprawkami

(wicemarszałek J. Danielak)

sto pięćdziesiątą drugą i sto osiemdziesiątą. Przyjęcie tych poprawek wykluczy głosowanie nad poprawką dwudziestą dziewiątą.

Poprawki dwudziesta ósma, sto pięćdziesiątą drugą i sto osiemdziesiątą określają formy współpracy uczelni z otoczeniem gospodarczym, wskazując między innymi, że w tym celu uczelnie będą prowadziły działalność gospodarczą odrębną od działalności, o której mowa w art. 12 i 13. Ponadto poprawki te określają zasady tworzenia i działania akademickiego inkubatora przedsiębiorczości i centrum transferu technologii.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 65 głosowało za, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 55**)

Poprawki zostały przyjęte.

Przyjęcie poprawki trzydziestej wykluczy głosowanie nad poprawką trzydziestą pierwszą. Poprawka trzydziesta ma na celu wskazanie, że nauczyciele akademicki, studenci, doktoranci oraz pracownicy uczelni niebędący nauczycielami akademickimi tworzą samorządną społeczność akademicką, oraz określa ogólne zasady uczestniczenia tej społeczności w zarządzaniu uczelnią.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 20 głosowało za, 43 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 56**)

Poprawka nie uzyskała akceptacji Izby.

Poprawka trzydziesta pierwsza ma na celu wskazanie, że na uczelni publicznej nauczyciele akademicki, studenci, doktoranci oraz pracownicy uczelni niebędący nauczycielami akademickimi tworzą samorządną społeczność akademicką, oraz określa ogólne zasady uczestniczenia tej społeczności w zarządzaniu uczelnią.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 65 głosowało za, 3 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 57**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka trzydziesta druga zmierza do tego, aby prawo do ustalania przez uczelnię warunków

przyjęcia na studia nie obejmowało liczby miejsc na studiach.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 8 głosowało za, 46 – przeciw, 14 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 58**)

Poprawka nie uzyskała akceptacji Izby.

Poprawka trzydziesta czwarta zmierza do tego, aby minister właściwy do spraw zdrowia określał limity przyjęć na poszczególnych kierunkach i formach studiów medycznych wyłącznie w uczelniach publicznych.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 15 głosowało za, 42 – przeciw, 9 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. (**Głosowanie nr 59**)

Poprawka nie uzyskała akceptacji Izby.

Poprawki trzydziesta siódma i trzydziesta ósma to poprawki, nad którymi będziemy głosować łącznie. Poprawki te mają na celu skorelowanie przepisów dotyczących prowadzenia studiów w ramach makrokierunku lub studiów międzykierunkowych za zgodą ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego z przepisami dotyczącymi prowadzenia tych studiów na podstawie uchwały senatu.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 62 głosowało za, 1 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 60**)

Poprawki zostały przyjęte.

Nad poprawkami trzydziestą dziewiątą i czterdziestą szóstą będziemy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wykluczy głosowanie nad poprawkami czterdziestą, czterdziestą pierwszą i czterdziestą siódmą. Poza tym przyjęcie tych poprawek spowoduje konieczność modyfikacji poprawki czterdziestej trzeciej.

Przystępujemy do łącznego głosowania nad poprawkami trzydziestą dziewiątą i czterdziestą szóstą. Poprawki te zmierzają do wyeliminowania przepisów szczególnych dotyczących standardów kształcenia nauczycieli i objęcia tej materii zasadami ogólnymi.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

(wicemarszałek J. Danielak)

Na 67 obecnych senatorów 8 głosowało za, 52 – przeciw, 7 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 61**)

Poprawki nie uzyskały akceptacji Izby.

Nad poprawkami czterdziestą i czterdziestą siódmą będziemy głosować łącznie. Poprawki mają charakter uściślający, a także uzupełniają delegację ustawową o brakujące wytyczne.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wyniki głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 66 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 62**)

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka czterdziesta pierwsza zmierza do tego, aby również studenci w ramach studiów pierwszego stopnia w specjalności nauczycielskiej w zakresie języka obcego uzyskiwali przygotowanie do nauczania dwóch przedmiotów: głównego i dodatkowego.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 64 głosowało za, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 63**)

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami czterdziestą trzecią i trzysta dwudziestą pierwszą będziemy głosować łącznie. Poprawki te skreślają zbędne wyrazy.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 66 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 64**)

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka czterdziesta czwarta rozszerza zakres spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu o wymagania dla poszczególnych form studiów oraz tryb tworzenia i warunki, jakie musi spełnić uczelnia, aby prowadzić studia międzykierunkowe i makrokierunki.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciwny?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 63 głosowało za, 4 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 65**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka czterdziesta ósma rozszerza zakres spraw przekazanych do uregulowania w rozpo-

ządzeniu o warunki, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne, aby prowadzić studia na określonym kierunku. Ponadto poprawka doprecyzowuje wytyczne.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 62 głosowało za, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 66**)

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami pięćdziesiątą i sto siedemdziesiątą szóstą będziemy głosować łącznie. Poprawki te mają na celu uściślenie przepisu, wskazując, co należy rozumieć przez sformułowanie „przeważająca część zajęć dydaktycznych”.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 64 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. (**Głosowanie nr 67**)

Poprawki zostały przyjęte.

Nad poprawkami pięćdziesiątą pierwszą i pięćdziesiątą drugą będziemy głosować łącznie. Poprawki te mają na celu określenie, w sposób zgodny z systemem prawa, zasad przyznawania uczelniom spełniającym wymagania określone w ustawie standardu kształcenia dla danego kierunku, innego niż powszechny.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

(Rozmowy na sali)

Bardzo proszę o głosowanie.

Kto państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 67 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 68**)

Poprawki zostały przyjęte.

I w tym momencie chciałabym bardzo prosić, aby odnotowano w protokole, że do tej pory głosowałam w imieniu senatora Jarzembowskiego, za co senatora Jarzembowskiego bardzo serdecznie przepraszam.

(Wesołość na sali)

(Senator Ryszard Jarzembowski: Tak, dziękuję. Zresztą właśnie włożyliśmy już właściwą kartę pani senator.)

(Rozmowy na sali)

(Senator Ryszard Jarzembowski: To chyba nie jest zabronione.)

(Rozmowy na sali)

Przepraszam bardzo. Chcę poinformować Wysoką Izbę, że nie oznacza to głosowania na

(wicemarszałek J. Danielak)

dwie ręce. Głosowałam tylko i wyłącznie jedną kartą.

(Senator Ryszard Jarzembowski: I jedną ręką.)

Poprawka pięćdziesiąta siódma zmierza do tego, aby honorowy tytuł doktora honoris causa mogła nadawać uczelnia niemająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wyniki głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 6 głosowało za, 54 – przeciw, 7 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 69)**

Poprawka nie uzyskała akceptacji Izby.

Nad poprawkami pięćdziesiątą dziewiątą i siedemdziesiątą siódmą będziemy głosować łącznie. Poprawki te zmierzają do sformułowania w sposób niebudzący wątpliwości zasad powoływania pierwszego rektora uczelni publicznej i niepublicznej oraz nadawania pierwszego statutu uczelni publicznej, a także określają długość trwania kadencji organów nowo utworzonej uczelni publicznej, a w przypadku uczelni niepublicznej – czas trwania kadencji rektora.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 63 głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu, 2 nie głosowało. **(Głosowanie nr 70)**

Stwierdzam, że poprawki zostały przyjęte.

Poprawka sześćdziesiąta wprowadza do ustawy przepis wskazujący, jaki podmiot może wystąpić z wnioskiem o utworzenie uczelni niepublicznej, oraz przepis wprost nakładający na ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego obowiązek zasięgnięcia opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej w przedmiocie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej oraz nadania uprawnień.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 63 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 71)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta druga modyfikuje katalog danych, które będą musiały znaleźć się w pozwoleniu na utworzenie uczelni niepublicznej.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 62 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu, 2 nie głosowało. **(Głosowanie nr 72)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta czwarta formułuje od strony pozytywnej katalog warunków, które musi spełnić osoba fizyczna, aby otrzymać pozwolenie na utworzenie uczelni niepublicznej. Ponadto poprawka ta wprowadza obligatoryjność odmowy przedłużenia pozwolenia, jeżeli założyciel będący osobą fizyczną przestał spełniać co najmniej jeden z warunków określonych w zmienianym przepisie albo w stosunku do założyciela będącego osobą prawną zaistniała co najmniej jedna z przesłanek określonych w ust. 5 tego artykułu.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 14 głosowało za, 51 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 73)**

Poprawka nie uzyskała akceptacji Izby.

Poprawka sześćdziesiąta piąta zmierza do tego, aby minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego odmawiał udzielenia pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej osobie fizycznej, która została skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo skarbowe.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 64 głosowało za, 3 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 74)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta szósta zmierza do tego, aby minister musiał zasięgnąć opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej przed odmową udzielenia pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej w przypadku, gdy z wniosku o wydanie pozwolenia wynika, że uczelnia lub jej jednostki organizacyjne nie będą spełniały warunków niezbędnych do prowadzenia studiów.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wyniki głosowania.

(wicemarszałek J. Danielak)

Na 65 obecnych senatorów 62 głosowało za, 2 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 75**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta siódma zmienia jedno z kryteriów będących podstawą przedłużenia pozwolenia na utworzenie uczelni, wskazując, że warunkiem przedłużenia jest to, aby wszystkie przeprowadzone przez Państwową Komisję Akredytacyjną oceny kształcenia w uczelni zakończyły się wynikiem pozytywnym, a nie że wszystkie prowadzone przez uczelnię kierunki uzyskały ocenę pozytywną.

Kto z państwa senatorów jest z przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 69 obecnych senatorów 13 głosowało za, 48 – przeciw, 8 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 76**)

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta ósma zmienia jedno z kryteriów będących podstawą przedłużenia pozwolenia na utworzenie uczelni, wskazując, że warunkiem przedłużenia jest to, aby co najmniej połowa prowadzonych kierunków uzyskała pozytywną ocenę kształcenia wydaną przez Państwową Komisję Akredytacyjną.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 8 głosowało za, 57 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 77**)

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sześćdziesiąta dziewięta ma charakter uściślający.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wyniki głosowania.

Na 69 obecnych senatorów 68 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 78**)

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami siedemdziesiątą i siedemdziesiątą drugą będziemy głosować łącznie. Poprawki te wprowadzają obligatoryjność odmowy przedłużenia pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej, jeżeli uczelnia niepubliczna działa niezgodnie z prawem.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wyniki głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 18 głosowało za, 45 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu, 2 nie głosowało. (**Głosowanie nr 79**)

Poprawki nie uzyskały akceptacji Izby.

Poprawka siedemdziesiąta pierwsza zmierza do tego, aby podstawą fakultatywnej odmowy przedłużenia pozwolenia był fakt, że uczelnia niepubliczna działa niezgodnie z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, a nie fakt naruszenia przez nią jakichkolwiek przepisów.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 64 głosowało za, 2 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 80**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka siedemdziesiąta trzecia wprowadza obligatoryjną odmowę przedłużenia pozwolenia, jeżeli w stosunku do założyciela zaistniała którakolwiek z przesłanek uzasadniających odmowę udzielenia pozwolenia.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 65 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 81**)

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami siedemdziesiątą czwartą i siedemdziesiątą piątą będziemy głosować łącznie. Poprawki wprowadzają do ustawy brakujący przepis merytoryczny wskazujący, że w związku z postępowaniem o wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej pobierana będzie opłata związana z kosztami postępowania opiniodawczego, a także uzupełniają delegację ustawową o wytyczną dotyczącą sposobu określenia wysokości tej opłaty.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o wyniki głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 64 głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu, 2 nie głosowało. (**Głosowanie nr 82**)

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka siedemdziesiąta szósta zmierza do tego, aby minister cofał pozwolenie na utworzenie uczelni niepublicznej w sytuacji, gdy założyciel nie przekazał środków majątkowych przeznaczonych na jej utworzenie w terminie trzech miesięcy od dnia wpisania uczelni do rejestru, a nie, jak stanowi ustawa, w terminie

(wicemarszałek J. Danielak)

trzech miesięcy od dnia złożenia aktu założycielskiego.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 64 głosowało za, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 83)**

Poprawki zostały przyjęte.

Panie i Panowie Senatorowie, przed łącznym głosowaniem nad poprawkami siedemdziesiątą ósmą, sto dziewiętnastą, dwieście czterdziestą siódmą i dwieście pięćdziesiątą trzecią należy w pierwszej kolejności przegłosować poprawki dwieście czterdziestą dziewiątą i dwieście pięćdziesiątą drugą, których przyjęcie wykluczy głosowanie nad poprawkami dwieście pięćdziesiątą trzecią i dwieście pięćdziesiątą czwartą.

Nad poprawkami dwieście czterdziestą dziewiątą i dwieście pięćdziesiątą drugą będziemy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wykluczy głosowanie nad poprawkami dwieście pięćdziesiątą trzecią i dwieście pięćdziesiątą czwartą. Przystępujemy do głosowania łącznego nad poprawkami dwieście czterdziestą dziewiątą i dwieście pięćdziesiątą drugą. Poprawki te zmierzają do uściślenia, że dwukrotna negatywna ocena, która może być podstawą rozwiązania stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim za wypowiedzeniem, dotyczy dotychczas zajmowanego stanowiska, a także przenoszą z art. 122 ust. 1 zasadę, w myśl której stosunek pracy z mianowanym nauczycielem akademickim może zostać rozwiązany za wypowiedzeniem również z innych niż określone w ustawie ważnych przyczyn, po uzyskaniu zgody organu kolegialnego wskazanego w statucie uczelni. Ponadto poprawka dwieście pięćdziesiątą drugą skreśla regulację stanowiącą powtórzenie innego przepisu.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 69 obecnych senatorów* 18 głosowało za, 47 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 84)**

Poprawki nie uzyskały akceptacji Izby.

Przystępujemy do głosowania nad poprawkami siedemdziesiątą ósmą, sto dziewiętnastą,

dwieście czterdziestą siódmą i dwieście pięćdziesiątą trzecią. Poprawki zmierzają do wyeliminowania z ustawy niezidentyfikowanego pojęcia „przekształcenie uczelni”.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 69 obecnych senatorów 67 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 85)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka siedemdziesiątą dziewiątą uściśla, że z dniem, w którym decyzja o odmowie przedłużenia pozwolenia na otwarcie uczelni niepublicznej stała się ostateczna albo z dniem wskazanym w decyzji nakazującej likwidację uczelni niepublicznej, albo z dniem, w którym pozwolenie wygasło, następuje postawienie uczelni niepublicznej w stan likwidacji, a nie likwidacja uczelni.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 65 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 86)**

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami osiemdziesiątą i trzysta osiemdziesiątą drugą będziemy głosować łącznie. Poprawki te mają na celu wyeliminowanie możliwości ogłaszania upadłości uczelni niepublicznych.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 69 obecnych senatorów 63 głosowano za, 5 wstrzymało się od głosu, 1 senator nie głosował. **(Głosowanie nr 87)**

Poprawki zostały przyjęte.

Poprawka osiemdziesiątą pierwszą ma na celu umożliwienie dalszego przenoszenia pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej na wniosek osoby, na którą pozwolenie takie zostało przeniesione.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 61 obecnych senatorów 54 głosowało za, 2 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 88)**

Poprawka została przyjęta.

Dziękuję państwu za tę część głosowań.

(Senator Lesław Podkański: I pani marszałek też dziękujemy.)

*Wicemarszałek przeczytała omyłkowo: 68 obecnych senatorów.

(wicemarszałek J. Danielak)

(Senator Sławomir Izdebski: Pięć minut przerwy.)

(Głos z sali: Jakiej przerwy, pracujemy.)

(Rozmowy na sali)

(Senator Ryszard Jarzembowski: Jeszcze godzinę prowadzi pan marszałek Kutz i za godzinę będzie przerwa.)

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Kazimierz Kutz)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Uwaga! Nad poprawkami osiemdziesiątą drugą i sto osiemdziesiątą dziewiątą należy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawką sto osiemdziesiątą ósmą. Poprawki te przewidują obligatoryjne przeniesienie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej na rzecz osoby fizycznej, która stała się spadkobiercą osoby fizycznej, której udzielono pozwolenia i jednocześnie zwolnienie tej osoby z podatku od spadków i darowizn w części, w jakiej przeznaczyła ona swoje mienie na działalność uczelni. Proszę, głosujemy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 5 było za, 56 – przeciw, 6 wstrzymało się od głosu, 1 senator nie głosował. **(Głosowanie nr 89)**

Poprawki nie zostały przyjęte.

Poprawka osiemdziesiąta trzecia ma charakter redakcyjny.

Proszę o wciśnięcie przycisku obecności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 18 było za, 45 – przeciw, 4 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 90)**

Poprawka nie została przyjęta.

Uwaga! Przyjęcie poprawki osiemdziesiątej czwartej wyklucza głosowanie nad poprawką osiemdziesiątą piątą. Poprawka osiemdziesiąta czwarta zmierza do tego, aby majątek uczelni niepublicznej, pozostały po zaspokojeniu wierzycieli, stawał się mieniem założyciela lub przeznaczony został, zgodnie z jego wolą, na cele określone w statucie. Nie dotyczyłoby to majątku otrzymanego nieodpłatnie z jednostek samorządu terytorialnego lub sfinansowanego z budżetu państwa.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 13 było za, 53 – przeciw, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 91)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Uwaga! Nad poprawką osiemdziesiątą piątą głosujemy tylko w wypadku odrzucenia poprawki osiemdziesiątej czwartej, co właśnie się stało. Poprawka osiemdziesiąta piąta zmierza do tego, aby majątek uczelni niepublicznej, pozostały po zaspokojeniu wierzycieli, stawał się mieniem założyciela lub przeznaczony był, zgodnie z jego wolą, na cele określone w statucie.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 67 obecnych senatorów 11 było za, 50 – przeciw, 6 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 92)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka osiemdziesiąta szósta dodaje do ustawy przepis merytoryczny, wskazujący, na czyj wniosek dokonywany jest wpis do rejestru uczelni niepublicznej i związku uczelni niepublicznych.

Kto jest za poprawką?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 68 obecnych senatorów 65 było za, 1 senator wstrzymał się od głosu, 2 senatorów nie głosowało. **(Głosowanie nr 93)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka osiemdziesiąta siódma usuwa możliwość pobierania opłat za wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń o danych zawartych w rejestrze uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 3 głosowało za, 50 – przeciw, 12 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 94)**

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka osiemdziesiąta ósma uzupełnia katalog czynności, które dokonywane będą w drodze decyzji administracyjnej.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 62 głosowało za, 1 – przeciw, 1 senator wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 95)**

Poprawka została przyjęta.

(wicemarszałek K. Kutz)

Poprawka dziewięćdziesiąta rozszerza na niepubliczne uczelnie zawodowe prawo do współdziałania z uczelniami akademickimi.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 61 głosowało za, 1 – przeciw, 1 senator wstrzymał się od głosu.

(Głosowanie nr 96)

Poprawka została przyjęta.

Przyjęcie poprawki dziewięćdziesiątej pierwszej wyklucza głosowanie nad poprawką dziewięćdziesiątą drugą. Poprawka ta zmierza do tego, aby minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ogłaszał w dzienniku urzędowym wykaz uczelni i związków uczelni wraz z ich uprawnieniami do prowadzenia studiów oraz zapewniał bezpłatny dostęp, w postaci zapisu elektronicznego, do informacji o zawieszeniu i cofnięciu uprawnień uczelni do prowadzenia studiów.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 16 było za, 46 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 97)**

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka dziewięćdziesiąta druga nakłada na ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego obowiązek ogłaszania na stronach internetowych ministerstwa wykazu uczelni i związków uczelni, obwieszczenia o utworzeniu i likwidacji uczelni oraz informacji o zawieszeniu i cofnięciu uprawnień uczelni do prowadzenia studiów.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 60 obecnych senatorów 58 głosowało za, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 98)**

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką dziewięćdziesiątą ósmą. Przesuwa ona na dzień 15 października roku następującego po roku sprawozdawczym ostateczny termin przedstawienia przez rektora ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego rocznego sprawozdania z działalności uczelni, wraz z informacją dotyczącą obsady kadrowej na prowadzonych kierunkach studiów.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 61 obecnych senatorów 57 było za, 1 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 99)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dziewięćdziesiąta dziewiąta nakłada na rektora uczelni obowiązek przekazywania ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego uchwał właściwych organów uczelni w sprawach przyjęcia lub zmiany regulaminu studiów lub regulaminu studiów doktoranckich oraz zasad i trybu przyjmowania na studia i studia doktoranckie.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 59 było za*, 4 się wstrzymało od głosu. **(Głosowanie nr 100)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka sto pierwsza rozszerza zakres stosowania przepisu na działalność uczelni lub założyciela uczelni niepublicznej niezgodną z wszystkimi przepisami prawa, a nie tylko z przepisami tej ustawy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 60 obecnych senatorów 58 było za, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 101)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sto trzecia zmierza do usunięcia przepisu niezgodnego z przepisami kodeksu karnego.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 61 obecnych senatorów 60 było za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 102)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sto czwarta doprecyzowuje przepis dotyczący zawieszenia rektora w pełnieniu funkcji w przypadku, gdy toczy się przeciwko niemu postępowanie karne.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 60 było za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 103)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami sto piątą, sto dwudziestą trzecią i sto trzydziestą czwartą należy głosować

* Wicemarszałek przeczytał omyłkowo: 50 było za.

(wicemarszałek K. Kutz)

łącznie. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawką sto szóstą.

Poprawki sto piąta, sto dwudziesta trzecia i sto trzydziesta czwarta zmierzają do wskazania, że publiczne uczelnie zawodowe mogą utworzyć Konferencję Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych, a niepubliczne uczelnie zawodowe – Konferencję Rektorów Uczelni Niepublicznych, a nie, jak przewiduje ustawa, wspólną Konferencję Rektorów Zawodowych Szkół Polskich.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 61 obecnych senatorów za poprawką było 5, 54 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 104**)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Uwaga! Głosowanie nad poprawką sto szóstą odbędzie się tylko w przypadku odrzucenia tamtych poprawek. Poprawka sto szоста uściśla przepis określający przesłankę i tryb odwołania rektora.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 62 obecnych senatorów 58 było za, 4 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 105**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sto trzynasta rozszerza katalog cudzoziemców mogących podejmować i odbywać kształcenie oraz uczestniczyć w badaniach naukowych i pracach rozwojowych o cudzoziemców, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich oraz cudzoziemców, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na zamieszkania na czas oznaczony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 7, 13 i 14 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 58 było za, 1 – przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 106**)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto piętnastą, która wskazuje, kogo należy rozumieć przez członka rodziny pracownika migrującego oraz członka rodziny obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki.

Na 64 obecnych senatorów 61 było za, 3 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 107**)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka sto szesnasta rozszerza na ministrów resortowych obowiązek podawania do publicznej wiadomości limitu stypendiów dla uprawnionej grupy cudzoziemców. Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 62 było za, 1 senator się wstrzymał od głosu, 1 nie głosował. (**Głosowanie nr 108**)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawkami sto dwudziestą i sto dwudziestą ósmą. Będziemy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawką sto dwudziestą dziewiątą.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 15 było za, 42 – przeciw, 8 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 109**)

Poprawki nie zostały przyjęte.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto dwudziestą pierwszą, która wyklucza głosowanie nad poprawką sto dwudziestą drugą. Poprawka sto dwudziesta pierwsza zmienia przewidziany ustawą tryb wyboru członków Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego.

Kto jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 13 było za, 45 – przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 110**)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto dwudziestą drugą, która ma na celu ustawowe wskazanie przyczyn wygaśnięcia mandatu członka Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego.

Kto jest za przyjęciem poprawki?

Kto się wstrzymał od głosu?

Kto był przeciw?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 65 obecnych senatorów za przyjęciem poprawki było 62, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 111**)

Poprawka została przyjęta.

(wicemarszałek K. Kutz)

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto dwudziestą piątą, która ogranicza skład Państwowej Komisji Akredytacyjnej do nie więcej niż sześćdziesięciu członków.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 66 obecnych senatorów 16 było za, 43 sprzeciwiło się, 7 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 112**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto dwudziestą szóstą, która wskazuje termin, w jakim minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego będzie podejmował decyzje w sprawach utworzenia uczelni oraz przyznania uczelni uprawnienia do prowadzenia studiów na danym kierunku i określonym poziomie kształcenia, w sytuacji gdy Państwowa Komisja Akredytacyjna nie wyrazi opinii w ustawowo określonym terminie. Poprawka ta zmienia również termin na wydanie przez Państwową Komisję Akredytacyjną opinii w sprawach dokonanych ocen kształcenia.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 66 obecnych senatorów 13 było za, 48 sprzeciwiło się, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 113**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto dwudziestą siódmą, która dodaje w ustawie upoważnienie dla ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do uregulowania w rozporządzeniu zasad przeprowadzania wizytacji w uczelniach przez Państwową Komisję Akredytacyjną, kryteriów zaliczenia nauczycieli do minimum kadrowego oraz kryteriów oceny standardów nauczania, którymi ma się kierować komisja przy sporządzaniu oceny.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 66 obecnych senatorów 23 było za poprawką, 38 sprzeciwiło się, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 114**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką dwudziestą dziewiątą...

(Głos z sali: Sto dwudziestą dziewiątą.)

Przepraszam, sto dwudziestą dziewiątą. Poprawka sto dwudziesta dziewiąta uściśla przepis

dotyczący składu zespołów kierunków studiów wchodzących w skład Państwowej Komisji Akredytacyjnej.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 58 było za, 1 był przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 115**)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawkami sto trzydziestą, sto trzydziestą pierwszą i trzysta czterdziestą szóstą...

(Głos z sali: Trzysta sześćdziesiątą czwartą.)

...trzysta sześćdziesiątą czwartą, Matko Boska... (wesolość na sali) ...nad którymi należy głosować łącznie. Poprawki te zmierzają do jednoznacznego wskazania, że uchwały prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej w sprawie utworzenia uczelni, przyznania uprawnienia do prowadzenia studiów oraz przeprowadzenia oceny kształcenia są postanowieniami w myśl przepisów kodeksu postępowania administracyjnego.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 64 było za, 1 senator wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 116**)

Poprawki zostały przyjęte.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto trzydziestą drugą. Zmierza ona do tego, aby w postępowaniu w sprawie rozpatrzenia zażalenia na uchwałę prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej uczestniczyli również przedstawiciele ocenianej uczelni.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 59 obecnych senatorów 41 było za, 11 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu, 2 senatorów nie głosowało. (**Głosowanie nr 117**)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami sto trzydziestą trzecią i czterystą dziesiątą będziemy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawkami czterysta jedenastą i czterysta osiemnąstą. Poprawki sto trzydziesta trzecia i czterysta dziesiąta zmierzają do tego, aby obsługę organizacyjną Państwowej Komisji Akredytacyjnej wykonywały jednostki organizacyjnej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, a nie odrębne biuro Państwowej Komisji Akredytacyjnej.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek?

(wicemarszałek K. Kutz)

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 63 było za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 118)**

Stwierdzam, że poprawki zostały przyjęte.

Poprawka sto trzydziesta piąta, nad którą będziemy głosować, ma na celu wprowadzenie fakultatywności zasięgania przez organy władzy publicznej opinii konferencji rektorów w sprawach wymienionych w zmienianym przepisie.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 66 obecnych senatorów 20 było za, 39 sprzeciwiło się, 6 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 119)**

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto trzydziestą szóstą, która zmierza do tego, aby organy władzy publicznej zasięgały opinii konferencji rektorów również w sprawach pomocy materialnej dla doktorantów.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 63 było za, 1 senator się sprzeciwił. **(Głosowanie nr 120)**

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto trzydziestą dziewiątą, która wskazuje w sposób wyraźny...

(Głos z sali: Sto trzydziestą siódmą.)

Przepraszam. Panowie, proszę mnie pilnować.

Głosujemy nad poprawką sto trzydziestą siódmą, która zmierza do tego, aby organy władzy publicznej zasięgały opinii konferencji rektorów w sprawie projektu budżetu państwa jedynie w części dotyczącej szkolnictwa wyższego.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 60 było za, 1 się sprzeciwił, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 121)**

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sto trzydziesta dziewiąta, nad którą będziemy głosować, wskazuje w sposób wyraźny, że minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego zatwierdza statut uczelni w drodze decyzji. Poprawka ta wydłuża również z dwóch do sześciu miesięcy termin, w którym minister może zatwierdzić statut lub wezwać uczelnię publiczną do usunięcia uchybień.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 66 obecnych senatorów 63 było za, 1 sprzeciwił się, 1 wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował.

(Głosowanie nr 122)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sto czterdziesta, nad którą będziemy głosować, wyklucza głosowanie nad poprawką sto czterdziestą pierwszą. Poprawka ta zmierza do tego, aby statut uczelni niepublicznej nie musiał określać sposobu przejmowania funkcji założyciela w razie jego śmierci, jeżeli jest osobą fizyczną, lub likwidacji, jeżeli jest osobą prawną, oraz zasad i trybu likwidacji uczelni.

Kto jest za przyjęciem tej...

(Senator Ewa Serocka: Nieczynne.)

Nieczynne. Tak, słusznie.

(Rozmowy na sali)

Proszę uruchomić aparaturę.

(Senator Jolanta Popiołek: Już działa.)

Dziękuję.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 66 obecnych 8 było za, 50 sprzeciwiło się, 6 wstrzymało się...

(Głos z sali: 52 było przeciw.)

Na 66 obecnych 8 było za, 52 było przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 123)**

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto czterdziestą pierwszą, która ma charakter redakcyjny.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wynik głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 62 było za, 1 senator wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 124)**

(Głosowanie nr 124)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto czterdziestą drugą, która zmierza do precyzyjnego wskazania terminu wejścia w życie statutu uczelni niepublicznej.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 66 obecnych senatorów 64 było za, 1 senator wstrzymał się od głosu, 1 senator nie głosował. **(Głosowanie nr 125)**

(Głosowanie nr 125)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka sto czterdziesta trzecia ma charakter redakcyjny.

(wicemarszałek K. Kutz)

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 66 obecnych senatorów 62 głosowało za, 2 sprzeciwiło się, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 126**)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka sto czterdziesta czwarta wprowadza zasadę, zgodnie z którą, jeśli podstawową jednostką organizacyjną uczelni jest wydział, jej kierownikiem jest dziekan.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 66 obecnych senatorów 65 głosowało za, 1 senator wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 127**)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka sto czterdziesta piąta zmierza do jednoznacznego wskazania, że statut uczelni niepublicznej musi przewidywać istnienie rektora i kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, istnienie innych organów jednoosobowych w uczelni niepublicznej jest fakultatywne.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 63 było za, 1 senator wstrzymał się od głosu, 1 nie głosował. (**Głosowanie nr 128**)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto czterdziesta szóstą. Przyjęcie poprawki sto czterdziestej szóstej wyklucza głosowanie nad poprawkami sto czterdziestą siódmą, sto czterdziestą ósmą, sto czterdziestą dziewiątą i sto pięćdziesiątą. Poprawka ta zmienia przyjętą w ustawie koncepcję ustalania składu senatu uczelni publicznej.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 14 głosowało za przyjęciem poprawki, 44 sprzeciwiło się, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 129**)

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sto czterdziesta siódma zmniejsza do 10% minimalną liczbę studentów i doktorantów, którzy zasiadać będą w senacie uczelni publicznej.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 12 było za, 47 sprzeciwiło się, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 130**)

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sto czterdziesta ósma zmierza do tego, aby nauczyciele akademicy nieposiadający tytułu naukowego profesora lub stopnia naukowego doktora habilitowanego mieli zagwarantowane co najmniej 15% miejsc w składzie senatu uczelni publicznej.

(Senator Teresa Liszcz: 10%.)

(Głosy z sali: 10%, 10%.)

Ja mam zapisane 15%.

(Senator Andrzej Jaeschke: 10%. Powinno być 10%.)

(Głos z sali: Trzeba poprawić.)

10%? To jest błąd, tak? Przepraszam, mam taki zapis. Wnoszę tu poprawkę, aby było 10%.

(Senator Krzysztof Jurgiel: To sto czterdziesta ósma...)

Dziękuję za czujność.

(Senator Andrzej Jaeschke: Rewolucyjną.)

Tak jest.

Powtarzam. Poprawka sto czterdziesta ósma zmierza do tego, aby nauczyciele akademicy nieposiadający tytułu naukowego profesora lub stopnia naukowego doktora habilitowanego mieli zagwarantowane co najmniej 10% miejsc w składzie senatu uczelni publicznej. Głosujemy.

Kto jest za jej przyjęciem?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wynik głosowania.

Na 65 obecnych senatorów* 9 było za, 44 sprzeciwiło się, 12 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 131**)

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sto czterdziesta dziewiąta przewiduje, iż nauczyciele akademicy inni niż posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego będą mieli zagwarantowane 15% miejsc w składzie senatu uczelni publicznej.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 11 było za, 45 sprzeciwiło się, 9 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 132**)

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sto pięćdziesiąta zmierza do tego, aby w posiedzeniach senatu uczelni publicznej z głosem doradczym uczestniczył również dyrektor biblioteki głównej.

* Wicemarszałek przeczytał omyłkowo: 60 obecnych senatorów.

(wicemarszałek K. Kutz)

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 60 było za, 3 sprzeciwiło się, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 133**)

Poprawka została przyjęta.

Teraz będziemy głosować nad poprawką sto pięćdziesiątą trzecią, która zmierza do tego, aby do kompetencji senatu uczelni publicznej należała również ocena wykonania planu rzeczowo-finansowego uczelni.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 20 było za, 42 sprzeciwiło się, 3 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 134**)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Teraz poprawka sto pięćdziesiąta czwarta. Przyjęcie poprawki sto pięćdziesiątej czwartej wyklucza głosowanie nad poprawką dwieście siedemdziesiątą pierwszą. Zmierza ona do tego, aby senat uczelni publicznej ustalał na zasadach i w granicach określonych w ustawie pensum dydaktyczne dla poszczególnych stanowisk i osób oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 11 było za, 41 sprzeciwiło się, 11 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. (**Głosowanie nr 135**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto pięćdziesiątą szóstą. Przyjęcie poprawki sto pięćdziesiątej szóstej wyklucza głosowanie nad poprawkami sto pięćdziesiątą siódmą, sto pięćdziesiątą ósmą i sto pięćdziesiątą dziewiątą. Poprawka ta zmienia przyjętą w ustawie koncepcję składu rady podstawowej jednostki organizacyjnej.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 6 było za, 48 sprzeciwiło się, 9 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 136**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto pięćdziesiątą siódmą. Poprawka ta wprowadza ustawową zasadę, zgodnie z którą przewodniczącym rady podstawowej jednostki organizacyjnej jest jej kierownik.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych 59 było za, 1 sprzeciwił się, 3 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 137**)
Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto pięćdziesiątą ósmą. Zmniejsza ona do 10% minimalną liczbę studentów i doktorantów, którzy zasiadać będą w radzie podstawowej jednostki organizacyjnej.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 9 było za, 45 sprzeciwiło się, 10 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 138**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto pięćdziesiątą dziewiątą. Zmierza ona do zagwarantowania adiunktom, asystentom i wykładowcom co najmniej 10% miejsc w składzie rady podstawowej jednostki organizacyjnej.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 12 było za, 45 się sprzeciwiło, 7 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 139**)

Poprawka nie została przyjęta.

Poprawka sto sześćdziesiąta rozszerza kompetencje rady podstawowej jednostki organizacyjnej o podejmowanie decyzji w sprawie przyjęcia sprawozdania kierownika tej jednostki z wyników jej działalności.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 13 głosowało za, 44 było przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 140**)

Poprawka nie została przyjęta.

Teraz będziemy głosować nad sto sześćdziesiątą pierwszą. Poprawka ta dodaje radzie podstawowej jednostki organizacyjnej nową kompetencję polegającą na organizowaniu konkursów na stanowiska nauczycieli akademickich, które są obsadzane w drodze mianowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 62 obecnych senatorów 10 było za poprawką, sprzeciwiło się 47, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 141**)

(wicemarszałek K. Kutz)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto sześćdziesiątą trzecią, która przewiduje, że statut uczelni określi także tryb wyboru członków kolegium elektorów.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 56 było za, 2 się sprzeciwiło, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 142**)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto sześćdziesiątą czwartą, która zmierza do tego, aby rektorem uczelni niepublicznej innej niż akademicka mogła być osoba, która nie jest zatrudniona w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 9 było za, 49 się sprzeciwiło, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 143**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto sześćdziesiątą siódmą. Poprawka ta zmierza do tego, aby kierownikiem podstawowej jednostki organizacyjnej lub jego zastępcą w uczelni innej niż akademicka mogła być osoba, która nie jest zatrudniona w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Kto jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 6 było za, 51 się sprzeciwiło, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 144**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto sześćdziesiątą dziewiątą, która zmierza do tego, aby wniosek o odwołanie prorektora właściwego do spraw studenckich mógł być zgłoszony nie przez wszystkich, ale przez 3/4 przedstawicieli studentów i doktorantów wchodzących w skład senatu uczelni.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 61 było za, 2 się sprzeciwiło, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 145**)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto siedemdziesiątą, która zmierza do tego, aby

uchwała o odwołaniu rektora podejmowana była bezwzględną większością głosów, a nie większością kwalifikowaną 3/4 głosów.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 9 było za, 49 się sprzeciwiło, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 146**)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto siedemdziesiątą pierwszą, nad którą należy głosować łącznie z poprawką sto siedemdziesiątą czwartą. Przyjęcie tych poprawek wyklucza głosowanie nad poprawkami sto siedemdziesiątą drugą, sto siedemdziesiątą trzecią i sto siedemdziesiątą piątą. Poprawki sto siedemdziesiątą pierwszą i sto siedemdziesiątą czwartą zmierzają do tego, aby kanclerz uczelni publicznej kierował również finansami uczelni.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów za było 13, 45 się sprzeciwiło, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 147**)

Poprawki nie zostały przyjęte.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto siedemdziesiątą drugą, która zmierza do tego, aby kanclerz powoływany był za zgodą senatu, a nie tylko po zasięgnięciu jego opinii.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 12 było za, 46 się sprzeciwiło, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 148**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto siedemdziesiątą trzecią, która zmierza do ustawowego umocowania funkcji zastępcy kanclerza oraz określa tryb jego powołania i odwołania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 10 było za, 46 się sprzeciwiło, 7 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 149**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto siedemdziesiątą piątą, która wskazuje, że kwestor jest zastępcą kanclerza, oraz określa tryb jego powołania i odwołania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto jest przeciw?

(wicemarszałek K. Kutz)

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 54 było za, 4 się sprzeciwiło, 5 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 150**)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto siedemdziesiątą ósmą. Zmierza ona do tego, aby uczelnia mogła tworzyć poza swoją siedzibą zamiejscową jednostkę organizacyjną w formie innej niż podstawowa jednostka organizacyjna lub filia, bez względu na jej zadania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 10 było za, 52 się sprzeciwiło, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 151**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto siedemdziesiątą dziewiątą, która precyzuje zasady oraz tryb tworzenia i prowadzenia działalności przez uczelnie utworzone przez zagraniczne uczelnie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 57 głosowało za, sprzeciwiło się 3, 2 wstrzymało się od głosu, 1 senator nie głosował. (**Głosowanie nr 152**)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto osiemdziesiątą pierwszą, która zmierza do tego, aby dyrektora biblioteki mógł zatrudniać inny organ niż rektor, jeżeli wynika to ze statutu uczelni.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 61 obecnych senatorów 51 było za, sprzeciwiło się 3, 6 wstrzymało się od głosu, 1 senator nie głosował. (**Głosowanie nr 153**)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto osiemdziesiątą drugą. Zmierza ona do tego, aby dyrektorem biblioteki uczelni akademickiej mogła być tylko osoba będąca dyplomowanym bibliotekarzem albo dyplomowanym pracownikiem dokumentacji i informacji naukowej i posiadająca stopień naukowy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 61 obecnych senatorów 15 było za, sprzeciwiło się 42, 4 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 154**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto osiemdziesiątą trzecią, która zmierza do tego, aby na wyposażenie uczelni tworzonej z połączenia kilku uczelni, oprócz nieruchomości stanowiącej własność łączonych uczelni oraz nieruchomości z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa, mogły być przeznaczane nieruchomości z zasobu jednostek samorządu terytorialnego.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 62 obecnych senatorów 57 było za, 5 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 155**)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto osiemdziesiątą piątą, która zmierza do wyłączenia w zakresie uczelni niepublicznych przepisu określającego tryb postępowania z mieniem przekazywanym tym uczelniom przez Skarb Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego w przypadku likwidacji tych uczelni.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Proszę podać wynik głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 5 było za, 53 się sprzeciwiło, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 156**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto osiemdziesiątą szóstą. Przyjęcie tej poprawki wyklucza głosowanie nad poprawką sto osiemdziesiątą siódmą. Poprawka sto osiemdziesiątą szóstą ma na celu zwolnienie uczelni z podatków wskazanych w zmienianym przepisie także w przypadku tworzenia bazy materialnej dla prowadzenia działalności, o której mowa w art. 12 i 13.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 10 głosowało za, 47 się sprzeciwiło, 7 wstrzymało się od głosu, 1 senator nie głosował. (**Głosowanie nr 157**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto osiemdziesiątą siódmą, która ma na celu zwolnienie uczelni z podatków wskazanych w zmienianym przepisie także w przypadku finansowania kosztów realizacji środków trwałych w budowie służących procesowi dydaktycznemu.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

(wicemarszałek K. Kutz)

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 6 było za, 53 się sprzeciwiło, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 158**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto osiemdziesiątą ósmą, która zmierza do tego, żeby mienie uczelni niepublicznej przejęte w drodze spadku lub darowizny zostało zwolnione z podatku od spadków i darowizn, jeżeli zostało przeznaczone na kontynuowanie działalności tej uczelni.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 12 było za, 45 się sprzeciwiło, 8 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 159**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto dziewięćdziesiątą. Poprawka ta zmierza do tego, aby wskaźnik, o który waloryzowane będą wydatki państwa planowane na finansowanie działalności uczelni publicznych, w części nie dotyczącej wynagrodzeń, korygowany był o kwotę wydatków innych realizowanych zadań.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwi?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 65 obecnych senatorów 34 było za, 17 się sprzeciwiło, 14 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 160**)

Poprawka została przyjęta.

Przystępujemy wobec tego do głosowania nad poprawką sto dziewięćdziesiątą pierwszą, która zmierza do tego, aby z budżetu państwa finansowane były także zadania związane z kształceniem studentów niestacjonarnych.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwi?

Kto się wstrzymuje?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 64 obecnych senatorów 11 było za, 45 się sprzeciwiło, 8 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 161**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto dziewięćdziesiątą drugą. W razie przyjęcia tej poprawki wykluczone będzie głosowanie nad poprawkami sto dziewięćdziesiątą trzecią, sto dziewięćdziesiątą siódmą i dwieście ósmą. Poprawka sto dziewięćdziesiątą drugą rozszerza katalog zadań finansowanych z budżetu państwa o zadania uczelni kształcącej personel lotniczy dla lotnictwa cywilnego związane z utrzymaniem szkolnych statków powietrznych oraz specjalistycznych ośrodków szkoleniowych.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwi?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 62 obecnych senatorów 16 było za, 38 się sprzeciwiło, 8 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 162**)

Poprawka nie została przyjęta.

Nad poprawkami sto dziewięćdziesiątą trzecią, sto dziewięćdziesiątą siódmą i dwieście ósmą należy głosować łącznie. Poprawki te – sto dziewięćdziesiątą trzecią, sto dziewięćdziesiątą siódmą i dwieście trzecią...

(Głos z sali: Dwieście ósma.)

...i dwieście ósma, przepraszam – zmierzają do tego, aby uczelnia publiczna mogła otrzymywać z budżetu państwa dotacje na zadania uczelni kształcącej personel lotniczy dla lotnictwa cywilnego związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych; dotacje te mają pochodzić z części budżetu, której dysponentem jest minister właściwy do spraw transportu.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto się sprzeciwi?

Kto się wstrzymuje? od głosu

Proszę podać wynik głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 61 było za, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 163**)

Stwierdzam, że poprawki zostały przyjęte.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto dziewięćdziesiątą czwartą, która ma na celu precyzyjne określenie jednego z zadań uczelni publicznych finansowanych w drodze dotacji z budżetu państwa. W myśl tej poprawki uczelnia publiczna będzie otrzymywała dotacje na dofinansowanie lub finansowanie kosztów realizacji inwestycji, w tym realizowanych z udziałem środków pochodzących z publicznych środków wspólnotowych w ramach kontraktów wojewódzkich.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwi?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 62 obecnych senatorów 60 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 164**)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto dziewięćdziesiątą szóstą, nad którą będziemy głosować łącznie z poprawkami sto dziewięćdziesiątą ósmą i dwieście pierwszą. Poprawki te zmierzają do uściślenia, z których części budżetu finansowane będą poszczególne zadania uczelni publicznej oraz precyzyjnego wskazania, jakie dotacje i z której części finansowane może otrzymać związek uczelni.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

(wicemarszałek K. Kutz)

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 62 obecnych senatorów 60 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 165**)

Stwierdzam, że poprawki zostały przyjęte.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką sto dziewięćdziesiątą dziewiątą. Wprowadza ona obligatoryjność przyznania uczelniom niepublicznym spełniającym przewidziane ustawą wymagania dotacji, o których mowa w zmienianym przepisie.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wynik głosowania.

Na 63 obecnych senatorów 14 było za, 48 się sprzeciwilo, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 166**)

Poprawka nie została przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką dwusetną.

(Senator Ryszard Jarzembowski: Ale to już po zmianie.)

(Senator Krzysztof Szydłowski: Nie, to dwieście, przegłosujemy, będzie równo.)

(Głos z sali: Przegłosujemy tę dwusetkę.)

(Rozmowy na sali)

Tak, a równo to będzie ładnie, bo tu od razu dwa zera itd.

Poprawka dwusetna zmierza do tego, aby dotacja przeznaczona na pokrycie opłat wnoszonych przez studentów studiów stacjonarnych oraz uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich miała wysokość równą wysokości kosztów kształcenia studentów na odpowiednich kierunkach studiów stacjonarnych oraz uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich w uczelniach publicznych.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki?

Kto się sprzeciwia?

Kto się wstrzymuje od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 60 obecnych senatorów 6 było za, 42 – przeciwni, 12 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 167**)

Dziękuję. Poprawka nie została przyjęta.

(Oklaski)

Tak się wzruszyłem...

(Rozmowy na sali)

(Senator Teresa Liszcz: Przerwa.)

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Ryszard Jarzembowski)

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

To teraz tak: był wniosek o przerwę, a mamy za sobą mniej więcej połowę głosowań. Czy ogłaszamy ją teraz, czy za godzinę?

(Głosy z sali: Teraz. Nie, za godzinę!)

Są różne zdania. Kto jest za tym, żeby przerwa była teraz?

Włączamy maszynę.

(Głos z sali: Nie działa.)

(Głos z sali: Już działa.)

Czyli teraz przerwa? Dobrze.

Sprawa się rozstrzyga, 40 osób jest za.

A więc ogłaszam teraz przerwę. Myślę, że do godziny 14.30.

(Głosy z sali: Nie. Nie.)

Nie? To krótszą?

(Senator Teresa Liszcz: Nie, chociaż do 14.45.)

(Głos z sali: Nie, no po co?)

(Senator Teresa Liszcz: Ale trzeba coś zjeść i...)

Proszę państwa, sytuacja jest taka, że jest niekompletny scenariusz. Reszta scenariusza dopiero się pisze. A żebyśmy mogli płynnie głosować... Jeżeli tego nie otrzymamy, to tak czy inaczej będziemy musieli ogłosić przerwę.

A ja proponuję przez te pół godziny do 14.30 pochodzić sobie po korytarzu czy na świeżym powietrzu. To na razie.

(Senator Teresa Liszcz: Może jednak do 14.45?)

(Senator Sekretarz Andrzej Jaeschke: Są ważne komunikaty.)

Jeszcze komunikaty. Posłuchajmy.

Senator Sekretarz Andrzej Jaeschke:

Proszę państwa, pierwszy ważny komunikat.

Uprzejmie informujemy, że podczas następnego posiedzenia Senatu zostanie wykonana zbiorowa pamiątkowa fotografia senatorów piątej kadencji. Miejscem wykonania zdjęcia będzie taras od strony parku. Serdecznie zapraszamy do wspólnej fotografii.

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Proszę państwa, a w przerwie zebranie senatorów klubu „Lewica Razem”, na górze, w sali 217.

(Senator Teresa Liszcz: I posiedzenie komisji ustawodawstwa.)

Senator Sekretarz Andrzej Jaeschke:

Tak, i posiedzenie komisji – zaraz po rozpoczęciu przerwy, w sali nr 176.

(Senator Teresa Liszcz: Komisji Ustawodawstwa i Praworządności.)

Następne posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności będzie 12 lipca 2005 r. o godzinie 16.00, sala nr 182.

(Przerwa w obradach od godziny 14 minut 02 do godziny 14 minut 30)

Wicemarszałek Ryszard Jarzembowski:

Minęła 14.30.

Wznawiam obrady.

Zapraszam na salę, żeby było kworum. Zapraszam na salę, bo nie możemy głosować. Proszę państwa, zaledwie szesnastu senatorów jest na sali!

(Głos z sali: To demobilizujące.)

Proszę?

(Głos z sali: Mówię, że przerwy są demobilizujące.)

No, ja mógłbym to robić ciurkiem, ale...

(Rozmowy na sali)

Zapraszam szanowne kworum jeszcze raz!

No, tak na oko to mniej więcej połowa senatorów jest obecnych.

Możemy nacisnąć przyciski obecności? Bardzo proszę. Tak, przyciski obecności, nie „za”, nie „przeciw”, tylko przyciski obecności. Bo inaczej to ja będę musiał liczyć, a jestem słaby w rachunkach.

(Głos z sali: Panie Marszałku, nie da się cofnąć...)

Da się cofnąć w ten sposób, że wyjmuje się kartę i wkłada ją na nowo.

Proszę państwa, czterdzieści trzy osoby to jeszcze za mało. Czterdziesta czwarta idzie...

(Głos z sali: Czterdziesta piąta.)

Aha, a tam trzydzieści siedem... Możemy zrobić przerwę do jutra.

(Głos z sali: Nie, nie.)

No, jeżeli nie będzie kworum, to... Proszę zasygnalizować swoją obecność, bo nie wiem, czy mogę rozpocząć głosowanie, czy nie.

(Głos z sali: Nacisnąć przycisk obecności.)

Proszę, żeby każdy, kto tu jest, zechciał nacisnąć przycisk obecności.

Czterdzieści pięć osób jest w tej chwili. Czterdzieści sześć, czterdzieści siedem... Jeszcze trzy osoby. Zapraszam. Jeśli ktoś mnie słyszy... Czterdzieści osiem... czterdzieści dziewięć... pięćdziesiąt... Proszę doprowadzić następną osobę. Jeszcze jedna musi być.

(Głos z sali: Pięćdziesiąt pięć.)

Pięćdziesiąt pięć? No, ja mam tu...

(Głos z sali: Nie ma tylu, ja liczyłem.)

Dobrze, teraz już jest... Nie, jeszcze nie ma. Czterdzieści siedem osób jest w tej chwili.

(Głos z sali: Głosujmy.)

Ale jest czterdzieści siedem osób w tej chwili.

(Głos z sali: Wchodzą następni.)

Dobrze, w takim razie głosujemy.

Poprawka dwieście druga modyfikuje wytyczną do przepisu upoważniającego do wydania rozporządzenia określającego między innymi warunki i tryb występowania przez uczelnie niepubliczne o dotacje na pomoc materialną dla studentów i doktorantów. W myśl tej poprawki minister, wydając rozporządzenie, będzie musiał wziąć pod uwagę nie tylko liczbę studentów i doktoran-

tów będących w trudnej sytuacji materialnej, ale również liczbę kształconych w uczelni studentów studiów stacjonarnych i uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję bardzo.

48 głosów za, 3 osoby wstrzymały się od głosu.

(Głosowanie nr 168)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście trzecia ogranicza jedynie do uczelni publicznych prawo ministra do przyznawania uczelniom dodatkowych środków finansowych na kształcenie studentów z tytułu prowadzenia studiów na szczególnie wysokim poziomie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

47 głosów za, 1 – przeciw, 3 osoby wstrzymały się od głosu. (Głosowanie nr 169)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście czwarta zmierza do tego, aby minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, określając w drodze rozporządzenia wskaźniki kosztowności poszczególnych kierunków, makrokierunków studiów i międzykierunkowych studiów stacjonarnych, musiał wziąć pod uwagę również standardy kształcenia.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

14 głosów za, 34 – przeciw i 3 osoby wstrzymały się od głosu. (Głosowanie nr 170)

Poprawka została odrzucona.

Poprawka dwieście szósta zmierza do tego, aby minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, określając w drodze rozporządzenia zasady podziału dotacji w zakresie zadań związanych z kształceniem studentów studiów stacjonarnych oraz zadań związanych ze świadczeniami zdrowotnymi wykonywanymi w ramach kształcenia studentów studiów stacjonarnych, musiał wziąć pod uwagę także jakość kształcenia w uczelni.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Damy jeszcze szansę nowemu kworum, z nową brodą...

Dziękuję.

53 osoby głosowały: 15 za, 36 – przeciw, a 2 wstrzymały się od głosu. (Głosowanie nr 171)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście dziewiąta wyłącza z katalogu określającego przychody uczelni dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie lub finansowanie kosztów realizacji inwestycji.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

51 głosów za, 1 senator wstrzymał się od głosu.

(Głosowanie nr 172)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście dwunasta uściśla, że nie wykorzystane w danym roku środki finansowe uczelni publicznej oraz środki finansowe uczelni niepublicznej, pochodzące z budżetu państwa lub z budżetu jednostek samorządu terytorialnego albo ich związków, pozostają w dyspozycji tych uczelni.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dajemy jeszcze szansę... Dziękuję bardzo.

15 senatorów głosowało za, 37 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 173)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście piętnasta uściśla przepisy dotyczące amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych uczelni publicznych.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

53 senatorów głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 174)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście szesnasta zmierza do rozdzielenia funduszy pomocy materialnej dla studentów i doktorantów na dwa odrębne fundusze.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

11 senatorów głosowało za, 33 – przeciw i 11 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 175)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście siedemnasta ogranicza wysokość dotacji na pomoc materialną dla doktorantów do 3% wysokości dotacji na bezzwrotną pomoc materialną, a także określa ograniczenie w zakresie wysokości środków z tej dotacji, które mogą być przeznaczone na remonty domów i stołówek studenckich.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Czekam. Proszę bardzo, Panie Senatorze, może pan jeszcze głosować...

(Głos z sali: Nie mogę.)

Ale nie chce.

Dobrze. Wyświetlamy wynik.

52 senatorów głosowało za, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 176)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście osiemnasta ma na celu umożliwianie przeznaczenia części środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów na pokrywanie kosztów realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów i zapomóg ponoszonych przez uczelnie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

53 senatorów głosowało za, 1 senator wstrzymał się od głosu, a 1 pobłądził i nie głosował.

(Głosowanie nr 177)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście dziewiętnasta ma na celu umożliwienie uczelni niepublicznej tworzenia własnego funduszu stypendialnego dla pracowników, studentów i doktorantów.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

53 senatorów głosowało za, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 178)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście dwudziesta pierwsza zmierza do dodania w art. 103 zdania drugiego, zgodnie z którym uczelnia nie jest przedsiębiorcą lub przedsiębiorstwem w rozumieniu tych ustaw.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

15 senatorów głosowało za, 34 – przeciw, 8 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 179)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście dwudziesta druga zmierza do rezygnacji z postanowienia, iż pracownicy naukowcy są nauczycielami akademickimi.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

6 senatorów głosowało za, 45 – przeciw, 7 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 180)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawki dwieście dwudziesta trzecia i dwieście dwudziesta piąta mają na celu utrzymanie dotychczas stosowanej nazwy dla grupy stanowisk pracowniczych, to jest nazwy „dyplomowany bibliotekarz”, oraz ujednoczenie terminologii w ustawie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

56 senatorów głosowało za, 1 senator wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 181**)

Poprawki przyjęte.

Poprawki dwieście dwudziesta siódma i trzysta osiemdziesiąta ósma zmagają do rezygnacji z możliwości zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora habilitowanego lub tytułu naukowego profesora, jeżeli posiada stopień naukowy doktora oraz znaczne i twórcze osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej, potwierdzone w trybie określonym statutem, oraz znoszą obowiązek uzyskania opinii centralnej komisji do spraw stopni i tytułu w tym zakresie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

12 senatorów głosowało za, 40 – przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 182**)

Poprawki nieprzyjęte.

Poprawki dwieście dwudziesta ósma i trzysta osiemdziesiąta ósma zmagają obowiązek uzyskania opinii centralnej komisji do spraw stopni i tytułów przy zatrudnianiu na stanowisku profesora nadzwyczajnego osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora habilitowanego lub tytułu naukowego profesora, ale wykazującej znaczne i twórcze osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

9 senatorów głosowało za, 40 – przeciw, 9 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 183**)

Poprawk nieprzyjęte.

Poprawka dwieście dwudziesta dziewiąta zmagają do ustanowienia zasady, w myśl której warunkiem zatrudnienia osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora habilitowanego lub tytułu naukowego profesora na stanowisku profesora nadzwyczajnego w uczelni jest uzyskanie pozytywnej opinii centralnej komisji do spraw stopni i tytułu.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

33 senatorów głosowało za, 20 – przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 184**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście trzydziesta zmagają do ustanowienia zasady, w myśl której statut uczelni niepublicznej może ustanowić inne niż określone w ustawie stanowiska pracownicze oraz kwalifikacje wymagane do ich objęcia, a także

odmiennie uregulować prawa i obowiązki pracowników.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

10 senatorów głosowało za, 41 – przeciw, 7 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 185**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście trzydziesta druga zmagają do zastąpienia błędnie użytej alternatywy nierozłącznej alternatywą rozłączną.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

55 senatorów głosowało za, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 186**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście trzydziesta trzecia zmagają do ustanowienia zasady, zgodnie z którą na podstawie mianowania zatrudnia się nauczyciela akademickiego tylko w pełnym wymiarze pracy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

53 senatorów głosowało za, 1 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 187**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście trzydziesta czwarta zmagają do ustanowienia zasady, zgodnie z którą stosunek pracy z pracownikiem bibliotecznym lub pracownikiem dokumentacji i informacji naukowej, zatrudnionym na stanowisku kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty, nawiązuje się na podstawie mianowania.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję, dziękuję.

10 senatorów głosowało za, 36 – przeciw, 13 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 188**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście trzydziesta piąta zmagają do dodania do ustawy przepisów, zgodnie z którymi senat uczelni określa rodzaje i liczbę stanowisk, na których nauczyciele akademicy są zatrudniani na podstawie mianowania z uwzględnieniem zasady, że w uczelni publicznej nauczyciele akademicy zatrudnieni na podstawie mianowania stanowią nie mniej niż połowę wszystkich nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako w podstawowym miejscu pracy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

12 senatorów głosowało za, 39 – przeciw, 8 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 189)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście trzydziesta szоста zmierza do dodania do ustawy przepisów, zgodnie z którymi senat uczelni określa rodzaje stanowisk, na których nauczyciele akademicy są zatrudniani na podstawie mianowania ze wskazaniem, na które z nich mianuje się na czas określony, a na które na czas nieokreślony, z uwzględnieniem zasady, że w uczelni publicznej nauczyciele akademicy zatrudnieni na podstawie mianowania stanowią nie mniej niż połowę wszystkich nauczycieli akademickich.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

11 senatorów głosowało za, 37 – przeciw, 11 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 190)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście trzydziesta siódma zmierza do modyfikacji art. 116, w szczególności poprzez rezygnację z określenia elementów umowy o pracę zawieranej z nauczycielem akademickim, wprowadzenie zasady, w myśl której akty mianowania sporządza się na piśmie pod rygorem nieważności, oraz sprecyzowanie, że oświadczenie, czy uczelnia jest dla nauczyciela akademickiego podstawowym miejscem pracy w rozumieniu ustawy, sporządza się w formie pisemnej.

(Głos z sali: Na piśmie.)

Zwrot „na piśmie” to rusycyzm.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

20 senatorów głosowało za, 37 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 191)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście trzydziesta ósma zmierza do modyfikacji art. 116 ust. 2 poprzez uściślenie, że oświadczenie, czy uczelnia jest dla nauczyciela akademickiego podstawowym miejscem pracy w rozumieniu ustawy, sporządza się w formie pisemnej.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

57 senatorów głosowało za, 1 senator wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 192)**

Poprawka przyjęta.

Dwieście trzydziesta dziewiąta ma charakter redakcyjny.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

56 senatorów głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 193)**

Poprawka przyjęta.

Dwieście czterdziesta zmierza do skreślenia przepisu, zgodnie z którym uczelnia, w której nauczyciel akademicki jest zatrudniony na podstawie mianowania, jest jego podstawowym miejscem pracy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

22 głosowało za, 27 – przeciw, 10 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 194)**

Poprawka nie została przyjęta.

Dwieście czterdziesta pierwsza zmierza do ustanowienia regulacji, w myśl której mianowanie po raz pierwszy w uczelni następuje na podstawie wyniku otwartego konkursu przeprowadzanego przez uczelnię mającą zatrudnić kandydata. Poprawka ta określa także skład komisji konkursowej, przyczynę unieważnienia konkursu oraz ustanawia zasadę, że warunki, które powinni spełniać kandydaci otwartego konkursu, a także protokół zakończonego lub unieważnionego konkursu podaje się do wiadomości publicznej w informatorze publikowanym w postaci elektronicznej przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

10 głosowało za, 43 – przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 195)**

Poprawka nieprzyjęta.

Dwieście czterdziesta druga ma charakter redakcyjny.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

54 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 196)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście czterdziesta trzecia ma na celu dodanie w ustawie przepisu merytorycznego, który będzie stanowił podstawę do pobierania opłaty za wydanie legitymacji służbowej.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

56 głosowało za, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 197)**

Poprawka przyjęta.

Dwieście czterdziesta czwarta...

(Głos z sali: ...piąta.)

...piąta, przepraszam, zmierza do tego, aby rozwiązanie stosunku pracy z mianowanym nauczy-

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

cielem akademickim za wypowiedzeniem następowowało z końcem roku akademickiego, nie zaś z końcem semestru.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

17 głosowało za, 34 – przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 198)**

Poprawka nieprzyjęta.

Dwieście czterdziesta szósta zmierza do modyfikacji przepisu określającego przesłanki rozwiązania za wypowiedzeniem przez rektora stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim poprzez sprecyzowanie, że stosunek pracy rozwiązuje uczelnia, a nie rektor.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

16 głosowało za, 37 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 199)**

Poprawka nieprzyjęta.

Dwieście czterdziesta ósma ma na celu doprecyzowanie, iż podstawą rozwiązania stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim jest otrzymanie przez niego dwóch kolejnych negatywnych ocen.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

54 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu, a 1 nie głosował, bo zajęty jest rozmową z kolegą filmowcem. **(Głosowanie nr 200)**

Poprawka przyjęta. Dziękuję.

(Senator Krzysztof Piesiewicz: Donosy?)

To widać, na wizji jesteśmy.

(Senator Krzysztof Piesiewicz: Ale tak publicznie?)

A czy ja powiedziałem, że to pan? Ale nożyce się odezwały. *(Wesołość na sali)*

Dwieście czterdziesta... dwieście pięćdziesiąta uzupełnia katalog przyczyn uzasadniających rozwiązanie za wypowiedzeniem stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim o podjęcie dodatkowego zatrudnienia lub prowadzenie działalności gospodarczej bez uzyskania zgody rektora.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

55 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 201)**

Poprawka przyjęta.

Dwieście pięćdziesiąta czwarta skreśla regulację będącą powtórzeniem normy sformułowanej w innym przepisie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę nie utrudniać.

Dziękuję.

54 głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 202)**

Poprawka przyjęta.

Dwieście pięćdziesiąta piąta zmierza do modyfikacji jednej z przesłanek rozwiązania przez rektora stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim bez wypowiedzenia tak, aby było to możliwe w przypadku niedostarczenia orzeczenia potwierdzającego zdolność do pracy na zajmowanym stanowisku wydanego przez lekarza prowadzącego badania okresowe lub kontrolne w czasie jednego miesiąca od daty wydania orzeczenia.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

10 głosowało za, 42 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 203)**

Poprawka nieprzyjęta.

Będziemy głosowali nad poprawkami dwieście pięćdziesiątą szóstą i dwieście dziewięćdziesiątą. Poprawki dwieście pięćdziesiątą szóstą i dwieście dziewięćdziesiątą mają na celu precyzyjne wskazanie, co należy rozumieć pod pojęciami „plagiat”, „inne oszustwo naukowe”, „korupcja” i „płatna protekcja”.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

55 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 204)**

Poprawki przyjęte.

Poprawki dwieście pięćdziesiątą siódma i...

(Głos z sali: Nie, ósma.)

Dwieście pięćdziesiątą ósma zmierza do ustanowienia kolejnej przesłanki rozwiązania przez rektora stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim bez wypowiedzenia, przesłanki w postaci skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

54 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 205)**

Poprawka przyjęta.

Dwieście pięćdziesiątą dziewiątą zmierza do ustanowienia kolejnej przesłanki rozwiązania przez rektora stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim bez wypowiedzenia, przesłanki w postaci porzucenia pracy.

Kto jest za?

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

10 głosowało za, 41 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 206)**

Poprawka nieprzyjęta.

Dwieście sześćdziesiąta rozszerza katalog przypadków, w których stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego wygaśnie z mocy prawa, o prawomocne orzeczenie sądu karnego w postaci zakazu zajmowania określonego stanowiska, jeśli orzeczenie to dotyczy wykonywania obowiązków nauczyciela akademickiego.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

53 głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 207)**

Poprawka przyjęta.

Poprawki dwieście sześćdziesiąta pierwsza i dwieście dziewięćdziesiąta czwarta rozszerzają katalog przypadków, w których stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego wygaśnie z mocy prawa, o odbywanie kary pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

54 głosowało za, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 208)**

Poprawki przyjęte.

Dwieście sześćdziesiąta druga zmierza do modyfikacji przesłanki wygaśnięcia z mocy prawa stosunku pracy mianowanego nauczyciela akademickiego zatrudnionego na stanowisku profesora zwyczajnego lub nadzwyczajnego tak, aby było to możliwe z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on sześćdziesiąty piąty rok życia.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę bardzo, wyświetlamy wyniki.

3 senatorów głosowało za, 47 – przeciw, 7 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 209)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście sześćdziesiąta trzecia zmierza do ustanowienia zasady, w myśl której stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego zatrudnionego na stanowisku profesora zwyczajnego lub nadzwyczajnego wygasa z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on siedemdziesiąty rok życia, a zatrudnionego na innym stanowisku – z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on sześćdziesiąty piąty rok życia.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

15 głosowało za, 37 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 210)**

Poprawka nie została przyjęta.

Dwieście sześćdziesiąta czwarta zmierza do ustanowienia zasady, w myśl której stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego pełniącego funkcję rektora przekształca się na czas pozostały do zakończenia pełnienia tej funkcji w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on sześćdziesiąty piąty, nie zaś siedemdziesiąty rok życia.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

6 głosów za, 43 – przeciw, 8 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 211)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście sześćdziesiąta piąta zmierza do skreślenia przepisu, zgodnie z którym rozwiązanie lub wygaśnięcie umowy o pracę z nauczycielem akademickim następuje na zasadach określonych w kodeksie pracy, z tym że rozwiązanie stosunku pracy za wypowiedzeniem następuje z końcem semestru.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

6 głosów za, 43 – przeciw, 7 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 212)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście sześćdziesiąta szósta zmierza do tego, aby rozwiązanie stosunku pracy za wypowiedzeniem z nauczycielem akademickim zatrudnionym na podstawie umowy o pracę następowało z końcem roku akademickiego, nie zaś z końcem semestru.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

15 głosów za, 37 – przeciw, 5 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 213)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście sześćdziesiąta ósma ma charakter redakcyjny.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

54 głosy za, 2 – przeciw, 1 senator wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 214)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście siedemdziesiąta rozszerza katalog wyłączeń od obowiązku uzyskania przez

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

nauczyciela akademickiego zgody rektora na podjęcie dodatkowego zatrudnienia na podstawie stosunku pracy o podjęcie zatrudnienia w Trybunale Konstytucyjnym.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

52 głosy za, 3 – przeciw, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 215**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście siedemdziesiąta pierwsza zmierza do ustanowienia regulacji, zgodnie z którą zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaje zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków oraz wymiar zajęć dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk w granicach określonych ustawą oraz sposób obliczania godzin dydaktycznych określa statut uczelni lub uchwała senatu.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

12 głosów za, 38 – przeciw, 7 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 216**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście siedemdziesiąta druga obniża maksymalny roczny wymiar zajęć dydaktycznych dla pracowników naukowo-dydaktycznych do dwustu dziesięciu godzin dydaktycznych.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

51 głosów za, 3 – przeciw, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 217**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście siedemdziesiąta trzecia zmierza do tego, aby prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze trzydziestu sześciu dni roboczych w ciągu roku przysługiwało nie tylko nauczycielom akademickim, ale również pracownikom bibliotecznym oraz pracownikom dokumentacji i informacji naukowej zatrudnionym na stanowiskach kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

15 głosów za, 36 – przeciw, 5 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 218**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście siedemdziesiąta czwarta eliminuje z ustawy przepis ustalający urlop proporcjonalny do wymiaru zatrudnienia dla nau-

czycieli akademickich zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

10 głosów za, 40 – przeciw, 6 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 219**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście siedemdziesiąta piąta zmierza do tego, aby uprawnienia urlopowe przyznawane nauczycielom akademickim przysługiwały również pracownikom bibliotecznym oraz pracownikom dokumentacji i informacji naukowej zatrudnionym na stanowiskach kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

14 głosów za, 36 – przeciw, 6 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 220**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście siedemdziesiąta szósta zmierza do wydłużenia: po pierwsze, płatnego urlopu naukowego nauczyciela akademickiego przygotowującego rozprawę habilitacyjną z sześciu do dwunastu miesięcy; po drugie, płatnego urlopu naukowego nauczyciela akademickiego przygotowującego rozprawę doktorską z trzech do sześciu miesięcy; po trzecie, płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciela akademickiego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, po przepracowaniu przez niego co najmniej pięciu lat na uczelni, z sześciu do dwunastu miesięcy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

15 głosów za, 37 – przeciw, 3 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 221**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście siedemdziesiąta siódma zmierza do wydłużenia płatnego urlopu naukowego nauczyciela akademickiego przygotowującego rozprawę habilitacyjną z sześciu miesięcy do jednego roku.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

17 głosów za, 35 – przeciw, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 222**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście siedemdziesiąta ósma zmierza do wydłużenia płatnego urlopu naukowego nauczyciela akademickiego przygotowującego rozprawę doktorską z trzech do sześciu miesięcy.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

17 głosów za, 37 – przeciw, 1 senator wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 223)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście siedemdziesiąta dziewiąta zmierza do ustanowienia regulacji, zgodnie z którą nauczyciel akademicki zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, po przepracowaniu co najmniej trzech, nie zaś pięciu lat na uczelni, ma prawo do płatnego urlopu dla poratowania zdrowia w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo dwunastu, nie zaś sześciu miesięcy, jeżeli stan jego zdrowia wymaga powstrzymania się od pracy w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

13 głosów za, 39 – przeciw, 4 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 224)**

Poprawka dwieście osiemdziesiąta zmierza do ustanowienia regulacji, zgodnie z którą nauczyciel akademicki zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, po przepracowaniu co najmniej trzech, nie zaś pięciu lat na uczelni, ma prawo do płatnego urlopu dla poratowania zdrowia w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo sześciu miesięcy, jeżeli stan jego zdrowia wymaga powstrzymania się od pracy w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

14 głosów za, 39 – przeciw, 3 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 225)**

Poprawka dwieście osiemdziesiąta druga przewiduje prawo do uzyskania płatnego urlopu dla celów naukowych oraz płatnego urlopu dla poratowania zdrowia dla pracowników bibliotecznych, pracowników dokumentacji i informacji zatrudnionych na określonych stanowiskach.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

14 głosów za, 37 – przeciw, 5 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 226)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście osiemdziesiąta trzecia ma na celu przyznanie nauczycielowi akademickiemu, który po raz pierwszy podejmuje pracę na uczelni na podstawie mianowania na

stanowisko asystenta, wykładowcy, lektora lub instruktora, prawa do jednorazowego zasiłku na zagospodarowanie w wysokości dwumiesięcznego należnego wynagrodzenia zasadniczego.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

48 głosów za, 5 – przeciw, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 227)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście osiemdziesiąta czwarta zmierza do dodania do ustawy przepisów, zgodnie z którymi nauczyciel akademicki ma prawo do podyplomowego doskonalenia się oraz innych form kształcenia zawodowego na koszt uczelni.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

10 głosów za, 42 – przeciw, 4 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 228)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście osiemdziesiąta piąta zmierza do dodania do ustawy przepisu, zgodnie z którym nauczycielom akademickim przysługują uprawnienia twórców w zakresie ochrony praw autorskich i praw pokrewnych oraz pomoc uczelni w razie ich naruszenia.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

20 głosów za, 31 – przeciw, 5 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 229)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście osiemdziesiąta ósma zmierza do tego, aby w składzie orzekającym komisji dyscyplinarnej do spraw nauczycieli akademickich przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego zasiadał co najmniej jeden student.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

48 głosów za, 2 – przeciw, 6 osób wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 230)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście osiemdziesiąta dziewiąta dodaje do ustawy przepis wskazujący, na czyj wniosek wszczynane jest postępowanie dyscyplinarne w stosunku do nauczyciela akademickiego.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

53 głosy za, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 231)**

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście dziewięćdziesiąta druga zmierza do tego, aby od prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej drugiej instancji stronom służyło odwołanie do sądu apelacyjnego, sądu pracy i ubezpieczeń społecznych właściwego dla siedziby uczelni, nie zaś do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Proszę o wyświetlenie wyników.

14 głosów za, 35 – przeciw, 7 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 232**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka dwieście dziewięćdziesiąta piąta zmierza do tego, aby ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego przysługiwały uprawnienia rektora, jeżeli przewinienie zarzucane jest rektorowi, prorektorom, przewodniczącemu uczelnianej komisji dyscyplinarnej oraz przewodniczącym i członkom komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego nie tylko w postępowaniu wyjaśniającym, ale również w postępowaniu dyscyplinarnym.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

47 głosów za, 5 – przeciw, 5 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 233**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka dwieście dziewięćdziesiąta siódma zmierza do tego, aby wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w relacji do kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla kustoszy dyplomowanych, dokumentalistów dyplomowanych, adiunktów bibliotecznych oraz adiunktów dokumentacji i informacji naukowej nie była niższa niż 261,2%, a wysokość przeciętnego wynagrodzenia w relacji do kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla asystentów bibliotecznych oraz asystentów dokumentacji i informacji naukowej nie była niższa niż 130,6%.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

53 głosy za, 4 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 234**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta pierwsza zmierza do tego, aby minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określił w drodze rozporządzenia: po pierwsze, okresy pracy i inne okresy upra-

wniające nauczyciela akademickiego do dodatku za staż pracy; po drugie, sposób obliczania godzinowej stawki wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatków określanych stawką miesięczną, wynikających z osobistego zaszeregowania nauczyciela akademickiego oraz pracownika niebędącego nauczycielem akademickim; po trzecie, sposób ustalania i zaliczania godzin pracy, w tym godzin ponadwymiarowych przypadających w okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy w celu ustalenia wysokości wynagrodzenia przysługującego w tym okresie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

55 głosów za, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 235**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta trzecia zmierza do ustanowienia zasady, w myśl której w przypadku gdy ponadzakładowy układ zbiorowy pracy dla pracowników uczelni publicznych traci moc, stosuje się przepisy wydane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, dotyczące warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych na uczelni publicznej.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

6 głosów za, 40 – przeciw, 11 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 236**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka trzysta piąta zmierza do ustanowienia regulacji, w myśl której do obliczania wynagrodzenia nauczyciela akademickiego za okres usprawiedliwionej nieobecności w pracy stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące wynagradzania za urlop wypoczynkowy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

7 głosów za, 40 – przeciw, 10 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 237**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka trzysta szósta zmierza do zapewnienia spójności ustawy z przepisami kodeksu pracy w zakresie prawa do wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

53 głosy za, 1 – przeciw, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 238**)

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Poprawka trzysta siódma zmierza do zapewnienia spójności ustawy z przepisami kodeksu pracy w zakresie prawa do zasiłku chorobowego za czas niezdolności do pracy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

55 głosów za, 1 senator wstrzymał się od głosu.

(Głosowanie nr 239)

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta ósma rozszerza zakres podmiotowy prawa do dodatku za staż pracy, by prawo to obejmowało wszystkich pracowników uczelni, nie tylko nauczycieli akademickich.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

56 głosów za, 1 senator wstrzymał się od głosu.

(Głosowanie nr 240)

Poprawka trzysta dziesiąta formułuje przepis merytoryczny umożliwiający rektorowi przyznawanie pracownikom niebędącym nauczycielami akademickimi nagród za osiągnięcia w pracy zawodowej. Poprawka ta określa również zasady naliczania środków na te nagrody.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

56 głosów za, 1 senator wstrzymał się od głosu.

(Głosowanie nr 241)

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta trzynasta zmierza do prawidłowego określania wysokości odpisu dokonywanego na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla byłych pracowników uczelni publicznej będących emerytami lub rencistami.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

54 głosy za, 3 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 242)**

Poprawka przyjęta.

(Sygnał telefonu komórkowego)

Poprawka trzysta piętnasta zmierza do skreślenia przepisów, które z jednej strony stanowią, że w uczelniach niespełniających wymagań dotyczących nadawania stopnia naukowego doktora regulamin studiów wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, przy czym minister odmawia zatwierdzenia regulaminu z powodu jego niezgodności z przepisami prawa lub statutem, z drugiej zaś ustanawiają regulację, zgodnie z którą regulamin studiów wymaga zatwierdze-

nia przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, a w przypadku uczelni wojskowej, służb państwowych, artystycznych, medycznych oraz uczelni morskich – odpowiednio przez właściwego ministra.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

Jak to dobrze mieć podzielną uwagę. Można i przez telefon rozmawiać, i głosować.

11 głosów za, 35 – przeciw, 10 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 243)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka trzysta szesnasta ma charakter uściślający.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

53 głosy za, 1 – przeciw, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 244)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta siedemnasta zmierza do skreślenia przepisu upoważniającego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do określenia w drodze rozporządzenia warunków, jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminu studiów w uczelniach niespełniających wymagań dotyczących uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

6 głosów za, 40 – przeciw, 10 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 245)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka trzysta osiemnasta uchyla możliwość uregulowania w rozporządzeniu warunków skreślenia z listy studentów.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

52 głosy za, 2 – przeciw, 2 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 246)**

Poprawka trzysta dziewiętnasta zmierza do określenia proporcji między liczbą studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w uczelni publicznej poprzez odniesienie tych proporcji do każdego kierunku studiów, a nie do ogólnej liczby studentów uczelni.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

13 głosów za, 36 – przeciw, 5 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 247)**

Poprawka nieprzyjęta.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Poprawka trzysta dwudziesta zmierza do utrzymania przepisów dotychczas obowiązującej ustawy w przedmiocie prowadzenia zajęć, sprawdzianów i egzaminów w języku obcym oraz utrzymania obowiązku organizowania zajęć z języka polskiego dla cudzoziemców przez uczelnie przyjmujące takie osoby na studia.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

55 głosów za, 1 senator wstrzymał się od głosu.

(Głosowanie nr 248)

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta dwudziesta trzecia zmierza do wskazania, że tytuł naukowy nadawany jest w drodze decyzji.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

54 głosy za, 1 senator wstrzymał się od głosu.

(Głosowanie nr 249)

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta dwudziesta czwarta ma na celu skreślenie budzącego wątpliwości przepisu uprawniającego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do wydawania upoważnień do drukowania dyplomów i świadectw.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

49 głosów za, 5 senatorów wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 250)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta dwudziesta piąta rozszerza zakres spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu o rodzaje tytułów zawodowych nadawanych absolwentom jednolitych studiów magisterskich.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

54 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 251)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta dwudziesta siódma rozszerza zakres spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu o warunki wydawania i wzory dyplomów ukończenia studiów prowadzonych wspólnie przez różne uczelnie i instytucje naukowe, również zagraniczne.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

51 senatorów głosowało za, 1 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 252)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta dwudziesta ósma ma na celu wyeliminowanie z przepisu niezdefiniowanego pojęcia „certyfikat”.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

54 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 253)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta trzydziesta zmierza do tego, aby odwołanie przysługiwało od wszystkich decyzji komisji rekrutacyjnej, a nie tylko od decyzji o nieprzyjęciu na studia.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Apeluję o podzielność uwagi do senatora na stanowisku pięćdziesiątym szóstym.

Dziękuję. Proszę wyświetlić.

54 senatorów głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 254)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta trzydziesta pierwsza zmierza do tego, aby zgoda kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni przyjmującej studenta przenoszącego się z innej uczelni wyrażana była w drodze decyzji.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

54 senatorów głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 255)**

Poprawka trzysta trzydziesta czwarta zmierza do tego, aby rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego i uczelnianym organem samorządu doktorantów dokonywał podziału nie tylko dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów oraz doktorantów, ale również środków przeznaczonych na wypłatę stypendiów i zapomóg oraz remonty i modernizację domów i stołówek studenckich, o których mowa w art. 100 ust. 5.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

15 senatorów głosowało za, 39 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 256)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka trzysta trzydziesta siódma zmierza do ustanowienia zasady, w myśl której wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta upra-

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

wniająca do ubiegania się o stypendium socjalne, ustalona przez rektora w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego, nie może być niższa niż kwota 316 zł oraz wyższa niż 250% tej kwoty.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

19 senatorów głosowało za, 34 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 257)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka trzysta trzydziesta ósma uściśla odesłanie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

54 senatorów głosowało za, 1 – przeciw i 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 258)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta trzydziesta dziewiąta zmierza do ujednoczenia zasad ustalania wysokości dochodu uprawniającego do ubiegania się o świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym takie, jak: stypendium socjalne, stypendium mieszkaniowe, stypendium na wyżywienie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

55 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 259)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta czterdziesta trzecia zmienia przesłankę udzielania stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych. Stypendium takie będzie mógł otrzymać student z tytułu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem właściwego organu.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

55 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 260)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta czterdziesta czwarta rozszerza katalog stypendiów, o które będzie mógł ubiegać się na pierwszym roku studiów drugiego stopnia student spełniający kryteria określone w zmienianym przepisie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

56 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 261)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta czterdziesta piąta ma na celu umożliwienie studentowi studiów stacjonarnych otrzymywania stypendium mieszkaniowego również z tytułu zamieszkiwania z niepracującym małżonkiem lub dzieckiem studenta w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

54 senatorów głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 262)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta czterdziesta szóstą zmierza do tego, aby stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie mogło być przyznawane również na semestr, a nie tylko na cały rok akademicki.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

54 głosy za, 1 – przeciw, 1 senator wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 263)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta czterdziesta ósma zmierza do tego, aby stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe nie przysługiwały studentowi, który po ukończeniu jednego kierunku studiów kontynuuje naukę na drugim kierunku studiów, chyba że kontynuuje on studia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia w celu uzyskania tytułu zawodowego magistra.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

48 senatorów głosowało za, 5 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 264)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta czterdziesta dziewiąta ma na celu ustawowe określenie katalogu przyczyn uzasadniających skreślenie studenta z listy studentów.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

56 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 265)**

Poprawka trzysta pięćdziesiąta uściśla, z jakich środków finansowane będzie stypendium przyznane studentowi ostatniego roku studiów odbywającemu staż przygotowujący do podjęcia obowiązków nauczyciela akademickiego.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

56 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 266**)

Poprawka przyjęta.

Poprawki trzysta pięćdziesiąta druga i trzysta sześćdziesiąta ósma mają na celu umożliwienie właściwemu organowi stwierdzenia nieważności postępowania w sprawie nadania tytułu zawodowego, jeśli zaistniały określone w ustawie przesłanki. Jednocześnie z katalogu kar dyscyplinarnych wyłączono unieważnienie postępowania o nadanie tytułu zawodowego.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

55 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 267**)

Poprawki przyjęte.

Poprawka trzysta pięćdziesiąta trzecia zmniejsza wymagania, które muszą być spełnione przez jednostkę organizacyjną, aby mogła prowadzić studia doktoranckie. Poprawka ta ustanawia zasadę, w myśl której studia doktoranckie mogą prowadzić jednostki organizacyjne uczelni posiadające uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w zakresie dyscyplin odpowiadających tym uprawnieniom.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

13 senatorów głosowało za, 33 – przeciw, 10 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 268**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta pięćdziesiąta szósta zmienia zasady i formy odbywania praktyk zawodowych przez doktorantów. W myśl tej poprawki doktoranci mają obowiązek odbywania praktyk zawodowych w formie uczestniczenia w prowadzeniu zajęć dydaktycznych pod nadzorem nauczyciela akademickiego, których maksymalny wymiar nie może przekraczać dziewięćdziesięciu godzin dydaktycznych rocznie, przy czym można im powierzyć samodzielne prowadzenie zajęć dydaktycznych na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

7 senatorów głosowało za, 40 – przeciw, 9 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 269**)

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka trzysta pięćdziesiąta siódma ma na celu umożliwianie przyznawania doktorantom pomocy materialnej w takich samych formach jak w wypadku studentów.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

54 senatorów głosowało za, 1 senator wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 270**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta pięćdziesiąta ósma ma na celu określenie szczegółowych kryteriów przyznawania doktorantowi stypendium za wyniki w nauce.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

55 senatorów głosowało za, 1 senator wstrzymał się od głosu. (**Głosowanie nr 271**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta sześćdziesiąta trzecia zmierza do tego, aby do decyzji w indywidualnych sprawach studenckich i doktoranckich oraz innych sprawach wskazanych w zmienianym przepisie znalazły zastosowanie także przepisy o zaskarżeniu decyzji do sądu administracyjnego.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

53 senatorów głosowało za, 3 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 272**)

Poprawka przyjęta.

Trzysta sześćdziesiąta szósta zmierza do tego, aby do samorządu doktorantów znalazły zastosowanie również odpowiednio przepisy o finansowaniu funkcjonowania samorządu studenckiego oraz przepisy dotyczące decyzji w sprawach nadzoru nad działalnością uczelnianego samorządu studenckiego.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

54 senatorów głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosowania. (**Głosowanie nr 273**)

Poprawka trzysta sześćdziesiąta siódma zmierza do tego, aby do uczelnianych organizacji doktorantów oraz stowarzyszeń doktorantów znalazły zastosowanie również odpowiednio przepisy dotyczące decyzji w sprawach nadzoru nad działalnością uczelnianych organizacji doktorantów.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

No, trudno, proszę wyświetlić wyniki.

54 głosy za, 1 senator wstrzymał się od głosowania, 1 nie głosował, choć był obecny. (**Głosowanie nr 274**)

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta sześćdziesiąta ósma zmierza do uwzględnienia faktu, że sprawy do komisji dyscyplinarnej wnosi rzecznik dyscyplinarny.

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

55 głosów za, 1 senator wstrzymał się od głosowania. **(Głosowanie nr 275)**

Poprawka trzysta siedemdziesiąta formułuje przepis określający przesłanki wznowienia postępowania dyscyplinarnego w sprawach studenckich analogicznie do przepisu, który określa takie przesłanki w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli akademickich.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

55 głosów za, 1 senator wstrzymał się od głosowania. **(Głosowanie nr 276)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta siedemdziesiąta pierwsza zmierza do tego, aby od prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej w sprawach studenckich służyła skarga do sądu administracyjnego, a nie odwołanie do sądu okręgowo przez wydział karny odwoławczy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

(Senator Teresa Liszcz: Im gorzej, tym lepiej.)

54 głosy za, 1 senator wstrzymał się od głosowania. **(Głosowanie nr 277)**

Poprawka przyjęta.

Poprawki trzysta siedemdziesiąta trzecia i trzysta siedemdziesiąta dziewiąta zmierzają do tego, aby Katolicki Uniwersytet Lubelski i Papieska Akademia Teologiczna musiały finansować z własnych środków jedynie koszty realizacji środków trwałych w budowie służących procesowi dydaktycznemu, a nie wszystkie inwestycje.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

44 głosy za, 5 – przeciw, 5 senatorów wstrzymało się od głosowania. **(Głosowanie nr 278)**

Poprawki przyjęte.

Poprawka trzysta siedemdziesiąta piąta zmierza do tego, aby szpital mógł udostępniać oddział szpitalny na potrzeby wykonywania zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych również niepublicznej uczelni medycznej prowadzącej działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

10 głosów za, 32 – przeciw, 13 senatorów wstrzymało się od głosowania. **(Głosowanie nr 279)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka trzysta siedemdziesiąta szósta zmierza do dokonania w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej wszelkich niezbędnych zmian wynikających z przyjęcia ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

54 głosy za, 1 senator wstrzymał się od głosowania. **(Głosowanie nr 280)**

Poprawka przyjęta.

Trzysta siedemdziesiąta siódma...

(Głos z sali: Była.)

Przepraszam.

Poprawka trzysta siedemdziesiąta ósma skreśla przepis, który zmierzał do objęcia lustracją rektorów, prorektorów, kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych w publicznych i niepublicznych szkołach wyższych, a także członków Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Państwowej Komisji Akredytacyjnej i centralnej komisji do spraw stopni i tytułów.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

35 głosów za, 15 – przeciw, 5 senatorów wstrzymało się od głosowania. **(Głosowanie nr 281)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta osiemdziesiąta dodaje przepis zmieniający ustawę o pożyczkach i kredytach studenckich jako legislacyjną konsekwencję uchwalenia ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

51 głosów za, 2 senatorów wstrzymało się od głosowania, 1 senator nie głosował. **(Głosowanie nr 282)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta osiemdziesiąta pierwsza dodaje przepis zmieniający ustawę o Państwowym Ratownictwie Medycznym, skreślający upoważnienie do wydania rozporządzenia określającego minimalne wymagania programowe wyższych studiów zawodowych oraz kierunków kształcących ratowników medycznych oraz zakres wiedzy niezbędnej do przygotowania zawodowego ratowników medycznych.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

51 głosów za, 5 senatorów wstrzymało się od głosowania. **(Głosowanie nr 283)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta dziewięćdziesiąta druga dodaje brakujący przepis przejściowy, w myśl którego istniejące w dniu wejścia w życie ustawy państwowe i niepaństwowe szkoły wyższe zawodowe staną się odpowiednio uczelniami publicznymi i niepublicznymi. Ponadto poprawka ta ma na celu zapewnienie spójności terminologicznej.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę, wyświetlamy wyniki.

55 głosów za, 1 – przeciw, 1 senator wstrzymał się od głosowania. **(Głosowanie nr 284)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta dziewięćdziesiąta czwarta określa szczegółowe zasady, na jakich nazwy uczelni zostaną dostosowane do wymagań przewidzianych w art. 3 ustawy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

56 głosów za, 1 senator wstrzymał się od głosowania. **(Głosowanie nr 285)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka trzysta dziewięćdziesiąta piąta dodaje przepis, zgodnie z którym z dniem wejścia w życie ustawy grunty oddane przez samorząd uczelni publicznej w użytkowanie wieczyste stają się jej własnością za zgodą rady gminy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

15 głosów za, 34 – przeciw, 7 senatorów wstrzymało się od głosowania. **(Głosowanie nr 286)**

Poprawka przyjęta.

Poprawki trzysta dziewięćdziesiąta szósta i trzysta dziewięćdziesiąta ósma wskazują przepisy, które znajdą zastosowanie we wszczętych i niezakończonych postępowaniach dotyczących pozwoleń na utworzenie uczelni oraz uprawnień do prowadzenia kierunku.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

54 głosy za, 1 – przeciw, 1 senator wstrzymał się od głosowania. **(Głosowanie nr 287)**

Poprawki przyjęte.

Poprawka trzysta dziewięćdziesiąta siódma skreśla przepis, na mocy którego minister wła-

ściwy do spraw szkolnictwa wyższego mógł, w drodze rozporządzenia, przekształcić istniejącą publiczną szkołę pomaturalną, realizującą co najmniej dwuletni program nauczania zawodowego, w uczelnię prowadzącą studia pierwszego stopnia.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

51 głosów za, 2 – przeciw, 4 senatorów wstrzymało się od głosowania. **(Głosowanie nr 288)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka czterysta pierwsza zmierza do tego, aby osoby zatrudnione na podstawie mianowania przed dniem wejścia w życie ustawy na stanowiskach: starszego kustosza i starszego dokumentalisty dyplomowanego, kustosza i dokumentalisty dyplomowanego, adiunkta bibliotecznego i adiunkta dokumentacji i informacji naukowej oraz asystenta bibliotecznego i asystenta dokumentacji i informacji naukowej, pozostały mianowane na tych stanowiskach po dniu wejścia w życie ustawy na takich samych zasadach.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

52 głosy za, 3 senatorów wstrzymało się od głosowania. **(Głosowanie nr 289)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka czterysta druga zmierza do ustanowienia regulacji, zgodnie z którą nauczyciele akademicy, bez względu na rodzaj uczelni, zatrudnieni na stanowiskach profesorów na podstawie obowiązujących dotychczas w szkołach wyższych przepisów pozostają zatrudnieni w tych uczelniach na stanowiskach profesorów nadzwyczajnych.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

11 głosów za, 35 – przeciw, 9 senatorów wstrzymało się od głosowania. **(Głosowanie nr 290)**

Poprawka nieprzyjęta.

Poprawka czterysta trzecia poprawia błędne odesłanie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję.

55 głosów za, 2 senatorów wstrzymało się od głosowania. **(Głosowanie nr 291)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka czterysta szósta zmierza do ustanowienia przepisów przejściowych, zgodnie z którymi: po pierwsze, wybrane na podstawie

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

dotychczasowych przepisów jednoosobowe i kolegialne organy uczelni państwowej przekształconej w uczelnię publiczną pełnią swoją funkcję do czasu upływu kadencji, na którą zostały wybrane, przy czym mogą one być wybrane na kolejną kadencję z zachowaniem art. 75 ust. 2, w myśl którego w uczelni publicznej rektor, prorektor, kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej oraz jego zastępca nie mogą być wybrani do pełnienia tej samej funkcji na więcej niż dwie następujące po sobie kadencje; po drugie, kadencja kolegialnych organów uczelni publicznej rozpoczynająca się w dniu 1 września 2006 r. trwa do 31 marca 2008 r., a osoba pełniąca funkcję organu jednoosobowego uczelni publicznej, której kadencja kończy się z dniem 31 sierpnia 2006 r., może być ponownie wybrana na dwuletnią kadencję.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

54 głosy za, 2 senatorów wstrzymało się od głosowania. **(Głosowanie nr 292)**

Poprawka przyjęta.

Poprawka czterysta dziewięć zmierza do tego, aby do przewodów habilitacyjnych i postępowań o nadanie stopnia habilitowanego i tytułu profesora, wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie ustawy, były stosowane przepisy ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie zaś w brzmieniu obowiązującym przed dniem jej wejścia w życie.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

20 senatorów głosowało za, 28 – przeciw i 8 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 293)**

Poprawka nieprzyjęta.

Czterysta dwunasta precyzuje zasady dostosowywania statutów uczelni do przepisów rozpatrywanej ustawy.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

52 senatorów głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 294)**

Poprawka przyjęta.

Poprawki czterysta trzynasta i czterysta dwudziesta zmierzają do tego, aby: po pierwsze, do dnia 31 grudnia 2005 r. zachowały moc przepisy ustawy o szkolnictwie wyższym i ustawy o wyższych szkołach zawodowych w zakresie dotyczącym uzyskiwania środków

finansowych i gospodarowania nimi; po drugie, do dnia 31 sierpnia 2006 r. zachowywały moc przepisy ustawy o szkolnictwie wyższym i ustawy o wyższych szkołach zawodowych w zakresie dotyczącym statusu pracowników tych uczelni; po trzecie, zmodyfikować regulacje dotyczące zachowania w mocy dotychczasowych aktów wykonawczych.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

56 senatorów głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 295)**

Poprawki przyjęte.

Poprawki czterysta czternasta i czterysta piętnasta mają na celu przesunięcie na dzień 1 stycznia 2007 r. terminu wejścia w życie przepisów ustawy dotyczących finansowania uczelni oraz wynagrodzeń i innych świadczeń dla pracowników uczelni.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

55 senatorów głosowało za, 1 – przeciw i 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 296)**

Poprawki przyjęte.

Czterysta siedemnasta zmierza do tego, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2006 r., nie zaś 1 września 2005 r. z wyjątkiem przepisów art. 96 ust. 1 pkt 3 i 4, dotyczących pobierania przez uczelnię opłat za świadczone usługi edukacyjne związane z wprowadzeniem studiów w języku obcym oraz prowadzeniem zajęć nieobjętych planem studiów, które weszłyby w życie z dniem 1 października 2006 r.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

9 senatorów głosowało za, 42 – przeciw, 5 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 297)**

Poprawka nieprzyjęta.

Czterysta dwudziesta pierwsza zmierza do tego, aby przepis dotyczący pomocy materialnej dla doktorantów wszedł w życie z dniem 1 października 2006 r.

Kto jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

48 senatorów głosowało za, 5 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 298)**

Poprawka przyjęta.

Przystępujemy do głosowania nad całością uchwały, wraz ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Kto z państwa jest za przyjęciem?

Kto jest przeciw?

(wicemarszałek R. Jarzembowski)

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję.

40 senatorów głosowało za, 8 – przeciw i 9 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 299**)

Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Dziękuję bardzo. (Oklaski)

(Głos z sali: Pobiliś rekord świata.)

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Kazimierz Kutz)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Powracamy do rozpatrzenia punktu czternastego porządku obrad, stanowisko Senatu...

(Senator Sławomir Izdebski: Panie Marszałku w kwestii formalnej.)

Słucham.

Senator Sławomir Izdebski:

Mam prośbę do pana marszałka, aby pan marszałek zaapelował do senatorów Sojuszu Lewicy Demokratycznej, aby pozostali na sali...

(Senator Teresa Liszcz: Oni specjalnie tak robią.)

Widocznie odbyło się posiedzenie klubu i ono miało cel, żeby nie było kworum, gdy będziemy głosować w sprawie Dnia Ojca Świętego.

Jako wnioskodawcy prosimy, żebyście państwo nie robili sobie żartów, tylko, żeby była...

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Bardzo pana przepraszam, ja nie mam takiej mocy, żeby zostali. To są senatorowie.

Bardzo proszę zostać na sali, gdyż nie skończyliśmy jeszcze obrad.

Słucham pana.

Senator Bogusław Maśnior:

Panie Marszałku, nie mogę pozostać obojętny na insynuacje pana senatora Izdebskiego, dlatego że ja patrzę na prawą stronę i tam też nie ma kolegów senatorów. W związku z tym można byłoby interpretować, że nie chcieli brać udziału w tym głosowaniu. Proszę popatrzeć, ilu senatorów zostało po prawej stronie. Problem polega na tym, że na początku dzisiejszego dnia było nas tylko sześćdziesięciu. Samoloty, pociągi... Ludzie są poumawiani. Proszę popatrzeć, są puste miejsca.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję, dziękuję.

Proszę o ciszę.

Powracamy do rozpatrzenia punktu czternastego porządku obrad: drugie czytanie projek-

tu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II.

Przypominam, że Senat po przeprowadzeniu drugiego czytania projektu ustawy skierował projekt do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności oraz zobowiązał komisję do przedstawienia jeszcze na obecnym posiedzeniu Senatu dodatkowego sprawozdania.

Komisja w przerwie w obradach ustosunkowała się do zgłoszonego w toku dyskusji wniosku i przygotowała dodatkowe sprawozdanie. Przypominam, że sprawozdanie to zawarte jest w druku nr 930X.

Przystępujemy więc do trzeciego czytania projektu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II.

Przypominam, że zgodnie z art. 82 ust. 1 Regulaminu Senatu trzecie czytanie projektu ustawy obejmuje: po pierwsze, przedstawienie Senatowi dodatkowego sprawozdania komisji o projekcie ustawy i, po drugie, głosowanie.

Proszę sprawozdawcę Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, senatora Zbigniewa Romaszewskiego, o zabranie głosu i przedstawienie dodatkowego sprawozdania komisji.

Senator Zbigniew Romaszewski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Komisja na swoim posiedzeniu rozpatrzyła wnioski legislacyjne złożone podczas drugiego czytania i głosując nad wnioskiem o odrzucenie ustawy, jednogłośnie ten wniosek odrzuciła.

Komisja apeluje o przyjęcie przedłożonego w druku nr 930X wniosku bez poprawek. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Przypominam, że zgodnie z art. 82 ust. 2, w związku z art. 52 ust. 6, po przerwie głos mogą zabrać sprawozdawcy i wnioskodawcy.

Czy senator wnioskodawca Maria Szyszkowska chce zabrać głos?

Senator Maria Szyszkowska:

Bardzo proszę, Panie Marszałku.

Chcę zwrócić uwagę na to, że jedynie w państwach autorytarnych mocą ustaw decyduje się, kto jest autorytetem. Polska jest państwem neutralnym światopoglądowo i ma charakteryzować się społeczeństwem wieloświatopoglądowym. Bardzo proszę o odrzucenie projektu ustawy, zwłaszcza, że uzasadnienie tej ustawy jest zupełnie szczególne, a przecież Kościół katolicki może, niezależnie od Senatu, ustanowić dzień 16 października dniem Jana Pawła II.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Zgodnie z art. 82...

(*Rozmowy na sali*)

Czy ja mogę panów prosić?

Zgodnie z art. 82 ust. 3 Regulaminu Senatu przed przystąpieniem do głosowania senatorowie mogą zgłaszać trwające nie dłużej niż minutę zapytania do sprawozdawcy i wnioskodawcy w związku z przedstawionym dodatkowym sprawozdaniem.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zgłosić takie pytania?

(*Głos z sali: Dajże Boguś...*)

Bardzo proszę, Senatorze.

Senator Bogusław Litwiniec:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Mam pytanie do pana senatora sprawozdawcy. Otóż ciekawi mnie, czy przy argumentach wskazujących na wielkie autorytety Rzeczypospolitej padło nazwisko Kopernika. Niewątpliwie w historii tysiącletniej Polski jest to dla wielu Polaków największy autorytet. Czy nazwisko Kopernika padło w kontekście faktu, że ta postać nie ma swojego dnia?

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Panie Senatorze?

Senator Zbigniew Romaszewski:

Nie, takie nazwisko nie padło, ale jest dla pana senatora pole do popisu w przyszłej kadencji, czego panu życzę. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Czy są jeszcze zapytania do sprawozdawcy? Nie ma.

Ja chciałbym na wszelki wypadek... proszę nacisnąć przycisk obecności, bo muszę zbadać, czy jest kworum.

(*Senator Andrzej Jaeschke: Jest kworum.*)

Jest kworum?

(*Senator Andrzej Jaeschke: Jest, policzyłem.*)

Proszę podać.

(*Rozmowy na sali*)

(*Senator Andrzej Jaeschke: 52, moim zdaniem.*)

Jest obecnych 50, 51...

(*Rozmowy na sali*)

(*Senator Teresa Liszcz: Głosujemy, bo będzie mniej.*)

Drzwi może zamkniemy, co? (*Wesołość na sali*)

(*Senator Andrzej Jaeschke: Ja bym bardzo prosił, żeby tego typu uwag nie formułować.*)

Tamto było insynuacją, a teraz... Pani Profesor! No, apeluję do honoru i godności.)

(*Senator Teresa Liszcz: Nie ma pan racji, ja nie powiedziałam tego złośliwie.*)

Proszę, nikt państwu nie... Proszę się skupić.

Boże Świąty, o świętej osobie mamy głosować, a tu jest, no, naprawdę...

(*Senator Irena Kurzępa: Atmosfera się zagaściła.*)

Trochę dostojeństwa.

(*Rozmowy na sali*)

Zgodnie z art. 82 ust. 1 pkt 2 Regulaminu Senatu przystępujemy do głosowania w sprawie projektu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II.

Przypominam, że zestawienie wniosków zgłoszonych w trakcie drugiego czytania zostało przedstawione w druku nr 930X.

Informuję, że zgodnie z art. 82 ust. 6 Regulaminu Senatu w pierwszej kolejności zostanie przeprowadzone głosowanie nad wnioskiem o odrzucenie projektu ustawy, a następnie, w przypadku odrzucenia tego wniosku, nad wnioskiem o przyjęcie projektu ustawy zawartego w druku nr 930S.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem senator Marii Szyszkowskiej o odrzucenie projektu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II.

Kto jest za odrzuceniem?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Dziękuję. Proszę podać wyniki głosowania.

Na 53 obecnych senatorów 2 głosowało za, 47 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 300**)

Wniosek został odrzucony.

Wobec odrzucenia wniosku o odrzucenie projektu ustawy przystępujemy do głosowania nad wnioskiem o przyjęcie projektu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II oraz projektu uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy, przedstawionych w druku nr 930S.

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem tego wniosku?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę podać wyniki głosowania.

Na 53 obecnych senatorów, 48 głosowało za... (*oklaski*)... 2 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu. (**Głosowanie nr 301**)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat przyjął projekt ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II i podjął uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Jednocześnie informuję, że Senat upoważnił senatora Zbigniewa Romaszewskiego do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

(wicemarszałek K. Kutz)

Komunikaty.

(Senator Genowefa Ferenc: Panie Marszałku!)

(Senator Dorota Kempka: Panie Marszałku!)

Chwileczkę.

(Senator Dorota Kempka: W sprawie formalnej.)

W sprawie formalnej, słucham.

Senator Dorota Kempka:

Panie Marszałku, bardzo proszę, żeby pan senator Izdebski przeprosił senatorów Sojuszu Lewicy Demokratycznej. My pokazaliśmy, że mamy klasę, a wszystkie posądenia, wszystko, o co nas oskarżał pan Izdebski, to po prostu wierutna obłuda. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Senatorze Izdebski, też stwierdzam, że zachował się pan nieładnie, bardzo delikatnie mówię. Jest sprawą pańskiego sumienia to, czy przeprosi pan senatorów.

(Senator Sławomir Izdebski: Szanowny Panie Marszałku, właśnie w tej sprawie miałem zabrać głos. Pani Senator...)

Przepraszam, pan chce zabrać głos w sprawie formalnej, tak?

(Senator Sławomir Izdebski: Tak, tak.

Rozumiem.

(Senator Sławomir Izdebski: Mogę?)

Bardzo proszę.

Senator Sławomir Izdebski:

Chciałbym przeprosić za moje zachowanie wszystkich senatorów z lewej strony, a jednocześnie bardzo serdecznie podziękować za poparcie naszego projektu. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Brawo, Panie Senatorze Izdebski. Jest pan jak nawrócony.

(Wesołość na sali)

Proszę państwa, zanim zamknę obrady, jeszcze komunikaty. Proszę nie wychodzić.

Senator Sekretarz Andrzej Jaeschke:

Panie Marszałku! Szanowni Państwo!

Posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej odbędzie się w dniu 5 lipca 2005 r. we wtorek w sali nr 276. W porządku obrad: o godzinie 11.00 – rozpatrzenie

nie ustawy o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia w latach 2004–2005 lokali socjalnych, noclegowni i domów dla bezdomnych; rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o drogach publicznych; rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o godle, barwach i hymnie; o godzinie 13.00 – rozpatrzenie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej.

11 lipca o godzinie 16.00 w sali nr 182 odbędzie się posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Ustawodawstwa i Praworządności: pierwsze czytanie projektu rezolucji w sprawie zniesienia obowiązku wizowego dla obywateli Rzeczypospolitej Polskiej podróżujących do Stanów Zjednoczonych Ameryki – kontynuacja prac. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Informuję, że porządek obrad osiemdziesiątego czwartego posiedzenia Senatu został wyczerpany.

Przystępujemy do oświadczeń senatorów poza porządkiem obrad.

Przypominam, że zgodnie z art. 39 ust. 2 Regulaminu Senatu oświadczenie nie może trwać dłużej niż pięć minut. Przedmiotem oświadczenia mogą być sprawy związane z wykonywaniem mandatu, przy czym nie może ono dotyczyć spraw będących przedmiotem porządku obrad bieżącego posiedzenia Senatu. Nad oświadczeniem senatorskim nie przeprowadza się dyskusji.

Przypominam państwu zatem, że zgodnie z art. 49 ust. 2 Regulaminu Senatu marszałek odmówi przyjęcia nie ogłoszonych oświadczeń, których treści nie można ustalić lub których ogłoszenie przez senatora nie byłoby możliwe w przysługującym mu na to czasie, czyli w ciągu pięciu minut.

Oto lista senatorów pragnących wygłosić swoje oświadczenie.

Senator Jurgiel w pierwszej kolejności, potem senator Suchański, potem senator Litwiniec.

Senator Krzysztof Jurgiel:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! W imieniu senatorów Kazimierza Jaworskiego, Anny Kurskiej oraz swoim chcę wygłosić oświadczenie w sprawie przyspieszenia wypłaty dopłat bezpośrednich dla rolnictwa.

Na podstawie art. 49 Regulaminu Senatu w związku z art. 16 i 20 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora kieruję do pana Józefa Pilarczyka ministra rolnictwa i rozwoju wsi oświadczenie dotyczące przyspieszenia wypłaty dopłat bezpośrednich dla rolnictwa.

Sytuacja polskich rolników po wejściu do Unii Europejskiej nadal pozostaje trudna. Wpływ na

(senator K. Jurgiel)

to mają znaczne wahania na rynku produktów rolnych, z powodu których część rolników ma znaczne trudności ze sprzedażą zbóż. Nadchodzące żniwa niosą te same zagrożenia i duża część rolników obawia się o swoje dochody. Trudna jest też sytuacja na rynku owoców miękkich.

Odpowiednie przepisy Unii Europejskiej pozwalają wypłacić na wniosek rządu krajowego zaliczki na poczet dopłat bezpośrednich dla rolnictwa. W związku z tym zwracam się do pana ministra z apelem o spowodowanie, zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, wypłaty pięćdziesięcioprocentowej zaliczki na poczet dopłat bezpośrednich dla rolnictwa do końca września bieżącego roku. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Senator Suchański, proszę.

Senator Jerzy Suchański:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Pierwsze oświadczenie kieruję do ministra sprawiedliwości.

W załączeniu przedkładam pismo świadczące o namawianiu przez kierownika podległych sobie pracowników do sfalszowania dokumentów.

Moim zdaniem, istnieje uzasadnione podejrzenie, że takie działania kierownika podyktowane były czerpaniem przez niego korzyści finansowej z mienia bezprawnie przejętego.

W załączeniu przedkładam opis zdarzeń, protokoły z przesłuchań pracowników, wniosek o ukaranie, wystąpienie kierownika zakładu, wystąpienie bezpośredniego przełożonego*.

Drugie oświadczenie kieruję do prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Proszę o przeprowadzenie kontroli umów i porozumień zawieranych w sprawie utworzenia w Kielcach izby celnej.

Działania Ministerstwa Finansów i urzędu wojewody w Kielcach spowodowały utratę przez Skarb Państwa setek tysięcy złotych.

Z poważaniem, Jerzy Suchański.

Kolejne oświadczenie kieruję do premiera, pana Marka Belki.

Proszę o podjęcie decyzji w sprawie utworzenia w Kielcach izby celnej.

Pragnę zaznaczyć, że tylko województwo świętokrzyskie pozbawione jest takiej izby. Niezrozumiałe, przedłużające się postępowanie ministra finansów w tej sprawie powoduje, że zostały już

wyrzucone w błoto setki tysięcy złotych. Tylko z tytułu czynszu urząd wojewódzki ponosi koszty wynoszące ponad 50 tysięcy zł miesięcznie.

Z poważaniem, Jerzy Suchański. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Senator Litwiniec.

Senator Bogusław Litwiniec:

Uprzejmie dziękuję, Panie Marszałku.

Swoje oświadczenie kieruję do pani Danuty Waniek, przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Szanowna Pani Przewodnicząca!

W trybie oświadczenia senatorskiego oświadczam, że niepokoją mnie praktyki niektórych mediów komercyjnych, które w sposób moralnie podejrzany wykorzystują oczekiwaną od lat ustawę wychodzącą naprzeciw potrzebom organizacji pozarządowych. Wskazuję tu na ustawę umożliwiającą takim organizacjom skorzystanie z obywatelskich darów w wysokości 1% należnego państwu podatku i przeznaczenie uzyskanych z tego 1% środków na statutową działalność społeczną.

Wspomniane media wykorzystują tę możliwość w sposób przecwany. Otóż zakładają one fundacje i, bazując na swoich potężnych siłach informacyjno-reklamowych, po prostu reklamują swoich rzekomych podopiecznych. Sens społeczny tych inicjatyw nie wynika z woli wspólnot obywatelskich, działalność ta nie jest spontaniczna i naturalna, ale jest po prostu, jak podejrzewam, typowa manipulacja rynkowa.

Nie przytaczam tutaj nazw nadawców uprawniających taką podejrzaną procedurę, bo nie chcę odgrywać roli śledczego. Wskazuję jedynie na podejrzaną i w intencjach nieobywatelską praktykę.

Ponadto zwracam uwagę, Pani Przewodnicząca, na to, że nawet, Adam Smith, ojciec kapitalizmu, autor teorii uczuć moralnych na wolnym rynku, wskazywał, że w biznesie, a cóż dopiero w tym służącym komunikacji, obowiązują nie tylko zasady zysku, ale także normy etyczne.

Oświadczam, że byłbym niepokieszony, gdyby tego rodzaju praktyki nie były objęte nadzorem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Dziękuję uprzejmie.

* Załączniki do wglądu w dokumentacji Biura Prac Senackich.

* Oświadczenia złożone do protokołu – w załączeniu.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Senator Litwiniec był ostatnim senatorem składającym oświadczenie.

Informuję, że protokół osiemdziesiątego czwartego posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej piątej kadencji, zgodnie z art. 39 ust. 3 Regulaminu Senatu, zostanie udostępniony senatorom w terminie trzydziestu dni po posiedzeniu Senatu w Biurze Prac Senackich, pokój nr 255.

(*Senator Andrzej Jaeschke: Jeszcze, Panie Marszałku, informacja, kto złożył oświadczenie do protokołu.*)

Aha, no właśnie.

Przedstawiam listę senatorów składających oświadczenia do protokołu: senator Biela, senator Stokłosa, senator Bień, senator Lorenz, senator Izdebski, senator Mańkut, senator Pawełek, senator Kulak, senator Gładkowski, senator Mietła, senator Bargieł, senator Saługa, senator Sztorc, senator Szafraniec, senator Klepacz*. A senator Jurgiel... Aha, tych trzech wygłosiło.

Dziękuję bardzo.

Zamykam osiemdziesiąte czwarte posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej piątej kadencji.

(*Wicemarszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską*)

(Koniec posiedzenia o godzinie 16 minut 04)

Wyniki głosowań

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1 J. Adamski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
2 A. Anulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
10 J.B. Bień	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
12 K.M. Bochenek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+
13 K.W. Borkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+
14 W. Bułka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	+
15 C. Christowa	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
16 A. Chronowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
17 Z.A. Cybulski	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	-	+	+	+	+	+	+
20 K. Doktorowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
21 K. Drożdż	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
25 G.M. Ferenc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
26 W.F. Gładkowski	+	+	.	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
27 Z. Gołąbek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	-	+	+	+	+	+	+
28 S.T. Huskowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	-	+	-	+	-	-	+
29 S. Izdebski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	.	+	+	+	?	?	+	-	+
30 A. Jaeschke	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
33 R. Jarzembowski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
34 K. Jaworski	+	+	+	+	?	?	?	+	+	?	?	+	+	-	+	-	+	-	-	+
35 K. Jurgiel	+	+	+	+	?	?	?	?	?	?	?	.	.	.	.	.	.	?	-	?
36 D.M. Kempka	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
37 A. Klepacz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+
42 O.T. Krzyżanowska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	+	+	+	+	?	?	?	+	#	+	+	+	-	+	-	?	-	-	+
45 I. Kurzępa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
46 K.J. Kutz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
49 G.M. Lipowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
50 T. Liszcz	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
51 B. Litwiniec	.	.	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
52 J.J. Lorenz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
1 J. Adamski	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	+	-
2 A. Anulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	+	-
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	+	-	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
10 J.B. Bień	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
12 K.M. Bochenek	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	?
13 K.W. Borkowski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	+	+
14 W. Bułka	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
15 C. Christowa	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	.	-
16 A. Chronowski	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
17 Z.A. Cybulski	+	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	+	-
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	+	-	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
21 K. Drożdż	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
25 G.M. Ferenc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-	+	-	+	-
26 W.F. Gładkowski	+	-	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
27 Z. Gołąbek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
28 S.T. Huskowski	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
29 S. Izdebski	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	-	+	+
30 A. Jaeschke	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
33 R. Jarzembowski	+	-	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
34 K. Jaworski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+
35 K. Jurgiel	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+
36 D.M. Kempka	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
37 A. Klepacz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	-	+	-	+	-
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+
42 O.T. Krzyżanowska	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	#
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 I. Kurzępa	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
46 K.J. Kutz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	?	+	-
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	?
49 G.M. Lipowski	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-
50 T. Liszcz	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	+	+	+	+	+
51 B. Litwiniec	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
52 J.J. Lorenz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	.	+	-	+	-	-
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
54 W. Łęcki	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
55 W. Mańkut	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
56 J. Markowski	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	?	+	?
57 R. Matusiak	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
58 G.J. Matuszak	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
59 B. Mąsior	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	-	+
60 M. Mietła	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+
61 S.S. Nicieja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 G.A. Niski	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	+	-
63 L.H. Pastusiak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
64 K.J. Pawełek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-
65 W.J. Pawłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
66 J. Pieniążek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 K.M. Piesiewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	?
68 W.M. Pietrzak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
69 Z. Piwoński	?	-	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	?
70 S. Plewa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-
71 B.L. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 L.P. Podkański	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
73 J. Popiołek	+	-	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
74 Z. Religa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.
75 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	+	+	+	+	+	+	+	+
76 T. Rzemyskowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
77 W.R. Sadowska	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	-
78 J. Sagatowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
79 W.P. Saługa	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	-	+	+	+	-
80 E.A. Serocka	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
81 K.H. Sienkiewicz	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
82 D.E. Simonides	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
83 Z.M. Skrzypek-Mrowiec	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	#
84 R.M. Smoktunowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
85 J.K. Smorawiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
86 A.K. Spychalski	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	#	-
87 H.T. Stokłosa	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
88 A. Stradowska	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
89 E. Streker-Dembińska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	#
90 J.Z. Suchański	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.
91 J. Szafraniec	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	?
92 J. Sztorc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
93 K. Szydłowski	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?
94 M. Szyszkowska	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
95 K. Ścierski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
96 A.J. Wielowieyski	?	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.
97 E.K. Wittbrodt	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-
98 T. Wnuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 Z.S. Zychowicz	+	-	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-
100 M. Żenkiewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	+	-
Obecnych	70	70	69	70	70	69	70	70	68	69	68	68	68	68	67	57	67	67	66	67
Za	48	33	64	70	70	64	70	70	67	68	68	67	68	67	67	17	65	13	63	14
Przeciw	13	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38	0	47	1	43
Wstrzymało się	9	7	5	0	0	5	0	0	1	1	0	1	0	0	0	2	2	5	1	7
Nie głosowało	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1	3

	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
1 J. Adamski	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	?	-	-	+
2 A. Anulewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
10 J.B. Bień	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
12 K.M. Bochenek	?	+	+	+	?	+	+	?	+	?	?	+	+	+	+	+	+	?	+	+
13 K.W. Borkowski	?	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+
14 W. Bułka	-	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
15 C. Christowa	-	-	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	#	+
16 A. Chronowski	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	?	+	+	+	+	-	+	+	?	+
17 Z.A. Cybulski	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+
21 K. Drożdż	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
25 G.M. Ferenc	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
26 W.F. Gładkowski	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-	+	-	-	+
27 Z. Gołębek	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
28 S.T. Huskowski	-	+	+	+	?	+	+	?	+	?	?	+	+	+	+	?	+	?	?	+
29 S. Izdebski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	?	+	+
30 A. Jaeschke	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	-	+	+	+	-	+	+	-	#	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
33 R. Jarzembowski	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
34 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	?	+	+	?	+	+	+	+	?
35 K. Jurgiel	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	?	+	?	-	+	+	?	+	?
36 D.M. Kempka	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
37 A. Klepacz	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-	+	-	-	+
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+
42 O.T. Krzyżanowska	?	+	+	+	?	+	+	?	+	?	?	+	+	+	+	+	+	?	.	.
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
45 I. Kurzępa	-	+	+	+	-	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-	+	-	-	+
46 K.J. Kutz	?	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	-	+	?	-	+
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
49 G.M. Lipowski	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	?	+
50 T. Liszcz	+	+	+	+	?	+	+	?	+	+	+	?	+	?	+	+	+	-	?	?
51 B. Litwiniec	-	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+
52 J.J. Lorenz	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
1 J. Adamski	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
2 A. Anulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
3 F. Bachleda-Księdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-	+
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
10 J.B. Bień	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+
12 K.M. Bochenek	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	?	?	+	+	+
13 K.W. Borkowski	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
14 W. Bułka	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	.	.	-	+	+	+	+	+	-	+
15 C. Christowa	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
16 A. Chronowski	?	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	.	-	-	+	+	+
17 Z.A. Cybulski	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	.	.	.	.	.	.	.	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+	
20 K. Doktorowicz	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
21 K. Drożdż	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	#	+
25 G.M. Ferenc	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
26 W.F. Gładkowski	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	#	.	-	.	+	-	.
27 Z. Gołębek	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
28 S.T. Huskowski	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	-	+	+	?	-	+	?	+
29 S. Izdebski	?	+	+	+	+	+	#	+	-	+	+	.	?	+	.	+	?	+	#	+
30 A. Jaeschke	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	-	+
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
33 R. Jarzembowski	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
34 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
35 K. Jurgiel	+	+	+	+	?	?	?	+	+	-	+	#	-	?	+	?	-	+	+	+
36 D.M. Kempka	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	-	-	-	+	-	+
37 A. Klepacz	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	-	-	+	-	+
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+
42 O.T. Krzyżanowska	.	.	.	.	.	.	.	+	-	+	+	+	+	+	+	?	-	+	+	+
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	.	+	+	+	+	+	-	+	.	+
45 I. Kurzępa	-	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
46 K.J. Kutz	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
49 G.M. Lipowski	-	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 T. Liszcz	-	+	?	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	-
51 B. Litwiniec	-	+	+	+	+	+	+	+	-	#	+	+	+	+	+	-	-	+	-	+
52 J.J. Lorenz	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
54 W. Łęcki	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
55 W. Mańkut	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
56 J. Markowski	-	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	-	+	+	?	-	+	-	+
57 R. Matusiak	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+
58 G.J. Matuszak	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
59 B. Mąsior	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	#	.	-	+	+	-	-	+	-	+
60 M. Mietła	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
61 S.S. Nicieja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 G.A. Niski	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	-
63 L.H. Pastusiak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	-	-	+	-	+
64 K.J. Pawełek	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
65 W.J. Pawłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
66 J. Pieniążek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 K.M. Piesiewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	?	+	-	-	+	-	+
68 W.M. Pietrzak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
69 Z. Piwoński	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
70 S. Plewa	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
71 B.L. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 L.P. Podkański	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+
73 J. Popiołek	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+
74 Z. Religa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
75 Z. Romaszewski	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
76 T. Rzemyskowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
77 W.R. Sadowska	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+
78 J. Sagatowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
79 W.P. Saługa	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	-	+	+	?	-	+	?	+
80 E.A. Serocka	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
81 K.H. Sienkiewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
82 D.E. Simonides	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
83 Z.M. Skrzypek-Mrowiec	?	+	+	+	?	?	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+
84 R.M. Smoktunowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
85 J.K. Smorawiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
86 A.K. Spychalski	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	.	-	-	+	-	+
87 H.T. Stokłosa	-	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	#	-	+	+	-	-	+	-	+
88 A. Stradowska	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
89 E. Streker-Dembińska	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
90 J.Z. Suchański	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+
91 J. Szafraniec	?	+	+	+	+	?	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+
92 J. Sztorc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
93 K. Szydłowski	-	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+
94 M. Szyszkowska	-	+	+	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?
95 K. Ścierski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
96 A.J. Wielowieyski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
97 E.K. Wittbrodt	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	+
98 T. Wnuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 Z.S. Zychowicz	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
100 M. Żenkiewicz	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+
Obecnych	67	67	67	67	67	67	67	68	67	67	65	65	68	68	65	69	68	69	68	68
Za	8	66	64	66	63	62	64	67	6	63	63	62	14	64	62	13	8	68	18	64
Przeciw	52	0	1	0	0	0	0	0	54	1	0	0	51	0	2	48	57	0	45	2
Wstrzymało się	7	1	2	1	4	5	2	1	7	1	1	1	3	3	1	8	3	1	3	2
Nie głosowało	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	1	2	0	1	0	0	0	0	2	0

	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1 J. Adamski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	.	.	.	.	.	.	.
2 A. Anulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	+	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
10 J.B. Bięń	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
12 K.M. Bochenek	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	-	?	+	-	+	+	+	+	+	+
13 K.W. Borkowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	?	+	+	+
14 W. Bułka	.	+	+	-	+	+	+	.	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
15 C. Christowa	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+
16 A. Chronowski	+	+	+	?	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	.	.	.	.	.	+
17 Z.A. Cybulski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
21 K. Drożdż	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
25 G.M. Ferenc	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
26 W.F. Gładkowski	+	.	+	-	+	+	+	.	-	-	-	.	+	-	+	+	-	+	+	+
27 Z. Gołąbek	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	-	-	+	-	+	+	-	.	+	+
28 S.T. Huskowski	+	+	+	?	+	+	+	+	-	?	+	-	+	?	+	+	+	+	+	+
29 S. Izdebski	+	+	+	+	+	?	+	+	?	+	+	?	+	?	+	+	+	.	+	+
30 A. Jaeschke	+	+	+	-	+	+	+	.	-	-	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
33 R. Jarzembowski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	.	-	-	+	-	+	+	-	.	.	.
34 K. Jaworski	?	#	+	+	+	+	+	?	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	?
35 K. Jurgiel	+	+	+	+	?	+	?	?	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	?
36 D.M. Kempka	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
37 A. Klepacz	.	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	.	.	.	.	+	+	+
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+
42 O.T. Krzyżanowska	+	+	+	+	+	+	+	?	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	+	+	+	+	.	#	+	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	.	?
45 I. Kurzępa	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
46 K.J. Kutz	+	+	+	+	+	+	+	.	+	-	-	?	+	-	+	+	-	+	+	+
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	.	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
49 G.M. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 T. Liszcz	+	+	?	+	+	+	+	-	-	-	+	?	+	-	+	+	+	+	+	+
51 B. Litwiniec	+	+	.	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	.	+	+
52 J.J. Lorenz	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
54 W. Łęcki	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
55 W. Mańkut	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
56 J. Markowski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
57 R. Matusiak	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
58 G.J. Matuszak	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
59 B. Mąsior	+	+	+	-	+	+	+	.	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
60 M. Mietła	+	#	+	-	+	+	+	.	-	-	-	-	+	-	+	+	-	.	-	+
61 S.S. Nicieja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 G.A. Niski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
63 L.H. Pastusiak	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
64 K.J. Pawełek	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
65 W.J. Pawłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
66 J. Pieniążek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 K.M. Piesiewicz	+	+	+	+	+	+	+	.	-	+	-	-	+	-	+	.	+	+	+	+
68 W.M. Pietrzak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	#	.	.	.	.	.	.	.
69 Z. Piwoński	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
70 S. Plewa	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
71 B.L. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 L.P. Podkański	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
73 J. Popiołek	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
74 Z. Religa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
75 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+
76 T. Rzemyskowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
77 W.R. Sadowska	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	#	-	+	+	-	+	+	+
78 J. Sagatowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
79 W.P. Saługa	+	+	+	?	+	+	+	+	-	?	+	-	+	?	+	+	+	+	+	+
80 E.A. Serocka	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
81 K.H. Sienkiewicz	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	?	+	+
82 D.E. Simonides	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
83 Z.M. Skrzypek-Mrowiec	+	+	+	+	+	+	?	?	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	.	.
84 R.M. Smoktunowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
85 J.K. Smorawiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
86 A.K. Spychalski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
87 H.T. Stokłosa	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	-	-	+	+	+
88 A. Stradowska	+	+	+	-	+	+	+	.	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
89 E. Streker-Dembińska	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
90 J.Z. Suchański	+	+	?	-	+	+	?	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
91 J. Szafraniec	+	+	+	+	+	+	?	-	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
92 J. Sztorc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
93 K. Szydłowski	+	+	.	-	+	+	+	+	?	+	-	-	+	?	+	+	-	+	+	+
94 M. Szyszkowska	+	+	+	-	+	?	+	+	?	-	-	?	+	-	+	+	-	+	+	+
95 K. Ścierski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
96 A.J. Wielowieyski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
97 E.K. Wittbrodt	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	?	-	+	-	+	+	-	+	+	+
98 T. Wnuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 Z.S. Zychowicz	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	.	.
100 M. Żenkiewicz	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+
Obecnych	67	68	67	69	69	67	69	61	68	67	68	67	68	65	64	63	64	60	61	63
Za	65	64	64	18	67	65	63	54	5	18	13	11	65	3	62	61	16	58	57	59
Przeciw	0	1	0	47	0	0	0	2	56	45	53	50	0	50	1	1	46	0	1	0
Wstrzymało się	2	1	3	4	2	2	5	5	6	4	2	6	1	12	1	1	2	2	3	4
Nie głosowało	0	2	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0

	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
1 J. Adamski	.	.	.	.	.	.	.	.	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
2 A. Anulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
10 J.B. Bięń	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	.	+	+	-	+	+	.	.	.	.	.	-	-	+	+	+	+	+	-	+
12 K.M. Bochenek	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	+	?	?	+	+	+	#	+	?	+
13 K.W. Borkowski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	?	-	+	+	+	-	+	+	+
14 W. Bułka	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	.	+	+	+
15 C. Christowa	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+
16 A. Chronowski	+	.	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	+	+	?	+	+	+
17 Z.A. Cybulski	.	.	.	.	.	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	-	-
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
21 K. Drożdż	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
25 G.M. Ferenc	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
26 W.F. Gładkowski	+	+	+	-	+	+	+	#	?	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+
27 Z. Gołębek	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	.	+	+
28 S.T. Huskowski	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	+	?	-	+	+	+	?	+	?	+
29 S. Izdebski	+	+	+	+	+	?	+	+	?	?	+	+	?	+	+	+	?	+	+	+
30 A. Jaeschke	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
33 R. Jarzembowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
34 K. Jaworski	+	+	+	-	?	?	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	#	+	+	+
35 K. Jurgiel	+	+	+	-	?	-	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+
36 D.M. Kempka	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+
37 A. Klepacz	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	-	+
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	+	+	+	+	.	+	-	+
42 O.T. Krzyżanowska	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	+	?	?	+	+	+	+	+	?	+
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	+	+	.	?	?	+	+	+	.	+	+	+	+	?	+	.	+	+	+
45 I. Kurzępa	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+
46 K.J. Kutz	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	?	+	+	+	+	-	+
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	.
49 G.M. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 T. Liszcz	+	+	+	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+
51 B. Litwiniec	#	+	#	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
52 J.J. Lorenz	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
54 W. Łęcki	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	+	+	+	-	+	-	+
55 W. Mańkut	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
56 J. Markowski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
57 R. Matusiak	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+
58 G.J. Matuszak	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	-	+
59 B. Mąsior	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	?	-	-	-	+	+	.	+	-	+
60 M. Mietła	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-	+	+	.	+	#	+
61 S.S. Nicieja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 G.A. Niski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
63 L.H. Pastusiak	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
64 K.J. Pawełek	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	-	+
65 W.J. Pawłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
66 J. Pieniążek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 K.M. Piesiewicz	.	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	-	+	+	+
68 W.M. Pietrzak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
69 Z. Piwoński	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
70 S. Plewa	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+
71 B.L. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 L.P. Podkański	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
73 J. Popiołek	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	-	+
74 Z. Religa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
75 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
76 T. Rzemyskowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
77 W.R. Sadowska	+	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
78 J. Sagatowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
79 W.P. Saługa	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	+	+	-	?	+	+	.	+	?	+
80 E.A. Serocka	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	.
81 K.H. Sienkiewicz	+	+	+	.	.	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	-	+
82 D.E. Simonides	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
83 Z.M. Skrzypek-Mrowiec	.	.	+	-	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+
84 R.M. Smoktunowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
85 J.K. Smorawiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
86 A.K. Spychalski	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	-	+
87 H.T. Stokłosa	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	+
88 A. Stradomska	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
89 E. Streker-Dembińska	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
90 J.Z. Suchański	.	.	.	.	.	+	+	+	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	-	+
91 J. Szafraniec	+	+	+	-	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
92 J. Sztorc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
93 K. Szydłowski	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	?	-	?	.	.	.	+	+	+
94 M. Szyszkowska	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	?	-	-	+	+	?	?	-	+
95 K. Ścierski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
96 A.J. Wielowieyski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
97 E.K. Wittbrodt	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
98 T. Wnuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 Z.S. Zychowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
100 M. Żenkiewicz	+	+	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	-	+
Obecnych	60	61	63	61	62	65	64	64	65	64	65	66	66	66	65	65	59	65	66	64
Za	58	60	60	5	58	58	61	62	15	13	62	16	13	23	58	64	41	63	20	63
Przeciw	0	0	1	54	0	1	0	0	42	45	1	43	48	38	1	0	11	0	39	1
Wstrzymało się	1	1	1	2	4	6	3	1	8	6	2	7	5	5	6	1	5	2	6	0
Nie głosowało	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0

	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
1 J. Adamski	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
2 A. Anulewicz	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
10 J.B. Bień	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
12 K.M. Bochenek	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	?	?	-	+	+	+	-
13 K.W. Borkowski	+	+	-	+	+	+	+	+	?	+	-	-	+	+	?	?	+	-	-	+
14 W. Bułka	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-
15 C. Christowa	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
16 A. Chronowski	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	-	+	?	+	?	?	+	-	-	?
17 Z.A. Cybulski	?	+	-	+	+	+	+	+	-	-	+	?	+	-	?	-	+	-	-	-
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	.	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
20 K. Doktorowicz	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	-	+	+	+	-
21 K. Drożdż	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
25 G.M. Ferenc	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
26 W.F. Gładkowski	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	+	-	#	-	+	-	-	-
27 Z. Gołębek	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	-	+	-	-	-
28 S.T. Huskowski	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	?	?	+	-	?	-	+	?	+	?
29 S. Izdebski	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	?	?	+	+	?	?	+	?	+	+
30 A. Jaeschke	+	+	-	.	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
33 R. Jarzembowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
34 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	?	-	+
35 K. Jurgiel	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	?	+	+	+	+	+	+	?	-	+
36 D.M. Kempka	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
37 A. Klepacz	+	+	-	+	+	+	+	+	.	-	-	-	+	?	-	-	+	-	-	-
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	+	-	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
42 O.T. Krzyżanowska	+	+	?	+	+	?	+	+	-	-	-	+	+	+	?	-	+	-	?	?
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	+	+	+	+	+	+	#	.	.	?	+	+	+	+	+	.	?	+	+
45 I. Kurzępa	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
46 K.J. Kutz	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	.	.	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
49 G.M. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 T. Liszcz	?	?	-	+	+	-	+	+	?	-	?	+	+	+	+	+	+	-	+	+
51 B. Litwiniec	+	+	-	#	+	+	+	+	-	?	+	-	+	+	-	-	+	-	+	-
52 J.J. Lorenz	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	?	+	+	-	-	+	-	-	-
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
54 W. Łęcki	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
55 W. Mańkut	+	+	-	+	#	+	+	+	-	-	+	-	+	-	-	-	+	+	+	-
56 J. Markowski	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	-	+	+	+	-
57 R. Matusiak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+	?	?	+
58 G.J. Matuszak	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
59 B. Mąsior	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-	.	.	+	+	-	-
60 M. Mietła	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
61 S.S. Nicieja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 G.A. Niski	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
63 L.H. Pastusiak	+	+	-	+	+	+	+	+	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
64 K.J. Pawełek	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
65 W.J. Pawłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
66 J. Pieniążek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 K.M. Piesiewicz	?	+	?	+	+	+	+	+	?	?	?	?	+	+	+	+	+	+	?	+
68 W.M. Pietrzak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
69 Z. Piwoński	+	+	-	+	+	+	+	+	?	-	-	-	+	-	+	-	+	-	-	-
70 S. Plewa	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
71 B.L. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 L.P. Podkański	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	?	+	-	-	+
73 J. Popiołek	+	#	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
74 Z. Religa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
75 Z. Romaszewski	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
76 T. Rzemyskowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
77 W.R. Sadowska	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	?	?	+	-	?	?
78 J. Sagatowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
79 W.P. Saługa	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	?	?	+	-	?	-	+	?	+	?
80 E.A. Serocka	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
81 K.H. Sienkiewicz	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
82 D.E. Simonides	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
83 Z.M. Skrzypek-Mrowiec	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	+	+	+	+	?	+	?	?	+
84 R.M. Smoktunowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
85 J.K. Smorawiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
86 A.K. Spychalski	+	+	-	.	+	+	+	+	.	-	+	-	+	-	-	.	.	.	.	.
87 H.T. Stokłosa	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
88 A. Stradomska	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
89 E. Streker-Dembińska	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
90 J.Z. Suchański	?	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	-	-	-	+	+	-	.
91 J. Szafraniec	+	+	?	+	+	+	+	+	+	?	?	?	+	+	?	?	?	?	?	+
92 J. Sztorc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
93 K. Szydłowski	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
94 M. Szyszkowska	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	-	-	+	-	-	-	?	+	-	-
95 K. Ścierski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
96 A.J. Wielowieyski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
97 E.K. Wittbrodt	-	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	?	-	+	-	-	+	-	-	-
98 T. Wnuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 Z.S. Zychowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
100 M. Żenkiewicz	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	-
Obecnych	65	66	66	64	66	66	66	65	63	64	65	65	65	65	64	63	63	64	64	63
Za	60	63	8	62	64	62	65	63	14	12	9	11	60	20	11	6	59	9	12	13
Przeciw	1	1	52	0	0	2	0	0	44	47	44	45	3	42	41	48	1	45	45	44
Wstrzymało się	4	1	6	1	1	2	1	1	5	5	12	9	2	3	11	9	3	10	7	6
Nie głosowało	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0

	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160
1 J. Adamski	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	.	.	+	-	-	-	-	+
2 A. Anulewicz	-	+	-	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	+	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
10 J.B. Bień	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	-	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	+	-	.	-	-	-	-	-
12 K.M. Bochenek	?	+	?	+	+	?	?	+	?	+	-	+	+	?	+	-	-	-	-	?
13 K.W. Borkowski	+	?	?	-	+	-	+	+	-	+	-	+	+	-	+	?	+	-	+	-
14 W. Bułka	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+	.	+	-	-	-	-	+
15 C. Christowa	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	-	-	-
16 A. Chronowski	-	+	?	-	+	-	?	?	-	?	-	+	.	.	.	.	+	?	+	+
17 Z.A. Cybulski	?	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
20 K. Doktorowicz	-	+	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-
21 K. Drożdż	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
25 G.M. Ferenc	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
26 W.F. Gładkowski	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+	+	+	-	+	-	-	-	-	+
27 Z. Gołębek	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	#	-	+	+	-	-	-	-
28 S.T. Huskowski	-	+	-	?	+	-	-	-	-	+	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-
29 S. Izdebski	+	+	?	?	+	+	+	?	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
30 A. Jaeschke	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
33 R. Jarzembowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	-	-	-	+
34 K. Jaworski	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	?	+	?
35 K. Jurgiel	+	?	+	+	+	.	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	?
36 D.M. Kempka	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
37 A. Klepacz	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	-	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	-
42 O.T. Krzyżanowska	?	+	+	?	+	?	?	+	?	+	-	+	?	+	+	-	-	-	-	?
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	#	+	+	.	+	#	-	+	?
45 I. Kurzępa	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+
46 K.J. Kutz	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	?	-	?	+
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
49 G.M. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 T. Liszcz	-	+	-	-	+	+	?	+	-	-	-	+	-	+	+	-	-	-	?	?
51 B. Litwiniec	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	?	+	-	?	?	?	?
52 J.J. Lorenz	-	+	-	-	+	+	-	-	-	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	+
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	
54 W. Łęcki	-	+	-	-	+	-	-	-	+	-	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	
55 W. Mańkut	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	
56 J. Markowski	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	+	-	?	+	
57 R. Matusiak	+	+	+	?	+	?	+	?	-	?	-	+	?	-	+	?	?	?	?	-	
58 G.J. Matuszak	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	
59 B. Mąsior	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	?	
60 M. Mietła	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	
61 S.S. Nicieja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
62 G.A. Niski	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	
63 L.H. Pastusiak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
64 K.J. Pawełek	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	
65 W.J. Pawłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
66 J. Pieniążek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
67 K.M. Piesiewicz	-	+	+	-	+	+	+	+	?	?	-	+	-	-	?	?	-	-	-	?	
68 W.M. Pietrzak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
69 Z. Piwoński	.	?	?	.	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	
70 S. Plewa	-	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-	-	+	
71 B.L. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
72 L.P. Podkański	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	
73 J. Popiołek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
74 Z. Religa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
75 Z. Romaszewski	-	+	+	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+	-	?	-	-	-	-	?	
76 T. Rzemyskowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
77 W.R. Sadowska	-	+	-	-	+	-	-	?	-	+	-	+	+	-	+	-	+	?	+	-	
78 J. Sagatowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
79 W.P. Saługa	-	+	-	?	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	+	+	-	
80 E.A. Serocka	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	
81 K.H. Sienkiewicz	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	-	
82 D.E. Simonides	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
83 Z.M. Skrzypek-Mrowiec	+	+	-	-	+	+	+	+	?	+	-	+	?	+	?	?	?	-	+	?	
84 R.M. Smoktunowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
85 J.K. Smorawiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
86 A.K. Spychalski	-	+	-	-	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	
87 H.T. Stokłosa	-	+	-	-	+	-	+	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	
88 A. Stradowska	.	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	
89 E. Streker-Dembińska	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	
90 J.Z. Suchański	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-	+	-	-	+	-	+
91 J. Szafraniec	?	+	-	-	+	?	+	?	?	+	-	+	?	+	+	?	?	-	?	?	
92 J. Sztorc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
93 K. Szydłowski	-	+	-	-	+	-	?	-	?	+	-	+	+	?	+	-	-	-	?	-	
94 M. Szyszkowska	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	?	?	-	?	-	-	-	-	?	
95 K. Ścierański	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
96 A.J. Wielowieyski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
97 E.K. Wittbrodt	-	+	-	-	+	-	-	-	-	?	-	+	+	-	+	-	?	-	-	-	
98 T. Wnuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
99 Z.S. Zychowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
100 M. Żenkiewicz	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	+	-	+	-	-	-	-	+	
Obecnych	62	64	64	63	64	63	64	64	63	63	63	63	61	61	62	64	65	65	65	65	
Za	10	56	9	6	61	9	13	12	10	54	10	57	51	15	57	5	10	6	12	34	
Przeciw	47	2	49	51	2	49	45	46	46	4	52	3	3	42	0	53	47	53	45	17	
Wstrzymało się	5	6	6	6	1	5	6	6	7	5	1	2	6	4	5	6	7	6	8	14	
Nie głosowało	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	

	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	
1 J. Adamski	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
2 A. Anulewicz	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	-	
3 F. Bachleda-Księdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
6 T. Bartos	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	-	-	-	
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
9 J.S. Bielawski	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
10 J.B. Bięń	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
11 F.B. Bobrowski	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
12 K.M. Bochenek	-	-	+	+	+	-	?	+	+	?	+	+	+	+	?	+	+	+	?	-	
13 K.W. Borkowski	+	+	+	+	+	+	?	?	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	-	?
14 W. Bułka	-	-	+	+	+	-	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
15 C. Christowa	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	-	-	
16 A. Chronowski	?	+	+	+	+	+	?	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-	
17 Z.A. Cybulski	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
19 J.R. Danielak	-	-	+	+	+	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
20 K. Doktorowicz	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
21 K. Drożdż	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
24 J. Dziemdziała	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
25 G.M. Ferenc	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	?	+	+	-	-	
26 W.F. Gładkowski	-	-	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
27 Z. Gołębek	-	.	+	+	+	.	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
28 S.T. Huskowski	?	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	+	?	?	?	#	?	?	-	
29 S. Izdebski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
30 A. Jaeschke	.	.	.	.	.	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
32 Z. Jarmużek	-	-	+	+	+	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-	-	
33 R. Jarzembowski	-	-	+	.	.	-	.	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
34 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
35 K. Jurgiel	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
36 D.M. Kempka	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
37 A. Klepacz	-	-	+	+	+	-	-	.	.	.	.	.	-	+	-	+	+	+	-	-	
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
39 A. Koszada	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
41 Z.P. Kruszewski	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	+	-	
42 O.T. Krzyżanowska	-	-	+	+	+	-	?	+	?	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	-	
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
44 A.M. Kurska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
45 I. Kurzępa	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-	
46 K.J. Kutz	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	?	+	+	+	-	-	
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	
49 G.M. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
50 T. Liszcz	?	?	+	+	+	+	?	.	.	.	.	.	?	+	+	+	+	+	+	+	
51 B. Litwiniec	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	+	-	
52 J.J. Lorenz	-	-	+	+	+	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180
54 W. Łęcki	-	?	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-
55 W. Mańkut	-	-	+	+	+	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
56 J. Markowski	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	?	-
57 R. Matusiak	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?
58 G.J. Matuszak	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	+	+	+	+	-	-
59 B. Mąsior	-	+	+	+	+	-	-	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-
60 M. Mietła	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-
61 S.S. Nicieja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 G.A. Niski	-	-	+	+	+	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
63 L.H. Pastusiak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
64 K.J. Pawełek	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-
65 W.J. Pawłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
66 J. Pieniążek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 K.M. Piesiewicz	-	?	+	+	+	+	?	+	+	-	-	+	-	+	?	+	+	+	?	?
68 W.M. Pietrzak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
69 Z. Piwoński	-	?	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-
70 S. Plewa	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+	+	-	+	+	+	-	-
71 B.L. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 L.P. Podkański	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
73 J. Popiołek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
74 Z. Religa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
75 Z. Romaszewski	-	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
76 T. Rzemyskowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
77 W.R. Sadowska	?	?	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	-	+	.	+	?	-
78 J. Sagatowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
79 W.P. Saługa	?	+	+	+	+	-	-	+	?	+	+	+	-	+	?	+	+	+	?	-
80 E.A. Serocka	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-
81 K.H. Sienkiewicz	-	-	+	+	+	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
82 D.E. Simonides	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
83 Z.M. Skrzypek-Mrowiec	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?
84 R.M. Smoktunowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
85 J.K. Smorawiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
86 A.K. Spychalski	-	.	.	.	.	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-
87 H.T. Stokłosa	-	+	+	+	+	-	-	.	.	.	+	+	+	+	-	+	+	+	-	-
88 A. Stradowska	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-
89 E. Streker-Dembińska	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-
90 J.Z. Suchański	+	+	+	+	+	-	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
91 J. Szafraniec	?	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	?
92 J. Sztorc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
93 K. Szydłowski	-	?	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-
94 M. Szyszkowska	?	-	?	?	?	-	-	?	+	+	-	.	-	+	?	+	+	+	+	-
95 K. Ścierański	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
96 A.J. Wielowieyski	.	.	.	.	.	.	.	+	+	?	?	+	-	+	+	+	+	+	+	?
97 E.K. Wittbrodt	-	?	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	?	+	-	+	+	+	+	-
98 T. Wnuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 Z.S. Zychowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
100 M. Żenkiewicz	-	-	+	+	+	-	-	+	+	-	-	+	-	+	-	+	+	+	-	-
Obecnych	64	62	63	62	62	63	60	51	51	51	53	52	55	55	55	55	55	56	57	58
Za	11	16	61	60	60	14	6	48	47	14	15	51	15	53	11	52	53	53	15	6
Przeciw	45	38	0	0	0	48	42	0	1	34	36	0	37	0	33	0	0	1	34	45
Wstrzymało się	8	8	2	2	2	1	12	3	3	3	2	1	3	2	11	3	1	2	8	7
Nie głosowało	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200
1 J. Adamski	+	-	.	.	.	.	.	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+
2 A. Anulewicz	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+
3 F. Bachleda-Księdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	.	.	.
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+
10 J.B. Bięń	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	+	-	-	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+
12 K.M. Bochenek	+	?	-	+	?	+	+	?	?	+	+	+	+	?	?	+	+	+	+	+
13 K.W. Borkowski	+	+	?	+	-	+	+	-	?	?	?	+	+	-	-	.	+	?	+	+
14 W. Bułka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
15 C. Christowa	+	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+
16 A. Chronowski	+	-	-	+	-	+	+	?	-	?	+	+	+	?	+	+	+	+	?	+
17 Z.A. Cybulski	+	?	?	-	-	+	+	-	?	?	-	+	+	+	-	+	+	?	-	+
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+
21 K. Drożdż	+	-	-	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+
22 B. Drzęźła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+
25 G.M. Ferenc	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+
26 W.F. Gładkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
27 Z. Gołąbek	+	-	-	+	-	+	+	+	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+
28 S.T. Huskowski	+	?	?	+	+	?	+	?	?	?	+	+	+	-	-	+	+	.	.	.
29 S. Izdebski	.	.	?	+	?	+	+	+	+	?	+	.	.	?	?	.	+	+	+	+
30 A. Jaeschke	+	-	-	-	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+
33 R. Jarzembowski	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+
34 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+
35 K. Jurgiel	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
36 D.M. Kempka	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+
37 A. Klepacz	+	-	-	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	+	-	+	-	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+
42 O.T. Krzyżanowska	+	-	-	+	-	+	+	?	?	+	+	+	+	-	?	+	+	+	+	+
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 I. Kurzępa	+	-	-	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+
46 K.J. Kutz	+	-	-	+	?	+	+	?	-	-	-	+	-	-	-	+	+	-	-	+
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
49 G.M. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 T. Liszcz	+	+	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+
51 B. Litwiniec	+	+	?	+	-	+	+	-	?	-	-	+	+	+	-	+	+	-	-	+
52 J.J. Lorenz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220
1 J. Adamski	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
2 A. Anulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	.	.	-	+	+	+	+	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	-	-	-
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
10 J.B. Bień	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
12 K.M. Bochenek	+	+	?	+	+	+	+	+	-	?	?	?	+	+	+	?	+	+	+	+
13 K.W. Borkowski	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	?	+	+	-	+	-	?	-
14 W. Bułka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
15 C. Christowa	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16 A. Chronowski	+	+	?	+	+	-	+	+	-	?	-	+	+	+	+	+	+	+	-	?
17 Z.A. Cybulski	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	+	-	+
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	+	+	-	+	+	.	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	-	-	-
21 K. Drożdż	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
25 G.M. Ferenc	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
26 W.F. Gładkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
27 Z. Gołąbek	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
28 S.T. Huskowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
29 S. Izdebski	+	+	+	+	+	?	+	+	?	+	?	?	+	+	+	?	+	+	?	?
30 A. Jaeschke	+	+	-	+	+	-	.	+	-	-	-	.	-	+	+	-	-	-	-	-
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
33 R. Jarzembowski	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
34 K. Jaworski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	?	?	+	-	-	+
35 K. Jurgiel	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+	-	+
36 D.M. Kempka	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-
37 A. Klepacz	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-
42 O.T. Krzyżanowska	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+
45 I. Kurzępa	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-
46 K.J. Kutz	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+	+	-	?
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
49 G.M. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 T. Liszcz	+	+	?	+	+	-	+	?	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
51 B. Litwiniec	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	?	+	+	?	+	?	-	-
52 J.J. Lorenz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240
1 J. Adamski	-	.	-	-	-	-	+	-	-	+	.	-	+	+	+	-	-	+	+	+
2 A. Anulewicz	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+	+
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
10 J.B. Bięń	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
12 K.M. Bochenek	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	?	?	+	+	+
13 K.W. Borkowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	?	+	?	+	?	+	-	-	+	+	+
14 W. Bułka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
15 C. Christowa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16 A. Chronowski	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+
17 Z.A. Cybulski	?	?	-	?	-	-	+	-	+	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
21 K. Drożdż	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
25 G.M. Ferenc	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
26 W.F. Gładkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
27 Z. Gołąbek	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
28 S.T. Huskowski	.	.	.	?	-	?	+	-	?	-	+	+	+	+	+	?	?	+	+	+
29 S. Izdebski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	?	+	+	?	?	.	.	+
30 A. Jaeschke	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+	+	+
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
33 R. Jarzembowski	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
34 K. Jaworski	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
35 K. Jurgiel	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
36 D.M. Kempka	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
37 A. Klepacz	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	-	+	+	+
42 O.T. Krzyżanowska	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	+	+	+
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	+	+	+	+	+	?	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 I. Kurzępa	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
46 K.J. Kutz	-	-	-	-	-	-	+	?	+	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
49 G.M. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 T. Liszcz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
51 B. Litwiniec	?	+	-	-	-	-	+	-	-	+	?	-	+	+	+	-	-	+	+	+
52 J.J. Lorenz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260
1 J. Adamski	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
2 A. Anulewicz	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	+	+	-	+	-	+	-	+	+	.	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
10 J.B. Bień	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
12 K.M. Bochenek	+	+	?	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
13 K.W. Borkowski	+	?	-	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
14 W. Bułka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
15 C. Christowa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16 A. Chronowski	+	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
17 Z.A. Cybulski	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	-	+	+	+	-	-	+	+	+
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	.	+	+	-	+	.	.	.
21 K. Drożdż	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
25 G.M. Ferenc	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	+	-	-	+	+	+
26 W.F. Gładkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
27 Z. Gołąbek	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
28 S.T. Huskowski	+	+	-	+	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
29 S. Izdebski	+	+	?	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
30 A. Jaeschke	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	+	+	-	+	-	+	-	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
33 R. Jarzembowski	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
34 K. Jaworski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	?	?	?	+	+	+
35 K. Jurgiel	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+
36 D.M. Kempka	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
37 A. Klepacz	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
42 O.T. Krzyżanowska	+	+	?	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 I. Kurzępa	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
46 K.J. Kutz	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
49 G.M. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 T. Liszcz	+	+	+	+	-	-	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
51 B. Litwiniec	+	+	-	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+
52 J.J. Lorenz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280
1 J. Adamski	+	+	+	+	+	+	+	-	-	.	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+
2 A. Anulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	?	-	+
10 J.B. Bień	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
12 K.M. Bochenek	+	+	+	+	+	+	+	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+
13 K.W. Borkowski	+	+	+	?	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
14 W. Bułka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
15 C. Christowa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16 A. Chronowski	+	+	+	+	+	+	+	-	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+
17 Z.A. Cybulski	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+
21 K. Drożdż	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
25 G.M. Ferenc	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
26 W.F. Gładkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
27 Z. Gołębek	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+
28 S.T. Huskowski	+	+	+	+	+	+	+	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+
29 S. Izdebski	+	.	.	+	+	+	+	?	?	+	+	+	+	#	+	+	+	+	?	+
30 A. Jaeschke	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
33 R. Jarzembowski	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+
34 K. Jaworski	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+
35 K. Jurgiel	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+
36 D.M. Kempka	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
37 A. Klepacz	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	.
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
42 O.T. Krzyżanowska	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 I. Kurzępa	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
46 K.J. Kutz	+	+	+	+	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	?	-	+
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
49 G.M. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 T. Liszcz	+	+	+	-	+	+	+	?	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+
51 B. Litwiniec	+	+	+	+	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+
52 J.J. Lorenz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	
54 W. Łęcki	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
55 W. Mańkut	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
56 J. Markowski	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
57 R. Matusiak	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
58 G.J. Matuszak	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
59 B. Mąsior	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
60 M. Mietła	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
61 S.S. Nicieja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
62 G.A. Niski	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
63 L.H. Pastusiak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
64 K.J. Pawełek	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
65 W.J. Pawłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
66 J. Pieniążek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
67 K.M. Piesiewicz	+	+	+	+	+	+	+	?	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	?	+	
68 W.M. Pietrzak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
69 Z. Piwoński	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	-	+
70 S. Plewa	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	.	.	.	
71 B.L. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
72 L.P. Podkański	+	+	+	+	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
73 J. Popiołek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
74 Z. Religa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
75 Z. Romaszewski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	
76 T. Rzemyskowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
77 W.R. Sadowska	+	+	+	?	+	+	+	-	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	
78 J. Sagatowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
79 W.P. Saługa	+	+	+	+	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
80 E.A. Serocka	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
81 K.H. Sienkiewicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
82 D.E. Simonides	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
83 Z.M. Skrzypek-Mrowiec	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
84 R.M. Smoktunowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
85 J.K. Smorawiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
86 A.K. Spychalski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
87 H.T. Stokłosa	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
88 A. Stradomska	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
89 E. Streker-Dembińska	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	?	-	+	
90 J.Z. Suchański	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
91 J. Szafraniec	+	+	+	+	+	+	+	?	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
92 J. Sztorc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
93 K. Szydłowski	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	
94 M. Szyszkowska	+	?	-	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	?	+	
95 K. Ścierski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
96 A.J. Wielowieyski	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
97 E.K. Wittbrodt	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
98 T. Wnuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
99 Z.S. Zychowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
100 M. Żenkiewicz	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	
Obecnych	57	56	56	57	57	57	56	56	56	55	56	56	56	56	56	56	55	54	55	55	
Za	56	54	54	48	56	56	55	13	7	54	55	53	54	54	55	55	54	44	10	54	
Przeciw	0	0	1	5	0	0	0	33	40	0	0	0	1	0	0	0	0	5	32	0	
Wstrzymało się	1	2	1	4	1	1	1	10	9	1	1	3	1	1	1	1	1	5	13	1	
Nie głosowało	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	

	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300
1 J. Adamski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	.
2 A. Anulewicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4 M. Balicki	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5 J.L. Bargiel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-
7 M.T. Berny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8 A. Biela	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9 J.S. Bielawski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	.
10 J.B. Bięń	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11 F.B. Bobrowski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
12 K.M. Bochenek	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	?	+	+	+	?	+	-	-
13 K.W. Borkowski	?	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	?	-
14 W. Bułka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
15 C. Christowa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16 A. Chronowski	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	?	+	+	+	-	+	+	-	
17 Z.A. Cybulski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	.
18 G. Czaja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19 J.R. Danielak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20 K. Doktorowicz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	?
21 K. Drożdż	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	-
22 B. Drzęzła	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
23 H. Dzido	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
24 J. Dziemdziała	?	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-
25 G.M. Ferenc	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-
26 W.F. Gładkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
27 Z. Gołębek	+	+	+	+	+	+	+	+	.	-	+	+	-	+	+	+	-	-	+	-
28 S.T. Huskowski	-	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.
29 S. Izdebski	?	+	+	+	+	+	.	+	+	?	+	+	+	+	+	+	?	+	?	-
30 A. Jaeschke	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-
31 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32 Z. Jarmużek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
33 R. Jarzembowski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	?	+	.
34 K. Jaworski	-	+	+	+	+	+	?	?	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-	-
35 K. Jurgiel	-	+	+	+	+	+	-	.	+	+	.	+	+	+	+	-	+	-	-	-
36 D.M. Kempka	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-
37 A. Klepacz	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	-	-
38 J. Konieczny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 A. Koszada	.	.	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-
40 M. Kozłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
41 Z.P. Kruszewski	+	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-
42 O.T. Krzyżanowska	+	+	?	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	?	+	-	-
43 Z.J. Kulak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
44 A.M. Kurska	-	#	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	?	-	-
45 I. Kurzępa	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
46 K.J. Kutz	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-
47 G.B. Lato	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 M.P. Lewicki	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	-	+
49 G.M. Lipowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50 T. Liszcz	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?	-	-
51 B. Litwiniec	+	+	+	+	+	-	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	.	+	+	?
52 J.J. Lorenz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
53 M. Lubiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300
54 W. Łęcki	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-
55 W. Mańkut	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
56 J. Markowski	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	-	+	+	-
57 R. Matusiak	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	?	-
58 G.J. Matuszak	+	.	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	?
59 B. Mąsior	+	+	?	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-
60 M. Mietła	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-
61 S.S. Nicieja	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62 G.A. Niski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-
63 L.H. Pastusiak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
64 K.J. Pawełek	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
65 W.J. Pawłowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
66 J. Pieniążek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
67 K.M. Piesiewicz	-	+	+	+	+	-	+	+	+	?	?	+	?	+	+	+	+	+	?	-
68 W.M. Pietrzak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
69 Z. Piwoński	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	?	+	+	-	+	+	-
70 S. Plewa	.	.	.	-	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	.
71 B.L. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
72 L.P. Podkański	-	+	+	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+	?	-
73 J. Popiołek	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
74 Z. Religa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
75 Z. Romaszewski	-	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	-
76 T. Rzemyskowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
77 W.R. Sadowska	-	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	?	-
78 J. Sagatowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
79 W.P. Saługa	-	+	?	+	+	+	+	+	?	.	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-
80 E.A. Serocka	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-
81 K.H. Sienkiewicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
82 D.E. Simonides	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
83 Z.M. Skrzypek-Mrowiec	-	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	+	?	#	+	+	-	?	?	-
84 R.M. Smoktunowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
85 J.K. Smorawiński	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
86 A.K. Spychalski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-
87 H.T. Stokłosa	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-
88 A. Stradowska	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	?	+	+	+	-	+	+	-
89 E. Streker-Dembińska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	?
90 J.Z. Suchański	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	+	+	+	+	-
91 J. Szafraniec	-	+	+	+	+	?	+	+	+	?	+	+	-	+	+	+	-	+	?	-
92 J. Sztorc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
93 K. Szydłowski	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	?	+	+	+	-	+	+	-
94 M. Szyszowska	?	?	?	+	+	-	+	?	+	-	+	?	-	+	+	+	-	+	+	+
95 K. Ścierski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
96 A.J. Wielowieyski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	?	+	+	-
97 E.K. Wittbrodt	-	+	+	+	+	?	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-
98 T. Wnuk	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
99 Z.S. Zychowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
100 M. Żenkiewicz	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-
Obecnych	55	54	56	57	57	56	56	57	55	55	57	56	56	55	57	57	56	57	57	53
Za	35	51	51	55	56	15	54	51	52	11	55	54	20	52	56	55	9	48	40	2
Przeciw	15	0	0	1	0	34	1	2	0	35	0	0	28	0	0	1	42	5	8	47
Wstrzymało się	5	2	5	1	1	7	1	4	3	9	2	2	8	2	1	1	5	4	9	4
Nie głosowało	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

	301		301
1 J. Adamski	.	54 W. Łęcki	+
2 A. Anulewicz	+	55 W. Mańkut	.
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	56 J. Markowski	+
4 M. Balicki	.	57 R. Matusiak	+
5 J.L. Bargiel	.	58 G.J. Matuszak	?
6 T. Bartos	+	59 B. Mąsior	+
7 M.T. Berny	.	60 M. Mietła	+
8 A. Biela	.	61 S.S. Nicieja	.
9 J.S. Bielawski	.	62 G.A. Niski	+
10 J.B. Bień	.	63 L.H. Pastusiak	.
11 F.B. Bobrowski *	+	64 K.J. Pawełek	+
12 K.M. Bochenek	+	65 W.J. Pawłowski	.
13 K.W. Borkowski	+	66 J. Pieniążek	.
14 W. Bułka	.	67 K.M. Piesiewicz	+
15 C. Christowa	.	68 W.M. Pietrzak	.
16 A. Chronowski	+	69 Z. Piwoński	+
17 Z.A. Cybulski	.	70 S. Plewa	.
18 G. Czaja	.	71 B.L. Podgórski	.
19 J.R. Danielak	.	72 L.P. Podkański	+
20 K. Doktorowicz	+	73 J. Popiołek *	.
21 K. Drożdż	+	74 Z. Religa	.
22 B. Drzęzła	.	75 Z. Romaszewski	+
23 H. Dzido	.	76 T. Rzemyskowski	.
24 J. Dziemdziała	+	77 W.R. Sadowska	+
25 G.M. Ferenc	+	78 J. Sagatowska	.
26 W.F. Gładkowski	.	79 W.P. Saługa	+
27 Z. Gołębek	+	80 E.A. Serocka	+
28 S.T. Huskowski	.	81 K.H. Sienkiewicz	.
29 S. Izdebski	+	82 D.E. Simonides	.
30 A. Jaeschke	+	83 Z.M. Skrzypek-Mrowiec	+
31 Z. Janowska	.	84 R.M. Smoktunowicz	.
32 Z. Jarmużek	.	85 J.K. Smorawiński	.
33 R. Jarzembowski	.	86 A.K. Spsychalski	+
34 K. Jaworski	+	87 H.T. Stokłosa	+
35 K. Jurgiel	+	88 A. Stradomska	+
36 D.M. Kempka	+	89 E. Streker-Dembińska	?
37 A. Klepacz	+	90 J.Z. Suchański	+
38 J. Konieczny	.	91 J. Szafranec	+
39 A. Koszada	+	92 J. Sztorc	.
40 M. Kozłowski	.	93 K. Szydłowski	+
41 Z.P. Kruszewski	+	94 M. Szyszkowska	-
42 O.T. Krzyżanowska	+	95 K. Ścierski	.
43 Z.J. Kulak	.	96 A.J. Wielowieyski	+
44 A.M. Kurska	+	97 E.K. Wittbrodt	+
45 I. Kurzępa	+	98 T. Wnuk	.
46 K.J. Kutz	+	99 Z.S. Zychowicz	.
47 G.B. Lato	.	100 M. Żenkiewicz	+
48 M.P. Lewicki	-		
49 G.M. Lipowski	.	Obecnych	53
50 T. Liszcz	+	Za	48
51 B. Litwiniec	?	Przeciw	2
52 J.J. Lorenz	.	Wstrzymało się	3
53 M. Lubiński	.	Nie głosowało	0

* Senator J.Popiołek we wszystkich głosowaniach używała karty do głosowań senatora F. Bobrowskiego. Senator F. Bobrowski głosował przy użyciu karty do głosowań senator J. Popiołek.

Przemówienia i oświadczenia
senatorów
przekazane do protokołu,
niewygłoszone
podczas 84. posiedzenia Senatu

Przemówienie senatora Witolda Gładkowskiego w dyskusji nad punktem piątym porządku obrad

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Rozpatrywany projekt ustawy jest szczególnie istotny ze względu na pilną potrzebę wypracowania skutecznych środków ochrony osób małoletnich przed sprawcami przestępstw o podłożu seksualnym. Omawiane zagrożenie dotyczy bezbronnych dzieci, a problem potęguje społeczna rola, którą w ich środowisku sprawują przestępcy. Media donoszą o sprawcach czynów lubieżnych, którymi okazują się osoby podejmujące opiekę nad dziećmi, w tym wychowawcy, duchowymi, a także sami rodzice. Wszystkie te wiadomości są bardzo wstrząsające i niestety pojawiają się nader często, bulwersując przy tym opinię publiczną.

Ze względu na przedstawiony wymiar sprawy zachodzi słuszna potrzeba podjęcia zdecydowanych rozwiązań, które skutecznie odizolują sprawców przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności od osób małoletnich. W tym aspekcie podzielam pogląd o konieczności wprowadzenia wysokich kar za popełnienie przestępstwa omawianego rodzaju.

Jednak nie jest to rozwiązanie mogące samodzielnie sprostać wymaganiom społeczeństwa i skutecznie zapobiec przestępstwu pedofilii. Sądy, stosując na przykład warunkowe zwolnienie z odbycia reszty kary lub warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary, mogą zniwelować faktyczne zaostrenie wymiarów kar.

Ponadto poważnym problemem jest sytuacja, w której sprawca przestępstwa na tle seksualnym opuszcza zakład karny, ale nie jest poddawany nadzorowi lub leczeniu. Przestępca albo wraca do poprzedniego społeczeństwa lokalnego, wzbudzając poczucie zagrożenia wśród swoich ofiar, albo przenosi się w zupełnie nowy rejon kraju, stanowiąc ukryte zagrożenie dla innych dzieci. W takich przypadkach w zasadzie możemy tylko biernie oczekiwać na kolejną tragedię z jego udziałem.

Z tych powodów popieram koncepcję wprowadzenia nowatorskich unormowań ograniczających kontakty przestępców ze środowiskiem osób małoletnich, o ile nowe przepisy nie są sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa karnego. Do najważniejszych rozwiązań zawartych w przedłożonej noweli zaliczam możliwość orzeczenia zakazu zajmowania stanowisk, wykonywania zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi, a także możliwość orzeczenia obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego. Dziękuję za uwagę

Przemówienie senatora Krzysztofa Jurgieła w dyskusji nad punktem piątym porządku obrad

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Ustawa, nad którą dzisiaj debatujemy, ma dla Prawa i Sprawiedliwości szczególną wagę. Wszystkie rozwiązania w niej zawarte w zakresie dodatkowych środków karnych oraz obostrzenia kar znalazły się już w naszych propozycjach zgłaszanych od 2000 r., w projekcie Lecha Kaczyńskiego jako ministra sprawiedliwości oraz naszym projekcie kodeksu karnego. Proponowaliśmy oczywiście obostrzenie kar, ale też zakaz wykonywania określonych zawodów i funkcji, jak również upublicznianie wyroku. Los tych propozycji jest znany: weto prezydenta, obstrukcja ze strony lewicy w parlamencie, jak również znaczne stępienie przez nią ostrza proponowanych przepisów.

Obecnie należy spytać, cóż takiego stało się w naszym kraju, że lewica gotowa jest zaakceptować, choćby niewielkie i ograniczone do niewielkiego zakresu, zaostrenie restrykcji karnych. Do lewicowych dogmatów należy przecież pochylanie się z troską i zrozumieniem nad przestępcą i obarczanie winą za jego czyn społeczeństwa, wychowania w tradycyjnej rodzinie lub też „bezideowego i bezdusznego”, jak powiedziała pani wiceprzewodnicząca SLD Senyszyn, kościoła katolickiego. To przecież pani Magdalena Środa obarczała kościół katolicki odpowiedzialnością za przemoc w rodzinie, to przecież pani senator Szyszkowska aktywnie włączyła się w promocję dewiacji. Projekt autorstwa pani Piekarskiej jest sprzeczny z tym stanowiskiem. Zadać należy pytanie: jak wiele dzieci musiało stać się ofiarami zbrodni, żeby lewica zmieniła zdanie? I czy jej przedstawiciele będą mieli odwagę powiedzieć ich rodzicom, że gdyby nie ich pomyłka, to te dzieci być może nie padłyby ofiarą potwornych zbrodni?

Wysoka Izbo! Niedawna seria bestialskich gwałtów na nieletnich we Włoszech otworzyła w tym kraju debatę nad zastosowaniem innych środków w zakresie karania i leczenia pedofilii. Środki medyczne, o jakich tu mowa, określane są przez zwolenników pobłażliwości dla przestępców mianem „kastacji”. Ma to wytworzyć w oczach opinii publicznej obraz okrutnego i krwawego zabiegu. Jest to oczywiście nadużycie. Uważam, że również w naszym kraju, wobec znacznego nasilenia tego typu zbrodni, należy rozpocząć dyskusję na ten temat. Należy wykorzystywać w pełni potencjał współczesnej nauki w zakresie karania przestępstw i leczenia dewiacji. Taki zabieg stanowiłby zasadniczą prewencję.

Do przedstawionych w ustawie rozwiązań nie można mieć zastrzeżeń poza tym, że zaostrenie kar nie są oczywiście adekwatne. Należy się też zastanowić, czy nowe przepisy dadzą możliwość zakazania skazanym pedofilom pracy w instytucjach pozarządowych: stowarzyszeniach, fundacjach itp.

Prawo i Sprawiedliwość, uznając, że proponowana ustawa jest tylko niewielkim fragmentem koniecznych zmian prawa karnego, popiera ustawę i wnosi o jej przyjęcie.

Oświadczenie złożone przez senatora Janusza Bargieła

Oświadczenie skierowane do ministra infrastruktury Krzysztofa Opawskiego

Moje oświadczenie dotyczy finansowego wsparcia budowy lokali socjalnych w gminie Bukowno oraz gminie Olkusz.

W związku z licznymi zapytaniem dotyczącymi mieszkań socjalnych oraz dużym zapotrzebowaniem na tego typu mieszkania w powiecie olkuskim, zwłaszcza w Olkusz i Bukowinie, zwracam się do Pana Ministra z zapytaniem o możliwość finansowego wsparcia ze strony Ministerstwa Infrastruktury tej inicjatywy.

Gmina Bukowno oraz gmina Olkusz od lat borykają się z brakiem mieszkań socjalnych, których zapewnienie, zgodnie z ustawą o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, jest jej ustawowym obowiązkiem.

W związku z tym, iż istnieją liczne sprawy o eksmisję, zarówno w toku postępowania, jak i zakończone wyrokami, gmina zmuszona została do wypracowania programu zorganizowania pomieszczeń socjalnych dla osób eksmitowanych z ich dotychczasowych mieszkań.

Gmina Bukowno jest jedenastotysięcznym miastem, którego budżet to 17 milionów zł. W związku z tym gmina nie może pozwolić sobie na wybudowanie w jednym roku budynku socjalnego. Gminny program walki z bezdomnością rozłożony jest na kilka lat. W 2001 r. gmina zdecydowała, że budynek po byłym hotelu robotniczym zostanie przebudowany i zaadaptowany na lokale socjalne. W 2003 r. ukończono pierwsze piętro i oddano dziesięć mieszkań, a na lata 2004–2005 gmina zaplanowała adaptację drugiego piętra i docieplenie budynku, na co potrzebna jest kwota około 400 tysięcy zł.

Gmina Bukowno złożyła do Ministerstwa Infrastruktury wnioski o finansowe wsparcie inwestycji. Wsparcie pozwoliłoby gminie ukończyć inwestycję w 2005 r. i oddać kolejnych dziesięć mieszkań dla osób oczekujących na eksmisję, a odzyskane lokale przeznaczyć dla osób oczekujących na przydział mieszkania komunalnego.

Uprzejmie proszę Pana Ministra o odpowiedź na pytanie: jakie są możliwości finansowego wsparcia ze strony Ministerstwa Infrastruktury budowy lokali socjalnych w gminie Bukowno oraz w gminie Olkusz?

Z poważaniem
Janusz Bargieł

Oświadczenie złożone przez senatora Adama Bielę

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Kalwasa oraz do ministra finansów Mirosława Gronickiego

Wielu członków spółdzielni mieszkaniowych za radą prokuratora generalnego zwróciło się do właściwych miejscowo urzędów kontroli skarbowej o skontrolowanie, czy wypłacona przez nich za pośrednictwem banku nominalna kwota umorzenia kredytu przypadająca na ich mieszkanie na konto ich spółdzielni mieszkaniowej została faktycznie odprowadzona do budżetu państwa w związku z ich staraniem o uwłaszczenie mieszkaniem, do którego mają spółdzielcze lokatorskie prawo. Po przeprowadzeniu takich kontroli ich wyniki przekazano kontrolowanym spółdzielniom, zaś wnoszącym o taką kontrolę członkom spółdzielni przekazano informację, iż mogą się zwrócić do zarządu spółdzielni o udostępnienie wyników tej kontroli. Problem jednak w tym, iż zarządy spółdzielni nie mają najmniejszego zamiaru udostępniać takich wyników swoim członkom, gdyż wówczas musiałyby zostać ujawnione zdarzające się dość nagminnie znaczne różnice pomiędzy odprowadzanymi przez nie do budżetu państwa nominalnymi ratami umorzonego kredytu a pobieranymi zwaloryzowanymi kwotami przypadającymi na poszczególnych członków spółdzielni.

Przykładem tego może być odpowiedź udzielona przez Urząd Kontroli Skarbowej w Lublinie oraz przez Departament Kontroli Skarbowej Ministerstwa Finansów pani Elżbiecie Szabale z Lublina – patrz odpowiednie sygnatury pism: KS II-414-5104105; KS-8-035-ED-85/05/2649. Z tej odpowiedzi osoba zainteresowana nie dowiedziała się, czy wpłacone przez nią pieniądze na konto spółdzielni faktycznie wpłynęły i w jakiej wysokości do budżetu państwa.

Uprzejmie więc proszę o ustosunkowanie się do kwestii, czy członek spółdzielni nie ma naprawdę żadnej możliwości dowiedzieć się, czy jego pieniądze wpłynęły do budżetu państwa, czy nie.

Z poważaniem
Adam Biela

Oświadczenie złożone przez senatora Adama Biela

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Kalwasa

W dniu 31 marca 2005 r. do Prokuratury Rejonowej w Bielsku-Białej wpłynęło zawiadomienie o prawdopodobieństwie popełnienia przestępstwa skierowane przez Urszulę i Mariana Honkiszów zamieszkałych w miejscowości Kozy. Pokrzywdzeni ci zgłosili fakt prawdopodobieństwa popełnienia przestępstwa z art. 286 §1 k.k. przez Bank Gospodarki Żywnościowej Oddział Bielsko-Biała reprezentowany przez dyrektora oddziału. Wniosek ten ma sygnaturę akt 2Ds 73/05/BDrz.

Pokrzywdzeni jako wieloletni klienci BGŻ Oddział Bielsko-Biała w ramach rozwijania prowadzonej działalności gospodarczej rozpoczęli w 1998 r. budowę pawilonu handlowo-usługowego, do której finansowania zobowiązał się BGŻ Oddział Bielsko-Biała w zawartej umowie kredytowej, na której zabezpieczenie dokonano wpisu do hipoteki nieruchomości będącej własnością pokrzywdzonych. Jednak w trakcie realizacji tej inwestycji wystąpiły okoliczności zmuszające do zmiany koncepcji inwestycyjnej. Podczas wykopów ziemnych nastąpiło przecięcie kabla sterowania elektrowni Żar z powodu odmiennego przebiegu kabla niż na podkładach mapowych. Pomimo uzgodnienia zmian w projekcie inwestycyjnym pokrzywdzonym kredyt nie został udzielony. Kredyt ten obejmował tworzenie w gminie nowych miejsc pracy. Niestety, pomimo pozytywnej opinii komitetu kredytowego pokrzywdzonym żadnego kredytu nie udzielono. Takie zachowanie banku BGŻ Oddział Bielsko-Biała przyniosło pokrzywdzonym wielorakie straty materialne, moralne i zdrowotne.

Z uwagi na to, iż opisany przeze mnie przypadek jest, niestety, reprezentatywny dla dość szerokiej grupy banków, które wstrzymują finansowanie, przyrzeczone umową środki inwestycyjne lub z różnych powodów w ogóle nie rozpoczynają finansowania tych inwestycji, przez co doprowadzają do bankructwa wiele podmiotów gospodarczych, przyczyniając się do zwiększenia bezrobocia w Polsce, bardzo proszę o rozważenie możliwości objęcia nadzorem prokuratorskim przedstawionej w moim oświadczeniu sprawy.

Z poważaniem
Adam Biela

Oświadczenie złożone przez senatora Januarego Bienia

Oświadczenie skierowane do ministra infrastruktury Krzysztofa Opawskiego

Szanowny Panie Ministrze!

W dniu 23 maja 2005 r. Rada Miasta Częstochowy podjęła uchwałę nr 679/XLV/2005 w sprawie zaopiniowania projektu rozporządzenia ministra infrastruktury w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg krajowych. Przedmiotem uchwały są między innymi ulice Okulickiego, Szajnowicza-Iwanowa i Okólna w Częstochowie.

W imieniu wszystkich mieszkańców osiedla akademickiego Politechnik, zlokalizowanego przy ulicy Szajnowicza-Iwanowa w Częstochowie, zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o spowodowanie przywrócenia organizacji ruchu zgodnej z aktualnym statusem tych ulic, będących drogami miejskimi, poprzez zlikwidowanie bezprawnie ustawionych zielonych drogowych znaków oraz oznakowań na jezdni w postaci strzałek na dwóch pasach jezdni alei Jana Pawła II, kierujących tranzyt ciężkich pojazdów i tirów obok wspomnianego osiedla.

Pragnę wyjaśnić, iż osiedle to jest zamieszkałe przez pracowników naukowych Politechniki Częstochowskiej. Mieszkają tu profesorowie, rektorzy, prorektorzy, dziekani wielu wydziałów, adiunkci. Zostało ono wybudowane własnym kosztem przez mieszkańców, najlepszych pracowników uczelni, na terenach, które politechnika miała do dyspozycji, ale oddała je swoim pracownikom z powodu braku środków na wybudowanie tam obiektów dydaktycznych.

Ściany domów usytuowane są 20 m od krawężnika ulicy Szajnowicza-Iwanowa. Ponadto osiedle znajduje się przy samym skrzyżowaniu ulicy Szajnowicza-Iwanowa z ulicą Okulickiego, więc zarówno hałas, jak i zanieczyszczenie spalinami nasila się ponaddwukrotnie. Ciężkie tiry hamują na światłach, a potem ruszają, robiąc ogromny hałas i emitując dodatkowe spaliny.

W momencie załatwiania spraw formalnych związanych z budową i założeniem w tym celu Spółdzielni Budowy Domków Jednorodzinnych „Politechnik” nie było żadnego planu zakładającego wybudowanie obok nas drogi krajowej, po której miałyby się poruszać ciężkie samochody i tiry. Ówczesny plan zagospodarowania przestrzennego miasta przewidywał, że obok tego osiedla będzie przebiegała droga o charakterze miejskim, lokalnym. Nikt nie zdecydowałby się na budowę własnego domu przy trasie tranzytowej, zwłaszcza że do wyboru były również inne atrakcyjne tereny.

Dwa lata temu, podczas remontu ulicy świętego Rocha, po której zawsze odbywał się ten ruch i która jest właśnie drogą krajową nr 46, cały ruch tranzytowy poprowadzono objazdami obok domków jednorodzinnych, czyli ulicami Szajnowicza-Iwanowa, Okulickiego i świętego Krzysztofa, by potem znów włączyć go w dalszą część ulicy świętego Rocha. Po zakończeniu remontu objazdu nie zlikwidowano. Jest on pięciokrotnie dłuższy niż długość wyremontowanego już odcinka i uważam, że nie rozwiązuje wcale problemu, gdyż pojazdy po nadłożeniu tak dużego, kilkukilometrowego odcinka drogi wjeżdżają z powrotem w wąską ulicę świętego Rocha, omijając w ten sposób jedynie kilkaset metrów tej ulicy!

W 2002 r., po remoncie ulicy świętego Rocha, ustawiono przy ulicach dojazdowych: alei Jana Pawła II, ulicy Jadwigi, Dekabrystów i pozostałych, znaki drogowe w postaci zielonych tablic z nazwami miejscowości i zaklejonym na czarno numerem drogi 46. Dotychczasowy ruch tranzytowy został w ten sposób skierowany na Wieluń i Opole, i odwrotnie – na Warszawę, obok naszego osiedla. Zaklejenie na czarno numeru drogi wynika stąd, że do dziś droga ta nie jest prawnie drogą krajową.

W roku 2003, po ogłoszeniu w prasie projektu w sprawie przekwalifikowania statusu ulic Szajnowicza-Iwanowa, Okulickiego i świętego Krzysztofa, mieszkańcy osiedla złożyli protest. Podobnych protestów złożono około dwudziestu. Składano je na ręce prezydenta Częstochowy, a także dyrektora zarządu dróg lokalnych. Do dnia dzisiejszego nic się jednak nie zmieniło.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w odpowiedzi na moje pismo w tej sprawie poinformował, że istnieją wątpliwości dotyczące prawidłowości przygotowania i realizacji przedsięwzięcia związanego z budową opisanego ciągu komunikacyjnego bez wykonania i uzgodnienia ocen jego oddziaływania na środowisko, zwłaszcza że docelowo miałyby to być drogi krajowe. W chwili obecnej obowiązują Polskę również dyrektywy unijne dotyczące ochrony środowiska, w tym ochrony przed hałasem i spalinami. A zatem decyzja o przekwalifikowaniu wymienionych dróg powinna być zgodna z przepisami unijnymi.

Tłumaczenie dyrekcji zarządu dróg lokalnych, że przeniesienie na ulicę Szajnowicza-Iwanowa ruchu tranzytowego z ulicy świętego Rocha – dotychczasowej drogi krajowej nr 46, poprzez zamknięcie jej dla ciężkiego ruchu, rozwiąże problem notorycznych zatorów drogowych w alei Jana Pawła II, jest nieprzekonujące. W chwili obecnej, kiedy ruch tranzytowy odbywa się obiema ulicami: Rocha

i Szajnowicza-Iwanowa, a więc rozdziela się na te dwie ulice, zator w alei Jana Pawła II ciągnie się od skrzyżowania tej alei z ulicą Szajnowicza-Iwanowa aż do wcześniejszego skrzyżowania tej alei z ulicą Dąbrowskiego, czyli na odcinku około 1 km. Jeśli zatem jedna z odnóg, ulica świętego Rocha, zostanie dla tego ruchu zamknięta, zator się oczywiście wydłuży, a nie zmniejszy, jak uważa dyrektor zarządu dróg miejskich.

Ponadto należy zadać pytanie, czy określenia „droga publiczna” i „droga powiatowa” są równoważne. Zarząd dróg miejskich w swoich wyjaśnieniach adresowanych do wojewódzkiego inspektoratu ochrony środowiska wyjaśnia, że ulice Szajnowicza-Iwanowa i Okulickiego są zaliczane do dróg powiatowych, w związku z czym może z nich korzystać każdy pojazd z wyjątkiem pojazdów wymienionych w odrębnych przepisach. Z kolei zastępca prezydenta Częstochowy, pani Halina Rozpondek, wyjaśnia, że z ciągu omawianych ulic, jako ciągu dróg publicznych, może korzystać każdy pojazd, z wyjątkami określonymi w odrębnych przepisach.

W związku z tym zwracam się do Pana Ministra o wnikliwe zbadanie opisanej sprawy.

January Bień

Oświadczenie złożone przez senatora Witolda Gładkowskiego

Oświadczenie skierowane do wiceprezes Rady Ministrów, minister polityki społecznej Izabeli Jarugi-Nowackiej

Szanowna Pani Premier!

Chciałbym podziękować za odpowiedź na oświadczenie złożone podczas 81. posiedzenia Senatu w dniu 19 maja 2005 r.

Niestety, treść odpowiedzi jest dla mnie niesatysfakcjonująca i niezrozumiała. Wyjaśniam, że oświadczenie złożyłem w celu uzyskania informacji o stopniu zaawansowania prac nad materią świadczeń dla cywilnych ofiar wojny. Podstawę oświadczenia stanowiło zapewnienie przedstawiciela rządu o kontynuowaniu prac nad tą kwestią i ukazaniu się do kwietnia 2005 r. szczegółowej informacji, o którą ponownie zapytuję.

Otrzymana odpowiedź jednoznacznie neguje możliwość podjęcia poruszonej w moim oświadczeniu sprawy. Jak to się ma do obietnic złożonych przez przedstawiciela rządu podczas obrad komisji w dniu 1 grudnia 2004 r.?

Z wyrazami szacunku
Witold Gładkowski

Oświadczenie złożone przez senatora Witolda Gładkowskiego

Oświadczenie skierowane do ministra infrastruktury Krzysztofa Opawskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Na podstawie informacji, które uzyskałem od prezesów towarzystw budownictwa społecznego z województwa zachodniopomorskiego, zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie wszelkich możliwych działań w celu przywrócenia w roku 2006 i w latach następnych poziomu finansowania Krajowego Funduszu Mieszkaniowego w wysokości 450 milionów zł rocznie.

Jestem zaniepokojony możliwością utrzymania w najbliższych latach tegorocznego poziomu środków finansowych przeznaczonych na fundusz, czyli kwoty zaledwie 160 milionów zł. Prezesi podnoszą, iż plan zabezpieczenia nakładów na ten cel w tak niskiej wysokości pozostaje w sprzeczności z wcześniejszymi deklaracjami rządu o przejściowym charakterze ograniczenia tych nakładów. Uważam, że zmniejszenie poziomu finansowania budownictwa mieszkaniowego może doprowadzić do niepożądanego spadku liczby budowanych mieszkań, ponadto negatywnie wpłynie na rynek pracy.

Ze względu na powagę problemu proszę o dogłębne zbadanie sprawy i przekazanie szerszych wyjaśnień.

Z wyrazami szacunku
Witold Gładkowski

Oświadczenie złożone przez senatora Witolda Gładkowskiego

Oświadczenie skierowane do ministra edukacji narodowej i sportu Mirosława Sawickiego

Szanowny Panie Ministrze!

Chcę serdecznie podziękować za wyczerpującą odpowiedź na oświadczenie w sprawie pomocy materialnej, o której mowa w rozdziale 8a ustawy o systemie oświaty.

Ponownie liczę na możliwie dogłębną analizę i zwracam się z uprzejmą prośbą o wskazanie stopnia realizacji zadań Agencji Nieruchomości Rolnych w zakresie opieki społecznej, przejętych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu.

W odpowiedzi na oświadczenie złożone na 59. posiedzeniu Senatu zostałem zapewniony, iż wymienione zadania będą realizowane przez ministerstwo w ramach rządowych programów dotyczących wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Jeżeli ministerstwo dysponuje odpowiednimi informacjami, to proszę o przekazanie zestawienia liczby dzieci byłych pracowników państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, które korzystały z pomocy Agencji Nieruchomości Rolnych, z liczbą tych dzieci, które korzystają z pomocy udzielanej na zasadach obowiązujących w 2005 r. W jakim stopniu obecny poziom przedmiotowej pomocy i stopień jej natężenia odpowiadają pomocy udzielanej poprzednio przez wspomnianą agencję?

Z wyrazami szacunku
Witold Gładkowski

Oświadczenie złożone przez senatora Sławomira Izdebskiego

Oświadczenie skierowane do ministra spraw zagranicznych Adama Rotfelda

Szanowny Panie Ministrze!

Jako senator RP zwracam się do Pana z prośbą o przekazanie obszernych informacji na temat obowiązku wizowego dla Polaków wyjeżdżających do Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Z poważaniem
Sławomir Izdebski

Oświadczenie złożone przez senator Apolonię Klepacz

Oświadczenie skierowane do ministra środowiska Tomasza Podgajniaka

Szanowny Panie Ministrze!

Od ośmiu lat na początku lipca wielu mieszkańców województwa opolskiego żyje wspomnieniem tragicznej powodzi z 1997 r. Jest to czas, w którym wzrasta zainteresowanie stanem zaawansowania prac przy budowie i modernizacji wałów i urządzeń hydrotechnicznych gwarantujących bezpieczeństwo przeciwpowodziowe. Patrząc na wykonane w tym zakresie w ostatnich latach inwestycje, można stwierdzić, że zrobiono dużo. Jednak w ostatnich dniach do mieszkańców Opola docierają niepokojące wieści mówiące o wstrzymaniu na pół roku aktualnie realizowanej w Opolu inwestycji, mającej na celu modernizację kanału Młynówka. Pojawiły się informacje prasowe, iż to z powodu wstrzymania przez ministra finansów przepływu środków na realizację programu rządowego Odra 2006 konieczne było podjęcie decyzji o wstrzymaniu prac.

W związku z tym zwracam się do Pana Ministra z prośbą o wyjaśnienie tej kwestii. Proszę o informację o stanie realizacji i poziomie finansowania zadań, które przyjęte są do realizacji w roku bieżącym na terenie województwa opolskiego w ramach Programu dla Odry 2006.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę na problemy, które mogą się pojawić w przypadku przerwania obecnie prowadzonych robót budowlanych. Otóż w przypadku wystąpienia powodzi nie będzie można skutecznie kierować nadmiarem wody w węzle opolskim, a miasto nie będzie chronione przed powodzią. Mogą pojawić się także roszczenia firmy wykonawczej w zakresie kar umownych, a zabezpieczenie obecnego placu budowy pochłonie dodatkowe koszty. I tu rodzi się pytanie, czy stać nas na to.

Z wyrazami szacunku
Apolonia Klepacz

Oświadczenie złożone przez senatora Zbigniewa Kulaka

Oświadczenie skierowane do ministra zdrowia Marka Balickiego

Zwracam się ponownie do ministra zdrowia w sygnalizowanej już w moim oświadczeniu, wyłoszonym w dniu 19 maja, sprawie, która dotyczy zawężenia grupy lekarzy uprawnionych do ubiegania się o prawo przeprowadzania badań osób starających się o pozwolenie na broń.

Odpowiedź, którą otrzymałem, jest zupełnie niesatysfakcjonująca, gdyż powtarza stwierdzenia z rozporządzenia ministra zdrowia w tej sprawie. Istotą mojej interwencji jest kwestia wyeliminowania z prawa do odbywania odpowiednich kursów lekarzy zabiegowych, anestezjologów i neurologów, którzy dysponują wiedzą ogólnolekarską, z pewnością na nie niższym poziomie niż lekarze z I stopniem specjalizacji z medycyny rodzinnej czy innych zachowawczych dziedzin medycyny.

Proszę o rozważenie możliwości dołączenia wspomnianej grupy lekarzy do grupy lekarzy o specjalnościach pozwalających ubiegać się o wspomniane uprawnienia lub, alternatywnie, o rezygnację z określania zamkniętego zbioru tych specjalizacji.

Zbigniew Kulak

Oświadczenie złożone przez senatora Janusza Lorenza

Oświadczenie skierowane do ministra infrastruktury Krzysztofa Opawskiego

Szanowny Panie Ministrze!

W nawiązaniu do Pana odpowiedzi z dnia 7 czerwca 2005 r. na moje wystąpienie z dnia 13 maja 2005 r. pragnę wyjaśnić, że podstawowym czynnikiem determinującym moje wystąpienia w sprawie restrukturyzacji Poczty Polskiej były i nadal są wystąpienia związków zawodowych pracowników, a w chwili obecnej także samorządów lokalnych, które zdecydowanie protestują przeciwko zmianom organizacyjnym.

Całkowicie zgadzam się z Panem Ministrem co do znaczenia przesłanek ekonomicznych, jakościowych i szeroko pojętej efektywności działania przedsiębiorstwa. Niewątpliwie te właśnie wskaźniki winny decydować o charakterze i zasięgu zmian i na nie właśnie wielokrotnie powoływałem się w swoich wystąpieniach. Wbrew sugestii zawartej w korespondencji Pana Ministra postulowane dostosowanie struktury Poczty Polskiej do podziału administracyjnego kraju nie jest dla mnie najważniejsze, niemniej jest istotne. Propozycja przyjęcia takiego systemu wynikała właśnie z analizy strumieni przesyłek w poszczególnych powiatach, a więc bezpośrednio z przesłanek, których wagę Pan Minister podkreśla.

Przyjęcie, że moim celem jest wyłącznie dostosowanie struktur kompetencyjnych Poczty Polskiej do podziału administracyjnego kraju i skupienie się Pana Ministra w korespondencji na tym właśnie aspekcie jest nieuzasadnione, a tym samym przesłane mi stanowisko nie stanowi odpowiedzi na moje wystąpienia. W swoich oświadczeniach wyraźnie podkreślałem, że podstawą podejmowanych decyzji restrukturyzacyjnych są błędne dane. Strumień przesyłu pocztowych w kierunku województwa warmińsko-mazurskiego stanowi około 80% i w świetle tego faktu decyzje dyrekcji Poczty Polskiej są całkowicie irracjonalne. Obawiam się, że w dobie bardzo silnej konkurencji na rynku dyrekcja Poczty Polskiej nie miała szansy naprawić popełnionych w procesie restrukturyzacji błędów. Uważam, że nie stać nas jako kraju i naszej gospodarki na eksperymenty. Raz utracona pozycja lidera na rynku jest niemal nie do odzyskania.

Nikt nie zna Poczty Polskiej i związanych z nią zagadnień tak, jak jej pracownicy, będący najważniejszymi trybami w tej wielkiej maszynie. To ich zdecydowany sprzeciw, a także analiza dokumentów skłoniły mnie do zajęcia prezentowanego stanowiska. W mojej ocenie, wdrażane w procesie restrukturyzacji zmiany niekorzystnie wpłyną na jakość świadczonych usług i osłabią pozycję Poczty Polskiej w poszczególnych regionach kraju.

Pozwalam sobie prosić Pana Ministra o skupienie się na stale podkreślanym przeze mnie fakcie wielkości strumieni przesyłu. W ich świetle nie znajduję logiki w decyzjach dyrekcji Poczty Polskiej, na które wpływ ewidentnie mają pozamerytoryczne czynniki. Jeszcze raz bardzo proszę o weryfikację stanowiska.

Łączę wyrazy szacunku
Janusz Lorenz

Oświadczenie złożone przez senatora Władysława Mańkuta

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Marka Belki

Program stypendialny w szkołach średnich dla młodzieży pochodzącej ze środowisk popegeerowskich jest realizowany od 1998 r. Celem programu jest umożliwienie dzieciom z rodzin byłych pracowników pegeerów kontynuowanie nauki i zdobycie wykształcenia na poziomie średnim. W pierwszym roku jego funkcjonowania sfinansowano sześćset pięćdziesiąt stypendiów, w 1999 r. dwa tysiące dwieście sześćdziesiąt, w 2000 – pięć tysięcy sześćset, a w roku szkolnym 2004/2005 już około pięćdziesięciu tysięcy. Realizacja programu stypendialnego odbywa się na podstawie porozumień podpisanych między oddziałami Agencji Nieruchomości Rolnych i szkołami – zostało zawartych ponad dwa tysiące dwieście sześćdziesiąt porozumień. Na podstawie tych porozumień oddziały przekazują środki finansowe szkołom, które wypłacają stypendia uczniom.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 4 marca 2004 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz zmianami innych ustaw (DzU nr 69 poz. 624) w zasadach regulaminowych wprowadzono zmiany, które określały, że ANR będzie realizować program stypendialny do 31 grudnia 2004 r. Jednak z różnych przyczyn wydaje się, że nikt nie był przygotowany do przejęcia kontynuacji tego programu i przedłużono wypłacanie stypendiów przez ANR do 30 czerwca 2005 r.

Istnieją wątpliwości co do sprawnego przejęcia programu przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu w celu jego kontynuacji, a program powinien być realizowany, co najmniej w stosunku do obecnych stypendiów, aż do zakończenia nauki w szkole średniej. Sytuacja materialna środowisk byłych pracowników pegeerów jest bardzo trudna. Otrzymywane stypendia pozwalają kilkudziesięciu tysiącom młodych ludzi w skali kraju zdobywać wykształcenie średnie kończące się maturą, na które wcześniej nie mogli sobie pozwolić. W czerwcu 2005 r. ma być zakończony program stypendialny realizowany przez Agencję Nieruchomości Rolnych.

Zwracam się do Pana Premiera z prośbą o podjęcie inicjatywy w celu przedłużenia programu dla uczniów, którzy nabyli prawa do stypendiów, do momentu ukończenia ich edukacji w szkole średniej. Z roku na rok liczba uczniów objętych stypendiami będzie malała, aż do całkowitego zakończenia programu.

Proszę Pana Premiera o zainteresowanie się przedstawionym problemem.

Z wyrazami szacunku
Władysław Mańkut

Oświadczenie złożone przez senatora Władysława Mańkuta

Oświadczenie skierowane do ministra infrastruktury Krzysztofa Opawskiego

Rada Powiatu Działdowskiego przyjęła informację o zamiarze modernizacji linii kolejowej Warszawa – Gdynia z nadzieją, że dzięki tej inwestycji uciążliwość niestrzeżonych i kolizyjnych skrzyżowań dróg kołowych z liniami kolejowymi zostanie wyeliminowana, że dzięki szybkiej i sprawnej linii kolejowej odciążona zostanie również sieć dróg oraz poprawi się stan środowiska naturalnego wzdłuż linii.

Sposób przygotowania tej inwestycji przez inwestora, brak informacji co do zakresu i zasad realizacji, brak wymaganych przez przepisy prawa uzgodnień z użytkownikami dróg, nieuwzględnianie składanych przez przedstawicieli samorządów lokalnych wniosków dotyczących rozmieszczenia wiaduktów wynikającego z ich planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie w mieście Działdowo, wszystko to budzi sprzeciw i niepokój co do sprawnej i terminowej realizacji tej ważnej dla kraju i regionu inwestycji.

Rada Powiatu Działdowskiego deklaruje dalszą współpracę w sprawnym i terminowym przygotowaniu realizowanej inwestycji, zwłaszcza że większość środków pochodzić ma z Unii Europejskiej, gdzie wymagania dotyczące konsultacji, poszanowania interesów i zgody mieszkańców są bezwzględnie przestrzegane, jeżeli PKP Polskie Linie Kolejowe SA uznają za słuszne uzasadnione postulaty oraz będą traktowały samorządy i mieszkańców jako równorzędnego partnera, który może pomóc, ale może również uniemożliwić realizację planowanej inwestycji.

Proszę Pana Ministra o ustosunkowanie się do tej sprawy.

Władysław Mańkut

Oświadczenie złożone przez senatora Władysława Mańkuta

Oświadczenie skierowane do ministra środowiska Tomasza Podgajniaka

Górowo Iławeckie jest niewielkim, niespełna pięcioletnim miasteczkiem w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego, tuż przy granicy z Rosją (obwód kaliningradzki). Miasto położone jest na polodowcowych Wzniesieniach Górowskich. Różnica rzędnych pomiędzy najwyższą i najniższą położonymi obszarami miasta wynosi 38 m. Ta atrakcyjna z turystycznego punktu widzenia różnica wzniesień miała wpływ na tragiczny bilans największej katastrofy w powojennej historii Górowa.

W dniu 3 lutego 2000 r. w wyniku przerwania zapory na położonym w najwyższej części miasta zbiorniku wodnym o powierzchni około 15 ha Górowo Iławeckie zostało dotknięte klęską powodzi. Przez miasto przetoczyło się 300 tysięcy m wody. Pędząca fala powodziowa dochodziła do 6 m wysokości; żywioł niszczył wszystko, co napotykał na swojej drodze. Uszkodzone zostały drogi oraz mosty – jeden został zniszczony całkowicie. Uszkodzonych zostało wiele budynków mieszkalnych i użytkowych, przede wszystkim przy najniższej w mieście położonej ulicy Lidzbarskiej. Zalane zostały obiekty komunalne – stacja uzdatniania wody, studnie głębinowe, przepompownia ścieków. Uszkodzone zostały linie energetyczne, wodociągowe, kanalizacyjne i telefoniczne.

Jednak najtragiczniejszy bilans powodzi to śmierć trzech starszych osób, które utonęły w swoich domach przy ulicy Lidzbarskiej.

W chwili obecnej Górowo nie posiada zbiornika retencyjnego. Z tego powodu rzeczka Młynówka, która w okresach bezdeszczowych jest zaledwie malowniczo wijącym się przez całe miasto strumykiem, w dniach obfitych opadów atmosferycznych zmienia się w górski potok, który powoduje zalania ulicy Lidzbarskiej czy parku miejskiego. Sytuację taką potęguje fakt, że Młynówka zbiera wodę z licznych strumyków, ale także i stawów – z których zazwyczaj częściowo lub całkowicie spuszczana jest woda w tych krytycznych okresach. Sytuacje takie zdarzają się coraz częściej – tak było na przykład w dniach 18–19 marca bieżącego roku czy na początku lutego 2004 r.

Ze względu na powyższe niezbędne jest uregulowanie tego stanu rzeczy poprzez odbudowę zbiorników. Pozwoli to na uniknięcie w przyszłości zagrożenia powodziowego czy wręcz powodzi i poprawi możliwości retencyjne. Dodatkowym efektem zrealizowania zadania będzie podniesienie walorów turystyczno-rekreacyjnych naszego miasta.

W chwili obecnej w trakcie opracowywania jest dokumentacja techniczna zadania. Została ona zlecona przez gminę miejską Górowo Iławeckie. Po jej opracowaniu i uzyskaniu niezbędnych pozwoleń można będzie rozpocząć prace budowlane – będzie to możliwe jedynie w przypadku uzyskania pomocy finansowej na realizację zadania. Zakłada się, że przy pełnym zabezpieczeniu finansowym inwestycja zostanie zakończona w roku 2006. Ze wstępnych danych wynika, że koszt realizacji przedsięwzięcia wyniesie około 1 miliona 800 tysięcy zł.

Tak jak większość małych, peryferyjnie położonych gmin o katastrofalnym wskaźniku bezrobocia – jednym z najwyższych w kraju – samorząd Górowa Iławeckiego boryka się z problemami braku środków na realizację podstawowych zadań samorządu lokalnego. Oczywiście jest, że samorząd ten nie jest w stanie udźwignąć ogromu finansowego nawet części przedsięwzięcia.

W związku z powyższym zwracam się z prośbą do Pana Ministra o dotację na sfinansowanie całego zadania. Bez tego problem pozostanie nierozwiązany: część miasta nadal będzie narażona na podtopienia, a w ekstremalnych przypadkach nawet na katastrofę powodzi.

Władysław Mańkut

Oświadczenie złożone przez senatora Mieczysława Mietłę

Oświadczenie skierowane do wiceprezes Rady Ministrów, minister polityki społecznej Izabeli Jarugi-Nowackiej

Szanowna Pani Minister,

Zwracam się z prośbą o podjęcie działań zapewniających dalsze funkcjonowanie ośrodka wypoczynkowego w Piaskach Drużkowie, powiat Brzesko.

Pod koniec lat siedemdziesiątych dużym wysiłkiem społecznym zakładów pracy i młodzieży byłego województwa tarnowskiego został wybudowany letni ośrodek harcerski w Piaskach Drużkowie, gmina Czchów.

Wykupowane za środki społeczne lub wywłaszczone działki przejmowane były przez Skarb Państwa. Na działkach tych wybudowano stałe zaplecze dla obozów pod namiotem. Budowa finansowana była ze środków społecznych przy niewielkim wsparciu środkami budżetowymi.

Do grudnia 1998 r. ośrodek ten funkcjonował na zasadzie dzierżawy od Skarbu Państwa. Przynosił niewielkie zyski, stał się znaną i cenioną placówką wychowawczą dla młodzieży.

W grudniu 1998 r. ośrodek aktem notarialnym został oddany w użytkowanie wieczyste na dziewięćdziesiąt dziewięć lat Związkowi Harcerstwa Polskiego w Warszawie. W akcie notarialnym przy przekazaniu zapisano między innymi, że kierownik Urzędu Rejonowego w Brzesku odda opisane działki w użytkowanie wieczyste ZHP z przeznaczeniem na cele oświatowo-wychowawcze.

Władze kilku gmin, widząc brak zainteresowania tym ośrodkiem przez ZHP, wystąpiły z inicjatywą finansowania i prowadzenia tego ośrodka na rzecz dzieci z rodzin biednych, które nigdy prawdopodobnie nie wyjadą na wczasy, nie mówiąc o wyjeździe za granicę.

Jedyną reakcją komendy ZHP była decyzja o sprzedaży całego ośrodka, wbrew zapisom w akcie notarialnym.

Wnoszę o skontrolowanie w ramach ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie działań zarządzającego tym ośrodkiem i wskazanie sposobu postępowania, tak by zachować ten majątek na cele, jakie legły u podstaw przekazania tego ośrodka w użytkowanie wieczyste ZHP.

Załączam ogłoszenie o sprzedaży ośrodka, które ukazało się w prasie w dniu 27 czerwca bieżącego roku.*

Z poważaniem
Mieczysław Mietła

---

*Załącznik do wglądu w dokumentacji Biura Prac Senackich.

Oświadczenie złożone przez senatora Mieczysław Mietłę

Oświadczenie skierowane do ministra infrastruktury Krzysztofa Opawskiego

Szanowny Panie Ministrze,

Zwracam się z prośbą o zbadanie przez podlegające Panu Ministrowi służby, czy i jakie nieprawidłowości zostały poczynione podczas budowy stacji paliw w Bochni.

Z dostarczonych mi materiałów wynika, że inwestorowi zarzuca się, iż po wybudowaniu stacji paliw „Tankownia”, usytuowanej przy ulicy Proszowskiej 121 w Bochni, wykonał bez wymaganego zezwolenia zjazd ze stacji paliw na drogę publiczną.

Prokurator Prokuratury Rejonowej Kraków-Nowa Huta w Krakowie wszczął śledztwo w tej sprawie, podejrzewając inwestora o popełnienie przestępstwa z art. 90 ustawy z dnia 7 lipca 1993 r. – Prawo budowlane. Zgodnie z tym przepisem samowola budowlana jest karana grzywną, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat dwóch.

Wobec inwestora zastosowano silne środki represji, łącznie z aresztowaniem. Inwestorem jest osoba ciesząca się znacznym poparciem społecznym, o czym zaświadcza ponad dwa tysiące dziewięćset podpisów osób popierających budowę i lokalizację stacji paliw płynnych z zapleczem, myjnią samochodową i stanowiskiem tankowania gazem LPG. Stacja paliw wraz z zapleczem gastronomicznym działa i jest źródłem dochodów inwestora oraz miejscem pracy dla okolicznych mieszkańców.

Sprawa ta wywołuje duże społeczne emocje. Została też nagłośniona w prasie lokalnej. W „Gazecie Krakowskiej” z dnia 17 czerwca bieżącego roku ukazał się dwustronicowy artykuł – tekst w załączniku – opisujący tę kontrowersyjną inwestycję.

Proszę Pana Ministra o zbadanie tej sprawy i poinformowanie mnie o wynikach.

W mojej opinii, obowiązujące przepisy prawa na tyle drobiazgowo regulują uczestnictwo wszystkich zainteresowanych w procesie poprzedzającym podjęcie decyzji inwestycyjnych, że nie powinno dochodzić do tak spektakularnych, jak w opisywanym przypadku, napięć i kontrowersji.

Mieczysław Mietła

Oświadczenie złożone przez senatora Kazimierza Pawełka

Oświadczenie skierowane do ministra edukacji narodowej i sportu Mirosława Sawickiego

Szanowny Panie Ministrze!

Jestem wielce zaniepokojony konsekwencjami, które za sobą niesie §46 rozporządzenia ministra edukacji narodowej i sportu z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach.

Panie Ministrze! Rozporządzenie, o którym mowa wyżej, pozbawia młodzież ze szkół policealnych prawa do zamieszkania w bursach i internatach. Jest to cios zadany najbiedniejszym, głównie uczniom pochodzącym z ośrodków wiejskich i małomiasteczkowych. Ich rodzin nie stać na wynajęcie stancji, opłacanej według stawek wolnorynkowych. Zwracam jednocześnie uwagę, że rozporządzenie faworyzuje w tej kwestii młodzież miejską, która żyjąc we własnych domach, nie musi borykać się z problemem, gdzie zamieszkać w okresie pobierania nauki w szkole policealnej.

Z wyrazami szacunku
Kazimierz Pawełek

Oświadczenie złożone przez senatora Wojciecha Saługę

Oświadczenie skierowane do ministra edukacji narodowej i sportu Mirosława Sawickiego

Szanowny Panie Ministrze!

Nie tak dawno borykaliśmy się z wadliwym systemem stypendiów szkolnych, sprawą, tak naprawdę, do dzisiaj nierozwiązaną, a już słyhać kolejne głosy krytyki dotyczące działań ministerstwa edukacji. Działania tym razem godzących w studentów.

Zalecenie ministerstwa z wiosny 2005 r. stanowi: „student, który ukończył studia przed terminem określonym w planie studiów (...) traci prawo do otrzymywania stypendiów”. Tymczasem w rozporządzeniu Pana Ministra z 10 listopada 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków, trybu przyznawania i wypłacania stypendium ministra za osiągnięcia w nauce oraz stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe znalazł się w art. 11 taki zapis: studentowi, który otrzymał stypendium i ukończył studia przed terminem określonym w planie studiów, pozostałą kwotę stypendium wypłaca się jednorazowo w terminie do trzydziestu dni od daty ukończenia studiów.

Gdzie więc konsekwencja, Panie Ministrze? Dlaczego karze się osoby mające dobre wyniki w nauce, co więcej, karze się osoby, które bronią pracy w terminach wyznaczonych przez uczelnię?

Dotarły do mnie sygnały, że niektóre szkoły wyższe radzą studentom – w związku z wytycznymi ministerstwa – by przekładali obronę na wrzesień, jeśli chcą otrzymać stypendium w całości. To dla studentów szkół prywatnych oznacza kolejne trzy miesiące opłaty czesnego. Co więcej, licencjaci nie mogą w takim przypadku przystąpić do egzaminów uzupełniających. Uczelnie jednak w tym przypadku są dysponentami środków publicznych i niewykorzystane pieniądze wracają do ministerstwa. Czy to sposób na zaoszczędzenie kilku złotych dla resortu kosztem najlepszych studentów?

Dodam tylko, że zalecenie ministerstwa ukazało się tylko na stronach internetowych resortu, żadna ze szkół nie otrzymała w formie pisemnej przywoływanych przeze mnie zapisów o utracie prawa do stypendium przez studentów kończących studia przed terminem.

Proszę o wyjaśnienie przywoływanej przeze mnie sytuacji.

Z wyrazami szacunku
Wojciech Saługa

Oświadczenie złożone przez senatora Henryka Stokłosa

Oświadczenie skierowane do prezesa Telewizji Polskiej SA Jana Dworaka

Kilka dni temu otrzymałem stanowisko Rady Powiatu Międzychodzkiego w sprawie braku zasięgu telewizji regionalnej nadawanej z Poznania na terenie jej powiatu. Radni zwrócili się w nim do swoich parlamentarzystów z prośbą o pomoc, zdesperowani faktem, że ich dotychczasowe interwencje w tej sprawie zostały zlekceważone, albowiem, cytując fragment ich stanowiska, „wszystkie udzielone odpowiedzi zbywają obietnicami poprawy w nieokreślonej przyszłości. Z treści pism nie wynika także jednoznacznie, kto jest odpowiedzialny za podjęcie decyzji w sprawie nowych możliwości nadawczych”.

W tej sytuacji jako senator z okręgu wyborczego, w skład którego wchodzi powiat międzychodzki, czuję się zobowiązany do przedstawienia tej sprawy Wysokiej Izbie i do interwencji, którą kieruję na ręce Pana Jana Dworaka.

Od dnia 1 stycznia 2005 r., od momentu otwarcia lubuskiego ośrodka TVP w Gorzowie Wielkopolskim, większość mieszkańców powiatu międzychodzkiego, leżącego na zachodnim skraju Wielkopolski, pozbawiona została możliwości odbioru programów przygotowanych przez poznański oddział Telewizji Polskiej. Fakt ten wywołał niezadowolenie mieszkańców powiatu, którzy w ten sposób, cytując, „pozbawieni zostali informacji na temat bieżącej pracy wojewódzkich i lokalnych władz oraz innych instytucji. Z tego powodu – dowodzą radni z Międzychodu – powiat, który po długiej przerwie dopiero sześć lat temu powrócił do Wielkopolski, nie jest znany i utożsamiany z Wielkopolską. Silne są – piszą dalej radni – powiązania biznesowe naszych przedsiębiorców z Poznaniem, natomiast przedsiębiorcy sygnalizują brak możliwości reklamowania się tak, aby było to działanie skuteczne i efektywne. Brak informacji o ofercie kulturalnej, naukowej, szkolnictwie wyższym w Poznaniu powoduje, że nasza młodzież ma utrudniony dostęp do bieżących informacji, a zaznaczamy, że ponad 90% młodzieży międzychodzkiej kontynuuje naukę na uczelniach poznańskich”.

To tylko niektóre z argumentów przemawiających za tym, by poważnie potraktować stanowisko Rady Powiatu Międzychodzkiego.

Zbliżają się wybory parlamentarne i prezydenckie. Radni słusznie podnoszą, że mieszkańcy powiatu w tej sytuacji, jaka zaistniała po 1 stycznia bieżącego roku, będą mieli ograniczony dostęp do wiedzy o kandydatach, co może znaleźć odzwierciedlenie w niskiej frekwencji wyborczej.

W pełni zgadzam się z ich opinią, że obowiązkiem telewizji publicznej jest umożliwienie wszystkim mieszkańcom danego województwa równego dostępu do przekazywanych informacji regionalnych.

Uważając, że jest to problem czysto techniczny, którego wykonanie jest realne, jeśli okazana zostanie dobra wola, popieram w pełni stanowisko Rady Powiatu Międzychodzkiego, która wnosi o podjęcie działań w celu uruchomienia nowego nadajnika bądź powiększenia zasięgu programu nadawanego z oddziału poznańskiego, tak aby objęty nim był cały powiat międzychodzki.

Z trybuny senackiej zwracam się z prośbą do Pana Jana Dworaka, prezesa Telewizji Polskiej SA, aby zajął się tym problemem.

Henryk Stokłosa

Oświadczenie złożone przez senatora Henryka Stokłosa

Oświadczenie skierowane do przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji Danuty Waniek

Chciałbym zwrócić uwagę na protest Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Komunikacji Kablowej przeciwko zamiarowi wprowadzenia przez Telewizję Polską SA odpłatności za reemisję jej programów w sieciach telewizji kablowej.

Żądanie opłat na rzecz telewizji publicznej izba ta uznaje za działanie szkodliwe społecznie i nieznajdujące oparcia w przepisach prawa. Jak wyjaśniają jej przedstawiciele w komunikacie, który kilka dni temu otrzymałem, argumentem za wprowadzeniem tego rodzaju opłat jest teza, jakoby operatorzy kablowi dzięki programom TVP zarabiali krocie i nie chcieli się zdobytym w ten sposób bogactwem podzielić.

Operatorzy kabłówek mają, moim zdaniem, wszelkie powody do obaw, że po raz kolejny hasło: „zabrać tym, co mają najwięcej” zostanie podchwyczone i nikt nie będzie weryfikował rzeczywistego stanu rzeczy, tak jak to się stało podczas prac nad ustawą o kinematografii.

„To nieprawda – piszą w swym komunikacie – że dzięki programom TVP zarabiamy krocie. Jest wprost przeciwnie. Większość operatorów telewizji kablowej proponuje swoim odbiorcom tak zwane pakiety socjalne, składające się z programów telewizji publicznej. Pakiety te oferowane są za niski, kilkuzłotowy abonament. Niski do tego stopnia, że w wielu przypadkach z trudem pokrywają koszty emisji, co powoduje zainteresowanie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który bada, czy te pakiety nie są proponowane poniżej kosztów. Nie jest prawdą, że to programy TVP skłaniają widzów do korzystania z telewizji kablowej. Gdyby tak było, abonenci korzystaliby przede wszystkim ze skromnego, taniego pakietu socjalnego. Tymczasem większość abonentów wybiera pakiety droższe. To my – piszą dalej – zwiększamy nieodpłatnie zasięg telewizji publicznej, zwłaszcza TVP2, TVP3 i TV Polonia. Ten ostatni program byłby praktycznie niedostępny w kraju, gdyby nie operatorzy telewizji kablowej! Także dzięki nam tysiące spółdzielni mieszkaniowych, administracji komunalnych i wspólnot mieszkaniowych pozbyło się wiecznego problemu anten zbiorczych oraz indywidualnych anten niszczących i szpecących dachy i ściany budynków”.

Trudno nie uznać racjonalności tych argumentów. Autorzy protestu przytaczają także szereg argumentów prawnych, przemawiających na ich korzyść. Dla mnie natomiast najważniejsze są finansowe skutki tego pomysłu. Interesują mnie nie tyle portfele właścicieli sieci telewizji kablowej, bo oni sobie poradzą, ile skutki finansowe dla setek tysięcy jej odbiorców, którzy – co oczywiste – w konsekwencji zapłacą za owe rozszczenia TVP wobec operatorów sieci kablowych.

Najważniejszym, w moim przekonaniu, argumentem przeciwko wprowadzaniu opłat za reemisję jest zagrożenie zróżnicowaniem opłat za oglądanie programów Telewizji Polskiej. Wszyscy jesteśmy zobowiązani do płacenia na rzecz telewizji publicznej opłaty abonamentowej, niezależnie, czy ją oglądamy, czy nie. Wysokość opłaty, po niedawnym wyroku Trybunału Konstytucyjnego, określa odrębna ustawa. Tymczasem po wprowadzeniu opłat za reemisję widzowie TVP, korzystający z telewizji kablowej – bo to przecież ich dosięgnie planowana opłata – zapłacą dodatkową daninę na rzecz TVP, przekraczającą określony ustawą poziom. Stworzy to de facto sytuację, w której będą dwa lub więcej abonamenty różnej wysokości, w zależności od sposobu oglądania telewizji. Nie wydaje się, by takie rozwiązanie dało się pogodzić z obowiązującym prawem.

W tej sytuacji zwracam się do pani Danuty Waniek, przewodniczącej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, z następującymi pytaniami:

Po pierwsze, jaki jest pogląd KRRiT na temat opłat za reemisję programów TVP w sieciach telewizji kablowej w kontekście ustawy regulującej opłatę za abonament telewizyjny?

Po drugie, czy i jakie działania podejmie KRRiT w sprawie odstąpienia przez TVP od zamiaru wprowadzenia opłat za reemisję jej programów w sieciach telewizji kablowych?

Henryk Stokłosa

Oświadczenie złożone przez senatora Henryka Stokłosa

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Kalwasa

Moje oświadczenie dotyczy aplikacji do zawodów prawniczych. Młodzi prawnicy są oburzeni. Trwające w Sejmie prace nad zmianami w systemie aplikacji do zawodów prawniczych nie rokują zmian, których to środowisko oczekuje. Dlatego od pewnego czasu polscy parlamentarzyści są bombardowani listami i petycjami od studentów i młodych absolwentów prawa. Otrzymałem ich kilkanaście i – nie ukrywam – zrobiły na mnie wrażenie, zwłaszcza dołączone do nich statystyki, które dowodzą, że dostępu do zawodów prawniczych broni prawnie usankcjonowany nepotyzm. Obecnie dostęp ten znajduje się w gestii samorządów zawodowych, czyli konkurencji, która – co zrozumiałe – ogranicza, jak tylko może, dopływ młodych ludzi do swoich środowisk. Decydującym kryterium naboru kandydatów na aplikacje są zaś powiązania rodzinne.

Statystyki są pod tym względem porażające. Wynika z nich, że od 30% do 100% kandydatów przyjętych na aplikacje posiada odpowiednie koneksje rodzinne. Czasami, jak to miało niedawno miejsce w przypadku aplikacji notarialnej, w ogóle nie ma naboru. Tak zdarzyło się na przykład w Łodzi, drugim co do wielkości mieście w Polsce.

Istnieje kilka projektów ustawowych zmian w tym zakresie, ale żaden z nich, zdaniem autorów listów i petycji, nie likwiduje tej patologii. W związku z tym konieczne wydaje się przygotowanie nowego projektu, który przewidywałby przeniesienie zadań związanych z przeprowadzaniem aplikacji na wyższe szkoły prawnicze na zasadach odpłatnego studium podyplomowego, z możliwością przyznawania stypendiów najzdolniejszym i najbiedniejszym osobom oraz z możliwością udzielania kredytów studenckich pozostałym. To główny postulat młodych prawników. Ale są i inne.

Młodzi domagają się także, aby uprawnienia do wpisu na listę adwokatów, notariuszy, radców prawnych czy komorników miał każdy doktor prawa, a także osoby po innych aplikacjach, na przykład sądowej czy prokuratorskiej. O miejscu wykonywania zawodu decydowałby sam kandydat, a możliwość odbycia aplikacji mieliby wszyscy absolwenci prawa. Egzamin miałby charakter jedynie pisemny, a pytania byłyby ustalane i publikowane wcześniej przez Ministerstwo Sprawiedliwości, tak jak ma to miejsce w wypadku egzaminów na doradców podatkowych.

Pożądana byłaby również wspólna aplikacja do zawodu adwokata, notariusza, radcy i komornika, a także faktyczne połączenie zawodu radcy prawnego i adwokata. Wzorem Niemiec i Stanów Zjednoczonych adwokat powinien mieć uprawnienia do wykonywania funkcji notariusza, co oznaczałoby likwidację taksy notarialnej.

Młodzi postulują także stworzenie rynku usług prawniczych, dlatego są przeciwko zakazowi reklamy. Proponują tworzenie prawdziwych rankingów szkół prawniczych na podstawie wyników egzaminu państwowego, domagają się również ukrócenia świadczeń usług prawniczych w szarej strefie.

Wśród listów dotyczących aplikacji znalazłem jeden szczególnie emocjonalny, będący równocześnie apelem do wszystkich polskich parlamentarzystów. Jego autorka, Katarzyna Marcinowska, pisze tak: „Jestem studentką drugiego roku prawa na UJ. Chciałabym zapytać: czy ktoś z Państwa zrobi porządek z aplikacjami i przestanie udawać, że adwokaci, radcowie czy notariusze to całe środowisko, a my się w ogóle nie liczymy? Chciałabym powiedzieć, że mam już dość układów i koneksji rodzinnych wymaganych przy dostawaniu się na aplikacje. Mam też dość bezsensownych projektów zmian prawa – przecież one tylko akceptują to, co jest teraz. Dlaczego państwo nic z tym nie zrobicie? Dlaczego nie potraficie wpaść na tak prosty pomysł, żeby przenieść aplikacje do szkół wyższych? Przecież inaczej nic się nie zmieni. Czy to tak trudno zrozumieć?”.

List ten, obok innych, skłonił mnie do tego, by przygotować niniejsze oświadczenie i sformułować w nim następujące pytania.

Czy Ministerstwo Sprawiedliwości konsultuje zmiany przepisów prawnych dotyczących aplikacji ze środowiskiem młodych prawników?

Jaki jest stosunek ministerstwa do postulatów młodych prawników, które częściowo przedstawiałem w oświadczeniu?

Henryk Stokłosa

Oświadczenie złożone przez senatora Jana Szafranca

Oświadczenie skierowane do ministra spraw wewnętrznych i administracji Ryszarda Kalisza

Szanowny Panie Ministrze!

W dniu 17 czerwca 2005 r. państwo Elżbieta i Tadeusz Charyło zamieszkali w Białymstoku przy ul. Wysockiego 35 skierowali do Pana Ministra pismo, w którym domagają się spowodowania rzetelnego przeprowadzenia postępowania w ich sprawie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku w związku „z celowym nieprzestrzeganiem ustaw i rozporządzeń dotyczących funduszy państwowych Funduszu Pracy przez kierownika Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku (...)”.

W związku z kilkakrotną interwencją wyżej wymienionych osób w moim biurze proszę Pana Ministra o stanowisko w tej sprawie.

Z wyrazami szacunku
Jan Szafraniec

Oświadczenie złożone przez senatora Józefa Sztorca

Oświadczenie skierowane do ministra finansów Mirosława Gronickiego

Panie Ministrze!

W związku z różną interpretacją art. 200 ordynacji podatkowej w postępowaniu skarbowym nasuwają się następujące pytania:

Czy organ kontroli finansowej przed wydaniem decyzji ma zawsze obowiązek umożliwienia podatnikowi zapoznania się z protokołem i innymi zebranymi materiałami dowodowymi, z wyjątkiem przewidzianym w art. 200 §2? Czy ten obowiązek powstaje tylko wtedy, gdy zgromadził nowe materiały dowodowe?

Czy znane są w resorcie przypadki łamania tego prawa, a jeśli tak, to jakie działania zostały lub zostaną odjęte dla zapobieżenia tym i podobnym przypadkom?

Będę wdzięczny za przedstawienie stanowiska Pana Ministra w przedmiotowej sprawie.

Z poważaniem
Józef Sztorc

Oświadczenie złożone przez senatora Józefa Sztorca

Oświadczenie skierowane do pełnomocnika rządu do spraw osób niepełnosprawnych Leszka Zielińskiego

Panie Ministrze!

W związku z różną interpretacją w zakładach pracy chronionej postanowień §2 pkt 12a lit.e rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 31 grudnia 1998 r. w sprawie Zakładowego Funduszu Rehabilitacji (DU z 1999 r. Nr 3 poz. 22 z póź. zm.), a w szczególności tej jego części, która dotyczy finansowania kosztów powstających w toku realizacji indywidualnych programów rehabilitacji, mających na celu zmniejszenie ograniczeń zawodowych osób niepełnosprawnych, zwracam się z uprzejmą prośbą o przedstawienie w tej kwestii stanowiska pełnomocnika rządu.

Czy ze środków ZFRON pochodzących z SOD lub podatku od wynagrodzeń możliwy jest w ramach IPR zakup na fakturę VAT wystawioną na zakład pracy chronione wyposażenia stanowiska pracy w celu jego przystosowania?

Czy ze środków ZFRON zgromadzonych po 1 maja 2004 r., przeznaczonych na realizację IPR, zakład pracy może finansować na wniosek komisji rehabilitacyjnej zakup na przykład zestawu komputerowego, który osoba niepełnosprawna wykorzysta na podnoszenie kwalifikacji w związku z zajmowanym stanowiskiem oraz predyspozycjami wynikającymi z rodzaju i stopnia niepełnosprawności?

Czy zakupiony zestaw, o którym mowa, osoba niepełnosprawna z własnej inicjatywy może wykorzystywać w pracy z uwagi na fakt, że jest to sprzęt o wyższej jakości niż posiada zakład pracy?

Będę wdzięczny za przedstawienie stanowiska Pana Ministra w przedmiotowej sprawie.

Z poważaniem
Józef Sztorc

Uchwały Senatu RP
podjęte
na 84. posiedzeniu Senatu

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 1 lipca 2005 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej,
ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych
oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w tytule ustawy wyrazy „, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych” zastępuje się wyrazami „oraz niektórych innych ustaw”;
- 2) w art. 1 w pkt 9 w lit. c, w ust. 2a wyrazy „działu I i działu II zgodnie z załącznikiem” zastępuje się wyrazami „wykonujących działalność w zakresie działu I i działu II załącznika”;
- 3) w art. 1 w pkt 16 przed lit. a dodaje się lit.... w brzmieniu:
„...”) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. Równoczesne pełnienie funkcji dyrektora głównego oddziału lub jego zastępcy, przez tę samą osobę w głównych oddziałach zagranicznych zakładów ubezpieczeń wykonujących działalność w zakresie działu I i działu II załącznika do ustawy, nie może być uznane za naruszenie spełnienia wymagania, o którym mowa w ust. 3 pkt 4.”; ”;
- 4) w art. 1 dodaje się pkt 31a w brzmieniu:
„31a) art. 213 otrzymuje brzmienie:
„Art. 213.
1. Organ nadzoru informuje Komisję Europejską oraz organy nadzoru innych państw członkowskich Unii Europejskiej o:
1) udzieleniu zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej krajowemu zakładowi ubezpieczeń, będącemu podmiotem zależnym od podmiotu dominującego mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej;
2) bezpośrednim lub pośrednim nabyciu albo objęciu akcji lub praw z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń przez podmiot mający siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej, jeżeli wskutek nabycia albo objęcia akcji lub praw z akcji krajowy zakład ubezpieczeń staje się podmiotem zależnym od tego podmiotu.
2. Organ nadzoru wraz z informacją, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przekazuje Komisji Europejskiej oraz organom nadzoru innych państw członkowskich Unii Europejskiej informację o strukturze kapitałowej ubezpieczeniowej grupy kapitałowej.”; ”;
- 5) w art. 1 dodaje się pkt 31b w brzmieniu:
„31b) w art. 214:
a) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) posiadanych przez siebie informacjach o zamiarze bezpośredniego lub pośredniego nabycia albo objęcia akcji lub praw z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń lub innego zakładu ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez podmiot mający siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej, w ilości powodującej, że ten zakład ubezpieczeń stanie się podmiotem zależnym podmiotu mającego siedzibę w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej.”;
b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. W przypadku podjęcia przez Komisję Europejską odpowiedniej decyzji w warunkach, o których mowa w ust. 1, bądź w przypadku rozpoczęcia procedury, o której mowa w art. 5 Decyzji Rady z dnia 28 czerwca 1999 r. nr 1999/468/WE ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji Europejskiej (Dz. Urz. WE L 184 z 17.07.1999), organ nadzoru, stosownie do podjętej przez Komisję Europejską decyzji, zawiesza z urzędu prowadzone postępowania, ogranicza liczbę wydawanych zezwoleń bądź wydaje inne decyzje o treści wynikającej z decyzji podjętej przez Komisję Europejską w sprawach z zakresu:
1) udzielania zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej;

- 2) nabywania albo obejmowania akcji lub praw z akcji w przypadkach, o których mowa w art. 35, przez podmiot, którego siedziba znajduje się w państwie niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej lub przez podmiot zależny od takiego podmiotu.”;”;
- 6) w art. 1 w pkt 34 skreśla się lit. b;
- 7) dodaje się art. 3a w brzmieniu:
„Art. 3a. W ustawie z dnia 18 lutego 2005 r. o zmianie ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 48, poz. 447) wprowadza się następujące zmiany:
1) uchyla się art. 3;
2) w art. 14 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) art. 1 pkt 26 lit. a tiret drugie, lit. c i d oraz pkt 31 lit. b, które wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia;”.”;
- 8) art. 4 otrzymuje brzmienie:
„Art. 4. Treść umów ubezpieczenia, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy wymienionej w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, powinna być dostosowana do wymogów przepisu art. 13 ust. 3b ustawy wymienionej w art. 1 w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Do dnia dostosowania, do tych umów stosuje się przepis art. 13 ustawy wymienionej w art. 1 w dotychczasowym brzmieniu.”;
- 9) art. 5 otrzymuje brzmienie:
„Art. 5. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 220 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnienia w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 32 lit. b niniejszej ustawy.”;
- 10) w art. 6 po wyrazach „z wyjątkiem” dodaje się dwukropek, pozostałą treść oznacza się jako pkt 2 i dodaje się pkt 1 w brzmieniu:
„1) art. 1 pkt 32, który wchodzi w życie z dniem 26 marca 2006 r.”.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

UZASADNIENIE

Po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych, Senat wprowadził do jej tekstu 10 poprawek.

Poprawki nr 1, 7 i 10 mają na celu zapewnienie spójności w zakresie terminów wejścia w życie wprowadzanych kolejnymi nowelizacjami zmian przepisu dotyczącego bazy danych Polskiej Izby Ubezpieczeń. Na wejście w życie oczekuje nowelizacja art. 220 ust. 2 pkt 7 ustawy o działalności ubezpieczeniowej zawarta w art. 3 ustawy z dnia 18 lutego 2005 r. o zmianie ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym oraz niektórych innych ustaw, na mocy której z dniem 26 marca 2006 r. z bazy danych Polskiej Izby Ubezpieczeń zostaną usunięte dane dotyczące agentów ubezpieczeniowych, z którymi zakład ubezpieczeń rozwiązał umowę agencyjną. Nowelizacja będąca przedmiotem uchwały Senatu zobowiązuje do usunięcia tych danych z dniem jej wejścia w życie, nie respektując wcześniej ustalonego okresu dostosowawczego, oraz zobowiązuje do usunięcia z tym dniem danych o wypłaconych odszkodowaniach i świadczeniach z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych, w sytuacji braku przepisów, które zobowiązują do gromadzenia tych danych przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny. Ta ostatnia zmiana miałaby ponadto charakter tymczasowy, gdyż w dniu 26 marca 2006 r. nowo nadane brzmienie art. 220 ust. 2 pkt 7 zostałoby zastąpione brzmieniem nadanym przez ustawę z dnia 18 lutego 2005 r. i ponownie w bazie danych Polskiej Izby Ubezpieczeń musiałyby się znaleźć dane dotyczące świadczeń z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych. W związku z powyższym Senat zaproponował, aby zmiana zawarta w art. 1 pkt 32 weszła w życie w dniu 26 marca 2006 r., zamiast zmiany zawartej w nowelizacji ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Poprawka nr 2 ma na celu ujednoczenie terminologii ustawy, natomiast poprawka nr 3 poprzez wprowadzenie w odniesieniu do dyrektora oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń postanowienia, analogicznego do przyjętego w odniesieniu do osób wchodzących w skład zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń, zmierza do zagwarantowania równego traktowania podmiotów wykonujących działalność ubezpieczeniową.

Poprawki nr 4 i 5, wpisują się w jeden z celów ustawy jakim jest dostosowanie do wymogów dyrektyw Unii Europejskiej. Pierwsza z tych poprawek rozszerzając obowiązki informacyjne organu nadzoru wobec Komisji Europejskiej i organów nadzoru innych państw członkowskich w przypadku nabycia akcji krajowego zakładu ubezpieczeń przez podmiot spoza Unii, jeżeli w wyniku tego nabycia krajowy zakład ubezpieczeń stanie się zależnym od tego podmiotu, ma na celu pełne dostosowanie przepisu do art. 59 ust. 5 dyrektywy 2002/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. dotyczącej ubezpieczeń na życie. Poprawka nr 5 wdrażając wymogi dyrektywy 2005/1/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 marca 2005 r. zmieniającej dyrektywy Rady 73/239/EWG, 85/611/EWG, 91/675/EWG, 92/49/EWG i 93/6/EWG oraz dyrektywy 94/19/WE, 98/78/WE, 2000/12/WE, 2001/34/WE, 2002/83/WE i 2002/87/WE w celu ustanowienia nowej struktury organizacyjnej komitetów w sektorze usług finansowych, poza rozszerzeniem obowiązków informacyjnych organu nadzoru wobec Komisji Europejskiej doprecyzowuje wskazanie sytuacji, w których organ nadzoru ma obowiązek wstrzymania się z wydaniem zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zakład ubezpieczeń spoza Unii Europejskiej.

Poprawka nr 6 skreśla zmianę przepisu przejściowego, który wprowadził obowiązek dostosowania działalności towarzystw ubezpieczeń wzajemnych do nowej ustawy do końca 2004 r., w związku z czym jego nowelizacja po tym terminie jest zbędna, a ponadto mogłaby wywołać wątpliwości co do statusu prawnego towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, do których miał zastosowanie zmieniany przepis przejściowy.

Poprawka nr 8 powoduje, że do umów ubezpieczeń na życie zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy będą stosowane nowe przepisy, z wyjątkiem przepisu określającego obowiązki informacyjne ubezpieczającego w przypadku umów ubezpieczenia na rzecz osoby trzeciej, co do którego ustawa przewiduje okres roku na jego wdrożenie. Pozostawienie art. 4 w dotychczasowym brzmieniu oznaczałoby równoległe, trwałe istnienie dwóch różnych reżimów regulujących umowy ubezpieczenia na życie, przy czym dotychczas zawarte umowy tego rodzaju przez długi okres stanowić będą większość umów ubezpieczenia na życie, stąd wprowadzana ustawą liberalizacja obowiązków informacyjnych zakładów ubezpieczeń wykonujących działalność w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej faktycznie nie miałaby miejsca.

Celem poprawki nr 9 jest przywołanie właściwej podstawy prawnej aktu wykonawczego.

**U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 1 lipca 2005 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 1 lipca 2005 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny,
ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 1, trzykrotnie w pkt 3 oraz w pkt 10 po wyrazie „miejscach,” dodaje się wyraz „lub” oraz skreśla się wyrazy „lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu”;
- 2) w art. 1 w pkt 1, trzykrotnie w pkt 3 oraz w pkt 10 wyrazy „kontaktowania się” zastępuje się wyrazami „świadomego kontaktowania się”;
- 3) w art. 1 w pkt 10, w art. 84a w § 2 wyraz „biegłych” zastępuje się wyrazami „psychiatry oraz psychologa lub seksuologa”;
- 4) w art. 1 skreśla się pkt 12;
- 5) w art. 1 skreśla się pkt 14;
- 6) w art. 1 skreśla się pkt 15;
- 7) w art. 1 skreśla się pkt 16;
- 8) w art. 1 w pkt 19, w art. 197:
  - a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia określonego w § 1 lub 2, działając ze szczególnym okrucieństwem lub wspólnie z inną osobą,
podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.”,
  - b) skreśla się § 4;
- 9) w art. 1:
  - a) w pkt 21, w art. 200 skreśla się § 2 oraz oznaczenie § 1,
  - b) dodaje się pkt 21a w brzmieniu:

„21a) po art. 200 dodaje się art. 200a w brzmieniu:
„Art. 200a. Kto w celu własnego zaspokojenia seksualnego w obecności małoletniego poniżej lat 15 dokonuje czynności seksualnej,
podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.”;”;
- 10) w art. 1 w pkt 22 w lit. a, w § 3 skreśla się wyrazy „w celu rozpowszechniania”;
- 11) w art. 1 w pkt 24 oraz trzykrotnie w art. 3 w pkt 11 po wyrazie „miejscach,” dodaje się wyraz „lub” oraz skreśla się wyrazy „lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu”;
- 12) w art. 1 w pkt 24 oraz trzykrotnie w art. 3 w pkt 11 wyrazy „kontaktowania się” zastępuje się wyrazami „świadomego kontaktowania się”;
- 13) w art. 3:
  - a) w pkt 1 wyrazy „a także popełnienia przestępstwa w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych” zastępuje się wyrazami „a także informacje dotyczące popełnienia przestępstwa określonego w art. 197-203 Kodeksu karnego w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych”,
  - b) w pkt 3 po wyrazach „w tym skazani” dodaje się wyrazy „za przestępstwo określone w art. 197-203 Kodeksu karnego, popełnione w związku”,
  - c) w pkt 4, 6, 7 i 8 po wyrazach „za przestępstwo” dodaje się wyrazy „określone w art. 197- 203 Kodeksu karnego.”;
- 14) w art. 3 w pkt 5 skreśla się lit. a i b;
- 15) w art. 4 po wyrazie „ogłoszenia” dodaje się wyrazy „, z wyjątkiem przepisów art. 3 pkt 3 i 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.”.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

UZASADNIENIE

W uchwale z dnia 1 lipca 2005 r. do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy Senat zaproponował wprowadzenie 15 poprawek.

Uchwalając poprawki nr 1 i 11 Senat, nie negując słuszności przyjętego w ustawie rozwiązania, uznał za przedwczesne wprowadzanie do Kodeksu karnego nowego środka karnego, polegającego na możliwości orzekania przez sąd zakazu opuszczania przez skazanego określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.

Zdaniem Senatu wprowadzenie środka karnego w tym kształcie budzi zastrzeżenia natury konstytucyjnej oraz nie gwarantuje osiągnięcia celu - ochrona praw dzieci - pomimo prawidłowego wykonywania środka.

Ponadto w toku prac nad ustawą wielokrotnie podnoszono, iż nie istnieją możliwości finansowe zrealizowania skutecznego systemu nadzorowania przebywania przez skazanego w określonym miejscu, zważając na spodziewaną ilość wydawanych orzeczeń tego środka karnego w skali kraju i fakt, że w przypadku powrotu do przestępstwa ustawa przewiduje możliwość orzekania tego środka karnego na zawsze.

Poprawki nr 2 i 12 zmierzają do podkreślenia, że zakaz kontaktowania się z określonymi osobami odnosi się jedynie do świadomych przypadków takiego kontaktowania się.

W poprawce nr 3 Senat zaproponował doprecyzowanie zapisów art. 84a. Przed podjęciem decyzji co do dalszego stosowania środka karnego orzeczonego na zawsze, sąd będzie miał obowiązek zasięgnąć opinii biegłych. W tym miejscu Senat proponuje, nie pozostawiając tej kwestii uznaniu sądu, wskazanie biegłych określonych specjalności.

Uchwalając poprawkę nr 4 Senat oparł się na przekonaniu, że wymiar kary powinien być adekwatny do popełnionego czynu. Ponadto, jak wynika z przedstawionych Senatowi opinii ekspertów, nawet długotrwała terapia czy rehabilitacja osoby z zaburzeniami preferencji seksualnych nie zapobiega skutecznie jej powrotowi do przestępstwa. Biorąc powyższe pod uwagę Senat uznał za zasadne usunięcie przepisu, który pozwala przestępcę z zaburzeniami preferencji seksualnych (ale nie chorego psychicznie), skazanego na bezwzględną karę pozbawienia wolności, dodatkowo po odbyciu kary pozbawienia wolności umieścić w zakładzie zamkniętym albo skierować na przymusowe leczenie ambulatoryjne.

Wprowadzając poprawkę nr 5 Senat przychylił się do poglądu, iż wykluczenie możliwości zatarcia skazania na karę pozbawienia wolności bez jej warunkowego zawieszenia jest rozwiązaniem nadmiernie restrykcyjnym i opowiedział się za jego usunięciem z ustawy.

Poprawka nr 6 dotyczy art. 148 § 2. Przepis ten w brzmieniu zaproponowanym przez Sejm, jedynymi karami za przestępstwo kwalifikowane zabójstwa czyni karę 25 lat pozbawienia wolności albo dożywotniego pozbawienia wolności. Senat przychylił się do opinii, iż takie ukształtowanie sankcji za typy kwalifikowane zabójstwa jest sprzeczne z obowiązującą w prawie karnym zasadą indywidualizacji kary. Nie pozwala sądowi orzekającemu w sprawie na miarkowanie kary stosownie do roli danej osoby w popełnieniu czynu zabronionego, odróżnić sprawcę od pomocnika czy podżegacza, czynu polegającego na usiłowaniu od dokonania, wyklucza możliwość stosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary np. w stosunku do sprawcy nieletniego lub o ograniczonej poczytalności.

Poprawka nr 7 Senatu dotyczy przepisów zaostrażających karę za przestępstwo polegające na narażeniu na zakażenie chorobą wywołaną wirusem HIV (6 miesięcy do lat 8 pozbawienia wolności) albo inną chorobą zakaźną lub weneryczną (od 3 miesięcy do 3 lat pozbawienia wolności). Senat stwierdził, że ustawa podniosła sankcję za te czyny w sposób nieproporcjonalny do czynów porównywalnych np. za narażenie człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, grozi kara pozbawienia do lat 3. W tej sytuacji Senat proponuje usunięcie przepisu z ustawy nowelizującej.

W poprawce nr 8 Senat modyfikuje brzmienie przepisu dotyczącego kwalifikowanych typów przestępstwa zgwałcenia. Gwałt zbiorowy i gwałt ze szczególnym okrucieństwem będą zbrodniami, zagrożonymi taką samą karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Wprowadzając poprawkę oznaczoną nr 9 Senat proponuje zmianę brzmienia art. 200 oraz wprowadza nowy art. 200a, który penalizuje czyn polegający na dokonywaniu czynności seksualnej w obecności małoletniego do lat 15. Poprawka przewiduje złagodzenie dolnej i górnej granicy kary pozbawienia wolności przewidzianej za ten czyn.

Poprawka oznaczona nr 10 rozszerza zakres czynów zabronionych na wszystkie przypadki produkcji, utrwalania, sprowadzania, przechowywania lub posiadania materiałów z tzw. twardą pornografią oraz pozostawia niezmienione przepisy sankcjonujące kwalifikowane typy tych przestępstw określone w art. 202 w § 4 i 4a.

Poprawka oznaczona nr 13 ma na celu doprecyzowanie przepisów ustawy – Kodeks karny wykonawczy i zawężenie stosowania przepisów tej ustawy do przestępców z zaburzeniami preferencji seksualnych skazanych z art. 197-203 Kodeksu karnego.

Poprawką nr 14 Senat usuwa przepisy zbędne, ze względu na nieprzyjęcie przez Sejm przepisu materialnego (art. 77 § 2) w ustawie – Kodeks karny.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 1 lipca 2005 r.

**w sprawie ustawy o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia
lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w ust. 1 wyrazy „jeżeli udział ten jest określony jako podstawa do nabycia uprawnień kombatanckich” zastępuje się wyrazami „jeżeli udział ten jest działalnością kombatancką”;
- 2) w art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Nie stanowi przestępstwa posiadanie bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji określonej w art. 1 broni lub amunicji przez osoby, wobec których stosuje się ustawę, jeżeli osoby te podejmą działania na podstawie ust. 2 lub art. 3 ust. 1 lub ust. 2 – w terminach, które dla tych działań określone są w przepisach niniejszej ustawy.”;
- 3) w art. 2 w ust. 4 wyrazy „stanowi podstawę do nabycia uprawnień kombatanckich” zastępuje się wyrazami „jest działalnością kombatancką w rozumieniu ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego”.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

UZASADNIENIE

Senat, po rozpatrzeniu ustawy o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski, postanowił wprowadzić do jej tekstu 3 poprawki.

Przyjmując poprawki nr 1 i 3 Senat uznał, że w celu uniknięcia ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych konieczne jest zastąpienie określenia „uprawnienia kombatanckie” pojęciem „działalność kombatancka” – zdefiniowanym w ustawie o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

W poprawce nr 2 Senat postanowił dostosować terminologię ustawy do terminologii stosowanej w prawie karnym. W opinii Izby Wyższej pojęcie „wyłączenia bezprawności” ma charakter doktrynalny, nie było dotychczas używane jako kategoria normatywna a jego wprowadzenie do ustawy może spowodować poważne trudności w zakresie wykładni jej przepisów.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 1 lipca 2005 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych,
ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu
oraz rynku suszu paszowego oraz ustawy o Agencji Rynku Rolnego
i organizacji niektórych rynków rolnych**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych, ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego oraz ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

**U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 1 lipca 2005 r.

**w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów
o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu
między Rzeczpospolitą Polską a Jersey**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Jersey, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

**U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 1 lipca 2005 r.

**w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów
o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu
między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

**U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 1 lipca 2005 r.

**w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów
o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu
między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 1 lipca 2005 r.

**w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów
o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu
między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

**U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 1 lipca 2005 r.

w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 1 lipca 2005 r.

w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w ust. 2 skreśla się wyraz „właściwych”;
- 2) w art. 2 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) „uczelnia” - osobę prawną utworzoną lub działającą w oparciu o przepisy niniejszej ustawy, prowadzącą działalność edukacyjną i posiadającą uprawnienia do prowadzenia kształcenia na poziomie studiów wyższych; „;
- 3) w art. 2 w ust. 1 w pkt 3 wyraz „lub” zastępuje się wyrazem „albo”;
- 4) w art. 2 w ust. 1 w pkt 4 wyrazy „prawną lub osobę fizyczną” zastępuje się wyrazami „, o której mowa w pkt 3”;
- 5) w art. 2 w ust. 1 w pkt 5 wyrazy „studia prowadzone” zastępuje się wyrazami „kształcenie prowadzone” oraz wyraz „ich” zastępuje się wyrazem „jego”;
- 6) w art. 2 w ust. 1 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:
„8a) „jednolite studia magisterskie” – studia magisterskie, na które przyjmowani są kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości, umożliwiające uzyskanie specjalistycznej wiedzy w określonym zakresie kształcenia, jak również przygotowujące do twórczej pracy zawodowej, kończące się uzyskaniem tytułu magistra albo tytułu równorzędnego; ich ukończenie umożliwia ubieganie się o przyjęcie na studia trzeciego stopnia; „;
- 7) w art. 2 w ust. 1 pkt 9 otrzymuje brzmienie:
„9) „studia trzeciego stopnia” – studia doktoranckie, na które przyjmowani są kandydaci posiadający tytuł magistra albo tytuł równorzędny, umożliwiające uzyskanie zaawansowanej wiedzy w określonej dziedzinie lub dyscyplinie nauki, przygotowujące do samodzielnej działalności badawczej i twórczej oraz uzyskania stopnia naukowego doktora; „;
- 8) w art. 2 w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:
„10) „studia podyplomowe” – kształcenie, doksztalcanie i doskonalenie zawodowe przeznaczone dla osób legitymujących się dyplomem ukończenia studiów wyższych; „;
- 9) w art. 2 w ust. 1 pkt 14 otrzymuje brzmienie:
„14) „makrokierunek studiów” – obszar kształcenia stanowiący połączenie kierunków studiów; „;
- 10) w art. 2 w ust. 1 dodaje się pkt 14a w brzmieniu:
„14a) „studia międzykierunkowe” – studia wyższe prowadzone wspólnie na różnych kierunkach przez uprawnione jednostki organizacyjne jednej lub kilku uczelni; „;
- 11) w art. 2 w ust. 1 w pkt 16 po wyrazach „zbiór reguł kształcenia” dodaje się wyrazy „na studiach wyższych” oraz skreśla się wyrazy „na poziomie wyższym”;
- 12) w art. 2 w ust. 2 w pkt 2 wyraz „albo” zastępuje się wyrazem „lub”;
- 13) w art. 2 skreśla się ust. 3;
- 14) w art. 3 w ust. 1 po wyrazie „przyrodniczych” dodaje się wyrazy „lub rolniczych”;
- 15) w art. 3 w ust. 1-5 skreśla się wyraz „podstawowe”;
- 16) w art. 4 w ust. 3 wyrazy „odkrywania i przekazywania prawdy” zastępuje się wyrazami „odkrywania prawdy i przekazywania wiedzy”;
- 17) w art. 4 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
„3a. Uczelnie współpracują z otoczeniem gospodarczym, w szczególności przez sprzedaż lub nieodpłatne przekazywanie wyników badań i prac rozwojowych przedsiębiorcom oraz szerzenie idei przedsiębiorczości w środowisku akademickim, w formie działalności gospodarczej wyodrębnionej organizacyjnie i finansowo od działalności, o której mowa w art. 12 i 13.”;
- 18) dodaje się art. 4a w brzmieniu:
„Art. 4a. W uczelni publicznej:
  - 1) nauczyciele akademicy, studenci, doktoranci i pracownicy uczelni niebędący nauczycielami akademickimi tworzą samorządną społeczność akademicką;
  - 2) społeczność akademicka uczestniczy w zarządzaniu uczelnią przez wybieralne organy jednoosobowe oraz organy kolegialne, w których reprezentowane są grupy społeczności akademickiej, o których mowa w pkt 1;

- 3) istotne decyzje organów uczelni dotyczące poszczególnych grup społeczności akademickiej są podejmowane po zasięgnięciu opinii tych grup lub ich przedstawicieli na zasadach określonych w statucie uczelni.”;
- 19) w art. 6 w ust. 1 w pkt 4 wyrazy „dyplomów państwowych” zastępuje się wyrazami „państwowych dyplomów”;
- 20) w art. 7 skreśla się wyraz „wydzieloną” oraz po wyrazie „gospodarczą” dodaje się wyrazy „wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo od działalności, o której mowa w art. 12 i 13.”;
- 21) w art. 8 w ust. 3 po wyrazach „w ramach makrokierunku studiów” dodaje się wyrazy „, z zastrzeżeniem art. 10 ust. 5”;
- 22) w art. 8 w ust. 4 po wyrazach „studiów międzykierunkowych” dodaje się wyrazy „, z zastrzeżeniem art. 10 ust. 5”;
- 23) w art. 8 w ust. 5 wyrazy „kształcącej nauczycieli” zastępuje się wyrazami „prowadzącej kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela”;
- 24) w art. 8 w ust. 5 skreśla się wyrazy „języka obcego lub”;
- 25) w art. 9 w pkt 1 po wyrazie „magisterskie” dodaje się wyrazy „, mając na uwadze istniejące kierunki studiów oraz kierując się wymaganiami rynku pracy”;
- 26) w art. 9 w pkt 2 oraz w pkt 3 w lit. f skreśla się wyraz „nominalny”;
- 27) w art. 9 w pkt 2 po wyrazie „praktyk” dodaje się wyrazy „oraz wymagania dla poszczególnych form studiów, a także tryb tworzenia i warunki jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki, uwzględniając zakres treści programowych poszczególnych kierunków studiów wchodzących w skład makrokierunku lub studiów międzykierunkowych oraz dbając o jakość kształcenia”;
- 28) w art. 9 w pkt 3 w zdaniu wstępnym wyraz „nauczycieli” zastępuje się wyrazami „przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela”;
- 29) w art. 9 w pkt 3 w lit. g na końcu skreśla się średnik i dodaje się tiret w brzmieniu:
„ – mając na uwadze zapotrzebowanie rynku pracy;”;
- 30) w art. 9 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) warunki, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia, a w szczególności liczbę nauczycieli akademickich, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy, zaliczanych do minimum kadrowego, z uwzględnieniem zasady, iż jeden nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego nie więcej niż dwukrotnie, z tym że tylko do jednego minimum kadrowego kierunku studiów drugiego stopnia albo kierunku jednolitych studiów magisterskich, oraz zasady, iż w przypadku, gdy podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi na danym kierunku studia pierwszego i drugiego stopnia, do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia mogą być również wliczani nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe kierunku studiów drugiego stopnia, a także proporcje liczby tych pracowników do liczby studentów na danym kierunku studiów;”;
- 31) w art. 9 w pkt 5 w lit. b wyrazy „przeważającej części zajęć dydaktycznych” zastępuje się wyrazami „dwóch trzecich zajęć dydaktycznych”;
- 32) dodaje się art. 9a w brzmieniu:
„Art. 9a.
1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, na wniosek Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, może określić, w drodze rozporządzenia, standard kształcenia dla danego kierunku, inny niż określony na podstawie art. 9 pkt 2, uwzględniając kwalifikacje, jakie powinien posiadać absolwent tych studiów, ramowe treści kształcenia, czas trwania studiów i wymiar praktyk oraz wymagania dla poszczególnych form studiów.
2. Standard określony na podstawie ust. 1 może być stosowany w podstawowej jednostce organizacyjnej uczelni, spełniającej warunki, o których mowa w art. 3 ust. 1 lub 2, jeżeli dana podstawowa jednostka organizacyjna posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego oraz kierunek studiów, dla którego ma być zastosowany standard określony na podstawie ust. 1, odpowiada tym uprawnieniom.
3. Decyzję o stosowaniu standardu określonego na podstawie ust. 1 podejmuje senat uczelni, o czym niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
4. Stosowanie do danego kierunku studiów prowadzonego przez podstawową jednostkę organizacyjną, o której mowa w ust. 2, standardu określonego na podstawie ust. 1 wyłącza stosowanie do tego kierunku studiów prowadzonego przez tę samą podstawową jednostkę organizacyjną standardu kształcenia określonego na podstawie art. 9 pkt 2.”;
- 33) w art. 10 skreśla się ust. 3;

- 34) w art. 12 w ust. 2 wyrazy „studia licencjackie lub inżynierskie” zastępuje się wyrazami „studia pierwszego stopnia”;
- 35) w art. 12 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:
„4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii senatu uczelni, może zlecić uczelni wykonanie określonego zadania w dziedzinie nauczania lub kształcenia kadr naukowych, zapewniając odpowiednie środki na jego realizację.
5. Uprawnienia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego określone w ust. 1 w odniesieniu do uczelni wojskowych, służb państwowych, artystycznych, medycznych oraz morskich wykonują odpowiednio ministrowie wskazani w art. 31 ust. 2.”;
- 36) w art. 14 w ust. 3:
a) w pkt 1 na końcu dodaje się wyrazy „mając na uwadze zapewnienie sprawnej obsługi administracyjnej Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i komisji dyscyplinarnej przy tej Radzie,”,
b) w pkt 2 na końcu dodaje się wyrazy „uwzględniając zasadę, że wysokość wynagrodzenia członków Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, Państwowej Komisji Akredytacyjnej i komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego będzie ustalana w relacji do minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego profesora zwyczajnego, określonej na podstawie art. 148 ust. 1, w wysokości adekwatnej do wykonywanych zadań,”
c) w pkt 3 na końcu dodaje się wyrazy „, uwzględniając zasadę, że zwrot kosztów podróży będzie dokonywany na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju i za granicą.”,
d) skreśla się tiret;
- 37) w art. 17 w ust. 5 skreśla się wyrazy „i stanowiących od tego dnia jej mienie”;
- 38) w art. 18 ust. 2–4 otrzymują brzmienie:
„2. Pierwszego rektora uczelni publicznej powołuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
3. Pierwszy statut uczelni publicznej nadaje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, przy czym statut obowiązuje do czasu uchwalenia przez senat uczelni lub zatwierdzenia przez odpowiedniego ministra nowego statutu.
4. Pierwsza kadencja organów nowo utworzonej uczelni publicznej trwa do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku akademickim, w którym uczelnia została utworzona.”;
- 39) w art. 19:
a) przed ust. 1 dodaje się ust.... w brzmieniu:
„.... Z wnioskiem o pozwolenie na utworzenie uczelni niepublicznej może wystąpić do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego osoba fizyczna albo osoba prawna niebędąca państwową ani samorządową osobą prawną.”,
b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Pozwolenie oraz uprawnienia, o których mowa w ust. 1, są wydawane po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej.”;
- 40) w art. 19 w ust. 2 wyrazy „które przeznaczają się na jej” zastępuje się wyrazami „które założyciel jest obowiązany przeznaczyć na jej” oraz skreśla się wyrazy „, oraz termin ich przekazania uczelni niepublicznej”;
- 41) w art. 19 w ust. 3 skreśla się wyrazy „i aktach wykonawczych wydanych na jej podstawie”;
- 42) w art. 19 w ust. 4 w pkt 1 po wyrazie „umyślne” dodaje się wyrazy „lub umyślne przestępstwo skarbowe”;
- 43) w art. 19 w ust. 6 wyrazy „ust. 3–5” zastępuje się wyrazami „ust. 4 i 5”;
- 44) w art. 19 w ust. 8 w pkt 1 wyrazy „Państwowej Komisji Akredytacyjnej” zastępuje się wyrazami „kształcenia wydaną przez Państwową Komisję Akredytacyjną”;
- 45) w art. 19 w ust. 9 wyraz „prawa” zastępuje się wyrazami „niniejszej ustawy”;
- 46) w art. 19 w ust. 11 wyrazy „może odmówić” zastępuje się wyrazem „odmawia”;
- 47) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:
„Art. 19a. W związku z postępowaniem o wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej pobierana jest opłata związana z kosztami postępowania opiniodawczego. Opłata stanowi dochód budżetu państwa.”;
- 48) w art. 20 po wyrazach „dydaktycznych uczelni” dodaje się wyrazy „, a także mając na uwadze, aby uczelnie były tworzone przez osoby właściwie do tego przygotowane i gwarantujące należyte wypełnianie obowiązków założyciela oraz uwzględniając zasadę, że pobierane opłaty powinny pokrywać rzeczywiste koszty ponoszone w związku z prowadzonym postępowaniem”;
- 49) w art. 21 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) założyciel nie przekazał środków majątkowych, o których mowa w ust. 1, w terminie trzech miesięcy od dnia wpisania uczelni do rejestru.”;

- 50) w art. 22 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Pierwszego rektora uczelni niepublicznej powołuje założyciel uczelni. Pierwsza kadencja rektora nowo utworzonej uczelni trwa do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku akademickim, w którym uczelnia została utworzona.”;
- 51) w art. 23 skreśla się wyrazy „przekształcenia uczelni niepublicznej oraz”;
- 52) w art. 24 w ust. 2 wyrazy „Uczelnia niepubliczna ulega likwidacji” zastępuje się wyrazami „Postawienie uczelni niepublicznej w stan likwidacji następuje” oraz po wyrazie „wygasło” dodaje się wyrazy „; dzień ten jest dniem otwarcia likwidacji”;
- 53) w art. 24 skreśla się ust. 3;
- 54) w art. 24 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
„5. Przepisy ust. 4 stosuje się odpowiednio do przeniesienia pozwolenia na wniosek osoby, na którą, w drodze decyzji, pozwolenie na utworzenie uczelni niepublicznej zostało przeniesione.”;
- 55) w art. 27 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Wpis uczelni do rejestru dokonywany jest na wniosek jej założyciela, a w przypadku związku uczelni, na zgodny wniosek wszystkich założycieli uczelni tworzących związek.”;
- 56) art. 28 otrzymuje brzmienie:
„Art. 28. Udzielenie albo odmowa udzielenia pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej lub związku uczelni niepublicznych, cofnięcie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej lub związku uczelni niepublicznych, nadanie i odmowa nadania uprawnienia do prowadzenia studiów na danym kierunku i poziomie kształcenia, uzyskanie, zawieszenie i cofnięcie uprawnienia do prowadzenia studiów na danym kierunku i poziomie kształcenia, przedłużenie albo odmowa przedłużenia ważności terminu pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej lub związku uczelni niepublicznych, pozwolenie na połączenie uczelni niepublicznych, zatwierdzenie albo odmowa zatwierdzenia statutu uczelni niepublicznej, wpis albo odmowa wpisu uczelni niepublicznej lub związku uczelni niepublicznych do rejestru, zarządzenie wpisu w rejestrze, zawieszenie działalności albo nakaz likwidacji uczelni niepublicznej lub związku uczelni niepublicznych, nakaz zaprzestania oraz usunięcia skutków działalności niezgodnej z przepisami ustawy, statutem lub pozwoleniem, następują w drodze decyzji administracyjnej.”;
- 57) w art. 29:
a) w ust. 3 wyrazy „i kształcenia w innych formach oraz zasady wydawania dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia kształcenia w innych formach” zastępuje się wyrazami „, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających i szkoleń oraz zasady wydawania dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających i szkoleń”,
b) w ust. 4 wyrazy „w przypadku kształcenia w innych formach, prowadzonego” zastępuje się wyrazami „ukończenia studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających i szkoleń, prowadzonych”;
- 58) w art. 29 w ust. 5 wyrazy „Publiczne uczelnie zawodowe” zastępuje się wyrazami „Uczelnie zawodowe”;
- 59) w art. 30 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
„2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ogłasza na stronach internetowych właściwego ministerstwa dane, o których mowa w ust. 1.”;
- 60) w art. 31 w ust. 3 wyrazy „umowy zawierane między rządem a właściwymi władzami kościołów i związków wyznaniowych” zastępuje się wyrazami „umowę międzynarodową zawartą ze Stolicą Apostolską oraz ustawy regulujące stosunki między Rzeczpospolitą Polską a innymi kościołami i związkami wyznaniowymi”;
- 61) w art. 31 skreśla się ust. 4;
- 62) w art. 32 w ust. 1 skreśla się wyraz „przestrzegania” oraz przed wyrazami „z treścią” dodaje się wyraz „również”;
- 63) w art. 32 skreśla się ust. 3;
- 64) w art. 32 w ust. 4 w pkt 2 skreśla się kropkę na końcu i dodaje się tiret w brzmieniu:
„- mając na uwadze konieczność sprawnego i bezstronnego przeprowadzania kontroli.”;
- 65) w art. 33 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Rektor uczelni przedstawia w terminie do dnia 15 października roku następującego po roku sprawozdawczym ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego roczne sprawozdanie z działalności uczelni wraz z informacją dotyczącą obsady kadrowej na prowadzonych kierunkach studiów.”;
- 66) w art. 33:
a) w ust. 3 w pkt 4 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

- „5) przyjęcia lub zmiany regulaminu studiów lub regulaminu studiów doktoranckich oraz zasad i trybu przyjmowania na studia i studia doktoranckie wraz z uchwałami odpowiednio uczelnianego organu uchwałodawczego samorządu studenckiego podjętymi na podstawie art. 158 ust. 2 lub uczelnianego organu uchwałodawczego samorządu doktorantów podjętymi na podstawie art. 158 ust. 2 w związku z art. 192 ust. 2.”,
- b) skreśla się ust. 4;
- 67) w art. 34 w ust. 3 wyraz „umowach” zastępuje się wyrazami „umowie, ustawach”;
- 68) w art. 35 w ust. 1 wyraz „ustawy” zastępuje się wyrazem „prawa”;
- 69) w art. 35 w ust. 4 skreśla się pkt 1;
- 70) w art. 35 w ust. 4 skreśla się pkt 2;
- 71) w art. 36 w ust. 4 po wyrazie „zawieszony” dodaje się wyrazy „w pełnieniu funkcji”;
- 72) w art. 36 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„5. W przypadku rażącego naruszenia prawa przez rektora, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego może odwołać rektora po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz odpowiednio Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich albo Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich i wyznaczyć termin do przeprowadzenia wyborów uzupełniających.”;
- 73) w art. 36 w ust. 6 wyrazy „ust. 1 i 3–5” zastępuje się wyrazami „ust. 1, 3 i 5”;
- 74) skreśla się art. 38;
- 75) w art. 39 w ust. 2 po wyrazie „przekazują” dodaje się wyrazy „nadzorowanym przez siebie uczelniom” oraz wyraz „uczelnie” zastępuje się wyrazem „nie”;
- 76) w art. 40 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „formy kształcenia” zastępuje się wyrazami „studia, studia doktoranckie, studia podyplomowe oraz kursy dokształcające, staże naukowe i szkolenia”;
- 77) w art. 40 w ust. 1 w pkt 5 skreśla się kropkę na końcu i dodaje się tiret w brzmieniu:
„- uwzględniając zapewnienie możliwie szerokiego dostępu do kształcenia i prowadzenia badań naukowych za granicą.”;
- 78) w art. 41:
a) w ust. 1 wyrazy „oraz inne formy kształcenia” zastępuje się wyrazami „, studia podyplomowe oraz kursy dokształcające, staże naukowe i szkolenia”,
b) w ust. 5 wyrazy „inne formy kształcenia” zastępuje się wyrazami „studia podyplomowe, kursy dokształcające, staże naukowe i szkolenia”;
- 79) w art. 41 w ust. 2 w pkt 4 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:
„5) cudzoziemcy, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich,
6) cudzoziemcy, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 7, 13 i 14 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 128, poz. 1175, z późn. zm.)”;
- 80) w art. 41 w ust. 3 w pkt 2 wyraz „partnerami” zastępuje się wyrazem „podmiotami”;
- 81) w art. 41 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:
„5a. Za członków rodzin osób, o których mowa w ust. 2 pkt 4 i ust. 5, uważa się osoby wymienione w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 141, poz. 1180, z późn. zm.)”;
- 82) w art. 41 ust. 8 otrzymuje brzmienie:
„8. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego oraz odpowiednio ministrowie wskazani w art. 31 ust. 2 podają do wiadomości w wydawanych przez siebie dziennikach urzędowych limit stypendiów dla osób, do których ma zastosowanie ust. 3 pkt 1 i 3, w tym, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych, limit stypendiów dla osób określonych w ust. 6.”;
- 83) w art. 42 w ust. 1 w pkt 4 skreśla się kropkę na końcu i dodaje się tiret w brzmieniu:
„- mając na uwadze zapewnienie możliwie szerokiego dostępu do kształcenia i prowadzenia badań naukowych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz urzeczywistnienie zasady równego traktowania.”;
- 84) w art. 42 w ust. 2 w pkt 2 skreśla się kropkę na końcu i dodaje się tiret w brzmieniu:
„- mając na uwadze zapewnienie możliwie szerokiego dostępu do kształcenia i prowadzenia badań naukowych w kraju zamieszkania oraz urzeczywistnienie zasady równego traktowania.”;
- 85) w art. 43 w ust. 2 w pkt 4 skreśla się wyraz „przekształcenia.”;
- 86) w art. 45 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:
„7a. Mandat członka Rady wygasa w przypadku śmierci, rezygnacji z członkostwa, utraty statusu legitymującego do pełnienia funkcji członka Rady oraz objęcia funkcji, o której mowa w ust. 7.”;

- 87) w art. 46 w ust. 2 skreśla się raz dwukrotnie użyte wyrazy „Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej”;
- 88) w art. 48 w ust. 5 wyrazy „w dziedzinie nauki lub dyscyplinie naukowej związanej z danym kierunkiem studiów” zastępuje się wyrazami „w dziedzinach lub dyscyplinach naukowych związanych z daną grupą kierunków studiów”;
- 89) w art. 50:
- a) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Uchwały, o których mowa w ust. 1, są postanowieniami, o których mowa w art. 106 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.).”;
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Strona niezadowolona z uchwały prezydium podjętej w sprawach, o których mowa w art. 47 ust. 1 i 3, może na to postanowienie złożyć zażalenie. Zażalenie kieruje się do Komisji w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia uchwały; art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.”;
- c) w ust. 3 wyraz „Wniosek” zastępuje się wyrazem „Zażalenie” oraz wyraz „rozpatrywany” zastępuje się wyrazem „rozpatrywane”;
- 90) w art. 50 w ust. 3 po wyrazach „prezydium Komisji” dodaje się wyrazy „, przy udziale przedstawicieli ocenianej uczelni.”;
- 91) w art. 51:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Obsługę administracyjną Komisji wykonują jednostki organizacyjne urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.”;
- b) skreśla się ust. 3 – 5;
- 92) w art. 53 w ust. 2 w pkt 1 po wyrazie „studentów” dodaje się wyrazy „i doktorantów”;
- 93) w art. 53 w ust. 2 w pkt 2 skreśla się wyrazy „i nauki”;
- 94) w art. 53 w ust. 3 po wyrazie „wynosi” dodaje się wyrazy „nie dłużej niż”;
- 95) w art. 54 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:
„3. Statut uczelni publicznej niespełniającej wymagań określonych w ust. 2 wchodzi w życie z dniem wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji zatwierdzającej ten statut, chyba że w statucie został określony termin późniejszy. Statut wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia doręczenia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego, jeżeli w tym terminie minister nie odmówił zatwierdzenia statutu lub nie wezwał uczelni publicznej do usunięcia uchybień.
4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego odmawia zatwierdzenia statutu w razie stwierdzenia jego niezgodności z prawem. Przed podjęciem decyzji o odmowie zatwierdzenia statutu minister wzywa uczelnię publiczną do usunięcia niezgodności z prawem. Minister zatwierdza statut nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od dnia otrzymania statutu w prawidłowym brzmieniu.”;
- 96) w art. 56 w ust. 2 wyraz „przejmowania” zastępuje się wyrazem „przejęcia”;
- 97) w art. 56 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Statut uczelni niepublicznej wchodzi w życie z dniem wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji zatwierdzającej ten statut, chyba że w statucie został określony termin późniejszy, z zastrzeżeniem ust. 4.”;
- 98) w art. 57 wyrazy „zmiany statutu” zastępuje się wyrazami „zmiany w statucie”;
- 99) w art. 58:
- a) w ust. 6 skreśla się zdanie drugie,
b) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:
„6a. Jeżeli podstawową jednostką organizacyjną uczelni jest wydział, jej kierownikiem jest dziekan.”;
- 100) w art. 58 w ust. 7 wyraz „innego” zastępuje się wyrazem „innych” oraz wyrazy „, organu jednoosobowego” zastępuje się wyrazami „i kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, organów jednoosobowych”;
- 101) w art. 59 w ust. 7 wyrazy „kanclerz i kwestor” zastępuje się wyrazami „kanclerz, kwestor, dyrektor biblioteki głównej”;
- 102) w art. 60 w ust. 1 w pkt 7 wyraz „partnerem” zastępuje się wyrazem „podmiotem”;
- 103) w art. 60 w ust. 1 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:
„7a) wyrażanie zgody na utworzenie akademickiego inkubatora przedsiębiorczości lub centrum transferu technologii w formie jednostki ogólnouczelnianej, fundacji lub spółki handlowej, prowadzących działalność usługową, szkoleniową lub naukową.”;
- 104) w art. 60 skreśla się ust. 3;
- 105) w art. 65 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

- „1a. Przewodniczącym rady podstawowej jednostki organizacyjnej jest jej kierownik.”;
- 106) w art. 68 w ust. 3 skreśla się wyrazy „w sprawach należących do ich kompetencji”;
- 107) w art. 69 w ust. 1 w zdaniu wstępnym po wyrazie „elektorów” dodaje się wyrazy „oraz tryb wyboru jego członków”;
- 108) w art. 70 w ust. 5 w zdaniu pierwszym wyraz „lub” zastępuje się wyrazem „i”;
- 109) w art. 71 w ust. 2 skreśla się wyraz „odpowiednio”;
- 110) w art. 74 w ust. 5 wyrazy „art. 73 ust. 2” zastępuje się wyrazami „art. 73 ust. 3”;
- 111) w art. 76 w ust. 2:
- a) w zdaniu pierwszym wyrazy „co najmniej przez” zastępuje się wyrazami „przez co najmniej”,
- b) w zdaniu drugim wyraz „wszystkich” zastępuje się wyrazami „trzy czwarte”;
- 112) art. 80 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 80.
1. Kwestor uczelni publicznej pełni funkcję głównego księgowego i jest zastępcą kanclerza. Obowiązki i uprawnienia kwestora jako głównego księgowego regulują odrębne przepisy.
2. Kwestora uczelni publicznej powołuje i odwołuje rektor na wniosek kanclerza.”;
- 113) w art. 83 w ust. 1 w pkt 3 wyrazy „przeważającą część zajęć dydaktycznych” zastępuje się wyrazami „dwie trzecie zajęć dydaktycznych”;
- 114) w art. 83 skreśla się ust. 2;
- 115) w art. 83:
- a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Zagraniczne uczelnie mogą tworzyć uczelnie z siedzibą na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, wydanej po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej.”,
- b) dodaje się ust. 7 i 8 w brzmieniu:
- „7. Do uczelni utworzonych przez uczelnie zagraniczne mają zastosowanie przepisy dotyczące utworzenia i działania uczelni niepublicznej, z wyłączeniem art. 9 oraz art. 107 ust. 1 – 3.
8. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określa, w drodze rozporządzenia, warunki, jakie uczelnie utworzone przez uczelnie zagraniczne muszą spełniać, aby prowadzić studia na określonym poziomie i kierunku kształcenia, biorąc pod uwagę tytuły naukowe i stopnie naukowe uzyskiwane za granicą oraz wymagania kadrowe i poziom nauczania obowiązujący w polskich uczelniach.”;
- 116) dodaje się art. 83a w brzmieniu:
- „Art. 83a.
1. W celu lepszego wykorzystania potencjału intelektualnego i technicznego uczelni oraz transferu wyników prac naukowych do gospodarki, uczelnie mogą prowadzić akademickie inkubatory przedsiębiorczości oraz centra transferu technologii.
2. Akademicki inkubator przedsiębiorczości tworzy się w celu wsparcia działalności gospodarczej środowiska akademickiego lub pracowników uczelni i studentów będących przedsiębiorcami.
3. Akademicki inkubator przedsiębiorczości utworzony:
- 1) w formie jednostki ogólnouczelnianej działa na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez senat uczelni;
- 2) w formie spółki handlowej lub fundacji działa w oparciu o odpowiednie dokumenty ustrojowe.
4. Centrum transferu technologii tworzy się w celu sprzedaży lub nieodpłatnego przekazywania wyników badań i prac rozwojowych do gospodarki.
5. Centrum transferu technologii utworzone:
- 1) w formie jednostki ogólnouczelnianej działa w oparciu o regulamin zatwierdzony przez senat uczelni;
- 2) w formie spółki handlowej lub fundacji działa w oparciu o odpowiednie dokumenty ustrojowe.
6. W akademickim inkubatorze przedsiębiorczości lub centrum transferu technologii, utworzonych w formie ogólnouczelnianych jednostek organizacyjnych tworzy się rady nadzorujące, których skład i kompetencje określone są odpowiednio w ich regulaminach.
7. Dyrektora akademickiego inkubatora przedsiębiorczości lub centrum transferu technologii, działających w formie ogólnouczelnianych jednostek organizacyjnych powołuje rektor po zasięgnięciu opinii senatu, spośród kandydatów przedstawionych przez rady nadzorujące tych jednostek.”;
- 117) w art. 85 w ust. 2 w zdaniu pierwszym po wyrazie „uczelni” dodaje się wyrazy „, z zastrzeżeniem art. 132 ust. 1”;

- 118) w art. 87 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Na wyposażenie, o którym mowa w ust. 1, tworzonej uczelni przeznaczają się nieruchomości z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Na wyposażenie uczelni tworzonej z połączenia kilku uczelni przeznaczają się nieruchomości stanowiące własność łączonych uczelni; na jej wyposażenie mogą być również przeznaczone nieruchomości z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego.”;
- 119) w art. 87 w ust. 5 wyrazy „po spłaceniu zobowiązań” zastępuje się wyrazami „po zaspokojeniu wierzycieli”;
- 120) w art. 90 w ust. 2 po wyrazie „budżetowy” dodaje się wyrazy „, skorygowany o kwotę wydatków innych realizowanych zadań”;
- 121) w art. 91 w ust. 1 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
„5a) zadania uczelni kształcącej personel lotniczy dla lotnictwa cywilnego, związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych;”
- 122) w art. 91 w ust. 1 pkt 9 otrzymuje brzmienie:
„9) dofinansowanie lub finansowanie kosztów realizacji inwestycji, w tym realizowanych z udziałem środków pochodzących z publicznych środków wspólnotowych w ramach kontraktów wojewódzkich, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 3206);”;
- 123) w art. 91 w ust. 1 w pkt 10 wyraz „zdrowotną” zastępuje się wyrazem „lecniczą”;
- 124) w art. 91 w ust. 3:
a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) uczelni wojskowej dotacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 9, są udzielane z części, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej, z zastrzeżeniem, że dotacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, w zakresie dotyczącym zadań związanych z kształceniem studentów studiów stacjonarnych oraz uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich obejmuje żołnierzy zawodowych lub kandydatów na żołnierzy zawodowych;”;
- b) w pkt 2 wyrazy „ust. 1 pkt 1, 3, 6 i 9” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 1, 3, 6, 9 i 10” oraz skreśla się wyrazy „, ze środków przewidzianych w budżecie państwa na bezpieczeństwo wewnętrzne”,
- c) w pkt 3 wyrazy „ust. 1 pkt 1, 4, 6 i 9” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 1, 4, 6, 9 i 10” oraz skreśla się wyrazy „, ze środków przewidzianych w budżecie państwa na kulturę”,
- d) w pkt 4 wyrazy „ust. 1 pkt 1, 5, 6 i 9” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 1, 5, 6, 9 i 10” oraz skreśla się wyrazy „, ze środków przewidzianych w budżecie państwa na gospodarkę morską”,
- e) w pkt 5 wyrazy „ust. 1 pkt 1, 6, 7 i 9” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 1, 6–10” oraz skreśla się wyrazy „, ze środków przewidzianych w budżecie państwa na ochronę zdrowia”;
- 125) w art. 91 w ust. 3 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) uczelni kształcącej personel lotniczy dla lotnictwa cywilnego, dotacje o których mowa w ust. 1 pkt 5a są udzielane z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw transportu;”;
- 126) w art. 91 skreśla się ust. 4;
- 127) w art. 91 ust. 8 otrzymuje brzmienie:
„8. Przepisy ust. 3, 5 i 6 stosuje się odpowiednio do związku uczelni.”;
- 128) w art. 92 w ust. 1:
a) skreśla się wyrazy „, a w przypadku dotacji na pomoc materialną również liczbę studentów i doktorantów będących w trudnej sytuacji materialnej”,
- b) dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
„W przypadku dotacji na pomoc materialną uwzględnia się liczbę kształconych w uczelni studentów studiów stacjonarnych i uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich oraz liczbę studentów i doktorantów będących w trudnej sytuacji materialnej.”;
- 129) w art. 92 w ust. 3 po wyrazie „uczelni” dodaje się wyraz „publicznej”;
- 130) w art. 93:
a) w pkt 1 po wyrazie „nauki” dodaje się wyrazy „, mając na uwadze rodzaj niezbędnych kosztów ponoszonych w związku z kształceniem i badaniami na danym kierunku i danej dziedzinie naukowej oraz przygotowaniem doktoranta do prowadzenia działalności dydaktycznej, naukowej i badawczej”;
- b) w pkt 2 w lit. c skreśla się kropkę na końcu i dodaje się tiret w brzmieniu:
„– zapewniając, w ramach posiadanych środków budżetowych, możliwie najlepsze funkcjonowanie uczelni.”;
- 131) w art. 93 w pkt 2:
a) w lit. b przed wyrazem „uprawnionych” dodaje się wyraz „studiów stacjonarnych”,
- b) w lit. c przed wyrazem „uprawnionych” dodaje się wyraz „studiów stacjonarnych”;
- 132) w art. 95 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „pkt 1–5” zastępuje się wyrazami „pkt 1–5a”;

- 133) w art. 95 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „oraz 7–10” zastępuje się wyrazami „oraz 7, 8 i 10”;
- 134) w art. 95 w ust. 1 w pkt 6 wyrazy „diagnostyczne oraz terapeutyczne usługi medyczne” zastępuje się wyrazami „usługi diagnostyczne, rehabilitacyjne lub lecznicze”;
- 135) w art. 95 w ust. 1 w pkt 7 skreśla się wyraz „wydzielonej”;
- 136) w art. 96 w ust. 2 wyraz „ponoszonych” zastępuje się wyrazami „planowanych do poniesienia”;
- 137) w art. 97 w ust. 1 wyrazy „i zaciągniętych zobowiązań” zastępuje się wyrazem „zobowiązania”;
- 138) w art. 99:
- ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W uczelni publicznej środki trwale oraz wartości niematerialne i prawne, z wyjątkiem budynków i lokali oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej, podlegają amortyzacji na zasadach określonych w odrębnych przepisach.”;
  - dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Budynek i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej są umarzane.”;
- 139) w art. 100 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów w części, o której mowa w ust. 2 pkt 1, przeznaczona jest na wypłaty stypendiów i zapomóg, a w przypadku uczelni publicznej także na remonty domów i stołówek studenckich. Dotacja przeznaczona na pomoc materialną dla doktorantów nie może być większa niż 3% wysokości dotacji określonej w ust. 2 pkt 1.”;
- 140) w art. 100 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:
„5a. Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, w części nieprzekraczającej w danym roku budżetowym 0,2% dotacji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 6 i ust. 5, może być przeznaczony na pokrywanie kosztów realizacji zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów i zapomóg dla studentów i doktorantów, ponoszonych przez uczelnię.”;
- 141) w art. 101 w ust. 1 skreśla się wyraz „publiczna”;
- 142) art. 102 otrzymuje brzmienie:
„Art. 102. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki prowadzenia gospodarki finansowej uczelni publicznych, w tym:
1) sposób sporządzania planu rzeczowo-finansowego;
2) sposób tworzenia oraz zmian stanu funduszy;
3) sposób rozliczania kosztów;
4) warunki dostosowania dotychczasowych zasad gospodarki finansowej szkół wyższych do postanowień ustawy
– uwzględniając konieczność zapewnienia właściwego gospodarowania posiadanymi środkami publicznymi.”;
- 143) w art. 105 w pkt 4 wyrazy „dyplomowani pracownicy biblioteczni” zastępuje się wyrazami „dyplomowani bibliotekarze”;
- 144) w art. 106 w ust. 3 użyty dwukrotnie w różnym przypadku wyrazy „osoba niebędąca obywatelem polskim” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „cudzoziemiec”;
- 145) w art. 110 w zdaniu wstępnym wyrazy „Dyplomowani pracownicy biblioteczni” zastępuje się wyrazami „Dyplomowani bibliotekarze”;
- 146) w art. 111 w ust. 3 po wyrazach „tytuł naukowy profesora” dodaje się wyrazy „, z zastrzeżeniem art. 112 ust. 3”;
- 147) w art. 112 w ust. 2 po wyrazach „jest uzyskanie” dodaje się wyraz „pozytywnej”;
- 148) w art. 114:
- w pkt 2 skreśla się wyrazy „szczegółowe zasady,” oraz wyraz „zasady funkcjonowania” zastępuje się wyrazami „sposób funkcjonowania”,
  - w pkt 3 wyrazy „szczegółowe zasady” zastępuje się wyrazem „warunki”,
  - w pkt 4 po wyrazie „zawodowych” dodaje się wyrazy „, uwzględniając potrzebę umieszczenia wszystkich danych potwierdzających uzyskane kwalifikacje zawodowe”,
  - w pkt 4 skreśla się kropkę i dodaje się tiret w brzmieniu:
„- uwzględniając w szczególności sprawne funkcjonowanie systemu biblioteczno – informacyjnego uczelni.”;
- 149) w art. 115 w ust. 1 wyraz „lub” zastępuje się wyrazem „albo”;
- 150) w art. 115 w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
„Na podstawie mianowania zatrudnia się nauczyciela akademickiego tylko w pełnym wymiarze czasu pracy.”;
- 151) w art. 116 w ust. 2 po wyrazie „złożenie” dodaje się wyrazy „na piśmie”;
- 152) w art. 116 w ust. 2 wyrazy „czy uczelnia” zastępuje się wyrazami „, że uczelnia”;
- 153) w art. 118 w ust. 3 w zdaniu drugim po wyrazie „przeprowadzania” dodaje się wyraz „konkursu” oraz po wyrazie „kwalifikacyjne” skreśla się wyraz „konkursu”;

- 154) w art. 119:
- a) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Za wydanie legitymacji służbowej, o której mowa w ust. 1, pobierane są opłaty związane z kosztami wydania dokumentu; wysokość tej opłaty nie może przekroczyć wysokości kosztów wytworzenia dokumentu. Opłaty stanowią przychód uczelni.”;
  - b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „, a także możliwość pobierania za wydanie legitymacji opłaty w wysokości nieprzekraczającej kosztów wytworzenia dokumentu”;
- 155) w art. 120:
- a) w ust. 1 w pkt 2 skreśla się wyrazy „, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia”;
  - b) w ust. 2 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia.”;
- 156) w art. 121 w pkt 2 skreśla się wyrazy „,albo przekształcenia jej struktury uniemożliwiającego dalsze zatrudnianie nauczyciela akademickiego”;
- 157) w art. 121 w pkt 3 skreśla się wyraz „dwukrotnie” oraz wyrazy „negatywnej oceny, o której” zastępuje się wyrazami „dwóch kolejnych ocen negatywnych, o których”;
- 158) w art. 121 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) podjęcia dodatkowego zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej, bez uzyskania zgody rektora, o której mowa w art. 126 ust. 1.”;
- 159) w art. 121 w pkt 4 wyrazy „art. 126 ust. 7” zastępuje się wyrazami „art. 126 ust. 6”;
- 160) w art. 122 skreśla się ust. 1 i oznaczenie ust. 2;
- 161) w art. 122 w ust. 2 skreśla się zdanie drugie;
- 162) w art. 123 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) dopuszczenia się:
- a) czynu określonego w art. 115 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 904 z późn. zm.) stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądowym,
  - b) stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej:
    - przywłaszczenia sobie autorstwa albo wprowadzenia w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania,
    - rozpowszechnienia, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego utworu w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania,
    - rozpowszechnienia, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego artystycznego wykonania albo publicznego zniekształcenia takiego utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu lub nadania,
    - innego sposobu naruszenia cudzych praw autorskich lub praw pokrewnych,
    - fałszowania badań lub wyników badań naukowych lub innego oszustwa naukowego,
    - innego oszustwa naukowego.”;
- 163) w art. 123 w pkt 3 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.”;
- 164) w art. 124 w ust. 1 w pkt 3 po wyrazie „karą” dodaje się wyraz „dyscyplinarną”;
- 165) w art. 124 w ust. 1 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) prawomocnego orzeczenia środka karnego w postaci zakazu zajmowania określonego stanowiska w przypadku, gdy orzeczenie to dotyczy wykonywania obowiązków nauczyciela akademickiego.”;
- 166) w art. 124 w ust. 1 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) odbywania kary pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności.”;
- 167) w art. 126 w ust. 3 skreśla się wyrazy „, o którym mowa w ust. 1 i 2,” oraz wyrazy „o tym fakcie” zastępuje się wyrazami „o fakcie, o którym mowa odpowiednio w ust. 1 lub 2”;
- 168) w art. 126 w ust. 6 wyrazy „Nauczyciele akademicy zawiadamiają” zastępuje się wyrazami „Nauczyciel akademicki zawiadamia”;
- 169) w art. 126 skreśla się ust. 7;
- 170) w art. 126 w ust. 8 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) w Trybunale Konstytucyjnym, Sądzie Najwyższym, sądach powszechnych, sądach administracyjnych oraz sądach wojskowych.”;
- 171) w art. 127 w ust. 3 w pkt 1 wyrazy „do 240” zastępuje się wyrazami „do 210”;
- 172) w art. 131 w ust. 6 po wyrazach „tego urlopu” dodaje się wyrazy „, uwzględniając w szczególności zachowanie przejrzystości procedur i trybu udzielania urlopu oraz konieczność odpowiedniego uzasadniania wydawanych orzeczeń o potrzebie udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia”;
- 173) dodaje się art. 131a w brzmieniu:

„Art. 131a.

1. Nauczyciel akademicki, który po raz pierwszy podejmuje pracę w uczelni na podstawie mianowania na stanowisku asystenta, wykładowcy, lektora lub instruktora, otrzymuje jednorazowy zasiłek na zagospodarowanie w wysokości dwumiesięcznego należnego wynagrodzenia zasadniczego.
2. Zasiłek, o którym mowa w ust. 1, podlega zwrotowi, jeżeli przed upływem trzech lat pracy stosunek pracy z nauczycielem akademickim ustanie w trybie określonym w art. 121, art. 122, art. 123 i art. 124 ust. 1. W uzasadnionych przypadkach rektor uczelni może zwolnić nauczyciela akademickiego w całości lub części od obowiązku zwrotu zasiłku.
3. Prawo do zasiłku, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje w przypadku uprzedniego uzyskania równorzędnego zasiłku z innego tytułu.”;

174) w art. 134 w ust. 1 wyrazy „zaopatrzenia emerytalnego na zasadach ogólnych” zastępuje się wyrazami „świadczeń na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”;

175) w art. 137 w ust. 2 wyrazy „o udzieleniu kary dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „wymierzającego karę dyscyplinarną”;

176) w art. 139 w ust. 3 wyrazy „W składzie orzekającym komisji, o której mowa w ust. 1 pkt 1” zastępuje się wyrazami „W składach orzekających komisji, o których mowa w ust. 1”;

177) w art. 141 przed ust. 1 dodaje się ust.... w brzmieniu:

„.... Postępowanie dyscyplinarne komisja dyscyplinarna wszczynna na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.”;

178) w art. 141:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rzecznik dyscyplinarny wszczynna postępowanie wyjaśniające z urzędu w przypadku, gdy nauczycielowi akademickiemu zarzuca się popełnienie czynu polegającego na:

- 1) przywłaszczeniu sobie autorstwa albo wprowadzeniu w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania;
- 2) rozpowszechnieniu, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego utworu w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania;
- 3) rozpowszechnieniu, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego artystycznego wykonania albo publicznym zniekształceniu takiego utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu lub nadania;
- 4) naruszeniu cudzych praw autorskich lub praw pokrewnych w inny sposób;
- 5) fałszowaniu badań lub wyników badań naukowych lub dokonaniu innego oszustwa naukowego;
- 6) przyjmowaniu, w związku z pełnieniem funkcji lub zajmowaniem stanowiska w uczelni, korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy;
- 7) powoływaniu się na wpływy w uczelni, instytucji państwowej lub samorządowej albo wywoływaniu przekonania innej osoby lub utwierdzaniu jej w przekonaniu o istnieniu takich wpływów i podjęciu się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę;
- 8) udzieleniu albo obiecywaniu udzielenia korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za pośrednictwo w załatwieniu sprawy w uczelni, polegające na wywarceniu wpływu na decyzję, działanie lub zaniechanie osoby pełniącej funkcję lub zajmującej stanowisko w uczelni, w związku z pełnieniem tej funkcji lub zajmowaniem stanowiska.”,

b) w ust. 4 wyrazy „plagiatu lub innego oszustwa naukowego” zastępuje się wyrazami „czynu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1-5”;

179) w art. 144 w ust. 2 wyrazy „w przypadku” zastępuje się wyrazami „z dniem”;

180) w art. 145 w ust. 1 skreśla się zdanie trzecie;

181) w art. 146 w ust. 1 po wyrazie „wyjaśniającym” dodaje się wyrazy „i dyscyplinarnym”;

182) w art. 146 w ust. 3 oraz w art. 152 w ust. 5 w zdaniu wstępnym wyrazy „ministrowie właściwi” zastępuje się wyrazami „ministrami właściwymi”;

183) w art. 148 w ust. 1 w pkt 1:

a) w lit. b po wyrazach „starszych dokumentalistów dyplomowanych” dodaje się wyrazy „, kustoszy dyplomowanych i dokumentalistów dyplomowanych, a także adiunktów bibliotecznych i adiunktów dokumentacji i informacji naukowej”;

b) w lit. c wyrazy „adiunktów bibliotecznych, adiunktów dokumentacji i informacji naukowej” zastępuje się wyrazami „asystentów bibliotecznych, asystentów dokumentacji i informacji naukowej”;

184) w art. 148 w ust. 1:

a) w pkt 1 średnik na końcu zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się wyrazy „z uwzględnieniem zasady, że wysokość indywidualnych stawek poszczególnych składników wynagrodzenia pracowników uczelni ustala rektor”;

- b) w pkt 2 po wyrazach „miesięcznie z góry” dodaje się wyrazy „i inne składniki wynagrodzenia nauczyciela akademickiego”,
  - c) w pkt 3 po wyrazie „akademickimi” dodaje się wyrazy „, uwzględniając obecnie istniejące w uczelniach nazwy stanowisk pracy i tradycję akademicką”,
  - d) w pkt 4 po wyrazie „funkcyjnego” dodaje się wyrazy „, uwzględniając długość okresu niepełnienia funkcji”;
- 185) w art. 148 w ust. 1 w pkt 4 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 – 7 w brzmieniu:
„5) okresy pracy i inne okresy uprawniające do dodatku za staż pracy, o którym mowa w art. 151 ust. 3, z uwzględnieniem zasady, że zaliczeniu podlegają:
- a) zakończone okresy zatrudnienia,
  - b) inne okresy uwzględniane na podstawie odrębnych przepisów jako okresy, od których zależą uprawnienia pracownicze,
  - c) okresy asystenckich studiów przygotowawczych, odbytych na podstawie przepisów dotyczących zasad i warunków tworzenia w szkołach wyższych asystenckich studiów przygotowawczych,
  - d) okresy pobytu za granicą wynikające ze skierowania udzielonego na podstawie przepisów o kierowaniu za granicę pracowników w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych;
- 6) sposób obliczania godzinowej stawki wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatków określanych stawką miesięczną wynikających z osobistego zaszerogowania nauczyciela akademickiego oraz pracownika niebędącego nauczycielem akademickim, z uwzględnieniem zasady, że miesięczne stawki dzieli się przez liczbę godzin pracy przypadających do przepracowania w danym miesiącu, a w odniesieniu do nauczycieli akademickich przez liczbę 156, biorąc pod uwagę wysokość wynagrodzenia i dodatków określonych stawką miesięczną;
- 7) sposób ustalania i zaliczania godzin pracy, w tym godzin ponadwymiarowych przypadających w okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy dla celu ustalenia wysokości wynagrodzenia przysługującego w tym okresie, uwzględniając zasady, iż:
- a) w czasie choroby lub innej nieprzewidzianej, usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela akademickiego godziny zajęć dydaktycznych wynikające z pensum dydaktycznego, które według planu zajęć przypadają na okres tej nieobecności, zalicza się, dla celów ustalenia liczby godzin zajęć dydaktycznych, jako godziny przepracowane zgodnie z planem,
  - b) wymiar godzin ponadwymiarowych ustala się na podstawie rozliczenia faktycznie przepracowanych godzin,
  - c) nauczycielowi akademickiemu, dla którego nie zaplanowano obciążenia dydaktycznego z powodu jego zatrudnienia po rozpoczęciu roku akademickiego, przewidzianej nieobecności w pracy związanej w szczególności z długotrwałą chorobą, urlopem bezpłatnym lub innym zwolnieniem od pracy, odbywaniem służby wojskowej, urlopem macierzyńskim albo ustania stosunku pracy przed zakończeniem roku akademickiego, zalicza się do przepracowanych godzin zajęć dydaktycznych jedną trzydziestą ustalonego dla danego stanowiska rocznego pensum za każdy tydzień nieobecności przypadającej za okres, w którym prowadzone są w uczelni zajęcia dydaktyczne
- biorąc pod uwagę normy czasu pracy wynikające z przepisu ustawy.”;
- 186) w art. 148 w ust. 2 wyraz „służb” zastępuje się wyrazem „służb”;
- 187) w art. 150 w ust. 2 wyrazy „szczegółowe zasady” zastępuje się wyrazem „sposób”;
- 188) w art. 151 w ust. 2 po wyrazie „zakaźną” dodaje się wyrazy „, wypadku w drodze do pracy lub z pracy albo choroby przypadającej w czasie ciąży, a także poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów,”;
- 189) w art. 151 w ust. 2 po wyrazie „wynagrodzenia” dodaje się wyrazy „i zasiłku chorobowego”;
- 190) w art. 151 w ust. 3 wyrazy „Nauczycielowi akademickiemu” zastępuje się wyrazami „Pracownikowi uczelni”;
- 191) w art. 152 w ust. 4 wyrazy „wynagrodzeń osobowych” zastępuje się wyrazami „środków na wynagrodzenia osobowe”;
- 192) w art. 152:
- a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:
„7. Pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi mogą otrzymywać za osiągnięcia w pracy zawodowej nagrody rektora.”,
  - b) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:
„8. Uczelnia publiczna nalicza środki na nagrody rektora, o których mowa w ust. 7, w wysokości 1% planowanych przez uczelnie rocznych środków na wynagrodzenia osobowe dla tej grupy pracowników. Zasady podziału i przyznawania nagród określa statut.”;

- 193) w art. 153 w ust. 2 w zdaniu wstępnym wyrazy „szczegółowe zasady” zastępuje się wyrazem „sposób”;
- 194) w art. 153 w ust. 3 wyraz „ustawie” zastępuje się wyrazem „przepisach” oraz po wyrazie „pracowników” dodaje się wyraz „jednostek”;
- 195) w art. 154 w ust. 3 wyraz „każdego” zastępuje się wyrazem „jednego”, wyrazy „5% rocznej sumy brutto przeciętnej” zastępuje się wyrazami „10% rocznej sumy najniższej” oraz wyrazy „lit. b” zastępuje się wyrazami „lit. a”;
- 196) art. 156 wyraz „lub” zastępuje się przecinkiem oraz wyraz „albo” zastępuje się wyrazem „lub”;
- 197) w art. 158:
- w ust. 3 po wyrazach „szkolnictwa wyższego” dodaje się wyrazy „, a w przypadku uczelni wojskowej, służb państwowych, artystycznej, medycznej oraz uczelni morskiej – odpowiednio przez ministra wskazanego w art. 31 ust. 2”,
  - skreśla się ust. 4,
  - w ust. 5 wyrazy „ust. 1–4” zastępuje się wyrazami „ust. 1–3”;
- 198) w art. 159 w pkt 4 skreśla się wyrazy „warunki i”;
- 199) w art. 161 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Zajęcia dydaktyczne w uczelni oraz sprawdziany wiedzy lub umiejętności, a także egzaminy dyplomowe, mogą być prowadzone w języku obcym w zakresie i na warunkach określonych w regulaminie studiów. W języku obcym mogą być również prowadzone sprawdziany wiedzy lub umiejętności w trakcie przyjęć na studia oraz przygotowywane prace dyplomowe. Uczelnia przyjmująca na studia cudzoziemców organizuje dla tych osób zajęcia z języka polskiego.”;
- 200) w art. 162 w ust. 2 skreśla się wyraz „nominalnego”;
- 201) w art. 162 w ust. 2 po wyrazach „tych osiągnięć” dodaje się wyrazy „, mając na uwadze konieczność zapewnienia kontynuacji kształcenia”;
- 202) w art. 164 w ust. 1 po zdaniu pierwszym dodaje się zdanie w brzmieniu:
„Tytuł zawodowy nadawany jest w drodze decyzji.”;
- 203) w art. 164:
- skreśla się ust. 3,
  - w ust. 4 w pkt 2 skreśla się wyrazy „i 3”;
- 204) w art. 164 w ust. 4 w pkt 1 po wyrazach „drugiego stopnia” dodaje się wyrazy „oraz absolwentom jednolitych studiów magisterskich”;
- 205) w art. 164 w ust. 4 w pkt 1 średnik na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „uwzględniając istniejące tytuły zawodowe i poziom kształcenia”;
- 206) w art. 164 w ust. 4 w pkt 2 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) warunki wydawania i wzory dyplomów ukończenia studiów prowadzonych wspólnie przez różne uczelnie i instytucje naukowe, również zagraniczne, w tym suplementu do dyplomów, świadectw, o których mowa w ust. 2, uwzględniając formę studiów, studiów podyplomowych lub kursów dokształcających oraz stopień studiów.”;
- 207) w art. 165:
- ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, może być wydany dyplom jednej uczelni. Informację o udziale pozostałych uczelni i instytucji naukowych w realizacji programu studiów zawiera suplement do tego dyplomu.”,
  - w ust. 4 wyrazy „lub certyfikatu, o których” zastępuje się wyrazami „, o którym”;
- 208) w art. 166 w ust. 3 wyrazy „lub, gdy” zastępuje się wyrazami „lub gdy”;
- 209) w art. 166 w ust. 8 skreśla się wyrazy „o nieprzyjęciu na studia”;
- 210) w art. 168 w ust. 3 po wyrazie „przyjmującej” dodaje się wyrazy „, wyrażoną w drodze decyzji”;
- 211) w art. 169 w ust. 2, w art. 210 w ust. 5 i w art. 215 w ust. 4 użyte w różnym przypadku wyrazy „prawa studenckie” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „prawa studenta”;
- 212) w art. 170 w ust. 1 w pkt 7 wyraz „mieszkaniowe” zastępuje się wyrazem „mieszkaniowego”;
- 213) w art. 172 w ust. 1 wyrazy „W uczelni posiadającej podstawowe jednostki organizacyjne świadczenia” zastępuje się wyrazem „Świadczenia”;
- 214) w art. 173 w ust. 1 wyrazy „W uczelni nieposiadającej podstawowej jednostki organizacyjnej oraz w” zastępuje się wyrazem „W”;
- 215) w art. 176 w ust. 3 po wyrazach „w art. 8 ust. 1” dodaje się wyrazy „pkt 2”;
- 216) w art. 176 w ust. 4 w zdaniu wstępnym, w ust. 5 w zdaniu wstępnym i w ust. 7 po wyrazach „stypendium socjalne” dodaje się wyrazy „, stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe”;
- 217) w art. 176 w ust. 5 w zdaniu wstępnym wyrazy „, o której mowa w ust. 2” zastępuje się wyrazami „z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych”;
- 218) w art. 176 w ust. 6 w pkt 3 wyrazy „odrębnych przepisów” zastępuje się wyrazami „przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę”;

- 219) w art. 176 w ust. 7 wyrazy „przeciętnego dochodu z 1 ha przeliczeniowego, określanego na podstawie” zastępuje się wyrazami „wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego, ogłaszanego na podstawie art. 18”;
- 220) art. 177 otrzymuje brzmienie:
„Art. 177. Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych może otrzymywać student z tytułu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem właściwego organu.”;
- 221) w art. 178 w ust. 4 po wyrazie „nauce” dodaje się wyrazy „lub sporcie, stypendium ministra za osiągnięcia w nauce oraz stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe” oraz wyrazy „uzyskał wysoką średnią ocen za ostatni rok” zastępuje się wyrazami „spełnił kryteria określone odpowiednio w ust. 1 i 2 na ostatnim roku”;
- 222) w art. 179 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Student studiów stacjonarnych w przypadku, o którym mowa w ust. 1, może otrzymywać stypendium mieszkaniowe również z tytułu zamieszkania z niepracującym małżonkiem lub dzieckiem studenta w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki.”;
- 223) w art. 181 w ust. 2 wyrazy „art. 170 ust. 1 pkt 1, 2, 6 i 7” zastępuje się wyrazami „art. 170 ust. 1 pkt 1–3, 6 i 7” oraz skreśla się wyrazy „stypendium za wyniki w nauce lub sporcie i”;
- 224) w art. 181 w ust. 2 wyrazy „stypendium ministra” zastępuje się wyrazami „stypendia ministra”;
- 225) w art. 181 w ust. 5 po wyrazach „stypendium socjalne” dodaje się wyrazy „, stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe”;
- 226) art. 187 otrzymuje brzmienie:
„Art. 187.
1. Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej skreśla studenta z listy studentów, w przypadku:
1) niepodjęcia studiów;
2) rezygnacji ze studiów;
3) niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego;
4) ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z uczelni.
2. Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej może skreślić studenta z listy studentów, w przypadku:
1) stwierdzenia braku postępów w nauce;
2) nieuzyskania zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie;
3) niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów.
3. Od decyzji, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje odwołanie do rektora. Decyzja rektora jest ostateczna.”;
- 227) w art. 188 wyrazy „stypendium stażowe” zastępuje się wyrazami „, ze środków własnych uczelni, stypendium na zasadach określonych w statucie”;
- 228) w art. 189:
a) w ust. 1:
– w zdaniu wstępnym wyraz „uwzględniając” zastępuje się wyrazami „w tym”,
– w pkt 9 skreśla się kropkę na końcu i dodaje się tiret w brzmieniu:
„– uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego tworzenia i gromadzenia dokumentacji niezbędnej dla przebiegu studiów i kontroli procesu dydaktycznego.”,
b) w ust. 4 w pkt 7 skreśla się kropkę na końcu i dodaje się tiret w brzmieniu:
„– uwzględniając konieczność zapewnienia sprawnego przeprowadzania postępowań oraz przejrzyste zasady ich prowadzenia.”;
- 229) dodaje się art. 189a w brzmieniu:
„Art. 189a. Organ właściwy, w drodze decyzji, stwierdza nieważność postępowania w sprawie nadania tytułu zawodowego, jeżeli w pracy stanowiącej podstawę nadania tytułu zawodowego osoba ubiegająca się o ten tytuł przypisała sobie autorstwo istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu lub ustalenia naukowego.”;
- 230) w art. 191 w ust. 5 wyrazy „Przeważająca część” zastępuje się wyrazami „Więcej niż połowa”;
- 231) w art. 192 w ust. 2 skreśla się wyrazy „do regulaminu studiów doktoranckich i samorządu studiów doktoranckich”;
- 232) w art. 195 w ust. 1 w pkt 3 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4–6 w brzmieniu:
„4) stypendium na wyżywienie;
5) stypendium mieszkaniowego;
6) stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych.”;
- 233) w art. 195:
a) w ust. 3 po wyrazie „studentów” dodaje się wyrazy „, z zastrzeżeniem ust. 4”,

- b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
„4. Stypendium za wyniki w nauce:
1) na pierwszym roku studiów doktoranckich może być przyznane doktorantowi, który osiągnął bardzo dobre lub dobre wyniki w postępowaniu rekrutacyjnym;
2) na drugim i kolejnych latach studiów doktoranckich może być przyznane doktorantowi, który w roku akademickim poprzedzającym przyznanie stypendium spełnił łącznie następujące warunki:
a) uzyskał bardzo dobre lub dobre wyniki egzaminów objętych programem studiów doktoranckich,
b) wykazał się postępami w pracy naukowej i przygotowywaniu rozprawy doktorskiej,
c) wykazał się szczególnym zaangażowaniem w pracy dydaktycznej.”;
- 234) w art. 196 w ust. 3 wyrazy „organ tworzący studia doktoranckie” zastępuje się wyrazem „rektor”;
- 235) w art. 197:
a) w pkt 1 po wyrazie „macierzyńskiego” dodaje się wyrazy „, mając na uwadze potrzebę prawidłowego przygotowania do przeprowadzenia przewodu doktorskiego”,
b) w pkt 2 po wyrazie „rekrutacji” dodaje się wyrazy „, mając na uwadze potrzebę wyłonienia najlepszych kandydatów”,
c) w pkt 3 po wyrazie „doktoranckich” dodaje się wyrazy „, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawnego przebiegu studiów i wysokiej jakości kształcenia”,
d) w pkt 4 po wyrazach „wydanie legitymacji” dodaje się wyrazy „, uwzględniając zasadę, że wysokość pobieranych opłat nie może przekroczyć wysokości kosztów wydania dokumentu”,
e) w pkt 5 po wyrazach „rodzynie doktoranta” dodaje się wyrazy „, uwzględniając zasadę, że postępowanie ma prowadzić do wyłonienia doktorantów będących w najtrudniejszej sytuacji materialnej”,
f) w pkt 6 po wyrazie „rodziny” dodaje się wyrazy „, mając na uwadze potrzebę bezstronnej i miarodajnej oceny sytuacji materialnej doktoranta”,
g) w pkt 7 po wyrazie „akademickich” dodaje się wyrazy „, biorąc pod uwagę tryb i okres odbywania studiów doktoranckich”,
h) w pkt 8 po wyrazie „doktorantów” dodaje się wyrazy „, uwzględniając zasadę, że postępowanie ma prowadzić do wyłonienia doktorantów będących w najtrudniejszej sytuacji materialnej”;
- 236) w art. 198 w ust. 1 wyrazy „Wszyscy studenci” zastępuje się wyrazem „Studenci”;
- 237) w art. 200 w ust. 1 oraz w art. 206 w ust. 1 skreśla się wyrazy „, oprócz uprawnień wynikających z ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach.”;
- 238) w art. 203 w ust. 1 wyrazy „sprawach studenckich” zastępuje się wyrazami „sprawach studentów i doktorantów” oraz kropkę na końcu skreśla się i dodaje się wyrazy „oraz przepisy o zaskarżaniu decyzji do sądu administracyjnego.”;
- 239) w art. 203 w ust. 1 skreśla się wyrazy „(Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.)”;
- 240) w art. 204 w ust. 1 wyrazy „Wszyscy uczestnicy” zastępuje się wyrazem „Uczestnicy”;
- 241) w art. 204 w ust. 2 wyrazy „art. 198 ust. 2–7 i art. 202” zastępuje się wyrazami „art. 198 ust. 2–8, art. 202 i art. 203”;
- 242) w art. 206 w ust. 2 wyrazy „art. 201 i art. 202” zastępuje się wyrazami „art. 201–203”;
- 243) w art. 208 skreśla się pkt 6;
- 244) w art. 210 w ust. 1 wyrazy „wnieść ją do komisji dyscyplinarnej” zastępuje się wyrazami „przekazać ją rzecznikowi dyscyplinarnemu”;
- 245) art. 213 ust. 6 otrzymuje brzmienie:
„6. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić, jeżeli:
1) w związku z postępowaniem dopuszczono się rażącego naruszenia prawa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia;
2) po wydaniu orzeczenia ujawniły się nowe fakty lub dowody nieznanne w chwili jego wydania, wskazujące na to, że obwiniony jest niewinny, skazano go za popełnienie innego czynu lub komisja bezpodstawnie umorzyła postępowanie;
3) w trakcie postępowania naruszono przepisy, przez co uniemożliwiono lub w poważnym stopniu utrudniono obwinionemu korzystanie z prawa do obrony, albo skład komisji nie odpowiadał warunkom określonym w art. 209 ust. 5, albo zasiadała w niej osoba podlegająca wyłączeniu.”;
- 246) art. 217 otrzymuje brzmienie:
„Art. 217. Od prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej służy skarga do sądu administracyjnego.”;
- 247) w art. 227 wyrazy „art. 12 w ust. 1 pkt 1” zastępuje się wyrazami „art. 12 w ust. 2 pkt 1”;
- 248) art. 231 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 231. W ustawie z dnia 14 czerwca 1991 r. o finansowaniu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego z budżetu państwa (Dz.U. Nr 61, poz. 259) art. 1 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 1. Katolicki Uniwersytet Lubelski otrzymuje dotacje i inne środki z budżetu państwa na zasadach określonych dla uczelni publicznych, z wyjątkiem finansowania kosztów realizacji środków trwałych w budowie służących procesowi dydaktycznemu.”;
- 249) w art. 232:
- a) w pkt 1, w pkt 3 skreśla się wyraz „– Prawo”,
- b) w pkt 2:
- w pkt 39 skreśla się wyraz „– Prawo”,
- w pkt 40 skreśla się wyraz „Prawo”;
- 250) art. 234 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 234. W ustawie z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:
- a) w art. 6 w ust. 3, w art. 8 w ust. 1 w pkt 3a, w art. 43e w ust. 1 i 2, w art. 44a w ust. 2a, w art. 44c w ust. 1 i 3, w art. 45 ust. 1 pkt 2 lit. e, w art. 53a w ust. 2, w art. 55 ust. 3, w art. 56 ust. 2, w art. 60 w ust. 6, w art. 66 w ust. 1 oraz w art. 67 w ust. 3a użyty dwukrotnie w różnej liczbie i przypadku wyraz „państwowa” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazem „publiczna”,
- b) w art. 36a w ust. 1 użyty czterokrotnie w różnej liczbie i przypadku wyraz „państwowa” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazem „publiczna”.”;
- 251) w art. 235 w pkt 1, w art. 15a po wyrazie „Uczelni” dodaje się wyrazy „w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym.”;
- 252) skreśla się art. 236;
- 253) art. 238 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 238. W ustawie z dnia 26 czerwca 1997 r. o finansowaniu Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie z budżetu państwa (Dz.U. Nr 103, poz. 650) art. 1 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 1. Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie otrzymuje dotacje i inne środki z budżetu państwa na zasadach określonych dla uczelni publicznych, z wyjątkiem finansowania kosztów realizacji środków trwałych w budowie służących procesowi dydaktycznemu.”;
- 254) dodaje się art. 238a w brzmieniu:
- „Art. 238a. W ustawie z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz.U. Nr 108, poz. 685, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, z 2004 r. Nr 146, poz. 1546 i Nr 152, poz. 1598 oraz z 2005 r. Nr 23, poz. 187) w art. 1 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) studenci uczelni, o których mowa w ustawie z dnia ... 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr ... poz. ...),”;
- 255) dodaje się art. 240a w brzmieniu:
- „Art. 240a. W ustawie z dnia 25 lipca 2001 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. Nr 113, poz. 1207, Nr 154, poz. 1801, z 2002 r., Nr 241, poz. 2073, z 2003r., Nr 45, poz. 391 i Nr 124, poz. 1152 oraz z 2004 r. Nr 210, poz. 2135) w art. 30 uchyla się ust. 4.”;
- 256) skreśla się art. 245;
- 257) w art. 246 w pkt 1, w ust. 5 wyrazy „art. 1–3” zastępuje się wyrazami „ust. 1–3”;
- 258) w art. 246 w pkt 3, w art. 19 skreśla się ust. 2;
- 259) w art. 246 w pkt 4 dotychczasową lit. a oznacza się jako lit. b oraz dotychczasową lit. b oznacza się jako lit. a;
- 260) w art. 246 w pkt 4 po lit. a dodaje się lit. a¹ w brzmieniu:
- „a¹) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. W przewodach doktorskich powołuje się co najmniej dwóch recenzentów, a w przewodach habilitacyjnych powołuje się czterech recenzentów, w tym nie więcej niż jednego zatrudnionego w tej samej uczelni lub w innej placówce naukowej, której pracownikiem jest osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora lub doktora habilitowanego, albo będącego członkiem rady jednostki organizacyjnej przeprowadzającej przewód.”. „;
- 261) w art. 246 w pkt 5:
- a) zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:
- „w art. 23 ust. 1 otrzymuje brzmienie:”;
- b) skreśla się ust. 2 i oznaczenie art. 23;
- 262) w art. 246 w pkt 11, w ust. 3 skreśla się wyrazy „, art. 19 ust. 2”;
- 263) w art. 246 w pkt 12, w art. 37 w ust. 1 wyrazy „określone w niniejszej ustawie” zastępuje się wyrazami „w placówkach naukowych”;
- 264) w art. 246 w pkt 12, w art. 37 w ust. 6 wyrazy „Przeważająca część” zastępuje się wyrazami „Więcej niż połowa”;
- 265) w art. 247:

- a) w ust. 1 wyrazy „uczelnie państwowe i niepaństwowe” zastępuje się wyrazami „państwowe i niepaństwowe szkoły wyższe”,
- b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Istniejące w dniu wejścia w życie ustawy państwowe i niepaństwowe wyższe szkoły zawodowe stają się odpowiednio uczelniami publicznymi i niepublicznymi w rozumieniu niniejszej ustawy.”;
- 266) w art. 249 skreśla się wyrazy „, o których mowa w umowie z dnia 29 września 1999 r. między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Konferencją Episkopatu Polski w sprawie statusu prawnego wydziałów nauk kościelnych”;
- 267) art. 250 otrzymuje brzmienie:
„Art. 250.
1. Do dnia 30 czerwca 2010 r. nazwy uczelni zostaną dostosowane do wymagań określonych w art. 3.
2. Do dnia 30 czerwca 2009 r. Rada Ministrów przedłoży projekt ustawy dostosowującej nazwy publicznych uczelni akademickich do wymagań określonych w art. 3.
3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, dostosuje nazwy publicznych utworzonych w drodze rozporządzenia albo uczelni publicznych niebędących uczelniami akademickimi do wymagań określonych w art. 3.
4. Do dnia 31 marca 2009 r. założyciel lub uprawniony organ uczelni niepublicznej przedłoży ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego wnioszek dotyczący dostosowania nazwy uczelni do wymagań określonych w art. 3.
5. Nazwę uczelni niepublicznej, której uprawniony organ lub założyciel nie dopełni obowiązku, o którym mowa w ust. 4, zmienia minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego. Decyzję o zmianie nazwy wydaje się z urzędu.”;
- 268) w art. 254 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Wszczęte i niezakończone postępowania w sprawach:
1) dotyczących:
a) pozwoleń na utworzenie uczelni niezapiniowanych przez Państwową Komisję Akredytacyjną,
b) uprawnień do prowadzenia kierunku studiów niezapiniowanych przez Państwową Komisję Akredytacyjną
– są rozpatrywane na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie;
2) dotyczących:
a) pozwoleń na utworzenie uczelni zapiniowanych przez Państwową Komisję Akredytacyjną,
b) uprawnień do prowadzenia kierunku studiów zapiniowanych przez Państwową Komisję Akredytacyjną
– są rozpatrywane na zasadach i w trybie określonych w przepisach dotychczasowych;
3) co do których postępowanie zostało zakończone wydaniem nieprawomocnej decyzji, są rozpatrywane według przepisów dotychczasowych.”;
- 269) skreśla się art. 256;
- 270) w art. 257 skreśla się ust. 1;
- 271) w art. 258 wyraz „kancelarzami” zastępuje się wyrazem „kanclerzami”;
- 272) w art. 259 w ust. 5 wyrazy „art. 189 ust. 5” zastępuje się wyrazami „art. 188 ust. 5”;
- 273) w art. 259 w ust. 7 po wyrazach „na stanowiskach:” dodaje się wyrazy „starszego kustosa i starszego dokumentalisty dyplomowanego, kustosa i dokumentalisty dyplomowanego, adiunkta bibliotecznego i adiunkta dokumentacji i informacji naukowej, asystenta bibliotecznego i asystenta dokumentacji i informacji naukowej,”;
- 274) w art. 259 w ust. 10 wyrazy „art. 112 ust. 2” zastępuje się wyrazami „art. 111 ust. 2”;
- 275) w art. 260 w ust. 1 wyrazy „art. 128 ust. 6” zastępuje się wyrazami „art. 126 ust. 6”;
- 276) w art. 263 w ust. 3 wyrazy „art. 77 ust. 2” zastępuje się wyrazami „art. 77”;
- 277) w art. 265:
a) dodaje się ust. 3a–3d w brzmieniu:
„3a. Jednoosobowe i kolegialne organy uczelni państwowej, wybrane na podstawie przepisów ustaw wymienionych w art. 271, przekształconej zgodnie z art. 247 w uczelnię publiczną, pełnią swoją funkcję do czasu upływu kadencji, na którą zostały wybrane.
3b. Organy, o których mowa w ust. 3a, mogą być wybrane na kolejną kadencję z zachowaniem art. 75 ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 3c i 3d.
3c. Kadencja kolegialnych organów uczelni publicznej rozpoczynająca się w dniu 1 września 2006 r. trwa do dnia 31 sierpnia 2008 r.
3d. Osoba pełniąca funkcję organu jednoosobowego uczelni publicznej, której kadencja kończy się z dniem 31 sierpnia 2006 r. może być ponownie wybrana na dwuletnią kadencję.”;

- b) skreśla się ust. 4 i 5;
- 278) w art. 266 po wyrazie „stopnia” dodaje się wyraz „doktora”;
- 279) skreśla się art. 267;
- 280) art. 269 otrzymuje brzmienie:
„Art. 269.
1. Uprawnione organy uczelni spełniających wymagania określone w art. 54 ust. 2 lub art. 56 ust. 4 nadadzą statuty odpowiadające przepisom niniejszej ustawy do dnia 30 czerwca 2006 r.
2. Uprawnione organy uczelni publicznych niespełniających wymagań określonych w art. 54 ust. 2 lub art. 56 ust. 4 przedłożą właściwym ministrom do zatwierdzenia, nie później niż do dnia 30 marca 2006 r., statuty odpowiadające przepisom niniejszej ustawy.
3. Założyciel lub uprawniony organ uczelni niepublicznej przedłożą ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego do zatwierdzenia, nie później niż do dnia 30 marca 2006 r., statuty odpowiadające przepisom niniejszej ustawy.
4. W przypadku, gdy uczelnia, nie wypełni obowiązku, o którym mowa w ust. 1 - 3, właściwy minister nada jej statut w drodze decyzji administracyjnej.”;
- 281) w art. 270 w ust. 1 wyrazy „31 grudnia 2005 r.” zastępuje się wyrazami „31 grudnia 2006 r.”;
- 282) w art. 270:
a) w ust. 1 wyrazy „zachowują moc art. 24 i art. 117a” zastępuje się wyrazami „zachowuje moc art. 24” oraz skreśla się wyrazy „i art. 66a”,
b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Do dnia 31 sierpnia 2006 r. zachowują moc art. 75 - 139 ustawy wymienionej w art. 271 pkt 2 oraz art. 49 - 70 ustawy wymienionej w art. 271 pkt 3.”,
c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 4 ust. 3a, art. 4a ust. 2 pkt 1 i 2, art. 4a ust. 2 pkt 3, art. 4a ust. 2 pkt 4, art. 4a ust. 2 pkt 5, art. 16 ust. 6, art. 33 ust. 2, art. 33b ust. 1, art. 143 ust. 3, art. 149 ust. 2, art. 149 ust. 3, art. 152i, art. 176 ust. 1 i art. 1781 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 271 pkt 2, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 6 ust. 3, art. 9 pkt 1 i 4, art. 9 pkt 2, art. 9 pkt 3, art. 9 pkt 5, art. 27 ust. 6, art. 40 ust. 1, art. 42, art. 159, art. 164 ust. 4, art. 189 ust. 1, art. 184, art. 220, art. 224 ust. 2 niniejszej ustawy, a dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 25 ust. 2 oraz art. 30 ustawy, o której mowa w art. 271 pkt 2, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 92 ust. 1 i art. 102 niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2006 r.”,
d) dodaje się ust. 3-5 w brzmieniu:
„3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 271 pkt 3, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 20 niniejszej ustawy, a dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 271 pkt 3, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 92 ust. 1 niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2006 r.
4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, zachowują moc do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 9 ust. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.
5. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 41 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 41, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”;
- 283) w art. 272 w pkt 1 wyrazy „1 stycznia 2006 r.” zastępuje się wyrazami „1 stycznia 2007 r.”.
- 284) w art. 272 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) art. 104-147 oraz art. 149-155 wchodzi w życie z dniem 1 września 2006 r.”;
- 285) w art. 272 w pkt 2 po wyrazach „ust. 3 i 4” dodaje się wyrazy „oraz art. 195”.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 1 lipca 2005 r. Senat rozpatrzył ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i wprowadził do niej 285 poprawek.

Poprawki nr 2-7 oraz 9-11 dotyczą słowniczka ustawowego. Celem tych poprawek jest przede wszystkim uzupełnienie katalogu definicji o pojęcia dotychczas niezdefiniowane, a z którymi ustawodawca wiąże istotne skutki prawne („jednolite studia magisterskie” i „studia międzykierunkowe”). Ponadto poprawki uściślają definicje oraz zapewniają właściwe relacje treściowe między definiowanymi instytucjami.

Poprawki nr 8, 57, 76 oraz 78 zmierzają do wyeliminowania z ustawy niezdefiniowanego pojęcia „forma kształcenia”. Pozostawienie dotychczasowego brzmienia przepisów mogłoby w przyszłości budzić wątpliwości interpretacyjne.

Poprawki nr 13, 104 i 114, 213 oraz 214 eliminują z ustawy przepisy dotyczące uczelni, w których nie ma podstawowych jednostek organizacyjnych. Poprawki te są konieczne z uwagi na konstytucyjny wymóg dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, formalne wymagania związane z dwuinstancyjnym postępowaniem dyscyplinarnym oraz z uwagi na to, iż to podstawowa jednostka organizacyjna, a nie uczelnia, otrzymuje uprawnienia i prowadzi kształcenie na danym kierunku studiów. Nie bez znaczenia jest również fakt, że poza siedzibą uczelni kształcenie na poziomie studiów drugiego stopnia może się odbywać jedynie w zamiejscowej podstawowej jednostce organizacyjnej. Zniesienie obowiązku posiadania przez uczelnie podstawowej jednostki organizacyjnej oznaczałoby konieczność zupełnej zmiany koncepcji przepisów ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, natomiast wprowadzenie w uczelni struktury organizacyjnej odpowiadającej wymogom uchwalonej ustawy ogranicza się do zmiany statutu.

Wprowadzając poprawkę nr 14 Senat uznał za celowe, aby posiadane uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w dziedzinach nauk rolniczych mogły być również wliczane do liczby posiadanych uprawnień, od której zależy prawo do używania w nazwie uczelni wyrazu „uniwersytet”. Natomiast poprawka nr 15 zmierza do uwzględnienia, że w ramach istniejących uczelni nie tylko podstawowe jednostki organizacyjne posiadają uprawnienia do nadawania stopnia naukowego. Rozwiązanie w tym zakresie przyjęte przez Sejm było zbyt rygorystyczne.

Poprawki nr 17, 103 i 116 nakładają na uczelnie obowiązek współpracy z otoczeniem gospodarczym oraz określają formy tej współpracy, wskazując m.in. że w tym celu uczelnie będą prowadziły działalność gospodarczą wyodrębnioną od działalności, o której mowa w art. 12 i 13. Poprawki te określają również zasady tworzenia i działania akademickiego inkubatora przedsiębiorczości i centrum transferu technologii. Zdaniem Senatu należyte wykorzystanie potencjału intelektualnego i technicznego uczelni oraz transfer wyników prac naukowych do gospodarki są warunkiem, od którego, w dużej mierze, zależeć będzie zmniejszenie dystansu rozwojowego w stosunku do „starych” państw członkowskich Unii Europejskiej.

Przyjmując poprawkę nr 18 Senat uwzględnił stanowisko części środowiska akademickiego, które domagało się wyraźnego wskazania w ustawie, że w uczelni publicznej nauczyciele akademicy, studenci, doktoranci oraz pracownicy uczelni nie będący nauczycielami akademickimi tworzą samorządną społeczność akademicką. Poprawka ta określa również ogólne zasady uczestniczenia tej społeczności w zarządzaniu uczelnią.

Poprawki nr 20 i 135 zmierzają do precyzyjnego określenia, w jakim zakresie uczelnie mogą prowadzić działalność gospodarczą. Dotychczasowe uregulowania mogłyby budzić wątpliwości interpretacyjne.

Poprawki 21 i 22 mają na celu skorelowanie przepisów dotyczących prowadzenia studiów w ramach makrokierunku lub studiów międzykierunkowych za zgodą ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego z przepisami dotyczącymi prowadzenia tych studiów na podstawie uchwały senatu.

Poprawką nr 24 Senat zaproponował, aby również studenci studiów pierwszego stopnia w specjalności nauczycielskiej w zakresie języka obcego uzyskiwali przygotowanie do nauczania dwóch przedmiotów (rodzajów zajęć) - głównego i dodatkowego. Zdaniem Senatu zapewnienie przyszłym nauczycielom języków obcych przygotowania do nauczania dwóch przedmiotów jest elementem niezbędnej elastyczności w ramach wykonywanego zawodu, która jest konieczna ze względu na wymagania rynku pracy.

Poprawka nr 27 rozszerza zakres spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu o wymagania dla poszczególnych form studiów oraz tryb tworzenia i warunki jakie musi spełnić uczelnia, aby prowadzić studia międzykierunkowe i makrokierunki. Poprawka ta uzupełnia również wytyczne do wydania rozporządzenia. Uznano, że jest luka w ustawie w tym zakresie.

Dotychczasowy art. 10 ust. 3 przewidywał, że podstawowa jednostka organizacyjna spełniająca określone w ustawie warunki może uzyskać zgodę ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na indywidualne standardy kształcenia. Standardy kształcenia określone są w drodze rozporządzenia (tj. powszechnie obowiązującego aktu prawnego). Z prawnego punktu widzenia nie jest możliwe zawieszanie obowiązku powszechnie obowiązujących przepisów w drodze decyzji jakiegokolwiek podmiotu. W związku z powyższym Senat zaproponował rozwiązanie sformułowane w poprawkach 32 i 33.

Poprawki nr 35 i 74 zmierzają do umiejscowienia przepisów dotyczących zadań zleconych uczelni we właściwym miejscu w strukturze ustawy. Przepis art. 38 został umieszczony w rozdziale 3 „Nadzór nad uczelniami” pomimo, iż dotyczy dodatkowych zadań wykonywanych przez uczelnię.

Poprawki nr 38 i 50 zmierzają do sformułowania w sposób niebudzący wątpliwości zasad powoływania pierwszego rektora uczelni publicznej i niepublicznej oraz nadawania pierwszego statutu uczelni publicznej, a także określają długość trwania kadencji organów nowo utworzonej uczelni publicznej, a w przypadku uczelni niepublicznej czas trwania kadencji rektora.

Wprowadzając do ustawy przepis wskazujący, jaki podmiot może wystąpić z wnioskiem o utworzenie uczelni niepublicznej oraz przepis nakładający na ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, obowiązek zasięgnięcia opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej w przedmiocie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej oraz nadania uprawnień, Senat uznał, że normy dotyczące tak ważnych kwestii jak utworzenie uczelni niepublicznej powinny wynikać wprost z ustawy, a nie być z niej wyinterpretowane (poprawka nr 39).

Poprawka nr 40 modyfikuje katalog danych, które będą musiały znaleźć się w pozwoleniu na utworzenie uczelni niepublicznej.

Poprawka nr 42 zmierza do tego, aby minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego odmawiał udzielenia pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej osobie fizycznej, która została skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo skarbowe. Przyjmując tę poprawkę Senat miał na względzie, że osoby skazane za umyślne przestępstwo skarbowe nie dają dostatecznych gwarancji na uczciwe prowadzenie uczelni niepublicznej. Nie bez znaczenia jest również fakt, że uczelnie takie mogą otrzymywać dotacje z budżetu państwa.

Poprawka nr 43 skutkuje tym, że minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego będzie musiał zasięgnąć opinii państwowej Komisji Akredytacyjnej odmawiając udzielenia pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej, w przypadku gdy z wniosku o wydanie pozwolenia wynika, że uczelnia lub jej jednostki organizacyjne nie będą spełniały warunków niezbędnych do prowadzenia studiów.

Poprawka nr 45 ma na celu, aby podstawą fakultatywnej odmowy przedłużenia pozwolenia był fakt, że uczelnia niepubliczna działa niezgodnie z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, a nie fakt naruszenia przez nią jakichkolwiek przepisów. Przesłanka odmowy przedłużenia pozwolenia polegająca na naruszeniu przepisów prawa znalazła swój wyraz w art. 19 ust. 10.

Wprowadzając obligatoryjną odmowę przedłużenia pozwolenia, jeżeli w stosunku do założyciela zaistniała którakolwiek z przesłanek uzasadniających odmowę udzielenia pozwolenia, Senat chciał uniknąć sytuacji, w której minister nie odmówiłby przedłużenia pozwolenia pomimo zaistnienia takiej przesłanki (poprawka nr 46).

Poprawka nr 47 i 48 wprowadzają do ustawy brakujący przepis merytoryczny wskazujący, że w związku z postępowaniem o wydanie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej pobierana będzie opłata związana z kosztami postępowania opiniodawczego, oraz uzupełniają delegację ustawową o wytyczną dotyczącą sposobu określenia wysokości tej opłaty. Zdaniem Senatu, obowiązek uiszczenia opłaty powinien wynikać wprost z ustawy, a nie być wyinterpretowany z przepisu określającego sposób pobierania i wysokość tej opłaty.

Poprawka nr 49 zmierza do tego, aby minister cofał pozwolenie na utworzenie uczelni niepublicznej w sytuacji, gdy założyciel nie przekazał środków majątkowych przeznaczonych na jej utworzenie w terminie trzech miesięcy od dnia wpisania uczelni do rejestru, a nie, jak stanowi ustawa, w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia aktu założycielskiego. Senat uznał bowiem, że założyciel może przekazać środki jedynie na rzecz istniejącej uczelni (wpis uczelni do rejestru ma charakter konstytutywny).

Uchwalając poprawki nr 51, 85, 156 i 160 wzięto pod uwagę, że przepisy ustawy nie definiują pojęcia „przekształcenie uczelni”. Zgodnie z art. 3 prawo do używania danej nazwy przez uczelnię uzależnione jest od posiadanych przez nią uprawnień uzyskiwanych w drodze decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego albo uchwały senatu. Ponadto żaden z przepisów ustawy nie uzależnia prawa uczelni do ubiegania się o prowadzenie studiów drugiego stopnia od spełnienia jakiś szczególnych wymagań. Przepisy dotyczące przekształcenia zdają się być przeniesieniem norm ustawy o wyższych szkołach zawodowych, dotyczących przekształcania uczelni prowadzących kierunki studiów na poziomie zawodowym w uczelnie prowadzące studia na poziomie studiów magisterskich i działające na podstawie ustawy o szkolnictwie wyższym. Wobec powyższego Senat wykreślił wszystkie przepisy odnoszące się do przekształcenia. Poza tym poprawka nr 160 skreśliła część przepisu będącą powtórzeniem przepisu art. 120 (w zakresie trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia) i art. 121 pkt 2.

Uchwalając poprawki nr 53 i 256 Senat miał na uwadze, że przepisy ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze regulują zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników prowadzących we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową. Zgodnie z przepisami ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, działalność edukacyjna, będąca podstawowym zadaniem uczelni, nie jest działalnością gospodarczą. Ponadto żaden z rozdziałów, czy nawet pojedynczych prze-

pisów ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze nie reguluje kwestii praw studentów i nauczycieli akademickich, w tym kwestii praw autorskich materialnych, uczelni, wobec której ogłoszono by upadłość. Jednocześnie przepisy ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze dotyczące sprzedaży przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części, stanowiące jedno z podstawowych rozwiązań tej ustawy, nie są możliwe do zastosowania wobec uczelni – w uczelni nie ma udziałów, które można objąć, czy części które można wydzielić, a o tym kto pełni funkcje założyciela decyduje minister właściwy spraw szkolnictwa wyższego w drodze decyzji administracyjnej, nie zaś sąd w orzeczeniu. Senat uznał, że przepisy ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym regulują kwestię likwidacji uczelni w sposób wystarczający. Wobec powyższego Senat wykreślił, jako niemożliwe do zastosowania, przepisy zezwalające na postawienie uczelni niepublicznej w stan upadłości.

Przyjmując poprawkę nr 54 Senat uznał za celowe umożliwienie dalszego przenoszenia pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej na wniosek osoby, na którą pozwolenie takie zostało przeniesione.

Poprawka nr 55 dodaje do ustawy brakujący przepis merytoryczny wskazujący kto powinien wystąpić z wnioskiem o dokonanie wpisu do rejestru uczelni niepublicznych i związku uczelni niepublicznych.

Poprawka nr 56 uzupełnia katalog czynności, które dokonywane będą w drodze decyzji administracyjnej. W przepisie art. 28 wskazano katalog działań, które dokonywane będą w drodze decyzji administracyjnej, z tym że katalog ten jest niepełny. Pominięto m.in. cofnięcie pozwolenia na utworzenie uczelni niepublicznej, o którym mowa w art. 35 ust. 2.

Poprawka nr 58 rozszerza na niepubliczne uczelnie zawodowe prawo do współdziałania z uczelniami akademickimi. Wyłączenie tego prawa, zdaniem Senatu, nie było uzasadnione. Niepubliczne uczelnie zawodowe powinny bowiem mieć równe prawo z uczelniami publicznymi do podnoszenia poziomu kształcenia w zakresie przedmiotów podstawowych, rozwoju naukowego nauczycieli akademickich, zapewnienia swoim absolwentom kontynuacji studiów oraz wspierania swojej działalności wysokokwalifikowaną kadrami.

Poprawka nr 59 nakłada na ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego obowiązek ogłaszania na stronach internetowych ministerstwa wykazu uczelni i związków uczelni, obwieszczenia o utworzeniu i likwidacji uczelni oraz informacji o zawieszeniu i cofnięciu uprawnień uczelni do prowadzenia studiów. Powszechny dostęp do tych danych zapewnić ma przede wszystkim ochronę interesów przyszłych studentów.

Poprawki nr 61 i 63 skreślają przepisy będące powtórzeniem uregulowania zawartego w art. 37.

Poprawka nr 65 przesuwą na dzień 15 października roku następującego po roku sprawozdawczym ostateczny termin przedstawienia przez rektora ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego rocznego sprawozdania z działalności uczelni wraz z informacją dotyczącą obsady kadrowej na prowadzonych kierunkach studiów. Celem tej poprawki jest, aby rektor przekazywał dane dotyczące nowego roku akademickiego, a nie dane za poprzedni rok.

Poprawka nr 68 rozszerza zakres stosowania przepisu na działalność uczelni lub założyciela uczelni niepublicznej niezgodną z wszystkimi przepisami prawa, a nie tylko z przepisami uchwalonej ustawy.

Przyjmując poprawkę nr 69 Senat uznał, że norma z art. 35 ust. 4 pkt 1 stanowi powtórzenie art. 24 ust. 2 i wobec tego jest zbędna.

Wprowadzając poprawkę nr 70 Senat uznał, że przepis art. 35 ust. 4 pkt 2 nakazuje de facto ministrowi wydanie decyzji zezwalającej na podejmowanie przez założyciela i władze uczelni działań wypełniających znamiona czynów określonych w art. 270 (fałszowanie dokumentów) i 286 (oszustwo) Kodeksu karnego przez określony w tej decyzji okres. Rozwiązanie takie stoi w sprzeczności z postanowieniami Kodeksu karnego i może spowodować trudności w orzekaniu w sprawach karnych – określenie czasu popełnienia przestępstwa staje się praktycznie niemożliwe.

Senat uznał, iż regulacja zawarta w art. 41 ust. 2 uprawniająca określoną w tym przepisie grupę cudzoziemców do podejmowania i odbywania kształcenia oraz uczestniczenia w badaniach naukowych i pracach rozwojowych na zasadach dotyczących obywateli polskich, powinna zostać poszerzona o cudzoziemców posiadających status rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich oraz cudzoziemców, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 7, 13 i 14 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (poprawka nr 79). Zgodnie bowiem z dyrektywą Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącą statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi, rezydenci długoterminowi mają prawo do równego traktowania z obywatelami w odniesieniu do edukacji i kształcenia zawodowego. Ponadto Senat uznał za konieczne doprecyzowanie kogo należy rozumieć przez członka rodziny pracownika migrującego oraz członka rodziny obywatela Państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (poprawka nr 81).

Wobec faktu, że w art. 45 w ust. 8 sformułowano procedurę obejmowania zwolnionego mandatu członka Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz biorąc pod uwagę, że żaden z przepisów ustawy nie wskazywał, w jakich przypadkach wygasa mandat członka Rady, Senat przyjął poprawkę nr 86.

Poprawka nr 89 zmierza do jednoznacznego wskazania, że uchwały prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej w sprawie utworzenia uczelni, przyznania uprawnienia do prowadzenia studiów na danym kierunku oraz dokonanej oceny kształcenia są postanowieniami w myśl przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Konsekwencją poprawki nr 89 jest poprawka nr 239. Ponadto Senat uznał, że w posiedzeniu, w trakcie którego rozpatrywane jest zażalenie na uchwałę prezydium komisji, powinni brać udział przedstawiciele ocenianej uczelni (poprawka nr 90).

Przyjmując poprawki nr 91 i 279 (wykreślenie przepisów dotyczących utworzenia Biura Państwowej Komisji Akredytacyjnej, zwanego dalej „Biurem”) Senat wziął pod uwagę m.in. skutki finansowe utworzenia odrębnego Biura. Uznano, że górna granica kosztów utworzenia jest niemożliwa do określenia, ponieważ pracownicy nie podlegaliby ustawie o służbie cywilnej, która ogranicza górną granicę wynagrodzeń. Argumentem przeciwko tworzeniu nowego Biura był również fakt, że jego pracownicy nie podlegaliby jakiegokolwiek kontroli, w tym dyscyplinarnej (w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej i finansowej podlegaliby jedynie przepisom Kodeksu pracy). Nie bez znaczenia było również to, że utworzenie Biura wymagałoby zatrudnienia dodatkowych pracowników, którzy wykonywaliby zadania dotychczas realizowane przez komórki organizacyjne Ministerstwa Edukacji Nauki i Sportu (w zakresie kadrowym, prawnym i obsługi finansowej działalności jednostki). Co więcej, przejęcie tych zadań łączyłoby się także z koniecznością wyposażenia nowych pracowników w komputery i inne urządzenia biurowe. Ważne jest także, że działalność Biura byłaby finansowana z części budżetu, z której finansowana jest działalność szkół wyższych, co oznacza zmniejszenie wielkości środków przekazywanych uczelniom. Ponadto w ustawie brak jest przepisów umiejscawiających Biuro w systemie administracji publicznej, przede wszystkim nie wskazano organu nadzorującego działalność Biura pod względem merytorycznym oraz nadzorującego legalność działań nowo tworzonego urzędu. Brak jest również przepisów dotyczących przeniesienia na rzecz Biura mienia Skarbu Państwa, które obecnie jest w dyspozycji Ministerstwa Edukacji Nauki i Sportu oraz ewentualnego przekształcenia stosunków pracy pracowników ministerstwa, którzy obecnie wykonują zadania związane z obsługą Państwowej Komisji Akredytacyjnej.

Poprawka nr 93 zmierza do tego, aby organy władzy publicznej zasięgały opinii konferencji rektorów w sprawie projektu budżetu państwa jedynie w części dotyczącej szkolnictwa wyższego.

Poprawka nr 95 wskazuje w sposób wyraźny, że minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego zatwierdza statut uczelni w drodze decyzji, poprawka ta wydłuża również z dwóch do sześciu miesięcy termin, w którym minister może zatwierdzić statut lub wezwać uczelnię publiczną do usunięcia uchybień. Senat uznał, że rozpatrzenie statutu w dwumiesięcznym terminie jest w wielu przypadkach nierealne.

Poprawka nr 97 zmierza do precyzyjnego wskazania terminu wejścia w życie statutu uczelni niepublicznej.

Poprawka nr 99 zmierza do ustawowego potwierdzenia zasady, zgodnie z którą, jeśli podstawową jednostką organizacyjną uczelni jest wydział, jej kierownikiem jest dziekan.

Poprawka nr 100 ma na celu jednoznaczne wskazanie, że statut uczelni niepublicznej musi przewidywać istnienie rektora i kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, istnienie innych organów jednoosobowych w uczelni niepublicznej jest fakultatywne.

Wprowadzając poprawkę nr 101 Senat postanowił zagwarantować dyrektorowi biblioteki głównej uczelni publicznej prawo uczestniczenia, z głosem doradczym, w posiedzeniach senatu uczelni. Jest to szczególnie istotne, jeśli wziąć pod uwagę rolę i znaczenie biblioteki uczelnianej w procesie dydaktycznym realizowanym przez uczelnię.

Poprawka nr 105 zmierza do ustawowego potwierdzenia zasady, zgodnie z którą, przewodniczącym rady podstawowej jednostki organizacyjnej jest jej kierownik.

W ustawie brak było przepisu określającego tryb wyboru członków kolegium elektorów. W związku z tym Senat wprowadził poprawkę nr 107.

Ustawa przewiduje, że wniosek o odwołanie prorektora właściwego do spraw studenckich może być zgłoszony m.in. przez wszystkich przedstawicieli studentów i doktorantów wchodzących w skład senatu uczelni. Wobec faktu, że warunek dotyczący wnioskodawcy (wszyscy studenci) został określony dość restrykcyjnie, może to w praktyce uniemożliwić studentom i doktorantom korzystanie ze swojego prawa, dlatego też Senat postanowił przyznać takie prawo większości trzech czwartych studentów i doktorantów (poprawka nr 111).

Wprowadzając poprawkę nr 112 Senat miał na uwadze, że w uczelni publicznej zarówno kanclerz, jak i kwestor zajmują się finansami uczelni. W związku z tym uznano za konieczne określenie zależności służbowej kanclerza i kwestora.

Uchwalone przez Sejm przepisy dotyczące odpowiedniego stosowania do zamiejscowych jednostek uczelni zagranicznych z siedzibą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej są identyczne jak przepisy obowiązujące obecnie. Rozwiązanie to budzi zbyt wiele wątpliwości interpretacyjnych. Problemy pojawiają się już na etapie postępowania dotyczącego wydania pozwolenia uczelni zagranicznej na utworzenie takiej jednostki, bowiem zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego stroną postępowania administracyjnego może być jedynie osoba fizyczna lub osoba prawna, zaś status prawny uczelni

zagranicznych jest różnie regulowany w zależności od prawa danego kraju i samej istoty pojmowania osobowości prawnej. Kolejne problemy interpretacyjne dotyczą praw studenta, w tym studentów niebędących obywatelami polskimi, uregulowanych w innych ustawach (prawo do opieki zdrowotnej, do ubezpieczenia, prawo do ulgowych przejazdów), dyplomu wydawanego przez taką jednostkę (dyplom polski czy zagraniczny), warunków jakie musi spełniać, by prowadzić kierunek studiów oraz nadzoru nad działalnością takiej jednostki. Senat uznał, że wszystkie powyższe wątpliwości, w tym w szczególności odnoszące się do podatków, praw studenta i nadzoru zostaną wyeliminowane przez nadanie uczelniom zagranicznym uprawnień do tworzenia uczelni z siedzibą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (poprawka nr 115).

Poprawka nr 117 zmierza do tego, aby dyrektora biblioteki mógł zatrudniać inny organ niż rektor, jeżeli wynika to ze statutu uczelni.

Poprawka nr 118 zmierza do tego, aby na wyposażenie uczelni tworzonej z połączenia kilku uczelni, oprócz nieruchomości stanowiących własność łączonych uczelni oraz nieruchomości z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa, mogły być przeznaczane nieruchomości z zasobu jednostek samorządu terytorialnego. Senat uznał, że brak jest uzasadnienia gorszego traktowania uczelni powstałej z połączenia kilku uczelni od uczelni nowo tworzonej.

Poprawka nr 120 zmierza do tego, aby wskaźnik, o który waloryzowane będą wydatki państwa planowane na finansowanie działalności uczelni publicznych, w części nie dotyczącej wynagrodzeń, korygowany był o kwotę wydatków innych realizowanych zadań.

Poprawki nr 121, 125, 132 zmierzają do tego, aby uczelnia publiczna mogła otrzymywać z budżetu państwa dotacje na zadania związane z kształceniem personelu lotniczego dla lotnictwa cywilnego oraz związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych; dotacje te mają pochodzić z części budżetu, której dysponentem jest minister właściwy do spraw transportu. Senat uznał, za konieczne zrównanie sytuacji prawnej uczelni morskiej i uczelni kształcącej personel lotniczy w zakresie dotacji otrzymywanych z budżetu państwa.

Poprawka nr 122 ma na celu precyzyjne określenie jednego z zadań uczelni publicznych finansowanych w drodze dotacji z budżetu państwa. W myśl tej poprawki uczelnia publiczna będzie otrzymywała dotacje na dofinansowanie lub finansowanie kosztów realizacji inwestycji, w tym realizowanych z udziałem środków pochodzących z publicznych środków wspólnotowych w ramach kontraktów wojewódzkich.

Poprawki nr 124, 126 i 127 mają na celu uściślenie, z których części budżetu finansowane będą poszczególne zadania uczelni publicznej oraz precyzyjne wskazania jakie, i z której części finansowane dotacje może otrzymywać związek uczelni.

Wprowadzając poprawkę 129 Senat ogranicza, jedynie do uczelni publicznych, prawo ministra do przyznawania uczelniom dodatkowych środków finansowych na kształcenie studentów z tytułu prowadzenia studiów na szczególnie wysokim poziomie. Wprowadzając tą poprawkę uwzględniono treść art. 91 ust. 1 pkt 1 i ust. 6 pkt 2.

Uchwalając poprawkę nr 133 Senat uznał, że dotacja na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji (art. 91 ust. 1 pkt 9) nie powinna stanowić przychodu uczelni, ale zwiększenie funduszu zasadniczego uczelni, analogicznie, jak w przypadku dotacji na bezzwrotną pomoc materialną dla studentów (art. 91 ust. 1 pkt 6), która nie stanowi przychodu, ale wpływa na fundusz pomocy materialnej dla studentów.

Wprowadzając poprawkę nr 136 wzięto pod uwagę fakt, że wysokość opłat, o których mowa w art. 96 ust. 1, można wyliczyć tylko na podstawie planowanych kosztów. Pozostawienie przepisu w brzmieniu uchwalonym przez Sejm oznaczałoby w praktyce określanie wysokości opłat na poziomie roku ubiegłego, a więc bez uwzględnienia chociażby stopy inflacji na dany rok.

Poprawka nr 138 wynika z konieczności dostosowania nazewnictwa grup środków trwałych do obowiązujących przepisów ustawy o rachunkowości. Zmiana umożliwi również dokonywanie umarzania grupy środków wyłączonej w art. 99 ust. 2.

Poprawka nr 139 ogranicza kalkulacyjnie wysokość dotacji na pomoc materialną dla doktorantów do 3% wysokości dotacji na bezzwrotną pomoc materialną. Senat wprowadził tą poprawkę mając na uwadze rozwój studiów doktoranckich i systematyczny wzrost liczby uczestników studiów doktoranckich, a także z uwagi na konieczność ochrony praw socjalnych studentów. Celem poprawki jest uniknięcie konfliktów w uczelni między studentami i doktorantami w zakresie podziału środków na pomoc materialną. Istotne jest również zachowanie dotychczasowego poziomu finansowania świadczeń pomocy materialnej dla studentów.

Poprawka nr 140 ma na celu umożliwianie przeznaczania części środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, na pokrywanie kosztów realizacji zadań związanych z przyznawaniem oraz wypłacaniem stypendiów i zapomóg, które ponoszone są przez uczelnię. Brak tego przepisu powodowałby, że koszty te musiałyby być finansowane ze środków przeznaczonych na inne zadania.

Poprawka nr 141 ma na celu zrównanie uczelni publicznych i niepublicznych w zakresie prawa do tworzenia własnego funduszu stypendialnego dla pracowników, studentów i doktorantów.

Poprawki 143 i 145 mają na celu utrzymanie dotychczas stosowanej nazwy dla grupy stanowisk pracowniczych, to jest nazwy „dyplomowany bibliotekarz”. Poprawki te ujednolicają również terminologię ustawy.

Poprawka nr 147 zmierza do ustanowienia zasady, w myśl której warunkiem zatrudnienia osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora habilitowanego lub tytułu naukowego profesora na stanowisku profesora nadzwyczajnego w uczelni jest uzyskanie pozytywnej opinii Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów.

Poprawka nr 150 zmierza do ustanowienia zasady, zgodnie z którą na podstawie mianowania zatrudnia się nauczyciela akademickiego tylko w pełnym wymiarze czasu pracy. W świetle art. 116 ust. 1 pkt 5 możliwa była inna interpretacja.

Poprawka nr 154 ma na celu dodanie do ustawy przepisu merytorycznego, który będzie stanowił podstawę do pobierania opłaty za wydanie legitymacji służbowej. Prawo uczelni do pobierania opłat nie może bowiem wynikać z przepisu upoważniającego do wydania rozporządzenia, w tym wypadku z wytycznych (art. 119 ust. 2).

Poprawka nr 158 uzupełnia katalog przyczyn uzasadniających rozwiązanie za wypowiedzeniem stosunku pracy z minowanym nauczycielem akademickim o podjęcie dodatkowego zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej, bez uzyskania zgody rektora, o której mowa w art. 126 ust. 1.

Poprawka nr 161 skreśla regulację będącą powtórzeniem normy sformułowanej w art. 120.

Poprawki nr 162 i 178 mają na celu precyzyjne wskazanie, co należy rozumieć przez pojęcia „plagiat”, „inne oszustwo naukowe”, „korupcja” i „płatna protekcja”. Senat odniósł się w tym zakresie do przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz do ustawy – Kodeks karny.

Poprawka nr 163 ustanawia kolejną przesłankę rozwiązania przez rektora stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim bez wypowiedzenia. Mając na uwadze rolę jaką spełniają nauczyciele akademicy i zadania, które realizują, Senat uznał, że nauczyciel akademicki skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne nie powinien dłużej pozostawać w stosunku pracy z uczelnią. Niemniej ostateczną decyzję w tym zakresie pozostawiono rektorowi.

Wprowadzając poprawkę nr 165 uznano, że stosunek pracy nauczyciela akademickiego, który nie może wypełnić swoich obowiązków wobec pracodawcy w związku z prawomocnym orzeczeniem sądu karnego w postaci zakazu zajmowania określonego stanowiska (jeśli orzeczenie to dotyczy wykonywania obowiązków nauczyciela akademickiego), powinien wygasać z mocy prawa.

Mając na uwadze charakter art. 124 ust. 1, a także pkt 4 w tym ustępie, Senat uznał za konieczne rozszerzenie katalogu przyczyn wygaśnięcia stosunku pracy z mocy prawa o nieobecność w pracy spowodowaną odbywaniem kary pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności (poprawka nr 166). Konsekwencją tej poprawki jest poprawka nr 180.

Poprawka nr 169 skreśla regulację będącą powtórzeniem norm sformułowanych w art. 121 pkt 4 i art. 126 ust. 6.

Poprawka nr 170 rozszerza katalog wyłączeń od obowiązków uzyskania przez nauczyciela akademickiego zgody rektora na podjęcie dodatkowego zatrudnienia na podstawie stosunku pracy o podjęcie zatrudnienia w Trybunale Konstytucyjnym.

Poprawka nr 171 ma na celu utrzymanie dotychczasowego wymiaru zajęć dydaktycznych pracowników naukowo-dydaktycznych. Zdaniem Senatu podwyższenie pensum byłoby niekorzystne z punktu widzenia realizacji przez tych pracowników innych zadań aniżeli dydaktyczne, w szczególności dotyczy to prowadzenia badań naukowych.

Poprawka nr 173 wprowadza przepis umożliwiający przyznanie nauczycielowi akademickiemu, który po raz pierwszy podejmuje pracę w uczelni na podstawie mianowania na stanowisku asystenta, wykładowcy, lektora lub instruktora, prawa do jednorazowego zasiłku na zagospodarowanie w wysokości dwumiesięcznego należnego wynagrodzenia zasadniczego. Senat uznał, że ustawodawca powinien przewidzieć w ustawie instrumenty zachęcające młodych naukowców do pozostawania na uczelni i ułatwiające im podjęcie pracy w charakterze nauczyciela akademickiego.

Poprawka nr 176 zmierza do tego, aby w składzie orzekającym komisji dyscyplinarnej do spraw nauczycieli akademickich przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego zasiadał co najmniej jeden student.

Poprawka nr 177 dodaje do ustawy brakujący przepis wskazujący na wniosek jakiego podmiotu wszczynane jest postępowanie dyscyplinarne w stosunku do nauczyciela akademickiego.

Poprawka nr 183 zmierza do tego, aby wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w relacji do kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla kustoszy dyplomowanych, dokumentalistów dyplomowanych, adiunktów bibliotecznych oraz adiunktów dokumentacji i informacji naukowej nie była niższa niż 261, 2%; natomiast wysokość przeciętnego wynagrodzenia w relacji do kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla asystentów bibliotecznych oraz asystentów dokumentacji i informacji nauko-

wej nie była niższa niż 130, 6%. Senat nie znalazł uzasadnienia wskazującego, że pominięcie tych pracowników uczelni w przepisie określającym minimalne wynagrodzenie, było zabiegiem celowym.

Regulacja zaproponowana w poprawce nr 185 umożliwia uproszczenie systemu wynagradzania pracowników szkolnictwa wyższego, przy jednoczesnym zagwarantowaniu zachowania przez nich praw nabytych pod rządami poprzedniej ustawy. Ponadto poprawka ta dostosowuje przepisy ustawy do innych obowiązujących uregulowań, w tym przepisów Kodeksu pracy oraz dotyczących emerytur i rent, a także przepisów o ubezpieczeniu społecznym.

Poprawki nr 188 i 189 zmierzają do zapewnienia spójności ustawy z przepisami Kodeksu pracy w zakresie prawa do wynagrodzenia i zasiłku chorobowego za czas niezdolności do pracy.

Poprawka nr 190 rozszerza zakres podmiotowy prawa do dodatku za staż pracy na wszystkich pracowników uczelni, a nie tylko nauczycieli akademickich.

Poprawka nr 192 ma na celu ujednoczenie regulacji dotyczących nagród dla nauczycieli akademickich i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.

Wprowadzając poprawki nr 198 i 226 Senat wyszedł z założenia, że warunki skreślenia studentów z listy studentów, jako dotyczące praw studenta, są materią ustawową. Oznacza to, że rozporządzenie może regulować jedynie tryb skreślenia z listy. Ponadto zdaniem Senatu, nie budzi wątpliwości, że warunki skreślenia z listy studentów muszą być tożsame w przypadku każdej uczelni bez względu na to czy spełnia ona wymagania określone w art. 54 ust. 2 lub art. 56 ust. 4. W związku z powyższym, poprawka nr 226 formułuje katalog przypadków, w których student będzie skreślony z listy obligatoryjnie albo fakultatywnie.

Wobec umożliwienia uczelniom prowadzenia całości kształcenia na danym kierunku w języku obcym konieczne okazało się wprowadzenie zmiany umożliwiającej pisanie prac dyplomowych i zdawania egzaminów dyplomowych w języku obcym, w którym odbywały się całe studia (poprawka nr 199). Regulacja ta jest konieczna także ze względu na przepisy ustawy o języku polskim oraz międzynarodowe programy wymiany studentów (Sokrates/Erasmus). Ponadto wprowadzenie obowiązku prowadzenia przez uczelnię, która kształci w języku obcym, zajęć z języka polskiego, umożliwi studentom - cudzoziemcom studiującym w polskich uczelniach poznanie języka polskiego i chociaż częściowe zapoznanie się z kulturą naszego kraju.

Poprawka nr 203 ma na celu skreślenie budzącego wątpliwości przepisu uprawniającego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do wydawania upoważnień do drukowania dyplomów i świadectw. Zdaniem Senatu przepis art. 164 ust. 3 miał charakter korupcyjny. Uznano, że w zakresie drukowania dyplomów i świadectw powinny znaleźć zastosowanie przepisy o zamówieniach publicznych.

Poprawka nr 204 rozszerza zakres spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu o rodzaje tytułów zawodowych nadawanych absolwentom jednolitych studiów magisterskich, bowiem w tym zakresie unormowania w ustawie jest luka. Ustawa nie zawiera również postanowień dotyczących warunków wydawania i wzorów dyplomów ukończenia studiów prowadzonych wspólnie przez różne uczelnie i instytucje naukowe, również zagraniczne, w związku z tym Senat proponuje poprawkę nr 206.

Poprawka nr 207 ma na celu wyeliminowanie z ustawy niezdefiniowanego pojęcia „certyfikat”. Uznano, że dane które miały być zawarte w certyfikacie powinny być wskazane w suplemencie do dyplomu.

Uchwalając poprawkę nr 209 Senat uznał, że odwołanie powinno przysługiwać od wszystkich decyzji komisji rekrutacyjnej, a nie tylko od decyzji o nieprzyjęciu na studia. Mogą się bowiem zdarzyć sytuacje, w których kandydat na studenta będzie chciał odwołać się od decyzji komisji rekrutacyjnej o przyjęciu na studia, na przykład w sytuacji, gdy przyjęto go na inny kierunek niż chciał.

Zmiana dokonywana poprawką nr 216 jest konsekwencją rozszerzenia katalogu świadczeń pomocy materialnej o stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe. Nowe świadczenia mają charakter socjalny i związane są z trudną sytuacją materialną studenta. Wprowadzenie nowych świadczeń opartych, analogicznie jak stypendium socjalne, na kryterium dochodowości wymaga stosownych zmian w przepisach ustawy regulujących kwestie ustalania wysokości dochodu. Senat uznał, że sposób ustalania wysokości dochodu dla wszystkich świadczeń o charakterze socjalnym powinien być jednakowy.

Poprawka nr 220 zmienia przesłankę udzielenia stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych; stypendium takie będzie mógł otrzymać student z tytułu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem właściwego organu. Senat uznał, że charakter tego świadczenia wyłącza możliwość warunkowania jego otrzymania od jakichkolwiek przesłanek dodatkowych.

Poprawka nr 221 rozszerza katalog stypendiów, o które będzie mógł się ubiegać student pierwszego roku studiów drugiego stopnia, który spełnia określone w ustawie kryteria. Poprawka umożliwi studentowi ubieganie się nie tylko o stypendium za wyniki w nauce, ale również za wyniki w sporcie, a także o stypendia ministra za osiągnięcia w nauce oraz wybitne osiągnięcia sportowe.

Poprawka nr 222 ma na celu umożliwienie studentowi studiów stacjonarnych otrzymywania stypendium mieszkaniowego również z tytułu zamieszkiwania z niepracującym małżonkiem lub dzieckiem studenta w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki.

Poprawka nr 223 zmierza do tego, aby stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie mogło być przyznawane również na semestr, a nie tylko na cały rok akademicki. Zapewni to większą elastyczność w zakresie przyznawania tego świadczenia.

Poprawka nr 225 zmierza do tego, aby stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe nie przysługiwały studentowi, który po ukończeniu jednego kierunku studiów kontynuuje naukę na drugim kierunku studiów, chyba że kontynuuje on studia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia w celu uzyskania tytułu zawodowego magistra. Proponowana zmiana jest konsekwencją rozszerzenia o te stypendia katalogu świadczeń o charakterze socjalnym.

Z uwagi na fakt, iż postępowanie dyscyplinarne lub karne dotyczące naruszenia przez studenta praw autorskich podczas pisania pracy dyplomowej, tj. pracy stanowiącej podstawę do nadania tytułu zawodowego, jest zwykle wydłużone w czasie, wprowadzono przepis umożliwiający unieważnienie całości postępowania w sprawie nadania tytułu zawodowego (poprawka nr 229). Przyjęcie tego rozwiązania oznacza, iż student naruszający prawa autorskie nie będzie mógł w oparciu o przedstawioną pracę dyplomową uzyskać dyplomu lub zaświadczenia o ukończeniu studiów. Jest to istotne, ponieważ dyplom ukończenia studiów nie jest decyzją, czy też postanowieniem w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego.

Poprawka nr 232 ma na celu zrównania praw studentów i uczestników doktoranckich do pomocy materialnej. Zmiana polega na rozszerzeniu katalogu form pomocy materialnej o stypendia na wyżywienie i mieszkaniowe oraz stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych. Senat uznał, że skoro idea ustawy jest, aby doktoranci byli studentami studiów trzeciego stopnia, nie powinno różnicować się tak dalece uprawnień studentów i doktorantów.

Z uwagi na specyfikę studiów doktoranckich Senat zaproponował wprowadzenie do ustawy przepisu określającego szczegółowe kryteria przyznawania doktorantowi stypendium za wyniki w nauce (poprawka nr 233). Uznano, że zastosowanie w tym zakresie przepisów dotyczących stypendium za wyniki w nauce lub sporcie byłoby niewystarczające.

Wprowadzając poprawkę nr 243 Senat miał na uwadze, że unieważnienie postępowania o nadanie tytułu zawodowego nie może być uznane za jedną z kar dyscyplinarnych, jest to bowiem szczególny typ unieważnienia w postępowaniu administracyjnym, dotyczący nie tylko samej decyzji, a całości procedury. Student naruszający prawo autorskie podczas pisania pracy dyplomowej, w zależności od skali naruszeń, może być ukarany jedną z kar dyscyplinarnych, do wydalenia z uczelni włącznie.

Poprawka nr 246 zmierza do tego, aby od prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej w sprawach studenckich służyła skarga do sądu administracyjnego, a nie odwołanie do sądu okręgowego wydział karny odwoławczy. Poprawka Senatu ma na celu utrzymanie stanu dotychczasowego w zakresie sądu właściwego do rozpatrzenia tego typu spraw.

Poprawki nr 248 i 253 zmierzają do tego, aby Katolicki Uniwersytet Lubelski i Papieska Akademia Teologiczna musiały finansować z własnych środków jedynie koszty realizacji środków trwałych w budowie służących procesowi dydaktycznemu, a nie wszystkie inwestycje.

Senat uchwalił poprawkę nr 252 mając na uwadze dwa aspekty. Pierwszy z nich to aspekt zgodności przepisu z Konstytucją. Art. 119 Konstytucji stanowi że, Sejm rozpatruje projekt ustawy w trzech czytaniach. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, procedura trzech czytań oznacza konieczność trzykrotnego rozpatrzenia przez Sejm tego samego projektu ustawy w sensie merytorycznym a nie jedynie technicznym. Trybunał uznał także, że poprawki odnoszące się do projektu ustawy wniesionego do Sejmu muszą pozostawać w odpowiednim powiązaniu z jego treścią, mogą zmierzać do modyfikacji treści projektu, ale nie do stworzenia nowej regulacji prawnej. W związku z tym istniało prawdopodobieństwo stwierdzenia przez Trybunał, że art. 236 został dodany do ustawy z obejściem procedury trzech czytań oraz postanowień Konstytucji dotyczących inicjatywy ustawodawczej. Drugi aspekt ma charakter formalno-prawny, a mianowicie rozszerzając katalog osób pełniących funkcje publiczne nie dokonano równoczesnej zmiany przepisu określającego katalog osób zobowiązanych do złożenia oświadczenia lustracyjnego.

Poprawki nr 258 i 262 skreślają przepisy, które odnoszą się do nieistniejącej instytucji ograniczenia uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego.

Poprawka nr 267 określa szczegółowe zasady, na jakich nazwy uczelni zostaną dostosowane do wymagań przewidzianych w art. 3. Dotychczasowe brzmienie art. 250 było nieprecyzyjne i budziło bardzo wiele wątpliwości interpretacyjnych. Analogiczne uzasadnienie legło u podstaw poprawki nr 268. Poprawka ta określa w sposób precyzyjny przepisy, które znajdują zastosowanie we wszczętych i niezakończonych postępowaniach dotyczących pozwoleń na utworzenie uczelni oraz uprawnień do prowadzenia kierunku. Konsekwencją poprawki nr 268 jest poprawka nr 270.

Przyjmując poprawkę nr 269 uznano, że art. 256 jest sprzeczny z art. 17 ust. 2 ustawy. Skreślany przepis stanowi wyłom w zasadzie, że publiczną uczelnią zawodową tworzy, w drodze rozporządzenia, Rada Ministrów. Jak się wydaje takie zróżnicowanie podmiotów tworzących uczelnie publiczne nie

znajduje uzasadnienia, szczególnie jeśli weźmiemy pod uwagę, że do tak utworzonej publicznej uczelni zawodowej znalazłyby zastosowanie te same przepisy, które dotyczą innych uczelni publicznych.

Poprawka nr 273 zmierza do tego, aby osoby zatrudnione na podstawie mianowania przed dniem wejścia w życie ustawy na stanowiskach: starszego kustosa i starszego dokumentalisty dyplomowanego, kustosa i dokumentalisty dyplomowanego, adiunkta bibliotecznego i adiunkta dokumentacji i informacji naukowej oraz asystenta bibliotecznego i asystenta dokumentacji i informacji naukowej, pozostały mianowane na tych stanowiskach po dniu wejścia w życie ustawy na takich samych zasadach.

Poprawka nr 277 zmierza do zsynchronizowania kadencji jednoosobowych i kolegiałnych organów uczelni publicznych. Senat uznał, że rozwiązanie takie zapewni zgodność ustawy z tradycją akademicką oraz umożliwi stosowanie art. 52 ust. 6 ustawy.

Przyjmując poprawkę 280 Senat uznał, że zastosowanie art. 269 w dotychczasowym brzmieniu będzie w praktyce niewykonalne. Przyjęte rozwiązania mają na celu zapewnienie sprawnego przebiegu procesu dostosowywania statutów uczelni do przepisów ustawy.

Poprawki nr 281-285 mają na celu zapewnienie spójnego i płynnego wejścia w życie reformy szkolnictwa wyższego. Przyjmując te poprawki Senat miał na uwadze, że postanowienia ustawy dotyczące finansowania uczelni, stosunków pracowniczych i pomocy materialnej dla doktorantów zdecydowanie różnią się od uregulowań obowiązujących i w związku z tym uznano, że adresaci ustawy muszą mieć więcej czasu na zapoznanie się z nowymi regulacjami. Poza tym Senat chciał uniknąć sytuacji, w której część przepisów ustawy pozostałaby „martwa” wobec niewydania wszystkich niezbędnych aktów wykonawczych.

Poprawki nr 25, 29, 36, 64, 77, 83, 84, 130, 148, 172, 184, 201, 205, 228, 235 uzupełniają przepisy upoważniające o brakujące wytyczne. Wprowadzając te poprawki Senat miał na uwadze konieczność zapewnienia zgodności ustawy z art. 92 Konstytucji.

Poprawki nr 1, 16, 19, 23, 26, 30, 31, 34, 37, 41, 44, 52, 60, 62, 66, 67, 71, 72, 73, 75, 80, 82, 87, 88, 92, 94, 96, 98, 102, 106, 108, 109, 110, 113, 119, 123, 128, 131, 134, 137, 142, 144, 146, 149, 151, 152, 153, 155, 157, 159, 164, 167, 168, 174, 175, 179, 181, 182, 186, 187, 191, 193, 194, 195, 196, 197, 200, 202, 208, 210, 211, 212, 215, 217, 218, 219, 224, 227, 230, 231, 234, 236, 237, 238, 241, 242, 240, 244, 245, 247, 249, 250, 251, 254, 255, 257, 259, 260, 261, 263, 264, 265, 266, 271, 272, 274, 275, 276, 278 mają charakter uściślający, legislacyjny oraz redakcyjny.

**U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 1 lipca 2005 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy
o ustanowieniu 16 października
Dniem Papieża Jana Pawła II**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II.

Jednocześnie upoważnia senatora Zbigniewa Romaszewskiego do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad projektem.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

projekt

USTAWA

z dnia

o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II

Składając hołd największemu autorytetowi XX wieku, człowiekowi, który sięgając do źródeł chrześcijaństwa, uczył nas solidarności, odwagi i pokory, stanowczości i wyrozumiałości, mądrości, uchwała się, co następuje:

Art. 1.

Dzień 16 października ustanawia się Dniem Papieża Jana Pawła II.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem niniejszego projektu ustawy jest ustanowienie dnia 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II. Tego dnia 1978 roku Karol Wojtyła został wybrany na Papieża. Pontyfikat Jana Pawła II zmienił bieg dziejów świata w każdym jego wymiarze. Ustanowienie takiego dnia będzie wyrazem dumy, że tego wielkiego humanistę, człowieka o głębokiej wiedzy i wielkiej kulturze ukształtowała polska tradycja. Jan Paweł II podejmował inicjatywy ułatwiające rozwiązywanie konfliktów społecznych, politycznych i międzynarodowych. Był człowiekiem pokoju i nadziei. Wskazywał całemu światu i każdej wspólnocie, wszystkim ludziom i każdemu człowiekowi, jak życie czynić bardziej ludzkim. Nauczał nas, jak trwając we własnej wierze, obdarzać szacunkiem i miłością innych.

Ustanowienie dnia 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II będzie aktem wdzięczności za jego trud i ofiarność włożoną w odnowę świata. Dla nas Polaków będzie to dzień, w którym w zadumie i refleksji powrócimy do nauk Papieża.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej, a wejście w życie projektowanej ustawy nie wywoła skutków finansowych dla budżetu państwa.

Treść

84. posiedzenia Senatu w dniach 29 czerwca i 1 lipca 2005 r.

(Obrady w dniu 29 czerwca)

Otwarcie posiedzenia	
Wyznaczenie sekretarza	
Uczczenie minutą ciszy pamięci zmarłego senatora Józefa Kuczyńskiego	
Projekt porządku obrad	
Wniosek formalny o łączne rozpatrzenie punktów ósmego, dziewiątego, dziesiątego, jedenastego i dwunastego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w sprawie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Jersey; stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w sprawie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man; stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w sprawie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey; stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w sprawie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby; stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w sprawie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich	
senator Zbigniew Kulak.	6
Przyjęcie wniosku formalnego	
Zatwierdzenie porządku obrad osiemdziesiątego czwartego posiedzenia	
Punkt pierwszy porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym	
Sprawozdanie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu	
senator sprawozdawca	
Marian Żenkiewicz	6
Sprawozdanie mniejszości Komisji Nauki, Edukacji i Sportu	
senator sprawozdawca mniejszości	
Zbigniew Kruszewski.	9
Zapytania i odpowiedzi	
senator Andrzej Wielowieyski	10
senator sprawozdawca	
Marian Żenkiewicz	10
senator Zbigniew Kulak	11
senator sprawozdawca	
Marian Żenkiewicz	11
senator Lesław Podkański.	11
senator sprawozdawca	
Marian Żenkiewicz	11
senator Zbigniew Romaszewski	12
senator sprawozdawca	
Marian Żenkiewicz	12
senator Maria Szyszkowska	12
senator sprawozdawca	
Marian Żenkiewicz	12
senator Jan Szafranec	12
senator sprawozdawca	
Marian Żenkiewicz	13
senator Anna Kurska	13
senator sprawozdawca	
Marian Żenkiewicz	13
senator Włodzimierz Łęcki.	13
senator sprawozdawca	
Marian Żenkiewicz	13
senator Zygmunt Cybulski	14

senator sprawozdawca		senator Włodzimierz Łęcki	31
Marian Żenkiewicz	14	senator Teresa Liszcz	32
senator Zygmunt Cybulski	14	senator Lesław Podkański	33
senator Krystyna Bochenek	14	senator Edmund Wittbrodt	34
senator sprawozdawca		senator Zbigniew Zychowicz	35
Marian Żenkiewicz	14	senator Teresa Liszcz	36
senator Klemens Ścierski	15	Zamknięcie dyskusji	
senator sprawozdawca		Wystąpienie sekretarza stanu w Minister-	
Marian Żenkiewicz	15	stwie Edukacji Narodowej i Sportu	
senator Andrzej Wielowieyski	15	sekretarz stanu	
senator sprawozdawca		Tadeusz Szulc	37
Marian Żenkiewicz	15	Punkt drugi porządku obrad: sprawozdanie	
senator Krystyna Doktorowicz	15	Rady Języka Polskiego o stanie ochrony	
senator sprawozdawca		języka polskiego	
Marian Żenkiewicz	16	Wystąpienie przewodniczącego Rady Języ-	
senator Zbigniew Zychowicz	16	ka Polskiego	
senator sprawozdawca		przewodniczący	
Marian Żenkiewicz	16	Andrzej Markowski	39
senator Krystyna Bochenek	16	Zapytania i odpowiedzi	
senator sprawozdawca		senator Krystyna Bochenek	41
Marian Żenkiewicz	16	przewodniczący	
senator Krystyna Bochenek	17	Andrzej Markowski	41
senator sprawozdawca		senator Dorota Simonides	42
Marian Żenkiewicz	17	przewodniczący	
senator Longin Pastusiak	17	Andrzej Markowski	42
senator Zbigniew Romaszewski	18	senator Wojciech Saługa	43
sekretarz stanu		przewodniczący	
w Ministerstwie Edukacji Narodowej		Andrzej Markowski	43
i Sportu		senator Zbigniew Romaszewski	43
Tadeusz Szulc	18	przewodniczący	
senator Edmund Wittbrodt	18	Andrzej Markowski	43
sekretarz stanu		senator Aleksandra Koszada	44
Tadeusz Szulc	18	przewodniczący	
senator Andrzej Wielowieyski	19	Andrzej Markowski	44
sekretarz stanu		senator Władysław Mańkut	44
Tadeusz Szulc	19	przewodniczący	
senator Wojciech Saługa	19	Andrzej Markowski	44
sekretarz stanu		senator Krystyna Bochenek	45
Tadeusz Szulc	19	przewodniczący	
senator Teresa Liszcz	20	Andrzej Markowski	45
sekretarz stanu		senator Zofia Skrzypek-Mrowiec	45
Tadeusz Szulc	20	przewodniczący	
senator Teresa Liszcz	21	Andrzej Markowski	46
sekretarz stanu		senator Dorota Simonides	46
Tadeusz Szulc	21	przewodniczący	
senator Lesław Podkański	21	Andrzej Markowski	46
sekretarz stanu		senator Zbigniew Kulak	47
Tadeusz Szulc	21	przewodniczący	
senator Jerzy Smorawiński	22	Andrzej Markowski	47
sekretarz stanu		senator Wojciech Saługa	48
Tadeusz Szulc	22	przewodniczący	
Otwarcie dyskusji		Andrzej Markowski	48
senator Grzegorz Matuszak	22	senator Anna Kurska	49
senator Andrzej Wielowieyski	23	przewodniczący	
senator Lesław Podkański	24	Andrzej Markowski	49
senator Władysław Mańkut	26	senator Janusz Bielawski	50
senator Zbigniew Romaszewski	27	przewodniczący	
senator Edmund Wittbrodt	28	Andrzej Markowski	50
senator Edmund Wittbrodt	30	senator Zbigniew Kulak	50
senator Krzysztof Jurgiel	30		

przewodniczący Andrzej Markowski	51	Punkt szósty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski	
Otwarcie dyskusji		Sprawozdanie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności	
senator Jan Szafraniec	52	senator sprawozdawca	
senator Irena Kurzępa.	53	Teresa Liszcz	60
senator Krystyna Doktorowicz.	53	Sprawozdanie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego	
Zamknięcie dyskusji		senator sprawozdawca	
Wystąpienie przewodniczącego Rady Języ- ka Polskiego		Grzegorz Niski	61
przewodniczący		Zapytania i odpowiedzi	
Andrzej Markowski	54	senator Ryszard Jarzembowski	62
Punkt trzeci porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie usta- wy o działalności ubezpieczeniowej, usta- wy o gwarantowanych przez Skarb Pań- stwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpie- czonych		senator sprawozdawca	
Sprawozdanie Komisji Gospodarki i Finan- sów Publicznych		Grzegorz Niski	62
senator sprawozdawca		Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości	
Władysław Mańkut	55	podsekretarz stanu	
senator Władysław Mańkut	55	Jerzy Żuralski	62
Otwarcie dyskusji		senator	
Zamknięcie dyskusji		Ryszard Jarzembowski	62
Wystąpienie podsekretarza stanu w Mini- sterstwie Finansów		Otwarcie dyskusji	
podsekretarz stanu		Zamknięcie dyskusji	
Andrzej Jacaszek	57	Punkt siódmy porządku obrad: stanowis- ko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych, ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego oraz ustawy o Agencji Rynku Rolnego i orga- nizacji niektórych rynków rolnych	
Punkt czwarty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego		Sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi	
Sprawozdanie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności		senator sprawozdawca	
senator sprawozdawca		Janusz Lorenz	63
Aleksandra Koszada	57	Otwarcie dyskusji	
Otwarcie dyskusji		Zamknięcie dyskusji	
Zamknięcie dyskusji		Punkty ósmy, dziewiąty, dziesiąty, jedy- nasty i dwunasty porządku obrad: stan- owisko Senatu w sprawie ustawy o raty- fikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędno- ści i o jej tymczasowym stosowaniu mię- dzy Rzeczpospolitą Polską a Jersey; stan- owisko Senatu w sprawie ustawy o raty- fikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędno- ści i o jej tymczasowym stosowaniu mię- dzy Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man; stanowisko Senatu w sprawie usta- wy o ratyfikacji Umowy w formie wymia- ny listów o opodatkowaniu dochodów z o- szczędności i o jej tymczasowym stoso- waniu między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey; stanowisko Senatu w spra- wie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu docho-	
Punkt piąty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy			
Sprawozdanie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności			
senator sprawozdawca			
Andrzej Jaeschke	58		
Sprawozdanie mniejszości Komisji Ustawodawstwa i Praworządności			
senator sprawozdawca mniejszości			
Teresa Liszcz	59		
Zapytania i odpowiedzi			
senator Jan Szafraniec	59		
podsekretarz stanu			
w Ministerstwie Sprawiedliwości			
Jerzy Żuralski	60		
senator Jan Szafraniec	60		
Otwarcie dyskusji			
Zamknięcie dyskusji			

dów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby; stanowisko Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich	senator Jan Szafraniec 65
Sprawozdanie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych	sekretarz stanu
senator sprawozdawca	Stanisław Stec 65
Genowefa Ferenc 64	Otwarcie łącznej dyskusji
Sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych	Zamknięcie łącznej dyskusji
senator sprawozdawca	Oświadczenia
Zygmunt Cybulski 65	senator Zygmunt Cybulski 66
Wystąpienie sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów	Komunikaty
sekretarz stanu	Wznowienie obrad
Stanisław Stec 65	senator Teresa Liszcz 67
Zapytania i odpowiedzi	Punkt trzynasty porządku obrad: informacja Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego Rzeczypospolitej Polskiej o działalności Sądu Najwyższego w roku 2004
	Wystąpienie pierwszego prezesa Sądu Najwyższego
	prezes Lech Gardocki 67
	Zapytania i odpowiedzi
	senator Teresa Liszcz 74
	senator Janina Sagatowska 74
	prezes Lech Gardocki 74
	Otwarcie dyskusji
	Zamknięcie dyskusji
	Komunikaty

(Obrady w dniu 1 lipca)

Wznowienie posiedzenia	zeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych
Punkt trzeci porządku obrad (cd.)	Punkt czwarty porządku obrad (cd.)
Wniosek formalny o uzupełnienie porządku obrad o punkt: drugie czytanie projektu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II	Głosowanie nr 11. 79
senator Teresa Liszcz 77	Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego
senator Sławomir Izdebski. 77	Punkt piąty porządku obrad (cd.)
Głosowanie nr 1 78	Sprawozdanie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności
Przyjęcie wniosku formalnego	senator sprawozdawca
Sprawozdanie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych	Andrzej Jaeschke 79
senator sprawozdawca	Sprawozdanie mniejszości komisji
Władysław Mańkut 78	senator sprawozdawca mniejszości
Głosowanie nr 2 78	Teresa Liszcz 80
Głosowanie nr 3 78	Głosowanie nr 12. 80
Głosowanie nr 4 78	Głosowanie nr 13. 80
Głosowanie nr 5 78	Głosowanie nr 14. 80
Głosowanie nr 6 79	Głosowanie nr 15. 80
Głosowanie nr 7 79	Głosowanie nr 16. 80
Głosowanie nr 8 79	Głosowanie nr 17. 80
Głosowanie nr 9 79	Głosowanie nr 18. 81
Głosowanie nr 10. 79	Głosowanie nr 19. 81
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpie-	Głosowanie nr 20. 81
	Głosowanie nr 21. 81
	Głosowanie nr 22. 81
	Głosowanie nr 23. 81
	Głosowanie nr 24. 81
	Głosowanie nr 25. 81

Głosowanie nr 26.	81	dzy Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego i ustawy – Kodeks karny wykonawczy		Punkt czternasty porządku obrad: drugie czytanie projektu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II	
Punkt szósty porządku obrad (cd.)		Sprawozdanie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności	
Głosowanie nr 27.	82	senator sprawozdawca	
Głosowanie nr 28.	82	Zbigniew Romaszewski	83
Głosowanie nr 29.	82	Zapytania i odpowiedzi	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski		senator Stanisław Huskowski	84
Punkt siódmy porządku obrad (cd.)		senator sprawozdawca	
Głosowanie nr 30.	82	Zbigniew Romaszewski	84
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych, ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego oraz ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych		senator Sławomir Izdebski.	84
Punkt ósmy porządku obrad (cd.)		senator Ryszard Jarzembowski	84
Głosowanie nr 31.	82	senator Sławomir Izdebski.	84
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Jersey		Otwarcie dyskusji	
Punkt dziewiąty porządku obrad (cd.)		senator Maria Szyszkowska	85
Głosowanie nr 32.	82	senator Teresa Liszcz	85
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man		senator Ryszard Matusiak.	86
Punkt dziesiąty porządku obrad (cd.)		senator Sławomir Izdebski.	86
Głosowanie nr 33.	82	senator Anna Kurska	86
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey		senator Dorota Kempka	87
Punkt jedenasty porządku obrad (cd.)		Zamknięcie dyskusji	
Głosowanie nr 34.	83	Skierowanie projektu ustawy do Komisji Ustawodawstwa i Praworządności	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby		senator Teresa Liszcz	87
Punkt dwunasty porządku obrad (cd.)		Punkt pierwszy porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 35.	83	Sprawozdanie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby		senator sprawozdawca	
		Marian Żenkiewicz	88
		Sprawozdanie mniejszości komisji	
		senator sprawozdawca mniejszości	
		Zbigniew Kruszewski	89
		senator Lesław Podkański	89
		senator Zbigniew Zychowicz	89
		senator Władysław Mańkut	89
		senator Zbigniew Romaszewski	89
		senator Ryszard Matusiak.	90
		Głosowanie nr 36.	91
		Głosowanie nr 37.	91
		Głosowanie nr 38.	91
		Głosowanie nr 39.	92
		Głosowanie nr 40.	92
		Głosowanie nr 41.	92
		Głosowanie nr 42.	92
		Głosowanie nr 43.	92
		Głosowanie nr 44.	92
		Głosowanie nr 45.	92
		Głosowanie nr 46.	92
		Głosowanie nr 47.	92
		Głosowanie nr 48.	93
		Głosowanie nr 49.	93
		Głosowanie nr 50.	93
		Głosowanie nr 51.	93
		Głosowanie nr 52.	93
		Głosowanie nr 53.	93

Głosowanie nr 54.	93	Głosowanie nr 114	102
Głosowanie nr 55.	94	Głosowanie nr 115	102
Głosowanie nr 56.	94	Głosowanie nr 116	102
Głosowanie nr 57.	94	Głosowanie nr 117	102
Głosowanie nr 58.	94	Głosowanie nr 118	103
Głosowanie nr 59.	94	Głosowanie nr 119	103
Głosowanie nr 60.	94	Głosowanie nr 120	103
Głosowanie nr 61.	95	Głosowanie nr 121	103
Głosowanie nr 62.	95	Głosowanie nr 122	103
Głosowanie nr 63.	95	Głosowanie nr 123	103
Głosowanie nr 64.	95	Głosowanie nr 124	103
Głosowanie nr 65.	95	Głosowanie nr 125	104
Głosowanie nr 66.	95	Głosowanie nr 126	104
Głosowanie nr 67.	95	Głosowanie nr 127	104
Głosowanie nr 68.	95	Głosowanie nr 128	104
Głosowanie nr 69.	96	Głosowanie nr 129	104
Głosowanie nr 70.	96	Głosowanie nr 130	104
Głosowanie nr 71.	96	Głosowanie nr 131	104
Głosowanie nr 72.	96	Głosowanie nr 132	104
Głosowanie nr 73.	96	Głosowanie nr 133	105
Głosowanie nr 74.	96	Głosowanie nr 134	105
Głosowanie nr 75.	97	Głosowanie nr 135	105
Głosowanie nr 76.	97	Głosowanie nr 136	105
Głosowanie nr 77.	97	Głosowanie nr 137	105
Głosowanie nr 78.	97	Głosowanie nr 138	105
Głosowanie nr 79.	97	Głosowanie nr 139	105
Głosowanie nr 80.	97	Głosowanie nr 140	105
Głosowanie nr 81.	97	Głosowanie nr 141	105
Głosowanie nr 82.	97	Głosowanie nr 142	106
Głosowanie nr 83.	98	Głosowanie nr 143	106
Głosowanie nr 84.	98	Głosowanie nr 144	106
Głosowanie nr 85.	98	Głosowanie nr 145	106
Głosowanie nr 86.	98	Głosowanie nr 146	106
Głosowanie nr 87.	98	Głosowanie nr 147	106
Głosowanie nr 88.	98	Głosowanie nr 148	106
Głosowanie nr 89.	99	Głosowanie nr 149	106
Głosowanie nr 90.	99	Głosowanie nr 150	107
Głosowanie nr 91.	99	Głosowanie nr 151	107
Głosowanie nr 92.	99	Głosowanie nr 152	107
Głosowanie nr 93.	99	Głosowanie nr 153	107
Głosowanie nr 94.	99	Głosowanie nr 154	107
Głosowanie nr 95.	99	Głosowanie nr 155	107
Głosowanie nr 96	100	Głosowanie nr 156	107
Głosowanie nr 97	100	Głosowanie nr 157	107
Głosowanie nr 98	100	Głosowanie nr 158	108
Głosowanie nr 99	100	Głosowanie nr 159	108
Głosowanie nr 100	100	Głosowanie nr 160	108
Głosowanie nr 101	100	Głosowanie nr 161	108
Głosowanie nr 102	100	Głosowanie nr 162	108
Głosowanie nr 103	100	Głosowanie nr 163	108
Głosowanie nr 104	101	Głosowanie nr 164	108
Głosowanie nr 105	101	Głosowanie nr 165	109
Głosowanie nr 106	101	Głosowanie nr 166	109
Głosowanie nr 107	101	Głosowanie nr 167	109
Głosowanie nr 108	101	Komunikaty	
Głosowanie nr 109	101	Wznowienie obrad	
Głosowanie nr 110	101	Punkt pierwszy porządku obrad (cd.)	
Głosowanie nr 111	101	Głosowanie nr 168	110
Głosowanie nr 112	102	Głosowanie nr 169	110
Głosowanie nr 113	102	Głosowanie nr 170	110

Głosowanie nr 171	110	Głosowanie nr 231	117
Głosowanie nr 172	111	Głosowanie nr 232	118
Głosowanie nr 173	111	Głosowanie nr 233	118
Głosowanie nr 174	111	Głosowanie nr 234	118
Głosowanie nr 175	111	Głosowanie nr 235	118
Głosowanie nr 176	111	Głosowanie nr 236	118
Głosowanie nr 177	111	Głosowanie nr 237	118
Głosowanie nr 178	111	Głosowanie nr 238	118
Głosowanie nr 179	111	Głosowanie nr 239	119
Głosowanie nr 180	111	Głosowanie nr 240	119
Głosowanie nr 181	112	Głosowanie nr 241	119
Głosowanie nr 182	112	Głosowanie nr 242	119
Głosowanie nr 183	112	Głosowanie nr 243	119
Głosowanie nr 184	112	Głosowanie nr 244	119
Głosowanie nr 185	112	Głosowanie nr 245	119
Głosowanie nr 186	112	Głosowanie nr 246	119
Głosowanie nr 187	112	Głosowanie nr 247	119
Głosowanie nr 188	112	Głosowanie nr 248	120
Głosowanie nr 189	113	Głosowanie nr 249	120
Głosowanie nr 190	113	Głosowanie nr 250	120
Głosowanie nr 191	113	Głosowanie nr 251	120
Głosowanie nr 192	113	Głosowanie nr 252	120
Głosowanie nr 193	113	Głosowanie nr 253	120
Głosowanie nr 194	113	Głosowanie nr 254	120
Głosowanie nr 195	113	Głosowanie nr 255	120
Głosowanie nr 196	113	Głosowanie nr 256	120
Głosowanie nr 197	113	Głosowanie nr 257	121
Głosowanie nr 198	114	Głosowanie nr 258	121
Głosowanie nr 199	114	Głosowanie nr 259	121
Głosowanie nr 200	114	Głosowanie nr 260	121
Głosowanie nr 201	114	Głosowanie nr 261	121
Głosowanie nr 202	114	Głosowanie nr 262	121
Głosowanie nr 203	114	Głosowanie nr 263	121
Głosowanie nr 204	114	Głosowanie nr 264	121
Głosowanie nr 205	114	Głosowanie nr 265	121
Głosowanie nr 206	115	Głosowanie nr 266	122
Głosowanie nr 207	115	Głosowanie nr 267	122
Głosowanie nr 208	115	Głosowanie nr 268	122
Głosowanie nr 209	115	Głosowanie nr 269	122
Głosowanie nr 210	115	Głosowanie nr 270	122
Głosowanie nr 211	115	Głosowanie nr 271	122
Głosowanie nr 212	115	Głosowanie nr 272	122
Głosowanie nr 213	115	Głosowanie nr 273	122
Głosowanie nr 214	115	Głosowanie nr 274	122
Głosowanie nr 215	116	Głosowanie nr 275	123
Głosowanie nr 216	116	Głosowanie nr 276	123
Głosowanie nr 217	116	Głosowanie nr 277	132
Głosowanie nr 218	116	Głosowanie nr 278	123
Głosowanie nr 219	116	Głosowanie nr 279	123
Głosowanie nr 220	116	Głosowanie nr 280	123
Głosowanie nr 221	116	Głosowanie nr 281	123
Głosowanie nr 222	116	Głosowanie nr 282	123
Głosowanie nr 223	117	Głosowanie nr 283	124
Głosowanie nr 224	117	Głosowanie nr 284	124
Głosowanie nr 225	117	Głosowanie nr 285	124
Głosowanie nr 226	117	Głosowanie nr 286	124
Głosowanie nr 227	117	Głosowanie nr 287	124
Głosowanie nr 228	117	Głosowanie nr 288	124
Głosowanie nr 229	117	Głosowanie nr 289	124
Głosowanie nr 230	117	Głosowanie nr 290	124

Głosowanie nr 291	124	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 292	125	przez senatora Witolda Gładkowskiego	172
Głosowanie nr 293	125	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 294	125	przez senatora Witolda Gładkowskiego	173
Głosowanie nr 295	125	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 296	125	przez senatora Witolda Gładkowskiego	174
Głosowanie nr 297	125	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 298	125	przez senatora	
Głosowanie nr 299	126	Sławomira Izdebskiego	175
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy – Pra- wo o szkolnictwie wyższym		Oświadczenie złożone	
senator Sławomir Izdebski	126	przez senator Apolonię Klepacz	176
senator Bogusław Mąsior	126	Oświadczenie złożone	
Punkt czternasty porządku obrad (cd.)		przez senatora Zbigniewa Kulaka	177
Przystąpienie do trzeciego czytania projek- tu ustawy o ustanowieniu 16 październi- ka Dniem Papieża Jana Pawła II		Oświadczenie złożone	
Sprawozdanie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności		przez senatora Janusza Lorenza	178
senator sprawozdawca		Oświadczenie złożone	
Zbigniew Romaszewski	126	przez senatora Władysława Mańkuta	179
senator Maria Szyszkowska	126	Oświadczenie złożone	
Zapytania i odpowiedzi		przez senatora Władysława Mańkuta	180
senator Bogusław Litwiniec	127	Oświadczenie złożone	
senator sprawozdawca		przez senatora Władysława Mańkuta	181
Zbigniew Romaszewski	127	Oświadczenie złożone	
Głosowanie nr 300	127	przez senatora Mieczysława Mietłę	182
Głosowanie nr 301	127	Oświadczenie złożone	
Podjęcie uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II		przez senatora Mieczysław Mietłę	183
senator Dorota Kempka	128	Oświadczenie złożone	
senator Sławomir Izdebski	128	przez senatora Kazimierza Pawelka	184
Komunikaty		Oświadczenie złożone	
Oświadczenia		przez senatora Wojciecha Saługę	185
senator Krzysztof Jurgiel	128	Oświadczenie złożone	
senator Jerzy Suchański	129	przez senatora Henryka Stokłosę	186
senator Bogusław Litwiniec	129	Oświadczenie złożone	
Zamknięcie posiedzenia		przez senatora Henryka Stokłosę	187
Wyniki głosowań		Oświadczenie złożone	
Przemówienia i oświadczenia senatorów przekazane do protokołu, niewyłoszone podczas 84. posiedzenia Senatu		przez senatora Henryka Stokłosę	188
Przemówienie senatora Witolda Gładkowskiego w dyskusji nad punktem piątym porządku obrad	165	Oświadczenie złożone	
Przemówienie senatora Krzysztofa Jurgieła w dyskusji nad punktem piątym porządku obrad	166	przez senatora Jana Szafranca	189
Oświadczenie złożone		Oświadczenie złożone	
przez senatora Janusza Bargieła	167	przez senatora Józefa Sztorca	190
Oświadczenie złożone		Oświadczenie złożone	
przez senatora Adama Biele	168	przez senatora Józefa Sztorca	191
Oświadczenie złożone		Uchwały	
przez senatora Adama Biele	169	Uchwała Senatu w sprawie ustawy o zmia- nie ustawy o działalności ubezpieczenio- wej, ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach ekspor- towych oraz ustawy o nadzorze ubezpie- czeniowym i emerytalnym oraz Rzeczni- ku Ubezpieczonych	195
Oświadczenie złożone		Uchwała Senatu w sprawie ustawy o zmia- nie ustawy – Kodeks postępowania karnego.	198
przez senatora Januarego Bienia	170	Uchwała Senatu w sprawie ustawy o zmia- nie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Ko- deks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy	199
		Uchwała Senatu w sprawie ustawy o wy- łączeniu bezprawności posiadania bez	

wymaganego pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące o suwerenność i niepodległość Polski	201
Uchwała Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych, ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego oraz ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych	203
Uchwała Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Jersey	204
Uchwała Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Wyspą Man	205
Uchwała Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opo-	
datkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Guernsey	206
Uchwała Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Aruby	207
Uchwała Senatu w sprawie ustawy o ratyfikacji Umowy w formie wymiany listów o opodatkowaniu dochodów z oszczędności i o jej tymczasowym stosowaniu między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów w odniesieniu do Antyli Niderlandzkich	208
Uchwała Senatu w sprawie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym	209
Uchwała Senatu w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o ustanowieniu 16 października Dniem Papieża Jana Pawła II	236